Lantos György

a Magyar Képzőművészeti Egyetem hallgatói-
nak Vásárhelyen készült vázlatainak ki-
állítását a Tornyai Múzeumban rendeztek,
melyen szerepelnek szobrai, női ~~fig~~ figurái.
„Vetkőző asszony" c. (mulitve)

Szabó Endre: Művészjelöltek tárlata.
Csongrádmegyei Hírlap, 1974. aug. 4.

Lautos György II. éves szobrásznövendék.

A Képzőművészeti Főiskola szobrászszakos növendékei, – akik egy hónapos nyári gyakorlaton voltak Vásárhelyen, – munkáikból kiállítást rendeztek a Tornyai János múzeumban. Lautos György a szegedi Tömörkény művészeti gimnázium tanulója volt, a kiállításon márvány leányfej-műve szerepel. (emlitve)

Szabó Endre: Fiatalok a múzeumban.

Csongrád m. Hírlap, 1973. aug. 3.

Lantos Györgyi

Lantos Györgyit megbizták Wagner Károly mellszobrának elkészitésével a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Miniszterium árkádsorában való elhelyezésével.

------:Köztéri munkák.
MŰVÉSZET, 1980. május - 47. lap.

Lantos György szobrászművész

- Lantos Györgyi Hódmezővásárhely szülötte és ma is, fiatal pályakezdőként is ott él. Az alföldi festészet fővárosában plasztikával foglalkozik, s ha a közös műhelyt emlitette, lépjünk be oda mi is. A Sóstó partján álló ifjusági napközis tábor udvarán áll a pici kazánház, amelyben helyet talált az öntőmühely. A sarokban elektromos kemence, itt olvad ki a formából a viasz. A fal mellett asztalok, gépek, szerszámmal zsufoltan sorjáznak. A betonpadlóban félig fedett akna, melynek zárt részében hevül alig egy óra alatt a grafit tégelyben 1800 fokra az anyag.
De kezdjük az elején. Azt talán kevesen tudják, hogy favágással kezdődik az éremöntés. A tégely köré kerül a rostélyra a fa, arra kerül a koksz, és ha a tégely teteje is a helyén van, lezáródik a kemence. A petróleumos kanóccal mint egy ágyu elsütésekor alulról begyujtják a kemencét. Közben a kész formák a padlón sorakoznak. A viaszból készült érmeket, plasztikákat samottos gipsszel öntötték körül, majd ezt kiolvasztották.

Nemzetközi éremművésztelep
Nyíregyházán.

1980.VII.30. URH 16.40 /Áné/.

Lantos Gyöngyi, szobrán

L: Finta Sándor

-: O Dombornú arabás 8.

Esti Hirlap, Bp. 1981 junius 15.

Lantos György, szobrászművész

a Műcsarnokban rendezték meg a Hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat 25 éves jubileumi retrospektív kiállítását. – Az utóbbi években fiatalok serege jelentkezik az őszi tárlatokon, – így többek között Lantos György, Varga Éva, Albert Ildikó szobrászok.

Tandi Lajos: Jegyzetek két tárlatról.
Tisztatáj, Szeged, 1949. 10. 89. old.

Lantos György, szobrászművész (Hódmezővásárhely).

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának öt ifjú alkotója „táborozott" az idén nyáron Túrkevén. Hétfőn a helyi Finta Múzeumban megnyílt az idei táborban résztvevők alkotásaiból rendezett kiállítást.

Lantos György a természet szépségeinek lírai megközelítésében fogant kisplasztikái szerepeltek a tárlaton. – ~~„Szerelem"~~

„Szerelem" c. kisplasztika. /repr./

-ti-: Egy nyár termése.

Szolnok Megyei Néplap, 1980. szept. 17.

Lantos Györgyi, [grafikus]

LANTOS GYÖRGYI: FEKVŐ

Lantos Györgyi | Fekvő 26.5.

Tiszatáj, Szeged, 1977. jan. I/XXXI.

LANTOS György szobrász

Hódmezővásárhelyen, a Tornyai János Múzeumban vasárnap megnyitották a harmincadik vásárhelyi őszi tárlatot. E hagyományos őszi seregszemlére az idén 140 művész 390 művel jelentkezett. A képző- és iparművészeti lektorátus zsűrijének döntése alapján 123 művész 249 munkája került kiállításra. A megnyitón adták át az 1983. évi Tornyai-plakettet Lantos György szobrászművésznek, a földeáki községi házasságkötő terembe készült, lírai hangulatú bronzdombormű*ért* és a tárlaton szereplő más munkáiért.

◆

Magyar Nemzet 1983. X. 11.

Lantos Györgyi szobrászművész

A tájképfestészeti és a portrébiennálé kiállítói között ismert és pályáján nemrég indult vásárhelyi festővel, szobrásszal ismerkedhettek meg a művészetkedvelők. Közülök nem egy önálló, egyéni kiállításon is bemutatkozott már a Hatvani Galériában. Csak néhány kiragadott név: Máté István, Lantos Györgyi – a kiállítók közül.

Dömötör János: Hatvani képzőművészek kiállítása Vásárhelyen.

Hevesi Szemle, 1982. 4. 5-6-old.

Lantos Györgyi és Máté István szobrászművészek kiállítása a Gyöngyösi Galériában

Alig van még egy megye hazánkban ahol két egyenlő nagyságú, szomszédos város olyan jó munkamegosztással végezné kiállítási tevékenységét, mint ahogyan ezt a gyöngyösi és Hatvani Galéria teszik. Hatvan a nagy kollektív, eszmeileg orientált kiállításokkal (Táj és portré Biennálé) országos művészetszervezői feladatokat lát el. Gyöngyös pedig a galéria méretéből, mint adottságból fakadóan is színvonalas egyéni kiállítások sorával gazdagítja a város kulturális életét. A galéria új helye ideális lehetőséget biztosít kamarakiállítások bemutatására. Az egy nagyobb és két kisebb helyiség ideális tér a művek eszmei-esztétikai tagolására. A terem mennyezetfreskója és drapériái, az odavezető barokk architektúra ünnepélyes és egyben bensőséges légkört teremtenek a művekkel való találkozásra. A rejtett és kellő fényértékű világítás a két és három dimenziós műveknek egyaránt kedvező.

A Gyöngyösi Galéria folyamatos és átgondolt kiállításpolitikájában eddig is szerepet kapott az egyik legkarakteresebb mai képzőművészeti közösség, műhely a Vásárhelyi Művésztelep. Az eddigiek során azonban elsősorban festészeti bemutatkozásra került sor. Legutóbb viszont egy fiatal szobrászházaspár Lantos Györgyi és Máté István műveit láthatták a gyöngyösi tárlatlátogatók. Az irányultsággal teljesen egyet kell értenünk, mert bár Vásárhely elsősorban festő-iskolájáról ismert, és emiatt szobrászata kissé árnyékba került, azért nem érdektelen plasztikai művek születnek ott ma is.

Lantos Györgyi és Máté István művészi múltja, pályája igen rövid, hiszen alig fél évtizede kapták meg oklevelüket a Képzőművészeti Főiskolán, ahol Szabó Iván illetve Pátzay Pál növendékeként végezték tanulmányaikat. Ezt követően nyomban letelepedtek Hódmezővásárhelyen és itt élnek, alkotnak ma is.

Rendszeres résztvevői kollektív kiállításoknak és egyéni kiállítások is vannak már mögöttük, sőt néhány város köztere is helyet adott munkáiknak. (Debrecen, Budapest, Nyíregyháza, Túrkeve, Zánka.)

Művészi magatartásukban, művészetikájuk alapelveiben közösséget vállalnak festőművész kollégáikkal: Hisznek a realizmus korszerűségében, építenek a plasztika évezredes — és sok tekintetben ma is érvényes — klasszikus hagyományaira. Vallják, hogy az emberarc, az emberi test alkalmas a ma embere számára is művészi tartalom tolmácsolására. Ez a mondanivaló az általános emberi érzések, az anyaság, a szerelem mellett az európai kultúra gazdag hagyományát és a magyar irodalmat jelenti ihlető forrásként számukra.

A szobrászat szinte minden anyagában otthonosan, szilárd mesterségbeli tudással mozognak. Kiállításukban kő, bronz, fa, réz anyagú művekkel egyaránt találkozunk. A homo faber, az alkotó, alakító ember kezenyomát és a csinálás örömét az is érezteti a kiállított művek többségén, hogy azokat saját maguk öntötték bronzba. Pontosan ismerik az anyag adta lehetőségeket. A kőbefaragással tömör egybefogott arc-architectúrát, a hajkorona tömöttségét, és együtt megragadó gyermekportrét alakított ki Lantos György vésője (Laci). A bronz játékosabb, könnyedebb formálása jó lehetőséget adott a Rita portré ziláltabb, nyugtalanabb kibontására. Lírai, lágy, sima, összefogott, jórészt íves-körös formák, felületek adják egy fiatallányarc lényegét, ahol még a fa színezete, erezete is eredményesen szolgálja a művészi kifejezést (Máté István: Portré).

A fedetlen, teljes emberi testet az évezredek során nagyon sokszor megformálták már. Lantos Györgyi kismértékben tud aktjainak életteljességet adni. Hangsúlyozás nélküli, egészséges erotikuma a fiatalság életörömét, jövővárását, nyitottságát sugározzák (Lépő). A kevesebb is adhatja a teljesség élményét, ha ez az alkotó törekvése és párosul a megvalósítás képességével, tehetségével. E találkozás sikeres műve a Torzó (Máté István).

Lantos György: Lépő

Máté István: Portré I.

Gondolati és egyben plasztikai telitalálat a Teremőr. Gondolatilag a nyilván olykor mogorván szolgálatot teljesítő múzeumi alkalmazott műtárgyat, pénzt féltő, a közkinccsé-tétel helyett azt elzáró, távoltartó magatartása nyert a tekergőző kígyóvonalban ironikus megfogalmazást. Ugyancsak a különös, a nem mindennapi iránti vonzalmat tolmácsolja számunkra Máté István Galambok című munkája: A hűvös klasszicista oszlop ünnepélyességét nem tisztelő galambpár szintén individuális lelemény. Nyilván a kiállító művészek fiatalságából, életigenléséből fakad, hogy idegen tőlük minden, ami beteges, torz, rút. A szép emberi mozdulatok esztétikus megjelenítésre azonban több formában is vállalkozott Máté István (Táncolók). Az anyaság érzése mindkét művészt megihlette másmás anyagban. Az anya és gyermeke teljes, testi-érzelmi egysége mindkét műben érvényesül. Lantos Györgyi fa-domborművében a lágy egybefogó körvonalon belül egy-egy részletet, elsősorban a drapérián, vésőjével határozott törésekben is megmozgat. Máté István viszont rézdomborművében az anyag feletti uralom könnyed eleganciájával a síkbaterítettség és fény-árny játékos együtthatását valósítja meg.

Náluk is sajátos szerepet tölt be a testet öltöztető, olykor vetkőztető, drapéria. Lantos Györgyi Szerelem c. művében azonban e funkcióján túl jelképi értéket is kap. Az összebújó és csak fejnél, lábnál látható férfit és nőt határozott síkokba, élekbe tördelt drapéria borítja. A meleg emberi közelséget csak áttételesen sejtető takaró, kemény fogalmazása folytán itt nem védelmet, óvó szerepet, hanem a külvilág ridegségét, közönyét, sőt már-már ellenségességét tolmácsolja, jelképezi.

Mint minden kisplasztikával szívesen és elmélyülten foglalkozó szobrászművész, ők is kifejezték magukat az éremműfajban is. A finom rajzosságot (Lantos Györgyi: Enteriőr) és az erőteljes „domborzati", tektonikus felületi megmunkálás egyaránt sikerrel járható út számukra. (Máté István: József A. sorozat.) A forma teljes kitöltése (Máté István: Játékok) és az egyetlen motívumra épített gondolati-plasztikai sűrítés (Lantos Györgyi: Film) szintén mutatják munkásságuk változatosságát. Jól egészítik ki a kiállítás anyagát, mint a szobrok és egyáltalán, mint minden művészet alapja, a bemutatott rajzok. Ezekben a lényeglátás és a lendület a legfőbb jellemzők.

A két kiállító művész még nem érte el a harmincadik életévét. A kiállítás önmagában túlmutató élménye számunkra az is, hogy olyan alkotók korai felfedezésének örömét nyújtja, akikkel az elkövetkező évtizedekben még gyakran találkozunk majd kiállító termekben és köztereken egyaránt.

Dömötör János

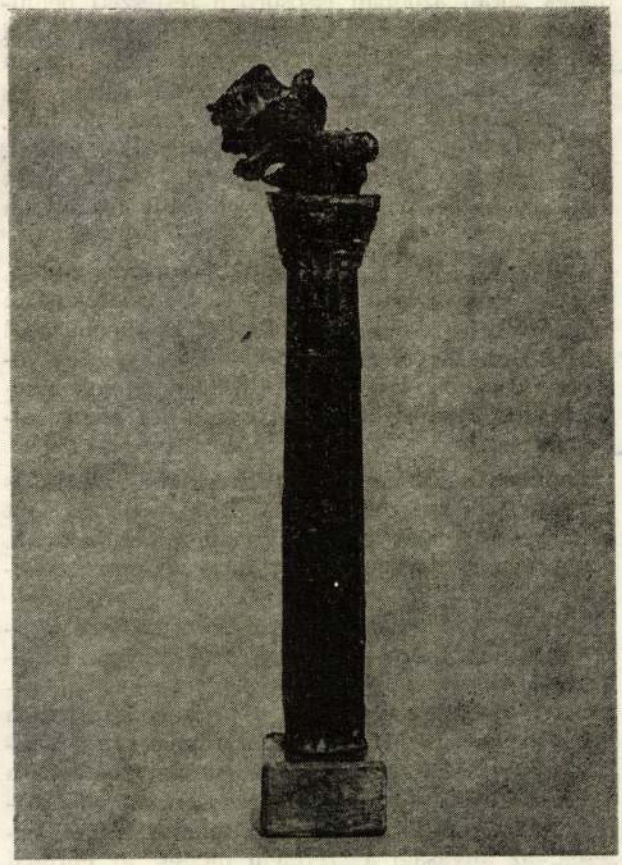

Máté István: Galambok

Lantos György

A VII. ravennai Dante-biennále fődíját Lantos György Hódmezővásárhelyen élő szobrászművész nyerte el. A zsűri döntéséről a napokban levélben értesítette az alkotót és a kiállítás szervező bizottsága meghívta a díj átvételére. Lantos György a nemzetközi elismerést egy 60×90 centiméteres bronzból készült bejárati kaputervvel érdemelte ki.

Magyar Nemzet 1985. VI. 28.

Lantos György

Kiáltás a Gulácsy Galériában

Magyar Nemzet 1985. 1.16.

Lantos György nobrász

által részitett nobor deleplezése
Kiskőrösön Petőfi mülőháza
elotti parkban

Népszabadság, 1985. VII. 27

Lantos György

A szobrász valósága
/Máté István munkáiról/

Torda 1984/7

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1971 ÁPR 14

1021

Síremlék dr. Tari Jánosnak

Egy esztendővel ezelőtt halt meg *dr. Tari* János, a Szegedi Szabadtéri Játékok igazgatója. Az évforduló alkalmából tegnap, kedden délután a Belvárosi temetőben *felavatták* a felszabadulás utáni szabadtéri első igazgatójának síremlékét. Az avatáson részt vett *Sípos* Géza, a városi pártbizottság első titkára, *dr. Biczó* György, a városi tanács vb-elnöke, dr. Tari János családjának tagjai és a szabadtéri igazgatóság munkatársai.

Avatóbeszédet *Papp* Gyula, a városi tanács vb-elnökhelyettese, a fesztiválintéző bizottság elnöke mondott, majd a szabadtéri igazgatóság képviseletében *Horváth* Mihály igazgatóhelyettes koszorút helyezett el a síremléken, *Lantos* Györgyi alkotásán. A síremlék annak a pályázatnak díjnyertes munkája, amelyet a Tömörkény gimnázium és művészeti szakközépiskola szobrásznövendékei között a városi tanács és a szabadtéri igazgatóság hirdetett meg.

Kantor György

yertünk

-Komló

ıs a földön tehetetlenül nézi a

a vonalról kivágta. Egymás
után négy szögletet ívelhet-
tekbe a szegediek, melyből
a negyedik gólt eredménye-
zett. A 36. percben Vörös
bal oldalról belőtt labdáját
Berkes fejjel tovább csúsz-
tatta, majd Vass fejéről a
berobbanó Kerekes elé ke-
rült a labda, aki a bal felső
sarokba vágta a szegediek
vezető gólját 1:0. A gól után
fölénybe került a SZEOL-

„Nem középiskolás fokon..."

Az alig tizesztendős múltra visszatekintő szegedi Tömörkény Szakközépiskola képző- és iparművészeti tagozata — noha célja nem kifejezetten a művészképzés — számos olyan tehetség szárnypróbálgatásához adott segítséget, akik azóta képzőművészeti életünk jelentős szereplői lettek. Az idén végzettek között a kerámikusok és a díszítőszobrászok jeleskednek elsősoron. A vásárhelyről ideszármazott *Lantos* Györgyi, *Tóth* Kálmán, *Albert* Ildikó igéretes tehetséget mutató szobrászok; nagy reményekre jogosít a kerámikus *Lukács* Ilona szereplése is. Lantos Györgyi Szemők Zsuzsával közösen faragott halfigurája bármelyik kiállításon megállná a helyét; ugyanez mondható el Lukács Ilona kerámia-faliképeiről és táljáról is. A néhai csongrádi diák, Máté István karakteres női portréival tűnik ki.

Újszerű, szép plakátokat is láthatunk, amelyek közül Albert Tamás munkája érdemel kiemelést; a jövő évi Szegedi Nyári Tárlatról már ez fogja tudósítani a város közönségét. A szegedi Papp Kati reklámgrafikai erényekről árulkodó dobozai és Szemők Zsuzsa Szeged címere érdemel még említést.

A kiállítást tegnap délben dr. Diós József igazgató adta át a közönségnek.

ártelyi temetőben. A gyászoló
salád.

Köszönetet mondunk
zoknak a rokonoknak,
glagyár, IV. ker p
etnek a HÓDGÉP, a
yár dolgozóinak, külö
rvosának a lelkiisme
elésért, a kórház tü
rvosainak, ápolóinak,
önyvvezető búcsúzta
ért, szomszédoknak,
öknek, akik mély bá
szvétükkel és szeret

A Hódmezővásár
VILLANYSZERE
SZAKMUNKÁST
GÉPÍRÓT ÉS É
Jelentkezé

1971 FEB 2 3

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ELRE

LT DARASZÉNT

1021

Lantos Györgyi művének részlete (Földeáki házasságkötő terem)

10,– forint

SAUTÖFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kantos György
Szobrászmúvész

TÁRSADALMI SZEMLE

1984 MAJ

Kantos György szobrász

– E tárlatom is jelen van két fiatal szobrász: Kantos György és Máté István, kiknek hazai és külföldi tárlatoik – így Helsinkiben, Ravennában, Oslóban – tanúsítják, hogy a vásárhelyiségén belül, illetve túl mikért található hogy az egyetemesen emberi is...

Kérd: Szalay Ferenc festőművész-nél
Petőfi Népe 1983. dec. 14.

Lantos Györgyi

A szentesi Kossuth téri galériában pénteken nyílt meg Lantos Györgyi és Máté István szobrászművészek tárlata. A kiállítás áttekintést ad a művészházaspár elmúlt tízévi munkájáról. Mintegy száz kisplasztikát, érmét, szobortervet mutatnak be, többek között a ravennai biennálén díjazott műveket.

Magyar Nemzet 1987. III. 7.

Lantos Györgyi szobrászművész

Csongrád megjelen a települések házasságkötő termeit, az e tájon élő művészek alkotásaival dekorálják szépítik. – Lantos Györgyi már kikalapált rézdombormű Baksra kerül majd. (említve).

T.L.: Újabb pannók.
Dél-Magyarország. 1983. dec. 17. 6.-old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

TÁRSADALMI SZEMLE

Lantos Györgyi
nohán m

1984 APR

1021

Lantos Györgyi:
Portré

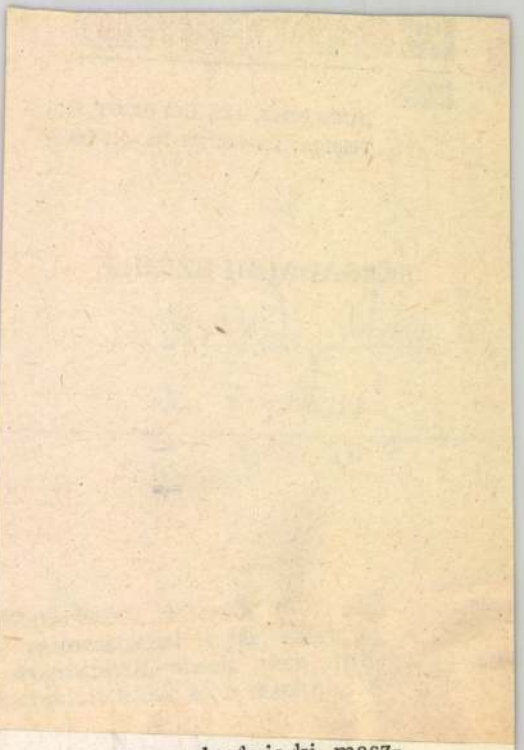

dasokat. Az intézményi
entős gazdasági, társadalm
gy horderejű társadalmi
megnyerése, alaposan vég
élkül.

nagyívű célok közül akár csak egyet ragadunk is ki, masz-
legalább olyan fontos társadalompolitikai kérdésekhez ju-
lapkutatási szinten válaszokat adni, a közgazdaságtudomány
tudományok művelőinek foglalkozniuk kell a megvalósítás
éntjével is. Igaz, a tudománynál okvetlenül több változóval
l nem lehet az elvont következetességnek a tudományoktól
vetelni. De a valóság képét mégoly hűen megrajzoló teória
falai közé a gyakorlatot, nem szabhatja túl szűkre a cse-
A tudomány szerepét le nem becsülő, sőt éppen annak
yozó Széchenyi István ekképpen óv a teoretikus önteltség-
theoriát és a praxist illeti... könnyebb házat, hidat raj-
könnyebb erőművet kidolgozni, mint mozgásba hozni, köny-
publicákat 's országlásmódokat képzelni, mint csak egy falusi
kasan 's emberül végezni."*

●

egjegyzésünk nem azzal az igénnyel készült, hogy tudomá-
nég kellően ki nem munkált vagy vitatott kérdésekben ál-
össze azt kívánjuk előmozdítani, hogy a gazdaságirányítási
fejlesztésével foglalkozó későbbi írások ne kényszerülje-
márciusi számában megjelent vitához közvetlenül kapcso-
zeretnénk venni annak, hogy a különböző álláspontok kép-
meghúzott frontvonalak mögé kényszerítsék egymást, és a
ézés közéletünk atmoszféráját zavaró eszközeivel éljenek.
másokkal együtt rokonszenvvel és érdeklődéssel kíséri a

Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1970, 245. old.

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lantos György
szobrászművész

TÁRSADALMI SZEMLE

1984 MÁJ

1021

Lantos György: Radnóti

yezések ösztönzésére nagyon s
orlatilag egyetlen tsz-melléküz
dasági üzemek árbevételének 1
melléküzemágak, majd a vgmk
n ma a városban és a városk
t folytatnunk, s politikai garar
egy gazdaságilag ilyen mértékb
rtirányítás érvényesítéséhez els
tását kell továbbfejleszteni. A
e csak a vezetés — a testület
dolga legyen.
osnak tartom, hogy a pártirányítás az eddiginél jobban összpon-
vezetői szintre. Ezen a szinten az eddiginél nagyobb felelősség-
tesebb munkára volna szükség. A munkások tudják, hogy mit
a munka feltételeit biztosították a számukra. Gond ott van —
s —, ahol nincs biztosítva a folyamatos munka, ahol nem jön az
vagy nincs elég megrendelés. *Ezért a végrehajtásban a politikai*
ndű feladata ma: a vezetőgárda mozgósítása az eredményes
an feltételeinek megteremtéséért. A mozgósításban és az ellen-
i kell az alapszervezetek szerepét. Ne csak a városi pártbizott-
be 2—3 évenként az igazgatókat, hanem tegyék ezt meg sokkal
lapszervezetek. Ebből a szempontból előnyös, hogy az említett
ség elsőszámú vezetője közül 33 párttag.
ntosnak tartom a nyilvános fórumok aktivitásának a fejleszté-
en, pártcsoport-értekezleten még nagy viták folynak, de tag-
ülésen és más fórumokon már csak néhányan szólnak
témához, s ők is többnyire szürkén, lekerekített általánossá-
a konkrét és érdes részleteket. Állítom azonban, hogy itt nem
n háttérbehúzódásról van szó. A „ne szólj szám, nem fáj fe-
intem sokkal kisebb körben hat annál, mint hisszük. Inkább

Lantos György, szobrászművész

Máté István szobrászművész Csongrádon született 1952-ben. A képzőművészeti főiskolán 1970-76-ig tanulta a mesterséget Patzay Pál növendékeként. Előbb Csongrádon, majd 1974-től Hódmezővásárhelyen telepedett le, 4 évvel ezelőtt kapott műtermes lakást. Itt dolgozik azóta feleségével, Lantos Györgyivel, aki szintén szobrász.

Tóth Attila: Máté István munkáiról.
Forrás, 1984. júl. 89-90. old.

Lantos Györgyi szobrászművész 1.) Folytatás

Tóth Attila: Vásárhely peremén, Lantos Györgyi és Máté István műhelyében

1 Lantos Györgyi: Niké, bronz, 35 cm, 1982

Művészet, 1984. 10., 24-old.

Lantos Györgyi, szobrászművész 2.) Folytatás.

Tóth Attila: Vásárhely peremén. Lantos Györgyi és Máté István műhelyében.

2 Lantos Györgyi: Városalapítók, emlékműterv, bronz, 37×15 cm, 1983

Művészet, 1984. 10., 25-old.

Lantos Györgyi: Niké, bronz, figuraméret 170 cm, Győr, Liszt Ferenc u. 20.
Megbízás bírálóbizottság: Borbás Tibor, Kő Pál, Mészáros Mihály, Puskás István, Rieger Tibor (fotó Somfai István)

LANTOS Györgyi M. 1983/3

30 Ft

Schrammel Imre Heritesz Gábor Szentgyörgyi József Tragicomics Fejér Megyei

Lantos György: szobrász

„Anya" c. szobrát Nyíregyházán állították fel. (említve)

Tóth Sándor: A művész és a társadalom.
Valóthmagyarország, 1977. szept. 11.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726
1977 9

TÁRSADALMI SZEMLE

Lantos Györgyi

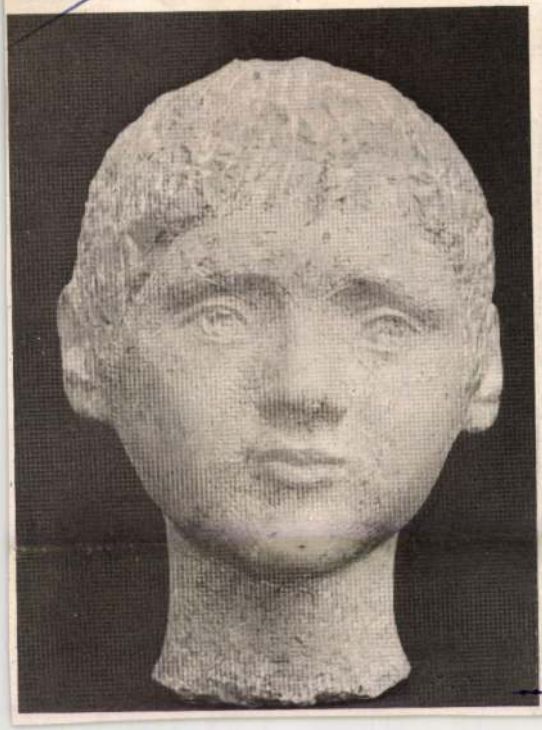

Lantos György: Leányfej

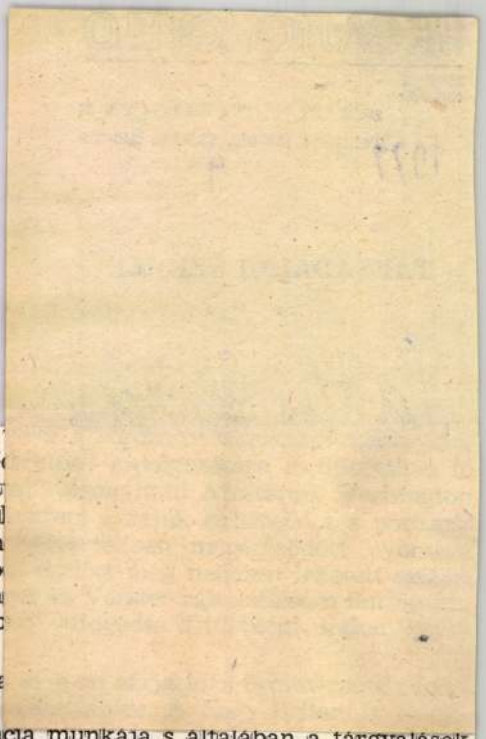

zőket figyelembe
an a „rhodesiai f
lesiai „tisztáldozat
kait" s ezzel csökl
kását követően n
re néhány hónapp
övid távon: Kissin
sim nevében „elvb

azonban nem zárta
elenlegi állapotok
Rhodesia-konferencia munkája s általában a tárgyalások
áltozó képet. A legfontosabb vitapontok, miután elvben
ve 1978 koratavaszáig megvalósuló függetlenségében:
lom szerkezete és jellege — a fajüldöző hatóságok
a hadügyi és a belügyi tárca kézbentartásához, megértve,
ulcspontjai, s azt kívánják, hogy a fekete vezetőkből álló
irányította államtanács nevezze ki. *2.* A katonai akciók és
ának lehetőségei a tárgyalások idején. *3.* A különböző
mozgalmak státusza a tárgyalásokon, figyelembe
jelentős manőverezési lehetőséget biztosíthatnak Smithék
árgyalások bizonyos amerikai—angol garancia-ígéreteket
fehér kisebbség részére nyújtanák, sőt egy másfél-két-
kártérítés kifizetését is fontolóra vették mind a rhode-
onnan elvándorlók javára.

atban derülhetett ki az is, hogy az Egyesült Államoknak
dekében előterjesztett csomagterve, amelyet a választási
sen reklámoztak, sok kérdést nyitva hagyott, s még több
ülönbözőképpen értelmezhetően fogalmazott. A Smith-
ár nem tagadhatja a visszavonulás szükségességét, de
gegyezések akadályozására s a megkötött egyezmények
cy-i kormány magatartásának szemléletes példáját mu-

LANTOS Györgyi

Röser Norbert

Dante biennálé
[Máté István, Lantos Györgyi
nobszúnok]

Magyar Szilep. 1986. máj. 31.
melléklet 6.

Spanyolország, Dalmácia tájai, városai maradtak a fő motívumok később is.

Vásárhely után egy másik alföldi táj következett a harmincas évek második felében: Örkény. (Feleségét ide helyezték óvónőnek.) Ismét az Alföldet festi, a tájat, nö-

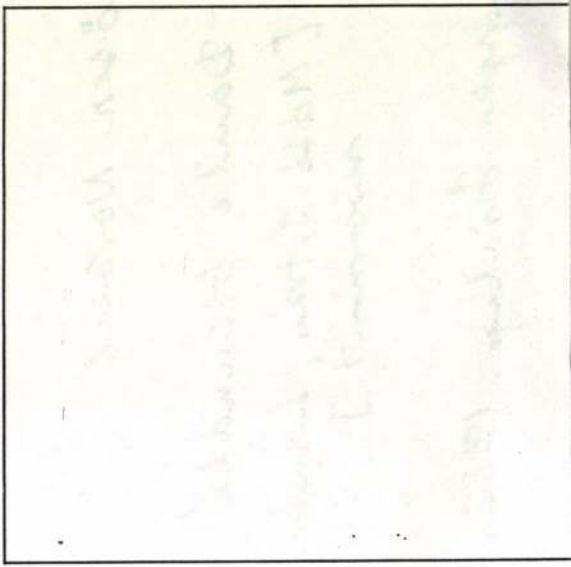

Lantos Györgyi, szobrászművész 3.) Folytatás.

Tóth Attila: Vásárhely peremén. Lantos Györgyi és Máté István műhelyében.

3. Dante paradicsoma I–IV., bronz, ø9 cm., 1983. (repr.)

3 Lantos Györgyi: Dante paradicsoma I–IV, bronz, ⌀9 cm, 1983

Művészet, 1984. 10., 25.-old.

Lantos Györgyi

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

nobrán a

1983 OKT 2 2

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1021

****

n, művészet,
űvelődés

****

ALFÖLDI MŰHELY

LANTOS GYÖRGYI RÉZDOMBORÍTÁS.

Iskolába, munkahelyr

Őszi csúcs a közúti személyszállításban

Pontos kimutatás szerint tavaly 1 milliárd 729 millió 700 ezren utaztunk a Volán személyszállító járatain. Ebből körülbelül egymilliárdan a városokon belül. Óriási számok, és a közelmúlt árváltozásai dacára, még a legutóbbi időkben is a helyi forgalomban növekszik az utazók száma. A helyközi utazásról ez már aligha mondható el. A Volán vállalatoknak immár gazdasági szükségszerűségből is egyre inkább önállóan kell megoldaniuk feladataikat. Egyfelől ellensúlyozni az árváltozásokból adódó veszteségeket, másrészt eleget tenni az őszi személyszállítás megnövekedett igényének. Vajda Miklós, a Volán Tröszt személyforgalmi és kereskedelmi főosztályának vezetője szerint a két feladat teljesítése ma létérdeke a Volánnak.

— Nekünk nagyon sok gondot okozott a díjszabás emelése, mert az alapellátást nem változtathattuk meg. Nem csökkenthetjük azon járatok számát, ahol csökkent az utasok száma. Óriási harcok és viták révén mindössze a forgalom két százalékát tudtuk ily módon visszafogni, vagyis a vállalat költségei szinte egyáltalán nem csökkentek. Mindez azért vált különösen fontossá, mert az utas joggal várja el, hogy a drágább jegyért jobb körülmények között utazzon. Ugyanakkor azt is tudnunk kell, hogy a tarifaemelkedésből eredő többletbevétel elsőrendűen a népgazdaság terheinek csökkentésére fordítódik, s nem használható fel a vállalatok szolgáltatásainak javítására.

— Bővülő anyagi eszközök híján mit tehet mégis a Volán a szolgáltatások színvonalának emelésére?

— Vannak lehetőségeink. Például a járatok pontossága terén. De ugyanilyen színvonaljavító tényező, amit az utas észre is vesz, hogy a dolgozóink udvariasabbak legyenek, kulturált legyen a megjelenésük, mindig tiszták legyenek az autóbuszok, [illegible]

lomban és 220 ezret a helyi közlekedésben. A 175 ezer diákból egyébként 60 ezerre tehető azoknak a száma, akik a Volán buszokkal járnak mintegy ezer körzetesített iskolába.

— Mennyibe kerül a tanulóbérlet?

— A tanulók havi bérlete 80—95 százalékkal olcsóbb a teljesárú menetjegynél. Az ingadozás onnan adódik, hogy a kedvezmény az utazási távolságnak is függvénye. Átlagosnak a 11—15 kilométeres utazási távolság számít, s ezen a távon a gyerekeknek 80 forintba ke-

ugyanez az időszak az iskolai kirándulások ideje. Arra törekszünk, és ahol lehet ajánljuk is, hogy az iskolák éljenek a kombinált utazás lehetőségével. Bár az iskolai kirándulásokra jelentős kedvezményt adunk, ennek ellenére ajánlanánk, a diákok azt a megoldást válasszák, hogy utazzanak vonattal egy távolabbi úticélig, és csak onnan utazzanak autóbusszal tovább a már rövidebb távú túrákra. Az a tapasztalatunk egyelőre, hogy a pedagógusok mégis inkább az iskolától—iskoláig való utazást és a többletköltséget választják, mert

Lantos György

LANTOS GYÖRGYI ÉS MÁTÉ ISTVÁN szobrászművészek tárlata nyílt meg tegnap a szentesi Kossuth téri galériában. A kiállításon mintegy száz kisplasztikát, érmét, szobortervet mutatnak be, egyebek között a ravennai biennálén díjazott műveket.

Népszabadság, 1987. III. 7.

Lantos Györgyi

A Gyöngyösi Galinia krónikája

Hevesi Szemle 1985/3

Lantos György

Ravennai fődíj Lantos Györgyinek

A ravennai *Dante*-biennálé fődíját *Lantos Györgyi, Hódmezővásárhelyen* élő szobrászművész nyerte el. A zsűri döntéséről a napokban levélben értesítette az alkotót és a kiállítás szervező bizottsága meghívta a díj átvételére.

Lantos Györgyi a nemzetközi elismerést egy 60 × 90 centiméteres bronzból készült bejárati kaputervvel érdemelte ki. A kaput hat bronzdomborítás díszíti, amelyeken *Dante Isteni színjátékának* egy-egy jelenetét örökítette meg a művész.

Az idei ravennai biennálén egyébként 400 művész vett részt alkotásaival a világ minden tájáról.

Népszava 1985. VI. 28.

Lantos György

Szoborpark Kiskörösön

Népszava 1985. VII. 24.

Lantos Györgyi

— **Lantos Györgyi** és **Máthé István** szobrászművészek kiállítására kerül sor január 17-től február 6-ig. A Vén Emil emlékére rendezett kiállítás alkalmából csütörtökön 10 órakor a Gulácsi Galériában (Budapest XII. kerület, Fürj u. 4/a.) sajtótájékoztatót tartanak.

Népszava 1985. 1. 16.

Lantos Györgyi

— A Gulácsy Galéria a Hódmezővásárhelyen élő szobrász házaspár, Lantos Györgyi és Máté István legújabb kisplasztikai alkotásait mutatja be június 24-ig.

Magyar Nemzet 1986 VI. 10.

LANTOS GYÖRGYI

Székely András: Képek szobrok. = Uj Tökör, XXII.évf. 9.sz. 1985. 3-4.p.

nok PIROS SZINÜ BEKARIKÁZÁ-
éklap LEPECSÉTELÉSÉVEL je-

lló anyagból a beérkezés
GES VÁLASZT NEM KÉRÜNK!

Készült: 11o példányban.

Lantos Györgyi, szobrászművész

Lantos Györgyi: Niké, bronz, figuraméret 170 cm, Győr, Liszt Ferenc u. 20.

Művészet, 1989., 3., hátsó, belső borító.

LANTOS GYÖRGYI

TÓTH Attila: Vásárhely peremén : Lantos Györgyi és Máté István műhelyében. = Művészet, XXV.évf. 1o.sz. 1984 24 - 27.p. ill.

Máté István →

LANTOS György

10. 74, 77. + ill. emlékütev

Új Müvészet 1992

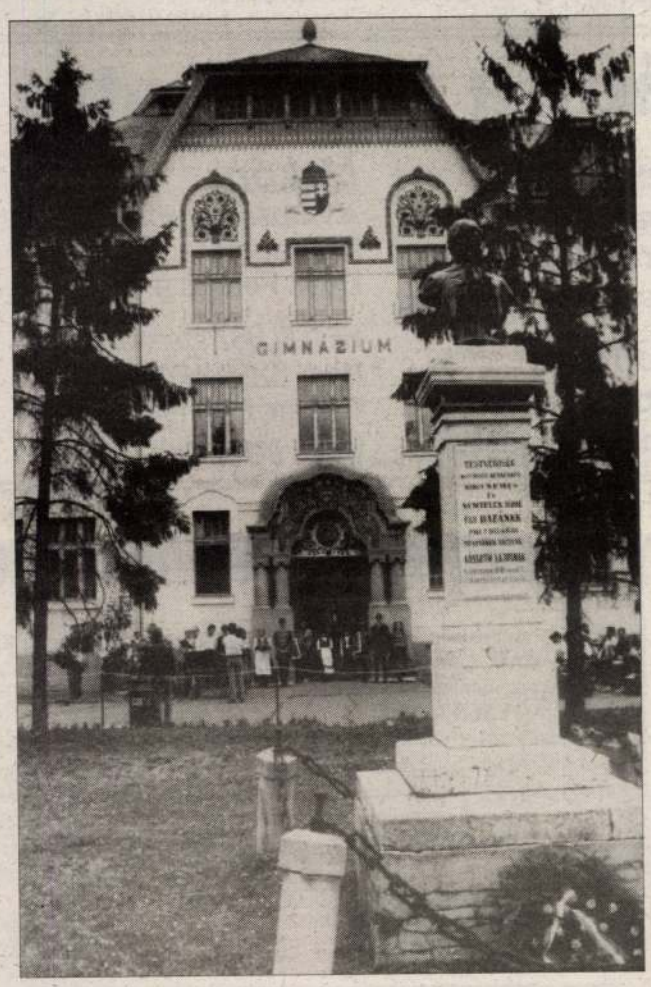

Beszélő arc a gimnázium falán

A demokrácia hatalmassá csak a közművelődés által válhatik

A Kossuth téren lévő csongrádi Batsányi János gimnázium előtt olyan szép emlékező-avató ünnepséget tartottak július kezdő napján, hogy ez méltán kerül be a város jeles napjai közé.

Csongrád azon városok közé tartozik, ahol Kossuth Lajos emléke ma is eleven, nemcsak azért, mert a város központi terét róla nevezték el, iskola viseli a nevét, hanem azért is, mert szülők mesélték a gyerekeknek, hogy itt járt Kossuth. Itt, ezen az egykori piactéren, ahol most – a múlt csütörtökön – ünnepi hangulatba öltözött a város egy órára. Mintha újra köztünk járna Kossuth. Ez járt a fejemben, miközben hallgattam, méghozzá élvezettel ifj. Posta István tanár által összeállított irodalmi műsort, s a városi fúvószenekar muzsikájában és a csongrádi táncosok mozgásában gyönyörködtem. Mindezt a város diákjainak csak csekély töredéke látta, hallotta. Pedig az ilyen pillanatok alkalmasak lehetnek arra, hogy a város múltjának egy töredékét a nemzet sorsával egybehangoltan lássa az ember.

Csongrád ma sincs könnyű helyzetben, sokan ma is elmenekülnek, bár nem az ellenség űzi őket, hanem a munkanélküliség, s az, hogy nem látják jövőjüket, nem tudják helyben megtervezni boldogulásukat.

Jól eljátszott Tóth Attila művészeti iró azzal a gondolattal, hogy mit szólna Kossuth, ha feltámadna. Szerinte: meglepődne és csodálkozna, legfőképp azon, hogy kultusza van. Bizonyára fölismerné, hogy ez nem mesterségesen gerjesztett valami, egészen természetes nemzeti érzés, ragaszkodás múltunk értékeihez, a szabadsághoz, melyért annyi vér folyt már.

Csodálkozna azon is Kossuth, hogy egy kis térben kétféle arcával néz a csongrádi népre. A múlt század végén, 1899-ben a város első között állította fel mellszobrát, hitet téve eszményei mellett. A hős politikus néz végig a Fő utcán, belátja a várost egészen a bútorgyári kanyarig.

Az alkotópáros: Lantos Györgyi és Máté István. Fotó: Enyedi Zoltán

A mostani dombormű másik arcát mutatja. Azt, amelyik nem hősi pátosszal, hanem emberi értékekkel méri történelmi teljesítményét, s tanulni akar mindabból, amit a mult század első felében a reformkor nagyjai tettek.

A mai reformnemzedék, szerintem, sokkal racionálisabban tekint vissza a történelemre, mint az a felszíni jelenségekből, netán a napi politikából és a hírözönből kihámozható.

Máté István és Lantos Györgyi Kossuthja méltán került a gimnázium falára. Ő leginkább a fiataloké, nekik üzen most újra, s arra bíztatja őket, hogy legyen hitük, mert akkor lesz jövőjük, vagyis holnapjuk. Lehet a múlton merengeni, de az nem visz előre. A történelmet formáló cselekvés mindig jelenidejű. És kockázatos.

Csongrád szegény város, szokták mondani. Nincs pénze erre se, arra se. Mégsem erre az állapotra, hanem a lelki gazdagságra hívja föl a figyelmet a Csongrádon élő alkotópáros azzal, hogy ajándékba adta a domborművet. A város csak erős lélekkel tud bajain urrá lenni. Mintha ezt is mondaná a mi közös emlékezetünkből fogant Kossuth, melyet két nagyszerű ember „kihordott" és megjelenített.

S menjünk közelebb hozzá. Ime a felirat:

„A demokrácia hatalmassá csak a közművelődés által válhatik." Kossuth

Készíttette: a BJ Gimnázium és a Kossuth Szövetség.

Ha nem művelődünk valamennyien, akkor csenevész, korcs vagy torz marad a demokrácia. A mi közös akaratunk! Közállapotunk. Gazdasági és politikai életünk. Szellemi arculatunk.

Ezt üzeni Kossuth.

Meghalljuk-e?

BÁLINT GYULA GYÖRGY

● Gut-üzlet a Fő utcán

Marika szereti a vevőket

A csongrádi Fő utcán immár harminc éve szinte ugyanazon a helyen van egy bolt, ahol az ide látogató vendégek, gyarapodó számú turisták benéznek, ha értékesebb ajándékot akarnak venni. A Szeged Tourist mellett lévő üzletről sokan nem is tudják, hogy nemrégiben megváltozott a tulajdonos, mivel külsőleg és felületesen szemlélve a helyet nem látszik a váltás. Az üzlet tulajdonosa nem más mint az egykori állami cég alkalmazottja, Gut Istvánné, akit ismerősei Marikának szólítanak.

● Mikor került a szakmába?

– Rég volt, 1962-ben, közvetlenül az érettségi után. Tulajdonképpen véletlenül jöttem ide, akkor itt volt hely. Tanfolyamokat végeztem, 65-től boltvezető lettem, s mivel három évig egyedül voltam megszoktam az önállóságot.

● Kik jönnek be ide?

– Aki órát, ékszert, bizsut, ajándékot – ebbe beleértem a népművészeti cikket is – akar vagy szeretne venni. Mert aki csak nézelődik, abból is vevő lesz. Szeretek ajánlani, beszélgetni, biztatom őket, nézzenek szét.

● Ugorjunk egyet, egyenesen bele a privatizációba. Próbálom magam beleképzelni a szituációba: harminc évet lehúz az ember egy munkahelyen, alkalmazottként, aztán választ elé kerül...

– Nyakamba szakadt az egész, pont a karácsonyi csúcsforgalom kellős közepén. Mi lesz velünk? Az egész 90 végétől 91 augusztusáig elhúzódott, vagyis nyolc hónapig. Bankokban jártunk, hitelért, abban bízva, hogy a bolt dolgozója előnyben részesül. Szóba se álltak velünk, mert nem volt készpénzünk, nyugati autónk, luxus nyaralónk... Még azt is a képünkbe vágták, hogy „akinek nincs pénze, az ne vállalkozzon!" Mi pedig úgyszólván a semmiből kezdtük...

● Kíváncsivá tett. Hogyan sikerült a „semmiből"?

– Szerencsével, találkoztunk Pesten egy tájékoztatón az Ipar Bankház egyik alkalmazottjával, egy igazi bankárral, aki fölajánlotta szolgálatait.

● Ezzel a nehezén túljutottak...

– Nem, mert életbiztosítást kellett kötnöm. Annak meg nagyon szigorúak a feltételei. A testsúlytól kezdve sok minden közrejátszik.

● Engedélyek, bürokrácia?

– Lehet, hogy nekünk ebben is szerencsénk volt. Itt, helyben és Pesten körülbelül két hét alatt mindent beszereztünk.

● Meddig volt zárva az üzlet?

– Körülbelül egy hónapig. Előbb leltár miatt, aztán privatizáció miatt.

● Az árubeszerzés sem a régi.

– Nem, ezt is tanulni kellett, föltérképezni, honnan lehet rendelni. Jöttek, jönnek az ügynökök, de a fiam sokat segít ebben, ő egyben üzlettársam.

● Mi a végzettsége?

– Építőipari technikusnak tanult, de kereskedői vizsgát is tett.

● Ezek szerint ez családi vállalkozás.

– Igen, van alkalmazottunk is.

lMit tart fontosnak az üzletben?

– Talán a bizalmat. Nézze, mi ékszert árulunk, de csak hitelesítettet, magyar fémjelzéssel ellátott árut. A 14 karátos az 14 karátos! Törzsvásárlóink vannak, a bizalmuk érték, úgyhogy mi síbolt árut nem tartunk.

● Ha lehetne, mint a mesében, három kívánság...

– Legelső: vevőkörömet megtartani, legyen áruválaszték meg egészség a napi tízórai készenléthez, s ráadásnak: mindig fizetőképes legyek!

● Megáll valaki a bolt előtt, benéz, azt gondolhatja: ezek a Guték milyen gazdagok!

– Ha a hitel gazdagság, amit vissza kell fizetni... Próbálunk megélni ebből az üzletből. Ha nem vágunk bele, ha gyávák vagyunk, nincs munkánk. Nagy szerencsém, hogy állami koromban is sajátomnak tekintettem az üzletet, meg is jegyezte egyik volt kedves ismerősünk, O. T., amikor látta, milyen szorgalmasan takarítok záráskor. Lehet, hogy az is nagy szerencsém, hogy üzletben nőttem fel, mint a fiam. Drága jó szüleimtől láttam, hogy kell viselkedni a kereskedőnek, s ezt örököltem... Szerencsére – mondta végül mosolyogva Marika és biztatott: nézzek szét az üzletben. Hátha meglátok valamit...

Igencsak igaz: „gut" üzlet a Fő utcán Gutéké.

B. GY. GY.

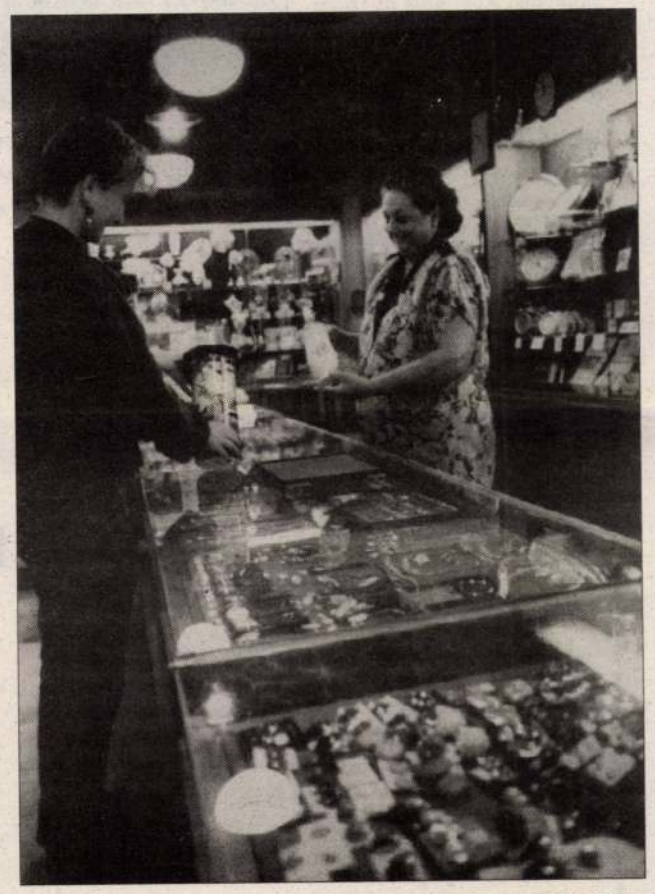

Fotó: Enyedi Zoltán

Telefonos hirdetésfelvétel: a 62/481-444-es számon hétköznap reggel 7-től este 7-ig, a 62/318-999-es számon 8–12-ig és 14–17-ig; hirdetés: 320-239-es 7–15 óráig, valamint faxon (állandóan) a 62/481-720-as számon

Központi iroda címe:
Délmagyarország Kft.
hirdetési csoport
6740 Szeged, Stefánia 10.
Telefon: 62/481-444.
Fax: 62/481-720.
MAHIR
Szeged, Jókai u. 1. Tel.: 62/474-558.
(Nagyáruház-passzázs)

Szeged, Mars tér 17.
(Mikszáth K. u. és Mars tér sarok)

Hirdetéseit a Délvilágba feladhatja

Hódmezővásárhelyen:
Magyar Hirdető
Andrássy u. 1.
Telefon: 62/344-895.

Szeged Tourist, Szőnyi u. 1.
(Kissné Vörös Judit)
Telefon: 62/341-325.

Szentesen:
a volt illatszerbolt mögött
(Kossuth u. 8.)
Telefon: 63/15-328
Telefon és fax: 63/14-838.

Az Impulzus Kft.-nél
(Szentes, Kossuth u. 16.)

Csongrádon:
városháza:
Csongrád című lap
szerkesztősége (Ádám Andrea)

Szeged Tourist
Felszabadulás u. 14.
Telefon: 63/381-232.

Makón:
a városi könyvtár
bejáratánál,
Deák Ferenc u. 2.

HETI PLUSZ szerkesztősége,
Makó, Széchenyi tér 8.
T. és fax: 65/411-409.
(Hétfő–péntek 8–16-ig)

apróhirdetések

adásvétel

85 mm-es és 130 mm-es öntözőcsöveket vennék nagy tételben is. Gila Sándor, Szentes, 6601 Pf.: 215.

BONTÁSBÓL tégla, vályog, cserépléc eladó. Szentes, Vékerhát 5. Berényi Lajos.

HUMÁN szolgáltatás! Intelligencia vizsgálat korszerű pszichodiagnosztikai eljárásokkal. Telefon: 63/312-522.

TÁPKOCKÁS HRF és erőspaprika palánta eladó. Július 1-jétől folyamatosan ültethető. Érd.: Szentes, Nádasdy 6.

ingatlan

FÁBIÁNSEBESTYÉN, Szabadság u. 21/4. sz. alatti 78 nm-es 4 szobás társasház, nagy telekkel, melléképületekkel eladó, vagy kisebbre cserélhető. Érdeklődni lehet: a helyszínen, délutáni órákban.

munka

KOZMETIKUST felveszek, részmunkaidőben. Hmvhely, Szántó K. J. u. 60., Kútvölgyi Lászlóné.

FŐÁLLÁSÚ üzletkötőt jó kereseti lehetőséggel alkalmazunk Csongrád megye területén. Gépjármű, jogosítvány, érettségi szükséges. Jelentkezni: OTP Garancia Biztosító Rt. Szeged, Szilágyi u. 5. Tel.: 06-62/322-622.

CSONGRÁD, Tisza Szálló új éjszakai bárjába szakképzett csinos felszolgáló lányokat felveszünk. Idegen nyelvet beszélők előnyben. Jelentkezni lehet: személyesen a szállóban.

közlemény

A DÉMÁSZ Rt. Hódmezővásárhelyi Kirendeltsége értesíti fogyasztóit, hogy 1993. július 8-án 7–15 óráig áramszünet lesz az alábbi transzformátor körzetekben. Holló u. tr., Galamb u. tr., Bandula VHTR.

házasság

60 éves férfi élettársat keres. Leveleket „Nagymágocs" jeligére a szentesi hirdetőirodába kérem, Kossuth u. 8.

egyéb

USA PADLÓSZŐNYEG ÚJDONSÁG!
Műfű 3,65 m széles, fürdőszoba szőnyeg 1,82 széles. Kibővített, új választékkal várjuk kedves vásárlóinkat! Szeged, Bérkert u. 129. Tel.: 431-211/32. Nyitva: K–P: 9–17,30, Szo: 9–12-ig.

SZEGED Nagyáruház földszintjén üzlet, berendezéssel átadó. Tel.: 432-383 napközben, 437-263 este.

ERDŐT, vagy erdő vételére jogot vásárolok. Közvetítőt díjazom. Csongrád megye érdekel. „Komoly készpénz 2072" jeligére a szegedi Kígyó u. 3. sz. Hirdetőbe.

Legyen a munkatársunk!

A hódmezővásárhelyi SHELL-üzemanyagkútra fiatal munkatársat keresünk.

Alkalmazási feltételek:
- érettségi,
- kereskedelmi gyakorlat,
- férfiaknál letöltött katonai szolgálat,
- idegen nyelvek ismerete előny.

Jelentkezés a helyszínen, 1993. 7. 9-én, 10 órakor, Cselovszki Andrásnál.

Go wel Go Shell

A Mindszent és Vidéke ÁFÉSZ
BÉRBE ADJA
a Mindszent, Szabadság tér 28. sz. alatt lévő Cukrász termelőüzemet értékesítőhelyiséggel együtt.
Érdeklődni Mindszent, Tisza u. 2. sz. alatti áfész-irodában.

VÁLLALKOZÓK!
Megvételre felajánljuk a Derekegyház, Kossuth u. 26. sz. alatt 2367 nm területen fekvő tüzéptelepünket.
Tájékoztatás az áfész elnöke ad.
Tel.: 63/312-144.
SZENTES ÉS VIDÉKE ÁFÉSZ

RENDKÍVÜLI ÁRLESZÁLLÍTÁS, RENDKÍVÜLI ÁRON!
20-40-60%-os árengedmény,
amíg a készlet tart!

ELEGANCIA
Szentes, Kossuth tér 5.

Köszönetnyilvánítások

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak a rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, akik

KOVÁCS JÁNOS

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, s ezzel gyászunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család,
Derekegyház, Tompahát.

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak a rokonoknak, ismerősöknek, jó barátoknak, a régi és az új szomszédoknak, kik drága szerettünk,

LENGYEL ISTVÁNNÉ
Fekete Erzsébet

temetésén megjelentek, sírjára virágot helyeztek. Külön mondunk köszönetet a Kossuth Tsz. 1. telep dolgozóinak és vezetőségének, megjelenésükért és koszorúikért, valamint a Rekviem figyelmes munkájáért.

A gyászoló család,
Makó.

Gyászhíreket a Délvilágba feladhat:

Csongrádon: Csongrád Megyei Temetkezési Vállalat, Zöldkert u. 1/A. Telefon: 63/31-353.
Hódmezővásárhelyen: Csongrád Megyei Temetkezési Vállalat, Petőfi u. 5. Telefon: 62/42-155.
Servio Bt., Városháza. Telefon: 62/344-222/181.
Makón: Csongrád Megyei Temetkezési Vállalat, Verebes u. 2. Telefon: 65/12-820.
Rekviem Temetkezési Vállalkozás, Kossuth u. 2.
Szegeden: Délmagyarország Kft. hirdetésfelvétel, Stefánia 10. Telefon: 62/481-444
Csongrád Megyei Temetkezési Vállalat, Attila u. 11.
Szentesen: Csongrád Megyei Temetkezési Vállalat, Arany János u. Telefon: 63/11-600.

Varráshoz nélkülözhetetlen kellékek a legolcsóbban lakosságnak, viszonteladóknak, varrónőknek!
Ajánlatunk
GOMB-BAZÁR
húzózárak, vállpárnák, cérnák, ékszergombok, ruhadíszek, kúpcérnák, gumik, fém- és műanyag csatok, zsinórok, válltűk kitűzők stb.
GOMB-BAZÁR, ahol legkedvezőbb az ár!
Szeged, Csongrádi sgt. 69. H–P. 9–17.30-ig.

Pályázat!
Bérleti üzemeltetésre meghidetjük a Szentes, Lapistó 66. sz. alatti 103 nm alapterületű 166. sz. Bisztró üzlethelyiségünket.
Pályázatokat 1993. július 15-ig az áfész kereskedelmi igazgatóságára kérjük benyújtani.
(Szentes, Petőfi u. 5.)
SZENTES ÉS VIDÉKE ÁFÉSZ

Tisztelt Olvasó! Amennyiben még nem előfizetője lapunknak, de az szeretne lenni, kérjük, vágja ki és küldje be az alábbi térítésmentes szelvényt. A többi a mi dolgunk.

Megrendelőlap
a DÉLVILÁG c. lap előfizetésére
(Csak új előfizetőknek)

Név: .....
.....
Cím: .....
.....

Mennyi időre szeretne előfizetni?
(A megfelelő négyzetbe tegyen X-et!)

1 hónap ❑ 1 negyed év ❑
fél év ❑ egész év ❑

Előfizetési díj:		
	1 hónapra	210 Ft
	1 negyed évre	630 Ft
	fél évre	1260 Ft
	egész évre	2520 Ft

Bármely postaládába bedobható, vagy bármely postahivatalban térítésmentesen feladható

Délvilág szerkesztősége

SZEGED
Pf.: 153
6740

SZEGED NAGYÁRUHÁZ
Július 5-től fantasztikus áruk, fantasztikus áron
Gépi perzsaszőnyegek **50%-os** engedménnyel
és padlószőnyegek **30%-os** engedménnyel,
frottír törölközők **csak 98 Ft-os** reklámáron

az áruház emeletén.

Lantos Györgyi 1996 szept 13.

Új Magyarország

KÖRKÉP

Lantos Györgyi csongrádi szobrászművész kapott megbízást a tassi-pusztai kúria szökőkútjának elkészítésére. A gyöngyösi díszkút központi alakja egy, a medence szélén ülő nőalak

FOTÓ: MTI/MEDGYASSZAY GY. BÉLA

ídió- és televízió-műsor

10.59 Zenekari muzsika **12.05** Hangverseny délidőben **13.14** Romantikus operákból **14.05** Titkos fegyverek – hangjáték **14.39** Versenyművek fúvószenekarral **15.01** Kamarazene **16.05** Orosz muzsika **17.00** Harmóniában a Matávval **17.30** Purcell: Dido és Aeneas **17.45** A zene üzenete – a zongora **18.05** Harmóniában a Matávval **19.05** Schola-vita **19.35** A Freiburgi Barokk Zenekar hangversenye **21.23** XX. századi operákból **22.05** Napjaink zenéhe **23.02** Jazz CD **23.30** Barátságos bölcsességek

TV1: 5.40 Gazdatévé **6.00–9.00** Napkelte – információs magazin **9.00–11.00** Tízórai – szolgáltató magazin **9.10** Heidi és Erni. Családi ügyek – német films., 32/23. **11.10** Marienhof. A szerető – német films., 52/36. **12.00** Déli harangszó – Hírek **12.05** Üzlet délidőben **12.25** Welcome to Hungary **12.55** Telepakk **15.00** Hírek – Időjárás **15.10–16.00** Repeta **15.20** Tanuljunk szónokolni! **15.45** Irodalom – érettségi tételek: Balassi Bálint **16.00** Hírek **16.05–16.30** Repeta – Visszapillantó **16.10** Klipszövegfordító verseny **16.15** Irodalom – az „izmusok" története **16.30** Vera és Babs. A vizsga – német films., 26/25. **17.00** Kapcsolj be! – hANGOLka **17.15** Zenelánc **17.30** Kormányváró **17.55** Az utódok reménysége – 96/10. **18.15** Üzlet **18.30** Hogy is van ez?! – társasjáték **19.00** Esti mese – Gyermekbiblia **19.15** Mesterművek **19.30** Híradó **20.01** Telesport **20.15** MC – Magyarok Cselekedetei **20.25** Kisváros. Az útvonal – magyar films., VIII/5. **21.05** Férfi minden hangnemben – német film (1992) **22.35** Vers mindenkinek. Simon István: Virágospad **22.40** Hidak – világgazdasági magazin **23.30** A Roy Hargrove Sextet – a Pori Jazz '95 fesztiválon **0.05** Híradó 3. **0.15** BBC-híradó

TV2: 14.50 Elvegyültem és kiváltam – ism. film, 11/11. **15.25** Provokátorok – dok.-filmsor., V/3. **16.30** Segítség! – mentálhigiénés magazin **16.40** Zöld bolygó – környezetvédelem földön, vízen, levegőben, 18/8. **17.00** Alfa szolgálat– ökológiai filmújság **17.30** Top 40 – slágerlista **18.00** Körzeti stúdiók műsora **18.15** Körzeti magazinok **19.05** MacGyver. Kint a hidegben – amerikai films. **20.00** Nekem ne lenne hazám? – honismereti sorozat **20.15** Istenek órája – Popper Péter sorozata **21.00** Híradó **21.10** Környezetünk hírei **21.15** Kriminális – bűnügyi magazin **21.45** Múzsa – kulturális hírműsor **22.00** Objektív **22.30** Reflex **22.35** Lapzárta **22.40** Góóól... – labdarúgó összefoglaló **23.15** MC – Magyarok Cselekedetei

DUNA TV: 8.00–12.00 Képes krónika **12.00** Déli harangszó – Lapozó **12.20** Régiók **13.00** Esti kérdés **13.15** Különleges vasútvonalak – francia ism. films. **14.10** Egér a palotában – magyar film (1942) **15.20** Klári néni, a smirgligyáros – magyar riportfilm **15.40** Jegesmedvék, gleccserek és sarki éjszakák – német dok.-film **17.05** Horgásztanyán – magazin **17.30** Mese – Csodakörhinta; Bob és Bobek **18.00** Híradó **18.15** Egy férfi könnyei. Az utazás – angol film, II/2. **19.30** Haydn–Mozart-hangverseny – fiatal művészek a Vigadóban **20.05** Váltó – gazdasági magazin **20.45** Esti kérdés **21.00** Híradó **21.20** Sportpercek **21.30** Színházi élet **22.00** „Keleti szél" – Sárga föld – kínai film (1984) **23.30** Vers. Majtényi Erik: Bújócska

Lantos György

41

és Máté István levele. Bp. Gulácsy 6. 1985

ism Székely András: Képek, szobrok. = ÚM

1985. jan. 20. 3-4.

MI: Nő az egyszarvúval

Szeretettel meghívjuk

LANTOS GYÖRGYI
MÁTÉ ISTVÁN

szobrászművészek

kiállításának megnyitójára
1982. február 8-án (hétfőn) 18 órára

Megnyitja:
Losonci Miklós
művészettörténész

Rendezte:
Kratzl Béláné igazgató
Molnár József tanár

A kiállítás helye:
XXI. (Csepel), Rákosi Endre u. 138.
Telefon: 584—312

Megtekinthető:
hétfőtől péntekig 9—18 óráig
szombaton 14—18 óráig

Megközelíthető:
a Boráros téri HÉV megállótól
a csepeli végállomásig, onnan
a 159-es autóbusszal az 5. megálló.
Utazási idő összesen 20 perc.

Előkészületben levő kiállítások:
1982. március: Szalay Ferenc festőművész
1982. április: Fekete János szobrászművész

F.k. Boldizsár Gábor Sportpropaganda

LANTOS GYÖRGYI
MÁTÉ ISTVÁN

szobrászművészek kiállítása

LANTOS György

ISKOLA GALÉRIA

1982. február 8-27.

LGy: Lépő

LGy: Szerelem

Michelangeló joggal nevezte Lorenzo Ghiberti mesterművét a Paradicsom kapujának. Tekintélyes műfajjá vált a bronzkapu nemcsak a reneszánsz századokban, nemcsak Firenzében, hanem előtte Olsztynban, Novgorodban és jóval később is Rómában Manzu közreműködésével.

Jelentős tett és a műfaj további bővítésének szándéka mutatkozik meg a fiatal vásárhelyi szobrászházaspár, Lantos Györgyi és Máté István kaputervében. *Lantos Györgyi* a föld repedéseit, kavicsok, csillagok ősformáit és a szélhordta homok ritmikus gyűrődéseit láttatja, Máté István a szerelem korszakait elemzi, s a kilenc tételre osztott sorozatban elidőzik az istállóajtónál is, ahol ló nyújtja ki büszkén áhitatos nyakát. Mindez tehetségüket igazolja, művészetük indulásának lendületes nyitányát és azt is, hogy indokolt lehetne telehinteni a bronzkapuk szobrászi üzenetével az országot eszmeközvetítésül, a plasztika friss és új ünnepeivel.

Lantos Györgyi 1953-ban született Hódmezővásárhelyen és Szabó Iván növendékeként végezte a Képzőművészeti Főiskolát 1976-ban. Nyíregyházán avatták fel köztéri szobrát, az „Anyaság"-ot, érmeivel, szobraival rendszeresen szerepel a budapesti, vásárhelyi tárlatokon, egyik plakettjét bemutatták Oslóban is. Bár fiatal, pályája alig indult, máris nagyon érett és felkészült. Emberileg, szobrászilag egyaránt. Elmélyült és szellemes. Ötleteit leleményesen alkalmazza, de soha nem erőlteti. Így a „Teremőr" groteszk kígyó; őrzi a pénzérmek sokaságát rettentető tekervényességével. A kincsőrző figura az Ő értelmezésében nem egyszerűen a múzeumra, sokkal inkább az Életre érvényes. Cizellálatlanul hagyott, enyhén rücskös kisbronzai a görög és etruszk szobrászat nyomvonalán idéznek ölelkezőket, szeméremben, áhitatban gazdag nyártestű asszonyt, Krúdy Gyula, Madách Imre, Radnóti Miklós éremportréját.

Otthonos biztonsággal mozog a kő és a fa közegében is. Kettős beosztású belső teret is ábrázol érmén, zárt karakterű fejeket is mintáz, galambos fiút, emberpárt is idéz körplasztikáin, fadomborművein, kőszobraiban az egyedi fogalmazás boldogító szabatosságával. Nemes és csöndes méltóság hatja át mosolytartalmú de mosolynélküli fejeit, nagy gonddal faragott torzóit; mindez méltó az antikvitáshoz és a magyar szobrászat eddigi teljesítményéhez. Csak olyan szobrászi feladatra vállalkozik, melynek maradéktalan megoldására képes, s mindezt rajzok mérlegelő sorozatával kezdeményezi. Valóban különös finomságú lórajzai remek szobrokat igérnek, — a föld ereje, a Nap energiaosztó békéje és az emberi szelidség, büszkeség hullámzik, áramlik fenséges mozdulatvektoraikban. Hasonló finomság és mélység jellemzi asszonyalakjait is, — új szobrok testesülő holnapját.

Máté István Csongrádon született 1952-ben, — a Képzőművészeti Főiskolát 1976-ban végezte Pátzay Pál irányításával. Derkovits ösztöndíjban részesült, vásárhelyi műtermében mindent maga végez a szobor első élményrezdülésétől a vésősimítás utolsó fázisáig, — legyen az fa, kő vagy bronz, — dombormű, szobor vagy érem, mélységesen önellátó, a plasztika naturális gazdálkodásának hive és használója. Igaz, szemléleti rokonság fűzi művésztárs-felesége, *Lantos Györgyi* művészetéhez, de az Ő tartománya egy tág párhuzamon belül külön és hamisítatlanul egyéni árnyalat. Észreveszi azt az „Anya gyermekével" együttesben, hogy az új, friss élet külön rezdül, egyre erőteljesebben szakad el anya-forrásától, Ő ezt érzékeli, ezt láttamozza. Görög oszlopra helyezett galambjai a műfaj új szigetének születését jelenti személyes ötlete révén, asszonyfejének billentése is hamvas békességet eredményez. Tematikája bárányostól, Dél-Afrikától, Adytól szőlőültetőig, arcát kezével takaró szomorú asszonyig, kendővel befedett lányarcig, játékosan galoppozó csikóig terjed, feljegyzi József Attila, Batsányi, Csokonai arcát, a személytelen meztelenség őszinte szemérmét, a bukó lovas heroikus alakját, drapériával átfont női torzót. Bár mindig megőrzi a formálás nagyvonalúságát, gondot fordít a jellemző részletekre, így a hajtincsre, a lábak és a kar egymáshoz csoportosított göngyöléseire. Soha nem hajszolja túl a szobor lehetőségeit, de alatta se marad önmaga képességeinek, — harmonizálja azt, ettől e kellemes feszesség, mely szobrászi törvényeinek lényege.

Olyan két tehetséges fiatal vásárhelyi szobrászt üdvözlünk ezúttal, akik mögött már művek hányada sorakozik. Még igéretesebb az, mely nyugodt, hosszú ívben előttünk hullámzik. A jövő az, melyet új szobrok népes, embert boldogító offenzív csapatával szükséges meghódítaniuk.

Losonci Miklós

MI: Tömeg

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-746, 340-726
1977

TISZATÁJ

Lantos Györgyi

1021

LANTOS GYÖRGYI: FEKVŐ

Árnyéktalanul
állt az idő, sokáig.
Kertek forogtak a bádoglavór
vizében tükröződve, egy ellip
pályán mozgó aranytengely k

Dongó haladt az egyik délkör
fullánkját visszatartva. A fűs
lepkék szárítkoztak. Napfogy
minden örvénylő pávaszembe

Mészárszékek nyers szaga cs
a bádoglavórból.
Kit hantoltak el
sebtében a diófa alatt? Kinek a vére
ömlött át a kerten? A katedrálisokban
micsoda öldöklés folyt?

Öregszem.
Öregedni kezdek már. Egyedül
fogok megöregedni.

MAGYAR HIRLAP
2.005. február 26.

Szobor a csatlakozás emlékére

A jövő héten szobrot állítanak Magyarország uniós csatlakozásának emlékére az Európai Parlament brüsszeli épületében. Szili Katalin, az Országgyűlés elnök asszonya jövő szerdán adja át Lantos Györgyi csongrádi szobrászművész A megtalált Európa című szobrát. Lantos Györgyi műve Európa, a föníciai királylány és Zeusz szerelmét mutatja be. A márványoszlopon az európai egységet szimbolizáló nőalak körül az égbolton az unió országai jelennek meg egy-egy csillagként. A szobor talapzatára A megtalált Európa felirat az unió 21 nyelvén kerül fel, köztük ír (gael) nyelven is. *(mti)*

Lollo

R. Székely Julianna főmunkatárs. Készülő könyvének részleteit kéthetente, szombaton közöljük

TEGNAPOK

Annyi várakozás és álmodozás után 1965 nyarán az élet elkezdett megtörténni.

Júliusban Pista meghívott magához, mert a szülei elutaztak. Gondoltam persze, hogy jó nagy csókolózás lesz, úgyhogy fölvettem a világoskék, hátul fenékig cipzáras bukléruhámat, a dögösen rövidet, és elindultam a Sas-hegy oldalába. Ed

teket az... felelősség vezte... nyugalapozottabb megállapítása érdekében a vizsgálatot a soron következő ülésen zárják le.

...teherautógyár 100 millió dollárt szán a... telephely megépítésére, amely 600 dolgozót vesz fel és legalább t... további 2000 embert foglalkoztat majd a beszállítóknál. A Skoda meg akarja szerezni a brazil teherautópiac 20 százalékát, elsősorban a 14 tonnánál nagyobb terhelhetőségű nehézgépkocsikkal.

Konzílium az éteren át

Orvosszakértői vélemények Amerikából 48 óra alatt

Az ABN AMRO Magyar Élet- és Nyugdíjbiztosító Rt. (MÉBIT) július 1-jétől lehetővé teszi ügyfelei és családtagjai számára, hogy szükség esetén amerikai szakorvosok véleményét is kikérjék betegségükről, amennyiben magyarországi orvosuk diagnózisában nem bíznak meg teljesen – jelentették be a biztosítótársaság tegnapi sajtótájékoztatóján.

Farkas András vezérigazgatóhelyettes elmondta: a Magyarországon általuk bevezetett – Televizit elnevezésű – egészségügyi szolgáltatás a világ más országaiban is csak tavaly óta vehető igénybe.

Az amerikai orvosi konzultációkat az USA legjobb kórházainak soraiból szervezett hálózatra alapozták. Hozzátartozik a kaliforniai egyetem egészségügyi központja, a híres San Francisco Medical Center is.

Mint a sajtótájékoztatón elmondták: ha a MÉBIT ügyfele Televizitet kér saját maga vagy családtagja számára, akkor a budapesti iroda a beteg hazai orvosi leleteit a legmodernebb digitális telekommunikációs technológia segítségével továbbítja a konzulensekhez. Az amerikai orvosszakértők véleménye legkésőbb 48 órán belül megérkezik. A rendszer lehetővé teszi azt is, hogy a magyar és az amerikai orvosok a több ezer kilométernyi távolság dacára személyesen megvitathassák az esetet.

A Second Opinion budapesti, Margit körúti irodájában élőben is bemutatták az újságíróknak, miként működik a rendszer. A két egymás melletti képernyőn a beteg leletei, illetve az egymással tárgyaló orvosok láthatók, hallhatók. A premieren újságírók kérdésére az amerikai szakemberek elmondták: jelenleg világszerte mintegy tízmillió regisztrált ügyfelük van, s naponta körülbelül százan élnek a távkonzílium lehetőségével. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az esetek döntő többségében az amerikai orvosok véleménye megegyezik a beteg hazai orvosáéval, csak mintegy 5 százalékban nem jutnak közös nevezőre. Eddig azonban mindig bebizonyosodott, hogy ilyenkor a tengerentúli szakembereknek volt igazuk. Az „éteren át lebonyolított konzílium" természetesen pénzbe kerül. Ám, mint a MÉBIT vezetői elmondták, akik náluk kötöttek biztosítást, azok a Televizit szolgáltatásait a világár töredékéért vehetik igénybe.

Informatika a hőskorban

A Sárospataki Népfőiskolai Egyesület hetedik éve rendezi meg nyári népfőiskoláját, mely ezúttal határon túli magyarok csoportjával, illetve informatika szakosztállyal várja hallgatóit július 5-e és 12-e között a nagy múltú zempléni városban.

A határon túli magyarok csoportjában – többek között – a magyarság történelméről, kultúrájáról, a határon túli magyarok külpolitikában betöltött helyéről, az erdélyi, a felvidéki és a kárpátaljai magyarság helyzetéről, a zempléni régió művelődéstörténeti szerepéről, valamint a népi hagyományok és a vallás nemzetmegtartó erejéről hallgathatnak előadásokat a résztvevők.

Az informatika szekcióban a hírközlés, illetve a számítástechnika fejlődésének történetével, múltjával és jelenével, az ősi számológépekkel, az abakusszal és a sorobannal ismerkedhetnek meg.

Részletesebb információk a Sárospataki Népfőiskolai Egyesületnél (Szent Erzsébet út 14.), illetve a (47) 311-640-es telefonszámon kaphatók.

(cs)

FOTÓ: MTI

Lantos Györgyi csongrádi művészt bízta meg a hódmezővásárhelyi önkormányzat a városháza ólomüveg ablakainak elkészítésével. Képünkön a művész alkotásával

LANTOS Gy. György

Új Magyarország 1997 július 28

Lantos Györgyi szobrai

Confinio 2000/1.

A történelmi játék az idősíkok váltogatásával teremt kapcsolatot távoli események, történések között. Szabó Magda lélektani hitelességgel, a női lélek érzékenységével keres választ magyarázatlan vagy eddig félremagyarázott életrajzi mozzanatokra. Ahol szükségesnek érzi, elveti a korábbi „hivatalos verziót". Összefüggéseket, titkokat igyekszik föltárni, itt-ott a mások által ismertnek vélt tények vagy adatok szabad írói kezelésével. Természetes módon kerül a darab középpontjába Vörösmarty érzelmi, szerelmi élete, kapcsolata Adéllal és Laurával.

A még gyermek Adélhoz olthatatlan szerelem fűzi. „A lelkébe falazódott" – ahogy a drámaíró láttatja ezt a kapcsolatot az ünnepi előadásra kiadott műsorfüzetben. Ellenállhatatlan vágy, legyőzhetetlen érzés hevül a költőben. A Perczel család azonban kérlelhetetlen, erkölcsi törvényei szigorúak. Sándor, Adél apja közbelép. „Mint tette azt Szendrey Ignác, de Júlia átlépte a társadalmi konvenció határait. Adél engedelmes, Mihálynak mennie kell. Neki csupán egy szerelme maradhat, a haza! Megérti, hogy Adél nem nélkülözhet. Családja úgy alakítja a sorsát, hogy ne kényszerüljön menekülésre, hogy ne olyan férfi legyen a férje, akit bebörtönözhetnek. A férjjel szembeni családi várakozásnak inkább megfelel Radákovics András, a báró. Adél úgy él tovább Vörösmarty lelkében, mint Tündérország kisasszonya, hiszen tőle hallotta: „…tegezni én csak az Istent szoktam: szerettelek."

A költőfejedelem nemeslelkűségét igazolják Perczel Sándorhoz intézett szavai: „Nemzetes úr! Déltájt érkeztem Börzsönybe a főtisztelendő úrhoz, nagyjából idáig tartott, míg összeraktam a mozaikot, és rájöttem, az a kellemes modorú és nagy műveltségű fiatal férfi, aki a kocsin útitársam volt, és szintén itt jár majd, ebben a házban, miért jött. Egyet akarunk, nemzetes úr, magam és a fiatal báró, akire egyébként büszke lehet, ha elgondolása megvalósul. Szíve van, értelme van, igaz hazafi." Ezt a nagylelkűséget a csalódást, a lelki fájdalmakat fegyelmezetten viselő Adél a búcsú pillanataiban méltóképpen viszonozza: „…köszönöm, hogy nem bántottad az apámat."

Laura, a Csajághy lány ugyancsak jóval fiatalabb a költőnél: ő tizenhat éves, Vörösmarty negyvenkettő. Amikor megkéri a kezét, a lány nem mondhat nemet. Hát lehet ilyen kérőt kikosarazni? Laura önzetlenül szereti a költőt. Amikor számot vet a maga sorsával, arról beszél, hogy csak az értelem és a felelősség tudata maradt meg benne, majd hozzáfűzi: meg az adósság állandó törlesztése… Küzd a nélkülözésekkel, a gyereknevelés terheit zokszó nélkül viseli. A sok baj közepette azt kérdezi férjétől: „Milyen átkot hoztam magára?" Féltékenysége őrjítő, csillapíthatatlan. Keserűséggel néz szembe azzal, hogy Adélé az első szereposztás, ő csak másodhegedűs lehet Vörösmarty életében. Csupán lábjegyzetnyi helye van az életműben. „A Perczel lányhoz szól az: egész" – mondja Laura Bajzánénak, amikor vele mondatta ki, hogy mindössze tizenhét verset kapott ő a költőtől. Ezzel szemben Adélé „…a lírai versek, az epikája, a drámai művek. Csak a hősnő neve változik, a haja színe, de Adél valamennyi." Az utókor csak róla fog beszélni!

A drámaíró Laura szavaival fejezi ki, hogy a költőfejedelem halála „a világon a legszomorúbb és legszebb távozás," hiszen benne a Délszaki Tündér hagyta el ezt a világot:

„Lányka ne sírj, létem végét ne zavarja siralmad,
Lányka ne sírj, többé nem készt bánatra szerelmem.
Látom, az embernek kevesb a földi halandó,
Mintsem öröklétű; de ma engem az isteni végzés
Megront végképen, s elveszt vas karja Hadúrnak.
Halljad, az ég és föld mint harsog vissza szavától:
Engem hí, hogy még nem oszolt el az éjjel egéről.
Engem ijeszt, és már gyengülök minden inamban.
Mégis előbb, mintsem megemésztene szörnyű haragja,

Mentve leszesz, meglátod atyád meg bajnokod arcát,
Hogy mikoron boldog szerelemmel nyugszol ölében,
Mondjad: az álmodozó tündér így kére szerelmet,
S elvesze nem nyervén, s megválta kegyelmesen engem."

A költő halála után Laura egyedül akar maradni – Vörösmarty Mihállyall! Letakarja a faliórát, sőt a tükröt is, őt pedig a költő lesodródott kabátja takarja el. Vörösmarty számára Adél több is, kevesebb is Lauránál, aki viszont több is, kevesebb is Adélnál.

Ünneppé avatta az ősbemutató estjét a Vörösmarty Színház társulata. A Sziluett színpadra állítása merész, de jelentős művészi vállalkozás, amelyhez a produkcióban részt vevő színészeknek, művészi és technikai munkatársaknak együtt, „csapatmunkában" kellett hozzájárulniuk. *Kuna* Károly Vörösmarty Mihály alakjának sokrétű megformálásával vált az előadás középpontjává, *Brunner* Márta mértéktartóan hiteles Csajághy Laurát jelenített meg a színpadon. *Szaksz* Gabriella az ellentétes érzéstartalmak kifejezésében bizonyult meglepően leleményesnek. Nagyon tetszett *Téri* Sándor szerepformálása: Perczel Sándor alakjában alkatilag is telitalálat, azt az írói intenciót pedig, hogy „Perczel ne torzuljon kegyetlen szörnyeteggé", sikerült megvalósítania. Perczel Sándorék otthonában találkozhattunk egy kedélyes, éltes korú főtisztelendő úrral, Adél gyóntatójával. Őt *Szabó* Gyula felelősségteljesen és tiszta humorral állította színpadra. Emlékezetes alakítása éppúgy méltó a figyelmünkre, mint az előadás előtti szép versmondása: *A merengőhöz* című költemény ihletett tolmácsolásával ő teremtette meg a hangulatot a sikeres előadáshoz.

Varsányi Anikó rendezői törekvésében határozottan éreztük azt a vezérmotívumot, hogy a sokféleségben az egységet igyekszik megmutatni a produkcióban, kellő alázattal a tisztán értelmezhető írói szándékok iránt. Nemesen egyszerű *Mira* János színpadképe, díszlete, *Tordai* Hajnal valamennyi jelmeze. Asszisztensként *Rőth* Ildikó működött közre. Amennyire végig jó volt a világítástechnika, időnként annyira nem mondható tökéletesnek a színpadi hangosítás, ugyanis a váltásoknál a halkuló beszéd a nézőtéren alig-alig volt hallható, érthető. Sok finom árnyalati hatás enyészett el emiatt. Nem kisebbítheti a fehérváriak érdemeit, ha óhajunkat kifejezzük: szívesen látnánk Szabó Magda történelmi játékát Budapesten, a nemzet színháza, a Nemzeti színpadán!

Somlyódi János

Szoboravatás

„Örökre beszélni fog róla a megszegett kenyér, a letörölt könny"

Ravasz László-szoboravató Lakitelken

Ravasz László református püspök, a történelmi haza vándorprédikátora. Halálon innen – életen túl – „Isten a mi erősségünk"... Ravasz László székely családban, az erdélyi Bánffyhunyadon született... 1948 tavaszán püspöki tisztéről lemondott. Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc idején hívei kérésére visszatért a Kálvin téri templom szószékére, de 1957 áprilisában a Kádár-kormányzat újra eltiltotta a nyilvános igehirdetéstől. 93 éves korában, 1975. augusztus 6-án halt meg. Temetése néma tüntetés volt – olvasta fel *Lezsák* Sándor országgyűlési képviselő, Ravasz László szobrának avatásán a szobor talapzatára vésett szöveget Lakitelken 2000. október 8-án.

A Népfőiskola parkjában felállított Ravasz László református püspök bronzból készült mellszobrát *Lantos* Györgyi szobrászművész készítette. *Mindszenty* József római katolikus bíboros, prímás után második alkalommal avattak szobrot a Szent István kápolna emlékparkjában. Lezsák Sándor, az emlékpark megálmodójának elképzelése szerint a jövőben szobrot állítanak még *Ordass* Lajos, *Romzsa* Tódor, *Márton* Áron és *Apor* Vilmos tiszteletére is.

Bölcskei Gusztáv püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke igehirdetésében felidézte az Erdélyből indult református püspök életútját. – A hit megtarthat egy népet, ha a nemzet megtartotta a hitet. Ravasz László a feszítő belső-külső erők szorongatottságában is Istenbe kapaszkodott, aki most és mindörökké ugyanaz. Ez a hit figyelmeztessen és bátorítson bennünket! – mondta a Zsinat lelkészi elnöke.

Ravasz László Kolozsváron szerzett teológiai bölcsész diplomát, majd 1921-ben a budapesti Kálvin téri református egyházközség lelkipásztora lett. A két világháború között 1948-ig a Dunamelléki Református Egyházkerület püspökeként a Magyarországi Református Egyház vezető személyiségévé vált. Emlékezetes rádiós istentiszteletei miatt az 1950-es években üldöztetésben volt része, majd – mint emlékszobrának talapzatán olvasható – 1957-ben végleg eltiltották a nyilvános igehirdetéstől.

Ravasz László mellszobrát *Semjén* Zsolt egyházi ügyekért felelős helyettes államtitkár, *Bölcskei* Gusztáv püspök és *Lezsák* Sándorné, a Lakiteleki Népfőiskola vezetője leplezték le.

Ravasz László organikus társadalmi reformokat tartott szükségesnek. „Az államosított egyház árnyékegyház" – idézte emlékező beszédében *Semjén* Zsolt a református püspök gondolatát. Ravasz László tiltakozott az 1944-es zsidóüldözés miatt, csakúgy, mint a háború utáni megtorlások ellen – hangsúlyozta a politikus. „Csak a csizma volt más, a rúgás ugyanaz" – idézte Semjén a református egyházvezető szavait.

Ravasz László hegyen járó gondolkodó, író volt, aki arra bátorít ma is bennünket, hogy felfelé nézzünk, de alázatosan. Ravasz püspök némaságában is rendületlen hitet sugároz. Szelleme ma is velünk van – folytatta az emlékezők sorát *Nagy* Lenke, a Reformátusok Lapjának főszerkesztője.

Majd Hegyközszentimre fiatal lelkipásztora, *Kucharszki* Zoltán emelkedett szólásra: – Ravasz László lebilincselő rádiós istentiszteletei milliókban tartották a reményt és a hitet vallási hovatartozástól függetlenül. A ma oly sokat emlegetett ökumenét élettel töltötte meg...Az elsők között mondta ki, hogy fáj a trianoni amputálás, és mindaddig fájnia kell, míg a magyarság nem kapja vissza jogos tulajdonát.

Bábel Balázs, Kalocsa-Kecskemét érseke levélben köszöntötte az ünneplő gyülekezetet. Emlékező soraiban felidézte Ravasz László Prohászka Ottokár halálakor írt gondolatait, melyek szerinte Ravasz Lászlóra ugyanúgy illenek: „Nemcsak a nagy hit embere volt, hanem a nagy cselekvések embere is. Életét áldozatul az oltárra tette és igehirdetésének harangzúgásán kívül örökre beszélni fog róla a megszegett kenyér, a letörölt könny és a meggyógyított seb néma bizonyságtétele." – Szívből örülök annak, hogy a lakiteleki pantheon Ravasz László emlékével is gazdagodott. Isten áldását kívánom mindannyiukra a keresztény egység jegyében és a hazaszeretetben – írta levelében Bábel Balázs.

Az emlékezők sorát *Bíró* Zoltán református irodalomtörténész zárta, aki a nagy püspök Reményik Sándorhoz és Áprily Lajoshoz fűződő barátságáról szólt. Majd az Erdélyben született Ravasz László gondolatát elevenítette fel: „Palló akarok lenni Erdély és Budapest között."

Frigyesy Ágnes

Kiállítás

A Kecskeméti Textilművészeti Alkotóműhely művészeinek munkái 1999-ben

2000. október 4-én Dvorszky Hedvig művészettörténész, a Magyar Iparművészet c. folyóirat főszerkesztője nyitotta meg a Kecskeméti Textilművészeti Alkotóműhely művészeinek 1999-ben készült műveinek kiállítását.

(– A Szerk.)

Kedves Művészek! Kedves Közönség!
Tisztelt Vendéglátók!
Tisztelt Probstner János Igazgató Úr!

Évek, sőt most már (mondhatom) évtizedek óta ismert tény, hogy Kecskemét városának és Bács-Kiskun megye vezetőinek művészetpártolása a közigazgatási területen – tehát ahol ezek a Tisztelt Vezető személyek is számon tartatnak – rangot jelent. A közelmúltban rendezett néhány kiemelkedő színvonalú, önkormányzati vezetők részére rendezett találkozón szerencsés módon ez is kiderült. Ma Kecskemét nem csupán gazdasági, stratégiai, feldolgozó- és szolgáltatóipari minőségében jelentkezhet az ország vezető városait támogató programok és pályázatok sorában, hanem az általa is felkarolt művészeti intézmények színvonalának okán is. Ezt az ezredfordulóra folyamatosan jellemző, sajátos magyarországi változások miatt szükségesnek tartom kiemelni, úgy is, mint aki évtizedek során pályám különböző tevékenységi körén keresztül, személyes tapasztalataimmal is megerősíthetem. Hogy miért fontos ennek a támogató mecenálásnak a ténye? – Közhelynek tűnő általánosságok éppúgy bizonyítják, mint a jelenlegi nem szokványos helyzet. Ez pedig a művészekben rejlő, finom, érzékeny partnerség előhívása. Mint a filmszalagoké…

A Kecskeméti Textilművészeti Alkotóműhely ma már joggal elismert vezetője, *Kókay* Krisztina, maga is művész a személyes példa, az én választott példám is. Pár éve, amikor ez a szerény, visszahúzódó, mosolygós, de alapvetően félénk ember benyomását keltő művész egyszer csak elkezdte a Kecskeméti Alkotóház működtetését is meglendítő sajátos művészkolléga toborzóját – őszinte meghökkentést keltett, miért is lenne az ő szava hiteles hívás. Miből? Hogyan? S ha nem támaszkodhatott volna olyan stabil hátországra – többek között – mint a kecskemétiek rátermettsége és munkabírással ötvöződő hitelessége –, talán még ő maga is visszariadt volna szervező kezdeményezésétől. Holott ez a szerény művész akkor épp azt cselekedte az alkotóművészet. érdekében, ami a helyzetből adódóan szinte egyedüli kiutat mutatott: használni kell a tehetségek kibontakoztatása érdekében minden lehetséges fórumot. Személyes elkötelezettségét évek óta művészkollegialitás és bizalom erősítette: amit az itt megjelentek igen rangos névsora, de még inkább munkái jelentenek.

A művészek alkotási képessége – bárki bármit elemezzen is ezen – örök rejtély. Van egy szubjektív lény, telve egyéni képességei őrlőmalmaival, hitével, hitetlenségével, jó/rossz kommunikációs (ma így mondjuk) képességeivel, életrevalóságával vagy élhetetlenségével. Ha a mű (amely ehhez a minősítéshez katarzisképességével és minőségi kivitelével is méltó) megszületik – minden más mellékes. A festő, grafikus, textiltervező és más afféle képző- és iparművészek éppoly csodálatos lepkékké válnak bábozódás után – mint a színészek a porondon, a filmen. S ha itt és most ebből a különleges csodafolyamatból csak azt emeljük ki, hogy ehhez nyugalmas hely, gondolkodó háttér és akár szerény, de biztos anyagi gondtalanság biztosíttatik arra a viszonylag kis időre, amit a művész elvonultságához garantálhattak az említettek, akkor elmondhatjuk: az egymástól eltérő művészi értékteremtésben, stílusban, eszmerendszerben gondolkodó alkotók (*Katona Szabó* Erzsébet, *Lovas* Ilona, *Martos* Katalin, *Lévai* Nóra, *Kecseti* Gabriella, *Czóbel* Anetta, *Kókay* Krisztina, *Manninger* Mária, *Ko-*

Contents of No. 1/2001

Meditation and Prayer

Dávid *Illés*: Thomas' Confession

Ecology and Church

Sándor *Tenke*: Presidential Opening Speech– László *Végh*: From the Origins to the Ecological Crisis – Lukas *Vischer*: Mission of the Church in the Area of Ecology, or: the Responsibility of the Church for the Creation – Zoltán *Endreffy:* The Ecological Crisis from Catholic Theological Aspect – János *Bolyki:* Samples from the Newest Hungarian Ecological Literature – Eszter *Karsay:* God's Allience with the Created World (meditation)

THE MUSES

József *Mészáros*: My Own Prayer; At theThreshold of the New Milleneum (poems) – Sándor *Szabadi*: Between Doubt and Hope in the Valley of the Danube and the Drina. Remembering Ivo Andrič — Péter *Bálint*: Parisian Diary (short story) – Anna *Pardi:* An Unusual Sonata about the Observations of Jakob Böhme (sonata) – Amália *Szőke-Benedek:* Makkai Speech about Sándor Reményik in Finnish – Sándor *Makkai*: Sándor Reményik, the Great Poet of Transylvania (speech) – László *Balla*: Calvin; Everywhere-Bible (poems) – Márton Kalász: Remembering Sándor Szénási – Miklós *Tóth-Máthé*: Crow in a Grey Small Hat (short story) – Ferenc *Szilágyi*: Pompeian Guard (poem)

THE LIGHTS OF CENTURIES

Géza *Polgárdy:* Remembering István Rugonfalvi Kiss István

TESTIMONY

Edit *Tertinszky:* Belated Remembrance of Ernő Szőts, the First Programme Director of the Hungarian Radio – The Preach of László *Ravasz* at the Funeral of Ernő Szőts – József *Kanyar:* Congratulations on the 80th Birthday of Zsuzsanna Erdélyi

THE OBSERVER

János *Csohány:* The Role of the Hungarian Calvinists in the Age- and Church History of the 1000-Year-Old Hungary – Botond *Gaál*: Sándor Czeglédy (1909-1998) the Systemacital Theologist

Concert

Márta *Pongrácz:* Charity Concert Brought to You by the Foundatioin of the Károli Gáspár Reformed University

Film Review

Katalin *Kolczonay:* The Sentence, or Inheritance of the Youngest Boy

Theatre

János *Somlyódi:* Magda Szabó: Silhouette (drama)

Statue Inauguration

Ágnes *Frigyesy*: The New Statue of László Ravasz in Lakitelek

Art

Hedvig *N. Dvorszky:* Exhibition of the Textile Artists of Kecskemét

Book Reviews

Imre *Dankó:* Treasures of the Hungarian Reformed Church I. – Csaba *Fekete:* Zoltán Lőrincz Zoltán: New Calvinist Churches 1990-1999 – Loránt *Hegedűs*: Preface (Lajos Szabó: Last Straw – György *Beke*: Inquirer. Kálmán Aniszi: Hungarian Fate Questions in Transylvania – Requesting of László Németh Society

Ára: 730,- Ft

Ravasz László mellszobra Lakitelken. Lantos Györgyi alkotása, 2000.

Lantos Istvánné

Művészet 1911. 390

A Csúcs tekergés során a biciklisták bejárhatták megyénk dimbes-dombos tájait. *(Fotó: Gál Gábor)*

Másfélszázan nyomták a pedált

Csúcs ez a tekergés

Eképp vélekedett mindenki, akit megszólítottam szombaton reggel az egri *Hotel Minaret előtti placcon gyülekező kerekesek közül. Nem csoda, hogy ezen az állásponton voltak, hiszen kívánni sem lehetett szebb időt, a nap hetedmagával sütött, minden csillogott, ragyogott, mintha kiglancolták volna. A bringások közt volt, aki egészen menő szerelésben feszített, pihekönnyű gép gurult alatta, a fején cseppalakú sisak, ami hátul csúcsban végződött. Mások — kénytelen-kelletlen, vagy önszántukból — a kissé régimódibb divatnak hódoltak, nehézkesebb mozgású, dinamós túrakerékpárjaikkal. Ez azonban csak a külső szemlélőnek szúrt szemet, egyébként a különbözőségek bölcs tudomásulvétele volt jellemző a társaságra.*

Természetesen ismerős arcok Szombathelyen sorra kerülő senior triatlon Európa bajnokságra, és ezzel a Csúcs tekergéssel meg is kezdte a felkészülést. *Lázár Jánosné* a középtávot, vagyis a száz kilométert választotta. Amikor az edzései iránt érdeklődtünk, így válaszolt: „Én a világon mindenhová biciklin járok..." *Lendvai Péter* férfiasan bevallotta, hogy ő bizony nem edzette túl magát, ezért is választotta a legrövidebb, a hetven kilométeres távot. A szép idő, no meg Réka lánya unszolásának engedett, amikor nyeregbe szállt.

A Csúcs tekergés mezőnyének legnagyobb része kilenckor „oldott kereket", *Vígh Lajos* főszervező buzdítása mellett: „Hajrá tekergők!" Nap közben sos-sok izzadtságcsepp legördült az arcokon, a nyárias melegben pedált, aki megelőzve a tavalyi győztes ózdi *Bártfai Attilát* elnyerte a Tekergő vándorkupát. Harmadikként az egri *Kovács László* ért célba. A száz kilométeres távon a következő sorrend alakult ki: 1. Bánfalvi László (Ózd), 2. Pelyhe László (Bélapátfalva), 3. Szabó Nándor (Eger). A legrövidebb, hetven kilométeres távon az egri *Simon Attila* volt a leggyorsabb. Utána a kompolti *Sáfrány Tamás* és az egri *Bak László* érkezett. A közel másfélszáz induló közül az egri *Zbiskó Lászlóné* született a legrégebben, a legifjabb kerekező pedig az ugyancsak egri *Pásztor Ferenc* volt, aki még tizedik életévét sem töltötte be.

A Hegycsúcs Hotel által felajánlott üdülést Rácz Szabolcs nyerte, míg a péterkei Kakas fogadóban Pelyhe László tölthet el

Nemzetközi rock and roll verseny Egerben

Aranyos Kenguruk

Fergeteges házibulival ért végett az egri Körcsarnokban a II. Nemzetközi Akrobatikus Rock and Roll verseny. A hajnalig tartó vigasságon — ahol a talpalávalót a Brillantin együttes szolgáltatta — a maratoni verseny résztvevői végre felszabadultan rophatták a táncot. Az egrieknek különösen emlékezetes marad a szombat esti nemzetközi megmérettetés, hiszen több kategóriában is a dobogó legmagasabb fokára állhattak *Szarvas Ferenc* tanítványai. A junior I. kiválóságai, *Dobai Ádám* és *Fehér Annamária* az erős mezőnyben is fölényesen diadalmaskodtak, mint ahogyan a „C" kategóriában sem akadt a Kenguruknak legyőzője: a legszebben fénylő érmet a *Józsa László-Kalló Ágnes* páros vehette át. A Boogie-Woogie Hobby csoportban az egri *Járdány Zsuzsanna* és *Magyar Péter* ötletekben gazdag, szellemesen koreografált produkcióját a közönség vastapssal, a zsűri arany éremmel jutalmazta. (Az eseményről bővebben szerdán, az egri oldalunkon számolunk be.)

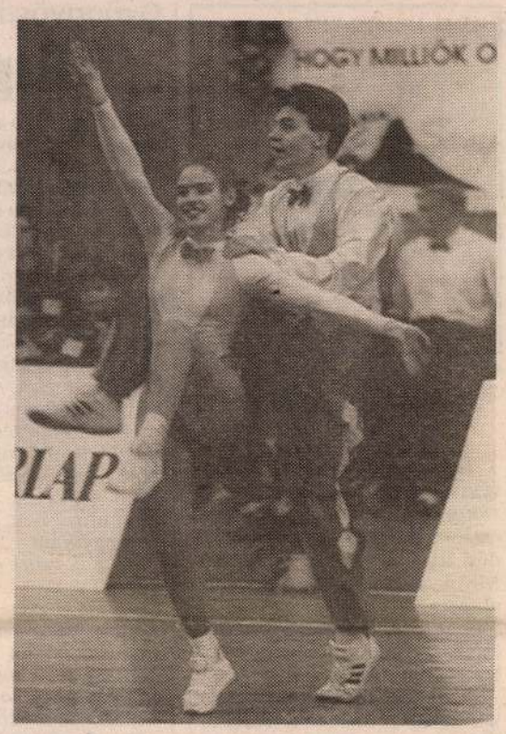

A „C" kategória győztesei: *Józsa László* és *Kalló Ágnes* *(Fotó: Gál Gábor)*

Előtérben az utánpótlásnevelés

A vártnál mérsékeltebb érdeklődés mellett, nyílt, őszinte légkörben tartotta vezetőségválasztó közgyűlését a Heves Megyei Labdarúgó Szövetség. Az elnökségben foglalt helyet többek között *Czékus Lajos*, az MLSZ főtitkár helyettese, valamint *Kovács János*, a megyei Testnevelési és Sporthivatal igazgatója is.

A közgyűlést megfelelően előkészítve, írásos anyagokat kaptak a küldöttek, amelyekből kitűnt, hogy a Helasz elnöksége, valamint a különböző bizottságok milyen körültekintő és alapos munkát végeztek az elmúlt négy esztendőben. Öevendetes módon sokat foglalkozott az utánpótlásneveléssel az elnökségi beszámoló, amelynek szóbeli kiegészítőjében *dr. Vass Géza*, a Helasz elnöke ismételten hangvezetékkel, iskolai sportvezetőkkel. A gondok közt említette az elnök, hogy a serdülő csapatok számának növekedése mellett csökkent a színvonal, és ez érvényes az ifjúságiak mezőnyére is. Sajnálatos módon a megyei válogatottak nem szerepelnek kielégítően a hagyományos tornákon, ami a nevelő egyesületeket minősíti.

A hozzászólók közül Czékus Lajos hírül adta, hogy rövidesen döntenek a megyei szövetségek támogatásáról, amelynek fedezete a totó bevételeiből származik. Kovács János problémaként vetette fel, hogy számos fiatal labdarúgót elvisznek a megyéből, vagyis az itteni klubok nem tudják őket megtartani. *Bóta Ferenc* Szilvásváradról szakmai segítséget kért a kezdő edzők részére. *Viczián Zoltán* elmondása ra is. *Szabó Béla* a megyei ifjúsági válogatott, *Lőrincz János* a megyei serdülő válogatott edzőjeként vehetett át elismerést. A leköszönt elnökségi tagok emlékplakettet kaptak Heves megye önkormányzatától.

A tanácskozás utolsó szakaszában a Helasz elnökségének megválasztása következett. *Király Béla*, a jelölő bizottság elnöke számos javaslatot terjesztett be, a közgyűlés résztvevői

titkos választással

döntöttek az új elnökség összetételéről, amelyben tízen kaptak helyet. A Helasz elnöke ismét dr. Vass Géza lett, a főtitkár posztjára újabb négy évre Várkonyi Ferenc került. A közgyűlés társelnöknek választotta *Puhl Sándort*, mint a játékvezető bizottság elnökét.

EXKLUZÍV társasutak (Egyiptom, Izrael, Ciprus, Bécs, Thaiföld, Svájc)
XX-es gépkocsikat rendeljen irodánktól!
Különjárati autóbuszokat kedvezményes díjtétellel biztosítunk!
KERESSE PROGAMAJÁNLATAINKAT!
Kft Utazási Iroda
/313-220, 313-782 Fax: 36/311-711

Detken mindenki dönthet

Lantos Györgyi szobrászművész elkészített három lehetséges változatot Detk II. világháborús emlékművére, s most a művelődési házban ezeket bemutatják. Mivel a lakosság véleménye alapján szeretnék a legmegfelelőbbet kiválasztani, így mindenki szavazhat április 30-ig a neki legjobban tetsző alkotásra.

A tervek szerint még ez évben sor kerül az emlékmű avatására is.

Adácson szebb a hivatal

A polgármesteri hivatal belső felújítását február első napjaiban kezdték meg. A besárgult ajtókat átfestették, minden helyiség új tapétát, s majdnem mindegyik új szőnyeget is kapott. Kicserélték a folyosói világítást, így most már modern, tiszta és korszerű épületben fogadják a helybéli lakosokat. Tervezik, hogy hamarosan a külső vakolatot is átfestik — az eddigi rózsaszínes árnyalat helyett törtfehérre és drappra.

Armstronggal is játszott...

Gyöngyösön koncertezik — május 5-én — az Orinet Dixieland Jazz Band, valamint az a Joe Muranyi, aki 1971-ig tagja volt az Armstrong All-starsnak is, mint klarinétos és szaxofonos.

Gyöngyösön felismerték: összefogás nélkül nem megy

Alapítvány a bűnmegelőzésért

Gyöngyösön a rendőrkapitányság több mint egy éve kezdeményezte, hogy bűnmegelőzési alapítványt hozzanak létre a városban és körzetében. A térség különböző vállalatai, cégei és az önkormányzatok közül is többen siettek a bűnüldözők segítségére. Ma már milliókban mérhető azon eszközök értéke, amelyek az egyenruhások rendelkezésére állnak. A történtekről Nagy István r. őrnagyot, a bűnügyi osztály vezetőjét, az alapítvány titkárát kérdeztük.

— Az ország gazdasági nehézségei behatárolták a rendőrség anyagi forrásait is — mondta előljáróban *Nagy István.* — Ezért határoztuk el az alapítvány megteremtését. Annál is inkább, mivel 1987 óta egyre nagyobb mérvű a bűnözés, a város mindinkább romló közbiztonsági állapota szükségessé tette a korszerűbb eszközök alkalmazását a bűnüldözésben, s a megelőzésben egyaránt.

— Kik vettek részt az alapításban?

— Gyöngyösi lokálpatrióták fogtak össze először. Pénzadományaik révén 1992 márciusában elértük, hogy legalább *félmillió forintos alaptőkével* megkezdhesse működését az alapítvány. Az alapítók sorában volt a *Csépány és Társai Kft.*, amely csaknem egymilliót adott, az Aroma Kereskedelmi Vállalat, az Euro-Combio Kft., a Heves Megyei Vízmű Vállalat gyöngyösi üzemegysége, a Heves Megyei Sütő- és Édesipari Vállalat, a domoszlói székhelyű Mátraaljai Körzeti Áfész. Később csatlakoztak a községi önkormányzatok, vállalkozók, majd a Mátra Erőmű Rt. és a Correctrans Kft. Külön is említésre érdemes a *Mátraaljai Szénbányák*, amely milliós nagyságrendben támogat céljaink elérésében.

— Mire fordították az alapítvány számlájára befutott összegeket?

— Nagyon fontos, hogy e pénzeszközök segítségével kiépíthettük a kapitányságunkon a húsz munkaállomásos számítógépes hálózatot. Korszerűvé és főleg gyorssá tudtuk tenni így a rendőrségi adatkezelést. Egy évtizedes lemaradásunkat pótoltuk. Jelentősen fejlesztettük a híradással kapcsolatos berendezéseinket is. A *rádiótelefonok* hamarosan bekövetkező üzembe állításával a legmodernebb híradástechnikával bíró kapitányságok sorába emelkedhetünk. Jelenleg egy úgynevezett *bevetési csoport* létrehozásán dolgozunk. Anyagilag támogatjuk a városban tevékenykedő polgárőrcsoport munkáját is.

Nagy István kellemesen csalódott. Mint említette, húsz esztendeje dolgozik bűnügyi területen, s azóta egyebet sem hallott, mint hogy nélkülözhetetlen a társadalmi összefogás a bűnözés elleni küzdelemben. Őszintén szólva, elcsépelt frázisnak tartotta ezt a szöveget. Most mégis úgy véli, van értelme, valóban jelentős segítség ez. Többek között ennek is köszönhető, hogy a Gyöngyösi Rendőrkapitányság nyomozáseredményességi és felderítési mutatói javulnak.

Nem zárkóznak el természetesen a további támogatásoktól sem, épp ezért álljon itt a Gyöngyösi Bűnmegelőzési Alapítvány számlaszáma: *044-01623.* Az adomány a Postabank és Takarékpénztár Rt. Miskolci Területi Igazgatóságának gyöngyösi fiókja címére küldhető. *(-y)*

Markazi Krónikás

Nemrégiben adtunk hírt *Markaz Krónikájának* megjelenéséről, majd méltattuk a szerző — a visontai helytörténeti kutató, ny. téeszelnök, *Hacsavecz Béla* dicséretes munkáját. Az alkotó — ahogyan megtudtuk — *már az önkormányzati kiadvány II. kötetén dolgozik*, s megjelenése ennek is a korábbihoz hasonlóan *reprezentatív lesz.* A munka *7 fejezetre tagolódik,* s valamennyi 8-12 alcím alatt tárgyalja a múltat. Írója pedig egyidejűleg az I. kötettel kapcsolatosan felvetődött *közérdekű lakossági kérdésekre is választ ad.*

Több más mellett szó lesz a könyvben a mezőgazdasági területek és a beltelkek felaprózódásáról, a filoxéravészről, illetve a szőlők újratelepítéséről, a régi amerikásokról, az új templom, illetve kápolna építéséről, az I. világháború koráról, a későbbi időkről, a helyi nagybirtokokról, cselédekről, summásokról, a II. világháborút megelőző, valamint követő évekről, a földosztásról, a tsz-alakításról, az ipartelepítésről. Nem utolsósorban pedig *öt nevezetes választásról,* a korábbinál lényegesen *több fotó, korabeli dokumentum* felhasználásával.

Magányosok a Mátrában

Hajnalig báloztak

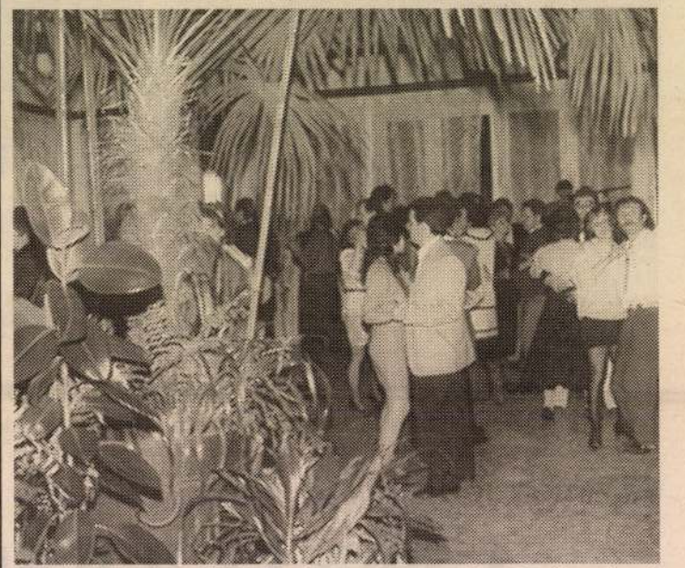

Az egri társkereső bál sikerén felbuzdulva, egy nagyobb szabású rendezvényt is szervezett a közelmúltban a *Kapcsolat Társkereső Szolgálat* a Mátrába, egészen pontosan a Galyatetői Nagyszállóba invitálta hétvégi ismerkedésre a magányosokat.

Az ötletre az előzetesen vártnál ugyan kevesebben voltak vevők, de így is mintegy nyolcvanan érkeztek szombat délután Galyára, hogy az ötórai tea után este bálozzanak egyet.

A tánc előtt természetesen vacsorát szervíroztak, és már ott megindult az ismerkedés. A jó hangulatról a szálló zenekara gondoskodott, akik örökzöldeket és friss slágereket egyaránt játszottak. Tíz órakor már nagyon „élt" a parkett az óriási pálmafa alatt, és a kitartók nem is hagyták abba a táncot hajnalig.

Délelőtt az uszodában és a szaunában pihenték ki a bál okozta különféle fáradalmakat, majd ebéd után indultak haza — ki párosan, ki egyedül, ahogy az már ilyenkor lenni szokott...

Gyepes mód

Egyaránt használják az iskolások és a politikai pártok

Mozgalmas élet az oroszi kultúrházban

Gyöngyösoroszban is gondot fordít az önkormányzat a kultúrára. A helyi *művelődési ház* az elmúlt években igencsak megszépült. *Festették, lambériázták* ik a választási lehetőségeket. Sikeres volt — többi között — a tavalyi olimpiai szellemi vetélkedő, s az *országosan népszerű táncdalénekesek* több vendégsók száma, s kölcsönzéseik sem éppen jelentéktelenek. A látogatások alapján *a felnőtt korosztály* érdeklődése a nagyobb, de a fiatalabbak is rendszeresen lapoz-

Emléktábla-avató a gimiben

Egy iskola életében is vannak pontok, helyzetek, amikor érdemes megállni, visszanézni, értékelni és összegezni azt a periódust, amely már történelmi léptékkel mérve is jelentős idő. Amikor a múlt és jelen együtt van, akkor tudjuk igazán felépíteni azt a jövőt, amely biztos záloga lehet annak, hogy a múltra építve erős alapokat kapjon.

A csongrádi Batsányi János Gimnázium és Szakközépiskola 75 éves jubileuma ilyen apropó erre. Az intézmény vezetése megpróbálta méltóképpen ünnepelni az évfordulót. Mert ahogyan *Fábián György* igazgató úr mondta a megnyitón: az eltelt éveket, a múltat nemcsak a szecessziós, szépen díszített jellegzetes épület, a folyosók falán elhelyezett tablók, berendezési tárgyak, szemléltető eszközök sugallják, hanem bennünk, lelkünkben is ott munkál ez a távol, és értékrendünkben, szemléletünkben, mentalitásunkban, szokásainkban őrizzük – tanárok és diákok – jellegzetes, Batsányis vonásait.

Igyekeztek hát feltárni az előző évtizedeket: iskolatörténeti kiadványok, sokszínű kiállításaik illusztrálják a múltat. A cél nemes: a régi nevelők, tanítványok, akik érdekes és jelentős pályát futottak be az életben, most megmutathassák magukat régi iskolájukban. Az emlékezés, a nosztalgiázás mellett azonban a ma diákjaihoz is szól a rendezvény. Vetélkedők, kulturális és sportrendezvények szervezésével nekik is adtak megmutatkozási lehetőséget.

Mert hát a csongrádi gimnázium is maradandó kívánna lenni mindazok emlékében, akik valaha is a padjait, lépcsőit koptatták. Ilyen maradandó emléket állított a két helyi szobrászművész, *Lantos Györgyi és Máté István* kettős emlékművével, a régi épület bejárati lépcsőházában helyezték el és *Havas Gyula* nyugalmazott igazgató mondott avatóbeszédet (ő még tanított a korábban Szent Imre nevét viselő gimnáziumban), de maradandó emléket nyújt az „Ezeréves a magyar iskola" kiállítás, melyet *Kardos József*, az emlékbizottság szakértői testületének elnöke nyitott meg, ugyanakkor nagy érdeklődésre számíthat a gimnázium iskolatörténeti kiállítása, valamint a különböző tantárgyi, kulturális és sportesemények megőrző kiállítás. Utóbbiakat *Vallyon Aladár* nyugalmazott igazgató ajánlotta az érdeklődők figyelmébe a hétvégi jubileumi ünnepségen.

(lovas)

LANTOS György szobrán
Reggeli Délmező 1995. szept. 25

őket, nem kívánja e képeket eladni. Istenek kegyeltje; a szegedi Radnóti Gimnáziumba járt.

– *Miképpen kezdett festeni, kedves Enigma?* – kérdeztük a fantasztikus tehetséget, aki – hogy ha így folytatja – üstökös lesz festőművészetünk egén. De csak fényességére nézvén *üstökös* – maradandókon kiemelkedő – mondja elbűvölő mosollyal Enigma –, lerajzoltam, amit kellett, és kész.

– *Gyermekkorában sem voltak olyan elképzelései, hogy egyszer majd, valamikor, festeni fog?*

– Dehogy voltak! Mindenáron lovakat akartam tenyészteni – kacag Enigma –, ebből annyi meg is ma-

M.D.K.

Lantos István

50 éves festő

A Rákospalotai Kunstó a Képzőművészeti Szabadiskola
haladó tanfolyamának hallgatója az 1948/49 tanévben

Képzőművészeti Élet a felszabadulás után 357.1.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II
Bp.1969.

MDK

Lantos István építőmester Kiskunfélegyháza

Kiskunfélegyházi elemi főtér faellenzőjének helyreállítása.

Epitő munkálatok. Vállalk. Közl. 1909. V.26. 5. l.

Lantos István

M.D.K.

kisrunfélegyházi építész az egyik 500 K-ás második díjat nyerte el a Szatmári Bank Szatmár németiben emelendő palotája pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

aug. 30. sz. 15 old.

Lantos Iván

1920/21 - 1923/24

Ferképzomfoiskèvk
107.l.

Lantos Iván festő * 1901 Budapesten. 1920-4.
a budapesti képzőművészeti főiskolán tanult és rajztanári oklevelet szerzett. Jelenleg a m. kir. központi statisztikai hivatal szolgálatában áll. Figurális képeket fest olajban.

Lantos Iván

Pohár, vizf.

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 13 l.

Lantos Lajos

Grafikus

Szabad Művészet

1951. 219. l.

62441-1912. szám.

A Miemlékek Országos Bizottságának, folyó évi április hó 24-én, 209 szám alatt kelt felterjesztésére, tudomása és további megfelelő eljárás végett megküldöm.

Budapest, 1912. juniushó 21-én

A miniszter rendeletéből:

Lantos László

A Józsefvárosi Kiállítóteremben A képeslap c, megrendezett tárlaton szerepelt.

Lantos László lendületes, geometrikus absztrakciója zárja e ciklust. De ezek már a *Pécsi Műhely* munkájába nyújtanak betekintést, a közös grafikai műterem saját kivitelezésében, — akárcsak fővárosi kollégáik esetében.

*

Magyar H

Wagner: Küldjön képes levelezőlapot

LANTOS MIKLÓS 91.09.05

Új Dunánkúli Napló

Középkori templomok Baranyában

Romjaikban is csodálatosak

– Az itt kiállított képek felvillantják előttünk, hogy milyen hitéletet élhettek azok a középkori emberek, akik Baranya akkori templomait felépítették, akik bennük imádták az Istent és imádkoztak – nyitotta meg tegnap *Lantos Miklós* fotóművész kiállítását *dr. Uzsoki András* régész, a Tihanyi Bencés Apátsági Múzeum igazgatója Pécsett, a Művészetek Háza tetőtéri galériájában. A tárlaton azokat a nagy méretű, színes fotográfiákat tekinthetik meg az érdeklődők, melyeket Baranya megye középkori templomairól készített a művész.

Dr. Uzsoki András megnyitó beszédében felidézte Szent István király és felesége, Gizella alakját – mi mindent tettek meg a keresztény hitélet biztosításáért. István rendelte el, hogy minden tíz falu népének építenie kell egy templomot. Azért, hogy ne kelljen messze vándorolniuk istentiszteletre, és emiatt el ne mulasszák azt. A Pécsi Püspökséget és a Szent Benedek rend monostorát is ő alapította. Lantos Miklós fényképeiről szólva kiemelte azok lényegre törését. Mind a kültéri, mind a beltéri fotók feltárják a nézők előtt, hogy ezek a templomok még romjaikban is csodálatosak.

A Művészetek Háza millecentenáriumi kiállítását szeptember 25-ig, naponta 13–17 óráig tekinthetik meg az érdeklődők.

U. G.

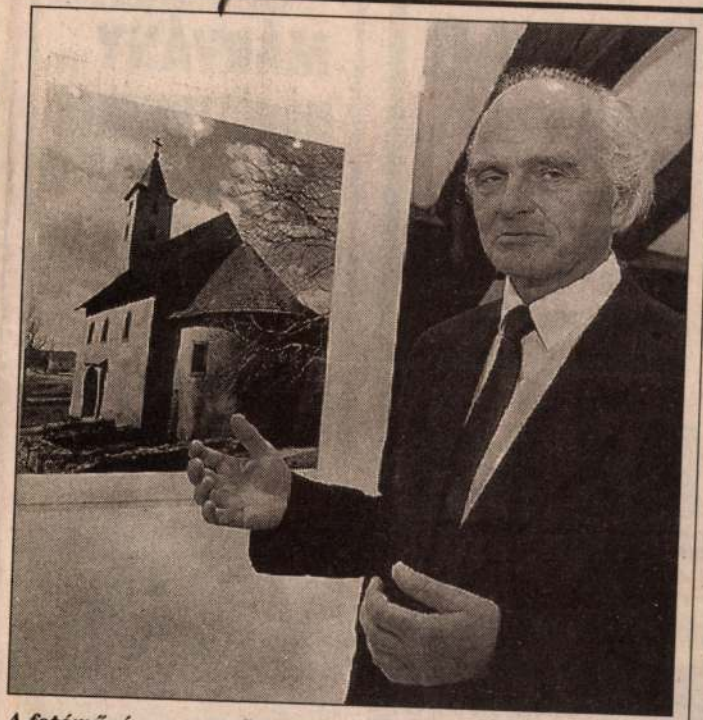

A fotóművész a csertői templom képével FOTÓ: TÓTH

CSAK:
37.250 Ft

ELŐLTÖLTŐS MOSÓGÉP
– 800/1000 FORDULAT/MIN
– 10 PROGRAM
44.800 Ft

– ELŐLEG NÉLKÜLI HITELAKCIÓ!
– DÍJTALAN HÁZHOZ SZÁLLÍTÁS PÉCS TERÜLETÉN
– ÜGYFÉLSZOLGÁLAT ÉS SZAKTANÁCSADÁS 9-17 ÓRÁIG

210-083

YHAI MÉRLEG: 9290 Ft
Ó: 4400 Ft

ÁRÍTÓ: 1399 Ft

oldal) ☎ (72) 336-050
, szombaton 9–12-ig.

Olcsó,
esztétikus, szárazon rakható
ZÖLDTÁMFAL
Mindenféle épületi
MÁRVÁNY és
MŰKŐTERMÉKEK
BURKOLATOK és
SÍRKÖVEK
Veréb Miklós
Pécs, Málomi út 2.
Tel.: 449-675
KANDALLÓK
az ország egyik legnagyobb választékával.

6.50 Villamkerdes. Televíziós [illegible] 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 16.00, 17.50 Hírek, időjárás. 7.05 Lapszemle. 7.20 Névnapköszöntő. 7.30, 13.30, 16.30 BBC hírek. 7.35 Útinform, időjárás. 7.50 Sportpercek. 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Magyar és horvát hírek, időjárás. 8.10 Nagyérdemű. 8.20 Naptár. 8.30 Gazdasági hírek. 8.45 A nap eseménye. 9.15, 14.15 Programajánló. 9.30 Sporthírek. 12.03 Rock-klasszikusok. 15.15 Tőzsdehírek. 17.00 Pop-Rock hírek. 17.15 Sportmozaik. 17.30 Regionáli rádió- és tv-műsorok. 18.00 Műsorzárás.

ZENGŐ-FORDAN RÁDIÓ

6.10 Műsorismertetés, időjárásjelentés. 6.25 Közlekedési információk, időjárásjelentés. 6.35 Orvosmeteorológia. 6.45 Regionális hírek, időjárásjelentés. 7.00, 7.30, 8.30, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00 Hírek, időjárás. 7.10 Lapszemle. 7.20 Névnapköszöntő. 7.45 Útinform. 8.00 Reggeli krónika. 8.10 Sporthírek. 8.20 Kalendárium. 8.40 Kulturális ajánlat. 9.00-12.00 Közszolgálati műsor. 12.05 Zenedoboz. 13.00-18.00 Zengő-Fordan Magazin. 17.30 Regionális TV-műsorok. 17.50 Időjárásjelentés. 18.00 Esti zenedoboz.

TELEVÍZIÓ

TV 1

5.40 Gazdatévé 6.00 Nap-kelte 9.00 Tízórai 9.10 Heidi és Erni (német sorozat) 32/4. rész: Zsorzs eltűnt 25' 9.35 Tízórai Benne: 10.50 Hírek. Időjárás 11.05 Marienhof (német sorozat) 52/34. rész: Úgy szerettük egymást 50' 12.00 Déli harangszó Hírek. Időjárás 12.05 Üzlet délidőben 12.25 Welcome to Hungary 12.55 Telepakk 15.00 Hírek. Időjárás 15.05 Műsorismertetés 15.10 Örökségünk A szigetközi pásztorkodás (ism.) 15.20 Elvegyültem és kiváltam 11/4. rész: „Ki és mi vagy…?" A szociális identitás 38' 16.00 Hírek. Időjárás 16.05 Verselemzés (ism.) 16.30 Vera és Babs (német tévéfilmsorozat) 26/18. rész: Madeleine 25' 17.00 Hangolka Zenés angol nyelvlecke 17.15 Zenelánc 17.30 Kormányváró Döntés után első kézből a kabinet üléséről 17.55 „Pápaváró" 20' 18.15 Üzlet Gazdasági információk 18.30 Hogy is van ez?! Vitray

mezőgazdasági eszközöket, berendezéseket ismételten
ÁRVERÉSEN ÉRTÉKESÍTI.

Az árverés helye: a társaság székhelye (Szekszárd, Páskum u. 2.)

Az árverés ideje:
1996. szeptember 9., 10 óra

Az árverési tárgyak előzetesen megtekinthetők a KAD Kft. székhelyén az árverést megelőzően 1996. szeptember 6-án 9-15 óra között.

Az árverés megkezdésekor a megvásárolni szándékozott tárgyak kikiáltási árának 10 %-át óvadékként előzetesen be kell fizetni. Az óvadék értéke sikeres vásárlás esetén a vételárba beszámít. A sikertelen licitálást követően az óvadékot a társaság azonnal visszafizeti. Ha a vevő a vételárat 48 órán belül nem fizeti meg a társaságnak, úgy a vevő a befizetett óvadékot elveszti.

Az árverés során megvásárolt árverési tárgyak ellenértékét 48 órán belül a fenti feltételek mellett lehet készpénzben a társaság pénztárába befizetni. A befizetést követően a megvásárolt vagyontárgyak elszállíthatók.

Bővebb információkkal Máté Krisztina és Faustné A. Henrietta (tel.: 74/419-500) áll az érdeklődők rendelkezésére.

(59800)

Lantos Miklós

A FALU ÉPITŐMŰVESZETET bemutató kiállitás nyilt tegnap a Néprajzi Múzeumban. Lantos Miklós épitész-fotóművész munkáit mutatja be a tárlat.

Magyar Hirlap 1980/6/21/9

LANTOS PÉTER

Négyrava

Lesz egyszer pesti Broadway

(Folytatás az 1. oldalról)

Szinetár Miklós később, 1992-ben úgy gondolja, hogy a Nagymező utcában található színházakat a fővárosnak üzletekkel, szállodákkal kellene kistafíroznia, amelyek haszna visszaforgatható a színház működésének fedezésére is. A Szinetár-féle elképzelés magva az akkori Arizona Színház, Operett Színház, Rock Színház hármasa lett volna, kiegészítve az újra induló Moulin Rouge-zsal.

Schiffer János főpolgármester-helyettes szerint az úgynevezett pesti Broadway koncepció célja „a szórakoztatás piaci igényeinek jobb és szélesebb körben való kielégítését szolgáló belvárosi vigalmi negyed kialakítása". Ennek szellemében kezdték el néhány színház közhasznú társasággá alakítását, így azok majd kevésbé függenek a fővárostól.

Budapest idegenforgalmi és szórakozási szempontból kétcentrumú város, a Váron és a Váci utcán kívül nemigen akad kellemes promenád, ahol az ember szívesen tölti az időt. A Belváros állapota egyre romlik. Az épületek többsége 1867 és 1914 között épült, található köztük neoromán, neogót, eklektikus, neoreneszánsz és szecessziós is. Ezeket az épületeket feltétlenül meg kell menteni. Nagyarányú rehabilitációra alig van pénz, a főváros évente 1 milliárdot tud szétosztani rekonstrukciós célokra, közbülső megoldáson kellett tehát gondolkodni. Újra leporolták tehát a pesti Broadway feltámasztásának tervét, hiszen néhány „apróság" kicsinosításával, határozott tervekkel, kevéske pénz befektetésével elérhető, hogy a terület felértékelődjék, magántőke áramoljon oda, s az épületek megszépüljenek. Jó példa erre az 1986-ban díszburkolattal ellátott Liszt Ferenc tér, ahol akkor még autószalonok terpeszkedtek. Ezek odébbálltak maguktól, hiszen senki nem akar egy sétálóutcában autót vagy mosógépet venni. Ma már egymást érik ott a teraszos éttermek, a hangulatos kávézók.

A pesti Broadway központja a Nagymező utca lenne, amelynek egy része a tervek szerint szintén díszburkolatot kaphatna, alatta pedig mélygarázs volna, éppúgy, mint a szintén sétatérré alakítandó Jókai tér alatt. A koncepció első változata 1993-ban készült el, 1996-ban a Terézvárosi Önkormányzat megrendelése alapján asztalra kerültek a részletesebb építészeti elképzelések is. A fővárosi önkormányzat és a leginkább érintett terézvárosi önkormányzat részvételével befektetői részvénytársaság alakul, amely összehangolja a terveket és a megvalósítást. Az általános rendezési terv elkészült, mondja *Lantos Péter* terézvárosi főépítész, most készítik a részletes terveket.

Leggyorsabban minden valószínűség szerint 1998-ban a sétálóutcák, utána a mélygarázsok és parkolóházak készülhetnek el. Később passzázssorok, napfényes, mégis fedett bevásárló utácskák is épülnének. A szanálásra ítélt épületek helyén parkok, játszóterek születnének.

A pesti Broadway területére tehát nem költöztetnek be sem mozit, sem lemezboltot, sem színházat, sem mulatót, hiszen ha a terület fejlődik, jönnek azok maguktól is.

A pesti Broadway színházi tervei a leglátványosabbak. A Thália Színház rekonstrukciója félidőn túl van már. Az átépítés mintegy 2,2 milliárd forintba kerül majd. A teátrum jövő tavaszi megnyitása után befogadószínházzá alakul. A vele szemben lévő Moulin Rouge feltámasztására – mint azt már megírtuk – az Operock Kft. (Kalmár Péter vezetésével) kapott lehetőséget. A valamikori Mai Manó császári és királyi fotográfus házát – a Thália Színház melletti épületet – angol befektető szemelte ki. Itt működik jelenleg a Magyar Fotográfusok Háza, állandó tárlatokkal, múzeummal. Feltehetően helyre állítják az emeleten található Napfényirdát is, vagyis napfényműtermet. Ez a ház volt a valamikori Arizona mulató, az angolok azt szeretnék feltámasztani, bár a régi Arizona fantasztikus technikáját lehetetlen újra működőképessé tenni, az épület korábbi használója lebetonozta a sülylyesztők helyét.

A Tivoli Színház átépítése 150 millió forintba került, remélhetőleg hamarosan lezárul a hasznosítására kiírt újabb pályázat is. Jelenleg hatan pályáznak az épületre: a Budapesti Kamaraszínház, a *Dévényi Tibor* nevével fémjelzett Média Kft., a Fesztiválközpont Kht., amely a fővárosé, a Közép-Európai Zsidó Folklór Színház, a Pesti Német Színház és a Zeneszínház (*Kocsák Tibor – Miklós Tibor*). Az Ernst Múzeum rekonstrukciójával kialakulhat egy jelentős képzőművészeti centrum.

Az Erkel Színház végleges sorsa későbbi időpontban dől el. Az új Nemzeti felépülése után a Hevesi Sándor téri épület Magyar Színház lenne ismét. A Madách Színház átépítése hamarosan elkezdődik, jövőjéről szólva leggyakrabban a közhasznú társasági forma kerül szóba. A főváros 1998. január 1-jétől átveszi a minisztériumtól a Játékszínt, amely kht.-vá alakul, ám a Budapesti Kamaraszínház átvétele pénzügyi viták miatt tovább húzódik. 2001. január 1-jén jár le az összes budapesti színház színigazgatóinak mandátuma, az új évszázad új arcokat, friss embereket ültethet a direktori székekbe.

És ha ismét felfedezzük a kabarét, újra megtanuljuk a varieté és a revü műfaját – a pesti Broadway hosszú álom után talán újra felébredhet.

A készülő Tivoli Színház előcsarnoka

NÉPSZAVA ÁRUT

A

ACÉLÁRU ●
FERR-CARBON és KOR-FÉM Kft. kínál saválló anyagokat, acéllemezeket, csöveket, zártszelvényeket, rúdidomokat, színesfémeket. KOSZTÁNDYNÉ tel.: 160-2714, MONTÁGNÉ tel.: 169-2459, CATANZARÓNÉ tel.: 221-4242, HAJDANINÉ tel.: 221-4244, KERESZTÚRINÉ tel.: 221-4240. TELEPVEZETŐ: BARKÓCZI LAJOS tel.: 27/351-752.

ACÉLÁRU, ACÉLHÁLÓ ●
Betonacél, háló, zártszelvény, szög, lapos, négyzet, kör, T-U-I acélok, lemezek kis- és nagykereskedelmi áron. Telefon: 27/359-902.

ACÉLÁRU, ACÉLCSŐ, ZÁRTSZELVÉNY ●
ZÁRTSZELVÉNYEK, csövek, hengerelt áruk viszonteladóknak. Telefon/fax: 268-0201. Megrendelhető: BUDAFER Kft. Telephelyek: Vas Gereben utca 2-4., Telefon: 280-3789, SZENTES, Vásárhelyi u. 116. Tel./fax: 63/318-395, SZEKSZÁRD, Mátyás kir. u. 66. Telefon/fax: 74/419-621.

AUTÓALKATRÉSZ ●
GYÁRI ÉS UTÁNGYÁRTOTT VOLKSWAGEN- ÉS AUDI-AUTÓALKATRÉSZEK, OLAJSZŰRŐK NAGYKERESKEDELMI ÁRON. VARGA AUTÓALKATRÉSZ. TEL.: 20/449-070.

C

CÉRNA, GOMB ●
IMPORTCÉRNÁK ÉS -GOMBOK NAGY SZÍN- ÉS FAZONVÁLASZTÉKBAN. ÚJ CÍMÜNK: HITEC GMK XI. KERÜLET, FEHÉRVÁRI ÚT 83–85. TEL.: 205-5838, FAX: 205-5815.

CSAVARÁRU ●
Az ország legnagyobb csavar-nagykereskedése MF TRADE Kft. Telefon/fax: 419-7465. ELFEKVŐ KÉSZLETEK FELVÁSÁRLÁSA KÉSZPÉNZÉRT.

CSAVARÁRU ●
Az ország legnagyobb csavargyára eladásra felkínál M4–M30 méretben kötőelemeket. Termelői áron csavaranya, alátét, menetes rúd és sokféle egyéb kötőelem kapható. GERMÁN Rt., 2700 Cegléd, Külső Pesti út. Tel.: 53/316-521.

E

ÉLELMISZER, CUKOR ●
Kristály-, kocka- és porcukor gyári áron. Baja, Rudnai Gy. u. 25. T.: 79/325-088, Hatvan, Radnóti M. tér 2. T.: 37/341-707, Szolnok, Tószegi u. 45. T.: 56/422-391, Selyp, Gyár u. T.: 37/388-133/332, Hajdúböszörmény, Kinizsi P. u. 11. T.: 52/371-244.

F

FAÁRU, NYÁRRÖNK ■
Vásárolunk nyár- és egyéb lágylombos farönköt. Hossz: 250 cm, átmérő: 25–40 cm. Csavarodottság, sík- és térgörbeség nem megengedett. Átvételkor készpénzfizetés. EPI KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG, Rajka. Tel.: 96/222-360 vagy 222-103.

G

GUMI ÉS SÍKÜVEG●
Budapest VIII. ker., Dobozi u. 33. (Orczy térnél) Tel./fax: 333-8147, 06-20/229-146. Víz, prés, olaj, sav, lúg, gőz, hegesztő, bor, hűtő, műanyag, csigatömlők, AWAB-bilincs gumi és azbesztlemezek, zsinórok, autó- és elektromos szőnyegek, ékszíjak, kesztyűk, Nikecell, Polifoam, ragasztók, szgk.-abroncsok, ingyenes szerelés, centrírozás, sík-, drót- és katedrálüveg, tükör, méretre vágás, csiszolás, lyukfúrás, tartozékok.

I

INGATLAN, CSALÁDI HÁZ ●
Gödöllőtől 10 percre, tájvédelmi körzet mellett 2 lakásos, összkomfortos, 120 négyzetméteres családi ház melléképületekkel, 580 négyszögöles telken 5,5 millió forintért eladó (gáz, víz, villany van, telefon folyamatban). Megtekinthető: Valkó, Szabadság út 73.

IRODAGÉP, PÉNZTÁRGÉP ●
ITV ALFANUMERIC IRODAGÉPTECHNIKAI Kft. szervize új helyre költözik 1997. június 16-tól. Budapest XIV., Szőnyi út 48/A. Nyitva: hétfőtől péntekig 8–16 óráig. Tel.: 251-1987, 60/329-476. Budapest VI., Mozsár utca 6. sz. alatti üzletünk továbbra is üzemel. Nyitva: hétfőtől péntekig 8–16 óráig. Tel.: 111-9021. Jó parkolás, kulturált körülmények.

IRODASZER, CSOMAGOLÓANY
Iratrendezők, gyorstű iskolai füzetek, papírh hengeres kartondobo lenül a gyártótól. HA GOLÓANYAG RT. K Ipartelep 6. Tel./fax:

K

KAZÁN, VÍZMELEGÍTŐ – S
STIEBEL-akció! GB zán 102 000 Ft+áfa, 1 gítő 21 000 Ft+áfa, 8 19 500 Ft+áfa áron el tart. TARTÁR-BAU 140-2940.

KONTÉNEREK, GITTERBOXOK ●
Új és felújított ELA TELE C60 min. V=1 Lemez ELADÓ! T 366.

M

MÉRLEG ●
Ipari, kereskedelmi legek, súlyok gyárt vítása, kalibrálása KALIBRÁLÁSRA LABOR. MÉRI SZÖVETKEZET. S 433, fax: 62/314-234

P

PAPÍRÁRU, OFSZETPAPÍR ●
Cseh FATARTALM szet nyomópapír a Ajánljuk kiváló mi papírjainkat, raktár vevőinket. CORREC Fóti út 56. Tel./fax:

R

RAKTÁRTECHNI POLCOK, TARTO
SALGÓ-polcok és MH-bokszok, TEN pest XIX. kerület, POLCTÁR Kft. tel.:

● KÍNÁL ■ KERES

KÖZPONTI HIRDETÉSFELVÉTEL: Telefon/fax:

A HOTEL a és k

1996. évi mérl E

A. Befektetett esz
B. Forgóeszközök
C. Aktív időbeli el

1021

A FELELŐTLEN FESTŐ

A festő az ujjait tördelte és belemarkolt karján a húsba, széles arcán a nyugtalanság hullámai gyűrűztek.

Nem nézett rám, az ablakon túl a földeket nézte, a léckerítést, a törött kék korsót a farakás mögött. A felesége — melegszemű fiatalasszony — az ajtó mellett ült a széken, nem szólt, csak ült egészen csendben és mozdulatlanul.

Mikor bejöttem a szobába, keserű csalódást éreztem; a vályogműterem falain szörnyű képek: merev arcú madonna, otromba röptű galambok, bamba cigányleány.

— Ez hát a »parasztfestő« — gondoltam akkor.

A Magyar Távirati Iroda nemrégiben rövid hírben közölte, hogy »Magyarbánhegyes községben él Lantos Sándor festőművész, aki a tsz-ben 200 munkaegységet szerzett; képein a szövetkezet életét örökíti meg, s nagyszabású kompozíció tervével is foglalkozik.«

És itt találtam *ezt* az embert és a falon *ezeket* a képeket.

1

Lantos Sándor 1941-ben Aba-Novák Vilmos segítségével került a Képzőművészeti Főiskolára. »Ez a parasztfiú remek tehetség« — mondta róla a festő.

Aba-Novák fél évvel később meghalt.

A háború után, az így magára maradt parasztfiú azért elvégezte a főiskolát, aztán hazajött Magyarbánhegyesre: »Megtetszett a csend, dolgoztam, nem zavart senki...«

2

— Ezek nem képek — mondja és a falra mutat. — Ezek — és legyint.

— Tudom.

Csend van. Várunk mind a ketten. Nagysokára megszólal:

— Érzem, hogy tudok festeni.

— Akkor minek ez?

— Semmi, csak pénz.

— Megveszik?

— Igen. A faluból, meg az idegenek is. Sokan...

Hallgatunk. Az ujjait tördeli. Az ízületek néha megroppannak.

— Ezek nem képek — kezdi újra.

— Van más?

— Nincs. Csak ezek vannak, meg a régiek. Így telt el tizenöt év...

— Felelőtlenség, vagy roszszabb annál...

— Tudom. — Szája mellett keserű vonás. — Mást nem tehettem.

— Miért?

— Élni kellett, a gyerekeim...

(Mentség, mások előtt.)

— Sokat gondolok arra, talán nem kellett volna megnősülnöm — (a felesége lehajtja a fejét) — talán akkor...

Az arcán rángás fut végig, a szeme szűk fekete rés.

— Én nem vagyok olyan, hogy *mással* ne törődjek.

Erőtlen ez a nagydarab ember. Puha, mint az agyag.

— Szenvedtem eleget. Minden másképp történt, mint ahogy akartam.

— Mit akart?

— Festeni. De az asszony és a gyerekek...

Az asszony felemeli a fejét, az arca mint a tűz.

— Én segítenék — szólal meg nehezen, aztán kimegy.

Ketten maradunk a földszagú szobában.

— Akar festeni? — kérdezem.

— Akarok. Megszenvedtem érte. Tizenöt év gyűlt össze bennem.

Még nem tudom, valóban akar-e.

3

Szántott, kapált, vetett, aratott. Múlt évben 206 munkaegységet szerzett a Kossuth Tsz-ben.

— Ha festek, azt is elszámolják nekem.

— Mindegy, hogy mit fest?

— Mindegy. Segíteni akarnak.

— Visszaélt vele.

Az ujjízületei megint megroppannak.

— Tudom. De most már másképp lesz.

— Miért?

— Mert segíteni akarnak rajtam.

— Elég ez?

— Elég. Törődnek velem.

— És *ezek* a képek?

— Abbahagyom.

— Nehéz lesz...

— Érzem, hogy tudok festeni. — Hirtelen feláll a székről. — Jöjjön. — Int aztán a fejével.

Régi képeket mutat. Portrékat, csendéleteket. Fiatalkorából.

— Tudtam festeni — mondja — és újra elkezdem, mert most már *így* nem tudok élni. Nem tudok — mondja még egyszer.

Más képek ezek, mint amit a műteremben láttam. Nem jók és nem is rosszak.

— Tudtam festeni, volt tehetségem — mondogatja a festő. — Tudtam festeni.

Hirtelen megérzem, mégis csak van benne kínzó nyugtalanság és keserűség. Érzi, hogy *nem tett még semmit*, s már 50 éves.

4

— Szerencsétlen vagyok — mondja. Pedig festeni itt is lehet, *itt igazán.*

— Mit tud a világról?

— Rádióm van.

— A mostani festészetről?

— Semmit.

— A falusi emberről?

— Mindent.

Aztán arról beszél, hogy a háromesztendős Kossuth Tsz történetét akarja megfesteni. »Kompozíciót is tervezek.«

— Vázlat van-e már?

— Nincs.

— És elképzelései?

Rámnéz:

— Az elnöknek *jó* arca van.

Amíg beszéltünk, folyton csak azon tűnődtem: mi törte meg ezt az embert. Festőnek indult, de meg sem próbált festeni. Mázolt. — S ezt jól tudta ő is. Tizenöt évig. Ner bukott angyal, — láncnélkü Prometheus csupán, aki üldögélte az életét, mert hitte, gúzsba kötötték, — zadni meg sem próbált.

Három újság írt már s kijött hozzá a rádió is Szabad Föld két év számában fénykép: ott tarló közepén kezében c rajz. A képaláírás: »/ életét akarom megfeste

A falubeliek tisztelik kék rá és ügyetlen s tel törődnek vele. S ő lányt fest és esetleg bokat. Tud Michela Gauguinról, ismeri A lelkiismerete is néha, — nem bűnö csak erőtlen és so gáramaradt.

5

Furcsa dolog, de ne született meg a hogy meg kéne festeni a termelőszövetkezet életét. A szövetkezet vezetősége fordult hozzá, azok az emberek, akiknek a lakását az ő hatytyúi és svájci hegyei díszítik, azok érezték meg először: nincs ez így rendjén.

— Bennünket fess le — mondták, először tréfásan, majd egyre komolyabban — tudunk mi fizetni.

(Mediciek.)

A festő nehezen döbbent rá a változásra: ezek az emberek valamikor csak a kenyérrel és a földdel törődtek — most, jut erejük erre is. Nehezen vette észre, mennyire kell a kép az új lakásokba: még mindegy, hogy milyen, de kell.

— Idő kell ahhoz, hogy rólatok fessem a képet — mondta a falubelieknek — és nekem nincs időm.

— Megfizetünk — mondták azok —, munkaegységet számítunk a festésért, a kép meg a tied marad. Úgy dolgozhatsz, ahogy akarsz. Lassan, mert azt mondtad, a jó képhez sok idő kell.

És megállapodtak.

A festő úgy érzi, ráér még beváltani a szavát. De néha meglegyinti a szégyen. »Törődnek velem, nem szabad megcsalni őket.« És ez a szégyen talán az erőtlenségét is legyűri.

És akkor Lantos Sándor újra *festeni* fog. Talán jó, talán rossz képeket. *De teljes odaadással, minden erejét összeszedve.*

S ez *neki* bizonyára meghozza majd a *nyugalmat*, tizenöt év után.

Kristóf Attila

Nemzet

S P O

Biztos esélyesek teniszezőink a luxemburgiak ellen

Ma délután kezdődik a DK-viadal

Legjobb teniszezőink nemzetközi mérkőzéssel kezdik a hazai idényt. Ma délután fél 3 órakor a margitszigeti teniszstadionban Davis Kupa-csapatunk lép pályára Luxemburg válogatottja ellen. A DK-mérkőzések a világ teniszcsapatainak a legjelentősebb találkozói, így tehát a péntek-szombat-vasárnapi összecsapások iránt is érdeklődés mutatkozik. Természetesen ez az érdeklődés most nem olyan nagyfokú, mint volt például az olaszok vendégszereplése idején, mert *Luxemburg válogatottja nem tartozik az európai élvonalba.* A kis ország legjobbjai évről évre részt vesznek a DK-ban, de számottevő eredményt még egyszer sem értek el.

A vendégcsapat csütörtök délelőtt érkezett Budapestre. Vezetőik elmondották, hogy *nem győzni jöttek a magyar fővárosba.* Tudják, hogy a magyar csapat ellen nincsen esélyük. Jó mérkőzést akarnak játszani, szeretnék megnehezíteni a hazai együttes győzelmét — ez a céljuk.

A szerény, rokonszenves luxemburgiak csütörtökön edzést is tartottak. A legjobb formát a csapat fiatalja, *Neumann* mutatta. A DK megnyitó mérkőzésén is ő lép pályára *Katona* ellen, majd Szombaton fél négykor a *Gulyás—Szikszai* kettős méri összse tudását a luxemburgi párossal, majd vasárnap fél háromkor játsszák a másik két egyest.

Saroveczky Gyulának, a Magyar Tenisz Szövetség főtitkárának véleménye szerint is a magyar válogatott biztos esélyes. Gulyás a Rivierán két egyéni versenyt nyert és Pozsonyban is jól játszott. Katona ugyan nehezebben lendült bele, de tőle is javuló teljesítményt várnak. A Gulyás—Szikszai kettős a Rivierán több kellemes meglepetést okozott.

— Bár a luxemburgiak elleni mérkőzés még előttünk áll — mondotta a főtitkár —, mi már előre nézünk. Ha továbbjutunk, *május 18 és 20 között Budapesten az Új-Zéland—Dánia mérkőzés győztesével játszunk.* Alaposan fel kell készülnünk tehát, akár a dánok, akár az új-zélandiak lesznek az ellenfeleink.

*

A teniszezőknél újság még, hogy *Körmöczi* Zsuzsa szombaton Rómába utazik, ahol részt vesz a hétfőn kezdődő olasz nemzetközi bajnokságon. A jövő heti rigai nemzetközi viadalon *Komáromi, Tomcsányi* és *Polgár* Erzsébet indul.

A Szovjetunióba utaznak férfi és női kosárlabdázóink

A magyar férfi és női kosárlabda válogatott kéthetes túrára utazik a Szovjetunióba. Csapataink hétfőn indulnak el és szerdán Moszkvában a hivatalos *Szovjetunió—Magyarország* mérkőzésekkel kezdődik meg szereplésük. Másnap ugyancsak a szovjet fővárosban játszik a magyar férfi és női válogatott, majd Tbiliszi-ben, Bakuban és Leningrádban lép pályára. Összesen hat—hat mérkőzést játszanak együtteseink.

Szolnok—Ú. Dózsa, Vasas—FTC a vízilabda bajnokságban

A vízilabda bajnokság első fordulója mindjárt meglepetéseket hozott. A szolnokiak bajnokcsapata vereséggel kezdett, s a többi eredmény is azt mutatta, hogy *változtak az erőviszonyok* tavaly óta. A szombat—vasárnapi forduló már világosabb képet ad bajnoki esélyekről, ugyanis két rangadót is lebonyolítanak. Az *újpesti Dózsa* szombaton Szolnokra utazik, vasárnap pedig a Sportuszodában a *Vasas* az *FTC-vel* mérkőzik. Érdekesnek ígérkezik a szombati *Egri Dózsa—Vasas,* a vasárnapi *Izzó—Szolnoki Dózsa* és a *BVSC—Honvéd. Spartacus* találkozó is.

A vízilabda mérkőzések mindkét szombaton és vasárnap délután 5 órai kezdettel a Sportuszodában úszóversenyt rendeznek.

SPORTNAPLÓ

Budapest felnőtt egyéni súlyemelő bajnokságát szombaton rendezik a MAFC termében. A mezőny legjobbjai vasárnap délután a Tatabányán mérik össze erejüket.

Szilvási László Bécsbe utazott, ahol május 16-án a dán Christensennel vívja a középsúlyú Európa-bajnoki döntőt.

A Belügyminisztérium KISZ végrehajtó bizottsága nagyszabású tájékozódási versenyt rendez, amelynek célja lehetőséget biztosítani »Az ifjúság a szocializmusért« mozgalom negyedik követelményének teljesítéséhez. A viadalt a pilisi hegyekben, a Ságvári-menedékház környékén rendezik meg.

A kerékpáros Béke-versenyen csütörtökön a Berlin és Lipcse közötti 209 km-es távot tették meg a részvevők. A szovjet *Cserepovics* megismételte szerdai győzelmét és ismét első lett. A magyarok közül újra *Megyerdi* szerepelt a legjobban és a 16. helyen végzett, *Horváth* pedig a 24. helyen ért célba.

Rangadó az ökölvívó csapatbajnokságon

Szombaton randagóval folytatódik az ökölvívó CSB. A kétszeres bajnok *Bp. Honvéd* a Gyömrői úton a bajnokságban pontveszteség nélkül vezető *Vasas Dinamó* ellen mérkőzik. Vasárnap a *Kaposvár—Csepel, a Dunaújváros—Ú. Dózsa* és a *Beloiannisz—Vasas* találkozó szerepel a műsoron.

SAKK

Rovatvezető: SZABÓ LÁSZLÓ
nemzetközi nagymester

A moszkvai nemzetközi verseny egyik meglepetése volt a hosszabb versenyzési szünet után ismét sorompóba lépett Lilienthal nagymester kitűnő szereplése. Lilienthal óvatosan, de nagy akaraterővel küzdött, s különösen szép játszmában győzte le a holtversenyben első helyre került Vaszjukov nagymestert.

KIRÁLYINDIAI VÉDELEM
A. LILIENTHAL E. VASZJUKOV
Moszkva, 1962. IV.

1. d4, g6 2. Hf3, Fg7 3. c4, d6 4. g3, Fg4 5. Fg2, Vc8 6. h3, Fd7 7. Hc3, c5 (Ha most világos d4—d5-tel válaszolna, akkor a b7—b5! gyalogáldozattal esélyes ellenjátékhoz jutna sötét. Világosnak azonban sokkal erősebb tisztfejlesztésre van lehetősége, amely egyúttal azt is meghiúsítja, hogy a sötét vezérhuszár a természetes c6 pozícióba kerüljön.)

8. Fe3!, Ha6 9. dc5:!, Hc5: 10. Fd4!, Hf6 11. Hd5, e6 (Látszólag előnyösen oldja meg a védelem problémáját, mert a természetes 12. Fc3-ra Hd5: 13. Vd5:, 0—0! után a d6 gyalog aligha üthető He4, majd Hc3: válasz miatt. A középen rekedt világos király helyzete kényes. A következő váratlan és szép tisztáldozat azonban megdönti ezt az elgondolást.)

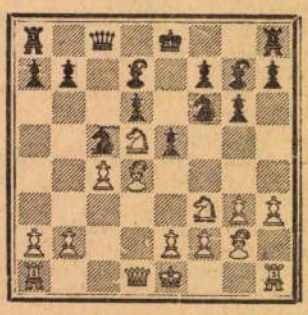

12. He5:!!, de5: 13. Fe5:, Hd5: (13. —, Fc6-ra is döntő erős támadása maradna világosnak 14. Vd4!, He6 15. Ve3!, Hh5 16. g4-gyel.)

14. Fg7:, Bg8 15. cd5:, Bg7: 16. Bc1, f6 17. b4, (17. Vd4?? súlyos elnézés lenne, mert 17. — Hd3†! után sötétnek már teljes bástyaelőnye lenne, s ezért nem kielégítő ellenérték többé világos támadása.)

17. —, Fa4 18. Vd2, Hd3† (Nem kielégítő, de már nincs jobb.)

19. ed3:, Be7† 20. Fe4, Vd7 21. 0—0, Vd6 (Vh3:-ra 22. Vc3, Kf7 23. d6!, Bd7 24. Vc4†, Kg7 25. b5 elfogná a sötét futót.)

22. Bfe1, Kf7 23. Fg2, Be1:† 24. Be1:, Fd7 25. h4, Kg7 26. Vc3, b6 27. Vd4, h6 28. Kh2, Be8 29. Be3, Bd8 30. Vc3, Bc8 31. Ve1, Kf7 32. Be4, Bc2 33. Ve3, g5 34. Ff3, Kf8 35. hg5:, hg5: 36. Vd4, Kg7 37. a4, Ba2 38. b5, Bc2 39. Ve3, Kf8 40. Bc4, Ba2 41. Kg2, Ve7 42. Vd4, Vd6 43. Fg4!, (A játszma folyamán most már másodízben hozott tisztáldozat a legerélyesebb és leggyorsabb befejezés.)

43. —, Fg4: 44. Bc6, Vd7 45. Vf6:†, Ke8 (Vf7-re 46. Vd8† dönt, mert a sötét vezér nem húzhat közbe Bf6† miatt, a sötét király ellépésére pedig Vg5† lenyeri a sötét vezért.)

46. Vh8†, Ke7 (Kf7-re Bf6† és matt a következő lépésben.)

MAGYAR NEMZET
SAJTÓKIGYELŐ
Budapest V., Pelőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Magyar Hirdető

MDK

Lantos Tenczer György, Karlsruhe

Pályázatok tervkészítésre. Kossuth-szob.pályázata. Vállalkozók Közl. 1908. márc. 4. 6.l.

Lantosné Grubits Gizella rajztanár

Leninvárosban, a Derkovits Gyula Művelődési Központ képzőművész köre grauppe-kiállítása nov. második felében megnyílt, melyen alkotása szerepel.

Ésszakmagyarország, 1973. dec. 4.

Lantosné Grubits Gizella
leminvárosi rajtanár alkotásai
emlitésre méltók a Derkovits Gyula
Művelődési Központ képzőművész
körének kiállitásán

A mester és tanítványai

Észak-Magyarország 1973/283 4old.

LANTRAGEN, Petrus sz. 1417

MYSS, Walter: Kunst in Siebenbürgen.
Innsbruck : Wort und Welt Verl., 1991
255.

< Lantos Zoltán >

építési (?) cikke

< > Angliai városok
újjáépítése. Budapest
1946. jul. 7án.
képekkel.

Lantos Sándor, festő MOH

A 48 éves Lantos Sándort, mint negélyszorsú öztehetséget, ennak idején Aba Novák Vilmos vette pártfogásába. 1947-ben jelesen végezte el a képzőművészeti főiskolát. Most feleségével együtt belépett a békés megyei Bánhegyesen a Hunyadi Tsz-be. Otthonában kis műtermet rendezett be, s ott szabad idejében főként parasztportrékat, tsz. témákat fest, s törekszik megörökíteni a százéves Bánhegyes mai életét.

–: Festőművén tsz-tag Magyarbánhegyesen

11-e

Népszabadság, Bp. 1960. okt. 14. [Vidéki]

M. D. K.

LANTOS Sándor festő

Magyarbánhegyes községben él mtsz. tag.
kiszín a növetkezet elitét öröziti meg.
1941-ben Aba Novák bilmos segítségével re-
vüet a Kézzőművészeti Főiskolára

Kristóf Attila: A fehlőtlen festő

Magyar Nemzet 1962. május 4. 5. l.

MDK

Lantos Tenczer György

résztvett az alábbi pályázaton

Kik pályáztak az Ady-siremlékre? Képzőművészet 1928. 7. sz. 64.l.

LANTOS PÁL, gombkötőmester

Az 1771-ből származó királyi céhlevélben/Szeged/, melyet a bpesti Egyetemi Könyvtárban őriznek, neve, mint céhtagé szerepel. 99.old

BALINT SÁNDOR-JUHÁSZ ANTAL: A szegedi gombkötőmesterség 95.old

Néprajzi Értesítő, A Népr. Muz. Évkönyve, Bp. L. 1968

Lantos Miklós

az 1968. évi építészeti fényképpályázaton 2500 forintos dijat nyert.

Tillai Erhő: Épületek, fényképek. - Magyar Építőművészet, 1969.3.sz. 55-59. l.

Kantos Miklós
fotós

M.D.K

Fényképeit láthatjuk a
lap oldalain

— : Megjelent a Jelenkor harmadik száma
Dunaújvárosi Napló, 1959. febr. 19 - 5 lap.

MDK.

Lantos Miklós

Fotópályázaton dijat nyert
Magyar "emzet 1966 dec. 17.

Mik

Laudos Miklos

Pécs: fényképp

Jelenkor 1959, Pécs 2. sz 38. l

mdk

Lantos Miklos

Dzsami a kirakatban c.
fényképe

A II pécsi orsz fotókiállítás anyagából.
Jelenkor, 1958. 2. sz 72. lután.

mdk

Lantos Miklos

Esti fények : fénykép

Jelenkor 1958 Pécs 3. sz 71. l

Lantos Miklós

Szigetvári János, Lantos Miklós felvételei, Schilling Zsolt, Magyar Tibor, Nagy Lajos, Homokos József, Szücs Balázs, Szigetvári János beszámolói:

Árvizkárok helyreállitása a Szamos mentén - 1970.

Magyar Ép.műv. 1971.3.sz. 11-24. l.

Lantos Lajos, [építész?]

L.: Folkmayer Tibor

(p.j.): Újszerű város .... 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. márc. 4.

Lantos Miklós

felvételét közli és értékeli

Kathy Imre: Fotók a faluépitészetről.
Magyar Ép.müv. 1971.3.sz.48-51.l.

Lantos Miklós, [építész]

A kötet képanyagának egy részét
alkotta. [fényképezte!]

↓

Kósa László: Hofer Tamás és fél Edit: Magyar
népmű vészet 76 - 80

Tiszatáj, Szeged, 1978. január XXXII/1.

LANTOS MIKLÓS, fotóművész

Halasz Péter,Filep Antal,Móser Zoltan,Lantos és Korniss Péter,a néprajzi ihletésü fényképezés megujitói,a modern és müvészi komponalast nem öncélu játéknak tekintik,hanem egy életforma megmutatasanak rendelik ala.Igy lesz nemcsak szép,és tiszta,hanem tartalmilag ismgazdag a fotó.-Kósa Laszló és Szemerkényi Anna:Néprajzi kalauz, Móra könyvkiadó, 1973. 111.old

HOPPÁL MIHÁLY: Könyvekről....Néprajzi kalauz 110.old

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata, 1974. 4.sz. Bp.

LANTOS MIKLÓS

felvételei illusztrálják a cikket

Szigetvári György: A Somogy megyei
Müemléki és Muzeumi Albizottság tevékenysége

Müemlékvédelem, 1975/. 2. sz. 67-72. l.

Lantos Mihály

MK

A kaposvári Agyagiparosok Szövetkezetében dolgozik. 1952 óta mint égetőmester.

Szüts István: A jó bornak is kell cégér, az agyagipari készítményeknek is. SOMOGYORSZÁG, 1957. febr. 27.

Lantos Miklós

Szigetvári János pár sorban búcsáztatja az 197o-ben megszünt Gyürüfü községet /Lantos Miklós fotójával/

Magyar Építőművészet, 1972. 1.sz. 64.l.

Lantos Miklós

az alábbi fotopályázaton III díjat nyert

Kathy Imre: Műemlék és szabadidő. Építészeti fotopályázat, 1971. - Magyar Építőművészet, 1972.3.32.
58-63.l.

Lantos Miklós

Tillai Ernő: Lantos Miklós fotói /az 1971-es Fészek-Klub-beli kiállitás ismertetése. Emliti a művész bátyjának, Lantos Ferencnek és a Breuer Marcell által képviselt "Bauhaus"-i felfogásnak hatását L. Miklósra.

Magyar Építőművészet, 1971.5.sz. 56-59.l.

LANTOS MIKLÓS (fotó)

1984. szept. 13. Magyar néprajzi hagyományok – Korniss Péter, Kovács Tamás, Kunkovács László, Lantos Mihály és Szalay Zoltán kiállítása Nexilóban.

Fotóművészet, 1985.1.sz. 55.p.

LANTOS MIKLÓS (fotó)

Népi iparmüvészet Baranyában c. kiállitása Pécsen, 1984.okt

Emlékeztető naptár=Fotómüvészet, 1985.1.sz. 55.p.

Lantos Miklós
fotós

M.D.V.

Részt vett a tárlaton.

Szabás Rezső: A II. Pécsi Országos Fényképkiállítás
Dunántúli Napló, 1958. nov. 23-2 lap

M.D.L

Kantos Miklós

fotós

Az 1958 as fotopost pályázaton

bronzérmet kapott.

Szarsányi Márta: Pécsi fotóművészek

Napló, 1959. máj 24 – 7 lap

Lantos Mihály Pécs

Öregek c. felvétele

(A legjobb termékeket felvételek közül) Kép a 31. l.

(Sz. e.) Magyar Tájak a fotóleleplen át

Népművelés 1961, 4. sz 31. l

MDK.

Kantos László

Festményét dijazták

Ganz Mávag 1965 ápr.2. lap -

Lantos Lajos

Plakát:
5. megyei ifjuságí és uttörő béke találkozó
1946-1961. Junius 16-17-18. Pécs 1961.
Ábrázolva: Két kép. 1/ aki 1946-ban uttörő, az
2/ 1961-ben Kisz-es. a képek
között békegalamb.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és met -
szetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska /
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965.

56.1.

Lantos Lajos

Plakátja:

Ujitás, több lakás! Bp.1962. 66x48.cm.

Ábrázolás: Egy épület-vázlat rajza és egy óriás malteros kanálon apró egyablakos családi házacska.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. / összeállitotta: Munkácsi Piroska /
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 130 l.

Badál

Lantos Lajos: Illusztráció

Müvelt Nép
1954.jul.18./V.évf.19.sz./4.l.

/Sarkadi Imre:Tiszaparti legenda/

Plakát

"Kina" - Lantos Lajos

Szabad Művészet 1949

III. évf. 9-10 sz. 411-414.o.

Sebestyén György: kiállítási beszámoló.
Magyar Ifjúsági képzőművészeti kiállítás.

Lautos hajos festi

Nyp Kiár-Mihai

Sparmüvés feti Főiskola

Spahad Nyp 1948 dec. 28.-6.-

Lantos Lajos grafikus (növ.)

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 9-10 sz. 411-414. o.

Sebestyén György: kiállítási beszámoló Magyar Ifjúsági képző művészeti kiállítás.

Lantos Lajós

festő

l.

Szabad Művészet

1949. 412. l.

16.4.

Műemlékek Országos Bizottsága
Budapest.

Mélytisztelettel ideszárva kül
döm meg a 7785 koronáról szoló
felbélyegzet nyugtát melynek

Santos Lajos
grafikus

Egyik pesti nagyáruházunk
speciális mozgó villanyhúgs - reklám
táblája számára készített reklám
tervet.

Bauer Jenő: Reklám'70
MŰVÉSZET, 1970.augusztus - 39.lap

Lantos Lajos MDK

November 7., plakát

Részlet az esztergomi várból, ceruza

Mücsarnok 1953-54 IV. Magyar Képzőm. Kiáll.

Lantos Lajos MDK

Látogasd az Állatkertet!, plakát

Műcsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Lantos Lajos

Plakátművészeti Kiállitás Ernst Muzeum 1953.
Kat.

MDK

Lantos Lajos

Résztvett az Ernst Múzeumban rend.Plakatmű-
vészeti Kiállitáson 1953-ban.

Plakatművészeti kiáll.1953.kat.

MDK

Lantos Lajos, festő
Iparmüv. Föisk.

152. Plakát.

Magy. Ifj. Képzöm. Kiáll. /VIT/
Föv. Képtár. 1949 aug. 16. -szept. 1o. Kat.

Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lantos Lajos

Szocialista Művészetért

1967 NOV

1029

— **NAPTÁRAK, SIKEREK.** A Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata az elmúlt években két, ebben az esztendőben három nemzetközi naptár-kiállításon és világversenyen vett részt. A második negyedévben Brémában rendezett „naptár-világversenyen", melyen 76 ország 975 naptára közül 153 naptár került zsüri elé, öt magyar naptárt kimagasló értékeléssel tüntetett ki a bíráló bizottság. A nyomdák mellett (Kossuth, Offset, Révai) elismerést érdemelnek az alkotóművészek (Lantos Lajos, Papp Gábor, Németh József és Szűcs Pál).

alkalmával fejeztük ki együttérz
néppel. Tavasszal sikeres visegrád
láson vettek részt tanáraink és növ
a KISZ-szel közösen szerveztük.

— S milyen terveik vannak az
évadra?

— Természetesen a Nagy Októb
Forradalom megünneplése áll terve
jában. Egy korábbi

Pepo Rello

Cantos Lasos:
Doll Plex,

1963. M. H. Arch.

Prospektus

Kantos Rajos:
Kompla, kün. ner.

1963. M. H. Hoch.

Prospekt tus

Han tos hajes:
Kompleks,

1963. M. H. Hirch.

Prospektus

Kan tos Rajós:
Targonca (Technoimpex)

1963 M. H. Arch.

Prospektus

Santos Lajos:
Targonca, Tech-
noimpex,

1963. M. H. Arch.

Prospektus

Kan tos Lajos:
Porcellán kijele-
lők,

1963

Prospektus

Kantos Lajos:
chem olim vel,

1963. M. H. Hrch-

Prospektus

Kantos dajos:
vigóhid,

1963. M. H. Hoch.

Prospektus

Kantos Rajos:
Yhtyvercentritu jäk

1963. M.H. Arch.

Lantos Jánosné

A Stúdió tagja

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963
Kev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
38.o.

MDK.

dr.Lantos Jánosné

Kiállitási hir

Északmagyarország 1966 nov.3o.

Lantos József

Kiállítás Kecskeméten, a Magyar Naiv Művészek Mizemban

Magyar Nemzet 1987. VIII. 3.

MDK

Lantos Kálmán, festö

Bakonyerdö-részlet. Olf.

A"Visszautasitottak Szalonja" 1906 körül. Kat. 7.1.

MDK

Lantos Lajos, graf.

November 7. Plakát.

Részlet az esztergomi várból. Ceruza.

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 15.l.

MDK

Lantos Lajos, festö-graf.

Látogasd az Állatkertet! Plakát.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat. 22.l.

MDK

Lantos Lajos

A cimlapot tervezte

Farkas: Munkácsy lev. 1952.

Mdk.

Lantos Lajos grafikus

„grafikái mozgalmasság jellemzi"

munkái:

Ábrák: a 18, 19. old-on Transelektro

és a 27. old.-on

Lengyel Lajos: Külkereskedelmi propaganda-

nyomtatványairól.

Magyar Grafika, 1961, 5. évf. 1. sz. 17. l.

MDK

Lantos Ludvig, festö

Abbáziai részlet. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

Fénykép

Mislegné.

Képzőművészeti Főiskola: 315 ltsz.

Lantos Lajos: Könyv fedelek.

Diplomamunka: 1951/52

Grafika.

Negatív nincs.

Lantos János

Ötvös inas

Kolozsvárt 1594-ben Hegedik Bányai Eötvös István-nak.

Jakab Elek Kolozsvár

Története. Bpest 1888.

II. Kot

314 l.

Lantos Iván MDK

1921-ben Ösztöndíjat kapott

Képzőm.Isk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

Lantos Iván MDK

1923-ban ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

MDK

Lantos Iván

Pohár, vf.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

13. 1.

Lantregen Péter

ostrář nobrász

1417 Magyarben

l.

Heklerung

62. l.

Lantregen Péter

Sobrász

l.

Genthon Erdélyünv

12. l.

Lantregen Péter

ausztriai kőfarago

nagyszebeni Erzsébet

kápolna felfesztett

Krisztus-szobra 1417-

ből fentitől

Divald Magyarumvenl.

162. P.

I. 18-1

Lantregen Péter

Nobrász

l

Kampis Antal

A. középkori magyar fasszobrászat történetének vázlata 1450-ig. Bp. 1932. 37. l -

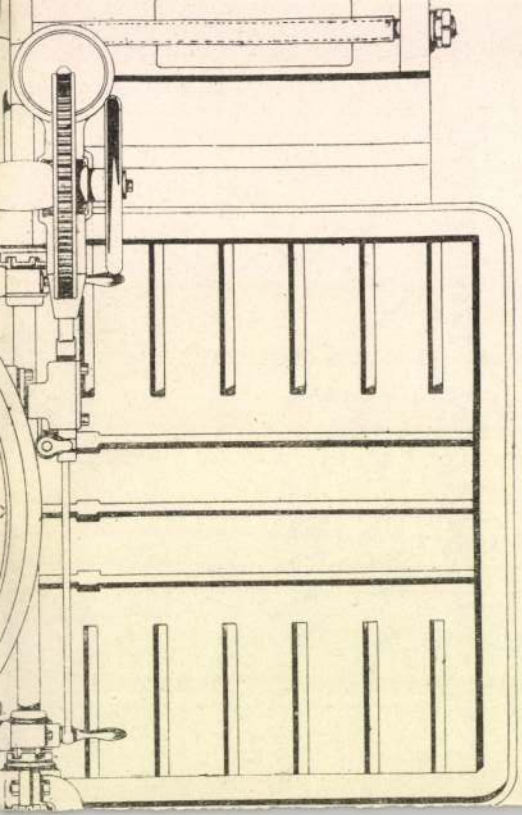

Lantregen Péter

ontrák nolrán

47

1417

l.

Péter I. 162. l

tanított a bridgeporti magyar református egyház nyári iskolájában, miközben alkalma nyílott Boston városának megtekintésére is. Kinttartózkodása idején, mind tanulmányi éve alatt, mind utazásai közben igyekezett közelebbi kapcsolatba lépni az egyes ifjúsági egyesületekkel, különösen az YMCA-val (keresztyén ifjúsági egyesület), ami erősen előmozdította amerikai tanulmányútjának eredményességét.

Wárlám Árpád (1909, Budapest, róm. kat.), okl. mérnök, okl. közgazdasági mérnök az első félévben a cambridgei Harvard-egyetemen a Master of Science fokozat elnyerése érdekében végzett tanulmányokkal fejezte be az előző két tanévben folytatott amerikai tanulmányútját.

XIV. KÉZI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Dr. Földvári Aladár (1906, Budapest, gör. kel.), műszaki egyetemi tanársegéd, Barcelona környékének összehasonlító bejárása céljából tervezett tanulmányútjához való hozzájárulásként 300 pengő összegű geológiai utazási ösztöndíjat nyert a belföldi ösztöndíjak terhére, amely-

Lantregen Péter

s.

Bíró Erdmüv

Co. l.

XLVIII.

Ébert László: Erdélyi Szobrászati emlékek

A román szobrászat alkotásai közül Roth csak egygyel foglalkozik behatóbban, egy érdekes, fejalakú bronzaquamaniléval, melyet 1873-ban találtak Nagyszebenben és amely jelenleg a nagyszebeni Brukenthal-múzeumban van.

A csúcsíves építés korából származó szobrászati művek közül bemutatja a szászsebesi evangélikus templom szobrait, a Krisztust a kereszten, Szűz Máriát és Szent Jánost ábrázoló szoborcsoportot a nagyszebeni Erzsébetkapu előtti kápolnában, melyet fölirata szerint az osztrák Lantregen Péter készített 1417-ben és egyéb kisebb dekorativ faragványokat. Kár, hogy a földvári templomban levő, olyannyira érdekes szobrászati műveket csak nagyon fölületesen ismerteti és képekben be sem mutatja. Földváron az építészeti tagoknak oly gazdag és szép figurális díszével találkozunk, mely nemcsak Erdélyben, hanem egész Magyarországon párját ritkítja. Milyen hatásos, részletesen elbeszélő ábrázolása van ott Szent György viadalának! A figurális dísz gazdagsága kitűnően alkalmazkodik az architektonikus tag alakjához az egyik pillérfejen, mely a tizenkétéves Jézust a templomban mutatja be, egy másik két, koronáért küzdő vitéz képével, egy harmadik két falánk barát groteszk képével van díszítve stb. A földvári szobrászati művek stílusa nem vall a XV. századra, mint Roth állítja, hanem a XIV-re. A templom egyik kapuja fölött olvasható 1471-es évszám alig vonatkozhatik reájuk. Ez érdekes faragványok még kellő közzétételre várnak.

A nagyobbszabású, de a földváriaknál jóval kezdetlegesebb, gondos kivitele ellenére is provinciális jellegű építészeti szobrászati művek közé tartozik a kolozsvári Szent Mihály-templom főkapujának dísze, a sárkányölő árkangyal domborművű alakjával.

A csúcsíves emlékek sorában Roth egy éppenséggel oda nem tartozó szobrászati művet is futólag megemlít. A kolozsvári Szent Mihály-templom sekrestyéjének faragott ajtókerete a maga nemében egyedül áll emlékeink sorozatában. Keletkezésének kora egyáltalán nem hozható összefüggésbe a templom építésének idejével; nyilvánvaló, hgy utólag alkalmazták, különben a két oldalsó pillér

Művészet 1909.

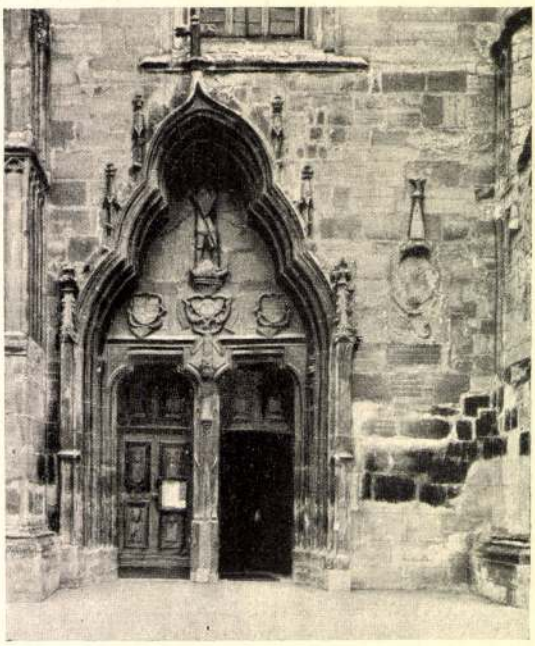

A KOLOZSVÁRI SZENT MIHÁLY-TEMPLOM FŐKAPUJA

talapzatába be van vésve a keletkezésének idejét jelző 1528-as évszám.

A figurális dísz rendkívüli gazdagsága és szokatlan finomsága jellemzi ezt a művet, amelynek alkata merőben elüt a csúcsíves művekétől. A meztelen gyermekalak dekoratív értékesítése, a XV. századbeli olasz művészet e nagy vívmánya, a hatás egyik fő eszköze. Szárnyas puttók űzik dévaj játékukat az ajtó ormán és szemöldökgerendáján. Amott dús virágfűzért cipelnek nagy erőlködéssel, itt hosszú szalagot tartanak és egymással játszanak, incselkednek. Gránátalmák hevernek lábaiknál, gondtalanul taposnak reájuk, mászkálva, beléjök botolva. Taglejtésök, kifejezésök nagyon változatos, élénk, a finoman kidolgozott alakok erősen elütnek a bemélyített, sötét háttértől. Egy-egy apró puttó tartja az ajtó bélletében egy cifra lánc két végéről lelógó földgömböt és napkorongot is, egy másik a mulandóság jelvényeit, a homokórát és koponyát emeli feje fölé. Puttók jelennek meg a két szegélyző pillér dekorativ domborművein is, dús lombozat közepette, madarakkal, fantasztikus állatokkal kapcsolatban. Figyelemre méltó a két pillér pompás

MDK

Lantregen Péter

szobrai 1417

Roth V.dr.: A szássebesi oltár

Archiv des vereines ziebenburgische
Landeskunde.1903.

Lantregen Péter kőfaragómester

XV.sz.Austria.

Arch.Sieb.1889.22.köt.50.l.

Lantregen Péter köfaragómester, Austriából. XVIII. sz. Erdélyben.

Arch. Sieb. 1903. 32. köt. 42. l.

Lantregen Péter faragó Ausztriából
1417-ben általa készített kereszt
Nagyszebenben van.

Archaeologiai Értesítő
XIII. 1879., 373-384.

Henszlmann Imre: Úti jegyzetek,

Plasztika.

Köfeszület, nagyméretü, készitette 1717.

készitette Lantregen Péter.

Arch. Sieb. 1903. 32. köt. 42. l.

Lantregen, Petrus, /szobrász/ MDK

Ausztriából származott.
A szebeni (a mai pályaudvar melletti) Szent Kereszt kápolna kőből faragott kálvária-csoportjának mestere.

262.o.

Entz Géza:Művészek és mesterek az erdélyi gótikában.

KelemenEml. 249-264.o.

Lantregen Petrus

Hobräer

wod

z

Rothmagy Forsch

572. P.

530. P.

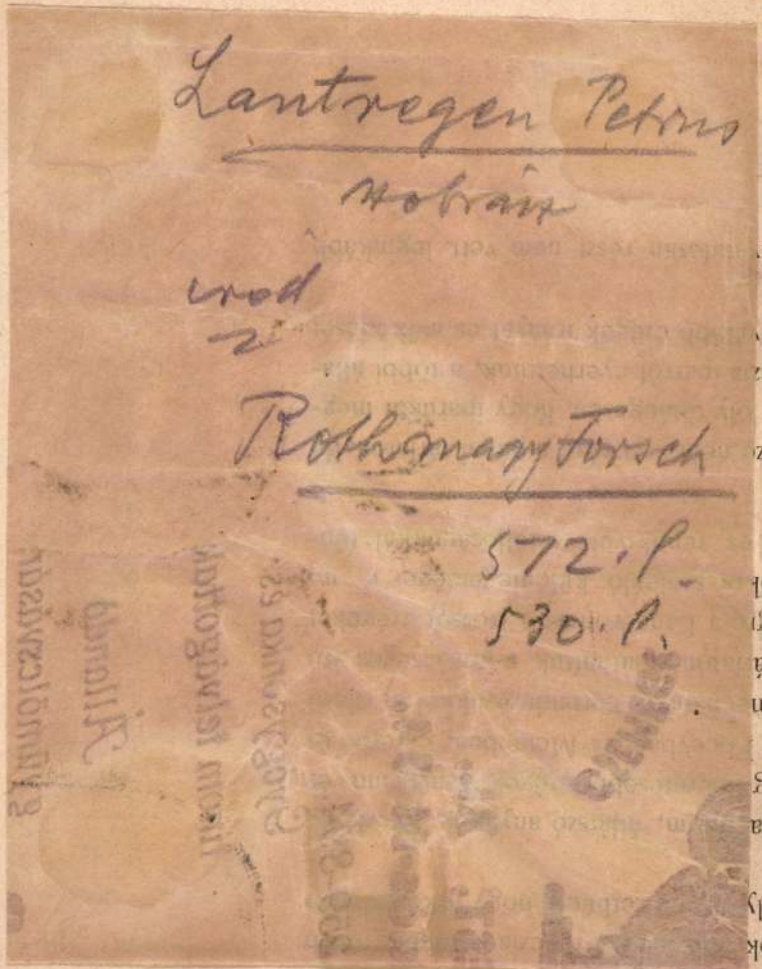

vett részt, újabb munkái, melyeket
alkalomra várnak, hogy nyilvánosság

Fischer Ignácz nagy kiállítást re
meg. Ott volt minden tárlatnak törzs
czellán-utánzataival, melyekkel édes
Herendnek. Az osztrákok közül is
ismeretes elefántcsontszínű porczell
ügyes kimunkálású terrakotta szobra

A belgiumi kerámika inkább gya
tűzálló agyagárúi európai hírnevűek.
hírű czég is a kőedény tömeges gyá
készletei ízléses előállítás mellett
annál érdekesebb, mivel e czég is, ú
anyagot dolgozik fel, mely a vízen s
művészi irányban is műveli a kera
mutatott be. A magas hőmérsékletn
a pécsi faïencera emlékeztetnek, n
versenyezhetnek. Sikerültebbek az

Lántz György, kovácsmester

A mádi kovács-kerékgyártó céh tagja 1835-ben. 291.o.

Bogdál Ferenc: A mádi kovács-kerékgyártó céh. 283.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve..VI.1966.Miskolc.
A Herman Ottó Múz.Kiadása.Miskolc

Lántz József Kőrajzoló M.D.K.

38.) Vöröskő várának és Helységének vidéke.

39.) Ló szállítása a bányába

40.) Ház fával

41.) Tajrép.

Gerni, A magy. kőrajz. 1960 158

Lántz József litografus M.D.K.

28.) A mély uti tenyilom Posony mellett

29.) Posony

30.) Kilátás T.T. Lelecky Prof. ur. kertjéből Posonynál – 1826

31.) Posony. Lt. györgy városa

Gerni, A magy. kőrajz 1960 158

Lántz József kőrajzoló M.D.K.

22.) Kőszeg
23.) Kraszna-horka
24.) Modor városa – 1827
25.) Murány
26.) Murány vára
27) Pozonyi vár – 1826

Gerszi, A magy. kőrajz. 1960 158

Lántz József Kőrajzoló M.D.K.

32.) Pozony Lt. Miklós – 1827

33.) Rosnyó

34.) Sopron

35.) Szomolyán – 1827

36.) Szomolyán omladéki

37.) Vöröskő vára

Gerni, A magy. Kőrajz. 1960 158

M.D.K.

Lántz József, festő

Boutibone Lajossal és Schmid Jánossal együtt 1820 után várakat ábrázoló kőnyomatokat adott ki Pesten. 272.o.

Lengyel Imre: Wilh. Egger pinxit 1825. A Villa arckép festőjéről 267.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen. 1966
Alföldi Nyomda. Debrecen

Lántz József kőrajzoló M.D.K.

16.) Detrekő vára – 1827

17.) " " – 1827

18.) Detrekő Várallya – 1827

19.) Déva vára omladéki

20.) Divény. herő városának környéke

21. Divény várának düledékei.

Gerri, A magy. kőrajz. 1960 158

Lantz József litográfus M.D.K.

Gömör-megyei tájképsorozat
Bouchbonne rajzai után.
A Vaskapu környékét ábrázoló kőrajz
2a

Gerevich, A magy. kőrajz. 1960 32, 34

Lántz József litografus M.D.K.

arckép és tájképlitográfiákat készi-
tett.

Gerni, A magy. körajz. 1960 23.

Borostyánkő. T. 5267.

A hegyes vidék hátterében látszik Borostyánkő vára, mig az előtérben a község házai közül a templom tornya válik ki. Az uton asszony vezeti kis fiát és férfi közeledik batyuval hátán. Jobbra pásztor legelteti a nyájat. Felirata

balra: BOROSTYÁNKŐ
jobbra: Ballenstein.

fölül jobbra: 18.
alól jobbra: Jos. Lantz 1827.

Kny., mér. a vk. 24.5 : 36 cm.

140-95.

Borostyánkő. T. 5268.

A hegyes vidék előterében látjuk a rézhámort és a hozzá tartozó épületeket, mig jobbra hárman vannak, kik rőzsét visznek haza. Felirata

balra: A´BOROSTYÁNKŐI RÉZHÁMOR
jobbra: Der Kupferhammer bey Ballenstein.

fölül jobbra: 19.
alól jobbra: Jos. Lántz 1827.

Primitiven kézzel vinczett körajz. Megvásárlám 1934 jan. 13.

Szines Kny., mér. a vk. 24.3 : 36.1 cm.

140-95.

Szomolya. T. 6372.

A háttérbeli hegyek aljában látjuk a várat és a községnek házait, az előtérben pedig a balra vezető uton az ülve rajzoló közelében egy férfi heveredett le meg egy leány kosárral a fején és egy legény áll. A felhők közül a nap sugarai törnek elő. Felirata

balra: SZOMOLYÁN
jobbra: Smolenitz

alól jobbra: [redacted] Jos. Lantz 1827.

Kny., mér. a vk. 24 :36 cm.

140-95.

Pozsony. T. 6268.

A háttérbeli hegyeken innen látjuk a várat és várost, az előtért pedig, a hol repülőhid között ki, járókelők élénkitik, kik közül a vadász, a talicskát toló férfi, a balra halado lovas és a paripákra vigyázó huszár válik ki. Felirata a koronás czimertől

balra: Prospectus Liberae ac Regiae Civitatis Posoniensis
jobbra: Ansicht der Königl. Freistadt Pressburg.

ez után: Domino STEPHANO Comiti ILLÉSHÁZY de Eadem, Haereditario in Trenchin, Aurei Velleris Equiti S.C. et R.A.M. Camerario, et Actuali Intimo Status Consiliario, II. Comitatuum Liptoviensis et Trenchiniensis, Supremo ac Perpetuo Comiti. in summa devotione dedicatus a Nicolao Meidinger.

a jobbsarokban: J. Lanz 820.
legalól balra: Pressburg, bei Nicolaus Meidinger.

Szines rm., mér. a vk. 43: 71.3 cm.

140-95

Borostyánkő. T. 5796.

A folyótól átszelt hegyes vidék előterében jobbra a kilátás erkélyéről egy czilinderes úr nézi messzelátóval a vidéket; előtte vadászlegény beszél az uri nővel és a jobbra lévő úton férfi közeledik kutyával. Felirata

balra: KILATAS

jobbra: Aussicht

a jobbsarokban a határkőn: S.
és alól jobbra: Jos. Lantz 1826.

Kny., mér. a vk. 24.1: 36 cm.

140-95

Lantz Jos. Ant

Pozsony. T. 6273.

E térképen mely Pozsony városát és környékét ábrázolja, fölül balra a vár látképe szemlélhető. Felirata alól jobbra:

SITUATIONS PLAN
Königlichen Frey- und Krönungstadt der
PRESZBURG
in Ungarn.
In Preszburger Meridian geometrisch aufgenommen und gezeichnet
von Johann Leop. Neyder, ausgetretenen Lieutenant des K.K. Inf. Regmts.
Bianchi, dermahlen Ingenieur und Privat Lehrer der Mathematik daselbst.

ez után: PRESZBURG, zu haben bey Andreas Schwaiger und Joseph Landes.
1820.
jelzése: gestochen v. Jos. Anton Lanz.

Rm., mér. a vk. 107: 137 cm.

140-95

az Alt-Au-ban pedig a Grundriss der Stadt Preszburg vom Jahre 1760

Soprony. T. 1285. II.

A hegyes vidék középterében fekszik a város, előterében pedig, a házakon innen, balra férfi halad a téglaégető felé, mig jobbra a pásztor beszélget a mellette ülő asszonynyal, ki a kosárból kivett korsót tartja ölében. Felirata:

SOPRONY
Napkeletről nézve.

alól jobbra: Läntz J. köre rajzolta.
legalól jobbra: Lithogr. találtatik Schmid Ján. Budán.

Kny., mér. a vk. 36 : 52.5 cm.

Detrekő vára. 8897

A középtérbeli negyen lévő várba a széles uton ketten iparkodnak, az előtérben pedig jobbról a birkákat őrző pásztorral, a ki kutyája mellett a földön hever, leány beszélget. Felirata

balról:

DETREKŐ VÁRA

jobbról:

Schloss Blasenstein

alól jobbra: Jos. Lántz 1827

a felső jobb sarkon: 16

legalól középütt: Preszburger Comitat

Lithog. und zu haben bey Jos. Trentsensky in Pesth und Wien.

J. Lántz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat als Einleitung zu einer ⌈Reise an ⌈den Karpathen No 16

Kny., mér. a vk. 24.5:36.3 cm.

Szn. 155-907

535-907-4(16)

8898

Detrekő.

A hegyes vidéken balról a községnek egy része szemlélhető, nová szabályozott utak vezetnek. Az elotérben jobbról a domb tetején öten képeznek társaságot, kik közül ketten beszélgetnek és egy flotazik. Felirata

balról:

DETREKŐ VÁRALJA

jobbról:

Ort Blasenstein

alól jobbra: Jos. Lantz 1827
a felső jobb sarkon: 17
legalól középütt: Preszburger Comitat
Lithogr. und zu haben bey Jos. Trentsensky in Pesth u. Wien.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 17

Kny., mér. a vk. 24.4:36.4 cm.
Szn. 156-907
535-907-4(17)

8896

Szt. Miklós.

A völgyben fekvő várost lombos fák veszik körül és a feléje vezető utat egy kutya, egy férfi és egy batyut vivő nő élénkiti. Az előtérben balról két tehén van, a melynek egyike legel. Felirata

balról:

Sz. MIKLÓS

jobbról:

St. Nicolaus

alól jobbra: Jos. Lantz 1827

a felső jobb sarkon: 15

legalól középütt: Preszburger Comitat

Lithog und zu haben bey Jos. Trentsensky in Pesth und Wien.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat als Einleitung zu einer ⌈den Karpathen No 15 ⌈Reise an

Kny., mér. a vk. 24.2:36.1 cm.
Szn. 1853-907
535-907-4(15)

8899

Borostyánkő.

Az erdőtől borított hegyek tetején hátul a vár romjai látszanak, míg elől a község épületei közül a templom válik ki. A házakon innen pásztor legelteti nyáját és az utat egy férfi és egy fiát vezető asszony élénkiti. Felirata

balról: BOROSTYÁNKŐ
jobbról: Ballenstein
alól jobbra: Jos. Lantz 1827
a felső jobb sarkon: 18
legalól középütt: Preszburger Comitat
Lithogr. und zu haben bey Jos. Trentsensky in Pesth und Wien.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat als Einleitung zu einer [den Karpathen No 18 [Reise an

Kny., mér. a vk. 24.4:36.1 cm.
Szn. 1838-907
535-907-4(18)

8900.

Borostyánkő.

Az erdőktől boritott hegyes vidék középterén a rézhámor láthato a hozzá tartozó épületekkel és egyes alakoktól élénkitett utakkal. Az elotérben jobbról galyköteget vivő asszony és férfi beszélget az összeszedett fát kötözgeto tóttal, ki mellett kutya guggol. Felirata

balról:

A BOROSTYÁNKŐI RÉZHÁMOR

jobbról: Der Kupferhammer bey Ballenstein

alól jobbra: Jos. Lantz 1827

a felső jobb sarkon: 19

és legalól középütt: Preszburger Comitat

Lithog. und zu haben bey Jos. Trentsensky in Pesth und Wien.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 19

Kny., mér. a vk. 24.3:36.2 cm.

Szn. 158-907

535-907-4(19)

Soprony. T.1287. II.

A középtért a város foglalja el, a háttérben a szomszéd községek bontakoznak ki, az előtérben pedig balra ketten beszélgetnek a kosara mellett ülő asszonynyal, középütt négy tehén legel és az utat két alak élénkiti. Jelzése
alól balra: AvP. felvette.
jobbra: Lantz J. köre rajzolta.

Szines kny., mér. a vk. 36.3 : 53.3 cm.

Soprony. T. 1286. II.

A hegyes vidék középterében fekszik a város, előterében pedig, a házakon innen, balra férfi halad a téglaégető felé, mig jobbra a pásztor beszélget a mellette ülő asszonynyal, ki a kosarából kivett korsót tartja ölében. Felirata
alól jobbra: Lantz J. köre rajzolta.
a bal sarokban: [illegible] AvP

Szines kny., mér. a vk. 36 : 52.5 cm.

melyen innen az utat járó-kelők és a mezőt legelő lovak meg pihenő tehenek élénkitik;

8883

Pozsony.

A vár látképe.

A négyszögletes várépület körül, de a külső bástyákon belül három, az előtérben pedig összesen öt alak élénkíti az utakat. Ez utóbbiak egyike balrafordultan olvas, másika pedig puttont visz. Felirata
balról:

POSONYI VÁR

jobbról: Ansicht des König: Schlosses und Schlossberges in Pressburg.
alól jobbra: Joh: Lantz 1826.
legalól középütt: Preszburger Comitat.
Lithog. und zu haben bey Joseph Trentsensky in Pesth und Wien.
J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat, als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 2.

Kny., mér. a vk. 24.2:36 cm.
Szn. 141-907-
535-907-4-(2)

8882

Pozsony.

Az elotért Habermayer Mátyás kertje foglalja el, a középtérben a város és a vár szemlélheto, a háttérben pedig a Dunától szelt sik vidék terül el. A kert utjait munkás és összesen öt alak élénkiti. Felirata

jobbról: ~~POSONY~~

POSONY.
Kilátás Habermayer Mátyás Úrnák
Kertéből

balról:

Pressburg
Aussicht aus dem Garten des Herrn Mathias
von Habermayer

legalól balra: aufgenomen und gezeichnet von Jos: Lantz
jobbra: gedruckt und zu haben bey Jose:Trentsensky
in Pesth und Wien.

ezután: Presburger Comitat.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen. No 1.

Kny., mér. a vk. 24.2:36 cm.
Szn.140-907
535-907-4(1)

8885

Dévény.

A középtérben kanyarodó Duna innenső partján balról a város, jobbról pedig a vár köti le figyelmünket. A vizet bárka élénkiti. A háttér hegyes vidék és az előtér utjain két-két beszélgető alak látható. Felirata

balról:

DIVÉNY
Mező várossának Környéke

jobbról:

Ansicht
des Marktes Theben

ezután balra: Aufgenommen und gezeichnet von Josep Lantz.
középütt: Preszburger Comitat.
jobbra: Lithog: und zu haben bey Jos: Trentsensky in Pesth u. Wien.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat, als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 4.

Kny., mér. a vk. 24.1:35.8 cm.

Szn. 143-907
535 907-4(4)

8888

Szentgyörgy.

A Pozsony vidéki hegyes táj középterét a város foglalja el jobbról templommal, az előtérben pedig a cseréppel fedett házikó előtt egy úr és egy hölgy áll kutyával.
Felirata
balról:

SZ. GYÖRGY VÁROSA

jobbról:

Stadt St. Georgen.

alól jobbra: Jos. Lantz 1827
a felső jobb sarkon: 7
legalól középütt: Preszburger Comitat
Lithog. und zu haben bey Jos. Trentsensky in Pesth und Wien.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat, als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 7

Kny., mér. a vk. 24.3:36.3 cm.
Szn 146-907
535-907-4(7)

8887

Pozsony.

Az előtérben balról látjuk a mély uti templomot, a hová egy lovas és a hidon öt alak iparkodik és a hol a téren többen járkálnak. Kissé odább a Kalvária köti le figyelmünket, a háttért pedig hegyek foglaljak el. Felirata

balról:

A' MÉLY
uti Templom Posony Mellett.

jobbról:

Ansicht
der Kirche im tiefen Weg bey Pressburg

ez után középütt: Pressburger Comitat
Lithog: und zu haben bey Joseph Trentsensky in
Pesth und Wien.

alól jobbra: Gezeich. v. Jos. Lantz 1826

a felső jobb sarkon: 6.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat, als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 6.

!!

Kny., mér. a vk. 24.2:36 cm.
Szn. 144-907
535-907-4(6)

8886

Dévény.

A jobbról kanyarodó Duna innenső partján emelkedő hegy tetejét a vár romjai foglalják el, a melyeken innen két nyugvó és két legelő kecske tünik szemünkbe, mig az utakat járó-kelő és a talicskat toló férfi közelében egy asszony élénkiti. Felirata

több

balról:

DIVÉNY
várának düledékei

jobbról:

Ansicht
der Ruine von Theben.

ez után balra: aufgenommen und gezeichnet von Jos: Lántz
jobbra: Lithog: und zu haben bey Jos: Trentsensky in Pesth u. Wien.
legalól középütt: Preszburger Comitat.
a felső jobb sarkon: V.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat, als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 5.

Kny., mér. a vk. 24.1:36.1 cm.
Szn. [illegible]-907
535-907-4 (5)

8884

Pozsony.

Az előtért elfoglaló kertből a messzelátón egy úr nézi távcsővel a Dunától szelt dombos vidéket, mialatt a kerülő beszélget a balrafordultan álló hölgygyel. Felirata balról:

KILATAS

T.J. Szeleczky Prof. Ur kertjéből Posonynál Haimburg, Volfsthal és Berg felé.

jobbról:

Aussicht

aus dem Garten des Herrn Prof. v. Szeleczky bey Pressburg auf Haimburg, Wolfsthal und Berg.

legalól középütt: Preszburger Comitat

Gedruckt und zu haben bey Joseph Trentsensky in Pesth u. Wien.

alól jobbra: Jos. Lantz 1826

e fölött a határkon: S.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat, als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 3.

Kny., mér. a vk. 24,2:36 cm.

Szn. 142-907

535-907-4(3)

jobbra: Dem Hochgebornen Herrn Grafen .... von Johann Schmid
Inhaber einer Lithographie.
alól balra: Fölvette Láncz József az országos Duna mérésénél
munkálkodó Ingenieur 1833.
középütt: Ausgez. u. lith. v. A. Mink.
jobbra: Aufgenommen durch Joseph Láncz Donau Mappirungs
operirenden Ingenieur 1833.

Kny., mér. a vk. 46.3: 66.6 cm.

Vaskapu. T1470. III.

A sziklás vidék előterében balra munkások dolgoznak, a kik épen robbantást eszközöltek, a telepen és a ház körül kocsikat és járókelőket látunk, mig a tüz körül négyen képeznek csoportot, a Dunán pedig vitorlás hajó közlekedik. Felirata a koronás czimertől

balra: TEKINTETE A DUNA BALPARTJÁN
Kazán és a
VASKAPU
KÖZT, KÖSZIKLÁK FESZEGETÉSE ÁLTAL KÉSZÜLENDŐUTNAK.

jobbra: ANSICHT DER FELSENSPRENGUNG DES STRASSENZUGES VON
Kazan gegen das
EISERNE THOR.

ez után balra: Méltóságos Sárvári Felső-Vidéki Gróf Széchényi István
cs. k. Aranykulcsos, több jeles katonai Rendnek Vitéze, a magyar tudományos Társaság
Másod-Elölülője, és k. Duna-szabályozási Biztos úr
ő Nagyságának
legmélyebb tisztelettel ajánlja
Schmid János, kőmetsző intézet tulajdonosa.

Detrekő. T. 5366.

Balra a középtérben látjuk a vár aljában lévő /// házakat, a melyek felé különböző irányból utak vezetnek; az előtérben pedig, hol a kövön ülő dudást botjára támaszkodó társa hallgatja, egy földmives beszél feleségével, kik mellett kis fiú áll. Felirata balra:

DETREKÖ VÁRALLYA.

jobbra:

Ort Blasenstein.

alól jobbra: Jos. Lantz 1827.
fölül jobbra: 17.

Kny., mér. a vk. 24.3: 36.2 cm.

140-95.

8893.

Cseszte.

A negyes vidék középterében balról látható kastélyhoz és a jobbról lévő községhez út vezet, a melyet járó-kelők élénkitenek. Az elotérben balról tot család tart pihenot, a mely felé egy férfi galyköteget visz, mig jobbról ménes tanyázik, a melyet egy csikós terel össze. Felirata

balról: CSESZTE.
jobbról: Schattmannsdorf
alól jobbra: Jos. Lantz 1827
a felső jobb sarkon: 12
legalól középütt: Preszburger Comitat
Lihog. und zu haben bey Jos. Trentsenky in Pesth u. Wien.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat, als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 12

Kny., mér. a vk. 23.8:36 cm.

Szn. 157-907
535-907-4(12)

8892

Vöröskő látképe.

Az erdőtől körülvett váron innen kápolna van, mig az uton balra fordult vadász halad két kutyától kisérve.
Felirata
balról:
VÖRÖSKŐ VÁRA
jobbról:
Schloss Biberšburg
alól jobbra: Jos. Lantz 1827
a felső jobb sarkon: 11
legalól középütt: Preszburger Comitat
Lithog. und zu haben bey Jos. Trentsensky in Pesth und Wien.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat, als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 11

Kny., mér. a vk. 24.2:36 cm.

Szn. [illegible]-907
535-907-4(11)

Vöröskő. 8891

Az elotérbeli messzelátón, honnan a völgyben fekvő helységre nyilik kilátás, két [illegible] és egy [illegible] beszélget. A középtérben a vár latszik. A háttérben pedig hegyes vidék terül el. Felirata

balról:

VÖRÖSKŐ VARANAK
és helységének vidéke

jobbról:

Ansicht
des Schlosses u. Ortes Biebersburg

alól jobbra: Jos. Lantz 1827
a felső jobb sarkon: 10
legalól középütt: Preszburger Comitat
Lithog. und zu haben bey Jos. Trentsenky in Pesth und Wien.
J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat, als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen. No 10.

Kny., mér. a vk. 24.2:36.2 cm.

Szn. 149-907
535-907-4(10)

8890

Modor.

A hegyes vidéken fekvő város épületei közül a templom és balról több épület válik ki, a feléje vezető utat gyermekét vivő asszony és egy fiú élénkiti, az előtérben pedig két férfi foglalkozik az oldalt fekvő fákkal. Felirata:

balról:

MODOR VÁROSA

jobbról:

Stadt Modern.

alól jobbra: Jos. Lantz 1827
a felső jobb sarkon: 9
legalól középütt: Preszburger Comitat
Lithog. und zu haben bey J.Trentsensky in Pesth und Wien.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat, als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 9

Kny., mér: a vk.24.2:36.3 cm.

Szn.148-907
535-907-4(9)

8889

Bazin városa.

A középtérben látható város épületei közül a templomok válnak ki és az oda vezető utakat kétkerekű talyiga, több járó-kelő és egy pásztor tehenével élénkiti. Felirata balról:

BAZING VÁROSA

jobbról:

Stadt Boesing

alól jobbra: Joh. Lantz 1827
a felső jobb sarkon: 8
legalól középütt: Preszburger Comitat
Lithog. und zu haben bey Jos. Trentsensky in Pesth u. Wien.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat, als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 8

Kny., mér. a vk. 24.3:36.2 cm.

Szn. 147
535-907-4(8)

jobbra: Dem Hochgebornen Herrn Grafen Stephan Széchenyi....
von Joh. Schmid Inhaber einen Lithographie.

alól balra: Fölvette Láncz József az országos Duna mérésnél munkálkodó Ingenieur 1833.
jobbra: Aufgenommen durch Jos. Lancz Donau Mappirungs operirender Ingenieur 1833.
középütt: auf Stein gezeichnet von Mink.

Kny., mér. a vk. 45.8 : 64.8 cm.

112-90-29.

Vaskapu. T. 1472. III.

A meredek sziklák közt kanyargó Dunán, a melynek tulsó partján a létesitendő uton dolgoznak, egy gőzhajó és vitorlás látható, innenső partján pedig, balra a terebélyes fa körül, négy szerb élénkiti a környéket, kik közül egyik a földre ül. Felirata a czimertől [illegible]

[illegible] balra: FOLYTATÁSA
A
VASKAPUI
Szirthányásnak Servia részéről
jobbra: FORTSETZUNG DER FELSENSPRENGUNG
ZUM
EISERNEN THOR
von der Seite Serviens.
ezután balra: Méltóságos Sárvári Felső Vidéki Gróf Széchenyi István
cs. k. Aranykulcsos több jeles katonai Rendek Vitéze a magyar tudományos
Társaság [illegible] Másod Elől-
ülője és k. Duna-szabályozási Biztos úr ő Nagyságának
legmélyebb tisztelettel ajánlja
Schmid János kőmetsz. intézet tulajdonosa.

8894

Szomolyán.

A háttérbeli hegyeken innen a város terül el középütt a templomon túl várrommal. Az előtérben egy rajzoló ül, a kinek közelében egy hason fekvő férfi, egy kosarat vivő leány és egy tot legény van. Az égbolt felhozött. Felirata

balról:

SZOMOLYÁN

jobbról:

Smolenitz.

alól jobbra: Jos. Lántz 1827
a felső jobb sarkon: 13
legalól középütt: Preszburger Comitat
Lithog. und zu haben bey Jos. Trentsensky in Pesth und Wien.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat, als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 13.

Kny., mér. a vk. 24:36.1 cm.

Szn. 152-907
535-907-4(13)

8895

Szomolyán.

Az előtérben emelkedő hegy tetején látjuk a vár romjait, a melyeken innen az úton egy asszony és két férfi ~~mint~~ halad, mig középütt a kövön ülővel társa beszélget. Felirata

balról:

SZOMOLYÁN OMLADÉKI

jobbról:

Ruine von Smolenitz

alól középütt: Jos. Lántz 1827

a felső jobb sarkon: 14

legalól középütt: Preszburger Comitat

Lithog. und zu haben bei Jos. Trentsensky in Pesth und Wien.

J. Lántz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat als Einleitung zu einer ⌈an den Karpathen ⌈ Reise an No 14.

Kny., mér. a vk. 24.1:36.1 cm.
Szn. 153-907
535-907-4(14)

8901

Dévény.

A középtérben a Duna és a Morva összefolyásánál emelkedo sziklák tetején látjuk a várromokat. Az előtérben a kikötött dereglyénél két férfi beszélget, kiknek egyike hosszú ostort tart és egy gyermekét vivo asszony vezeti kis fiát. Felirata

balról:

DÉVÉNVÁRA OMLADÉKI
a Morva vize Dunabaömlésével

jobbról:

Ruine von Theben
mit der Mündung des Marchflusses.

alól jobbra: Jos. Lantz 1827
a felső jobbsarkon: 20
legalól középütt: Preszburger Comitat
Lithog. und zu haben bey Jos. Trentsensky in Pesth und Wien.

J. Lantz: XX pittoreske Ansichten aus dem Preszburger Comitat als Einleitung zu einer Reise an den Karpathen No 20.

Kny., mér. a vk. 24.4:36.2 cm.
Szn. 156-907
535-907-4(20)

Detrekő. T. 5365.

A középtérben emelkedő hegyen van a vár négyszögletes tornyaival és köröndjeivel. Az előtérben pedig az uton leány beszélget a három kecskét őrző pásztorral. Felirata balra:

DETREKÖ VÁRA.

jobbra: Schlosz Blasenstein.

alól jobbra: Jos. Lantz 1827.
fölül jobbra: 14.

Kny., mér. a vk. 24.2: 36 cm.

140-95.

Pozsony. T. 6167.

A háttérben látjuk a várat és a várost, a Duna innenső partján pedig, a hol [illegible] repülő hid kötött ki, melyre egy hintó és szekér hajtott, az utat járó-kelők élénkitik, a kik közül a vadász kutyájával, a talicskát toló férfi és a puttonyt vivő asszony válik ki. Felirata:

Ansicht der Königl. Freystadt PRESBURG vom rechten Donau-Ufer

alól balra: Lith v. Sandler.
jobbra: J. Lantz del.

Kny., mér. a vk. 14.3 : 29.9 cm.

140-95.

Pozsony. T.2539. III.

A hegyes háttérben látjuk a várat és a várost, az előtérben pedig a Duna innenső partján a repülőhid kötött ki, mig az utat járókelők, lovas alakok, beszélgető csoportok és szaladgáló kutyák élénkitik. Felirata a koronásczimertől

balra: Prospectus Liberae ac Regiae Civitatis Posoniensis.
jobbra: Ansicht der Königl Freistadt Pressburg.

ez után: Domino STEPHANO Comiti ILLÉSHÁZY de Eadem, Haereditario in Trenchin . Aurei Velleris Equiti. S.C. et R.A.M. Camerario.
et Actuali Intimo Status Consiliario. II. Comitatuum Liptoviensis et Trenchiniensis Supremo, ac Perpetuo Comiti.
in summa devotione dedicatus a Nicolao Meidinger.
alól jobbra: J. Lanz 820.
legalól balra: Pressburg bei Nicolaus Meidinger.

Szines rm., mér. a rl. 50.9: 74.5 cm.
Az Esterházy-gyüjteményből.

T.

Láncz J.

Művészet 1909. 407

Láutz

l.

LykaMagyműI800-50

48, 133, 332, 411,
429. l.

Laintz Josef

Zeichner und Lithograph, war in der ersten Hälfte des XIX. Jahrhunderts in Pozsony und Pest thätig. Von seinen Pozsonyer Werken ist bekannt: Die Ansicht Pozsony's, 1826. erschienen in der Ausgabe von Schmidt eine Anzahl Städte- und Schlossbilder und 1833 lithographirte er zwei grosse Blätter von Eisenmenger.

Kruck. II. 129 l.

~~Arad-Ségai O.T. népkor. X-172~~

3 Lantos Aukc.kat.1930 /VIII./ A.
Lyka Tbvm. ~~IV.~~ 3 I., II., IV.
Müvészet, IV., VIII. 407.1.
Szepesházi und Thiele: Merkwürdigkeiten des Kőnigreichs Ungarn. 1825.
Kassa. II. köt. 111.1.
Századok, 1874. (~~Tudom.~~ Gyüjt. 1826. I. 127.)

Ld. E R M I N Y .

Irodalom: Szepesházy et Thiele: Merkwürdigkeiten des Königreichs Ungern. II. (Kaschau 1825.) p. 111. — Századok: 1874. p. 94. — Ráth: Ipm. Kve. I. (1902.) 506. p. — Lyka: Tbvm. I. 55., 132., II. 64., IV. 35., 51. — Müvészet IV., VIII. — Verst. kat. Gilh. — Rauschb. Wien, Nov. 1911. ThB. XXII. 362. p. —

Baring Varosa. — Stadt Bösing. Pressburger Comitat. Lithog. u. zu haben bey Jos Trentsensky in ~~W~~ Pesth u. Wien. — Jos Lántz 1827. Tört. Képes. Gyüjt. —

Detsérő Vára. — Schoss ~~Detr~~ Blasenstein. — sat. — Jos. Lántz 1827. —

L á n t z J ó z s e f mérnök és kőrajzoló a 19.század első felében Pozsonyban és Pesten.Művei: 1.Pozsony látképe./"Ansicht der königl. Freystadt Pressburg"/.Jelz.:J.A.L/anz/ del.et sc.- 2. ld.Boutibonne Lajos.- 3.Cseszte,4.Detrekeö Vára,1827.- 5.Detrekeö Várallya.- 6.Modor Városa.- 7.Sz.György Városa.- 8.Sz.Miklós.- 9.Szomolyán omladéki,1827.- 10. Bazing városa,1827,-Jelzésük: Lithog u.zu haben bey Jos.Trentsensky in Pesth u.Wien.-Jos.Lántz...".11.Vaskapu,1833.Két lap.- 12.Mellékletek a pozsonyi Fillértárban.- V ÁK,Schmid János és Erminy Pietro.- Bibliográfia: Gilh-Ranschb.Verst.Kat.Wien.1911.Nov.- Ipm.K.I.506.l.- Lantos VIII.A.Kat.1079,80,97,1112,13,15.- Lyka:Tbv.m.I.II.IV.- Honművész,1834. 516-17.l.- Művészet,IV.VIII.- Nagy I.- Szepesházi und Thiele:Merkwürdigkeiten des Königreichs Ungarn.Kassa,1825.II.111.l.- Tud.Gyüjt.1826.II. 127.l.- Th-B.Kstlex.XXII.362.l.-

4-ből.

28 mm.

4588.

...marty. Nyomta Hallé J. (Bécs).
...s X. ...ció 682.

dala
67-ből.

y.az

Honmüvén. 1834. 65. füzet. p. 516–17.

Lántz József – Schmid János.

„Tekintete á Duna bal partján Kazán és á Vaskapan közt ~~épitendő~~ köszikl'ák fezegetése által kénülendő utnak. Méltóságos Sárvári Felsővidéki gróf Széchenyi István cs. kir. aranyhulcsos, több jeles katonai rendek vitéze, a magyar tudományos társaság másod-elölülője, és k. Duna-szabályozási biztos úr ő nagyságának ~~ajánlja~~ legmélyebb tisztelettel ajánlja Schmid János, kőmetsző intéret tulajdonosa. Felvette Láncz József az Országos Dunamérésnél munkálkodó ingenieur 1833." — „oly tökéllyel kőbe edzbe, millyent honi szorgalmunk még eddig nem mutathata, sőt á külföldi hasonló intéretek is csak ritkaságaik közt tehetnek elönkbe." ..... „ezen meglepő tájkép ritka szorgalmat á kidolgozásban, kivált a perspektívánek előtüntetésében, á festék is árnyéklat helyes eltalálásában szép festői ügyességet bizonyit. Ezen Felséges kép, melyet Mink

Lantz József

Thieme-Becker: Kstlex. Kunike cim-
szóban E. Lajos.- XXII. kötet.

Johann Calvin.- Jelz. "Tagemann del.-
Ermini lithogr." /Bedő R./

F.A. Christen, Doctor der Medicin, erster
Physicus der Haupt- und Königl: Freystadt
Ofen, Mitglied der medicinisch: Facultät zu
Pesth.- Gedr. im Lith. Inst. am Ausladplatz
No. 24. I. Stock in Pesth".- "Gezeichnet von
Erminy .- Jos. Lanz. lith." /Bedő R./

Peter von Széky Doctor der Heilkunde,
ord. öffentl.....-"Lith. bey Joh. Schmid,
im Jahre 1829."- Az ovális kép alatt
balra: "Gezeichnet v. Erminy.--Lithog. v. Lántz."
/Bedő R./

Bugát Pál, Orvos Doctor, stb.- "gedr. im Lith.
Inst. am Ausladpl. No. 24. Pest."- Ovális
kép alatt balra: Gezeichnet v. Erminy.
Jos. Lántz lithogr." /Bedő R./

Ludwig Tognio, Med. Doctor, stb.-"Litog.
bey Joh. Schmid in Pesth, im Jahre 1829.-
--"Gez. v. Erminy.-Lithog: v: Lántz".-/Bedő R./

LANTZER, Fr. festő

Pozsony, 1792 - 1794

Ars 1996/1-3. 232.

6. Faládába 1823-ból városi jegyzőkönyv 15
bőrkötéssel, szabadalomlevelek Zsigmond, Mátyás
királyoktól.

Osztroluka Osztroluczky Miklós főispán kastélya
Rokokó czopfkorban átalakított s eredetileg alighar
felsőmagyarországi renaissance stílű épület, hátsó h
két hengeres saroktoronnyal. Földszinti folyosóján
felirat: Stet Domus Hunc Fluctus Dones Formica M
Ebibet Aut totum Testudo Perambulet Orben 1836.
Kastély emeleti termében empirt bútorok, XVIII. sz
kályhák, két szoba, mely mintegy 100 évig zárva vo
XVIII-XIX. századbeli apró emlékekkel, curiosumo
szerszámok, kézi gyógytár, bécsi porczellánok, csip
fayance szobrocskák. Kastély kamráiban XVIII. sz.
üvegedények, ruhák stb. stb.

Z JÓZSEF

Mérnök, rajzoló, rézmetsző és litográfus, aki Pesten és Pozsonyban működött az 1810-es évek végétől az 1830-as évek közepe tájáig. Első ismert munkái Pozsonyról készült rézmetszetek (1817 ill. 1820; lásd Zavadová 1974. Kat. 137, 138), de 1825-től már litografált, előbb Gömör megyei tájakat Schmid J. számára (1825–26, lásd Kat. 34), majd Trentsenskynek pozsonyi és Pozsony-vidéki látképeket (1826–27). 1829-ben Erminy előképei után 8 portrét rajzol kőbe s ezt ugyanúgy Schmid J. jelenteti meg, mint 1833-ban két rajzát a Duna a Vaskapui szabályozásáról. 1834 körül Pozsonyba költözik vissza, ahol a Fillértár köteteit illusztrálja kőrajzaival.

35 „Dévén vára omladéki" 2. TÁBLA

litográfia, 33,6 x 49 cm
Jelezve jobbra: Jos: Lántz 1827
Felirata: Dévén vára omladéki a' Morva vize Dunába-ömlésével. Ruine von Theben mit der Mündung des Marchflusses. Pressburger Comitat. Lithog. und zu haben bey Jos. Trentsensky in Pesth und Wien.
MNM TKcs, Itsz. T 8901.

A meredek sziklákon és távolabb egy lankás hegyen ülő várromokat a Duna túlsó partjáról látjuk, az előtérben halászcsónakkal. A litográfia J. Lántz: XX pittoreske Ansichten aus dem Pressburger Comitat, als Einleitung zu einer Reise an der Karpathen címmel 1827-ben megjelent sorozatból való. Lapjain Lántz József pozsonyi városrészleteket és Pozsony-környéki kisvárosokat és várakat rajzolt kőre részben saját, részben mások rajzai nyomán.

Az együttes közel egyidőben készült Schmid gömöri tájakat ábrázoló sorozatával, s kiadója pedig a pesti születésű, de ekkor már Bécsben működő TRENTSENSKY József (+1839) volt, akinek azonban Pesten is volt fiókvállalata. Bár a sorozatcím és a kiadói megjelölés német nyelvű volt, a kétnyelvű cím s elől a magyar nyelvű jelezheti, hogy el-

Művészet Magyarországon 1780 - 1830
MTA MKCS - MNG Bp. 1980

36 Pest-Buda látképe Rákos felől 57. TÁ

színezett rézmetszet, 52,2 x 78,6 cm
Jelezve: felvette és rajzolta Hofbauer János – metszette Gurk Edward
Felirata: Pest és Buda fővárosoknak képe, Rákos mezejéről véve, az ugyanott próbára felállíttatott Vas-Útnak rajzolatjával./Aussicht vom Felde Rákos auf Pest und Ofen, nebst der dort zu Probe erbaut gestandenen Eisenbahn. [Ajánlás a magyar címer két oldalán.:] A' nemes Magyar nemzetnek legmélyebb tisztelettel ajánlja Hofbauer János.
MNG Grafikai O. Itsz. G 76.24

A Rákos mezejéről felvett pest-budai látképen a budai hegyektől közrefogott város a távolból csak tornyait s a kiemelkedő Gellérthegy és Várhegy kontúrját mutatja. A veduta átértelmezésével, korszerűsítésének igényével létrehozott látképben az előtér kapott nagyobb hangsúlyt, így a csak tervezett lóvasút rajza és a kissé szervetlenül szétszórt alakokban a város szinte valamennyi társadalmi rétegének képviselője. A lapot 1829-re keltezik.

A lap metszője GURK, Edward (Bécs, 1801 – Jeruzsálem, 1841) Esterházy Miklós bécsi könyvtárosának fia, a bécsi akadémián tanult s néhány évi rézmetszői gyakorlat után a litográfiához pártolt (36 lapos sorozata V. Ferdinánd pozsonyi koronázásáról, 1830). Számos akvarell portrét (pl. Széchenyi István) és látképet készített.

Irod: Lyka MM 376; Pataky 1951, 42.

KISFALUDY KÁROLY (életrajzát lásd Kat. 196)

37 Tengeri vihar két hajóval 58. TÁBLA

olajfestmény, vászon, 25,5 x 39 cm
MTA Tudósklub

Két vitorláshajó hánykódik a viharos tengeren s a baloldali szikla mögött a magasra csapó hullámokkal küszködve hajósok csónakkal mentik rakományukat. A festmény, miként

2. tábla

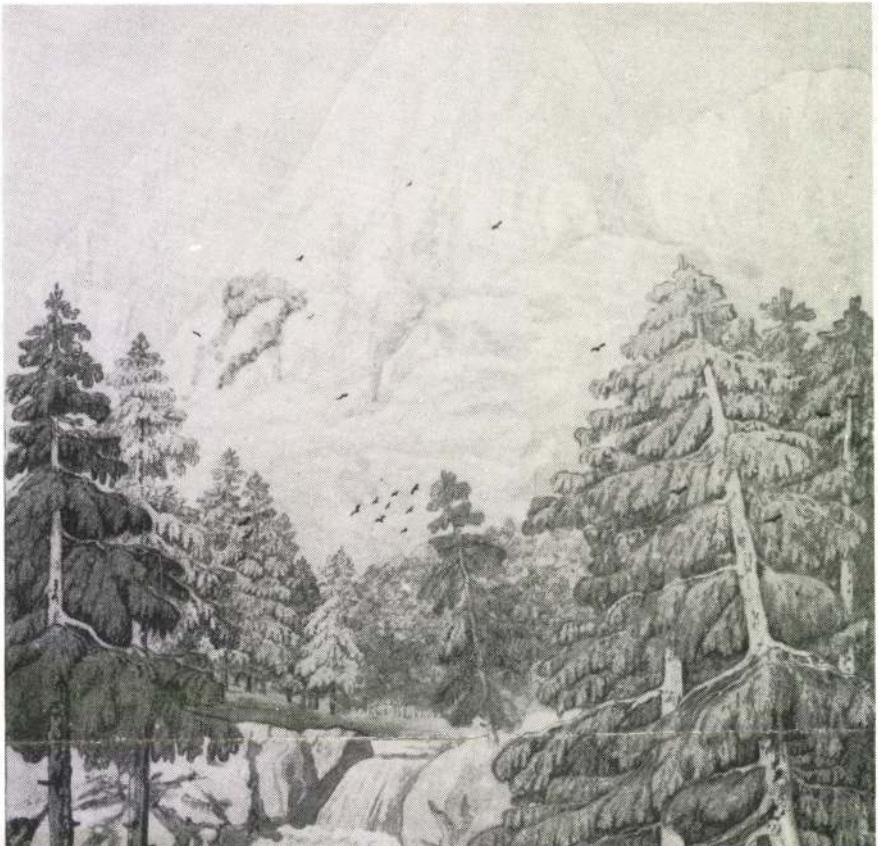

Lántz Sándor

Petrich András Körajzolója. Ö kezdményezi egy tájképsorozat sokszorosítását litográf technikával

Pogány Ö. Gábor: A magyar nemzeti képzőművészet kialakulása. MTA. II. Társ.-tört. Tud. Oszt. Közl. XI. (1961.) 350. l.

Jos. Láutz ~~Józef~~ 1827

A borostyánkői sér-
hanior 4. er nemetül
Kozat folio
Szemesve
fent jelzés

Borostyánkő: fenti jelz
nemetül is.

(Borostyánkő) Kilátás. (Aus-
sicht) Kozat folio
Jos. Láutz 1826.

Lantz József

Pozsony látképe. litografia
Ballas Pál Presburg
und seine Umgebungen
Presburg 1823 c. neu
mollett

Aláírása:
Ansicht der Königl.
Freystadt Presburg vom
rechten Donau-Ufer
gelz. Lith v. Sandler
J. Lantz del.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Lanz J.

Pozory lat[illegible]

l.

Kat Szemere aukcio

838-4

~~Bain Márton X. 157.~~

Lantz József.

1079., Czeszte. Schattmansdorf. Jos. Lántz.
Színezett Könyomat, folio. —

1080., Detrekő. Detrekő Városlya. Ort Blasenstein.
Jos. Lántz. Színezett Könyom. Folio.

1097. Modor. Modor Városa. Stadt Modern. —
Jos. Lántz. Színezett Könyomat,
folio. —

1112. Sz. György városa. — Stadt St. Georgen.
Jos. Lántz. Színezett Könyomat,
folio. —

1113., Szent-Miklós. St. Nicolas. Jos. Lántz.
Színezett Könyomat, folio.

1115. Szomolgán (Szomolány). Smolenitz.
Jos. Lántz. Színezett Könyomat,
folio. —

Lantos VIII. A. ——

Lántz József (1820-30-as évek)

Táj

1826. Gömör Vármegyei Tájékok Rajzolatjai Bontibonne rajzai után könyomatban. [Ld. Bontibonne és Schmid!]

Lántz József előbb Pozsonyban dolgozott, ahol megrajzolta Pozsony látképet. A 20-as években Került Pestre. (Lyka: T60. m. IV. 35.)

Mérnök. A 20-30-as években Pesten számos folio-alakú litografiája jelent meg, nép kivitelben. 1833-ban a Vaskapuról rajzolt két lapot. (Ráth: Ipm. k. I. 506.)

Századok, 1874,
Szepesházi und Thiele: Merkwürdikeiten des Königreichs Ungarn, 1825. Kassa. II. Kötet, 111. l. —

Művészet, IV. VIII., 407.

Lantz anke. 1930. 1079
1080 } Hamel
1097. —

Gilhofer et Ranschburg Catal.
Auct. 1911. XI.

Lanz J. A.

„Ansicht der Königl. Frey-
Stadt Prespburg." J. A.

L. (anz) del. et sc.

Rozsnyó

Lántz József kőmetszetén

1826

Századok 1874.84-102 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Bartóva

Lántz József kűnmetszete: Bartova
/1826/

Századok 1874.84-1o2 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Csetnek

Lántz József kőmetszetén (1826)

Századok 1874.84-102 c.
Nagy Iván: Magyarország képrőmüvészete

Krasznahorka

Lántz József kőmetszetén
/1826/

Századok 1874.84-1o2 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Murányalja

Lántz József kőmetszetén

1826

Századok 1874.84-102 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Murányvára

Láncz József kőmetszetén

1826

Századok 1874.84-102 o.

Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Grafika, litográfia, XIX sz.
Läntz József: Rozsnyó

Századok 1874.84-102 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Grafika, litográfia, XIX sz.e.f.
Lóntz József: Murányvára

Századok 1874.84-102 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészete

Grafika, litográfia, XIX sz.e.f.
Läntz József: Murányalja

Századok 1874.84-102 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészeti

Grafika, litográfia, XIX sz.e.f.
Läntz József: Krasznahorka

Századok 1874.84-102 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Grafika, litográfia, XIX sz.e.f.
Lántz József: Csetnek

Századok 1874.84-1o2 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Grafika, litográfia, XIX sz.e.f.
Lántz József: Bartova

Századok 1874.84-102 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészete

Lántz József, grafikus

Müvészet, IV., 1905. 277.

Adatok müvészetünk történetéhez

Lántz József tájrajzoló /litografus?/
Müvei /1826/

Századok 1874.84-1o2 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

MDK

Lántz József

Bartova,
Csetnek mező-városa,
Rozsnyó-Bánya mező-városa,
Krasznahorka vára,
Murány vára,
Murány-allya mező-városa,

/képek után kőre rajzolva/

Müvészet, 1905. 4.sz. 277 l.

Lantz József

Kőszeg látképe

Magyarországi városképek

Magyar Nemzeti Muz.

Katalógus: Rózsa György

Lántz József körajzoló M.D.K.

5.) Hoffner Joseph

6.) Stipsics Ferdinand - 1829

7.) Gr. Kirmay István

8.) Ludwig Tognio - 1829

9.) Bartova

Gerni, A magy. körajz 1960 157

Lántz József kőrajzoló M.D.K.

mük. a 19 n. első felében Pozsonyban és Pesten

1.) Böhm Carl Joseph.

2.) Bugát Pál

3.) F. H. Christen

4.) Gebhardt Franz Xavér

Gerni, H magy. kőrajz 1960 157

gestochen von Jos. Anton

Lanz

Pomogy tetszeje, a

jobb sarokba alól

minet kimelés

magyarázó ábrázgel.

~~A jobb~~ bal sarokba

felül a pomogi vár

látszeje

Nagy folio reim-

varzonra huzva.

fenti jelz.

Lauer József

Folytatása / a / Vaskapui / Szirthányásnak
Servia részéről
Kozat, nagy folio -
Szechyen Istva gróficak
ajalva
Fölöltte Lauer József
az omegos abb. 1833.
(Köre rajzolta) A. Mink
Magyar és [illegible] Szöveg
elvátartva a Szechenyi
cimerrel -
Kiadta és [illegible] s
Szechenyinek ajánlotta
Schmid János Pesten

Láncz József

nemzet

Tekintete a Duna balpart-
ján / Rarán és a / Vas-
kapu / Közt, köszöklák
feszegetése által készü-
lendő utnak. Szechenyi
~~Kongat~~ István Gróf az
ajánlva.
Konyat, nagy folio-
Fölvette Láncz József az
országos Duna mérésnél
munkálódó Ingenieur 1833
Magyar és nemet szöveggel
közlül a Szechenyi emlékvel-
köre rajz. A Mink
nyomtatta Schmidt Lajos Pesten

Lántz

Körapools.

Tóth. Egic
metr
Nyomt.

Franz Xaver Gebhardt /
Doctor der Heilkunde,
ord: öffentl: Professor
der medicin: / Praxis,
und speciellen Thera-
pie für Wundaerzte
an der Königl: / Univer-
sitaet zu Pesth.
Körpmet, 4°. oval.
Lehr: Gereich. v. Ermény
Lithog. v. Lántz
(a rév nehezen ~~ol~~ ol-
vasható Nyomtatta Schmid Josef Pesten

LANTZ *József Antal*, grafikus és mérnök a XIX. sz. első felében Pozsonyban és Pesten. Pozsony (1823) és számos kisebb magyar helység, valamint a Vaskapu (1833) látképét rajzolta kőre.

E G II 11 l

Maulbertsch

2140. *Phoebus A*

Jobbról kóválygó fe
viselő Phoebus, a ki a
szőke istennő ül, közelél
Viktória közeledik hars
odább Merkur röpül tov
Balról meg a fekvő Krc
látható. A háttérben és

Vászon, méretei 30:
István hagyománya 1893
80 K. — Átvétetett 1902
A hagyományt elfogadta
(340–902).

III

Hay. 1902
Delhaes

Laintz J.

Korapolo

laid

Boutibonne L

Laintz

Lab I. 55, 132

II. 64

IV. 35, 57

21. Geyser, víz okadó hegy (Sáutz)
22. Óvár "
23. Inspruk. — " —

26. Mártontal — " —
35. Kárpátok
40. A piramisok (genre?)
45. (1.) Vasút Manchesterből Liverpoolig.
(2.) A pusztai parasztok tánca Franciaországban. Tenyképe megvan.

~~Förster J.~~
Sáutz József
Nagy Zoltán adatai

Fillértár. II. évi folyamat. 1835.

(1). Az angol parlament-ház' égése. (Jelezve jobbra lenn. Olvashatatlan. Talán nagyitóval. —

4., Hahnemann Sámuel mainziorvos arch.

8., Olay haranniák.

9., Tin-halászat (Sántz?)

(12) Belgrád. —

13., Karlsruh. —

15., (1.) A Vas. Kapu. (Sántz József?)

15. (2.) — " — — " —

16. Hertelendy Gábor altábornagy arch.

17. Timony. (Sántz)

18. Szepesvár. "

19. Szent-ta. "

20. (1.) Fiumei papiros gyár. —

20. (2.) Vad Kan.

./.

25. Oroszlánok.

26., 27. Vasút.

30., Hammersmith Lánchid Angliában

31. Selmecbánya látképe.

34. Scharlach Generál arcképe.

35. Verúv. —

41. Gibraltar. (Lántz József stílusára emlékeztet —

42. Konstantinápoly (szintén)

43 (1.) Varok. —

43. (2.) Hr. Borromeus szobra (jobbra lem: „Belpke lth "?")

45. (1.) Vadbika

45. (2.) Tunnel. —

46. Bethlen Gábor

48. Tunnemény á Broken-en. (Lántz?)

50. Goethe. —

mindenemű közhasznú ismeretek terjesztésére. —

Fillértár (Pozsony)

Hetenként szombaton. Kiadó: ifj. Schmid Antal Pozsonyban.

Mindegyik szám végén ügyes rajzoló kezétől ismeretterjesztő felvételek, szakrajzok. Többnyire jelzés nélkül. a 7. szám végének szignatúrája: „Köbe metszette Förster I."

Természetrajzi, állattani, növénytani, emlesi abrák, mechanikai szakrajzok.

(14) Buda látképe a Dunával.

(15). Sz. Péter belseje (Rómában)

(17). Lófogás a pusztákon. (Jó genre-kép)

(18) a) Pisai székesegyház

(18) b) Báró Mecséry. Sebesült fejének rajza 3 oldalról. —

(21). Vad ökrök a Maremmán. Nagyszerű mozgalmas kép. —

(24). A palermoi kripta. —

Jos. Lantz 1827

Somolyán (Smo-
lentz)
Kozat, folio
fenti jelrés.

L Á N T Z J Ó Z S E F mérnők,kő-

rajzoló.Előbb Pozsonbyna dolgozott, ahol megrajzolta Pozsony látképét. A 20-as években került Pestre,ahol számos folio alaku litográfiája jelent meg.1833-ban a Vaskapuról rajzolt két lapot.

a 19. sz. első felében Pozsonyban és Pesten

Müvei:

Ld.Boutibonne Lajos./Gömörmegyei Tájékok rajzolatjai./

Czeszte.Schattmansdorf.Jos.Lántz.- fehér fekete. Tört-képes.
Szinezett kőnyomat,folio./Lantos VIII.Aukció 1079./
Detrekő.Detrekeő Várallya.Ort Blasenstein.
Jos.Lántz.Szinezett kőnyom.fol. """ 1080./ feh-fek. Tört. Képes
Modor Városa.Stadt Modern.-Jos.Lántz.
Szinezett kőnyomat,folio / """ 1097./
Sz.György Városa.Stadt St.Georgen.Jos.Lántz.
Szinezett kőnyomat,folio,/ """ 1112./

Sz.Miklós.St.Nocolas.Jos.Lántz.
Szinezett kőnyomat folio. """ 1113./
Szomolyán /Szomolány/.Smolenitz.Jos.Lántz.
Szinezett kőnyomat,folio.- """ 1115./ feh-fek. Tört-képes. Együt.
Szomolyán omladéki. Ruine von Smolenitz. Pressburger Co
Ansicht der Königl.Freystadt Pressburg" Lithog. u. zu haben b. Jos. Trentsensky in Pesth nicht Wien
J.A.L/anz/ del,et sc. /Gilhofer & Ranschburg Aukt.Cat.1911.XI./ "Jos. Lántz 1875
Vaskapu 1833.két lap.
Irodalom :

Ld.Boutibonne és Schmid.

Éber-Czakó- A sokszorositó müvészetek /Rath Ipm.kve.I.506./
Lantos Aukc.Kat.1930 /VIII./

Lántz József

Münchner 1905. 277

Beltraffio (Giovan Antonio Beltraffio
23.(1002)
A Lodii Madonna is (972), 861 (422

Láng József Kőrajzoló M.D.K.

10.) Basing városa – 1827

11.) Kilátás – 1826

12.) Borostyánkő – 1827

13.) A borostyánkői vízhámor – 1827

14.) Cserek – 1827

15.) Csetnek

Gerevi; A magy. Kőrajz. 1960 157

Lańcz I

Kőrajzoló XIX sz

irod

Szentiványi Gyula dr.

Szerelmey Miklós, Petrovics

Elek emlékkönyv. Bpest

1934. 111. l.

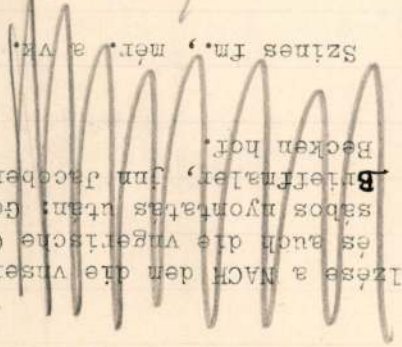

jelzése a NACH dem die vnserm
és auch die vngerische C
sábos nyomtatás után: Ge
Brieffmaler, jnn Jacober
Becken hof.

Szines fm., mér. a vk.

Szn.
465-

T. 7089.

az ostromlott Visegrádot, a mely-
lobogót kitüzték és a honnan a
y része a Dunán, hol ERZHERZOG
l, csolnakokkal kel át. Balról
on innen H. ALDOBRANDINO OBRIS-
:

Zeyttung.
Vostung Blundenburg in Vnngern,
gs volck, den 21 tag. Septembris, in

s die Christen auff einen sehr hohen
eschütz, welche mit durch Ross, son-
rsonen hinauff gebracht, Durch welcher
östung auffzugeben begeret, Wie jnen
y bloss ohn alle farnuss, mit Blossem
en darauss gezogen sein.

Lautz Conf

1. Ratts. I. 506,

Lancz J. orsef

Pozsonyban élt 1823 ban.

Lód
=
Ballus 13. l

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191____é

tésénél_____

jelenhetek, keresményemnek átvételére _

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt _____, 191____

_____

tanu.

_____

tanu.

Lántz József

LÁNTZ JÓZSEF: Cseszte. 1827.

Nagy Lajos.

MDK

Lántz József

A pozsonyi Fillértárban Lántz József Vaskaput ábrázoló kőrajza.

Nagyzlito, 58.1.

Lantz (Lanz, Lenz)

József Antal

rajzolo

a XIX. sz. első felében

Pozsonyban és Pesten

vö

Toman 366. l.

Lantz, Joseph Anton

mérnök és grafikus
Pozsonyban a XIX. sz.
első felében.

Csákós 1. l.

3.11
1.90
5.01

A Lántz—Boutibonne-féle rajzokhoz hasonló tájképek, egyszerű felvételek jelentek meg az újságok közleményei mellett, mint illusztrációk. Az újságok és folyóiratok nagy ismeretterjesztő láza sok rajzolónak adott munkát. A cél azonban nem az volt, hogy az illusztráció művészi alkotás, hanem tájékoztató rajz legyen. Több ilyen kép jelent meg a pozsonyi Fillértárban, közöttük talán legszebb a *Lántz József* Vaskaput ábrázoló kőrajza. Sok vár- és városkép-mellékletet közölt a kassai Képes Újság, s a hatvanas években az Ország Tükre. A Képes

Ujság rajzolói közül kitünik *Orbán Gábor* komáromi rajztanár, *Mayer István*, *Pauer Miksa Félix*, mig Az Ország Tükrénél *Medve Imre* (irói álneve s egyik vicclapjának címe Tatár Péter).

A m. kir. vallás- és kö

99142 szám.

A Műemlékek
kk. Elnök

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Díj átalányozva.

LÁNTZ JÓZSEF mérnök és kőrajzoló a 19. század első felében Pozsonyban és Pesten. Művei: 1. Pozsony látképe. („Ansicht der königl. Freystadt Pressburg"). Jelz.: J. A. L(anz) del et sc. — 2. l. Boutibonne Lajos, — 3. Cseszte, 4. Detrekővára, 1827. — 5. Detrekeö Várallya, — 6. Modor Városa, — 7. Sz György Városa. — 8. Sz. Miklós. — 9. Szomolyán omladéki, 1827. — 10. Bazing városa, 1827. — Jelzésük: Lithog u. zu haben bey Jos. Trentsensky in Pesth u. Wien. —Jos. Lántz . . ." 11. Vaskapu, 1833. Két lap. Ny. Schmid János. — 12. Mellékletek a pozsonyi Fillértárban. — Bibl.: Gilh-Ranschb. Verst. Kat. Wien. 1911. Nov. — Honművész, 1834. 516—17. l. — Ipm. K. I. 506. l. — Lantos VIII. A. Kat. 1079, 80, 97, 1112, 13, 15. — Lyka: Tbv. m. I., II., IV. — Művészet, IV., VIII. — Nagy I. — Szepesházi und Thiele: Merkwürdigkeiten des Königreichs Ungarn. Kassa, 1825. II 111. l. — Tud. Gyüjt. 1826. II, 127. l. — Th-B. Kstlex. XXII. 362. l. —

Tud. Gyüjt. 1826. II, 127. l. — Th-B. Kstlex XXII. 362. l,

LANZEDELLI, JOSEF (Életrajzi adatai ismeretlenek)

455. Politikai helyzetkép, 1848 *49.*

fam., 231x234 mm
Jelezve j.l.: J Z.
Felirata: Osztria politikus helyzete.
Képesújság, Kassa, Werfer Károly nyomdája, I. évf. 27. sz. (1848. július 1.), 219.
OSZK H. 906

A gúnyrajz a Habsburg birodalom népeinek helyzetét szemlélteti. Lengyelország még nem heverte ki a galiciai parasztfelkelés rémületét, bilincsben hever. Magyarország a pánszlávizmus fenyegetésével küzd, az olasz forradalom végveszélyben van. A birodalom fala mögül hatalmas muszka lesi az egymásra támadó népeket. A *Képesújság*-ban közölt rajz Josef Lanzedelli színes litográfiájának fametszetű másolata. A J Z.-vel jelzett művész valószínűleg J. Zabratzky, a metszet készítője, a hetilap állandó munkatársa. A gúnyrajz kapóra jött a lapnak: a Magyar Ügyeink című cikk, amely honvédsereg felállítását sürgeti, és gyors döntésre szólítja fel a hamarosan összeülő nemzetgyűlést, szinte a rajzot kommentálva elemzi az európai helyzetet. „Ne gondolja senki, hogy az európai dráma már eljátszatott. Ki a jelen mozgalmait s Európa fejedelmeik s arisztokráciája viseletét őrszemmel kíséri, combinálhatja magának, miszerint egy nagy reaktio, egy nagy kormány csíny van készülőben, melynek célja a népeket előbbi kerékvágásba visszakényszeríteni. A minden oroszok cárja elárulta a titkot, midőn kiszalasztotta a száján, miszerint ő a lengyeleket nemsokára reményök felett fogja meglepni s megörvendeztetni, az az: ő nekik alkotmányt ad, s ezáltal le csillapítván kedélyöket, hátulról magát biztosítani fogja, hogy azután minden erejével szabadon nyomulhasson Európa szívébe. Legelől is a poroszok, bécsiek s mi magyarok leszünk szándéka tárgyai."

Irod: Rózsa-Spira 1973, 122. 227. kép

K.F.

a. Forradalmi harcok Berlinben, 1848
fam., 176x231 mm
Felirata: A kölni városház előtt torlat Berlinben este Mártzius 18kán.

b. Lengyel politikai foglyok kiszabadítása, 1848
fam., 121x231 mm
Felirata: Lengyelek fogadtatása a pennsylvani börtön előtt Moabitben
Képesújság, Kassa, Werfer Károly nyomdája, I. évf. 18. sz. (1848. április 29.), 142.
OSZK H. 906

„A párisiak ne büszkélkedjenek többé a torlatok építésbeni ügyességükkel; a berliniek fölülhaladták őket" – olvassuk a *Képes újság Berlini szabadságharczi jelenetek* című cikkében. A leghevesebb harc a képen látható „torlat" körül bontakozott ki, a Breite-Strasse torkolatánál a „kölni" (Alt-Kölln-i) városháza előtt. A katonaság 3 órán át ostromolta a barrikádot, a berliniek mindenütt nyitva hagyták a házak kapuját, hogy a felkelők elrejtőzhessenek, és úgy világítottak az ablakokból, ahogy a harc érdeke kívánta. Március 20-án megnyitották a moabiti börtön kapuit, és kiszabadították az ott fogva tartott 96 lengyel foglyot. A korábban halálra ítélt Ludwyk Mieroslawski „emberek által vont kocsin, kísérve vele szenvedett társai által, a királyi palota elé vitetett... hol a néphez franczia nyelvű beszédet tartott".

c. A palócz őrzi szerzeményeit, 1848
fam., 167x156 mm
Felirata: A palócz őrzi szerzeményeit.
Mulattató Képes Újság, Kassa, Werfer Károly nyomdája, I. évf. 36. sz. (1848. szeptember 30), 294.
OSZK H. 906

A gúnyrajz 1848 szeptemberének feszült napjaiban keletkezett. Az alvó palóc a magyarságot jelképezi, amely szenderegve tűri, hogy ismét bilincsbe verjék. A szunnyadó óriás

Gazetta politikus kolpaste.

82

98

69

MDK

Lanzedelli C. ,litografus

"Szebeni csata Mártzius 13-kán 1849"

61.o.

repr. 60.o. 4. kép.

Bielz Julius: Die Revolution 1848/1849 in Hermannstadt im Spiegel bildlicher Darstellungen.

KelemenEml. 58-63.o.

LANZEDELLY, ifj. Josef, litográfus M .D.K.
/1807-1873/

Komárom ostroma./E . Weixlgärtnerrel készitett litográfia Fritz L'Allemand rajza után/ 1849. repr.

Cennrenné Wilhelmb Gizella: Magyarország történetének képeskönyve 896-1849. B p. 1962. 329.l.

JOSEF LANZEDELLI, grafikus

1847-ben a pozsonyi primási palota nagytermében István főherceg bátyja, V. Ferdinánd kezébe leteszi a nádori esküt. Résztvevők a két tábla tagjai. - Az ünnepi aktust a sokat foglalkoztatott bécsi Josef Lanzedelli /1807-1873/ litográfiája örökítette meg. 86/ 87.old. 23.jegyz

RÓZSA GYÖRGY: Vázlatok a magyar országgyülések ikonográfiájához 81.old

FOLIA HISTORICA.I. A M.N.M. évkönyve, Bp, 1972

Josef Lanzedelli

litográfiája Franz Zeilner rajza nyomán: „Jelenet az 1849. VII.-i kishegyesi ütközetből. 762. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 5751

Josef Lanzedelli

litografia: „Er wiegt mehr, als sie alle"

634. p. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

Josef Lanzedelli

és Eduard Weixlgärtner litográfiája

Fritz l'Allemand rajza nyomán: "Jelenet Komárom ostromából. 365. p. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 5751

Josef Lanzedelli.

litográfiája Franz Xaver Zolder rajza nyomán: „Jelenet az 1848. XII. bábolnai ütközetből." 479. sz. reprodukció.

Rózsa György – Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 5751

Josef Lanzedelli

litográfiája: „István főherceg nádori eskütétele." 150. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével. Budapest 1973.
5751

Josef Lanzedelli

zínes litográfiája: „Politikai helyzetkép"
1848. 227. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a
kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l.

Lántz József

Thieme Becker

XXII. 362.l

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lantz József

vagyolo-letoge.

Pozsonyban és Pesten

mukodott.

Thieme-Becker

22. 362. l.

873

Weirotter Franz Edmund

Téli táj. Suite de Paysage dédié à M. Wille. 8.

K. 5.

94 m. 185 L.

~~Boutibonne Lajos~~

Lántz J.

Schmid János

mincs cid

Fentiektől Rosnyo látképe. Természet után rajzolta B. Kore rajzolta L. Kiadta Schwod Repr.

Darnay (Dornyay)

Béla: „Rosnyo" Boutibonne – Lántz – Schmidt-féle könyomata 1822-ből

Uj Magyar Muzeum

1944. II. f. 299 — 301. l.

~~Bondibonne Lajos~~

Lantz J.

Schmid János

mincs céd

Prod

Nyíresi-Tichy

Kálmán: Ész revételek dr. Darnay Béla (Keszthely) Rozsnyó-látképe ismertetéséhez. Uj Magyar Muzeum. 1944. II. f. 301 – 303. l.

Lántz József

tájrajzoló.

1. Bartovát,
2. Cetnekét,
3 Krasznahorkát,
4 Rozsnyót,
5. Murányvárát
6. Murányallyát, kőbe metszve Schmidt adta ki 1826-ban. (L. Tudom. Gyűjt. 1826. évi II k. 127-l.)

Nagy Iván. Magyarországi képzőművészek a legrégibb időktől 1850 ig. Szaradok. 1874 évf. 94 l

Lauer Józef

mérnok és vajzoló

Pest. 1834.

Laid

Schmid János

csonagyát

Lantz

Grafikus

l. Kelp. U. l.

Móra Ferenc VIII. 187.

LANTZ Joseph, festő

J. L. 20 festői látképet rajzolt Pozsonymegyéből, köre nyomta Trentschensky József Pesten. Hirdetés (1827, 766 l)

Preßburger Zeitung
(Gentham)

Joseph Lanzedelli után
Josef Zabratzky

Szabó Júlia: A XIX. sz. fertőzete Mosn
Bp. 1985, 176 (136-os kép)

LANZER Franz s. LANTZER

LANTZER Franz, pozsonyi festő

F. Lanzer, Mahler, 6 éves fia meghalt (1789, 822 l)

—

F. Lanzer, bürgerl. Mahler, 2 éves lánya meghalt (1790, 539 l)

—

F. L. Mahler, 1 éves lánya meghalt (1794, 578 l)

—

F. Lantzner, bürgerl. Mahler, hadiadót fizet (1796, 1064 l)

—

F. L. bürgerl. Mahler, 23 éves fia meghalt (1804, 1146 l)

—

F. Lanzer, bürgerl. Mahler + 60 éves korában, Pozsony, 1810 jan. 14. (1810, 133 l)

Preßburger Zeitung

(Genthon)

Lanzer Ferenc, festő,

1789. Pozsony.

Pressburger Zeitung

1789, 87. sz.

Pozsony. Lanzer Ferenc, festő,
1789.

Pressburger Zeitung
1789, 87. sz.

M. D. K.

LANZER (Lautzer) Ferenc festő

1789, 1794-ben említik Pozsonyban

Garas XVIII. pt. 231. l.

LANZER, Franz, festö Pozsonyban

Herr F. L. Maler 2 és 1/2 éves fia megkalt.
(1846, 1801)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

M.D.K.

Lanzer Károly, festő

pozsonyi, 1814-ben
élt halt meg.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 175?-185? között
Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1953. XII.évf.
1. sz. 22. old.

LANZER Mathias, festő Pozsonyban

M. L. Mahler, 5 hónapos fia meghalt. (1814, 431 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

M. D. K.

LANZER Mihály festő"

1778 Buda Szt. Anna t.-ban véges festői munkát

Garas XVII. n. 147, 231. l.

LANZER Michael, textö Pozsonyban

M. L. bürgerl. Maler, 7 éves fia meghalt (1816, 1871)

—

M. L. bürgerl. Maler, 54 éves felesége meghalt. (1844, 7511)

Preßburger Zeitung
(Gentilen)

LANTZNER, Franz 1. LANTZER

M.D.K.

Lantzer (Lanzer), festő és mázoló

1790 és 1804 között még Germere. 1811-ben felesége hal meg Porsonyban.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között
Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII.évf.
1. sz. 22. old.

MICHAEL LANZINGER, pékinas

1754-ben Mária Terézia zászlót adott a soproni pék-céh nek.ünnepen a zászlót kék sapkában és fehér leibliben a inasoknak kellett vinniök.A rumatz a céh adta nekik,de egyizben 50 magyar forintot kellett fizetniök érte. Michael Lanzinger von Oedenburg 50 forintot fizetett.

167.old. 42.jegyz

DEMONKOS OTTÓ: A soproni pékház és a pékek XVI-XIX. századi céhemlékei 143. old.

ARRABONA, A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve, 17. sz. Győr, 1975é

Lanzmann Ödön

építész Milano

l.

Erődi – Bodnár

216-l.

Lánzsér vára

régi képe

repr.

Bubeller

58. P.

Lánzsér vára

régi kéje rep.

Bubeller

45. l

M.D.K.

Lanyárszky István, budapesti építész

harmadik (400 K.-ás) dijat nyert a kaposvári közvágó híd pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

aug. 28. sz. 73 old.

JOH, GEORG LANY, textilfestőmester

Az 5. függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből. --A 6. függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig. E mesterek egyike volt:
249.- Joh. Georg Lany, Debretzin, 1802. 153. old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101. old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

LÁNYI ADRIENN

nem is lett volna futballreform

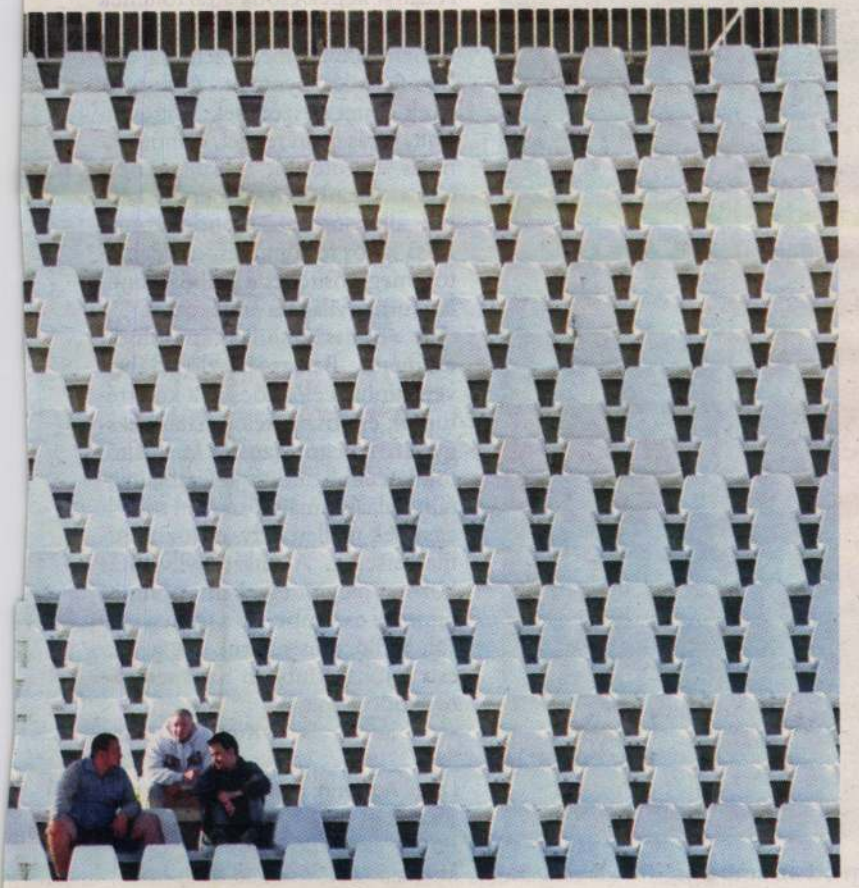

fotó: Hegedűs Márta

Imre MLSZ-elnök úgy látja, hogy például a sportba befektetők kaphatnának adókedvezményt. Gál László, a Fehérvár FC ügyvezető igazgatója szerint meg az a legnagyobb probléma, hogy az elmúlt öt év folyamán egy olyan vezetője sem akadt a magyar labdarúgásnak, aki megfelelően képviselte volna a sportágat állami szinten. De gond a futballpályák eltűnése – valamint, hogy ezek eladásából semmi nem folyt vissza a fociba –, s az is, hogy a szerencsejátékokból nem megfelelő anyagi részesedést kap a sportág.

MINT A TERVGAZDÁLKODÁS

„Botrány, katasztrófa, ami a futballban történt az elmúlt öt évben" – mondja Gál László. Ő is, sok más társával az Orbán-kormány intézkedéseitől várt javulást „Az új stadionok építése jó dolog, de nem lehet vele széles réteget elérni. Falusi pályák, utánpótlásbázisok kellenének, mert számításaim szerint háromszáz-négyszáz pálya tűnt el az országban."

Hogy a focikapitalizmus valamiért mégsem működik, szép lassan nyilvánvalóvá vált. Muszbek Mihály, miután lemondott a liga MLSZ-ben voltak hasonló életszagú történések, de amióta nem a szövetséghez tartozik a bajnokság szervezése, elvan szép csendben.

„Tehát először is rendet kell tenni a ligában – mondja Fülöp Ferenc –, mert eljutottunk odáig, hogy a csapatok egy fillért sem kaptak a tévéközvetítések után, miközben egy kereskedelmi csatorna is adja a meccseket, és ez a mélypont." A rendcsinálás is állandó, de meddő törekvés a magyar labdarúgásban: a liga vezetői a csapatok között akarnak rendet teremteni, a nép, a csapatok meg odafönt, a ligában.

„Pedig történtek jó dolgok az elmúlt években – mondja Dénes Ferenc, aki a kormányváltásig volt a sportminisztérium helyettes államtitkára. – Szervezetileg összeállt egy olyan modell, az MLSZ–profi liga–amatőr liga struktúra, amely működtethette volna a rendszert. Eurokonform szabályok születtek, de nálunk valahogy minden kap egy vajszínű árnyalatot, és már nem az igazi. Eleve két ligánk volt, nem egy, a tévés jogdíjak igencsak sajátos konstrukcióban voltak rögzítve, aztán a tulajdonosi döntések sem tükrözték mindig a közös akaratot. Ami pedig a pénzügyeket il-

Már Schumacher is az új kocsiban

Michael Schumacher, a Ferrari hétszeres Forma–1-es világbajnoka először tesztelte a csapat új, F–2005 elnevezésű modelljét. A német pilóta ötven kört tett meg a mugellói pályán, s szerinte gyorsabb és megbízhatóbb a kocsi, mint a tavalyi modell. A 2004-es autóval az idei világbajnokság első két futamán a Ferrari csak hét pontot gyűjtött. Ross Brawn technikai igazgató szerint az új modell abban az esetben debütálhat az április 3-i Bahreini Nagydíjon, ha minden teszten tökéletesen megfelel. *(mti)*

HÍREK. EREDMÉNYEK

Sakk. Lékó Péter a negyedik, Polgár Judit a hetedik helyen áll a FIDE április 1-től érvényes világranglistáján. Lékó Wijk aan Zee-i tornagyőzelmével egy helyet lépett előre, Polgár Judit pedig szülés után visszatérve foglalja el a hetedik pozíciót. Az élen továbbra is a visszavonulását bejelentő Kaszparov áll. Az élcsoport: 1. Garri Kaszparov (orosz) 2812 Élő-pont, 2. Viswanathan Anand (indiai) 2785, 3. Veszelin Topalov (bolgár) 2778, 4. Lékó Péter 2762, 5. Vlagyimir Kramnyik (orosz) 2752. 6. Michael Adams (angol)

Magyar Hírlap, 2005. március 24., csütörtök

Felhőátvonulás, fényben úszó idő

TÁRLATOLGATÓ

A közelmúlt kulturális eseményei közül számomra az egyik legfelkavaróbb hír az, hogy Lányi Adrienn festményein a horizont lejjebb került. Ha egy képen a látóhatár lent van, több látható az égből. Ha tájat nézve az ég látványából nagyobbat akarunk slukkolni, össze kell töpörödnünk, de a legjobb az, ha fűben hanyatt fekve nagyra növünk. Ezt tette hajdanán Immanuel Kant is, és alapos okunk van örvendezni, mert a helyzet halhatatlan aforizma megírására késztette a königsbergi filozófust: „Kedélyemet két dolog tölti el csodálattal s tisztelettel: a csillagos ég fölöttem és az erkölcsi törvény bennem."

Lányi Adrienn nem csillagos eget fest, hanem felhőket. A végtelen tér változó jelenségeit örökíti meg akvarelltechnikával. Képein fátyolszerűen elmosódó színek között bujkál a fény, a kontúrok néhol kiélesednek, és formákat alkotva konkrétumot sejtetnek. A távolban mintha madarak köröznének, lent cserjesor vezet valahová, vagy kidőlt kerítés maradványai idézik szűrt fényben a múló időt. A Lányi-képek csodálattal töltenek el, mert az elém táruló kozmikus dimenziókban megérzem az emberi jelenlét nyomait. A festmények címei beszédesek: Úszó égbolt, Párás nyári reggel, Felhőátvonulás. Ez utóbbi, a kiállítás névadója, tizenkét nagyméretű képből álló sorozat. Gondolatomat Kósa János festőművész a megnyitón megerősítette: a Felhőátvonulás Turner világára emlékeztet.

A végtelen tér változó jelenségei akvarellen. A kozmikus dimenziókban ott az ember is fotó: mh-archív

A vernisszázshoz kapcsolódó esemény, Balázs László Gábor versszínházi előadóestje a konkrétumok és absztrakciók határmezsgyéjén lebegő vizuális formáktól földközelibb auditív szférába invitált. Balázs sámáni őserővel szavalt egyebek mellett Ady- és József Attila-verseket. A tetszésnyilvánítás közben megint egy kanti bonmot jutott az eszembe: ha a tömeg tapsol, a filozófus elpirul. De aznap este a Jókai Klubban Kant sem pironkodott volna.

Kutszegi Csaba

Lányi Adrienn: Felhőátvonulás
Jókai Klub
Bp. XII., Hollós út 5.
Megtekinthető március 30-ig

szebb mesék (3). **Merlin Klub:** V: Zene, zenegér a Merlinben (11 – Huzella Péter műsora). **Mikroszkóp Színpad:** SZ: Közös bűn... (fél 8). V: KeLet ez nekünk? (fél 8). **MU Színház:** SZ: Hősök (9). **Nemzeti Színház:** V: A vihar (fél 8). **Ódry Színpad:** SZ–V: Chioggiai csetepaté (SZ: 3, V: 7). **Pesti Magyar Színház:** SZ: Szépek szépe (de. 11). Téli rege (7 – Ungvári László-bérl. 3. ea.). V: Godspell (3 – Mészáros Ágibérl. 3. ea.). **Pesti Magyar Színház Sinkovits Imre Színpad:** SZ: Csütörtöki hölgyek (7). **Piccoló Színház:** SZ: Rögtönzések Színháza (fél 1). **Radnóti Színház:** SZ: Máli néni (7). V: Anconai szerelmesek (7). **R. S. 9. Színház:** SZ: Szekszárdi Német Színház vj. (7). **Szkéné Színház:** SZ: Látomás (8 – bem. ea.). **Thália Színház:** SZ: Galilei élete (7 – Szegedi Nemzeti Színház ea.). V: Szentivánéji álom (7 – Szegedi Nemzeti Színház vj.). **Thália Színház Új Stúdió:** SZ: Az ohiói kurva (4). V: A kassai polgárok (fél 8). **Thália Színház Régi Stúdió:** SZ–V: W – munkáscirkusz (8 – Krétakör Színháza ea.). **Új Színház:** SZ: A mizantróp (7) V: Chioggiai csetepaté (3). **Vidám Színpad:** SZ–V: Charley nénje (7). **Vígszínház:** SZ: A szecsuáni jóember (7 – Pálos-bérl. 5. ea.). V: Bűn és bűnhődés (7 – Ruttkai-bérl. 3. ea.). **Pesti Színház:** SZ: A dzsungel könyve (7). V: Elsötétítés (7 – Faludi-bérl. 4. ea.). **Zeneakadémia:** SZ: A Magyar Rádió Gyermekkórusának hangversenye (fél 11-kor Mesélő muzsika IV. sorozat, 4-kor Mesélő muzsika V. sorozat).

A főszerepben:

Elveszett Paradicsom létrehozásában is.

Sz. K.

Emlékek, színek, hangulatok

Lányi Adrienn kiállítása a Fióka Art Galériában

Az elsősorban fiatal, pályakezdő művészek munkáit bemutató Fióka Art Galéria (VIII., József körút 62.) Lányi Adrienn műveiből rendezett kiállítást. A Szférák, színek, szólamok című tárlaton a Képzőművészeti Egyetem hallgatója belső tereket (például kávéházakat), tájakat és női arcokat jelenít meg képein.

Tájak, hangulatok, arcképek és gyermekkori élmények jelennek meg *Lányi Adrienn* képein, akinek a Fióka Art Galéria rendezett kiállítást. Az egykori játékok helyszínei, a Kőszegi-hegység, a gesztenyefák és a rétek ma visszatérő témák az alkotásokon.

– Gyermekkoromban sok időt töltöttem a nagymamámnál, akinek háza még valamikor a múlt század elején épült – meséli a művész. – Valószínűleg életemnek ebben az időszakában kedveltem meg az ódon, kissé melankolikus hangulatú tájakat és városokat. Éppen ezért leginkább azok a történelmi városok tetszenek, ahol úgy érezheti magát a látogató, mintha időutazást tenne. Nemrég ebben az élményben volt részem Brüsszelben.

Lányi Adrienn a Képzőművészeti Szakközépiskola textil szakán végzett, ám hamar kiderült, közelebb állnak hozzá a festészeti technikák. Ma már a Képzőművészeti Egyetem hallgatójaként textil helyett elsősorban vízfestékkel, tollal és páccal dolgozik.

– Általában reggel tíz órától délután négyig, legtovább hat óráig festek, mert csak természetes fényben szeretek dolgozni. Az egyetem műtermei helyett inkább otthon festek. Nyugodt körülmények között jobban megy a munka.

A műterem nemcsak munkahely, hanem alkalmanként téma is. A Vasárnap zárva című festményen pedig a kávéházi asztalok, székek és hatalmas méretű ablakok jelennek meg.

– A szobabelsőket bemutató képeken leginkább az érdekelt, hogyan alakítják át a fények a valóságot. Például az erős napfényben szinte eltűnnek a tárgyak, az éles árnyékok meg mindent nagyobbnak mutatnak a valóságnál. A természeti jelenségek a tájképeken is szerepet kaptak, a Vihar című sorozaton megpróbáltam érzékeltetni az eső előtti hőmérséklet-változásokat is.

A kiállítás alkotásai között női arcképek is helyet kaptak. A Lilifo kisasszony című képen rokokó ruhába öltözött hölgy látható.

– Ezeken a portrékon a régi idők hölgyeit akartam bemutatni, és a női lelket, amely valószínűleg az eltelt idő ellenére sem változott sokat.

R. Gy. Zs.

A ceglédi régió a monori galériában

A monori Vigadó Művész Kávéház és Művészeti Galériának az albertirsai Rónai családot bemutató kiállítása a hét végén zárul, egyúttal megnyílik a következő: a Dél-Pest megyei Nagy István Képző- és Iparművészeti Csoportra emlékező tárlat.

A galéria vezetője, *Juhosné Ölvedi Krisztina* a legendás Nagy István művészeti csoportnak már szentelt egy bemutatót, a csoportban alkotók száma azonban olyan nagy, hogy csak régiókra bontva lehet méltóképpen közönség elé vinni alkotásaikat.

A vasárnap délután négy órakor nyíló kiállításon a ceglédi II. régió művészeinek munkáival ismerkedhetnek meg az érdeklődők. Bakosi László és Heiling György abonyi, Barnóth Zoltán, Csernus Lajos, Rónai Gábor ceglédi, Rónai Mátyás és M. Szegvári Erzsébet albertirsai, Siska József nagykőrösi festők mellett Bodó Gábor nagykőrösi, Miklosovits László albertirsai, Nagy László Lázár ceglédi grafikus és M. Orbán Edit albertirsai textilművész alkotásai is helyet kapnak a kiállításon.

K. ZS.

rákat felidéző, valamint paraszti témájú terrakottái és kisbronzai, például a Kis szégyenlős vagy a Bohém fő erénye – Lyka Károly szerint – a mértékkel alkalmazott részletező kedv.

Telcs Ede

A szalonplasztika mellett Telcs éremművészként is kiváló volt, elsősorban arcképes érmei révén. E műfajban pedagógiai munkássága is kiemelendő: valóságos iskola jött létre körülötte, ahol számos későbbi neves éremszobrászunk ismerte meg a hivatalos képzésben nem szereplő modern francia és német éremművészetet. Harmadik fő műfaja, a portrék közül tanulmányfejei a legjelentősebbek: egy máig méltán híres női képmása 1908-ban egyszerre két jelentős díjat is elnyert a Műcsarnokban. Neves személyiségeket megörökítő munkái közül megemlíthető például Trefort Ágoston, Thaly Kálmán és Kohn Sámuel főrabbi arcképe, vagy a Nemzeti Színháznak készített Prielle Kornélia-szobor.

Legjobb mellszobrain a részletező naturalizmust felváltja a stilizálás, például Barabás Miklós portréján, amely szokatlan nagyvonalúságának köszönhette élete legnagyobb sikerét (melynek részeként mindhárman megkapták a Ferenc József-rendet). A szobor a kortársak körében általános, talán túlzott elismerést aratott – volt, aki Rodin alkotásaihoz mérte –, ám az utókor kőszívű műkritikusai sorra fedezték fel benne a hibákat, elfeledve, hogy Ligeti Anonymusa mellett ez a mű volt az első hazai köztéri alkotás, amely ki tudott szabadulni az akadémikus emlékműszobrászat keretei közül. Találóan fogalmazott az avatóünnepség után a Nyugatban Lengyel Géza: „Természetesen ez sem az igazi, ez sem a szemet, lelket, indulatokat felverő, utcába, térbe, háttérbe, anyagba belekomponált nagy szobor. Idővel majd felfedezik a hibáit – leleplezéskor minden budapesti szobor elragadó –, és megtépdesik kissé Kallós és Telcs koszorúját. Igazságtalanok lesznek, éppen annyira, amennyire igazságtalan ma a szertelen áradozás."

Telcs műterméből került ki Alpár Ignác születésnapja alkalmából készült, s Alpár főműve, a Történelmi Főcsoport, vagy ahogy a nagyközönség ismeri, a Vajdahunyad vára falára került. A 1931-ben felavatott emlékmű ugyanitt, a főbejárathoz vezető hídnál áll, s középkori építőmesterként, korhű öltözetben örökíti meg Alpárt, stílusosan kapcsolódva a főváros egyik legjobban sikerült történelmi kulisszaépületéhez. A szobrot a Budapesti Építőmesterek Ipartestülete állíttatta, s a felirat nem is műépítésznek, hanem építőmesternek nevezi Alpárt.

Telcs közreműködött a Millenniumi emlékmű évtizedekig húzódó kivitelezésében is, ő mintázta Szent László, valamint az eredetileg ott állt Habsburgok közül III. Károly szobrát. 1930-ban avatták fel Virulj! című alkotását, azaz a Szabadság téri Széchenyi-emlékkút domborművét, a tér egykor Széchenyi sétánynak nevezett részén. Itt volt Pest első sétatere, melyet József nádor támogatásával alakítottak ki, s ahol 1846-ban Széchenyi felesége ültette el az első fát. Utóbbi eseményt örökíti meg a relief, melyhez az építmény hátoldalán egy korabeli leírás kapcsolódik. Szintén 1930-ban avatták fel a neves műasztalos, Thék Endre domborműves emléktábláját az Üllői út és az egykori Thék utca találkozásánál (1948 után az utcát átnevezték, az emléktáblát pedig lebontották). Az emlékőrző alkotásoknál közelebb állt Telcshez a dekoratív szobrászat: épületdíszítő alkotásai közül kiemelkedik a Gresham-palota központi portréja, a Zeneakadémia muzsikáló angyalai, a Gellért fürdő kapuívének szobrai és a volt pesti izraelita szeretetház épületére került Mózes-szobor.

Alpár Ignácot középkori építőmesterként ábrázolta FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

Telcs Ede 1948 nyarán halt meg Budapesten. Sírja a Farkasréti temetőben áll, rajta saját műve, egy fájdalomtól összegörnyedő női akt. Műtermi hagyatéka szülővárosa, Baja múzeumába került.

Tóth Vilmos

TERÍTÉKEN

Szerelemből ült a bakra

Fáziseltolódás

LÁNYI ANNA

Iga. Tussrajz.

Művészeti Hetek Ungvár

1941

MDK

Lányi Anna, festő.

Kisemberek földje. Vízfestm.

Mücs. - Tav. tárl. a Mücs.-ban. Hősök tere.
1952 máj. 10. jun. 4. - Jegyz. 12. l.

MDK

Lányi Anna

Jaschik Almos tanitvanya, Mesedélutan c. plakatját allitotta ki a tanara altal rend. kiáll.-en.

Reklámélet, 1930.5.sz. 17.1.

Lányi Anna MDK

Kisemberek földje, vizf.

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

K. Lányi Anna

Jaschik Á. ügyes és ötletes karikatúrája.

(e. a.)

Grafikai növendékkiállítás az Iparművészeti Társulatban. (Andrássy út 69.)

Ujság. 931. X. 11.

Lányi Anna

kompozíciójuk alkotásai kellenek figyelmet. (Kiáll. a Képrőm. Főiskola helyiségeiben.)

A magyar iparművészet napja.

E. K. 931. X. 11.

K. Lányi Anna

rajztanulmányai és lino metszetei szünnek ki. A Jaschik-isk. 8. növendékének egyike.
(Kiáll. a Képrizn. Főisk. helyiségeiben.)

A magyar iparművészet két kiállítása.
Est. 1931. X. 10.

Lányi Anna Jasckik - tanítvány
kompozicioi kitünöek.
(Képzőmův Fiak. van a kiáll.

(D.A.) Az Ip.m. Társulat két kiállitása.
M. 931. X. 10.

Lányi Antal

nevét csupán emliti, mint akinek munkásságára közelebbi adat nincs:

Glambos Ferenc: Képzőművészeti élet a bácsi magyar emigrációban. Művtört.Ért.1971.1.sz.1-lo. l.
8. l.

Lányi Antal M.D.K.

19??

Buchinger Manó - Magyarok Bécsben c. rajzsorozat.

Szign. Lányi Wien 1922 febr.

Rajz repr.

Panoráma.Bécs.1922.márc.19.12.sz.

MDK

Lányi Béla, ép.iparm.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.l.

Lányi Béla

építőiparművész

1929 – 34

Iparm. Isk. Évk.

1930 – 34. 46. l.

Lamp Bertalan
festö
d. Hens Görg Ch.
Gy. anker Tat
(1922)
127.22.

25 Jahre „Deutscher Werkbund".

Der im Jahre 1907 in München gegründete Deutsche Werkbund feiert sein Bestehen. Seine Nachfolge Tätigkeit innerhalb des deutschen Kunstlebens ist allgemein bekannt. Die Worte des ursprünglichen Programmes, die in einer Zeit der politischen Unsicherheit, des Kampfes und Ringens um zeitgemäße, neue Gestaltung formuliert wurden, können auch heute noch als Devise gelten: „Der Zweck des Bundes ist die Veredelung der gewerblichen Arbeit im Zusammenwirken von Kunst, Industrie und Handwerk durch Erziehung, Propaganda und Stellungnahme, Gemeinschaftsarbeit, Unterstützung, Teilnehmern und Spezialfragen." Fest befand sich der Theodor Fischer aus München, ein Bahnbrecher und Vorkämpfer des Bundes, sowie Henry van de Velde, der seinerzeit durch seine praktischen Arbeiten und klaren, wunderbar formulierten Schriften über die Notwendigkeit eines „neuen Stiles" eingetreten war. Den Festvortrag hielt Prof. Pießner (Köln) unter dem Titel „Wiedergeburt der Form im technischen Zeitalter", in dem er Ausführungen über die Möglichkeit einer neuen Stilwerdung aus dem Geiste der Technik brachte.

Künstler malen Plakate auf der Straße. Der in einiger Zeit in Wien gegründete Notgemeinschaft für Schrifttum und Bildende Kunst versucht auf eigentümliche Art für ihre Arbeit zu werben: In den belebtesten Straßen Wiens werden 200 handgemalte Plakate der Notgemeinschaft (Arbeiten bekannter Maler) angebracht werden, überdies werden 30 Plakate auf der Straße selbst von namhaften Malern gemalt werden. Unter den „Straßenmalern" befinden sich u. a. Künstler wie Ehrlich, Harta, Hauser, Humplik, Kitt, Lerch, Zülow. Über die Ziele der Notgemeinschaft wurde in einem früheren Wiener Bericht unserer Zeitschrift bereits referiert — ob der hier eingeschlagene Weg der Künstlerhilfe der richtige ist, wird der Erfolg lehren.

Elastisches Glas. Unter dem Namen „Sekurit" wird in Deutschland eine neue Glasart in den Verkehr gebracht, die sehr elastisch und daher auch sehr bruchsicher ist. Dem Berichte der Frankfurter Wochenschrift „Die Umschau" zu-

c h t e n

Wiener Ausstellungen.

Künstlerhaus: **Herbstausstellung und Erwerbungen der Gemeinde Wien. November—Jänner.**

Secession: **Herbstaustellung mit Sonderkollektion „Das Genrebild". Dezember—Jänner.**

Hagenbund: **Grafikausstellung und Kollektion Georg Ehrlich. November—Dezember.**

Albertina: **Ostasiatische Malerei und Grafik. November—Dezember.**

Brünn: **Weihnachtsausstellung. Dezember.**

Preßburg: **Gedächtnisausstellung Miloš Jiránek in der U. B. S. bis 8 Dezember.**

Wettbewerb für die Bebauung des Kuhberges in Brünn. Unlängst ist der Wettbewerb für die Verbauung des Kuhberges beendet worden. Insgesamt sind 11 Projekte eingelaufen, davon 5 aus Brünn, eines aus Mähr.-Ostrau und 5 aus Prag. Die Projekte mußten nach einem sehr detaillierten Programm das ganze Gelände zwischen dem Babákplatz und dem Akadem. Platz und von Sebrowitz bis zum Hohlweg bearbeiten. Nach dem Programm sollen auf diesem Gelände die medizinische und die naturwissenschaftliche Fakultät der Masarykuniversität errichtet werden.

Nutznießer des Bauförderungsgesetzes. Das Stribrny-Blatt „Expreß", machte kürzlich folgende Mitteilungen: Der tschech.-sozialdemokratische Abg. V. Benesch, ein Bruder des Außenministers, der ein Jahreseinkommen von 100.000 Kč hat, besitzt in der Nähe Prags ein Häuschen, hat sich aber in Prag noch eine Villa gebaut. 20 Prozent der Kosten hat er selbst bezahlt, den Rest von 320.000 Kč zahlt der Staat. Der tschech.-nationalsozialistische Abg. Dr. Uhlíř hat sich eine Villa erbaut, für die er 241.000 Kč staatlichen Baubeitrag bekam. Senator Klofač erhielt für seine dritte Villa eine Unterstützung von 317.000 Kč.

Lányi Csaba MDK

Csendélet, akv.

Műcsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Lányi
grafikus

l.

Rosner Unggebr.
1936. 8. 4.
19. l. Képekkel

Ha valahol, úgy ennél a sírnál, valóban igazat kell adnunk az epitáfium írójának, mert ebben a jelmondatban benne van a Mindenség sorsa! Minden elmúlik. Minden átalakul. Feledésbe merül a hír, dicsőség. Megszűnik az öröm, fájdalom. A halál az élő homlokára már akkor rányomja az elmulás örök bélyegét, hogy »volt«, mielőtt »lett«. Az Időkerék megállás nélküli forgásában az alkotó és alkotás egyformán elpusztul. Széthull. Porrá, hamuvá válik. A kezdettől fogva meglevő anyag részeire bomlik, hogy ismét más szervezetté, alkotássá váljék és lételével kitöltse az Örökkévalóság egy mikromnyi idejét!

A kastély parkjából tört mirtuszággal áldozunk a nagy magyar emlékének, aztán mindenütt a trianoni határ mentén igyekszünk Kőszeg felé. Míg lassan bandukolunk az úton, még sokszor eszünkbe jut a cenki sírbolt felírása: ...»Voltunk, mint ti, lesztek, mint mi,... por és hamu!«...

MDK

Lányi rajztanár

Csók István: Rippl-Rónai és én. Nyugat, 1935.máj.

M D K

Lányi

Az Est-lapok plakátsorozat, repr.

Hevesy Iván:A Magyar Könyv-és Reklámművészek első kiáll. Reklámélet 1930. 4. sz. 9. l. kép 11.l.

MDK

Lányi

s.f: Grafikai ... müvészetünk ...
Az Est, 1934. máj. 19.

MDK

Lányi rajztanár

Csók István: Az én vidém oldalam.
Film Szinház Irodalom, 1943. jul. 23.

MDK

Lányi

reklámgrafikai munkák.

Rosner K: A milanói Triennale. Magy. Iparművészet, 1933. 94 l.

M.D.K.

Lányi

Plakátrajz a"Magyarország" c. napilap reklamirozására.

Szinházi Élet. Bp. 1932. nov. 2o-26. XXII. évf. 48. sz. 6. lap

Lányi MDK

" Hollósy társaságában egy müncheni kis-
kocsmában mulatozók: Neogárdy,Kukuly,Lányi
a rajztanár,Vujoz a technikus,Garay és Csók.

Farkas Zolátn:Csók István.Bp.1957.58.l.
Csók"Rippl és én" c. kiadatlank kéziratából.

MDK

Lányi-Radó

A magyar nyomdaművészet, könyv-és reklámművészet prágai kiáll. Magyar Iparművészet 1938. 53,54.l.

Lányi Dezső

~~nobrait~~

Életrajz, arckép

lánd okv.

Bék Kom Eszt

125. l.

MOB kvt. 3211.

Lányi Béla

Autoterverő

1933. végbiz. - jó

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 47. l.

Lányi Béla

bukosztverés

1929.

Éimisk 1930. 85. 1.

Ismeretlen művész.

A kolozsvári csodatevő

Derékig látható, kissé
ján a gyermek Jézust tartja, a
Felirata a kép alatt:

VERA EFFIGIES B.M.VIRG
DE CLAUSENBURG IN TRA
SILVANIA

legalól balra: 126.

Szines rézmetszet, m

Szn.
850-
Át. le

Lányi Anna

festő

l: Tavaszi Szalon

XV.

5. sz

8. sz

114. sz

117. sz

[illegible]

[illegible]

$\bar{V}$ $\bar{I}$

Lányi Dezső

"Vita degli stranieri a Roma" cimmel az olasz vezetőség külön kiállitáson mutatta be az idegen képzőművészek alkotásait, akik hosszabb ideig dolgoztak, vagy ma is Rómában élnek. E célból az Angyalvárban külön épületet emeltek, s itt egyik helyiség a magyar művészek rendelkezésére állott.
Az 1.- sz. cédulán felsoroltak közül Barabás Miklós, Ferenczy István, Kovács Mihály, Lafite, Markó Károly müveit itt mutatták be.
Lányi Dezső: A VIGNA CARTONI-ban szereplő szobormüveit elismeréssel emliti meg a kritika.

ÉLET, Bp. 1911. január-junius. III. évf. I. kötet 690-694. lap.

Lányi Dezső

Olaszországban a római VIGNA CARTONI-ban rendezett magyar képzőművészeti kiállitást Vég Boldizsár ismerteti "Római magyar kiállitás" cimmel. A művésznevek felsorolásán kivül beszámol az ottani sajtóvisszhangról, mely a legnagyobb elismeréssel ir az eseményről. Zala György, Stróbl Alajos, Ferenczy István, Szamovolszky Ödön, Beszédes László, Bezerédy Gyula, Holló Barnabás, Vastagh György, Telcs Ede, Róna József, Ligeti Miklós, Lányi Dezső, Gémes-Gindert Péter, László Fülöp, Benczur Gyula, Munkácsy Mihály, Paál László, Székely Bertalan, Szinyei-Merse Pál, Markó Károly, Barabás Miklós, Kovács Mihály, Lafite.

ÉLET, Bp. 1911. január-junius. III. évf. I. kötet. 690-694. lap.

Lányi Dezső

Igen figyelemre méltó alkotások az itt felsorolt szobrászok aktjai: Liipola Yrjö, az 1904 óta Budapesten élő finn művész, Lányi Dezső és Zilzer Hajnalka, mint a Művészet c. rovatban közölt kritika megállapitja a Mücsarnokban rendezett Tavaszi tárlaton szereplő munkáikról.

A HÉT, Bp. 1917. ápr. 8.
XXVIII. évf. 14. sz. 223. lap.

Lányi Dezső

A Műcsarnok téli tárlatán mutatták be az itt következő művészek alkotásaikat:

Roskovics Ignác: "Krisztus a keresztfán."

Holló Barnabás: Körösi Csoma Sándor szobra.

Boruth Andor: Gyulai Pálról festmény.

Horváth Géza: "Olasz leány" c. szobra

Beszédes Imre: "Pásztorember" c. szobra

Jendrassik Jenő: "Dorka kisasszony arcképe" gyermekleányt ábrázol.

Lányi Dezső: "Nehéz munka után" c. szobra.

Repr.-ok.

ÉLET, Bp. 1910.nov. 27. II.évf. 46. sz. 673,674, 675, 677, 679, 680. lapokon.

Lányi Dezső

Medgyessy Ferenc, Körmendi Frim Jenő, Vedres Márk szobrászmüvészek részt vesznek a Müvészház megnyitó kiállitásán, amelyet Jean Preux: Müvészház cimmel ismertet, s a négy müvészről megállapitja, hogy a szobrászok között igen előkelően szerepelnek.

A HÉT, Bp. 1913. jan. 26. XXIV. évf.
4. sz. 62-63. lap.

Lányi Dezső

Beszédes János László, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kiss György, Körmendi Frim Jenő, Lányi Dezső, Lux Elek, Markup Béla, Pásztor János, Pongrácz Sigfried, Schmigelschi Oktáv, Telcs Ede, Zs. Csiszér János szobrászművészek vettek részt alkotásaikkal a Műcsarnok jubiláris téli tárlatán.
A kiállitáson szerepeltek még a következő festőművészek: Coulin Artur, Csók István, Edvi Illés Aladár, Fesztyné Jókai Róza, Gergely Imre, Kimmerle Pál, Martin Hadzsi Olga, Pap Emil, Székely Andor, Udvary Géza és Vastagh Géza.

ÉLET, Bp. 1911. dec. 31. III. évf.
53. sz. 1643-1645. lap.

Lányi Dezső

"Fáradtan hazafelé" c. szobrát igen nagy elismeréssel méltatja a kritika. Kivénhedt, robusztus ló hátán poroszkáló parasztembert ábrázol a müvész alkotása, mely „szinte Rodin-es hangulatot áraszt!" A szobor a Mücsarnokban került bemutatásra, a jubiláris téli tárlaton.

ÉLET, Bp. 1911. dec. 31. III. évf. 53. sz. 1643-1645. lap.

Lányi Dezső, szobrászművész

Rippl-Rónai József festőművész szobrát. Lányi Dezső művét 1936. szept. 7.-én leplezték le, Kaposváron, a Teleky parkban. Ezt a szobrát később áthelyezték a temetőbe és helyére Medgyessy egész alakos köszobra került.
|említve|

Horányi Barna: Rippl-Rónai – a mieink.
Somogyi Néplap, 1981. júl. 5.

Lányi Dezső

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : *295/43,*

LÁNYI DEZSŐ
szobrász

Balatonlelle
Lellei séták
TMK 559

2. old.

dapesten. A Pedagógus Szakszervezet tagja, alapító tagja a Pedagógusok Képzőművészeti Stúdiójának. Képeiben a természeti elemek, a zalai táj, hegy, víz, az ember érzékeny, de nem idillikus tolmácsolója. Jól felépített kompozícióit visszafogott színvilág (kék-zöld-szürke) és határozott formaalakítás jellemzi.

Ek: 1977: Kisfaludy T., Zalaegerszeg; 1979: Rudnay T., Eger; 1981: Salgótarján; 1983: Egry J. T., Nagykanizsa; 1985: Szinyei T., Szekszárd; 1986: Kisfaludy T., Zalaegerszeg [Papp Zoltánnal].

Vcsk: 1957: Vörösberényi Művésztelep kiállítás, majd Balatonalmádi; Nagymaros; Hmvhely művésztelepi bemutatói; 1963: Pedagógusok Képzőműv. Stúdiója; 1953–63: Pesthidegkúti Műv. G., és az Iskolaalapítvány tárlatai.

Km: Göcseji M., Zalaegerszeg. *(H. T.)*

FARAGÓ Anna Mária [Faragó Tünde] keramikus (Szolnok, 1962. jún. 24.)

1989: MIF, mesterei: Schrammel Imre, Bükki Béla. 1997: Őszi BNV-nagydíj. Budapesten él. Porcelán forma- és dekortervező, lámpákat, ékszereket és egyéb használati tárgyakat készít. A kerámiában elsősorban térplasztikai és szobrászati szempontok foglalkoztatják. A kilencvenes évek második felétől raku égetési technikával, samottos agyagból és üvegből készít lámpákat. Az 1993-ban alakult →*De-Forma csoport* alapító tagja, de a csoportból 1995-ben kivált. A Hollóházi Porcelángyár tervezője.

1981: *Arabeski nikoji nisu figuracija* kiállítás, Belgrád; 1974: *III. Újvidéki Szalon*, Újvidék.

Illusztrált kötetei (több mint 80 kötet): Szabó Dezső: *Feltámadás Makuckán*, Újvidék, 1952; Major Nándor: *Udvarra nyílik az ablak*, uo., 1956; Sebestyén Mátyás: *Zimi zumi bál*, uo., 1956; Lévay Endre: *Menj csak fiam*, uo., 1958; Szirmai Károly: *Katlanban*, uo., 1958; *Hókóm Pista. Versek legkisebbek számára*, uo., 1958; Sárosi Károly: *Bokréta. Képeskönyv az első osztályos tanuloknak*, uo., 1967; Mirnics Zsuzsa: *Égig érő fák*, uo., 1971; Brasnyó István: *Álom (gyermekversek)*, uo., 1978; Gárdonyi Géza: *Cifra mese*, uo. 1979; Tamási Áron: *Ábel a rengetegben*, uo. 1982. *(B. A. V.)*

FARAGÓ Endre festő, textilművész (Magyarkanizsa [Kanjiža, YU], 1929. okt. 15.–Zágráb [Zagreb, YU], 1986. aug. 22.)

1945: szabadkai gimn.; 1945–47: a Figurális rajztanfolyamra járt, majd önállóan képezte magát. 1952-ben a Szabadkai Népszínház díszlettervezője-festője; 1955–67 között a szabadkai Jovan Mikić Szőnyeggyár tervezője, közben rövid ideig (1960) a zombori Vesna Szőnyeggyárban dolgozott. 1965: Párizs; New York-i tanulmányútján elsajátította a szőnyegkészítés korszerű módszereit. 1968-tól Zágrábban telepedett le, a zaboki Živteks Szőnyeggyár tervezője és igazgatója. 1958: a zentai művésztelep, 1960–61: az adai faliszőnyeg-készítők művésztelepének; 1968–69: az óbecsei; 1979: a groznjani művésztelep résztvevője. 1973: Forum Kép-

Lányi Dezső

A hadviselt művészek -Nemzeti Szalonban rendezett- csoportkiállitásáról Undi Imre számol be, s értékeli az ott bemutatott műveket. A művésznévsor folyamatosan következik névszerint a cédulákon. Szobrászok:

Szőcy Szilárd: plakettjei igen figyelemre méltóak. Vizfestményeit kevésbé jónak látja.

Vass Viktor,

Kisfaludi Stróbl Zsigmond és Lányi Dezső alkotásait a kritika külön nem sorolja fel, de egyöntetüen kiválónak tartja valamennyi művész munkáját.

Az összes művésznév felsorolását lásd: Medgyessy Ferenc nevénél.

Élet, Bp. 1919. márc. 16. XI. évf. 11. sz. 259-260. lap.

Lányi Dezső, szobrászművész

„Szántók", bronz, 26 cm, 1928, a Munkás-mozgalmi Múzeum tulajdona.

[repró]

Művészet, 1980. márc. 16. old.

Lányi Dezső

Néhány kiváló kisebb bronzzal és márvánnyal két művész szerepel a "Benczur társaság" által rendezett kiállitáson a Nemzeti Szalonban.
Gárdos Aladár és Lányi Dezső müveit a lap Művészet c. rovatában közölt kritika kiemeli.

A HÉT, Bp. 1923. dec. 2o.
XXXIII. évf. 1. sz. 11. lap.

Lányi Dezső szm

Építőmunkás c. nolsa

-) Sugár Andor

MŰVÉSZET 1985/7/3

Lányi Dezső

A "Kultura" c. rovat közli Margitay Ernő kritikáját a "Téli kiállitás"-ról, melyet az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat rendezett a Műcsarnokban.
A tárlatot ismertető beszámoló méltatja a bemutatott alkotásokat:
A szobrászok közül elsősorban komoly elismerést érdemelnek:

Lányi Dezső: "Kődobó"-ja
Szentgyörgyi István két műve,
Medgyessy Ferenc "groteszk, de mozgásban kitünő apró szobra,
Hatvaniné Winsloe Kriszta munkája/ /viszont azt bizonyitja, „hogy nő ne faragjon soha női szobrot, mert igazán sohasem érezheti meg."

Élet, Bp. 1919. jan. 26. XI.évf. 4.sz. 89-91. lap

1610. DISZSERLEG FEDŐVEL, szára szakállas férfi herma, talpa, kelyhe és fedője festett zománc diszitésü, mitologiai jelenetekkel. Tokban. Svájc, XIX. sz. — Pokal mit Deckel, den Schaft bildet eine bärtige Herme, der Fuss, Kelch und Deckel mit Maleremail. Schweiz, XIX. Jh.

1611. HALTÁL, kinaezüst, hullámos, bordás peremmel. XIX. sz. — Fischschüssel, Chinasilber, mit welligem Rand. XIX. Jh.

1612. OVÁLIS TÁL, kinaezüst, hasonló az 1611. számhoz. XIX. sz. — Ovale Platte, Chinasilber. XIX. Jahrhundert.

1613. VÁZA, öntött bronz, tojásdad testén vésett arabeszkes és török fölirásu, ezüsttel tansirozott diszités. Török, XVIII—XIX. sz. — Vase, Bronzeguss, die Wandung graviert mit Arabesken, Aufschrift und Silbertauschierung. Türkisch, XVIII—XIX. Jh.

1614. KÉT VÁZA, öntött bronz, nyolcoldalu testén vésett alapu arabeszkes és feliratos diszités. Török, XVIII—XIX. sz. — Zwei Vasen, Bronze, achtseitig graviert mit Arabesken und Aufschrift. Türkisch, XVIII—XIX. Ih.

1615. KÉT PISZTOLY, acél csővel, domboru barokk vésett diszitéssel, diófa agyán rokokódiszü rézveretek. Jelezve: Johann Jacob Küchenreiter. XVIII. sz. — Zwei Pistolen, mit barockem graviertem Dekor. XVIII. Jh.

1616. PISZTOLY, dömöckölt acél csővel, ezüst tausirozással, diófa agya rézveretekkel. Török, XVIII. sz. — Pistole, damascener Stahl, mit Silbertauschierung. Türkisch, XVIII. Jh.

1617. KÉT PISZTOLY, acél, vésett barokkdiszitéssel, diófa aggyal. XVIII. sz. — Zwei Pistolen, Stahl, mit graviertem Barockdekor. XVIII. Jh.

1618. NÉGY DARAB FALI KAR, kovácsolt vas aranyozva, két leveles diszü hajlott ággal. Német. — Vier Wandarme, Schmiedeisen vergoldet. Deutsch.

1619. HAT BUTORFOGANTYU, öntött bronz, mellszobor alak. Olasz, XVII. sz. — Sechs Möbelbeschläge. Bronz. Italienisch, XVII.Jh.

1620. MOZSÁR, öntött bronz, gyürüs tagozással, két füllel. XVII—XVIII. sz. — Mörser, Bronze. XVII—XVIII. Jahrhundert.

1621. KETTŐS SZELENCE, festett zománc, rézfoglalatban, szines Watteau-alakokkal. Német, XVIII. sz. — Doppeldose, Maleremail in Kupfer gefasst. Deutsch, XVIII. Jh.

1622. NAPOLEON-MEDAILLON, öntött vas, bronz keretben. XIX. sz. e. f. — Napoleon-Medaillon, Eisen. E. H. XIX. Jh.

1623. HÁROM RÉZRELIEF. XIX. sz. e. f. — Drei Kupferrelief. A. XIX. Jh.

1624. VÁZAÁLLVÁNY, öntött bronz, három delphinnel. XIX. sz. — Vasenpostament, Bronze, mit drei Delfine. XIX. Jahrhundert.

1625. TEMPLOMKAPUŐR, öntött ónszobrocska, lakkszerü bronzpatinával. Japán. — Tempelwächter, Zinnfigur, mit lackartiger Patina. Japan.

1626. NAPOLEON MELLSZOBROCSKÁJA, bronzveretes zöld márványtalapzaton. Francia, XIX. sz. — Napoleonbüste, auf Marmor. Französisch, XIX. Jh.

1627. MONNA VANNA, öntött bronz női szobor, piros márványtalpon. Bory Jenő szobrász műve. Modern. — Monna Vanna, Bronzefigur, von Jenő Bory. Modern.

1628. JUHÁSZA KUTNÁL, ÁLLATOK A VÁLYUNÁL ÉS KUKORICAMORZSOLÓ LEÁNY, tinta- és tollszártartó, öntött bronz, sárga márványtalapzaton. Jelezve: Lányi, 922. — Schäfer beim Brunnen, Tiere und Mädchen, Tinten- und Federstielbehälter, Bronze. Sign.: Lányi 922.

XXVIII
Ernst Múzeum aukció

VII. FÉMTÁRGYAK. — METALLGEGENSTÄNDE.

1590–1729.

1590. PÁSZTORBOT, vörösréz, kampóján áldástosztó püspök és angyal. Gót stilusban. — Bischofsstab, Kupfer. Gotischer Stil.

1591. KÉT GYERTYATARTÓ, öntött és aranyozott bronz, empire stilusu diszitéssel. Bécs, XIX. század. — Zwei Leuchter, Bronze vergoldet, mit Empiredekor. Wien, XIX. Jh.

1592. AJTÓKOPOGTATÓ, öntött bronz, pajzsalaku lapján lábalaku kopogtató. XIX. század. — Türklopfer, Bronze, schildförmig. XIX. Jh.

1593. LUTHER SZOBRA, öntött bronz, négyzetes talapzaton. Jelezve: Horvai J. Magyar. Modern. — Luther. Bronze. Ungarisch. Modern.

1594. VASALÓ, öntött bronz, vésett barokk diszitéssel. Magyar, 1732. — Bügeleisen, Bronze, graviert. Ungarisch, 1732.

1595. OLTÁRFESZÜLET, ezüstözött réz, kerek tagozott talppal. XIX. sz. e. — Altarkreuz, Kupfer versilbert. A. XIX. Jh.

1596. KÉT ÁLLÓLÁMPÁS, öntött bronz, japán templomi kandeláberek mintájára. Japán, XIX. század. — Zwei Stehlampen, Bronze, nach einer japanischen Tempellampe. Japan, XIX. Jh.

1597. VIZIPIPA (NARGILE), bronz, tojásdad testén vésett körvonalu rajzban állatalakok, triposzalaku állványon. India, XIX. sz. — Wasserpfeife, Bronze, mit gravierte Tierfiguren. Indisch, XIX. Jahrhundert.

1598. ZÁSZLÓVÉGZŐDÉS, sárgaréz, kétfejü sas alakjában, rajta domboruan Nepomuki szt. János és egy püspök alakja. Osztrák, XVIII. sz. — Fahnenspitze, Kupfer, in Form eines Doppeladler. Österreich, XVIII. Jh.

1599. KÉT GYERTYATARTÓ, öntött réz, Louis XVI. diszitéssel. 1800 k. — Zwei Leuchter, Kupfer. Um 1800.

1600. FARAÓ SZOBROCSKÁJA, öntött bronz. Egyiptom. — Farao, Bronze. Egypten.

1601. KÉT PALLÓS, acél, elefántcsont nyelén ezüstözött rézverettel. India. — Zwei Richtschwerte, Stahl, mit Elfenbeingriff. Indien.

1602. CARTOUCHE, trébelt vörösréz, aranyozott, benne ovális keretben Jézus az irástudók közt. XVIII. sz. e. — Kartusche, aus Kupfer getrieben, vergoldet, mit Jesus unter den Schriftgelehrten. A. XVIII. Jh.

1603. PÉNZESLÁDA, kovácsolt vas, leveles rozettával. Magyar, Louis XVI. — Geldkassette, Schmiedeisen. Ungarisch, Louis XVI.

1604. FARAÓ-SZOBROCSKA, hasonló az 1600. számhoz. — Farao, ähnlich zu Nr. 1600.

1605. SZIVARTÁRCA, aranyozott réz, vésett és zománcos arabeszkes diszitéssel. Bécs, 1860 k. — Zigarrenetui, Kupfer vergoldet, graviert, emailliert. Wien, um 1860.

1606. PLAKETT, bronz, Beethoven, szürke márványlapon. Jelezve: Laner. Modern. — Beethoven-Plakett, Bronze. Modern.

1607. OVÁLIS MEDAILLON, Péter apostol relief-képével, öntött vas. Német, XIX. sz. e. — Ovales Medaillon, mit Apostelrelief. Deutsch, A. XIX. Jh.

1608. VÁZA, öntött bronz, domboru sárkány alakjával. Japán, XIX. sz. — Vase, Bronze, reliefiert. Japan, XIX. Jh.

1609. ÓRASZÁMLAP, sárgaréz és festett zománc. József és Putifár jelenetével. XVIII. sz. v. — Zifferblatt, Messing mit Maleremail. E. XVIII. Jh.

Az állatkerti lappoknál

Mühlbeck Károly rajza

isszük, hogy ha föltámadnának is, nem volnának ma ár életre képesek. Mert azóta egy új Magyarország zületett meg, az, melynek hősei nem a megyei tisztjítók, hanem Berzeviczy Gergely, Széchenyi István mindazok a dicső férfiak, akik először iparkodtak a entryt férfias munkára nevelni. Csak ha Móricz Pál őseit nézzük, mérhetjük meg ezeknek a halhatatnoknak igazi nagyságát. Valóban, az egész prédáló s munkátlan gentry tevékenysége nem ér föl az ő s vtársaik lázas, nemzet-megmentő munkájával.

Móricz Pál gentryje elpusztult, de csak ama jelmvonásaiban, amelyekben nekünk a szerző bemutatja. kik siratják, kiemelik, hogy vele a tipikus magyar érmérsék és tehetség szállt sírba. Fényes talentumok nelkedtek ki soraiból s ezek elveszése valóban csapás z igazi magyarságra nézve. Nem lesz módunkban e érveszteséget pótolni.

A multak dicsőitőinek ezt az okfejtését a legevésbbé sem oszthatjuk. Nem igaz, hogy azok a tantumos családok elpusztultak. Csak elvesztették minenüket. Száz- meg százezer származékuk él még. A isza Kálmán korszakában beledugdosták őket minenféle hivatalba, hogy legalább az úri látszat megentessék. A szegény gentry-hivatalnok fia már csak észben követte apja pályáját. Mert legtöbbje csak szigység-váltókon tengődve már az utána következő emzedék nevelésére sem költhetett. A gentry-utódok ő része kénytelen volt „mélyebb rétegekben" elhelyeődni, még iparos és kereskedő is telt belőlük. Nem usztult el a Móricz Pál gentryje, csak szerepét vesztte el s kénytelen lett olyasmire adnia magát, amit nagyapja még nem ismert: reális munkára. S e munka kemény tisztítótüzében edzi magát egy egészen másforma életre. Ha van benne talentum, — mint ahogy van, — ez a tisztítótűz csak a javára válik. A munka révén szerzett férfias önérzet pedig egészen más erőt fog benne életre kelteni, mint amilyennel valaha is rendelkezett. Nagy kerülő-úton megszületik az a magyarság, amelyről egykor Berzeviczy Gergely és Széchenyi István álmodozott.

A régi magyar gentry virtusos cselekedeteit jó volt mégis megőrizni. Intő rém-mesékül szolgálhatnak azok egykor a néhai gentry munkás utódainak nevelésénél. *L.*

Bálint János fényképe

Villamos hókotrógép a budapesti vonalokon

Capriccio

Vers, csörgősipkás bolond.
Járd a táncot, én zenélek.
Nézd, a nép már itt tolong,
Ők úgy tudják: tánc az élet.

Kell-e még egy pörge rím?
Kell-e még szó, tarka-barka?
Itt van egy szál rozmarin,
Tűzd föl ezt is, légy magyarka.

Jőjj, bolondom, válogass,
Koponyám a ruhatárad.
Bal sarokban egy fogas,
Rajta régi eszme szárad.

Gondolat, jó és komoly;
Itt ilyesmit félrevetnek,
Félig már megette moly,
Húzd magadra, majd nevetnek.

Kétnegyed? Háromnegyed?
Mit parancsolsz? Mindhez értek.
Vígat, búsat pöngetek,
Rongy zeném van még tömérdek.

Hé! A népség már zajong,
Kérdi, hogy miért henyélek?
Vers, csörgősipkás bolond,
Járd a táncot . . . én zenélek . . .

Gábor Andor.

Az állatkert télen

Lányi szobrász hóembert mintáz az állatkertben

Liliom kisasszony

Elbeszélés

Irta VÁGÓ MÁRIA

I.

November vége volt.

De még szép idők jártak. A napsugár, mintha érezné, hogy nemsokára búcsúznia kell, utolsó meleg és szomorú csókjait tékozolta szét. A szeminárium kertjében az öreg gesztenyefák már egészen sárgába öltöztek, csak az első hideg szelet várták, hogy lehullassák holt leveleiket.

Délelőtt volt. A kispapok párosával sétálgattak a szeminárium kertjében. Alig beszélgettek. Elnémította és bágyasztotta őket az ősz utolsó beteg szépsége. Hiába, ilyenkor, késő ősszel, búcsúzó napsugárban az ember végtelen szomorúság lepi meg. Utóljára, még egyszer visszatér minden, ami szépség és boldogság volt a nyárban! Halkan, fáradtan, visszasír bennünk egy talán már el is felejtett melódia, amelynek első hangjait a nyár pengette meg. És ilyenkor valami szomoru gyönyört érzünk. Vágyódást a multba, a szépségbe, a nyárba.

A kispapok párosával sétálgattak a kertben. Kék reverendájuk furcsa és hüvös árnyékot rajzolt az útra. Csöndesen, szótlanul lépegettek. Csak a kavics zörgött néha a lábuk alatt.

És ekkor jelent meg először Liliom kisasszony. A szomszéd ház erkélyén, mely a szeminárium kertjébe nézett.

Az üvegajtó lassan nyilt és kilépett egy fehérruhás leány. Katóka volt, Bóth tanár úrnak tizennyolc éves leánya.

Kiült az erkélyre és olvasni kezdett.

Ugy, ahogy ült és olvasott az őszi délelőttben, nagyon bájos jelenség volt Bóth Katóka. Hosszú, szőke haját a nap arannyal porozta be és fehér ruháját fény csókolta körül. Szemében bágyadt, lemondó szomorúság bujkált, talán az ősztől, vagy talán csak attól, amit olvasott. A szürke és kopott erkély úgy ölelte magához, mint egy régi váza a pompás liliomot.

A kispapok egy percre megállottak és úgy nézték a leányt. Aztán egyiknek-másiknak ajkáról titkos és bús sóhajok repültek el:

— Istenem, be szép!

— Mint egy tündér!

— Mint egy liliom, olyan. Fehér és ártatlan, mint egy liliom, — mondta vontatottan és reszketve Bacsó Bálint.

— Igen, mint a liliom, — felelték rá többen a fiúk közül. Aztán tovább mentek. De tekintetük az erkélyt simogatta.

Dél lett és megszólalt a szeminárium harangja. A kispapok levették a kalapjukat, megállottak és imába kezdtek.

Bóth Katóka is fölemelkedett az erkélyen, letette a könyvet és keresztet vetett. Olyan volt így, mint egy imádkozó angyal. Aztán tekintete a kispapokra tévedt, akik épp akkor fejezték be imájukat. A fiúk még egy búcsúpillantást vetettek az erkélyre. Látták, hogy Katóka épp feléjük néz, hát lassan, szinte öntudatlan egyetértésben meghajtották fejüket. Köszöntek.

És Liliom kisasszony visszamosolygott.

II.

Ettől kezdve Katóka minden délben kiült az erkélyre. Olvasott és közben mosolygva le-lenézett a kispapokra. Tetszett neki ez a néma barátság, amely közte és a fiúk között kifejlődött. És a kispapok is nagyon boldogak voltak. Alig várták, hogy féltizenkettő legyen és kimehessenek a kertbe sétálni. És láthassák Liliom kisasszonyt, amint az erkélyen ül és olvas. És boldogak voltak, ha mosolygott feléjük.

Lassan, egész komoly arányokat öltött az a mindennapi hódolás. Olyannyira, hogy önmagukban a szorgalmat és munkakedvet fokozták vele. Ugy érezték, hogy ők minden délben némán beszámolnak Liliom kisasszonynak a cselekedeteikről. És Liliom kisasszonynak mosolya az ő jutalmuk. Ha valamelyikük hibát követett el, vagy nem teljesítette kötelességét, másnap délben nem mert sétálni menni. Félt, hogy Liliom kisasszony szemrehányóan fog ránézni, nem fog mosolyogni és ez mindennél nagyobb büntetés.

Bacsó Bálint, magas, fekete fiú, azonban ennél is többet és másabbat érzett. Valahogy úgy, hogy Liliom kisasszony neki nemcsak élő lelkiismerete, mint a többieknek. Az is, de nemcsak az. És álmaiban is gyakran megjelent neki a leány. De ilyenkor nem mosolygott. Bánatosan és könnyes szemekkel nézett reá és aztán együtt sirdogáltak. Néha, amikor imáját végezte, azon kapta magát rajta, hogy ő csak mormolja a szavakat, a gondolatai egész máshol járnak. Szóval, — de ezt magának sem merte bevallani!

Az ősz és a langyos meleg még tartott néhány napig s Katóka kiülhetett az erkélyre. Bálint a kertben el-elkalandozott a fiúktól, úgy, hogy harangozás után egy-két pillanatig maga maradt.

Ilyenkor szomoruan nézett az erkélyre, ahol Katóka állt. S a leány észre vette őt és a meleg szo-

Uj Idők 1913, I.

kóristalányok kedvence volt a fiatal szobrász és ő nemes egyszerűséggel minden csinos kis hölgyet »pipikémnek« hívott. A végén aztán rajta maradt a Pipi név, mint ahogy Bikficz tanár úr addig nevezte Bikficznek a tanítványait, amíg őt magát keresztelték el Bikficznek.

— Hogyan kezdődött a pályája?

— A katonaságnál kezdte az új műfajt, a karikatúraszobrászatot. Mint önkéntes, a kapitányáról mintázott nagyszerűen sikerült karikatúrát. Fejedelmi honoráriumot kapott érte: harminc napi kaszárnyafogságot. Az áristom alatt aztán sorra lemintázta az ezred tisztjeit. Nemsokára a civiléletben is tudomásul vették, hogy új műfaj született.

— Mesélje el a leghíresebb eseteit.

— Róla született az a ma már csaknem halhatatlan anekdota, amit minden erősebb emberről terjesztenek. Egy ízben künn lakott valahol az akkor még elhagyott Szent Imre herceg útjának egyik mellékutcájában. Késő éjszaka járt haza. A feleségének nem tetszettek ezek az éjszakai utak és egy alkalommal sopánkodva mesélt róla. »Mitől fél?« — kérdezte a család egyik jóbarátja. Az úriasszony mosolyogva válaszolt: »Attól félek, hogy az elhagyott éjszakában egyszer leüt valakit!«

— Meddig marad Amerikában?

— A szerződés egy évre szól, de lehet, hogy meghosszabbítja az ottartózkodást, bár nem valószínű, hogy hosszabb ideig fogja tudni nélkülözni a Fészek termeit, ahol olyan jól lehet diskurálni és kártyázni.

— Szereti a kártyát?

A bécsi Volkstheater most mutatta be Fodor László »Társasjáték« című darabját.
A szerző és a két főszereplő: Darvas Lili és Hans Jaray
(Foto Willinger)

— Kedves és híres kártyás, akit néha a szerencse is az ölébe ültetett. Még békében történt, hogy öt koronával felment egy klubba, egész éjszaka kártyázott, és mire behozták a früstüköt, tizenötezer békekorona duzzadt a zsebében. Széles jókedvében meghívta a klub összes vendégeit és személyzetét reggelire és megparancsolta, hogy többek között rántottát is készítsenek. »Hány tojásból?« — kérdezte a vendéglős. »Ezer tojásból!« — hangzott a válasz. A vendéglős először tréfára vette a rendelést, de amikor Pipi erősködött, hogy kisebb porciót el sem fogad, fullajtárok indultak el konflison a környékbeli üzletekbe beszerezni az ezer tojást. A kedves tréfának közgazdasági folytatása is lett, amennyiben a déli bulvárujság beszámolt a »tojás árának hirtelen emelkedéséről« és azt is meg-

Színházi Élet. 1937. 10. sz.

írta, hogy »lelketlen kezek spekulációra veszik a teatojást«. Később aztán kiderült, hogy a »lelketlen kezek« egyetlen óriási tálba öntötték az ezer tojást és ezen a reggelen százhúsz ember lakott jól rántottával.

— Hány szoborkarikatúrája van forgalomban?

— A főváros valamennyi nevezetességét megcsinálta. Nemrégen nagy feltűnést keltett Heltai Jenő szobra. A művész büszkén emlegette, hogy ezzel volt a legnagyobb erkölcsi sikere, viszont az anyagi babér eddig is Amerikában termett. De Sylva, a »Diákszerelem« szerzője ötszáz dollárért rendelte meg nála néhány esztendővel ezelőtt a karikatúráját, tehát több mint kétezer pengőt kapott a miniatür szobrocskáért.

— Apropó, Heltai Jenő! Hogy van megelégedve az Elnök úr a bécsi és a budapesti (Tündérlaki lányok) sikerrel?

— Nagyon örül neki, de mégsem olyan rátarti ezekre a világsikerekre, mint a vidéki diadalokra. A Néma levente minden vidéki városban rekordot javít. Képzeljék el Debrecenben, ahol csak igazán nagysikerű operett szokott egy szezonban tizenötször menni, már túljutott a huszonötödik előadáson. Ünnepelték is a jubileumon az Elnök urat. Nyilt színpadon köszöntötték az ottani kulturális testületek vezetői.

— Mit hallott a bécsi magyar premierözönről?

— Bársony Rózsi itthon töltött huszonnégy órát. Tárgyalt Bónyi Adorjánnal, a Viki szerzőjével, aki szintén felutazott az osztrák fővárosba a próbákra. A primadonna hosszabb időt szándékozik Bécsben tölteni és nem vállal itthon tavaszi szerződést. Ezt azzal is alátámasztotta, hogy Bécsben feladta a hotéletet, lakást bérelt, háztartást vezet, egyszóval teljesen berendezkedett.

— Érdekes pesti vendégek?

— Családi látogatásra megérkezett Kállay Ilonka, akinek a férje, Garret ismert hollywoodi filmíró, jelenleg Kordánál dolgozik. A hollywoodi magyarok érkezését csak húsvét utáni időkre várjuk. Biller Irén most számolt be a karácsony és az újév kedves meglepetéseiről.

— Mit írt Irénke?

— Lestyán Sándortól kapta a legkedvesebb ajándékot. A kitűnő hírlapíró összegyüjtötte Billernek a Budapesten kreált összes tréfás neveket és elküldötte Hollywoodba. Ezúttal Lukács Pálék rendezték a magyar karácsonyt. Biller büszkén készült arra, hogy itt fogja a névsort felolvasni. Nagy megilletődéssel fogott hozzá, de már a harmadik névnél kiderült, hogy a hollywoodi magyarok már tudták a névújító játék minden egyes részletét. Lestyán elhatározta, hogy jövő karácsonyra kábelen juttatja

Lányi Pipi szoborkarikatúráinak kisebb gyüjteménye: Békeffi István, Békeffi László, Karinthy Frigyes, Zilahy Lajos és Jushnij ...

Pénzintézeti központok

Mühlbeck Károly rajza

Bubbles inaséveiből

Elbeszélés

Irta H. F. Urban

Bubbles, a híres riporter, a Café Martin-ben ült egy sarokban kollégáival együtt és egyiptomi cigarettát szívott. A finom, illatos füstfelhőben villamos lámpák világítottak.

— Igazatok van! — mondta Bubbles. — Sok mindent átél egy újságíró. Ha én például arra gondolok, hogy miket éltem át pályám kezdetén... na hát, Istenem! A „Hajnali Kürt"-nél történt, ideát New-Jerseyben. A lap tulajdonosa valami Krausz nevezetű német volt. Olyan krakélert se láttam még világéletemben! Mindenkivel kikezdett. Ha egy előfizető eljött, hogy valami miatt panaszt emeljen, Krausz tüstént levetette kopott fekete kabátját, amelynek jobb könyöke már fényesre csiszolódott a sok írástól és el akarta verni az illetőt. Ilyenkor rendszerint fölállt a hosszú, sovány Van Etten, a távirati rovat vezetője, megjelent a harci szintéren és hátulról a kövér Krausz karjai alá nyúlt, fölemelte a magasba, mint valami lisztes zsákot és hiába szitkozódott, káromkodott, kivitte az úgynevezett „könyvtárszobába". Krausz ugyanis könyvtárszobának nevezte el azt a kamarácskát, amelyben egy ócska angol szótárt őrzött. Ez alatt az előfizető ráért kereket oldani. Röviddel azután ismét megjelent Van Etten, Krausztól követve, aki káromkodott, mint egy rendőrkapitány és végül dühtől tajtékozva ezt ordította:

— Van Etten, ön el van csapva!

— Jó! — felelte Van Etten, nyugodtan leült íróasztala mellé és már nekilátott az újabb távirat földolgozásának.

Már megszokta a fölmondást. Minden héten vagy négyszer mondott föl neki Krausz, aki azonban már két óra múlva elfelejtett mindent, mert tulajdonképpen egészen kedélyes bácsi volt, mint a legtöbb heveskedő méregzsák. Ezt különösen a lunch-nél lehetett észrevenni. Ilyenkor a szobaleány egy kanna kakaót szokott hozni számára és tiszta szalvétába göngyölve kalácsot. Ebből a kalácsból a szerkesztőség minden tagja kapott egy darabot, ha akarta, ha nem. Ez a kalács valami rettenetes alkotás volt, a szobaleány saját műve, amelyet, mihelyt alkalom kínálkozott reá, mi rögtön a papirkosárba süllyesztettünk. Csak a vezércikkíró ette meg, még pedig örökös dicshimnuszok kíséretében, túlboldog arccal. Ő is csak a fizetésemelés reményében vállalkozott erre.

Egész kedélyesen éltünk tehát, amíg egy nap meg nem jelent a szerkesztőségünkben egy ember, akinek a papája lezuhant a hetedik emeletről és aki azt óhajtotta, hogy ezt egy költeményben megénekeljük és a lapban „nyilvánosságra hozzuk". Reinhard, a rendőri riporter, vállalkozott, hogy megírja „az esetet". Egyszerűen elővette a rendőrség hivatalos jelentését, azt rövid sorokra osztotta föl és kijelentette, hogy ez most már — költemény.

De Krauszt ez nem elégítette ki. Igy hát nekem kellett sorompóba lépnem. A vers kitünően sikerült. Különösen azt emeltem ki benne, hogy a boldogult mindég magasba törő ember volt, ami abból is nyilvánvalóvá válik, hogy a hetedik emeletről zuhant le, míg az átlagemberek rendszerint beérik a harmadik emelettel is.

A szerencsétlenül járt apa fiának ez rendkívül tetszett. Három dollárt fizetett Krausznak a versért, amiből Krausz egy dollárt nekem juttatott, honorárium fejében. De másnap vastag betűkkel azt tudatta ujságjában olvasóival, hogy az ő lapja — amely mindig lépést tartott a fejlődéssel és minden ujítást azonnal bevezetett, — a közönség iránti előzékenységből szerződtetett drága pénzen egy költőt, egy elsőrangú költőt, aki garantált költői szépségekkel énekli meg a születéseket, házasságkötéseket, haláleseteket és egyéb örvendetes „családi eseményeket", még pedig mérsékelt áron.

Ettől kezdve Krausz kegyeiben álltam. De ez lett az én szerencsétlenségem. Krausz a mindennap megjelenő „Hajnali Kürt"-ön kívül kiadott még egy hetilapot is, melynek „Vasárnapi Harsona" volt a címe. Ebben a „Vasárnapi Harsoná"-ban Krausz felesége, aki azelőtt tanítónő volt, írta az úgynevezett „Asszony-zugolyt". Krauszné, mint minden tanítónő, némileg emancipált nő volt és erősen kardoskodott a feminizmus érdekében, az ő „zugolyában" állandóan kesergett a nők rabszolga-sorsa és a férfiak despotizmusa miatt. De ez nem elég, az ő kis „zugolyát" arra is fölhasználta, hogy a férjével való házias pörtpatvarait itt tisztázza. Ha az ura nem akart neki új ruhát venni, leült és cikket írt a férfiak zsugoriságáról és cikkében mindenféle, félre nem ismerhető célzást tett a kövér Krauszra. Ha az öreg kissé jókedvűen „beállítva" ment haza, az „Asszony-zugoly" legközelebbi számában okvetlenül cikk jelent meg a férfiak — és különösen Krausz — mértéktelenségéről. Még az a korcsmáros is, ahol Krausz iddogálni szokott, megkapta a maga részét.

Krausz dühöngött ugyan, de mert otthon siralmas papucshős volt, mint valamennyi amerikai férj, mukkanni sem mert. De azért bosszút forralt.

Egy nap azután félrehívott engem:

— Bubbles, — mondta, — kitüntető megbizásom van a maga számára. A „Vasárnapi Harsoná"-ban új rovatot fogok nyitni „Férfiak sarokasztala" címmel és ezt maga fogja szerkeszteni. Megértette? Az ön feladata lesz, hogy pozdorjává törje a nőket, különösen pedig a feministákat. Ezért két dollárral többet fog kapni.

Ettől kezdve tehát nekem kellett Krausz családi ügyeiben a harcot vívnom. Bizonyos mértékben én voltam az ő főhadparancsnoka. Ha például Krauszné őnagysága túlontúl sokat költött nyalánkságokra, a „Férfiak sarokasztalá"-ban nekem kellett fölháborodnom a

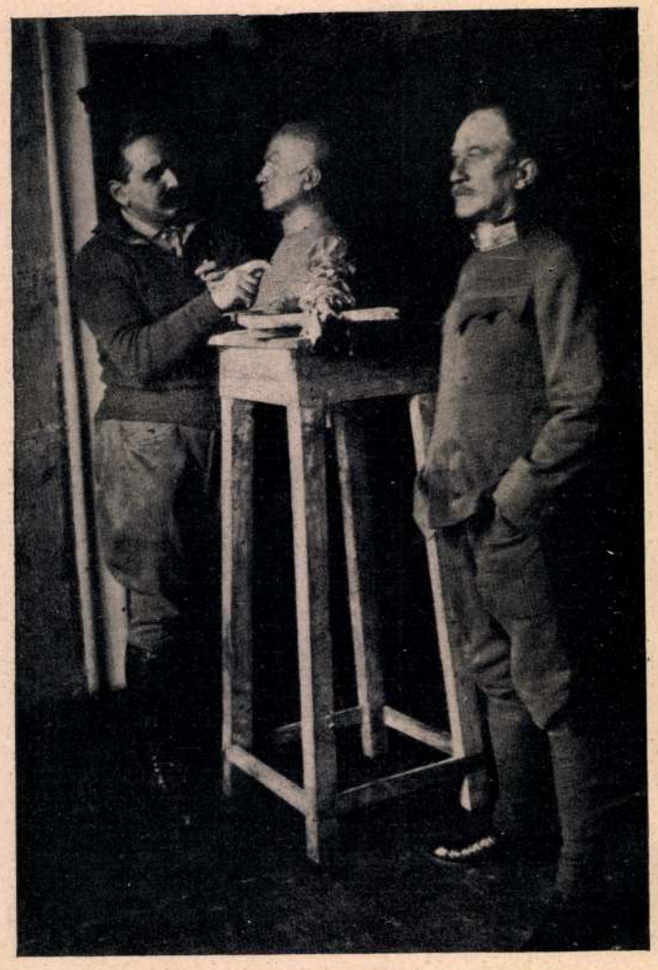

Lányi Dezső szobrász Szurmay altábornagyot mintázza az északi harctéren. Bodolay vezérkari százados fényképe

órakor az ő shrapnelljeik kezdenek tömegestől robbanni köztünk a tetőn... Igaz, hogy névestém van ma, de nagy szerencsém is volt; egy fölöttünk robbanó shrapnell golyója átütötte a ház falát, pont ott, ahol ültem; de csak megkopogtatta a hátamat s mert én nem mondtam hogy: szabad, hát nem is jött be; leesett a lócára mögöttem és beszórt vakolattal.

Hiába lövik az oroszok a tetőt; mi csak lőjük a trénjüket és tartjuk az állást leszakadó éjszakáig; akkor fölvált bennünket egy másik K. T. D. tizenkét ágyúval; ötször annyi erő, mint mi voltunk; mi is ott hagyunk biztosításul egy századot s hátramegyünk éjjelezni Jwkowára, mert se ló, se ember nem bírja már... és hajnalban más munka vár.

Csakhogy hajnalig sincs szó alvásról... Átüzen Hegedüs, hogy küldjünk rögtön két gyalogszázadot Czhowra (legalább a lovak pihenjenek!) és fogjuk el azt a száz kozákot, aki egész biztosan ott tanyázik ma éjjel.

Elindulunk gyalog, egy-egy nagy bottal a kezünkben, két és fél órás alvás után, a rettenetes hidegben, hajnali egy órakor. Megyünk, megyünk... Süt a hold és imbolygó zöldesbarna hosszú árnyékok esnek a kristálytiszta hómezőre, amelyik a lábunk alatt csikorog. Az ujjamon egy lüktető, gennyes körömméreg, amit már fölnyiszáltam reggel nagy kínnal; a könyökömön meg egy nagy kötőszövetgyulladás; azt is föl kéne már vágni, mert erős lázam van... Tolong egyik felhő a másik után az égre, egymás után oltja ki a csillagokat; vörös visszfény dereng néhány kilométerrel előttünk és rettenetes fegyvertűz dörög köröskörül.

A gyűlölet, a háború nem alszik!...

Megyünk, megyünk... Már nem tudok, nem bírok fölnézni az égre. Nem látok mást, mint az árnyékomat a csillogó hóban, meg az előttem menőnek a sarkát és tántorogva kapaszkodom a botomba; megyek, mint egy fájó automata.

Fölébredtek már az ágyúk is és percről-percre szörnyűbb lesz a pokol zenéje... Azt hiszitek, moszkoviták, hogy a tietek már Galicia?...

Olyanok vagyunk mi is, mint a tenger hullámai; apálykor visszavonulunk a sziklás hegyekig, de most tele hold van és dagály kezdődik; előre megyünk, előre!... Csak a lábam ne reszketne, meg a karom ne fájna olyan nagyon... Megállunk a falu alatt, kis csoportok alakulnak, amelyek egyenkint fogják meglepni a házakat... nincs több tíznél; leülök a hóba és megfagyás, meg nem fagyás, bánom is én! — alszom...

Indulás. Be a házakba. De egy kozák sincs már itt; neszét vették a dolognak és elszeleltek. Menjünk „haza"... ma van Mikulás éjszakája, a kis gyermekeim cipőcskéje ott van a jó meleg kályhánál, jó sok cukor van benne, meg játék és ők, az édes kis jószágok, ott alusznak a jó meleg ágyban...

Behúnyom a szememet és tántorgok „haza"; eszembe jut a „Grand saint Nicholas" legendája, amit Yvette Guilbert olyan csodálatosan mondott el valaha, nagyon, nagyon régen! „C'étaient trois petits enfants, qui s'en allaient glaner aux champs", és akiket egy kegyetlen ember az erdőben levágott és besózva eltett egy hordóban... Azután eljött a nagy szent hét év múlva és enni kért; akartak is neki hozni, de ő éppen abból a hordóból akart enni, amelyikben az apró gyerekek voltak fölvágva... „du petit salé je venx avoir qu'est sept ans dans le saloir" — s mikor a megijedt gazember elfut, kiterjeszti a szép fehér kezét a nagy szent a hordó fölé és előbújnak a bámészszemű, bodrosfejű gyerekek...

Jó öreg druszám, szent Miklós, ma terjesszed ki az áldó kezed a „grand salé" felé, erre a besózott világra és millió levágott, fölaprított szegény fiú kapná vissza a kegyetlenül, igazságtalanul elpusztított életét!

... Megérkezünk. A századok már állanak. „Lóra! Lépést!... Indulj!"... A hold lebukik, sötétség lesz, a gomolygó köd leszáll és eltakarja az induló huszárcsapatot, mint egy nyirkos, szürkésfehér, gyűrött szemfedő...

A „Milliók Könyve" legújabb regénye Farkas Pál nagy népszerűségű könyve „Egy önkéntes naplója". A katonai élet humorát jókedvű elevenséggel visszatükröző könyv, amelyet Mühlbeck Károly pompás eredeti rajzai diszítenek, most a világháború napjaiban még nagyobb népszerűségre tarthat számot, mint valaha. Az „Egy önkéntes naplója" ára szintén csak 24 fillér, mint a „Milliók Könyvének" többi regényei.

Uj Idők 1916. XXII. évf.

SZÍNHÁZ

„BOHÉMÉLET"

Az Operaház mai felújítása

Ismétlésekbe esünk, de ez inkább Operaházunk érdeme, mint a mi hibánk, ha a »*Bohémélet*« felújítása alkalmából megint csak magasztaló hangon irunk. Kétségtelen, hogy ennek a dalműnek elpusztíthatatlan erőssége Henry *Murger* bohém- és varrólányvilágának a valóságot jóval túlélő regényessége, ahol a párizsi padlásszobák jókedve ragyogja be a nyomor poézisét s melynek örök tragédiája, hogy a sors zordságán mégis csak megtörik a legdiadalmasabb életöröm is. *Puccini* zenetörténeti helyezettségéről most ne beszéljünk, annyi biztos, hogy az ő műveinek az igazi klasszikus remekművek melletti gyors és gyanús népszerűségében is a »Bohémélet« vezet.

A felújítás igazi hőse Issay *Dobroven*. A »Hovanscsina« óriási sikere után nem volt könnyű feladata. Nincs az a szólista, aki nagyobb művésze és virtuóza hangszerének, mint ő az operai zenekarnak. Hol az ő karmesteri pálcája világítja be a színpadot, hol a szöveg önti el fénnyel a zenekart, a legfesztelenebb csevegéstől a legdrámaibb feszültségekig. Mindig egyéni, de sohase önkényes felfogása a francia impresszionizmus színeivel keveri az olasz harmóniák érzelmes lágyságát s újra rámutat arra, milyen tökéletes zenekara van Operánknak.

Musette és Mimi két szereplője is új. *Osváth* Júlia játékának operai felfokozottságában az ének is csupa játék és szilaj erejű megjelenítője egy eleven női alak minden kicsiségének és nagyságának. *Dobay* Livia tökéletes kimüveltségű éneke ma már nemcsak gazdag jelenje, de jövője is a nagy operák műsorának. Költő, piktor, zenész és bölcsész híres négyesében *Pataky* Kálmán és *Székely* Mihály énekremeklései mellett ott van *Losonczy* György és *Lendvai* Andor is. *Nádasdy* Kálmán rendezésében a szöveg és zene minden pianisszimója és fortisszimója nagyon hatásosan érvényesül.

A színpadot *Oláh* Gusztáv tervezte. Van itt egy uccai kép, amelyről bármilyen elragadtatással irunk is, mégis tátva marad ma este a közönség szája a legművészibb meglepetéstől.

(H—ó)

A Feiks fivérek unokatestvére a Burgszínház szerzője

A bécsi Burgszínház nemsokára bemutatja dr. Josef *Feiks* »Ein Reiterlied« című történelmi színművét, amelynek főszerepét Werner *Krauss* fogja alakítani.

Feiks József a budapesti Feiks-fivéreknek, *Feiks* Jenőnek és Alfrédnak, a két kiváló festőművésznek unokatestvére.

• **Stan és Pan kibékült.** *Newyorkból* jelentik: Kilenchónapi különválás után a film két népszerű művésze, *Stan* és *Pan*, újból egymásra talált és *közös szerződést* irt alá régi producerükkel, *Hall Roach* vállalatával. A két mulatságos filmsztár kibékülésének híre úgy került nyilvánosságra, hogy *Stan felesége most visszavonta válóperét*, amelyet férje ellen indított. Az ügyvéd indokolásában megjegyezte, hogy Mrs. *Laurel* nem akarja férje új kedvező szerződését károsan befolyásolni.

Cemko
ANTILOP TISZTITÓ
Cipőjét ezzel kezelje
nem piszkít!
Folyékony.
Minden színben kapható.

Szabadtéri színpadon tervezi a Vígszínház a „SZÉP HELÉNA" előadásait

Offenbach-operettje a Margitszigeten

Váratlan fordulat történt a Vígszínház »Szép Heléna« előadásaival kapcsolatban. Mint értesülünk, az a terv merült fel, hogy Offenbach operettjét szabadtéri színpadon hozzák színre: *a Margitszigeten*.

A Vígszínház igazgatósága a szabadtéri előadás tervéről két fiatal szakértővel, *Kaffka* Péterrel, a Közmunkatanács főmérnökével és *Tolnay* Pállal, az állami színházak szcenikai főfelügyelőjével tárgyalt az ötlet megvalósításának lehetőségeiről.

A terv realitása az, hogy az előadások megtartása nem függ az időjárástól, mert rossz idő esetén a Vígszínház színpadán fogják előadni a »Szép Heléná«-t. *Kettős díszletezés készül*, egy a szabadtérre, egy a Vígszínház színpadára. A szabadtéri színház befogadóképessége *öt-hatezer személy lesz, éppen ezért 1500 olyan jegy is készül, amely vígszínházi bemenetre is jogosit*. A szabadtéri színház ilyen jegyeinek hátán rajta lesz, hogy a Vígszínház nézőterén melyik zsölyére, zártszékre vagy páholyba szól.

Több megoldás kínálkozott arra, hogy hol legyen a szabadtéri előadás? Előtérben az a terv áll, hogy a Margitszigeten, ahol *már találtak alkalmas területet a most épülő új strandfürdő mellett*. Ott néztek egy amfiteátrumszerüen kiképzett gyepes és fás hátterü területrészt, amely szabadtéri színházra alkalmas és ahol 5—6000 személy kényelmesen elfér.

Bessenyey Zénó, a Közmunkatanács elnöke, ezt a tervet melegen pártolja. Úgy halljuk, hogy rokonszenv mutatkozott a főváros vezetősége részéről is. Az utazási irodák nyáron az idegeneket főképpen mulatókba terelték. A »Szép Heléna« szabadtéri előadásával művészi szórakozást is tudnának nyujtani Budapest vendégeinek. Ezen a héten szükebbkörü értekezlet lesz ebben az ügyben az érdekeltek bevonásával. Az értekezleten véglegesen határoznak a terv kivitele tekintetében. A »Szép Heléna« címszereplője *Hajmássy* Ilona lesz. A szereposztás olyan módon alakul, hogy úgy a szabadtéri színház, mint a vígszínházi nézőtér szempontjából megfelelő legyen.

A színésztársadalom nagy reformjai

A Budapesti Színészek Szövetsége és a Budapesti Színigazgatók Szövetsége tegnap ült össze a kollektív szerződés tárgyalására. A késő esti órákba nyult ez a tárgyalás, amelyet még nem tudtak befejezni. Az ülésen dr. *Antalfia* Antal miniszteri tanácsos, a színészszövetség miniszteri biztosa elnökölt. A színészek részéről *Békeffi* László, *Kertész* Dezső, *Rátkai* Márton, *Gellért* Lajos, dr. *Bársony* Dezső és dr. *Sándor* Zoltán, a színigazgatók részéről *Roboz* Imre, *Wertheimer* Elemér, *Föld* Aurél és dr. *Komor* Gyula vett részt a tanácskozáson.

A hosszas tárgyalásnak *két fontos eredménye van a színészek szempontjából*. A tárgyalófelek megegyeztek a színészek betegsegélyző intézményének megszervezésére vonatkozólag. Miután a színészek nincsenek sem az OTI, sem a MABI keretében, a mostani megállapodásnak az volt a célja, hogy közös áldozattal lehetővé tegyék, hogy *a színész vagy családtagja betegség esetére orvosi ellátásban részesüljön*. A másik fontos megállapodás a szilveszteri fellépések tekintetében jött létre. A szilveszteri fellépések az utóbbi időben valósággal kicsúfolták mindazt, ami művészetet jelent és erősen próbára tették a közönség idegeit is. Ezt az össze-vissza szaladgálást közös elhatározással megszüntetik.

Miért nem utazik Földes Imre az „Ifj. Horváth Pál" bécsi bemutatójára?

Levélváltás a szerző és Röbbeling igazgató között

A bécsi Akademie Theater, a Burgszínház kamaraszínháza csütörtökön mutatja be *Földes* Imre »Paul Horvath Junior« (Ifj. Horváth Pál) című darabját. A szerző nem utazik fel a bemutatóra. Hogy miért? Arról *Földes* a következőt mondotta:

Földes Imre

— Szeretetreméltó levélbeli meghivást kaptam Röbbelingtől, a Burgtheater igazgatójától, az »Ifj. Horváth Pál« Akademie Theater-beli premierjére. Többek között ezt irja:

»Remélem, megtisztel bennünket azzal, hogy a *premieren* megjelenik. Személyesen is meggyőződhet arról, mennyire elkövettünk mindent, hogy a darab nagy sikert arasson Bécsben.«

— Őszinte sajnálatomra arról kellett értesítenem Röbbelinget, hogy a megtisztelő meghívásnak nem tehetek eleget. Jelenleg tudniillik *új darabon dolgozom*. Bécsbe utazásomnak csak akkor lett volna értelme, ha néhány *próbán* is megjelenhettem volna és ott közreműködhettem volna. Viszont az én agyberendezésem rendkívül furcsa, ahogy Röbbelingnek meg is irtam:

»Ha munkámat most abbahagynám, csak hetek mulva, vagy talán sohase jutnék vissza abba a hangulatba, amely művem zavartalan befejezését biztositaná.«

— Ha majd új darabommal elkészülök és ha az »Ifj. Horváth Pál« még mindig műsoron lesz Bécsben, akkor boldogan odautazom, beülök az Akademie Theater nézőterére és *inkognitó végignézem* a Burgtheater világhirű együttesének bizonyára remek előadását. Ez volna legszebb premierem.

Szív-műsor a Terézkörúti Színpadon

Csakugyan csupa május, csupa szív a Terézkörúti Színpad évadzáró új műsora. Érzelmet, kedélyt és derűt áraszt búcsúzóul ez a kedves kis színpad. *László* Miklós »Érettségi találkozó« című felújított finom darabja büvöli liraivá a műsort. *Rajna* Aliz, *Gárdonyi* Lajos és *Peti* Sándor szerepelnek benne. *Salamon* Béla-*Lőrinc* Miklós »A mi sofőrünk nem olyan« című bohózatában fakasztja szüntelen kacajra a közönséget. A műsor egyik leghatásosabb száma *Bozzay* Margit verse: »Az uccalány balladája«. A finom *Náday* Teri adja elő megkapó átérzéssel. Érdekes *Rácz* Vali is, a gyöngyszemnyi *Görög* Eta, *Herendi* Manci, *Lengyel* Gizi, *Kökény* Ilona, *Mihályi* Ernő, *Fenyő* Árpád, *Heltai* Andor, *Fülöp* Sándor színei, értékei az új műsornak. *Kőváry* Gyulát mint rendezőt, színészt és írót illeti elismerés. Az évadzáró műsor minden száma kitünő. *(pj)*.

Napoleon hízókurán

Párizs, május 11

A »Figaro« hollywoodi jelentése szerint a Metro-filmgyár nagyszabású Napoleon-filmet készit elő. Az új film tárgyát Napoleon és Walewska Mária grófnő szerelmi regényéből merítették. A női főszerepet Greta *Garbo* alakítja, Napoleon szerepét pedig Charles *Boyer* játssza.

Charles Boyert a szerep alakítására való tekintettel *néhány hét óta erős hizókúrára fogták*. Naponta hatszor kell bőségesen táplálkoznia, hogy a császár megszemélyesítéséhez elkerülhetetlenül szükséges köpcös termetre és pocakra szert tegyen.

Rendkívüli színházi kedvezmény

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink RENDKIVÜL LESZÁLLITOTT ÁRON válthatnak jegyet Az Est kiadóhivatalában VII., Erzsébet körút 18—20 szám. **(1-438-88)** Reggel 9 órától délután 5-ig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

A kedvezményes áru előadások műsora:

KEDDEN, MÁJUS 11-ÉN

VIG: Két asszony (8). MAGYAR: A néma levente (8). BELVÁROSI: Eltévedt báránykák (8). MŰVÉSZ: Liliom (8). ANDRÁSSY ÚTI: A romantikus asszony (8). KOMÉDIA: Eltévedt bár-lánykák (8½).

SZERDÁN, MÁJUS 12-ÉN

MAGYAR: A néma levente (8). BELVÁROSI: Eltévedt báránykák (8). PESTI: Illatszertár (8). MŰVÉSZ: Egy pohár viz (8). ANDRÁSSY ÚTI: A romantikus asszony (8). TERÉZKÖRÚTI: Évadzáró műsor (9). KOMÉDIA: Eltévedt bár-lánykák (8½).

MINDEN JEGYVÁSÁRLÓ INGYEN KAPJA A TELJES SZINLAPU »MAGYAR SZINPAD«-OT

MAGYAR SZÍNHÁZ

Május 15-én, szombaton először:

Egy vidám éjszaka

Zenés komédia

Henry Croziére vigjátéka nyomán magyar színre átdolgozta *Vaszary János*.

Zenéjét Szécsén Mihály verseire szerezte *Eisemann Mihály*.

Főszereplők:

Titkos Ilona, Fejes Teri, Vaszary Piroska, Sennyei Vera, Törzs Jenő, Kertész Dezső, Bilicsi Tivadar, Z. Molnár László, Pataky Miklós, Sugár Lajos.

Telefon: 1-338-33, 1-403-94

Ma premier
a
Terézkörúti Színpadon
Évadzáró új műsor

Telefon: 1-265-54 Kezdete: 9 órakor

Elkészült a vádirat a balatoni „Sellő"-szálló nagy valutabűnügyében

— *Az Est tudósítójától* —

Majdnem egy esztendős nyomozás után *elkészült a vádirat* abban a nagyszabású valutabűnügyben, amelynek központjában *Fenyő* Zoltán, a balatonföldvári »Sellő«-szálló tulajdonosa áll.

Huszonhét gépírásos oldalra terjed a vádirat, amelyet *Baróthy* Pál főügyész, a budapesti ügyészség elnökének ellenjegyzésével ma kézbesítettek ki, amelyben a valutaügyészség *Fenyő* Zoltán és társainak bűncselekményeit felsorolja. Amint a vádiratból kiderül, *Fenyő* Zoltánnak, miután abbaziai szállóbérletét megszüntette és Magyarországra jött, *sem külföldön, sem Magyarországon vagyona nem volt*, mégis elhatározta, hogy a Balaton mellett luxusszállót épít.

Összeköttetésbe lépett *Forbáth* Imre tőzsdeügynökkel, majd *Vidor* Jenővel megbeszélést tartottak és így határozták el, hogy

a Magyar Nemzeti Bank megtévesztésével

zárolt pengőszámláról felszabadított tőkével fognak manipulálni.

Fenyő a Nemzeti Bankot úgy tévesztette meg, hogy külföldi állampolgárnak mondotta magát és *azt állította, hogy külföldön háromnegyedmillió pengő értékű vagyona van*, holott ez nem felelt meg a valóságnak. Igy azután

Fenyőék 708.000 pengőt vettek fel a szálló építésének költségeire, ebből azonban csak 255.000 pengőt fordítottak a szálló építési munkáira,

a többi pénzen zugforgalomban valutákat és külföldi kifizetéseket vásároltak, amelyeket különböző célokra használtak fel.

Ezekkel a manipulációkkal *270.000 pengő nyereségre tettek szert.*

Az ügy kipattanása után Fenyőéket letartóztatták és az ügyészség fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés bűntette címén *Fenyő* Zoltánt, továbbá társai közül *Vidor* Jenőt, *Forbáth* Imrét, *Hofbauer* Miklós tőzsdést, *Farkas* Miklóst és *Messzinger* Józsefet, mint tetteseket, *Fekete* Imrét és *Hoffmann* Józsefet, mint bűnsegédeket vádolja.

Fenyő Zoltán és Vidor Jenő ellen még azért is vádat emeltek, mert *a Gellérthegyen is terveztek szállóépítkezést,*

itt mintegy két és félmillió pengő kiajánlását tervezték.

Az ügyészség még azt is indítványozta, hogy *Fenyőt, Vidort, Forbáthot, Hoffmannt, Farkast, Hofbauert, Feketét* és *Messzingert* vagyoni elégtétel megfizetésére is kötelezzék, továbbá a bűnjelül lefoglalt balatonföldvári »Sellő« szállót, pénzeket és egyéb lefoglalt ingatlanokat kobozzák el.

A nagyszabású bűnügyben a büntetőtörvényszék *Horváth*-tanácsa május 21-re tűzött ki tárgyalást.

LÁNYI DEZSŐ SZOBRÁSZMŰVÉSZ, aki egy előkelő amerikai lapvállalat meghívására Amerikába utazott, most készítette el első karikatúraszobrait. Az itt közölt szobor a M. D. Smart-ról, az »Esquire« magazintröszt elnökéről készült

Levél a szerkesztőhöz
egy német alapossággal működő agitátorképző iskoláról

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur! Bizonyára érdekelni fogja, ha egyszer a szokásos napi megjegyzéseim helyett *érdekes hírt* közlök Önnel:

A *Nemzeti Front* egy belvárosi szűk uccában egy idő óta *agitátorképző iskolát* tart fenn. Ugy látszik, valami egészen új mozgalommal állunk szemben és nagyobb agitációra lehetünk elkészülve. Négy csoport egyenkint *huszonöt*, egy csoport *harminc* taggal dolgozik. Összesen *százharminc főnyi agitátor csapatot* képeznek ki most. Ebből kilencvenöt pesti ifjú, a többi faluról hozott földmíves ifjú és iparos.

Német agitációs könyvekből és németből magyarra fordított sokszorosított oktatótáblák segítségével folyik a képzés és pedig olyan alaposan, hogy a hallgatók nem is kapnak kezükbe se tankönyvet, se semmiféle nyomtatott, vagy sokszorosított szöveget, hanem jegyzetek alapján kell dolgozniok.

Valaki (vajjon ki lehet az?) *a NEP kartotékjainak legfontosabb részét*, amelyek a községi szervezetek vezetőiről és az élharcosok személyi viszonyairól adnak tájékoztatót, elvitte valahová (vajjon hová?). A névsor híve: és a minősítési feljegyzések most a Nemzeti Front tervező akciójának rendelkezésére állnak.

Ha érdekelné Főszerkesztő urat, még azt is közlöm, hogy információm szerint a volt élharcosoknak és a nyilas »T« tagoknak, a Nemzeti Frontba tömörült egyéneknek egységbe szervezett tömege lesz *a jobboldali front rohamcsapata*, legalább is így tanítják az agitátorképző iskolában. Állandóan folynak a tárgyalások az úgynevezett jobboldali egységes front megteremtésére.

További részleteket ezidőszerint nem közlök Önnel, majd ha szükség lesz, azt is megteszem, de ajánlatos lenne azoknak az illetékes köröknek, akik nem tartják szükségesnek, hogy érdeklődjenek aziránt, *miből tartják fenn* az ilyen agitátorképző iskolát és mi a céljuk ezzel, ha aziránt érdeklődnének, vajjon *legközelebb hova akarnak menni* ezek a kiképzett agitátorok. Amennyiben nem érkeznék válasz *Az Est* szerkesztőségéhez, fentartom magamnak a szerencsét, hogy én közölhessem ezt igen tisztelt Főszerkesztő úrral.

Mindig szolgálatkész és közlékeny *Pesti Polgár*

Gazdák támadása a lókivitel új egykézi rendszere ellen

— *Az Est tudósítójától* —

A lóértékesítés egykézi rendszere ellen súlyos kifogások hangzottak el az *OMGE* igazgatóválasztmányának legutóbbi ülésén, amelyen szóba került a lókivitel és az értékesítés új rendje. A legilletékesebb részről, *a lótenyésztők részéről kifogásolták az új rendszert* és maga az elnöklő gróf *Somssich* László is kénytelen volt záróbeszédében annyit megállapítani, hogy valóban *»helytelen, hogy ha valamily üzleti lehetőség kínálkozik, úgy annak kiaknázására nyomban szövetkezet alakul«.*

Az ülésen az új rendet ismertető előadói jelentés után dr. *Balogh* Elemér, a Hangya elnöke, a Hangyát ért támadásokkal szemben szállt sikra és azt állította, hogy *a lóértékesítő szövetkezetet nem a Hangya létesítette*, de a gazdák még így is jól járnak, mert a Hangya útján *visszatérítést* kapnak.

Ezzel szemben gróf *Jankovich Bésán* József azt fejtegette, hogy olyan egyesülések, amelyek a lótenyésztés ügyét önzetlenül szolgálják, szintén részesüljenek a haszonban és belekapcsoltassanak a lókivitelbe, mert *az ilyen önzetlen egyesülések nagyobb eredménnyel szolgálhatják a lótenyésztés ügyét*, mint a megbízott szövetkezetek.

Farkasfalvi Farkas Géza élesebb hangot ütött meg és hangoztatta, hogy hívé ugyan a szövetkezeti eszmének, de *csak akkor, ha azok altruista szellemben* dolgoznak. *Tagadja, hogy a lóárak emelkedését a Hangya lóvásárlásai idéztek elő*, sőt ezzel szemben azt állítja, hogy *külföldön a lovak ára két-, sőt háromszorosra is emelkedett*, ellenben *nálunk a Hangya vásárlásainál a gazdák nem kaptak ilyen arányban növelt árakat.* Helytelennek tartja, hogy a lókivitelnél elért haszon ne a gazdák, hanem *értékesítő érdekeltségek* kapják s azt kívánja, hogy *külföldi* eladásoknál gazdák részére *az eddiginél sokkal magasabb árakat igyekezzenek biztosítani*, mert *a mai kiviteli árak nem felelnek meg a világpiaci helyzetnek* és a gazdák nem jutnak az őket jogosan megillető haszonhoz.

Ezekután szólalt fel gróf *Somssich* László elnök, aki *nem pártolta Jankovich indítványát*, de azt helytelenítette, hogy ha valami üzleti lehetőség kínálkozik, úgy annak kiaknázására nyomban szövetkezet alakul. Azt is közölte, hogy *a német lókivitelnél az egykézrendszer értékesítését a németek kívánták* és ehhez ma is ragaszkodnak. Illetékes helyen el fognak járni, hogy nagyobb eredményt lehessen elérni.

A többség persze tudomásul vette az elnökség előterjesztését, azonban a közvélemény is tudomásul fogja venni, hogy íme, *még a tenyésztők szempontjából sem oly ragyogó az az egykézi megoldás*, amelyhez sokan himnuszokat zengenek.

Öregemberek betegségeinél és neuraszténiások bajainál, kiváltkép, ha azok renyhe bélműködéssel és megzavart emésztéssel állanak összefüggésben, akkor reggelenként egy-egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz sokszor igazi jótétemény!

Szebbet hiába keresnél, — Gyermekfénykép csak Veresnél

A PESTI SZÍNHÁZ
ILLATSZERTÁRA
KIVÉTELÉVEL minden
ILLATSZERTÁRBAN

és drogériában kapható a Hezolite-Rapid arcápoló gyorsborotvakrém, mellyel víz, szappan és ecset nélkül 1 perc alatt tökéletesen borotválkozik, állandó használatnál arcbőre jól ápolt és üde lesz, — nem pattan fel az arcbőre, eltűnik az arcbőr száraz felkapartsága, — nem rontja a penge élét. Próbadoboz 24 fillér és ezt is visszatérítem azután eredeti doboz vagy tubus vásárlásánál. Kapható minden szaküzletben és dr. Holczer illatszertár, V. kerület, Teréz körút 8.

KÖZGAZDASÁG

Hogyan állnak a római tárgyalások?

Róma, április 21.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A gazdasági szakértőknek három hete tartó tárgyalásai, amelyeknek feladata a három kormányelnök római megállapodásainak a gyakorlati gazdasági életbe való átültetése, igen lassan haladnak előre. Ennek oka részben a megoldásra váró problémák bonyolult természete, másrészt az a körülmény, hogy a tárgyalások időpontjának a megválasztása nem volt éppen szerencsésnek mondható. Kétségtelen, hogy

3—4 évvel ezelőtt Magyarország gazdaságilag sokkal eredményesebben kamatoztathatta volna az olasz-magyar politikai barátságot,

mint ma, e hármas tárgyalások során, mindenekfelett azért, mert Olaszország e pillanatban komoly belső pénzügyi problémák megoldásával van elfoglalva s így a külkereskedelmi kérdések még akkor is a háttérbe szorulnak, ha azokhoz fontos politikai érdekek fűződnek. A hosszú világgazdasági válságot Olaszország Mussolini vezetése alatt sértetlenül és komoly megrázkódtatások nélkül élte át, de a nagy erőfeszítések és áldozatok, amelyekre az elmult években szükség volt, *az óriási méretű beruházások, szükségmunkák és építkezések, amelyek segítségével a Duce a munkanélküliség veszedelmeit elhárította, ma már erősen éreztetik hatásukat.* Olaszország ez évi költségvetése *ötnegyedmilliárd pengőt meghaladó hiánnyal zárul,* az olasz gazdaságra erős súllyal nehezedik *a nagy belső, függőkölcsön összege s a legutóbbi időben, nyilván francia befolyásra, a líra eddig rendíthetetlenül szilárd árfolyama is megingott.* Természetesen

ezek a múló nehézségek egyáltalán nem érintik Olaszország belső gazdasági struktúráját, de az is természetes, hogy ez a kedvezőtlen hangulat befolyásolja a most folyó római tárgyalások légkörét.

Azok, akik túlságosan vérmes reményeket fűztek a római tárgyalásokhoz, megfeledkeznek egy igen fontos körülményről és pedig, hogy *kétoldalú szerződésben nemcsak kapni, hanem adni is szokás,* s az olaszok rámutathatnak arra, hogy *a magyar piac az olasz kivitelnek mindössze egy százalékát veszi fel s mindent elkövetnek, hogy ez a tényleg alacsony százalékarany olasz iparcikkeknek Magyarországra behozatala révén megfelelően emelkedjen.* Hasonló ellentétek mutatkoznak osztrák-olasz viszonylatban is. Az osztrák fatermelők túlságosan magas árakat követelnek, jóval magasabbakat, mint amelyeket az olasz importőrök eddig a Brindisin vagy Genuán át importált orosz fáért fizettek. Ugyancsak *éles ellentét van még az olasz nehézipar és az Alpine, a legfőbb osztrák vastermelővállalat között.* A fonalbehozatal kérdésben a magyar, olasz és osztrák fonók közötti vita még nem nyert befejezést s

hír szerint a magyar és osztrák fonók most közös frontban egyesültek a jóval alacsonyabb áron exportáló olasz fonók ellen

s erre válaszul az olasz kormány a lombardfonóknak jelentős, a devizafelárat teljes mértékben kiegyenlítő, sőt azt meghaladó vámvisszatérítést helyezett kilátásba, ami persze az olasz fonál versenyképességét úgy a magyar, mint az osztrák piacon nagy mértékben emelné. Ami a *mezőgazdasági kérdéseket* illeti, e téren áthidalhatatlan nehézségek eleinte nem voltak s úgy látszott, hogy az ipari kérdések megoldása után az agrárpreferenciákat gyorsan és minden különös erőfeszítés nélkül egyességbe lehet foglalni. A legutóbbi hírek szerint azonban e téren is nehézségek állottak elő és *pedig olasz részről az állatkiviteli vámok nagymérvű felemelése következtében.*

A magyar állatkivitel Olaszországba főleg a kisgazdaréteg számára lényegesen fontosabb, mint a búzakivitelünk s az állatkivitel megnehezítése súlyos csapást mérne a Dunántúl törekvő kisüzemi állattenyésztésére.

Viszont a búzát illetőleg is az olasz részről felajánlott kontingens alacsonyabb, mint amelyre magyar részről joggal számíthattunk, úgyhogy amit az állatkivitelnél vesztenünk, nem hozhatnók be a búzán. Egy további nehézség abban mutatkozik, hogy

Olaszország szabad kezet akar magának biztosítani a kontingensek megváltoztatására

abban az esetben, ha a szerződés alkalmazása az olasz gazdasági élet alakulására kedvezőtlen hatással volna. Reméljük, hogy mindezek csupán átmeneti jellegű ellentétek és nehézségek, amelyek május 15-ig, a tárgyalások befejezésére kitűzött határidőig megoldhatók lesznek. *Megnyugtató mindenesetre, hogy a magyar álláspontot egy fiatal, képzett s igen erélyes gazdasági diplomata, Winchkler István miniszteri tanácsos, a Külkereskedelmi Hivatal vezetője képviseli, aki a bürokratikus formáktól teljesen elütő energiával és hévvel vezeti magyar részről a tárgyalásokat. Az ő személye feltétlen biztosítékot jelent arra, hogy a római tárgyalásokon semmi esetre sem maradunk alul, s minden körülmények között el fogjuk érni mindazt, ami az adott politikai és gazdasági helyzetben egyáltalán elérhető és pedig elsősorban azért, mert Winchkler István valóban a pártok és a gazdasági élet egyes csoportjai fölött áll s nem lehet megvádolni azzal, hogy akár az ipari, akár a mezőgazdasági érdekeket tolja előtérbe...*

Több mint tíz külföldi különvonat érkezik a május 4-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásárra

Künn a tavaszi *Városligetben* zeng a kalapács, zúg a fűrész és valósággal egyik napról a másikra, mintha a földből emelkedett volna ki, már majdnem *készen áll a Nemzetközi Vásár hatalmas pavillon-városa.* Az idei *Nemzetközi Vásárnak* új területet kellett meghódítani a jelentkezett kiállítók részére, mert az elmult évihez képest az idén

háromszázzal több az új kiállító,

aki ott akar lenni a vásáron. Ebben az évben már kevesebb a deszkaépítmény, nemes vakolattal borított, üvegezett és padlózott építkezések várják a kiállítók hatalmas tömegét. Az elmult évektől eltérően a vásár megnyitása ezúttal

május 4-én,

tehát pénteki napon lesz, ami azért fontos, mert így az *üzleti forgalom már megnyeri a szombati napot. Az utazási kedvezmény pedig már*

március 28-án lép életbe

és miután a vásár május 14-én zár, úgy a vásár külföldi résztvevői, valamint kiállítói még *a pünkösdi ünnepeket is Budapesten tölthetik el,* mert az utazási kedvezmény csak *május 22-én jár le.* Ugylátszik, hogy ezidén *sokkal nagyobb külföldi tömegek* jönnek a vásárra és eddig több mint

tíz vásári különvonat

érkezését jelezték, így *Párizsból, Münchenből, Berlinből, Rómából, Trieszből, Szófiából, Ankarából* és *Szmirnából,* valamint *Bukarestből,* ami azt jelenti, hogy ebben az évben nemcsak *Erdély kereskedői és érdeklődői keresik fel a vásárt, hanem a romániai regátbeliek is.* Sokan jönnek *Lett-* és *Esztországból* is, *Lengyelország* pedig eddig több mint *ezer útlevelet* adott ki a *Budapesti Nemzetközi Vásárra készülőknek.* Hosszú idő után ebben az évben újból megjelenik a *Nemzetközi Vásáron* az *autóipar* is, sőt felvonulnak a magyar *karosszéridsok,* valamint számos *külföldi cég,* mert a párizsi nemzetközi autókiállítási központ a *Budapesti Nemzetközi Vásárt* erre az évre

hivatalos nemzetközi autókiállító hellyé minősítette.

Annyit már most is meg lehet állapítani, hogy a vásár forgalom szempontjából *ez idén újból meghaladja majd az eddigieket,* mert noha magának a vásárnak a területét is *25 százalékkal nagyobbították meg,* még így sem elégítheti ki a vásár vezetősége a kiállítók egyrészének teljes helyigényét. Ez mutatja legjobban azt az erős érdeklődést, amellyel Magyarország ipara, mezőgazdasága, kézműipara és kereskedővilága fordul a *Budapesti Nemzetközi Vásár felé.*

Papírhulladékot selejtpapírt vásárol **Papírforgalmi társaság,** Budapest, Miksa utca 5. **Telefon: 36-1-03**

Színaranyat, ezüstöt és érmeket magas áron **vesz** és **elad,** valamint tőzsdei megbízásokat vállal **Barnabank** V., Nádor u. 26. Tőzsdével szemben. Tel. 213-16, 104-67

× **A Reggel adóreform- és illetékakciójának** erőteljes visszhangja támadt a pénzügyi bizottságban. A pénzügyi tárca tárgyalásánál, kormánypárti oldalról, *Orffy* Imre fordult azzal a felszólítással a pénzügyminiszterhez, hogy *az adóügyi eljárás reformját, mint a pénzügyi reformok legfontosabb részletét sürgősen valósítsa meg.* Ami az illetékügyek rendezését illeti, *a pénzügyi bizottságnak négy ügyvéd tagja, köztük az egységespárti Hajós Kálmán sürgették az illetékamnesztiát, mint első lépést, a magyar gazdasági élet fölött elburjánzott illetékdsungel kiirtására.* Reméljük, hogy a pénzügyi bizottság példáját követni fogják pártkülönbség nélkül a Ház többi tagjai s a költségvetési vita során kibontakozik a pénzügyminiszter előtt annak a mély és fájdalmas elkeseredésnek a képe, amely az ország minden részében az ósdi, világtól elmaradt, bosszantó és káros adó- és illetékkivetési és behajtási eljárás miatt uralkodik. *Reméljük, hogy szerény akciónkat a törvényhozás tagjainak állásfoglalása után a miniszteriális urak nem fogják többé irónikus széljegyzetekkel kísérni.* Egyébként *semmi akadálya sincs annak, hogy a pénzügyminiszter gyakorlati példa útján szerezzen meggyőződést arról, hogy az adókivetési, nyilvántartási és behajtási eljárás reformja menynyire időszerű és mennyire hasznos volna úgy az államkincstárnak, mint az adófizető közönségnek.* Mi akadálya lehet annak, *hogy a székesfőváros egyik kerületének adófelügyelőségét és adószámviteli hivatalát, a fennálló törvényes szabályok pontos betartásával, számológépekkel, modern kartotékkal, másológépekkel felszereljék, meghívjanak egy modern irodai üzem vezetésében szakavatott bank- vagy üzemigazgatót* s megkíséreljék, vajjon a gyors, pontos, megbízható adókivetés, nyilvántartás *meggyorsítja-e az adófizetést s könnyít-e az adófizetők igénybevételén?* A kísérlet alig kerülne pénzbe, mert az irodai berendezést, a jövő nagy üzlet reményében, a kincstár bizonyára kölcsönhasználatra megkapná s azt hisszük, e modernizált adóüzem mellett nem fordulhatna elő, hogy *az év negyedik hónapjának végén a fővárosi adófizető ne tudja, mennyit tesz ki ez évi egyenesadója?*

× **A nehézipari, építőipari és textilrészvények árindexe emelkedett** a legnagyobb arányban az elmult negyedévben a Konjunktúrakutató Intézet kimutatása szerint. Az emelkedés számszerint nem volt feltűnően nagy, mindenesetre *biztató jele annak a javuló hangulatnak, amely az országban és a tőzsdén is mutatkozik,* s amelynek a növekvő forgalom köszönhető. Ugylátszik, *ez a bizakodó hangulat tovább tart,* mert az elmult héten nehézipari papírjaink óvatos, de tartós keresletnek örvendettek, különösen a magyar ipari részvények egykor vezető papírja a Ganz, amelyet a válság éveigen meglehetősen elhanyagoltak. *Az elmult héten egy kéz közel 5000 darab Ganz-Danubius részvényt vásárolt fel,* s a példát spekulatív eladások követték. *A Ganz a két év előtti mélypontból valóban szívós munkával fokozatosan feldolgozta magát,* megrendelésekkel el van látva s remény van arra, hogy az év második felében új és jelentős megrendelések révén munkásait és mérnökeit fokozottabb mértékben tudja foglalkoztatni. Átmeneti ellanyhulás után, amely a túlságba vitt hosszspekuláció elmaradhatatlan böjtje, *új érdeklődés mutatkozik a fixkamatozású értékek iránt is.* Általános az a feltevés, hogy a kormány rövidesen meg kell hogy szüntesse, legalább minősített esetekre, azt a rendelkezést, amely megtiltja, hogy idegen valutára — fontra, dollárra — szóló kötvényekkel és záloglevelekkel lehessen jelzálogilag bekebelezett tartozást törleszteni. *Ezt a tilalmat annakidején a külföldi hitelezők kívánságára bocsátották ki, de időközben olyan jelentős összegű külföldi valutára szóló kötvény és záloglevél került az országba, hogy a tilalom fentartása elvesztette minden értelmét, annál is inkább, mert a tilalmat igen sok esetben sikerült az adósnak kijátszania. Több mint százmillió pengő névértékű ilyen külföldi kibocsátású értékpapír került vissza a bankzárlat óta és mint Eckhardt* Tibor, a pénzügyi bizottságban helyesen kifejtette, semmi értelme annak, hogy e záloglevelekkel a fennálló adósságok ne legyenek törleszthetők.

× **Újra üzembe helyezik a mohácsi selyemgyárat.** *Mohácsról* jelenti *A Reggel* tudósítója: Itt nagy örömmel fogadják azt a hírt, hogy Londonban *Schober* József tárgyalásokat folytat az angol érdekeltséggel a mohácsi selyemgyár újból való üzembehelyezéséről. Ha a gyár ismét megindul, *300—400 munkást alkalmaznak.*

× **Magyar Pamutipar Rt.** igazgatósága április 16-án tartott ülésén elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja a megfelelő leírások után megállapított 397.835.52 P nyereségből részvényenként 4.— P osztaléknak 1934 május 4-től kezdve való kifizetését. A szelvények a Hitelbanknál kerülnek beváltásra.

× **A Budapesti Helyi Érdekű Vasutak Részvénytársaság** közli, hogy a vállalat V., Lipót körút 22. alatti központi igazgatósági hivatalt május 1-étől kezdődően a BSzKRt székházának, VII. ker., kertészuccai szárnyépületébe helyezi át. A hivatalok fokozatos áttelepítése már megkezdődött és május 1-ére teljes befejezést nyer. Az átköltözködéssel kapcsolatban a budapesti HÉV és BSzKRt központi pénztárt, nemkülönben központi bérletjegypénztári szolgálatát egyesítik s a budapesti HÉV központi bérletjegypénztára április hó 28-ától, központi pénztára pedig május hó 1-étől kezdve a BSzKRt székházának akácfauccai főépületében levő közös pénztári helyiségekben fog működni. Ebből az alkalomból a budapesti HÉV igazgatósága a közönség kényelme érdekében azt az újítást vezeti be, hogy ezentúl a bérletjegyeket nem csupán az akácfauccai központi bérletjegyirodában, hanem a HÉV budapesti négy fejállomásán (Kerepesi út, Soroksári út, Pálffy tér, Gellért tér) is meg lehet váltani és pedig az akácfauccai központi bérletjegyirodában bármely hétköznapon, a fejállomásokon pedig minden hónap 28-ától kezdve a következő hó 5-éig bezárólag. Miután a Gellért téren a budapesti HÉV-nek állomási helyisége nincs, a bérletjegyek kiadása egyelőre az ott lévő vasvázas váróbódéban fog történni. A HÉV központi igazgatósági hivatalai május 1-étől a BSzKRt számain (43—6—40 és 46—2—08) hívhatók.

KASZÁLÓ LÁNYOK

Írta: KEMÉNY SIMON

Kaszálnak a réten a lányok,
Fujdogál a szellő alájok.
Szoknyájuknak kelyhét lengeti,
Pucér lábuk nap melengeti.
Egérszemük frissen tekintget,
Kemény mellük szúrja az inget.
Virágzik a mező holdszámra,
Szép lányok kaszálják napszámba.
Szelnek a sarjúból nagy karéjt,
Elvérzik nyomukban majd a rét.
Ugrálnak a szöcskék köröttük,
Lebegnek a lepkék fölöttük.
Nincsenek a réten legények,
S merre járnak mostan a vének?
Merre töri magát a jószág,
Itt a mese, hol a valóság?
Hol a torony, hol a falucska,
Hol egy szekér, hol egy talicska?
Kíváncsi kérdések elszállnak,
Jógerincű lányok kaszálnak.
Más-másszín szoknyájuk harangoz
Éjszakai titkos kalandhoz...
Suhan a szép lányok kaszája,
Csókkal tele mindnek a szája.

— **A mentelmi bizottság holnap délben tárgyalja Pallavicini György őrgróf mentelmi ügyét.** A képviselőház mentelmi bizottsága *Hajós* Kálmán elnöklésével és *Váry* Albert előadásában *holnap délelőtt tizenegy órakor tárgyalja le Pallavicini György őrgróf mentelmi ügyét*, amelynek elintézése elé politikai körökben élénk érdeklődéssel tekintenek. A főügyészség tudvalevőleg *Gömbös* honvédelmi miniszter felhatalmazására kéri *Pallavicini őrgróf mentelmi jogának felfüggesztését*, arra való hivatkozással, hogy az őrgróf a honvédség sérelmére elkövetett becsületsértéssel és rágalmazással gyanúsítható a legutóbbi legitimista vacsorán mondott beszédével kapcsolatban. A mentelmi bizottság javaslata alapján *a képviselőház plénuma dönt majd, felfüggeszti-e Pallavicini őrgróf mentelmi jogát, vagy sem.*

— **A vasárnap rendőri krónikája.** *Radich* Istvánné virágárusnő négyéves *Klári* nevű kislánya játszadozás közben az érdiúti *Tábori*-féle kertészetben egy üveget talált, amelynek tartalmából ivott. Pár percre rá összeesett, a mentők *súlyos belső sérüléssel* a Szent János kórházba szállították. *Az üvegben permetezéshez szükséges folyékony nikotin volt.* — *Szelényi* Ernő, 49 éves *részvénytársasági tisztviselő* a Zuhatag uccában *leesett motorkerékpárjáról és súlyosan megsérült.* — A vasárnapra virradó éjszaka a Kolozsi tér 1. számú Lujza malomban felakasztotta magát *Sik* Károly 70 éves portás. Mire rátaláltak, már meghalt. — A főkapitányságon vasárnap *letartóztatták Laczkovics Emil hivatalnokot* és *Orr István kereskedősegédet*, akik cipővásárlás ürügye alatt bementek egy Veres Pálné uccai cipőüzletbe és ott az egyik *fogason függő kabátból kilopták a pénztárcát, amelyben 180 pengő volt. Orr* már *többször volt büntetve kabátlopásért, Laczkovics* pedig nemrégen szabadult egyik osztrák fegyházból, ahol *hét hónapot ült egy bécsi ékszerüzletben elkövetett betöréses rablás miatt.* — Vasárnap a következő eltűnéseket jelentették be a főkapitányságon: *Kövesdi* László 14 éves tanuló Pestszentlőrinc, *Hedig* József 12 éves tanuló, Telep ucca 12, *Gallovich* Károly 17 éves tanuló, Kőris ucca 17. *Szarvas* István 14 éves tanuló, Zita királyné út 15, *Bende* Mihály 32 éves tanító, Király ucca 16, *Traznovszky* Sándor, 35 éves kereskedő, Róna ucca 13, *Simon* Franciska 23 éves takarítónő, *Dénes* Ernő 47 éves utazó, Garay ucca 12. és *Haász* Imre 39 éves utazó, Hernád ucca 15. — A Rókus kórházban vasárnap reggel *meghalt Albrecht* Henrik 63 éves *mérlegmunkás*, aki szombaton öngyilkossági szándékból zsebkésével többször *mellbeszúrta* magát.

— **Az »Igmándi« vízben ősgyógyerő rejlik, — Mesterséges pótlás nem sikerült eddig.**

Barátnők beszélgetnek. — Mi tetszik neked annyira abban a férfiban, mert, hogy őszinték legyünk, nem kimondott szépség? — Az nem hiba férfinál, de van benne valami, ami nagyon megfogott engem: olyan férfias! Biztonságban érzem magam mellette; erős, edzett, igazi férfi: biztos, hogy mindennap Diana-sósborszesszel ápolja a testét.

BUDAPEST SZENZÁCIÓJA AZ
ÖRDÖGLOVAS
Hétfőn, kedden, szerdán Szűcs Lászlóval kerül színre, csütörtökön Nádor Jenő játssza a címszerepet, pénteken, szombat, vasárnap délután és este Szűcs László énekel. Rátkai Márton, Lázár Mária, Örkényi Franciska, Paál Erzsi, Latabár Árpád, Zátony, Fodor, Rubinyi minden este fellépnek a Király Színházban

— **Elfogtak Marseilleben két leánykereskedőt, akik magyar leányokat akartak Afrikába szállítani.** A marseillei rendőrség vasárnap rádiógram útján közölte a főkapitánysággal, hogy az idegenlégió *Károlyi* István nevű altisztjének feljelentésére *letartóztatták Bienvienne Etieno és Framconi Carlo olasz leánykereskedőket, akik egy hétfőn induló hajóval tizenkét leányt akartak Afrikába szállítani. A leányok között két magyar is van: Bien Erzsébet nevelőnő és Kulcsár Margit munkásnő.* A rendőrség nyomozást indított, hogy megállapítsa, miképpen kerültek a magyar leányok az olasz leánykereskedő hálójába.

— **Megkezdődött Pécsett a fasista ankét.** *Pécsről* jelenti *A Reggel* tudósítója: Vasárnap nyílt meg a pécsi egyetem által rendezett fasiszta ankét fényes külsőségek között. *Pázmány* Zoltán rektor olaszul, *Pétery* Ödön h. államtitkár franciául üdvözölte a vendégeket, majd *Makay* István h. polgármester beszélt, *visszapillantva a városnak Olaszországgal való sok évszázados kapcsolataira. Kaszner* Jenő egyetemi tanár üdvözlése után *Anzelmi Anzelmo* dr. mondott köszönetet. *Faluhelyi* Ferenc egyetemi tanár az ankét célját és programját ismertette, *Arnoldo Volpicelli* pisai egyetemi tanár az egyén és a fasiszta érdekképviseleti állam viszonyáról, *Balázs* Károly egyetemi tanár a szociálpolitika új útjairól szólott. *Nálunk* — úgymond — *az ébredő mozgalom bár nagy erőket reprezentált, átmenetileg elsekélyesedett.* A faj és a nemzet nagyobb jelentőségű az egyénnél és munkáját az ő javukra kell biztosítani. *Colonna* herceg olasz követ, miután megtekintette a pécsi székesegyházat és a város egyéb nevezetességeit, vasárnap este visszatért Budapestre.

— **A színházak és mozik plakátjait kirakatba tenni tilos!?** A fővárosi színházak és mozik igazgatósága az elmult napokban felszólítást kapott a *Fővárosi Hirdetővállalattól*, amelyben *kisebb-nagyobb összegeket követelt tőlük kártérítés címén, az üzletek kirakataiban elhelyezett plakátok miatt.* Egy régi rendelettel indokolta meg a hirdetővállalat ezt a követelését, amely a vállalatnak *monopolisztikus jogot biztosít minden közterületről látható hirdetés elhelyezésére.* Színházi és mozi körökben természetesen érthető konsternációt keltett a felszólítás, mert a legkisebb mozi is rengeteg plakátot helyezett el ilyen módon s *az új rendelkezés ettől az ingyenes reklámtól akarja megfosztani őket.*

— **Holnapután érkezik vissza Budapestre Fabinyi kereskedelemügyi miniszter.** *Fabinyi* kereskedelemügyi miniszter három hetet töltött Olaszországban. Vasárnap értesítést küldött, hogy *kedden vagy szerdán délelőtt hazaérkezik és nyomban átveszi hivatalát.*

— **Leleplezték Molnár Jenő síremlékét.** Vasárnap délben leplezték le a rákoskeresztúri temetőben *Molnár* Jenőnek, a tragikus hirtelenséggel elhúnyt kiváló írónak és ujságírónak, a »Borsszem Jankó« főszerkesztőjének síremlékét. A nemesen egyszerű fehér márvány emléket, *Lányi* Zsigmond szobrászművész alkotását, özvegye, barátai, ujságírók és írók megilletődött csoportja állta körül. Ott voltak *Sándor* Pál és *Vázsonyi* János képviselők, a nemzeti demokratapárt népes küldöttsége, valamint a megboldogult író számos tisztelője. *Hevesi* főrabbi gyászbeszéde után *Vázsonyi* János a demokratapárt és szervezetei nevében mondott egypár keresetlen szóval megemlékezést. *Boros* Elemér a Színpadi Szerzők Egyesülete nevében helyezett el koszorút. A Fészek Művész Klub, majd a Magyar Szaklapok Egyesülete nevében elhangzott megemlékezés után befejeződött a kegyeletes gyászünnepség.

— **Házasság.** *Gáldi* Marcel, a Szentlőrinci Téglagyár vezérigazgatója és neje *Engl* Dóra lánya, *Éva*, e hó 27-én köt házasságot *Lewin* Günterrel, *Lewin* Max, a Corvin Áruház vezérigazgatója és neje *Klüver* Martha fiával. — Dr. *Dévai* Károly fővárosi ügyvéd eljegyezte *Erdős* Böskét, *Erdős* József hirdetővállalat-tulajdonos leányát.

— **Nagy kedvezmény a Margitszigeten.** A napokban megnyíló felső-margitszigeti **Palatinus** Park üzemei már egypengős fogyasztásnál megtérítik a szigeti belépőjegy árát. Ezt a kedvezményt jelmondattal szeretnék kifejezni, amelyre 500 pengős pályázatot hirdetnek a *Színházi Élet* új számában.

— **Harc a boldogságért.** Három különböző leánytipus harcol boldogságáért Francis Jammes: »Három különös leány regénye« c. világhírű művében, amely a Nyíl csütörtöki számában jelenik meg.

HONTHY HANNA
CSORTOS GYULA
FEJES TERI
LATABÁR KÁLMÁN
SZOKOLAY OLLY
SZAKÁTS, SARKADI, FELEKY
játsszák a
szezón legjobb operettjét
SZERESSEN KEDVES
FŐVÁROSI OPERETTSZINHAZ

„A mai nehézségekből nem vezet ki a politikai pártok semmiféle sakkhúzása!“ — mondja Friedrich István

(A Reggel tudósítójától.) A keresztény ellenzék Óbudán az este 840 terítékes társasvacsorát rendezett, amelyen *Hüttl* Károly bizottsági tag és *Dinich* Ödön képviselő után *Friedrich* István állott fel szólásra.

— Lehet — mondotta *Friedrich* — hogy a statisztika némi javulást mutat, ezzel szemben azonban tény, hogy

a dolgozó társadalom elszegényedése rohamosan kimélyül

és az önálló egzisztenciák száma folytonosan csökken. Eladósodott állam, eladósodott közgazdaság, eladósodott társadalom és még hozzá ez az állapot teljesen megmerevedve, elviselhetetlen lidércnyomásként fekszik a gazdasági életen. A kereseti lehetőségek romlanak, a meglévő értékek rohamosan devalválódnak, közben pedig

a felesleges emberek sötét légiói egyre türelmetlenebbül dörömbölnek a konszolidáció kapuin.

Nyugalom, csend, rend valóban van, de ez nem a társadalmi kiegyensúlyozottság és a gazdasági prosperitás csendje, hanem *a tanácstalanságé és a nemtörődömségé.* Az ország népe nem a saját erejétől várja a jobb jövőt, hanem kizárólag egy elkövetkezendő *csodától.* Amíg

a nemzet jövedelmének kétharmadrészét a közterhek, a kamatterhek és a szociális terhek emésztik fel, amíg egy magyar lélek életfentartására évente átlagosan csak száz pengő jut,

nem lehet javulásról beszélni. Ezekből a nehézségekből nem vezet ki a politikai pártok semmiféle stratégiai és taktikai sakkhúzása, hanem csak a nemzeti munka megszervezése. A titkos választójogról ne szónokoljanak, hanem állítsák vissza az 1919-es választójogot, amelyet én megadtam, de a Bethlen-rendszer elkobozott!

— **»Albrecht főhercegné sofőrje elgázolt egy kislányt«** című közleményünkre *Albrecht* főherceg udvari titkárja annak közlését kéri, miszerint nem felel meg a valóságnak, hogy »a gyermek éppen az iskolából jött haza, amikor a főhercegi kocsi sárhányója elkapta és földre terítette«, *hanem a gyermek az ép lassan menő autó felé ugrott, úgyhogy az autó már ki sem kerülhette, így a baleset okozója kizárólag a gyermek gondatlansága volt.* A rendőrbírói tárgyalás *nem állapította meg a sofőr bűnösségét és ezáltal »a főhercegné felelősségét.« Siposs nem kért meghallgatást a főhercegnétől, ezzel nem is próbálkozott.* Az udvari orvos meglátogatása alkalmával *nem állapította meg,* hogy a gyermek minden tekintetben súlyos idegrázkódtatás következményeit szenvedi, *s nem is igérte meg, hogy »a főhercegné intézkedni fog.«*

— **Nagytakarítás.** Reggel, éhgyomorra iszik egy pohár Mira keserűvizet, mely a gyomrot, beleket a felgyűlt salaktól megtisztítja, az emésztést, vérkeringést rendbehozza.

FORUM: Holnap este 8 órakor premier!
ELISABETH BERGNER
A CÁRNŐ
Jegyek egész hétre előre válthatók!

Anya. Lányi Dezső szobormüve

annyi eszem van, hogy holmi koldus népségnél nem szolgálok, azért hát úgy gondoltam, itt kapitány uram az egyetlen ember, akit szolgálni érdemes, hát én jelentem, hogy Csáky uramat otthagytam és ha kapitány uram szolgálatába fogad, megfesteném az arcképét . . .

Kristock Wenzeslaus ránézett az élete párjára, aztán elnevette magát:

— Nagy kópé vagy te Mátyás és nem is vagy ostoba. Alighanem meguntad a zabkását és szeretnél egy kis pecsenyét. Hanem én sem estem a fejem lágyára és addig nálam nem eszel, amig nem látom, hogy megérdemled. Próbáld meg, pingálj le. Ha tetszeni fog a kép, attól kezdve itt ehetsz az asztalomnál, addig azonban orrod tőle foghagymás!

— Helyes! — bólintott Mátyás. — Hozom a festékeimet.

Kiment, de kis vártatva már megint ott volt egy állvánnyal és egy festékes ládával, meg egy nagy késsel, amiket lerakott az asztalra és hozzá kezdett, hogy az állványt felállítsa. Aztán kinyitotta a ládát és kimarkolt belőle valamit.

— Hát ez a kés mire való? — kérdezte Kristock érdeklődve.

— Levakarni a képet, ha nem sikerül. Ugyan kapitányné asszonyom, ha kaphatnék egy kanna olajat — szólt most Kristocknéhoz, majd mikor az asszony kiment, ismét a kapitány felé fordult:

— Hanem most talán tessék ideülni . . . És ha megengedi kapitány úr, hát megigazítom a fejállását . . . Erre tessék nézni . . . úgy! . . . erre balra egy kicsit és a szemeit jobban kinyitni . . . Így! És most . . .

Kristock kapitány abban a pillanatban érezte, hogy valami rettenetes történik vele. Mintha tüzes vasat dugtak volna egyszerre mind a két szemébe, a látása elhomályosult és irtózatos fájdalom lepte meg, úgy, hogy felordított:

— Mit csináltál velem, te gazember? — de már nem volt ereje védekezni, mind a két kezét a szeméhez kellett, hogy nyomja, annyira csípte a só, amit a hímzőmester orvul beleszórt. És még ha csak ez lett volna! De ekkor hirtelen felkapta a kést és háromszor egymásután belevágta a vergődő németbe.

— Nesze kutya! Nesze! — ordította magánkívül, mialatt a kapitány összeesett.

Hát iszen — esett már ennél lovagiasabb mérkőzés is a világon, az tagadhatatlan, de nem kell elfelejteni, hogy Trencsényi Mátyás nem volt katonaember, csak himzőmester, akitől ennyi is vitézségszámba ment.

Az asszony abban a percben ért oda, mikor Mátyás mester kiugrott az ajtón és mint az eszeveszett futott végig a folyosón az északi szakállszárító felé, ahol átvetette magát a korláton és egy előre megerősített kötélen leereszkedett a vár tövébe. Mire a fellármázott őrség odaért, tüskön-bokron túl volt már, nem érte utól a karabélygolyó sem. De nem is igen volt, aki lövöldözzön utána, most sült ki csak, ahogy Wenzeslaus magával tehetetlenül ott vergődött a padlón, hogy mennyire nincs senki, aki még csak bosszúra is

Uj Idők 1926.

gondoljon miatta. Csak az asszony óbégatott kétségbeesve, a katonák közömbösen mondogatták:

— Felcser kellene neki. De az nincs a várban, csak odalenn a városban. Oda pedig nem mehetünk, mert teli van kuruccal. Minket se ereszt vissza, nemhogy a felcsert . . .

Wenzeslaus kapitány hörögve szólalt meg erre:

— Fel kell adni a várat! Hívjatok orvost azonnal . . .

Tíz perc mulva már megperdült a megadást jelző dobszó a várudvaron és egy óra mulva bevonult a várba kurucai élén Berthóthy Ferenc ezredes.

Kristockot Lőcsére vitték, ahol nyolc nap alatt felgyógyult, Trencsényi Mátyást azonban ezért a könnyű testi sértésért, amelynek Szepesvár megnyerése volt a következete, Rákóczi fejedelem kapitányi ranggal és egy kis jószággal jutalmazta.

Állítólag azt is megígérte neki, hogy le fogja magát vele festetni, de erre vagy nem került sor, vagy a kép veszett el, vagy ami legvalószínűbb, talán meg is van, csak annyira nem hasonlít az eredetihez, hogy senki se ismert rá eddig. De nem igen ismert volna rá senki Csáky Mihály grófra se, aki így szabadult ki a saját várából, hová úgy zárkózott be, mint makacs császárpárti és ahonnan úgy lépett ki, mint lelkes kuruc. Egyenesen sógorához, Bercsényihez, majd vele együtt a fejedelemhez sietett, hogy a hódolati esküt letegye.

Ott nyomban ki is nevezte Rákóczi ezredessé, s kitüntetvén magát, később felvitte tábornokságig. Hűséggel szolgálta hűséges urát mindvégig, sok vitéz harcokon, amelyeknek dícső emlékein ha most végigszáll gondolatunk: — „recrudescunt . . .“ kiujulnak mi fájó sebeink ez mái nyomorúságunkban.

Maskarák

Irta **Rákosi Jenő**

A magyar közéleti szolgálat szeretetreméltó Proteusza, akit Kisbánnak is hivnak, az elmult héten egyik fővárosi szinpadon sétált keresztül leggroteszkebb alakjában. *Maskarák* címen felvonultatta elejbénk a világot olyannak, amilyennek ő látja. Szerinte mindnyájan csupa maskarák, csupa komédiások vagyunk. Torz, nagyképü, álszent és hazug álarcban járunk és csaljuk egymást, néha még magunkat is. Dobálózunk elvekkel, jelszavakkal, erkölccsel, világnézetekkel és végül is kisül, hogy mind ez csak komédia, látszat, képmutatás, álarc és voltaképpen csak járunk ösztöneink után mint az állatok s minden, a paradicsomi alamafáról szedett tudásunk csak arra való, hogy eredeti állatiságunkat eltakarjuk vele állattársaink előtt és a szomoru tanulság a dologból az, hogy nincsen miért büszkéknek lennünk embervoltunkra. Hiszen az állat megbizhatóbb, mint mi vagyunk. Az állatnak megvan a maga természete, melynek határaiból nem lép ki. Előre kiszámitható, hogy adott körülmények közt mit fog csinálni. Van erre eset az embernél?

A farkas, az oroszlán tudjuk, hogy ragadozó állat. Mindenik kész, ha éhes, bennünket felfalni. Ha nem éhes, akkor üzőbe se vesz és nem ingerelve elsompolyog s inkább ő kerül bennünket. De mert szóba nem áll velünk s nem tudjuk megkérdezni, hogy mint szolgál az étvágya: óvakodunk a közelébe kerülni s aki vele szembe akar szállni, alaposan fölfegyverkezve próbál csak szerencsét.

De a szobaleányról, akit jó bizonyítványokkal beszegődtet hozzánk a cupringerné, valjon megsejtjük-e, mikor negédesen ránkmosolyog, hogy holnapután beereszti (mikor nem vagyunk itthon) a „barátját“ és kifosztja szekrényeinket? És mikor illuziókkal teljesen oltárhoz vezetjük szivünk bájos, szemérmes választottját: föltámad-e bennünk a gondolat, hogy egy Xantippét ültetünk benne az asztalfőre és egy sárkányt telepítünk a házunkba?

Egy árverező helyiségben ketten versengenek valamely gyönyörü ékszerre. Persze, az ékszer csak egyiköké lehetett, de a helyiséget együtt hagyják el: a fess, elegáns fiatalember és a vidám, gyönyörű szőke asszony. És két hét mulva a szép asszonyt meggyilkolva találják lakásán s az elegáns úr a gyilkosság gyanúja alatt fogva van. Gondolta, látta a nyájas udvarló álorcája alatt Leirer Amália ezt a fordulatot? És borzadva gondolok rá, hogy mint bájos, délelgetett fiucskát ismertem délceg apja és szerető édesanyja társaságában Frohreich Ernőt. Micsoda megvesztegető kedves álarc mögött lappangott már akkor annak a rémes éjszakának a története, az Egyedy-család véres tragédiája!

És ki merte volna a most annyit emlegetett herceg úri arcvonásaiban, szeretetreméltó modorában keresni a hamis frankot? És ezer apró történet mindenikünk életében, amikor kezünket összecsapva mondjuk: No, de ilyet! Ezt ugyan nem hittem volna! Tűzbe tettem volna érte a kezemet! És így tovább.

Ahogy ott ültem a szinházban és néztem azt a kegyetlen kedvtelést, mint rántja le játszva, tréfálva, kacagva a Kisbán démon-múzsája erről a takaró fátyolt, amarról a maszkot, mint törli tenyerével a harmadiknak arcáról a festéket és mint leplezi le az emberkomédiások egész hadát: végül megrettenve kérdeztem magamtól: Hát ki és mi vagyok *én*? Az vagyok-e akinek magamat gondolom? Az vagyok-e, akinek olvasóim tartanak? Nem vagyok-e én világcsaló bolond? Nem álarcban járok-e én is? És mikor patetikusan prédikálok, nem azt mondják-e egymásnak az emberek: nézd a bukfences bohócot! Mit tartsunk ilyen körülmények közt az asszonyi hűségről? Az ideális szerelemről? A férfiúi bátorságról? A sok lármás hazafiságról? Mikor úgy látszik, mindnyájan vizet prédikálunk és bort habzsolunk. Nem az-e ilyenformán a legtisztességesebb ember, aki nem szimulál és nyilvánosan issza a bort és addig issza, amíg holt részegen el nem terül az utcán s rendőrök szállítják haza.

De ne keseredjünk el. Van ennek a visszájának színe is. Nemcsak rosszabbak az emberek mint amilyeneknek *nem* látszanak, hanem vannak, akik jobbak a Deákné vásznánál. Megyünk haza a multkor a Kisfaludy-Társaság évi közgyűléséről s előttünk ment az utcán egy papa a leányával és a kisleány rajongva beszélt Bárd Miklós verséről, mely Gyulai Pálról szólt. Hogy boldog lenne, ha Bárd Miklóst szemtülszembe láthatná.

És mit tesz a szerencse. Én éppen szembe jönni látom a költőt s odalépek a kislány elé.

— Bocsánat Nagysád, hogy megszólítom. Kívánsága teljesülhet. Ime, amott jön éppen Bárd Miklós.

— Hogyan? Az az öreg generális?

— Hja igen, kérem. Az örök ifjú Bárd Miklós állandóan egy nyugalmazott generális álarcában jár.

— Ne mondja, és miért?

— Mert három lelket is kell rejtegetnie álarca alatt.

— Három lelket?

— Igen. Egy snájdig katonát, egy fölkent költőt és egy szemérmes kis leányt . . .

— Óh, ez különös — mondja a kislány — megfordul s hosszan, mélázva néz a nyugalmazott generális után.

Bizony ez különös. Mert egy társaságban szóba került Bánffy Miklós. És mondja az egyik: a volt intendáns?

Lányi Dezső

Hegedűs Gyula mell-
szobra, repr.

Árverési Csarnok aukció
kat. 38 sz. 1927 máj.

Lányi Dezső:

282. Leopard, bronz ... ... 2000 kor.
283. Szent János, bronz... ... 2000 „
284. Pali. Portrait, márvány, magántulajdon

Ropalotafela 32, 1

Kaczúr vasból, nádvajo VII. 241.

Izgalmas éjszakai betörőhajsza egy Wesselényi-utcai házban

— *A Reggeli Ujság tudósitójától* —

Izgalmas betörőüldözés játszódott le szombatról vasárnapra virradó éjszaka a *Wesselényi-utcában. Nesz* Viktor kormányfőtanácsos, kéményseprőmester Wesselényi-utca 15. számu házának padlásába az éjszaka folyamán betörtek. A ház lakói figyelmesek lettek a zajra, értesitették a házmestert, lezárták a kaput és a lakók *rendőrrel együtt felmentek a padlásra.* Az ott tartózkodó két betörő azonban észrevette, hogy a betörést felfedezték és ezért, mielőtt a rendőr a padlásra ért volna,

átkusztak a szomszédos 17-es számu ház tetejére.

Itt egy ablakon keresztül behatoltak a padlásra, majd pedig bravuros ügyességgel

leereszkedtek a világitóudvarba

és az egyik harmadik emeleti lakás nyitva levő ablakán keresztül behatoltak a mellékhelyiségbe. Itt akarták megvárni a reggelt, a lakás bérlőnője, *Goldmann* Fülöpné azonban rövid idő mulva be akart menni a helyiségbe, ahol a legnagyobb meglepetésére *két férfit talált.*

Az asszony ijedtségét felhasználva, az egyik betörő *kiugrott az előszobába, felrántotta az ajtót és kimenekült a lépcsőházba,*

kicsöngette a házmestert, akivel kinyittatta a kaput és elmenekült.

A másik betörő követni akarta társát, *Goldmann* Fülöpné azonban ekkor már segitségért kiáltott s az elősietö lakók segitségével *sikerült a betörő szökését megakadályozni.*

Az elfogott betörőt előállitották a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy *Feldmann* Ernő huszonkétéves rovottmultu szabósegéddel azonos, aki bevallotta, hogy megszökött társa a huszonnégyéves *Urbanecz* Tibor foglalkozásnélküli egyén volt. Bevallotta azt is, hogy harmadik társuk, *Schwillinger* Viktor huszéves gyárimunkás segédkezett a betörésben, amennyiben a ház előtt őrködött, *mialatt ők a padláson dolgoztak.* A detektivek *Schwillingert* még az éjszaka folyamán elfogták, előállitották a főkapitányságra, ahol

Feldmann Ernővel együtt letartóztatták.

A két betörő bevallotta, hogy megszökött társukkal együtt *tizennyolc betörést követtek el az utóbbi időben. Urbanecz* Tibort a rendőrség keresi.

Arádiókészüléket
készségesen bemutatja:
Sternberg
Magy. kir. udvari hangszergyár
VII., Rákóczi-ut 60

E K A bemutatás CSERE RÉSZLET
„KONCERT“
R. T. IV., Váci-utca 23. T. 884-64

Hat méter mélységbe zuhant a mulató-társasággal telt autó

Két halott, négy sulyos sebesült

Szeged, december 22.

— *A Reggeli Ujság tudósitójától.* —

Borzalmas *gépkocsiszerencsétlenség történt vasárnap hajnalban a Szeged-dorozsmai országuton.* Egy utasokkal robogó hatalmas teherautó *lezuhant az országut töltéséről* és

utasai közül ketten szörnyethaltak, többen pedig sulyosan megsebesültek.

Szekeres János dorozsmai gazda, *teherautótulajdonos* 70 mázsás teherautóját néhány héttel ezelőtt bevitte Szegedre, ahol *az autón generáljavitást végeztek.* A javitóműhely szombaton értesitette *Szekerest,* hogy átveheti autóját. Szekeres, *Csurgó* László nevü sofförjével szombaton este átvitte az autót és az ujonnan javitott kocsival a Londoni-körut egyik kocsmája elé hajtott.

Szekeres és a soffőr bement a korcsmába, ahol néhány liter bor elfogyasztása után elhatározták, hogy

a korcsmában muzsikáló cigánybandát kiviszik magukkal a dorozsmai tanyára és ott isszák meg a „generálreparatura“ áldomását.

Éjfél után *Szekeres* és *Csurgó* felültek az autó sofförülésére, mig a *hattagu cigánybanda a teherautón foglalt helyet.*

Csurgó László soffőr, miután érezte, hogy a kelleténél többet ivott, óvatosan, *30 kilométeres sebességgel vezette a héttonás teherkocsit.* Mikor elhagyták Szegedet és rátértek a dorozsmai országutra, ahol egy *vasuti átjárónál jobbra kell fordulni, a soffőr hirtelen fékezett.* Az ujonnan javitott kocsi kormánykereke azonban nem birta a gyors fordulatot,

az autó áttörte a vasuti átjáró előtt lévő hid karfáját, ledöntötte a távirópóznát és hatalmas ivben a hatméter mély árokba zuhant.

A Dorozsmai országut éjjeli csendjét *óriási robaj, jajveszékelés és sikoltozás verte fel.* A cigányok kizuhantak az autóból, mig a sofförülés *két utasa bentmaradt a felfordult járműben.* A nagy lármára figyelmes lett egy vasuti váltóőr, telefonon értesitette a szegedi mentőket és rendőrséget, akik *nagy készültséggel vonultak ki a helyszinre.* Mire megérkeztek,

Tassy László, 24 éves cigányzenész már szörnyethalt, Ráez Jenő, 37 éves cigányzenész pedig kórházbaszállitás előtt kiszenvedett a mentőautóban.

Sulyosan sebesültek meg: *Vajas* József, 22 éves cigányzenész, továbbá a teherautó tulajdonosa, *Szekeres* János is.

A rendőrség

Csurgó László soffört őrizetbe vette

és megindította a nyomozást a halálosvégü éjszakai autózás ügyében.

Strasser kormányfőtanácsos autókarambolja egy biciklistával

— *A Reggeli Ujság tudósitójától* —

Vasárnap reggel sulyos kimenetelü autó- és kerékpárkarambol történt az Attila-utca és Mikó-utca sarkán. *Strasser* Pál kormányfőtanácsos, gabonakereskedő BC 197. rendszámu autóján, amelyet maga vezetett, az Alagut irányában haladt az Attila-utcán. A Mikó-utcából nagy sebességgel kerékpározott ugyanakkor az Attila-utca felé egy fiatal fiu, aki kerékpárját egyenesen a robogó autónak vezette. A kerékpár felborult és utasa

vérző fejjel, eszméletlenül terült el az utcatesten.

Strasser Pál kormányfőtanácsos az elgázolt kerékpárost autójába emelte és *beszállitotta az Uj Szent János-kórházba,* ahol megállapitották, hogy *Sági* Lajos 19 éves kifutóval azonos. *Sági* Lajos a gázolás következtében

koponyaalapi törést és egyéb sulyos sérüléseket szenvedett.

A szemtanuk vallomása szerint a szerencsétlenséget *Sági* Lajos idézte elő azáltal, hogy nagy sebességgel akart áthaladni az utcakereszteződésnél és *belerohant az autóba.* A kifutó állapota életveszélyes.

A feledékeny posta — öt évre visszamenően követel telefondijat

— *A Reggeli Ujság tudósitójától* —

Szokatlan felszólitást kapott néhány nappal ezelőtt egy budapesti telefonelőfizető. A magyar királyi távbeszélő *dijbeszedő hivatal* felszólitja *Keszler Árpád* Gróf Zichy Jenő-u. 15. szám alatt lakó kereskedőt, hogy a nála *1931 óta felszerelt telefonátkapcsoló készülékért* 1931 január hótól kezdve a mai napig *fizessen havi két pengőt* Indokolás: A dijbeszedő hivatal *elfelejtette öt év óta felszámitani a két pengőket.*

A kereskedőt természetesen váratlanul érintette az *58 hónapra felszámitott 116 pengő* és azonnal levélben értesitette a *«Dijbeszedő hivatalt»,* hogy a követelt összeget *nem hajlandó megfizetni.* Ezek után a posta valószinüleg be fogja perelni 116 pengő erejéig előfizetőjét, aki nyilvánvalóan valamelyik *közeg hanyagsága vagy valami más elnézés folytán került abba a helyzetbe, hogy egyszerre 116 pengőt kelljen kifizetnie.*

Mit szólna egy vevő, vagy ügyfél az olyan magáncéghez vagy kereskedőhöz, aki öt év után jönne azzal: pardon nekem még ennyi és ennyi jár?...

Árviz Szerbiában

Belgrád, december 22.

Délszerbiában ujra árvizveszedelem lépett fel. Az utóbbi napok felhőszakadásszerü esőzése következtében a Vardar ismét kilépett medréből és messze vidékeket elöntött. Skoplje határváros ujból viz alá került. Más városokat is elöntött az árviz. A görög határon fekvő Gyevgelihez vezető vasuti utszakaszon a töltést az ár több helyen átszakitotta, ugy hogy a vasuti forgalmat csak átszállással tudják lebonyolitani.

— **A Korunk Szava karácsonyi száma.** *Széchenyi* György gróf és *Katona* Jenő kitünő folyóiratának, a *Korunk Szava* cimü aktiv katholikus orgánumnak karácsonyi száma szokatlanul gazdag tartalommal jelent meg. Kapható minden ujságárusnál.

BULLA ELMA
világfilmje
„SZERELEMMEL VÁDOLLAK“
Rendezte: Bolváry Géza
Irta: Vaszary János
Zene: Eisemann Mihály
A férfi főszerepekben:
Gustav Fröhlich és Halmay Tibor
MA ESTE FÉL 10 ÓRAKOR
DISZBEMUTATÓ
RADIUS
(PHŐBUS FILM)

Premier szerdán!

A film hatalmas méreteire és művészi értékére való tekintettel csak négy előadás. 2, fél 5, egynegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

REGGELI HIREK

Nem fontos, de érdekes...

A SZEZON LEGSZEBB ESTÉLYÉT rendezte Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter hétfőn este a Gellértben. Jelen voltak: Gömbös Gyula miniszterelnök és felesége, Kozma Miklós és felesége, Hóman Bálint és felesége, Winchkler István és felesége, Kánya Kálmán, Lázár Andor és felesége, Darányi Kálmán és felesége, Mackensen német követ és felesége, Montgomery amerikai követ és felesége, Grigorcea román követ és felesége, Maugras francia követ és felesége, Colonna olasz követ és felesége, gróf ifj. Károlyi Gyula és felesége, Somkuthy tábornok, Somogyi Béla és felesége, Kárpáthy Kamilló, Dorner Aurél és Madarassy Pál. Az estélyen bemutatták a Dohányjövedék uj készitményeit, az uj csomagolásu dohánynemüeket, amelyeket ujév után hoznak forgalomba. A nyugati államokhoz méltó izléses és müvészies csomagolás Fabinyi Tihamérné müve, — a kegyelmes asszony ugyanis kitünő amatőr iparművésznő. A társaság különben Debreceni Kis Lajos muzsikája mellett a késő éjjeli órákig volt együtt.

★

KARÁCSONY ELŐTT a képviselőház altisztjei minden esztendőben kiosztnak egy ivet a Ház halljában s a honatyák apró bankókkal szoktak nekik jó karácsonyt kivánni. Tiz pengőnél kevesebbet eddig senki nem jegyzett az ivre. Ebben az évben történt először, hogy a legelső rubrikában egypengős aláirással rontotta el az ivet egy uj honatya. Az ujdondász politikus adománya után rövid kupaktanácsot tartott az altisztikar, aztán gyorsan megforditották az ivet, nehogy az egypengős start — amely esetleg követésre buzdit — tönkretegye karácsonyi reménységeiket.

★

Az ORSZÁGOS KASZINÓBAN százötvenszemélyes házibált rendeztek szombaton este Hausner Károlyék. Jelen voltak többek között Vértessy Sándorék, Erney Károlyék, Than Károlyék, Perczel Tiborék, Suppán Kornélék, Schmidt Richárdék és még sokan mások. Két zenekar is, jazz és cigány muzsikált a társaságnak, amely a hires sárga teremben a késő reggeli órákig volt együtt.

★

MEGÁLLT AZ IDŐ a Berlini-téren. A villanyóra legalább is három hét óta állandóan félkilencet mutat. Napközben ez nem volna baj, reggel és este azonban, amikor az emberek munkába, vagy szinházba mennek, a hideg fut át rajtuk, amikor látják, hogy «már» félkilenc! Tehát alaposan elkésnek a hivatalból, vagy a szinházi előadásról. Ezt a rövid kis rémületet a felületességnek köszönhetjük: irják rá erre az órára is, hogy «javitás alatt», ugy mint a főváros többi óráira. Helyesebben, mint a «többi rossz órára».

★

RAFFAY GUSZTÁV vezérkari százados szinésznő lánya, Raffay Blanka ezen a héten mutatkozott be a közönségnek. Eddig csak a társaságból ismertük, a kis művésznőt, aki mint sportbajnoknő kezdte szereplését. Kitünően vív, lovagol, uszik, most pedig a szinpadon is bajnokhoz méltó jó starttal indul. «3 ember a hóban» cimü darab főszerepében debütált a Bethlen-téri Szinpadon, a nézőtéren ott ültek József Ferenc főherceg és Anna főhercegasszony, Raffay püspökék, valamint a pesti társaság számos ismert tagja, akik sokat tapsoltak az ifju művésznőnek.

★

AZ ELŐKELŐ NAGY BANKBAN van egy házi grafológus. Ha uj tisztviselőt vesznek el, a grafológus az irászpróbáról azonnal véleményt mond. A bank egyik vezetőjének protekciójával nemrégiben felvettek egy uj hölgytisztviselőt, akinek a személyi lapját előzékenységből maga a nagyhatalmu direktor töltötte ki.

Másnap visszaérkezett a grafológus véleménye. Rövid volt, de velős: „Nicht anrühren".

★

AZ ARANYVASÁRNAP szenzációja az a praktikus, mindenkinek igazi örömet szerző kis butordarab amivel a Garcon Modern Butorgyár (IV., Eskü-ut 5.) a tőle megszokott müvészi kivitelben és mégis olcsó árban a közönség elé rukkolt. A Garcon-bárszekrény 1935 karácsonyának korszerü ajándéka: kis helyet foglal el, kerekeken jár, nagy a befogadóképessége és — olcsó!

SZOBROT KAPOTT Pest legvidámabb kettőse: a népszerü Hacsek és Sajó, akik esztendők óta mulattatják Pestet. Tévedések elkerülése végett, nem valamelyik köztéren áll a kövér Sajó és a sovány Hacsek, hanem a pesti lakásokat diszitik majd. Lányi Dezső finom humorral megmintázott kis plasztikája, bizonyára ugyanolyan sikert arat, mint a hires eredeti modellek.

★

A SZÉCHENYI-BÁLT február 1-én rendezik a Hungáriában — egy napon a Vitézi-bállal, amely a Vigadóban lesz. Ebben az esztendőben kétféle meghivót küld szét a rendezőség: a diplomáciai testület és a Pesten tartózkodó külföldi előkelőségek francia nyelvü meghivót kapnak kézhez már a jövő héten.

★

GORDON ZITA, aki az «Uj földesur» filmváltozatában most olyan nagy sikert aratott, január 2-án Londonban vendégszerepel. Hat óra harminc perckor az angol rádióban egy szindarab főszerepét játssza el. Filmezni is fog rövidesen, a legközelebbi Chevalier-filmhez szerződtették az egyik főszerepre. Bravó!

★

A PESTI SEMMERINGEN, a Svábhegyi Szanatóriumban természetesen az első hó óta minden szoba foglalt. Érdekes és látványos lesz a szanatórium Szilveszter-estélye, amelynek müsorán fellépnek: Gyenge Anna, a Newyorki Metropolitan Opera tagja, Piller Vera, Adler Tibor és Fehér György, valamint Sally Kitty. Az estet Huszár Pufi konferálja végig.

★

MEGNYILT LONDONBAN egy uj magyar étterem: a londoni Little Hungary, a Wardour-streeten egy négyemeletes palotában. A tulajdonosa Fazekas Kálmán, a Köztisztviselők Szövetkezetének volt vezérigazgatója, aki esztendők előtt a megszünt londoni Magyar Borháznak volt vezetője. Van egy társa is: Norman Weiss, a dusgazdag londoni ékszerkereskedő, aki felesége, Nemes Ibolyka révén került kapcsolatba a londoni magyar kolóniával. Az uj étterem jól megy... ámbár egy és mást nem értünk az étterem körül. Londoni informátorunk közli, hogy orosz muzsikusok lépnek fel magyar ruhában, mint magyar zenészek, a szórakozóhely egyetlen hölgyénekese pedig — egy néger nő. Ezek után csak az hiányzik, hogy tokaji helyett... mondjuk portói bor legyen az italsztár

★

HÓNAPOK ÓTA a legkedvesebb vicc.

Nyolc részeg ácsorog a hajnali órákban egy kapu előtt. Állnak, állnak, egyszer csak az egyik fogja magát és becsönget. A házmester. Kinyitja a kaput. A részeg udvariasan meghajol:

— Bocsánatot könyörgök... hikk... itt lakik bizonyos Tóthné?

— Igen. Itt lakik!

— Szóljon neki, hogy jöjjön le!

— Minek?

— Hogy válassza ki az urát, mert a többiek már haza akarnak menni!

★

SOLTI Hermin, a legnépszerübb pesti előadóművésznő szombaton este a Dunacorso-kávéházban debutált nagy sikerrel. Solti nemcsak a szinpadon, hanem a kávéházi dobogón is megállja a helyét...

★

SZÉCHENYI ZSIGMOND GRÓF, a hires Afrika-kutató és iró karácsonyra uj könyvvel lép a közönség elé. „Hengergő homok" a könyv cime, amelyben a szerző legutóbbi, lybiai sivatagi utjának élményeit irja meg. A vaskos kötetet 70 eredeti fényképfelvétel illusztrálja. A könyv több mint érdekes: minden lapja izgalmas.

★

FŐBÉRLŐ LESZ az uj esztendőben Gaál Franciska, aki hosszu hotelélet után a Ferenc József-rakpart 16. szám alatt bérelt egy ötszobás lakást. Igen előkelő lakói vannak a dunaparti palotának, itt lakik Fabinyi miniszter és Sztranyavszky házelnök is.

★

AZ UJ CAPRI MEGNYITÁSÁN a születési és a pénzarisztokrácia legelőkelőbb tagjait láttuk együtt. A remek helyiség Capri szigetének minden csodálatos báját Pestre varázsolja, kétségtelenül Pest egyik legdivatosabb és legelőkelőbb szórakozóhelye lesz az uj Capri — éppenugy, mint azelőtt. A Csákvári-duó ma már világhirü kétzongorás jazzprodukciója, továbbá a Len Baker-jazz, Jane Lee ének- és táncszámai, Perényi Lili jazzszámai csak fokozzák azt a sikert, amelyet a régi Capriban a közönség megszokott.

A HADIK KÁVÉHÁZ

HADIK TAVERNA
BAR—DANCING

XI., HORTHY MIKLÓS-UT 38

SZILVESZTERE:

Horváth és Nyári kombinált hanguiat- és jazz-zenekara

Sváb Feri tánczenekara

ÖSSZES HELYISÉGEINKBEN TÁNC!

TÁRSASÁGBELI LÁNYOK szerepeltek mult héten a Kamaraszinházban, a Budai Végzett Ciszercita Diákok matinéján. Sikere volt Vezsenyi Pál négyképes revüjének, Astuto Flaminia hercegnő magyar táncának, néhány apró számnak, valamint a müsor legmulatságosabb darabjának, Vadnay László III. Konrád cimü bohózatának. Csupa bálozó lány játszotta a főszerepeket: Fiala Dőry Zsuzsi, Sólyomváry Lili, Ebinger Lilő, Zupka Baba, Tormay Zsuzsi, Forster Kató, Márffy Babi, Keresztes Magda, Wein Sári, Zsitvay Minci, Abingu Mia, Zettl Buci, Kirchknopf Ili, Szövényi Irén és még nagyon sokan. A többi bálkirálynő és gavallérjaik a nézőtérről vettek részt a kitünő hangulatban lefolyt mükedvelő előadáson.

★

BRODSZKY MIKLÓS betegeskedik néhány hét óta s erre az időre felvonult az előkelő budai szanatóriumba. A személyzet természetesen a szokott gonddal és figyelemmel vette körül, a pedáns nővéreknek azonban sehogysem tetszett a komponista kicsit bohémes életmódja. Az egyik nővér igy referált róla az igazgatónak:

— Furcsa ember ez a Brodszky ur, villanyfény mellett alszik és sötétben zongorázik.

★

A PESTI FÉRFIAK figyelmébe. Feltünő Pesten az a rossz szokás, hogy ha nyilvános helyen egy hölgy érkezik a férfitársasághoz — a férfiak ülve maradnak. Ne tessék azt hinni, hogy más gondunk nincs, de Istenem, ez is...

TURAY IDA egész sereg tündérszép ruhát vitsel az Andrássy-uti Szinház uj darabjában. A remek modelleket a Deák Ferenc-utcai Spiller-szalon szállitotta.

★

HAZAÉRKEZETT FRANCIAORSZÁGBÓL a napokban Pythia, a világhirü grafologusné. Néhány héttel ezelőtt résztvett Párizsban egy diplomáciai vacsorán, ahol természetesen az ő véleményét is kikérték az abesszin konfliktusra és a háborus veszélyre vonatkozólag. Pythia nagy sikert aratott a társaságban, — annál is inkább, mivel a kijelentéseinek nagyrésze azóta már valósággá is érett.

★

VÉGÜL EGY ÉDES történet Komlós Viliről, az enyhén molett komikusról. Az egyik nap a Britannlában ül a barátjával. Egyszer csak odajön hozzájuk egy kövér ur. Komlós felugrik, a kövér ur megöleli.

— Vili!

— Pali!

— Hogy vagy? Hát élsz? Mit csinálsz?

— Remekül vagyok drágám. Örömünnep, hogy látlak.

Egy darabig még beszélgetnek, a kövér ur aztán elbucsuzik. A barát most megkérdezi:

— Mondd, ki volt ez?

Komlós kicsit elgondolkozik:

— Turnén ismerkedtem meg vele. Pécsett szobatársam volt. Ellopta a ruháimat. Feljelentettem. Hat hónapot ült. Azóta most látom először. (U. J.)

Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes FERENC JÓZSEF keserüvizet

Hatása gyors, biztos és rendkivül enyhe

— Papen látogatása Hitlernél. *Berlinből* jelentik: *Papen* volt kancellár, jelenlegi bécsi követ *a karácsonyi ünnepekre visszautazott Berlinbe, ahol több órás bizalmas megbeszélést folytatott Hitler birodalmi vezérrel és kancellárral.* A megbeszélés során szóbakerült Németország és Ausztria viszonyának a kérdése is.

— Hirtelen halál a villamosmegállónál. *Major* Ferencné 61 éves asszony, állami altiszt felesége vasárnap délelőtt a Váci-uti villamos végállomáson, a villamosra várakoztában, hirtelen *rosszul lett, összeesett és mire a mentők a helyszinre érkeztek, meghalt.* Holttestét a Bonctani Intézetbe szállitották.

— Hamis tizpengősök Sopronban. *Sopronból* jelentik: Vasárnap több soproni kereskedő *hamis tizpengős bankjegyeket szolgáltatott be a rendőrségen* Megállapitották, hogy a hamis tizpengősöket *Budapesten gyártották* és Sopronban a nagyforgalmu üzletekben hozták forgalomba. A rendőrség a pénzhamisitók kézrekeritésére megindította a nyomozást.

— Riporterbál — Revue de la Couture. A pesti hölgyek nagy eseménye lesz az idei *Riporterbál*, amelyet a rendőri riporterek *január 31-én rendeznek a Newyork*-ban. A legendáshirü párizsi divatbemutatók mintájára *nagyszabásu divatrevü lesz a bál attrakciója.* Hogy a divatrevü minden szempontból tökéletes legyen, a *harminc legszebb pesti manneken mutatja be a női ruhakészités csodáit a közönségnek.* A bál előtti napok egyikén *manneken-sorozás lesz*, amelyen szigoru zsüri fogja a *«Revue de la Couture»* szereplőit kiválogatni. Ezenkivül rengeteg más mulatságos meglepetésről és szórakozásról is *gondoskodik a rendezőség.*

— Vasutas-bál. *A Magyar Keresztényszociális Vasutasok Országos Gazdasági Egyesülete* 1936 február hó 15-én, szombaton este 9 órai kezdettel Segélyalapja javára a Pesti Vigadó összes termeiben nagy *Vasutas-bált* rendez.

— Karácsony hete és villanyfőzés. Karácsony hetében a Honvéd-u. 22. sz. alatti Elektromos Kiállitás villamos gyakorló konyhájában főleg sütemények sütését mutatják be, mégpedig hétfőn és pénteken délelőtt fél 10 órai kezdettel. Egyben közöljük, hogy az Elektromos Müvek a villamos tüzhelyek árát leszállitotta. Felvilágositással a honvédutcai kiállitás szolgál. A kiállitás nyitva: d. e. 8—2 és d. u. 4—7 óráig.

IDŐ

Európaszerte szárazabb és valamivel csendesebb is lett az időjárás, csak Keleteurópában tart még változatlanul tovább a rossz idő. Az Alpok környékén igen erős fagyhullám alakult ki. A svájci hegyekben minusz 15 Celsius-fokig, Piemontban minusz 17 Celsius-fokig szált le a hőmérséklet.

Hazánkban még többfelé volt kisebb havazás, a keleti megyékben is kiadósabb mennyiségü eső hullott. (Több helyen 4—5 milliméter.) A nappali hőmérséklet a dunántuli megyékben nem érte el mindenütt az olvadási pontot, Keleten plusz 3—4 Celsius-fokig emelkedett még. Az éjjeli lehülés nagyon megerősödött a nyugati határszélen (közel minusz 15 Celsius-fokig), az Alföldön azonban csak gyenge éjjeli fagy volt. A szél a nappali órákban gyengült, este ismét megélénkült. A hegyeken nagy hóbőség uralkodik és a hó minősége is jó.

Hóvastagságok vasárnap reggel: Budai hegyek alján 25, tetején 30, Svábhegy 35, Virágosnyereg 50 centiméter; Bakony: Farkasgyepü 45, Zirc 51, Veszprém 48 centiméter; Pilis: Dobogókő 72, Visegrád—Nagyvillám 55 centiméter; Börzsöny: Kisinóc 42; Cserhát: Salgóvára 30; Mátra: Gallyatető 67, Kékes 85 centiméter; Mecsek: Misinatető 20 centiméter. A hegyeken sokfelé (még a Budai hegység egyes részein is) 1—2 méter magasságu hótorlaszok vannak.

Budapesten vasárnap délben a hőmérséklet 0 Celsius-fok. A tengerszintre átszámitott légnyomás 759 milliméter, mérsékelten emelkedő irányzatu.

Várható időjárás a következő 24 órára: Hidegebb és felhősebb. Az északi és keleti határmegyékben esetleg kisebb havazások. A szél mérsékelődik.

Kellemes karácsonya, boldog ujéve lesz, ha 7—10 napot tölt a

SVÁBHEGYI SZANATÓRIUMBAN

Budapest centrumától 12 percre

Kura, sport, szórakozás * Mérsékelt árak

Schischné Párisi-utca 6 — Haute couture, Tricots, Jersays costumes — EREDETI angol-francia modellruhák

NAGY ZSIGMOND lakberendező áruház Lázár-u. 3. Kisbuforok is

A **METROPOLE** szinpompás **Szilveszter**e szenzációs lesz

Asztalrendelés: Tel: 38-9-50

A velszi herceg vidám budapesti víkendje

Nyugodt nap után hajnalig szórakozott egy nagymezőuccai mulatóhelyen az angol trónörökös

(Saját tudósítónktól.) Bécsben gumibottal verték szét a rendőrök a Ringen a tömeget, amely útját állta a szállodájából kilépő velszi hercegnek. Budapesten rendőrt sem lehet látni a Dunapalota környékén, csak nagy ritkán, mert — nincs szükség rendőrre. A budapesti közönség, úgy látszik, sokkal fegyelmezettebb a bécsinél. Közügynek tekinti a herceg budapesti tartózkodását és minden budapesti polgár, akit a véletlen a herceg közelébe sodor, egyénenként fontos magánügynek is tartja, hogy ezt a közügyet tőle telhető buzgalommal szolgálja. Közügy és ugyanekkor izgató magánügy lett a velszi herceg Budapesten. Amint vannak önkéntes »*előmulatók*«, úgy vannak *előrukkolók*, akik majdnem elájulnak az izgalomtól, hogy a herceg jól érezze magát abban a helyiségben, ahová belép, vannak *elősétálók*, akik feláldozva azt az élvezetet, hogy a herceget az uccán sétálni lássák, előremennek és mint önkéntes detektívek, utat nyitnak a csoportosulók között a hercegnek, összetett kezekkel könyörögve polgártársaiknak, hogy ne álljanak meg, hanem menjenek tovább. Vannak uccai *előköszönők*, akik kipróbálják a herceg inkognitóját és felbátorítják az utánuk jövőket, hogy ők is üdvözöljék *Earl of Chester*-t, és vannak olyanok, akiket *a mesterséges közöny előharcosainak* lehetne nevezni. Ezek leülnek a herceg közelében lévő asztalhoz, szoborszerűen merev arccal néznek a semmibe, a Bank of England egész aranykészletéért és a dominiumok összes kincseiért sem néznének a hercegre, sőt hátat fordítanak a hercegnek, hogy kísértésbe ne essenek.

Amióta a herceg Budapesten tartózkodik, immár negyedik napja, tökéletesen kialakult a város képe, melyet a herceg felé mutat. Az első este lázas igyekezete, amely egy mulatóhelyen vad csinnadrattában, a parkett örökös forgatásában, a parkettáncosok és a görlök állandó szerepeltetésében és szüntelen zenélésben jelentkezett a herceg szórakoztatására, halkult és finomodott; a város, amely most mutatta meg igazán, hogy nem veszett ki belőle az ízlés és a stílus, csodálatosan alkalmazkodott vendégének egyéniségéhez. *Becsületére legyen mondva Budapestnek:* mindazok, akik már féltették ezt a várost attól, hogy még nem eléggé nagykorú és nem szívta fel teljesen a nagy nyugati városok ízlésbeli és kulturális fegyelmezettségét, tévedtek és most büszkén állapíthatják meg, hogy Budapest azonkívül, hogy nyugateurópai értelemben felnőtt város, amelynek lakossága tökéletesen fegyelmezett, tud még valamit, amit talán nem tud sem Bécs, sem Párizs: *szerencsés és sajátosan egyéni formában tudja kifejezésre juttatni, hogy örül a hercegnek és közügyként kezeli ittartózkodását.* Elsősorban ez szolgál magyarázatul arra, hogy programszerű másfélnapját már öt nappá hosszabbította meg az angol trón várományosa. És itt mingyárt állapítsuk is meg, hogy ebben az érdemben nincs nagy része a rendőrségnek, amely túlbuzgalmában és Budapest félreismerésében nem egyszer balkezesen viselkedett.

Egyre több budapesti vendéglő és éjjeli mulatóhely vendégkönyvébe kerül be a jellegzetes »*Edward P.*« aláírás. Nemcsak a magyar sajtó, hanem a külföldi lapok is részletes, bő tudósításokban számolnak be a velszi herceg vidám tartózkodásáról a magyar fővárosban, csak *sajnos, fényképekben eddig alig sikerült megörökíteni a velszi herceg budapesti tartózkodását.* A tapintatáról híres osztrák rendőrség a fényképezéssel kapcsolatban kitűnően megtalálta a középutat, amikor megakadályozta, hogy a herceget minduntalan *magnéziumfénylobbanással* idegesítsék, *de ugyanakkor a tapintatos formában, szinte észrevétlenül készült felvételek létrejöttét egyenesen elősegítette.* A herceg kitzbüheli és bécsi tartózkodásáról a világsajtóban sok pompás felvétel jelent meg. Az alantasabb rangú rendőri szervek azonban mindent elkövetnek — és meg kell mondani végre: civilizálatlan durvasággal — hogy a velszi herceg budapesti tartózkodását ne örökítse meg lehetőleg egyetlen felvétel sem. A hercegről Budapesten is készült rengeteg pompásnál pompásabb felvétel. *Készítői között olyan nemzetközileg ismert és elismert művészei vannak a fényképészetnek, mint az az ismert fotografus, akinek a londoni Studio állandóan közli a képeit.*

A képek igen tapintatosan, anélkül, hogy a herceg vagy környezete észrevenné, elkészülnek, *de utána a herceg környezetében hemzsegő detektívek heves jelenetek közben motozzák meg a fényképészgyanús embereket, ezáltal nem kis mértékben idegesítve magát a velszi herceget.* Még nem biztos, hogy a herceg meddig marad, de bármennyire jól érzi is magát, végül mégiscsak el fog utazni s budapesti tartózkodásáról egyetlen jólsikerült fénykép sem fog megmaradni. Különböző szemétkosarakban több *mint ezer felvétel összetört lemeze és eltépett filmje fekszik, mint a detektívek »konstruktív« munkájának eredménye.*

Cigányos szórakozás Budán

A velszi herceg szombatra virradóan hajnali háromnegyedháromig szórakozott cigányzene mellett a budai Kakuk-étteremben. Először volt része pesti tartózkodása alatt igazi magyaros mulatásban. A leckét *Szinyei Merse* Félixtől, a világhírű magyar festő elegáns fiától kapta, aki a Kakuk-étterembe a vidéki magyar kúriák cigányos mulatójelenetét idézte. Zamatosabbnál zamatosabb magyar hallgatókat és csárdásokat játszott a cigány, mire a herceg asztala mögött egy társaság csárdásozni kezdett. Az angol trónörökösnek meglehetős kényelmetlenül hátra kellett fordulnia, ha látni akarta a csárdást, de mosolygó arccal, szívesen tette, mert érezte, itt nem az ő tiszteletére mutatják be a csárdást, csupán, ami sokkal több, egy jókedvű, beborozott társaság mulat.

A Kakuk étteremben tartózkodott véletlenül *Kalmár* Tibor. A közönség felfedezte és zajos tapssal követelte, vegye ki a prímás kezéből a vonót. Kalmár egymásután játszotta el a szebbnélszebb magyar nótákat lehelletfinoman. A herceg nagy érdeklődéssel hallgatta. Amikor Kalmár végzett és elhaladt a herceg asztala előtt, a trónörökös mosolyogva bólintott és megköszönte a rögtönzött koncertet.

Utána a zenekar katonanótákat és indulókat húzott, és a herceg vezette a közönség ütemes tapskoncertjét. Lord és Lady *Carrick* és Wallis *Simpson* asszony együtt tapsolt a hercegge. Hajnalfelé a herceg pezsgő helyett már új kedvenc italát, a barackpálinkát rendelte. Három órára járt az idő, amikor a herceg és társasága felemelkedett. Kifelé haladtában a herceg odabólintott Szinyei Merse Félix felé, aki felemelkedett asztala mellől. A jókedvű társaság egyenesen a Dunapalotába hajtatott, ezáltal rombadöntve azoknak reményét, akik a különböző pesti mulatókban és vendéglőkben türelmetlenül várták a herceg érkezését.

Harminc „fütyülőt" küldött Londonba a herceg

A herceg szombaton *egész délelőtt szobájában tartózkodott.* A reggelit és a könnyű löncsöt szobájában fogyasztotta el, lapokat olvasott és diktált titkárának.

Délelőtt újabb ajándékok érkeztek. *Lányi* Dezső szobrászművész kis magyar márványtalapzatú bronzszobrot készített a hercegről, cilinderben, zsakettben, gomblyukában virággal. A szobrot Marenchich vezérigazgató vitte fel a hercegnek, aki *elfogadta.* Közölte vele a vezérigazgató, hogy a szobor egy éjszaka készült, mire a herceg megjegyezte:

— *Ördögien ügyes munka.*

Róna György építész üvegdobozban *a magyar parlament gipszmását küldte el a hercegnek,* a talapzaton ezzel a felírással: »*Ezeréves alkotmányunk vára, Nagy-Magyarország biztosítéka: a magyar parlament*«. Megjelent a szállodában *Szendy* Károly polgármester is és *két díszalbumot hozott,* mint a főváros ajándékát. A díszalbumban színes művészi fényképfelvételek vannak Budapestről a következő ajánlással: »*Edward velszi herceg őkirályi fenségének emlékül, Budapest székesfőváros*«.

Második éjszakáját a velszi herceg, mint ismeretes, a Kis Royalban töltötte, ahol nagyon tetszettek neki az úgynevezett »fütyülők«, amelyekben a pálinkát felszolgálták. Már akkor kérte az étterem tulajdonosát, *Korányi* Zoltánt, hogy küldjön lakására különböző nagyságú »fütyülő«-mintákat. A vendéglős másnap el is küldte a mintákat a Dunapalotába, a herceg megnézte, majd annak az óhajának adott kifejezést, hogy *harminc darab ilyen fütyülőt különböző nagyságban azonnal szállítsanak a lakására, mert Londonba akarja küldeni, ahol még nem ismerik. Korányi* igazgató szombat délelőtt *elküldte a harminc darab fütyülőt a Dunapalotába,* ahonnan postán azonnal Londonba továbbították — a *Buckingham-palotába.*

Két tapintatlan amerikai a Váci uccán

A herceg csak délután jött le lakosztályából és *ismét vásárlókörútra indult a Belvárosban.*

Bement a *Váci ucca 11/a.* sz. alatt levő *Benyovics* lakásművészeti boltba, ahol *két darab fémhajó-asztaldíszt és 12 hollandi poharat vásárolt. Rössler* Andor Dorottya uccai órásüzletben *piros kis ébresztőórát vett.* Megjelent a *Banet* ingkészítő cégnél is, ahol *több selyem- és flanellinget csináltatott magának.* A herceg ingeiben nem baloldalt a mell alá hímezteti be a monogramját, hanem hátul a nyaknál és a monogram színe befelé fordul. Több dísztárgyat vett a váciuccai *Klepa*-cégnél, ahol hosszabb ideig válogatott a dísztárgyak között. Innen társaságával tovább sétált; bement a *Trianya* cipőüzletbe, ahol társaságával néhány pár cipőt vásárolt.

A herceg vásárlókörútja végén a *Dorottya uccai Hültl* üvegáruházhoz érkezett el. Amikor belépett az üzletajtón, *két amerikai úr felismerte* — akik véletlenül tartózkodtak az üzletben — és *angolul megszólították.* A herceg erre *szó nélkül sarkonfordult és tovább ment.*

Ismét a gőzfürdő

Öt óra előtt öt perccel megállt a B1. 150. számú autó a Gellért-fürdő bejárata előtt. Az autóból *egyedül szállt ki a herceg és egyenesen a gőzfürdő felé sietett.* Az előcsarnokban *Bánlaky* Géza vezérigazgató köszöntötte és lekísérte a gőzfürdő ajtajáig. A herceg, magával hozta villámzáras fürdőtrikóját.

Először a nedves gőzbe ment, leült az egyik kőpadra, hátát a falnak támasztotta és félig ülő, félig fekvő helyzetben pihent. Tíz perc leteltével *Bilkey Papp* főorvos beüzent és figyelmeztette a herceget, hogy most *jó lenne, ha hideg zuhanyt venne.* A hideg zuhany után a herceg újra visszament a nedves gőzbe és *a tízperces nedves gőzölést ötször megismételte.* A nedves gőzben véletlenül ott tartózkodott az Ibusz egyik idegenvezetője, akit a herceg megszólításával tüntetett ki. Az idegenvezető kimerítően válaszolt a herceg kérdéseire. A trónörökös *a magyar fürdőviszonyok iránt érdeklődött,* különösen a termálforrások helyzetéről informáltatta magát.

A beszélgetés végén szívélyesen elbúcsúzott az idegenvezetőtől és zuhanyozott. A zuhany alól egyenesen *a száraz gőzbe ment.*

A szárazgőz szoba bejáratánál ki van írva, hogy »*csak száraz testtel szabad a bemenet*«. A herceg nedves testtel lépett be, mire a gőzfürdő közönsége vidám megjegyzéseket tett a herceg »törvénysértésére«.

Húsz percig volt a herceg a szárazgőzben s amikor kijött, *Biró* masszőr 17 percig masszírozta. A masszázs végén nagy dézsa hideg vízzel öntötte le a masszőr a herceget. A herceg felugrott és tussolt, majd villámzáras fürdőtrikójában *a pezsgőfürdőbe sietett, ahol fejest ugrott, majd megállás nélkül háromszor végiguszta a medencét és kisietett.* A herceget a pezsgőfürdőben *senkisem ismerte fel.*

A herceg ezután felöltözködött és a Gellért-szálló *zenetermébe ment,* ahol már társasága várta. Wallis Simpson asszony és lady *Carrick* társaságában bő uzsonnát fogyasztott el. Mialatt a herceg a gőzfürdőben volt, Simpson asszony és Lady *Carrich,* a Gellértfürdő egy másik specialitását vette igénybe, *a habzó gőzfürdőt.*

A herceg cocktailt kever

A Gellértből a herceg társaságával este 7 órakor *visszahajtatott a Dunapalotába.* A társaság férfitagjai már lenn ültek a Dunapalota grillje-ben, hozzájuk csatlakozott a velszi herceg a két hölggyel.

A herceg kijelentette, hogy *maga készítette cocktailt akar inni.* A pincérrel előbb hosszan értekezett azokról a »nyersanyagokról«, amiket a cocktailba akar keverni. A pincér hamarosan megjelent a tálcával, amelyen *egynéhány kockacukor, narancshéj, narancs, angolkeserű, víz és kanadai whisky vot.* A herceg azután *hozzákezdett a cocktail keveréséhez* amely kissé hasonlít a Budapesten is ismert »*Tom collins cocktail*«-hez.

A herceg maga elé állított *egy nagy ezüst cocktail-shakert,* abba először egy kockacukrot, egy rész angolkeserűt, egy rész vizet, egy rész kanadai whiskyt töltött, azután vékonyan, éppen a felületén lemetszett narancshéjakat tett rá és az egészet *összerázta.* A társaság több mint egy óra hosszat tartózkodott a legjobb hangulatban a grill-

3 HUSVÉTI UTAZÁS:
„CONTE BIANCAMANO"
április 6—22.
SZICILIA, ATHÉN, STAMBUL
„OCEANIA"
április 7—23.
SPANYOLORSZÁG, MADEIRA
„SATURNIA"
április 8—27.
SZENTFÖLD, EGYIPTOM
Kérjen prospektust!
ITALIA • COSULICH
THÖKÖLY ÚT 2. VÁCI UCCA 4

bölcs előrelátás,
ha a hő és hangszigetelő
szab. „BÉLES" téglákat alkalmazza
anyagban, terkihasználásban, tüzelőanyagban
nagy megtakarítás.
nagybátony-újlaki egyesült bányamüvek rt. budapest.

Fotoriport a mohácsi árvízről

A jégtorlódás miatt Mohácsnál kiöntött a Duna és elárasztotta Frigyes főherceg erdőit. Az árvíz hírére Albrecht főherceg Mohácsra utazott. Jobboldalt az elárasztott terület

ben. Először a herceg által készített cocktailt ittak, azután más italokra tértek át.

„Ugyanazt a vacsorát..."

A cocktail-party után a herceg félkilenc óra tájban felment szobájába, ahol körülbelül háromnegyed óra hosszat tartózkodott. Kétsoros szmókingban, dupla félkemény gallérban és félkemény ingben jött le társaságával a Dunapalota *Grill* bárjába. A társaságában lévő hölgyek közül Lady *Carrick* mélyen kivágott fekete estélyi ruhában jelent meg, a ruhát nyakra erősített fekete pánt tartja. Mrs. Simpson rózsaszínű, Mrs. Ogliwey zöldszínű estélyi ruhát viselt.

A herceg magához intette a főpincért és lakonikusan kijelentette:

— *Ugyanazt a vacsorát kérem, amit tegnap ettem.*

Így tehát a herceg szombaton este végigette a csütörtöki és pénteki vacsoramenűjét, kezdve a votkától, kaviáros palacsintától egészen a magyar pezsgőig.

Éjjel 11 órakor a herceg még jókedvűen beszélget a Grill-bár sarokasztalánál és mosolyogva figyeli, hogyan zsúfolódik estélyiruhás közönséggel a kis barterem. Az urak nagyrésze frakkot öltött arra a hírre, hogy a herceg szombaton este valamelyik budapesti bálba elmegy. Arról volt szó, hogy a Hungáriába a »*Tavasz a télben*« című bálba megy, de mivel szmókingban jelent meg a vacsorán, ezek a báli reményes egyelőre összeomlottak. Tizenegy órakor mindenki találgatja, hogy a herceg felmegy-e frakkot ölteni, vagy pedig szmókingban marad és voltaképpen hová megy.

A Moulin Rouge-ban

A herceg társasága háromnegyed tizenkét óráig maradt a Dunapalota grill-bárjában. Háromnegyed tizenkét óra után felvonult az egész társaság az emeletre. A velszi herceg és kísérete közel háromnegyed óra hosszat tartózkodott az emeleti lakosztályban. Ezidő alatt a Dunapalota környékét valósággal *ellepte a luxusautók tömege.* Egynegyed egy órakor *Wunder* József rendőrfelügyelő vezetésével rendőrosztag jelent meg a Dunapalota előtt, hogy egy kis rendet teremtsen a zsúfolt járdákon és a valósággal összegabalyodó autók között.

Pontban negyedegykor a herceg társaságával, angol módra, *hajadon* fővel kijött a szállóból. Szmókingba volt öltözve. A hölgyek szürke pelerint viseltek estélyi ruhájuk fölött.

A luxusautótábor közönsége és a foyerben váró estélyiruhás tömeg még mindig nem tudta, hová készül a herceg.

Amikor a herceg beszállt a B. L. 150. számú autóba, előrehajolt és a sofőrnek csak annyit mondott, hogy *hajtson előre.* Amikor a Mária Valéria ucca sarkára értek, akkor *odaszólt a sofőrnek, hogy jobbra hajtson.* A kocsitábor természetesen a herceg nyomában. A luxusautók utasai csak azt látták, hogy a hercegi kocsi és utána a másik két kocsi befordul a gróf Tisza István uccába és az Andrássy úton át a Moulin Rouge elé, ahol megáll.

A kocsiból először a herceg szállt ki, aki fejbólintással fogadta a kapuban álló Flaschner Ernő igazgató tisztelgését.

A hölgyekkel együtt felment a zsúfolt mulatón keresztül a bejárattal szemben lévő félemeleti úgynevezeett inkognitó páholyba. Az inkognitóban lévő angol trónörökös az inkognitó páholyból nézte végig a Moulin Rouge műsorát.

Amikor a velszi herceg megérkezett, éppen Irma *Eckert* táncolt. A herceg megtapsolta a remek alakú szép táncosnőt. Rögtön francia pezsgőt rendelt a hölgyeknek, ő maga pedig barackpálinkát és Black and White whiskyt rendelt. A herceg a vasárnapra virradó hajnal nagy részét a Moulin Rougeban töltötte.

A velszi herceg Mouln Rouge-beli éjszakájának érdekes kis színt adott a következő jelenet:

Dénes György és *Pethes* előadták a népszövetségi delegátusok paródiáját. Pethes és Dénes az idegen nyelvek hangzását utánzó »halandzsa«-nyelven parodizálták az egyes népszövetségi delegátusokat, az olaszt, a németet, a franciát, a törököt, az amerikait és azután abbahagyták. Nagy tapsban volt részük, a herceg is tapsolt.

A herceg adjutánsa magához kérette az igazgatót és megkérte, hogy a művészek mutassák be, ha lehet, *az angol delegátus felszólalásának paródiáját is,* amit a hercegre való tekintettel kihagytak. Pethes és Dénes erre visszament a parkettre és bemutatta a népszövetségi angol delegátus karikatúráját is, ami az angol hercegnek nagyon tetszett és a jelenetet nagyon megtapsolta.

Ez alatt az idő alatt érkezett társaságával a Mouin Rougeba ifj. *Horthy* István, a kormányzó fia, aki a velszi herceg közelében kapott páholyt.

Hajnali két órakor a herceg *csárdást táncol a parketten.*

A neurózis védelmében

Irta: BÁLINT GYÖRGY

Idegorvosok dolga tudományosan megállapitani a különbséget a neurózis és a pszichózis, a lelki elfojtottság és az elmebaj között. A pszichoanalízis mindent megtett és megtesz ezután is, hogy élesen és gondosan végigvezesse a kétféle lelkiállapot genézisét és meghatározza: hol és miért válik ketté fejlődésük útja. Mondom, tudományos probléma ez. A laikust inkább csak a fejlődés végeredménye érdekli, a kész jelenség, melylyel lépten-nyomon dolga akad. Látszólag talán nem is aktuális ez a kérdés, de valójában mégis csak az. Mert anélkül, hogy az okát tudni lehetne, az utóbbi időben egyre több pszichotikussal találkozunk és egyre kevesebb neurotikussal. Szerény ismeretkörömben nekem is egyre több elmebeteggel akad dolgom. Legtöbbször rokonszenves, okos, tehetséges emberek, a légynek sem ártanak — de hiába, mégiscsak elmebetegek és az, megvallom, zavar. Tudom, hogy ez előítélet, gyakran szégyenkezem is miatta, de sajnos, mégiscsak jobban szeretem a neurotikusokat.

Laikusok, vagy hogy úgy mondjuk, fogyasztók számára van egy elég biztos ismertetőjel, melynek segítségével a neurotikust és pszichotikust megkülönböztetheti. A neurotikus típust rendszerint a bizonytalanság jellemzi, a pszichotikust viszont a feltűnő határozottság. A neurotikus, különösen ha némi kisebbrendűség-érzése van, majdnem mindenben bizonytalan, a pszichotikus viszont majdnem mindenben biztos. A neurotikus kételkedik magában és sűrűn vannak érzelmi és intellektuális válságai. A pszichotikus (legalább is az a válfaja, mellyel mostanában annyit találkozunk) vakon hisz magában, érzelmi és szellemi élete egyszerű, élesen meghatározott, divatos szóval élve: áramvonalas. A neurotikus legtöbbször hanyagul, tétován jár, a pszichotikus erőteljes, kemény léptekkel közlekedik. A neurotikus mindig csak kérdez, a pszichotikus mindig csak felel. A neurotikus vizsgál, elemez, a pszichotikus rendszert épit.

Talán ez az utóbbi szokása a leggyakoribb és legveszélyesebb, ez a zavar- és törésnélküli vezér- és megváltó-komplexum. Sohasem tud nagy és termékeny mozgalmakhoz kapcsolódni — mindig maga teremt magának mozgalmat, szigorúan egyéni és újszerű elgondolás szerint. Mindegy, hogy közéleti vagy intellektuális mozgalomról van-e szó: a pszichotikus ember mindkét esetben kíméletlenül autokratikus vezérnek bizonyul és az egyéniség kultuszát, melyet a tömegmozgalmakkal szembeszegezett, nem érvényesíti saját követőivel szemben. Kritikát nem tűr, nem is érti meg, mert sohasem kételkedett önmagában. A tudás helyett a hit alapján áll és sűrűn beszél elhivatottságról, küldetésről. Vezér-komplexumot tulajdonképpen akkor is találunk nála, ha nem a közélet vagy az irodalom terén működik. A legegyszerűbb, legszerényebb tehetségű és szerepkörű pszichotikus is rideg tekintély-alapon áll. Feltétlen tekintélynek tartja magát minden síkon és az élet minden megnyilatkozásában olyan makacsul és kétségbeejtően biztos a dolgában, hogy az ember néha szeretné agyonütni. Ha panaszkodik, mindig csak kifelé tesz szemrehányást, sohasem befelé. Nyoma sincs benne annak a szomorú és értelmes öngúnynak, mely a fejlettebb szellemi képességű neurotikusokat oly rokonszenvessé tudja tenni.

Nem lehet tudni, miért szaporodtak el annyira az utóbbi években a pszichotikus lelkialkatú emberek. Talán ez is divat volna, mint annyi minden? Annyi bizonyos, hogy azelőtt, ha négy-öt értelmesebb ember beszélgetésre összeült, mindig akadt közöttük legalább egy, akinek keserves és lelkiismeretes tépelődései érdekes kérdéseket vetettek fel és gyakran termékenyítően hatottak valamennyiünkre. Mostanában viszont minden zártkörű beszélgetés egy-egy megnemértett próféta asztalcsapkodásától hangos, vagy pedig valamilyen keményállkapcsú magánvezér fagyos-fölényes tekintélymosolyától némul el. Idegen urak, alig félórai felületes ismeretség után egyéni szerkezetű zseb-világnézetet rántanak elő és fenyegetően kínálják oda a tehetetlen áldozatnak.

Sivár és fárasztó dolog ez. Valóságos üdülést jelent, ha időnként egy-egy becsületes régivágású kisebbrendűség-komplexumos emberre akadunk. Igaz, hogy túlbonyolítja néha a dolgokat, de ez még mindig rokonszenvesebb, mint a túlegyszerűsítés. Mert, ne felejtsük el: a lelkiismeretes bizonytalanság hasznosabb és építőbb, mint a gyanúsan szilárd bizonyosság és a legszerényebb neurózis is többet ér, mint a legcsillogóbb paranoia.

Fonómunkások. A zsolnai Baross Gábor iparosotthon homlokzatának szobrászati dísze. Lányi J. Dezső műve

rinted tehát, ez mind azért van így, mert csakis a teljesen egyforma nagyságu lélek-szilánkok keresik egymást, és illenek össze.

— Igen. És ezek a tulajdonképpeni iker-lelkek.

— Mint te, meg én. Mi?

— Meg vagyok róla győződve, — vallott Szalóky, nevetéssel leplezve komolyságát.

Peér ismét tréfás önelégültséggel bólogatott igent; aztán felkacagott.

— Te! Ha az egyetemi körben sejtenék, hogy ilyesmivel foglalkozunk? . . .

— Valószínüleg kinéznének a kávéházból . . . Ott különben az se nagyon használ nekünk, hogy a bimetallizmust tanulmányozzuk.

Szalóky ez utóbbi szavak után hirtelen elhallgatott, keresgélni kezdett íróasztalán, szivarra gyújtott, mindezt, hogy időt nyerjen, végre mégis elkezdte tétovázását, és tőle telhető közömbös hangon szólt oda barátjának:

— Mennyire vagy a pályázattal?

De Peér válasz helyett csak türelmetlenül vonogatta vállát, aztán kelletlenül vallotta be a rég megérett elhatározását:

— Letettem róla.

— Le? . . .

— Ha mondom . . . Elhiheted . . . Miért nézesz reám olyan nagy örömmel?

— Mert mázsás követ gurítsz le az agyamról.

— Hogyan? Talán te is?

— Igen, barátom, én is! . . . — kiáltott Szalóky felugorva helyéről, s most már ő tette kezét az Andor vállára. — Hallgass ide. Már rég megfogamzott bennem a gondolat, hogy azt, amit mi ketten annyiszor, és olyan szegről-végre megbeszéltünk együtt, papirra vetem . . . Eleinte csak úgy, ni, mulatságból, de lassanlassan a pályázatról kezdtem álmadozni, amely egy csapásra ismertté tehetné nevemet . . . és akkor . . . Hanem ez nem tartozik ide. De aztán, valahányszor eszembe jutottál, mindig kétségbe estem.

— Köszönöm.

— Ne ostobáskodj. Nagyon jól tudod, hogyan értem. Két oknál fogva kötötted meg a kezemet. Elő-

Lányi Dezső

Amerikai bölény c. szobosszüve, mely a Lipótvárosi Casinó díját nyerte, repr.

Művészet 1913. 17. l.

Művé

Szerkeszt

Lyka Ká

Családi értesítések:

Farkas Klári
és
dr. Egri István
okl. gépészmérnök, az Egri és Fia cég beltagja, házasságot kötöttek

Kormos Adolf
és neje szül.
Maixler Gizella
e hó 16-án ünnepelték házasságuk 25-ik évfordulóját

Singer Rózsát
Hajdunánásról
e hó 15-én eljegyezte
Weisz Sándor
rövidárukereskedő,
Hőgyész, Tolna m.

Komlós Erzsi
és
Láng Lajos
jegyesek

Schwarcz Margit
Büdszentmihály,
Farkas Henrik
Makó, jegyesek

Krausz Jolán
(Tét) és
Mandl György
(Keszthely)
jegyesek

Schweitzer Juliskát
Bercel (Nógrád m.), eljegyezte
Steiner Frigyes
Poroszlóról
(Minden külön értesítés helyett)

Lunzer Magda
Zalabér és
Weisz Ferenc
Tapolca, ma délután 1 órakor tartják esküvőjüket Zalabéren a szülői háznál.
(Minden külön értesítés helyett)

Klein Lajos
fakereskedő, Szilhalom és
Fendrich Bözsi
e hó 25-én, kedden tartják esküvőjüket Nagyvisnyón
(Minden külön értesítés helyett)

Faragó Lilit
néhai Faragó Lipót mérnök leányát eljegyezte
Berényi Imre
(Minden külön értesítés helyett)

Vámos Kató
Margita és
Feldheim László
jegyesek
(Minden külön értesítés helyett)

Häusler Piroska
és
dr. Hirschberger Ottó
e hó 23-án házasságot kötöttek

Spitzer Esztikét
Paksról, eljegyezte
Singer Adolf
Mosonból
(Minden külön értesítés helyett)

Grosz Jenő
Újpest és
Gerstenfeld Anni
Újpest, jegyesek

Nussbaum Regina
és Endler Frigyes
a mai napon délután félháromkor tartják esküvőjüket a Csáky uccay templomban

Hame Hilda
és
Mészáros László
Jobbágyi, házasságot kötöttek
(Minden külön értesítés helyett)

Rottmann Flórika
Dunaharaszti és
Fürst László
Rákospalota, jegyesek
(Minden külön értesítés helyett)

Őry Julianna Éva
és
Márkus Pál
házasságot kötöttek
(Minden külön értesítés helyett)

Vámos István
a Salamander-cipő R. T. üzletvezetője eljegyezte
Kádár Bözsit
Kádár Endre cipőnagykereskedő leányát.
(Minden külön értesítés helyett)

Braun Edith Livia
és
Hirsch László
jegyesek
(Minden külön értesítés helyett)

Hecht Erzsi
Baja,
Lederer Márton
Novisad, jegyesek
(Minden külön értesítés helyett)

Weisz Irénke
Hajdúdorog és
Schindler Lajos
Földes, jegyesek

NÁSZUTASOK
Rómába 70%-kal olcsóbban utazhatnak, közben Velencét, Páduát, Bolognát, Firenzét is megnézhetik
Felvilágosítással szolgál Az Est utazási irodája, Erzsébet körút 18—20

— **Őrizetbe vettek egy lopáson tettenért tornatanárnőt.** A főkapitányságon szombaton őrizetbe vették *Katona* Béláné testnevelési tanárnőt, akit pénteken tettenértek, mikor *egy előkelő családnál 20 pengőt lopott.* Több feljelentés érkezett már előzőleg a rendőrségre, hogy néhány helyen rejtélyes körülmények között tünedeznek el apróbb értéktárgyak és készpénz. Detektívek bújtak el az egyik lakásában s tettenérték a megtévedt tanárnőt, aki *a familia gyermekeit tanította tornára.* Valószínű, hogy a megtévedt asszony *kleptomániás*, miután *havi jövedelméből kitűnően meg tudott élni.*

— **Báli éjszakák. A szombat és vasárnap éjszaka báli eseményeiről keddi számunkban közlünk részletes tudósítást.**

Csillárt Meteor csillárgyár
üzleteiben vásároljon! ● 10 üzlet
Központ: Podmaniczky utca 27.

A Fészek Klub jelmezbálja

(Saját tudósítónktól.) Ami ötlet, művészet, szépség, elegancia, pompa összegyűjthető Budapesten, az mind felvonult szombat éjszaka a Fészek Klub jelmezbálján. Már este 9 óra után hatalmas autótábor kígyózott a Klub kertészuccai bejárata elé, ahol díszruhás rendőrök irányították az egyre torlódó autóforgalmat. Kíváncsiak tömege lepte el a környéket és nézte az érkező jelmezek teatrális felvonulását.

A hallban a Fészek Klub vezetősége *Schidloff* Ferenc, *Bruchsteiner* Ervin, *Gyenes* Lajos és dr. *Szterényi* Gyula fogadták a rendezőbizottság élén a vendégeket. A hall falait freskók és színpompás lárvák díszítik.

Rögtön a feljáratnál *kis paraszt faluba* jutunk. Az egyik ház felett éppen most szállít a gólya síró, kapálódzó művészeket. A mennyezetről színes lampionok csüngnek alá. A falak dekoratív hatása valósággal meglepi az érkezőket.

A feljáratnál *hatalmas aranyozott Buddha-szobor, Lányi Dezső alkotása: Hóman Bálint kultuszminiszter karrikatúrája bólongatva üdvözli az érkező vendégsereget.* Vele szemben *Márkus* László és *Gerevich* Tibor szobra, körül a falakon: »*Így festetek ti*« karrikatúrái külföldi és magyar festőművészeknek. *Rubens, Gaugin, Picasso, Mattise, Cézanne, Renoir, Scheiber, Kernstok* Károly, *Vaszary, Rónay, Csók, Benczur* festőművészek stílusának karrikatúrái.

A Fészek Klub valamennyi termében egy-egy fővárosi színház rendezkedett be. Az első terem az Operaházé, amely a Seherezádé, a Rip van Winkle és más operák díszleteivel hangulatosan van feldíszítve. Márkus László, ifj. Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán vezetésével az Operaház tagjai szerepelnek a teremben.

A szomszéd terem a Nemzeti Színház, amely a színház nézőterének van berendezve. Itt *Németh* Antal és ifj. *Horváth* János dirigálnak. A színpadon VIII. Henrik fogadja ifj. *Horváth* Pált.

A Vígszínház termében *Roboz* Imre és *Vörös* Pál dirigál, a Magyar Színház és Andrássy-úti Színház termét pedig *Bródy* Pál, *Lőrincz* Miklós és *Vogl* Erich bokszokká rendezték be. Itt van a Méltóságos asszony bárja és házasságközvetítő irodája.

A Belvárosi Színház termében *Szent Johanna az Őrilányt látja vendégül.* A Terézkörúti Színpad termében a színház művészei lépnek fel, egy másik teremben pedig a fővárosi mulatók legnagyobb attrakciói várják a közönséget, amely kilenc óra után egyre gyülekezik.

A legpompásabb toalettek, valóságos művészi és divatrevűt nyujtanak. A jelmezek között a legnagyobb sikere *Turay* Ida jelmezének van, amely *elől a Méltóságos asszony ruhája, hátul pedig egy diáklány matrózöltözéke.*

Titkos Ilona mint *Boleyn* Anna jelenik meg. *Somogyi* Nusi spanyol ruhában jött el, fején hatalmas kürtőkalappal. Láncz Margit mint Francisca de Rimini szerepel, nagy festőpaletával. Honthy Hanna stilizált aranybarna rokokóruhában van, *Pólya* Tiborné fejét stilizált ezüst babérkoszorú övezi. *Roboz* Imréné ruhája is feltűnést keltett, a nyolcvanas évek menyecskedivatját mutatja be. *Megyeri* Sári mint Napkirálynő vonult végig a termeken, *Erdélyi* Mici Jolly Jokernek öltözött. *Bodó* Ica apacslányként jött a bálra és a harmadik emeleten foglalta el rezidenciáját. Ez az emelet marseillesi kocsmának van berendezve. Pán tervezte. Jobbra, balra szállodák stilizált figurákkal, szemben a tenger, a hotelek között ruhaszárító kötélen kifüggesztve diszkrét és kevésbé diszkrét fehérneműek lógnak. A különböző stílusú falakat a legkitűnőbb művészek freskói díszítik.

Tizenkét óra felé zsúfolásig megteltek a termek. Rokokóruhás, parasztmenyecske, magyarruhás keleti öltözetű jelmezes hölgyek járnak fel és alá.

A férfijelmezek között igen nagy sikere van *Zádor* Istvánnak, a kitűnő festőnek, aki *szakállát kékre festette.* Konkurrenciája akadt, egy kevésbé dússzakállú »kékszakállban«. Török szultán, lovagok, matrózok, abesszin harcosok tömege kavarog a termekben. Feltűnő, hogy *egyetlen négusjelmez sem akadt,* holott az idei farsangban ez a jelmez igen kedvelt. Ugylátszik elterjedt a híre, hogy sok négusjelmez lesz, senki sem akart tehát négusnak öltözni.

Nagy sikert aratott egy spanyol toreádor, akinek a ruháján múzeumkörúti jelmezkölcsönző cédulája fityegett. A lovag úgylátszik elfelejtette levenni és öntelten élvezte a derűs hangulatot, amit megjelenése keltett.

Tizenegy órakor megszólalnak a fanfárosok, *Hóman* Bálint kultuszminiszternek, az est fővédnökének érkezését jelentik. A fogadóbizottság a minisztert felkalauzolja a termekbe. A miniszter mosolyogva nézi bólongató szobormását. Végiglátogatja az egyes színházterméket, melyeknek ajtajaiban az igazgatók fogadják a minisztert, majd az Operaház termében megkezdődik az előadás.

Néhány perc mulva megszólal a zene is. Öt jazz és *Magyari* cigányzenekara játszik. A jazz-zenekarok közül nagy sikere van *Rozsnyai* zenekarának, amelynek minden egyes tagja egy-egy nagy zeneszerző, Schubert, Liszt, Brahms, Wagner stb. maszkjába öltözötten játszik.

Ekkor már teljesen kialakult a hangulat. Az egyes termekben felváltva játszanak, táncolnak és így áll a bál víg hangulatban a késő reggeli órákig. (h. e.)

A fővárosi színházak művésznőin kívül, akik teljes számban voltak jelen, a bálban a következő hölgyek jelentek meg:

Schmolka Józsefné, Sidló Ferencné, Pálmay Andorné, báró Hatvany Vera, Bruchsteiner Rezsőné, Gordon Imréné, Holitscher Gézáné, Illenczfalvy Linzer Laura, Nagy Mária, Haich Béláné, Ambrózy Györgyné, Czoniczer Gáborné, Bokor Imréné, dr. Weiss Jenőné, dr. Lukáts Antalné, Lederer Bernátné, Fodor Magda, Harsányi Jenőné, Szöreghy Kornélia, Schwarcz Jenőné, Könyi Klári, Raffay Sándorné, Santelli Pálné, Hatvany Lilly bárónő, báró Ullmann Györgyné, Böhm Trude, Adorján Duci, Fabry Erzsébet, Vajda Andrásné, Acs Tiborné, Brand Györgyné, Ferenczy Lilly, Förstner Magda, dr. Miklós Armandné, Vincze Ernőné, Somogyi Olga, Szivó Károlyné, Endre Barbála, Linzer Margit, Szokoll Vilibáldné, Fried Imréné, dr. Perényi Istvánné, Chamaré Grófné, Kovács Zsuzsi, Déghy Piroska, Némethy Sári, Kienast Ferencné, dr. Szterényi Gyuláné, Heinrich Józsefné, Szacelláry Józsefné, Sorg Jenőné, Szabó Rezsőné, Szabó Éva, Szabó Klári, dr. Neumann Gyuláné, Szemző Margit, Schein Ferencné, Aczél Ernőné, Fellner Alfrédné, dr. Klein Istvánné, L. G. van Hoornné, dr. Hajászy Lászlóné, dr. Imrédy Béláné, dr. Seelmann Frigyesné, Krudy Ilona, gróf Tascher Benjáminné, Telbisz Mária, Bacher Emilné, Pásztor Zsuzsa, Elek Kalailn, Magyar Bertalanné, Löwy Magda, Spiegel Andorné, Zahler Magda, Nándor Kató, Bauer Károlyné, báró Kornfeld Móricné, Benjovits Sándorné, Kovácsy Dénesné, dr. Ullmann Istvánné, Ágotha Béláné, Ágotha Hilda, Kokesch Kató, Mrs. Max Vass, Konrád Falkenné, Oonáth Mimi, Wladár Kamilla, Szijjas Ernőné, Zwack Béláné, Hatvany Erzsébet bárónő, gróf Cziráky Györgyné, Kubinyi Piri, Komlós Klára, Glass Lily, dr. Klár Jánosné, Simai Mária, Rózsa Mórné, Bíró Tiborné, báró Weisz Jenőné, Sándor Aladárné, Wertheimstein Viktorné, Melik Éva, Hajós Klári, Kleinheim Jánosné, Komlós Margit, báró Rosenzweig Ivánné, dr. Lunniczer Sándorné, Chorin Ferencné, özv. Bernauer Pálné, Fried Micike, Miss Belkis, Miss Moskoff, Gergely Juci, Frey Stefánia, Lénárt Kató, dr. Winter Rudolfné, Illés Marcellné, Zólyomi Dezsőné, dr. Kalló Andorné, Guthy Fülöpné, Práger Sándorné, Kalán Gyuláné, Klinger Pálné, dr. Kapoch Jenőné, Teltsch Arnoldné, dr. Forbáth Imréné, Lányi Zsigmondné, dr. Bíró Andorné, Ratkai Mártonné, Kerekes Andrásné, Rákos Pálné, dr. Müller Emánuelné, Ambrózy Györgyné, Raffay Erzsi, Zerneck Ernőné, Robert Ernőné, dr. Bernfeld Imréné, dr. Vásárhelyi Ferencné, Kókay Szabó Györgyné, Mályay Béláné, Deutsch Endréné, Vágó Pálné, Ranschburg Pálné, Steiner Józsefné, dr. Stand Gézáné, Vikár Józsefné, Eisenmann Gyuláné, dr. Honti Istvánné, Szabó Károlyné, Megyery Sári, dr. Boross Lászlóné, Fegyverneki Frommer Istvánné, Cohen Rafaelné, báró Gutmann Henrikné, Magyar Pálné, Mayerhoffer Zsuzsi, Lustig Józsefné, Lustig Lipótné, Hertay Gizi, Andersen Felicia, Horváth Pálné, Borbély Józsefné, Roboz Imréné, Székely Dezsőné, Silan Harryné, Salusinszky Imréné, Székely Mihályné, dr. Farkas Ignácné, Horváth Istvánné, dr. Lukáts Izsóné, dr. Pothorszky Poth Györgyné, Kádár Gusztávné, Főti Ferencné, Gábor Móricné, Trude von Fried, dr. Neumann Rózsi, Gál Júlia, Heltay Jenőné, Marer Marianne, dr. Dalnoky Viktorné, Nemess Aranka, Kovács Jenőné, Istók Lászlóné, Friedmann Dávidné, Friedmann Alice, Jávor Pálné, Mansfeld Vera, dr. Halmy Istvánné, Bíró Kálmánné, dr. Szegő Elemérné, Gál Lászlóné, Mayer Margit, Heumann Zsófia, Heumann Lívia, dr. Müller Pálné, dr. Bergl Sándorné, Oláh Rózsi, dr. Bársony Dezsőné, dr. Kálmán Ernőné, Szekulesz Nándorné, Hanák Nándorné, Körmendy Frim Jenőné, Standhammer Károlyné, dr. Szegő Imréné, dr. Vörös Lászlóné, dr. Herz Henrikné, dr. Balázs Lászlóné, Guttmann Emilné, Halmy Arturné, Kisfaludy Strobl Zsigmondné, Kovács Anny, dr. Kauser Istvánné, Fuchs Leóné, Schreyer Endréné, Schreyer Veronika, dr. Halmos Sándorné, Halmos Alice, Halmos Jeanne, Pólya Tiborné, Pólya Éva, dr. Fonyó Jánosné, dr. Straup Jenőné, Vadnay Alice, Cser Károlyné, Cser Jolán, Engel Lily, Dány Jánosné, Zala Györgyné, Szőts Erzsi, Vaduay Lászlóné, ifj. Dudits Andorné, Margó Edéné, Dietl Fedorné, Váry Gyöngyi, Szemlér Mária, Győző Amália.

— **A Domonkos-rend generálisának budapesti programja.** Péntek éjjel Budapestre érkezett Martinus Stanislas *Gillet* páter, a Szent Domonkos-rend római generálisa. Báró *Apor* Gábor állandó helyettes külügyminiszter szombat délben a Nemzeti Kaszinóban ebédet adott Páter Gillet tiszteletére. A generális este gróf *Teleki* Pál vendége volt, vasárnap *Nagy* Elek látja vendégül, a dominikánus rend pedig vacsorát ad tiszteletére. Páter Gillet-t hétfőn *a kormányzó is fogadja.* Hétfőn hat órakor tartja előadását az új városházán »*A latin műveltség hanyatlása és az európai zűrzavar*« címmel franciául.

= **A bécsi vásár kedvezményei.** Az idei bécsi tavaszi vásár március hó 8—15-ig kerül rendezésre. A szokásos vasúti kedvezményeket vásárigazolvány alapján az odautazásnál 1936. évi március hó 3-tól kezdve március hó 15-ig déli 12 óráig lehet igénybe venni. Utolsó visszautazási nap 1936 március 20. Azok az utasok, akik a magyar vonalon nem tartanak igényt a vásárkedvezményre (például köztisztviselők, akik amúgyis félárú jeggyel utaznak), az osztrák kedvezményt igénybe vehetik az odautazásnál március 1-től kezdve, a visszautazásnál március 30-ig bezárólag. A kedvezményes vasúti jegy Budapestről Wienbe és vissza, gyorsvonat III. osztályon 34 pengő 30 f, II. osztályon 53 pengő 30 fillér, a vásárigazolvány ára 5 pengő. A bécsi vásár látogatói a Magyar Nemzeti Bank intézkedése értelmében, vásári igazolvány és vasúti jegy bemutatása mellett, orvosi bizonyítvány nélkül személyenként 150 schilling kiutalást kapnak.

= **Gyomorégést** az OMA gyomormész azonnal megszüntet, kellemes ízű, a szervezetre is erősítő hatással van; az OMA rendszeres használata által a gyomor visszanyeri rendes, szabályos működését.

= **Elhájasodásnál, köszvénynél és cukorbetegségnél** a természetes »Ferenc József« keserűvíz javítja a gyomor és a belek működését s tartósan előmozdítja az emésztést.

— **Lukács Gusztáv Jenő ujságírói jubileuma.** Régi, kitünő ujságíró kollégánk, *Lukács* Gusztáv Jenő, a *Nemzeti Ujság* munkatársa, a napokban ünnepli eredményekben gazdag ujságírói munkásságának *negyvenedik* évfordulóját. Az egész magyar ujságíró-rend szeretettel köszönti jubileumán a kiváló hírlapírót, aki 1896 februárjában kezdte meg pályáját, az *Egyetértés* szerkesztőségében. Lukács 1909-ben jogi doktorátust szerzett a budapesti tudományegyetemen. Egy ideig az *Ország* parlamenti tudósítója, 1914-ben pedig a *Pesti Napló* helyettes szerkesztője volt. A háború kitörésekor mint népfölkelő hadnagy vonult be a 29. honvédgyalogezredhez s éveket töltött a fronton, az első arcvonalban. A Bruszilov-offenzivánál súlyosan megsebesült és a háború végéig aztán, mint rokkant, nyugállományba került. Több vitézségi kitüntetést kapott. A háború után tovább folytatta nagyértékű ujságírói működését, amellyel kartársai egyetemes elismerését és rokonszenvét vívta ki. Az ujságírótársadalom a kiváló hírlapíró jubileumát ünnepélyes keretek között február 25-én tartja meg.

— **VIII. Szegedi Ipari Vásár.** A *Szegedi Ipartestület* május 31—június 11-ike között rendezi meg a *VIII. Szegedi Ipari Vásárt.* Az idei vásáron adják át rendeltetésének az új ipari mintacsarnokot. Vásáriroda: Szeged, Horváth Mihály utca 3.

A Fonciére Biztosító Nyugdíjegyletének gránátbiztosa budai
dunaparti új palotájában
(Margit rakpart 27 sz.) május 1-re kiadók egy—kettő, három szoba hallos lakások
Egész nap megtekinthetők (Vasárnap is)

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Szombaton Amba Alagi elestéről beszéltek. A négus sokat vesztett az amba-alagi futamban.

Novembertől szűrt vizet kap Ujpest. Addig csak kávéházban lehet vizet rendelni szűrve, habbal.

Beszélgetés a kávéházban: »Olvasta? 231 fizetésképtelenséget számoltak össze az utolsó negyedévben. Erősen emelkedik a fizetésképtelenségek száma.« »Nahát ez az egyetlen emelkedés a kereskedelmi életben!«

A nap aktuális kérdése: »Vajjon az udvarias francia parlamentben enyelgésnek számít a tegnapi ülésen sokszor elhangzott »piszkos fráter« kifejezés?«

A nap hőse: Eckhardt Tibor, aki bevonult a pestvidéki fogházba, hogy párbajvétségért háromnapos büntetését leülje. Az ellenzéki vezér egy nappal megtoldta a vikendet.

Hazahozattak a németek egy vívónőt Amerikából, noha nem árja. Elhatározták, hogy a tussokat nem fogják faji szempontból mérlegelni.

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? Egy kutyát árvereztek a Belvárosban és számos vásárló jelentkezett.« »Ugylátszik, Budán csak egyszer volt kutyavásár, de Pesten annál több kutyaárverés.«

Mindenben első a Pesti Napló

— **A kormányzó diplomáciai ebédje.** Magyarország kormányzója és felesége február 22-én, szombaton 20 óra 15 perckor ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak: Angelo *Rotta* apostoli nuncius, Arne *Scheel* norvég követ és felesége, Maximilian H. J. *Jaeger* svájci követ és felesége, Ulf Torsten *Unden* svéd követ és felesége, Basile *Grigorcea* román követ és felesége, Erkin *Behidzs* török követ, Onni *Talas* finn követ és felesége, Stanislas *Lepkowski* lengyel követ és felesége, Jurgis *Saulys* litván követ és felesége, Eduardo *Labougle* argentinai követ és felesége, Don Ascanio dei Principi *Colonna* olasz követ és felesége, L. G. van *Hoorn* hollandi követ és felesége, J. C. *W-Cruse* dán követ, Milos *Kobr* csehszlovák követ és felesége, John F. *Montgomery* amerikai követ és felesége, Hans Georg von *Mackensen* német követ és felesége, Alexandr *Vukcsevics* jugoszláv követ és felesége, Gaston *Maugras* francia követ és felesége, Alexandr *Bekszadian*, a szovjetunió követe és felesége, Comte de *Lalaing* belga követ és felesége, Don Carlo dei Duchi *Caffarelli* máltai követ és felesége, Stoil *Stoiloff* bolgár követ és felesége, Gustave A. *Wiengreen* paraguayi követ és felesége, Anauchiravan *Sepahbody* iráni követ és felesége, S. de *Souza-Leao Gracie* brazil követ és felesége, Sir Geoffrey G. *Knox* angol követ, *Ahmed el Kadri* bej egyiptomi követ és felesége, Odo von *Neustädter-Stürmer* osztrák követ, Don Carlos *Arcos y Cuadra* spanyol ügyvivő, Richard *Jöffert* észt ügyvivő és felesége, *Kindynis* görög ügyvivő és *Tsutomu Suwa* japán ügyvivő és felesége, továbbá vitéz *Gömbös* Gyula miniszterelnök és felesége, *Kánya* Kálmán külügyminiszter, dr. *Vértesy* Sándor, a kabinetiroda főnöke és felesége, dr. *Uray* István államtitkár, a kabinetiroda főnökhelyettese, báró *Apor* Gábor rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter és *Scholtz* Andor folyamőrkapitány, szolgálattevő szárnysegéd.

— **Új plébános.** *Rott* Nándor veszprémi püspök *Neuberger* Imrét igali plébánosnak nevezte ki.

— **Az öngyilkosság elleni küzdelemre buzdít a hercegprímás nagyböjti szózatában.** *Serédi* hercegprímás most adta ki *nagyböjti szózatát*. A szózatban a hercegprímás a *könnyelmű öngyilkosságokról* beszél. A Ne ölj!-parancsolat *a magunk életére is vonatkozik*. — A világ aszerint értékeli az életet, mennyi élvezet van benne, — mondja szózatában a hercegprímás — mennyi tudomány, gazdagság és dicsőség ékesíti. Krisztus aszerint becsüli az életet, mennyi az erénye, mennyi türelem és mennyi jócselekedet gazdagítja. Az anyaszentegyház irtózatának jeléül vonakodik odaállni az öngyilkos koporsója mellé. — Ezután kifejti, hogy *az öngyilkosság ellen küzdeni kell*, aki elfut az élet küzdelmei elől, *gyáva szökevény*. A hercegprímás végül önfeláldozásra és önfegyelemre buzdítja a hívőket.

— **Németh Imre előadása.** *Németh* Imre képviselő február 27-én délután 6 órakor előadást tart az Országos Széchenyi Szövetségben *»Ifjúság és közélet«* címmel.

Nyolc napra megvonták az „Ujság" kolportázsjogát

A polgármester ma a következő végzést kapta a belügyminisztériumból:

»A Budapesten *Agai* Béla kiadásában megjelenő *Ujság* című politikai napilap *országos uccai terjesztési engedélyét az 1914. évi XIV. tc. 11. paragrafusa alapján nyolc napra, azaz ezévi március 1-éig bezárólag megvonom.*

Megokolás: Az említett politikai napilap f. évi február hó 20-án megjelent számában közzétett *»Hat doboz festék«* című közlemény egyes kitételei mind a régi követválasztásokkal, mind pedig 1867-től a képviselőválasztásokkal kapcsolatban a magyar népet olyan színben tünteti fel, mintha annak jellembeli sajátossága volna a törvénytisztelet teljes hiánya és a törvényszegés, a választási visszaéléseket pedig úgy tünteti fel, mint *»a magyar politikai folklore hagyományos népszokásait«*.

Minthogy ez a valóságnak meg nem felelő beállítás alkalmas lehet arra, hogy az ujságolvasó közönség körében egyeseknél a törvénytiszteletet csökkentse és ennek folytán a közrendet veszélyeztesse, másrészt az ország jóhírnevének a külföld előtt is árthat, *közérdekből a fenti értelemben kellett határoznom.*

Erről Budapest székesfőváros polgármesterét a lap kiadójának értesítése és további megfelelő intézkedés végett értesítem.«

Az *Ujság* uccai árusítási tilalma ma reggel lép életbe. A lap trafikokban és zárt üzletekben árusítható s természetesen eljut előfizetőihez is.

A kormány rendelkezése egyetlen cikkre hivatkozik, amely talán a megszokottnál szélesebb körre terjeszkedett egy konkrét esethez fűzött megjegyzéseiben. Maga az a tény, hogy csak egyetlen cikkről van szó, kételyeket ébreszt abban az értelemben: indokolt volt-e a kormánynak ilyen erélyes fellépése? A sajtó közleményeinek elbírálására a magyar alkotmányjogi felfogás szerint a bíróság illetékes. A bíróság megítélésére kellett volna bíznia a kormánynak: történt-e olyan cselekmény, amely a törvénytisztelet csökkenésére alkalmas, a közrendet veszélyezteti és az ország jóhírének árthat, tehát büntetendő. A kormány nem fordult a bírósághoz, hanem közigazgatási rendszabályt alkalmazott, amiben sajnálattal olyan tünetet kell látnunk, amely aggasztó akkor, amikor rendkivüli és nagy közérdeknek tartjuk a véleményszabadságot. A magyar sajtó ismételten bebizonyította, hogy a helyzethez méltó megfontoltsággal szolgálja a maga hivatását, ami azonos a nemzet érdekeinek szolgálatával is. Nem mondhat le tehát a szabad kritika jogáról és nem tudunk elképzelni semmiféle olyan sajtóreformot sem, amely a közérdek veszélyeztetése nélkül korlátozhatná a kritika jogát. Ennek a kritikának a megbírálására pedig egyedül a magyar bíróság lehet hivatott.

— **Gazdasági minisztertanács.** A gazdasági miniszterek szombaton a földművelési minisztériumban nyersanyagellátási kérdésekről tanácskoztak. A gyapjúértékesítés problémájával is részletesen foglalkoztak. A gazdák 30—40 fillérrel magasabb árát szeretnének elérni, mint tavaly. *Bornemisza* miniszter a jövő héten tárgyal erről a gyáriparral.

— **Pierre Lyautey Budapesten.** A közelebbi napokban Budapestre érkezik a francia publicisztikai nemzedék egyik nagysikerű és kiváló képességű tagja, Pierre *Lyautey*, a nemrégiben elhúnyt Hubert *Lyautey*-nak, Franciaország méltán nagyhírű tábornagyának unokaöccse és szellemi örököse. A fiatal *Lyautey* a francia hadsereg tisztjeként teljesített katonai szolgálatot Észak-Afrikában nagybátyja mellett és átvette Hubert Lyautey-nak érdeklődését gyarmati és keleti problémák iránt. Az egész világot boutazta és nemcsak kiváló ismerője az Északamerikai Egyesült Államok problémájának, a kínai-japán viszonyoknak és főleg a francia-szíriai viszonyoknak, hanem minden világpolitikai kérdéssel foglalkozik könyveiben. Állandó munkatársa a Matin-nek, az Intransigeant-nak és a Le Journal-nak, sorozatos tanulmányai jelentek meg a Revue de Deux Mondes-ban. Budapestre régi barátság hozza, mely a Nouvelle Revue de Hongrie vezető köreihez fűzi és e társaság meghívására tartja meg előadását 27-én a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében *»Az Islam és a Kelet kérdései Európa előtt«* címen. A Société de la Nouvelle Revue de Hongrie (VI., Vilmos császár út 3. Telefón: 23—3—23) számozott jegyeket bocsát ki díjmentesen, amelyek borítékos meghívó ellenében vehetők át szerdán, 26-án és csütörtökön, 27-én.

— **Egyórás kardpárbaj 29 menettel.** Péntek este *Dietl* Hubert kardpárbajt vívott padányi *Gulyás* Gyulával. A párbaj a Santelli-féle vívóteremben folyt le. Bár már az első menetben sebesülés történt, a felek *29 meneten át folytatták a párbajt*. A 29-ik menetben, mikor több sebesülés után már *egy óránál hosszabb ideje vívtak*, Gulyás Gyula súlyosan megsebesítette Dietl Hubertet karján és a párbajt befejezettnek nyilvánították. A felek nem békültek ki.

GYOMORÉGÉS
OMA gyomormész
eseteiben miért ajánlanak az orvosok **OMA**-t sodabicarbona helyett? Az **OMA** teljesen ártalmatlan, **Kellemes ízű**, azonnali hatású. Az OMA mindenkori csekély mennyiségének azonos hatóereje van. Az OMA gyomormész használatával a szervezet egyuttal erősödik és edződik, mert a mesznek tudvalevőleg az emberi sejtek felépítésében fontos szerepe van. Az **OMA**, mely gondos és különleges módon praecipitált szer, a gyomorégést azonnal csillapítja; rendszeres használatánál a gyomor csakhamar visszanyeri szabályos működését. **Főraktár:** Hunnia gyógyszertár, VII., Erzsébet körút 56
SAVTÚLTENGÉS

— **Magyarországra jön Sir Robert Gower.** *Londonból* jelentik: Sir Robert *Gower* angol képviselő, a parlamenti középeurópai csoport vezetője, kijelentette, hogy rendkívül *sajnálatosnak és szerencsétlennek tartja azt a nyilatkozatot, amelyet Károly román király a Daily Telegraphnak adott.* A trianoni szerződés határozatai a legnagyobb mértékben *igazságtalanok, kegyetlenek és zsarnokiak.* A józan ész szavával ellenkezik azt várni Magyarországtól, hogy *ne tegyen meg minden törvényes lépést kétségbevonhatatlan jogának és igazának érvényesítésére.* Ha a kisantant tárgyalásokat indítana *a határok méltányos módosítására*, igen értékes szolgálatot tenne egész Európa békéjének. Az angol közvélemény *túlnyomó többsége Magyarország pártján áll.* Sir Robert Gower egyébként *egyheti tartózkodásra Magyarországra készül.*

— **Gyilkosok népe vagyunk?!** Nem. Ezeréves történelmünk bizonyítja, hogy *nem* és bizonyítja Nyugat-Európa népeinek becsülése, amelynek sugárzását néha elhomályosíthatják ellenségek rágalmai, de amely időről időre új erőre kap és *biztatást* ad nemzeti harcainkhoz. Háromszáz esztendeig óvtuk, védtük Európát a törökök rohamaival szemben, lovagias népnek ismert meg bennünket a világ, olyan *szabadsághősöket* adtunk a történelemnek, akikre tisztelettel tekint fel a szabadság gondolatának minden barátja, *tudományban, művészetben, irodalomban* Európa művelt népei az elsők közé sorolnak bennünket. *Ezek igazságok, s ezeknek védelme alatt nyugodtan nézhetünk szembe útszéli hangú támadásokkal is.* Nyugodtan bizhatjuk a művelt Nyugat ítéletére azt a förmedvényt is, amely a bukaresti *»Tzara Noastra«* című sajtótermékben jelent meg *Acsinteanu* György tollából — van-e aki e nevet ismeri? — *»Az ezeréves Magyarország fejlődése«* címmel. Acsinteanu György megállapította rólunk, hogy *vérünkben van a gyilkosság.* Valamikor nyereg alatt puhítottuk *a nyers emberhúst*, koponyából ittuk az *embervért*, a politikai vagy közönséges gyilkosság mindig *hitvallásunk* volt. Évszázadokon keresztül gyilkosságokat követtünk el az erdélyi románokon. 1916-ban gyilkosokkal akartuk kiirtani a vezető román politikusokat. *»Ugatunk«* a revízióért, amit a bukaresti cikkíró *»bűnténynek«* nevez, »a megdönthetetlen igazság ellenére hallatni merjük *üvöltésünket* Genfben, Angliában és valamennyi civilizált európai államban«. Elszomorító dokumentum ez az írás. *Titulescu* határok légiesítéséről beszél, a *Tzara Noastra* útszéli hangon piszkolódik. Talán eljut Nyugat-Európába ez az otromba förmedvény. Elfogulatlan művelt emberek ítélhetnek hangjából és tartalmából: *milyen eszközökkel folyik a harc Magyarország ellen* és hogyan csinálják Bukarestben a népek közeledésének, egymás kölcsönös megbecsülésének propagandáját...

— **A MÁV hivatalos jelentése a szobi vasúti balesetről.** A pénteken 22 óra 18 perckor Szob állomáson a 148. számú CSD vonattal érkezett mozdony a vonatról lejárva, az állomás ellenkező oldalára haladt és ott *a bejáró 138. számú személyvonat mozdonyát horzsolta.* A balesetből kifolyólag a csehszlovák mozdony és a 138. számú vonat mozdonya *lényegtelenül megsérült* és a 138. számú vonatban *a poggyászmellékkocsi egy tengellyel kisiklott.* A balesetből kifolyólag három vasúti alkalmazott *könnyebben megsérült.* A 148. számú CSD-vonat mint 201. számú gyorsvonat közlekedik Budapestig. E vonattal utazott Hodzsa Milán csehszlovák miniszterelnök is, különtermes kocsiban. E vonatnál a balesetből kifolyólag harmincnyolc perc késés következett be. Egyébként e vonatot a fentiek szerint a baleset nem érintette.

— **Házasság.** Laborfalvi *László* Erzsébet és *Acs* Tivadar hírlapíró folyó hó 22-én házasságot kötöttek. Tanuk voltak dr. Molnár József, Kispest város polgármestere és Techert Gyula MÁV főfelügyelő.

Ezüst-kékrókák, keppek rendkivül olcsón SCHMIDEG szücs, IV, Párisi ucca 3

Teli van az orrom édes halálszaggal, teli van a szemem előtt a világ azzal a sok-sok-sok óriás hópehellyel, mintha krizantém hovazott volna ma, ámulatos, szivemnek tetsző kora téli napon...

Ez a november, ez a krizantém májusa. A krizantémmal volt ma tête-à-tête-em. Megcsaltam az életet. Ott jártam Krizantém megyében, a margitszigeti kertészet Álomhonában. Elsodort a krizantém, mint az árviz. Belébuktam a homlokommal; beléhaltam. Szerelmes vagyok a krizantémbe, ugy mint a szerelembe, ugy mint a megtagadott boldogságba, ugy mint az örök elmulásba, mint a gyógyithatatlan őrült életbe, szerelmes vagyok a krizantémbe. Ezek a vétkes szemek a homlokom alatt, ezek a póruljárt szemek, ezek a megzavart szemek, akik itt az élet földjén rendőrfőkapitányságot látnak és bankot és központi járásbiróságot, ezek a szemek, akik a háboru Ábeljeit nézték és a forradalom Laokoonjait, ezek a szemek, akik a habos halottakat látták és látják a vak vakokat és a sánta sántákat és látják a legrutabbat minden rut között: a szövetekbe pólyált embert, és a mosolygó szégyent azoknak az arcán, akiknek nincsen pénzük... ezek a megbukott szemek beléjök vesztek a krizantém-habokba, az óceánba, melyben, mint valami évzáró alkonyat alatt, ömöltek tova fehér krizantémek, heliotrop krizantémek, sárga krizantémek, nápolyi vitorlavörösök, hervadt rozsdaszinek, fraise, orange, mogyoróbarna s rózsaszin és tajték- és beril-szint játszó fantaszta krizantémek.

Az élet nem igaz. Üt a virágok órája s az egész világtörténelem eloszlik, mint valami robbantás gázas füstgomolya. A virágok előtt elhallgat a gége hangja s a gondolkozás eszeveszett zsinatja. A virágok ilyen csöndet diktálnak. A krizantémek fején nincs kétfelől fül, de a krizantémek hallanak. Hallgatóznak. Az a zene, amit a krizantémek hallanak, az a halálos szerelem. A krizantémek arcában nincsenek sötét szemek, de a krizantémek néznek. Néznek, mint a vakok. Amit ők néznek, a szépséges örök szépség az. A krizantémek haja mélyében nincsen nyálkás agyvelő, de a krizantémek gondolkoznak, gondolkoznak. Az az én álmom, amit a krizantémek gondolnak. Az az én nyilatkozatom, az én izgató beszédem, az én imádságom, az én utolsó szavam a halálos ágyon, az a lehellet, amit a krizantémok lehellnek... szagoljátok meg a krizantémet, megtudjátok, hogy hogy fáj az én szivem.

A krizantémok oly kerekek, mint a teli hold. A krizantémek éjében leszünk mind szépek és édesek és igaziak. A krizantémok boldogtalan fejek, asszonyfejek, leányfejek; csupa láz, tébolyodás. A krizantémok mindjárt felzokognak, a Márkus Emília drámai hangjával... a krizantémoknak két karjok hajt, felkapják hánykolódó fejökre, s esni kezdenek a könnyeik, fehér, sárga, heliotrop és orange krizantém-könnyek.

FOGTECHNIKUS KONGRESSZUS

Egész héten egy lázban vártam
A fogtechnikus kongresszus napját,
Mivel fogas kérdéseinket
E napon sorra megvitatják.

Kálmán Jenő.

RASSAY KÁROLY:
Lányi Dezső szobra

RAJNA ALICE, GÁRDONYI és KÓVÁRI
(Angelo felv.)

NAGY ENDRE

Irta BALASSA JÓZSEF

A nézőtéren körülöttem kacagnak az emberek. *Nagy* Endre áll előttünk; most fejezték be a színészek uj egyfelvonásos operettjének, a *Grünfeld lovag*-nak előadását, az imént néhány megjegyzést mondott a drágaságról és most egy kis Comedia dell'artet játszik a színészeivel: a nézőtér egyetlen derübe olvad össze; ez nem nevetés már, nem is kacaj, még csak nem is tetszés, sokkal több annál: meleg, őszinte hangulat, mindenki jól érzi magát. *Nagy* Endre tudja ma a legnagyobb és legkülönb csodát, amit csak csinálni lehet: el tudja feledtetni az emberekkel mindazt, amit nehéz elfeledni. Valamikor „gondüzőnek" mondták a tréfacsinálót. Nagy Endre ilyen *gondüző*. Csak éppen nem tréfacsináló és ez az ő legkülönb és legnagyobb titka.

Itt, ennek a terézkörúti kedves kis színháznak nézőterén, gondolkodom, hogy miben is van ereje, tehetsége és művészete. Nincs egyszerübb, mint tréfát csinálni és vicceket mondani. Nagy Endre sohasem tréfál és sohasem csinál viccet. Mindaz, amit alkot és teremt, nem elsődleges humor, vagyis a tréfának legkiélezettebb formája, hanem mindenkor mély és komoly szatira, amely éles és harcias, támadó és elevenbe vág. Amit Nagy Endre mond, az sohasem játék a szavakkal, nála nincsenek kiélezések, hanem nála éle van a dolgoknak és nála nincsenek szójátékok, hanem merészen, dacosan és rátartian játszik a szavakkal. A tréfa nála nem arra való, hogy vicceljen; a legkomolyabb dolgok alkalmasak neki arra, hogy tréfát csináljon belőle. Tréfát a maga módján: mindig ugy tudja beállitani a dolgokat, hogy mosolyognunk és kacagnunk kell. fölöttük, hogy valahogy el ne sirjuk magunkat. Az igazi nagy humoristák művészete ez; igy tudott tréfálni Aristophanes, igy tréfált Plautus, igy játszadozott Cervantes, igy ténfergett Shakespearenél Falstaff, igy játszott a Hamletben a koponyákkal a sirásó és igy szólalt meg Moliérenél a fösvény és a Mizantróp.

Mi a titkuk azoknak a művészeknek, akiknek megadatott az, hogy elevenen tudjanak látni és mindent meg tudjanak látni, mint ahogy mindent meg tud látni és mindent ki tud fejezni a maga módján Nagy Endre? Nagy Endrének is röntgenszeme van: a dolgok mögé lát és nem kivülről nézi azokat, hanem belülről, sokszor a fonákukról is. A meglátásnak ez a tehetsége a nagy szatirikusok legfőbb ereje és művészetük az, hogy mindezt nem közvetlenül és durván, hanem a dolgok mögé világitván, tudják ki is fejezni. Mi a különbség a tábori ágyu és a Haubitz között? Amazzal egyenesen kell célozni, neki a tárgynak, a Haubitz-cal a hegy mögé és mégis ennek a találata a pontosabb és a telitalálat. A közvetlen vicc igy próbál egyszerre rajtaütni, egyetlen ütéssel a közönségen, ám az igazi szatirikus nem keresi és nem is akarja

Salamon Béla és Berczely Magda
Terézkörúti Szinpad — A hálókocsi
(Angelo felv.)

Ezer jelmez a Fészek-bálon

IRTA: MEGYERY ELLA

Mint egy *in medias res*-szel induló regénynél, ugy esünk bele már a ruhatárnál a szenzációba: a foyer falát száz és száz szines, nevető maszk takarja, a menyezetről pedig egész függönye lebeg a szerpentineknek — első lélegzetre megvan a farsangi hangulat, a karneváli humor és jókedv, minden lépéssel csak mélyülve és fokozódva, akár a jó pezsgőadta mámor...

Az emeleti feljáró fordulójában aranylakkos Buddha-szoboróriás bólog és figyelmeztetőn felemelt két ujja szelid bölcsességgel int... ugyan mire is? Az ő mérséklete, keleti közönye és hüvössége az egyetlen, amely nem kapott szerepet ebben a forgatagban... s lám, a feje is milyen joviális örömmel néz szét e számára bünösen elvhajhász világban. Érthető, hiszen a fej *Hóman* Bálint mosolygó arcmása s a körülötte nyulkáló kezek erdeje csupa segélyt- és munkátkérő üres müvésztenyér, akik a magyar kulturélet nagy Buddhájától várnak egy jó kis állami megrendelést, egy-egy kinevezés-morzsát, mint az ábra mutatja. Órákig lehetne tanulmányozni és élvezni a sok őszinteséggel és bátorsággal csipkedő freskót, amelynek legmulatságosabb figurája *Németh* Antal, mint rövidnadrágos gyerek, a *Nemzeti Szinház* előtt térdelve — a szellemi sziporkák külön tüzijátékát provokálja, — de az áradat továbbragad az *Igy festenek ők!* kompozició elé, amelyet valóban meg kellene menteni az egyestére-termettség tiszavirágvégzetétől, olyan pikánsul ötletes, olyan találón perszifláló. *Rubenstől Picassóig, Cézanne és Renoirtól Csók Istvánig, Rippl-Rónaitól Kernstockig* felvonul itt az ecset minden hiressége, egy-egy müvével magyarázva önmagát, karrikirozva saját stilusát — elképzelni se lehet érdekesebb és tanulságosabb és — groteszkebb tárlatot!

Végre besodródunk a termekbe, a futuristán tarka összevisszaságba, ahol csak libasorban lehet lépkedni, olyan tömör az emberfal mindenütt. Szokni kell a kaleidoszkopforgást, hogy az első jelmezcsodákat szem- és tollhegyre tűzhessük. Mint egyik legmerészebb kombináció, feltünik mindjárt *Turay* Ida, aki elől fehératlaszruhás *Méltóságos asszonynak*, hátul iskoláslánynak öltözött. Elől uszályos grandtoalett, hátul nadrágfodrokat is kivillantató matrózalj s a kék matrózgallér a hát-dekoltázson lógatva. Jobb lábon ezüst szandál, ballábon zoknis iskolacipő. *Erdélyi* Mici zöldkockás Jolly Joker, *Pillér* Vera elegáns Coeur Dame, *Lánczy* Margit impozáns Francesca da Rimini. *Nagy* Margit rózsaszin rokokó, *Halmi* Istvánné sárközi menyecske, *Magyar* Pálné palettás *Madame Vigée Lebrun*, hiven kopirozva az ismert louvrei önarcképet. A *Vigszinház* bárjában és bokszaiban legpezsgőbb az élet, a rácsos plafonról lefüggő kék-zöld-piros luftballonrengeteg remek dekoráció s az alatta korzózó-ágáló emberbolyban mindenki „valaki". Hirtelen névsorolvasás; a társadalmi kasztok szeszélyes összevegyülésével, ahogy a báli cocktail összerázódik, a jókedv ezüst-shakerjének szüntelen ritmusában: *Lázár* Mária a sok szép spanyol senora közt is a legszebb, piroskendős, fehér atlaszban, boleró-kalappal; *Imrédy* Béláné sárga zsorzsettben, kócsagosgyöngyös aranyturbánnal, *Lichtenstein* hercegné *Andrássy* Marica grófné Mária Terézia-korbeli medvebőrkucsmás diszmagyarban, *Sidló* Ferencné mint fehérnyakfodros Stuart Mária, *Kienastné* Vangel Klári lángsárga andaluziai szinekben, *Fellner Alfrédné* piroscsizmás, lobogó ingesgatyás, árvalányhajas parasztfiunak stilizálva — odább a két szép *Jellenz*nővér vörös parókában, fekete dominóban, *Deéghy* Piri mint aranyflitteres cowboy, *Megyery* Sári mint *Rostand* Napkeleti Királykisasszonya,

Gerevich Tibor szoborkarrikaturája (A szobrokat Lányi Dezső mintázta)

Márkus László szoborkarrikaturája

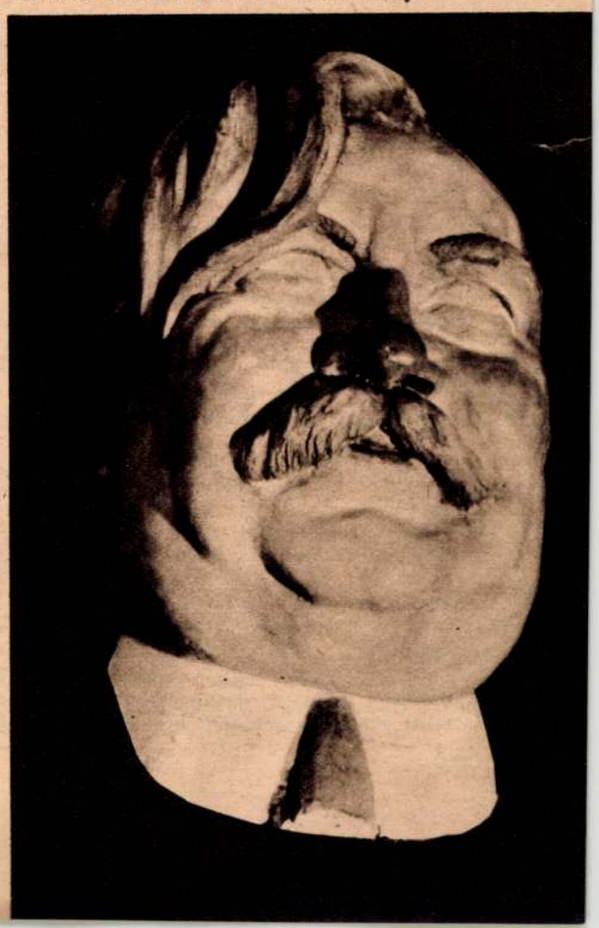

Ünnep 1936. III. évf. 9. sz.

Pillanatkép a Fészek-jelmezbálról. Hóman Bálint dr. kultuszminiszter Tasnádi Szücs államtitkár és felesége társaságában

türkizes koronával-övvel, uszályos, fátylas hófehérben, *Pólya* Tiborné érdekes ezüstbabér-fejdisszel, *Ottrubay* Melinda csontszinü sarmőzben, két violaszagu parasztszépség: *Tolnay* Klári piros-fehér babosban és *Szörényi* Éva mint a *Liliom* kartonbluzos Julikája ... és *Vidor* Ferike is rózsaszinréklis, mandulaszappanillatu vasárnapi cselédnek kimosakodva ...

Hiszen, ha mindenkit lehetne látni és mindenkit kiirni, akit láttunk! Szimultán sakkjáték, ahogy egyik teremből a másikba, egyik csoporttól a másikig tolódunk, akár a harmónika, mégse birjuk a programözönnek felét se felhabzsolni ... s biztos, ha valami mulatságosat láttunk, még mulatságosabbat mulasztottunk közben!

Az összes szinházak rögtönöztek előadást, kabarét, gyors-koncertet itt is, ott is ... itt is, ott is elállja az utat egy egymásnak préselt hátakból, ágaskodó nyakakból összetapadt karéj és patkó ... innen *Muráti* Lili, onnan az *Érettségi* szigoru-barnaruhás tanárnőjének, *Vaszary* Pirinek hangját halljuk ... jobbra *Békeffi* mókázik, balra az *Opera* tagjai énekelnek, de ösvényt törni a dzsungelben legfeljebb Badoglio marsall tankjaival lehetne. Ilyen „telt ház"-ak mellett a szinigazgatók élete is örökös farsang lenne.

*

A varázslat teteje — szó szoros értelmében is — a harmadikemeleti fődiszlet, a *Marseille-i kikötő*.

A fáradsággal, ahogy ide felöklöződünk, idestova az igazi Marseillebe is eljuthatnánk, mert az araszny deszkalépcső vésztjóslón nyikorog és szinte meghajlik az örökösen le-felkigyózó emberszalag alatt, hiába posztol a feljáratnál *Pártos* Guszti s ligeti kikiáltóként recsegi:

— Folyvást-folyvást! Csak mozogni, hölgyek és urak! Nyolc ember lejön, nyolc ember felmegy! Ne tessék ácsorogni! Mozogni, mozogni! A mozgás akképpen történik, hogy az ember egyik lábát a másik elé rakja, minek következtében helyzetváltozás idéződik elő ...

Fent *Pán* József kikötő-dekorációja, a legkisebb részletig kidolgozott mestermü — jobb, mint Marseille! Ütött-kopott utcanegyed, betörtüvegü, pislogó gázlámpákkal, apró csapszékekkel, csókolódzó párokkal a matrózkocsmák homályos ablakai mögött ... a mólón marcona tengerészek harmonikáznak, az azúrkék távolban hajó füstölög s a *Hôtel de l'Amour* kifeszitett kötelein „valódi" nadrágok, lyukas harisnyák himbálóznak a Földközi tenger naplángolásában ...

Boszorkányosan realisztikus volt minden, *Saásdy* Alice matrózsanszonjai épugy, mint a hamisitatlan marseille-i zsufoltság és hőség — és legfelülről, az erkélyszerü bár tarkaabroszos menedékhelyéről, a marseille-i panorámát is lefőző perspektiva nyilt a sok-sok táncoló párra. *Bethlen* Margit grófnő görögös aranytiarával, fehéruszályos szaténban, kékbársonypalástos méltósággal vonult át a képen, némi vitákat keltve, vajjon *Jégkirálynő*, vagy *Pallas* Athéne-e? *Sorg* Jenőné fekete pailletben, *Stróbl* Éva kék-fehérkötényes ápolónői dresszben, a párisi szépségdijnyertes *Nagy* Mária mint égszinkék és rózsaszin *Lenci* baba, *Bárdos* Arturné mint fréz röneszánsz-dáma, *Heltai* Jenőné mint

sárga-atlaszszoknyás, lilafisűs biedermeierhölgy, *Marton* Böske mint Kékmadár-szerü orosz parasztasszony kaphat csillagot... s akit talán leginkább kellene kiemelni, oly finoman légies, rózsaszin apácafátylaiban szinte éterikus jelenség: *Tascher* grófné mint a *Mirakel* zárdaszüze...

A két ex-szépségkirálynő: *Szaplonczay* Éva, mint tarkarokolyás bojár parasztlány s különösen *Gál* Julia, nagyon rosszul megválasztott barna civilben, alkalmazkodva az idők szelleméhez, sajnálatosan detronizálódott.

*

Leghevesebb tánc az *Opera* kékbrokátkárpitos *Seherezade*-termében zajlik, a keleti selyemlámpák rubin és smaragd sugárzásában, ahol a zenekar a táncolóknál is érdekesebb. Eredeti maszkokban sorakoznak a dobogón a világ zenetitánjai s — o, tempora! o, mores! — *Brahms* nagybőgőzik, *Mozart* trombitál, *Wagner* a dzsessz-harsonát fujja, ami még hagyján, de szegény őszfürtü *Liszt* saxofonnal kénytelen megkeresni a kenyerét...

A férfinép egyébként is erősen lemaradt a minden rafiement-vértezettel kivonult nőtábor mögött. Sok banális szakács-, római katona-, hóhér-, lovag-, torreador-, matyólegény-kosztüm. — megörökitésreméltó összevissza két ötlet: *nagybányai Horthy* Béla megrázóan élethü bordódiszmagyaros *Vak Bottyánja*, sebhelyesre festett, feketekötéses arccal és *Zádor* István viharossikerü *Kékszakállja*, amelynek kelléke kikerült egy ecsetvonásból, amellyel saját fehér francia szakállát az állon kékre pingálta s ezt az olcsó és tetszetős „jelmezt" viselte a frakkhoz...

Bethlen Margit grófnő
(Kertész Árpád felvételei)

*

Hajnali ötkor gyors bucsupillantás a pirosfehérzöld-diszes étteremre.

Minden asztal zsufolt, a kedélyesség egyre nő, forr, sistereg; szétszéledésre, hazamenésre senki se gondol. *Magyari* bandája fáradhatatlanul huzza, ad hoc-énekesek, énekesnők nótáznak... *Raffay* Erzsi, a hófehér csipke-Carmen, olyan odaadással dalol, mintha most akarná kiélni férjhezmenetele óta felfüggesztett egész szereplési vágyát. *Titkos* Ilona *Boleyn* Annából átvedlett piros-vállmásnis, feketeruhás „privváttá", *Muráti* Lili is chiné-bálival cserélte fel feketebársonyos Hamlet-térdnadrágját. *Gerevich* Tibor müvészfürtös feje itt is felbukkan a szintengerből, *Márkus* Lászlóval együtt, ép olyan jellegzetesen, ahogy *Lányi* Pipi szoborkarrikaturájukat az első emeleten megmintázta; sör és virsli fogy, luftballon pukkan, csárdás improvizálódik, áll a bál kivilágos virradatig farsang utolsó szombatéjjelén s biztos, hogy mindenki jól mulatott.

A „nyárspolgárok" is, akiket bohémségutáni vágyuk, kiváncsiságuk vitt el egyszer a pesti Mont-Martre-ra s maguk az ugynevezett „bohémek" is, akik örültek, hogy legalább egy féléjszakára magánéletet élő bálozókká szabadithatták fel magukat.

Marseille-i kikötőrészlet

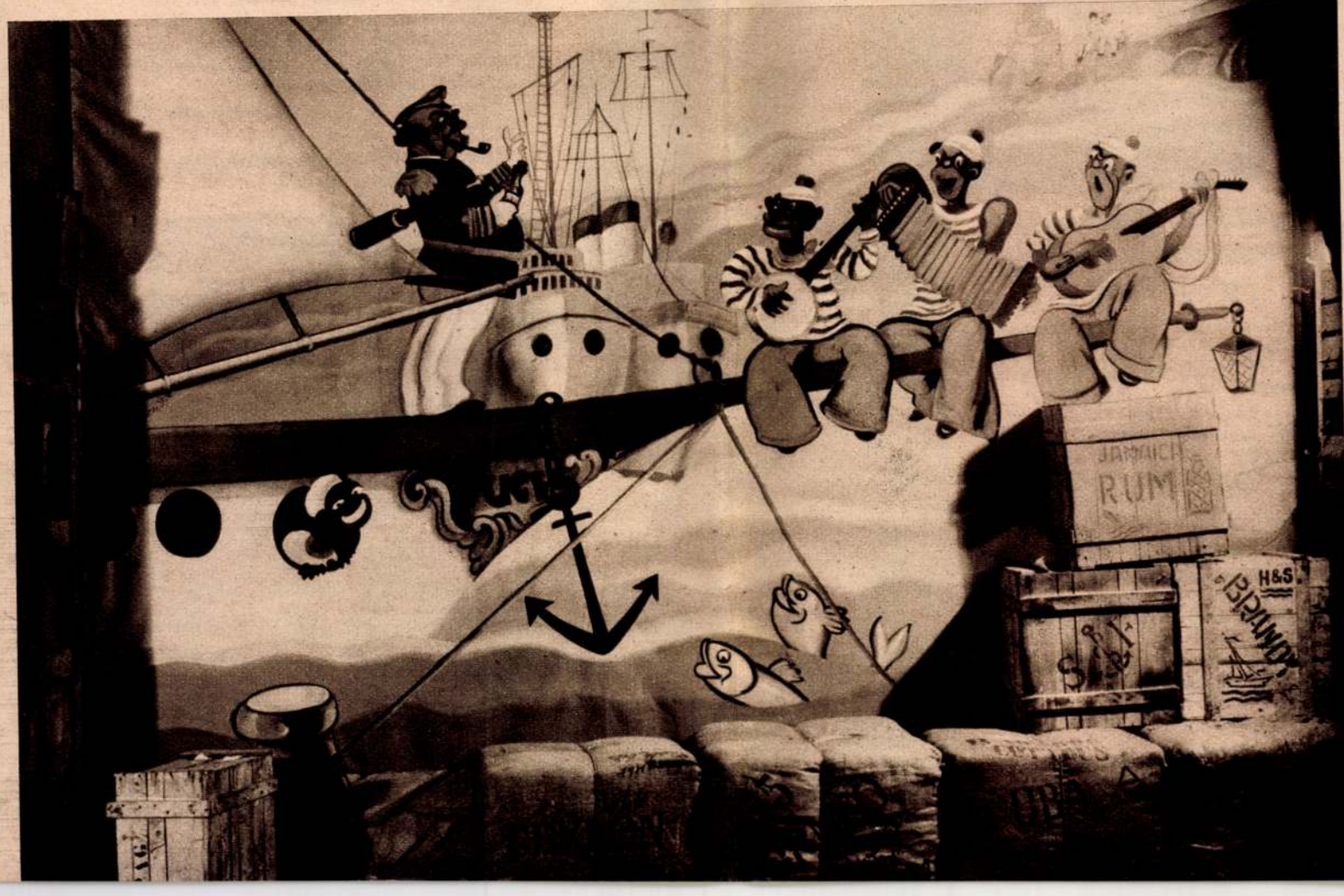

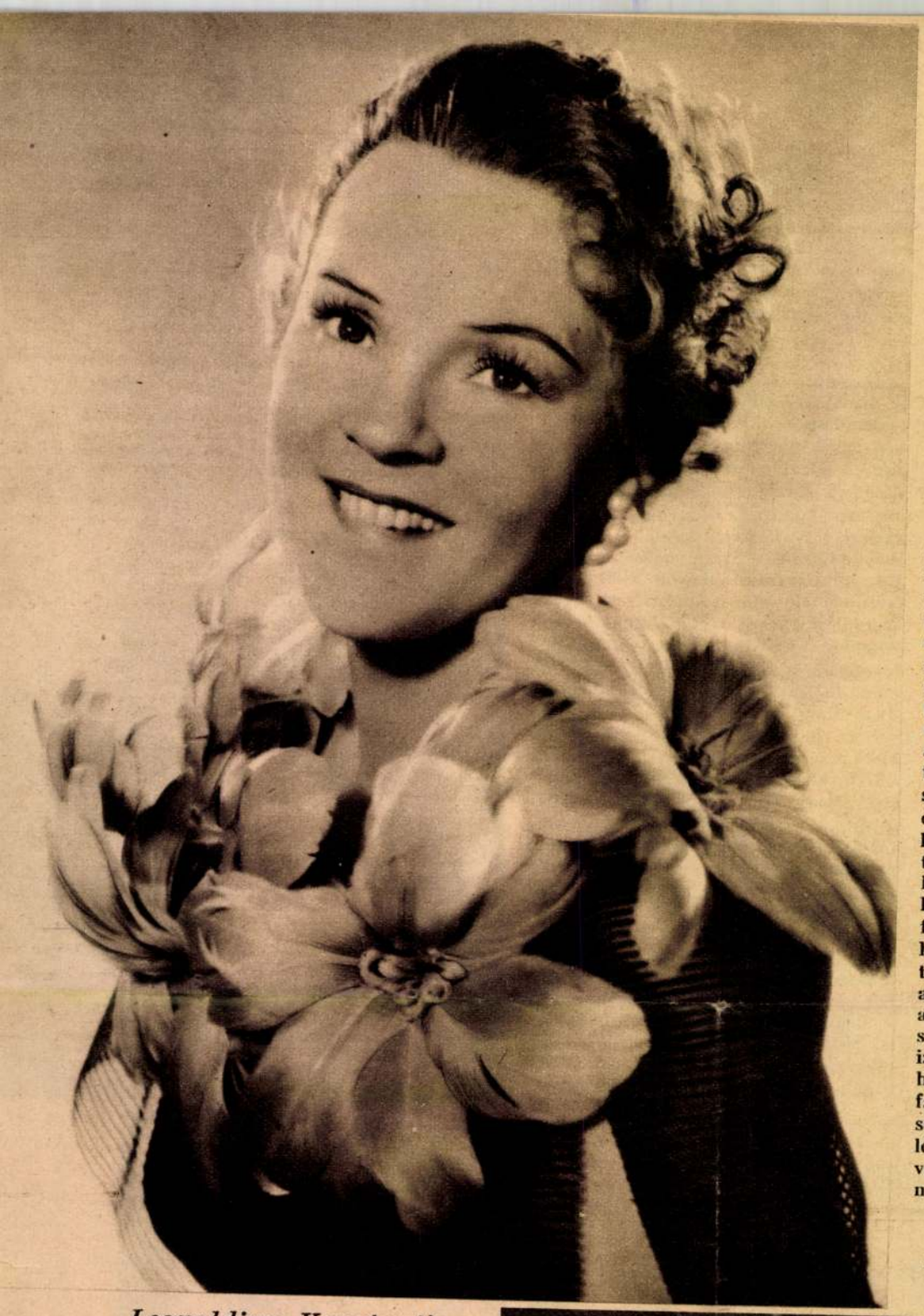

Leopoldine Konstantin

amerikai irónak ez a szénsavtalan humor- és szentimentalizmus-keveréke a bemutatkozó este programmja. Nem szólva arról, hogy témája csodálatosan hasonlit egy tavalyi vigjátékunk alapötletéhez, csak közepesen tudott elszórakoztatni. Egy viharosmultu festőnő a hőse, akinek egy hálószobaszenzációkból élő ujság ajánlatot tesz, hogy kétezer dollárért irja meg — mentől indiszkrétebben persze — szerelmi memoárjait. Irja vagy nem irja? — ezen a problémán vajudik két teljes felvonás, mig végre szerencsésen tüzbe kerül a készülő kézirat. A kompromittált férfisereg megnyugszik, a kiadó dühösen elrohan s a festőnő pakkol és indul Hollywoodba az ujabb száz kalandot keresni, miután a kétezerdolláros csekket már ugyis felkezelte, tehát nem fizetett rá kéthetes irónői kirándulására. Sok pszihológiai gixszer és még több lapos párbeszéd — ez a darab. Darabnak rossz, de szerepnek kitünő, ugynevezett „testreszabott primadonnaszerep" amelynek széles játékskáláját *Leopoldine Konstantin* virtuóz temperamentummal győzi. Kellemes társalgás-színésznő, aki a legszürkébb dialógusokat is bearanyozza s fojtott kis hangjaival, elharapott fel-felnevetéseivel sokat tud mondani. Izlése ellenben érthetetlen: szerelmei, annak a bizonyos száz kalandnak szenvedő férfialanyai, (szerencsére csak hármat látunk belőlük!), kétségbeejtően antipatikusak, a gengszterkülsejü-belsejü amerikai kiadóról nem is szólva, pedig a tágszivü festőnő a végén ebbe is beleszeret. Mindent összefoglalva: elég izetlen volt az egész százafféres szinházi este s a diszletek — egy sivár és fantáziátlan müterem három felvonáson keresztül — sem jelentettek üdülést. A müvésznő gardróbja még kevésbé. Kár volt a vendégszereplést megelőző engedély-harcért.

Megyery Ella

Hernani a Nemzeti Szinházban. Mátray és Táray

Leopoldine Konstantin vendégjátéka a Kamaraszinházban

„Die Konstantin" — ahogy Bécs szinházi világa becézi a német müvésznőt, kétségtelenül jobb színésznő, mint társulatidrektor. Hires róla, hogy ensemble-ja meglehetősen gyenge, különösen a férfiszereplők, akiket pedig négyöt szinházból is válogatott össze, nem tudni, milyen szempontok szerint. Rendszerint baj van a repertoárral is, ezidén különösen. *Sudermann „Heimat"*-ja mellett két kevéssé érdekes vigjáték, köztük egy magyar, illetve tipikusan „pesti", amely annak idején se nagyon kellett a szinház igényesebb felének.

„Die Frau mit den 100 Affären", — „A százkalandú asszony" — Behrmann,

Lányi Dezső

Lányi Dezső: Rassay Károly portréja.

Rátz Lr

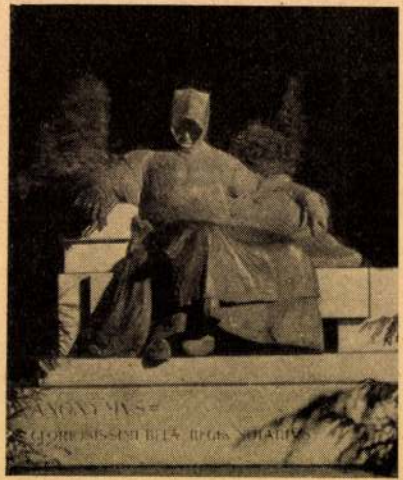

Ligeti Miklós: Anonymus.

Lányi Dezső

Lányi Dezső: Esztergomi hősi emlékmű.

Rát Sk. 252. l.

Krausz Lajos: A szegedi Fogadalmi templom Szent Gellért és Szent Imre oltárának főalakjai.

HETEDIK TEREM.

LÁNYI DEZSŐ KARIKATURÁI.

133. Hegedüs Gyula	300.—
134. Strausz Oszkár	400.—
135. Beöthy László	400.—
136. Pufi	350.—
137. Radó Emánuel	250.—
138. Gyárfás	400.—
139. Basch Árpád	300.—
140. Pásztor János	500.—
141. Sorozó orvosom	400.—
142. Kisfaludy-Strobl Zsigmond	350.—
143. Róna József	400.—
144. Herman Lipi	400.—
145. Karlovszky Bertalan	500.—
146. Rippl-Rónai J.	500.—
147. Csók István	400.—
148. Gróf Andrássy Gyula	500.—
149. Benczur Gyula	300.—
150. Zádor István	500.—
151. Faragó Géza	300.—
152. Katonai parancsnokom	550.—
153. Poll Hugó	350.—
154. Schramm Viktor	400.—
155. Kallós Ede	300.—
156. Falus	400.—

Ernst Múzeum kiállításai.
XXX. (1918)

157. Kövér Gyuszi . . . . . 400.—
158. Biró Mihály . . . . . 400.—
159. Löwenstein igazgató . . . . . 450.—
160. Szász Zoltán . . . . . 300.—
161. Székely Ferenc . . . . . 450.—
162. Stetka Gyula . . . . . 400.—
163. Fehér Gyula . . . . . 350.—
164. Laszky Béla . . . . . 400.—

KÁDÁR BÉLA FESTMÉNYEI.

165. Idyll . . . . . 1600.—
166. Tavasz . . . . . 2000.—
167. Nyár . . . . . 1500.—
168. Ég az istálló . . . . . 2000.—
169. Kirándulók . . . . . 3500.—
170. Szilaj lovak . . . . . 2000.—
171. Tanulmányfej . . . . . 1500.—

A HALLBAN:

LÁNYI DEZSŐ SZOBORMŰVEI.

172. Futó. Bronz . . . . . 3000.—
173. Lili. Márvány. Magántulajdon.
174. Gyöngyike. Márvány. Magántulajdon.
175. Szökőkut. Fajansz . . . . . 650.—
176. Gyerek delfinnel. Fajansz . . . . . 250.—
177. Ujházi Ede. Márvány . . . . . 3500.—
178. Bárczy István polgármester édesanyja. Magántulajdon.

179. Kőhajitó. Bronzban . . . . . 3000.—
180. Tanulmányfej. Márvány . . . . . 3500.—
181. Tüzérek küzdése. Fajansz . . . . . 1000.—
182. Boxoló. Fajansz . . . . . 1200.—
183. Szurmay Sándor m. k. honvédelmi miniszter. Márvány.
184. Női akt. Fajansz . . . . . 1200.—
185. Béka kigyóval. Fajansz . . . . . 200.—
186. Gyerek libával. Fajansz . . . . . 250.—
187. Anyám. Magántulajdon.
188. Gyermekcsoport. Fajansz . . . . . 650.—
189. Gyermekcsoport fatönkkel. Fajansz . . . 650.—
190. Gyermek krokodilkölyökkel. Fajansz . 250.—
191. Gyermek hallal. Fajansz . . . . . 250.—
192. Imádkozó cibis. Terrakotta . . . . . 500.—

Lányi Dezső

nobiss

I. ÉVFOLYAM. 3. SZÁM. 1927 OKTÓBER 1.

KÉPZŐMŰVÉSZET

MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

FŐSZERKESZTŐ:
DR. GYÖNGYÖSI NÁNDOR
TÁRSSZERKESZTŐ:
DR. GÁL ENDRE
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 144.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGY ÉVRE . . . . . 24 — P
FÉLÉVRE . . . . . 12.— P
EGYES SZÁM ÁRA . . . . . 2.50 P
SZERKESZTŐSÉGI ÓRÁK: D. U. 3-5-IG.
MEGJELENIK MINDEN HÓNAP ELSEJÉN, KIVÉVE JULIUS ÉS AUGUSZTUS HÓNAPOKAT.

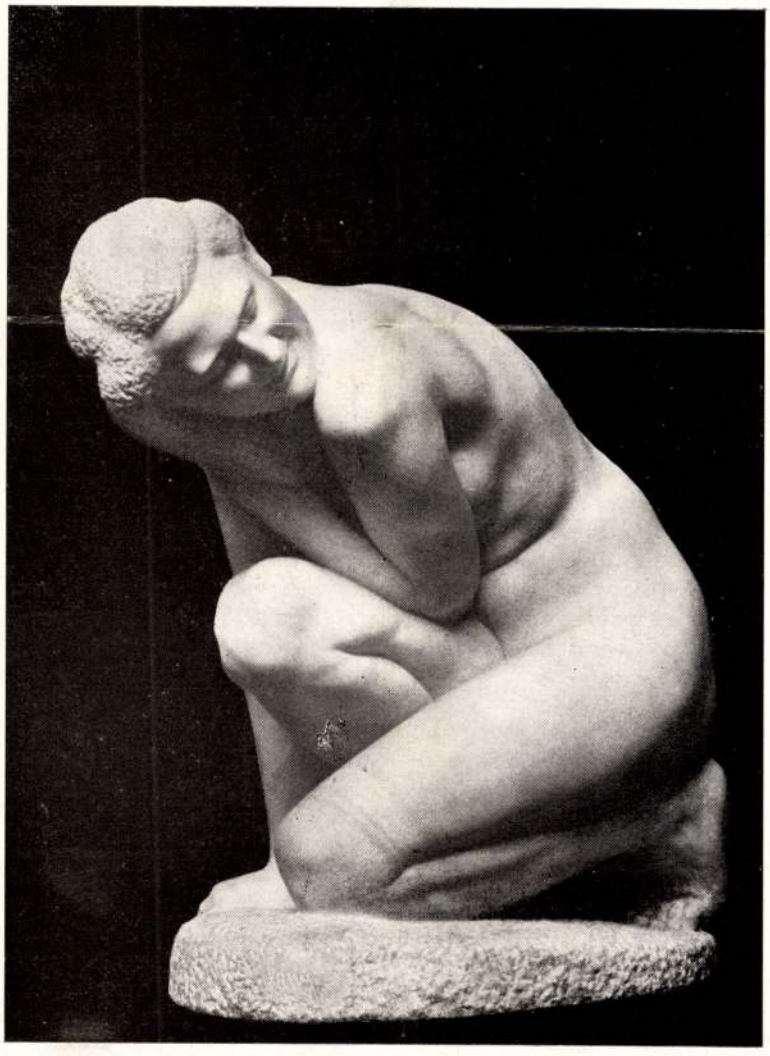

LÁNYI DEZSŐ: *Zsuzsánna*

Nyíltlevél

gróf Klebersberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz

Miniszter Úr! Bevallom szokatlan dolog a magyar glóbuszon, hogy ilyenkor, a szezon elején — új elindulás megújított reménykedései idején — egy művészeti lap fonák dolgok megjavítása céljából, igaznak gondolt ügy szolgálatában a miniszteréhez forduljon. Szokatlan, mert már régóta a kultuszminiszterek hosszú sora és a művészek között egy hallgatólagos megállapodás van: mindegyik tudja, hogy nem remélhet semmit a másiktól. Ön azonban, Miniszter Úr, megbontotta ezt az idillikus harmóniát és néhány éves eredményekben gazdag miniszterségével sikerült a magyar közvéleményben azt a hitet ébresztenie, hogy Ön tud és akar cselekedni s cselekedeteit az ügy iránt való jóindulat és sok tájékozottság jellemzi. Ne csodálkozzon hát, ha annyi néma év után, egy művészeti folyóirat nagyot mer és lelkiismeretének szavait ezúttal nem a puszta felé fordulva kiáltja el, hanem egyenesen a magyar kultuszminiszterhez emeli hangját.

Nem részletkérdésekről, apró panaszokról van szó. Sem a külföldi kiállításokról, sem a Képzőművészeti Tanácsról ne történjék most említés, lesz még rá alkalmunk. Most Miniszter Úr hivatalos művészeti politikájáról, annak principiumáról szeretnék néhány őszinte szót elmondani, annál is inkább, mert az az érzésem, hogy általában félreértették Excellenciád intencióit.

Ez az elvi álláspont nagyjában megegyezik Herczeg Ferenc a Képzőművészeti Tanácsban tartott elnöki megnyitójának alapgondolatával, melyet tömören úgy foglalhatunk össze, hogy Miniszter Úr mindegyik művészeti irány szabad fejlődését óhajtja, mert minden művészeti irány jogosult, ha azt tehetséges művészek mívelik. Méltóztassék megengedni, hogy rámutassak ennek a látszólag a fejlődést szolgáló állásfoglalásnak igen hátrányos következményeire.

Nem arra gondolok most, hogy ez a hivatalos művészeti politika volt az, amely szélesre nyitotta a kaput a szélsőséges művészeti irányoknak, Európa mai vajudó szellemi élete efemer életű tiszavirágainak. Mi is a művészi szabadság respektálását valljuk és nem tartanánk helyesnek, ha az állam beavatkozna a művészi vitákba. Ez nem állami feladat. Hatalmi szó nem döntheti el művészeti kérdések sorsát. Rá kell bízni az időre, mely minden művészi felfogás próbaköve. És bár indokolatlannak tartjuk, hogy a nálunk pontosan húsz esztendő óta meddőn kísérletező szélsőség, — egy emberöltő óta eredménytelenül, de annál hangosabban ágáló „irány" — a jövőben is hozzájáruljon a nyugvópontra jutni nem tudó művészeti közvélemény további irritálásához, mégis magunk is valljuk: bízzuk az időre. Sőt, bízzuk azokra a tehetséges művészekre, akik experimentáló kedvükben erre a lidérces területre is kirándultak. Ezek előbb-utóbb úgyis el fognak válni vagy már elváltak a hivatásszerű „forradalmároktól", az ötven éves ifjaktól és a professzionista „keresők"-től.

A baj ott van, hogy ez a hivatalos művészetpolitika szinte kitenyésztette — még pedig szép sikerrel — a művészeti irányokat, aminek semmi értelme nincs, mert *a művészetet nem az „irányok" hanem a tehetségek viszik előre.* Ma a helyzet már annyira elfajult, hogy a művészek kénytelenek csoportokba szervezkedni, „irányokat" kreálni, hogy bizonyos anyagi és érvényesülési bénékhez hozzájuthassanak. Ma az a helyzet, hogy egy közepes művész aránytalanul jobban érvényesül, ha beszervezkedett egy művészcsoportba, „irányba", mint a tehetséges, aki nem vállalt közösséget semmiféle iránnyal. És ez oroszlánrészben azért van, mert az illetékes tényezők mértéke nem a tehetség, hanem az irány. *A hivatalos művészetpolitika számba vesz minden irányt, de nem sokat törődik azzal, hogy a tehetséget jobban lássa el, mint a középszerűséget.* A művészetpolitika így lassan, de biztosan átcsúszik a szociálpolitikai álláspontra és a művészetben megvalósítja a szociálpolitikai ideált: a gyengét támogatja az erőssel szemben, azaz védi a középszerűséget a tehetség ellen. Az irányoknak ez a fétisszerűen vallásos tisztelete odáig ment, hogy még a Képzőművészeti Főiskola átszervezésénél is a tanári kar összeállítása az „irányok" egyensúlyozása szerint igazodott. Nem a szakember körültekintésével paedagógiai szempontok szerint, hanem diplomaták a politikai okosság szabályai szerint válogatták össze a tanárokat, gondosan vigyázva arra, hogy minden „irány" képviselve legyen. És itt azután nagy baj esett, mert épp azok a művészek maradtak a főiskolai oktatáson kívül, akik művészetük konstruktiv erejénél és paedagógus tehetségüknél fogva leginkább odavalók a Főiskolára.

Miniszter Úr, nem igaz, hogy az irányok szabad érvényesülésének támogatása a művészet szabadságának biztosítása. Ez a rendszer a középszerűség kitenyésztésére vezet. *A hivatalos művészetpolitika irányvédelmet csinál tehetségvédelem helyett.* Nagyméltóságod a magyar oktatás egész területén végigvitte azt a zseniális gondolatát, hogy a tehetségek természetes kiválasztódását hatalmasan elősegíti az államhatalom erejével. Miért nem alkalmazza ezt a nemzetmentő koncepcióját a művészetre is?! Az állam műpártoló tevékenysége ma majdnem egyenlő a nullával. Miniszter Úr legutóbb tett nyilatkozata reményt kelt arra, hogy most végre mégis sikerült kiverekednie egy összeget művásár részére és így az évek óta hiába várt állami művásár és vele egy *aktiv* művészetpolitika meg fog indulni. Most eljött tehát az ideje, hogy

az államhatalom hatékonyan érvényesítse befolyását a magyar képzőművészeti termelésre, a tehetségek védelmére. Megengedem, hogy kényelmesebb és sok esetben politikusabb annak a kis pénznek egyszerű számtani művelet szerint való elosztása, de Miniszter Úr bebizonyította, hogy az ügyet kívánja szolgálni és nem saját kényelmét. Engedje meg hát, hogy reménykedjünk most az új művészeti évad kezdetén, hogy amitől eddig elvonták nagyszerű oktatásügyi alkotásai, az idén a képzőművészetre is átviszi teremtő munkakedvét, mely a szépen formulázott elvek mögött egész biztosan meg fogja érezni a művészet, az élet szent érdekeit. Hiszen eddig is láttuk példáit zseniális rátapintásainak, az igazi nagy magyar tehetségek megbecsülésének. Láttuk, hogyan találta Ön meg Karlovszky Bertalant abban a pillanatban, mikor a magyar nemzeti géniuszt külföldön kell reprezentálni. És látjuk, hogy minden gáncsoskodás ellenére is megtalálja módját a magyar szobrászművészet büszkeségének, Zala Györgynek elismerésére. De ezek a szimptomák nem nyugtatnak meg. Ellenkezőleg, növelik azt a követelőző érzésünket, hogy Miniszter Úrnak időt és módot kell szakítania a magyar képzőművészet, egy aktiv képzőművészeti politika számára is. Nagy feladatai megoldásához — érezze Kegyelmes Uram, — hozzátartozik a magyar művészeti élet reneszánszának előkészítése is és ez nem merülhet ki a Collegium Hungaricum dicséretes intézményei művészi stipendiumaiban.

Miniszter Úr! Itt az új művészeti év kezdete, alkotó energiájának napsugarait tűzze ide! Kergesse el a magyar művészet feje fölül a szegénység és bürokrácia egyesüléséből született ál-liberalizmus sötét felhőit és adja vissza a tehetséget jogainak, adja vissza a művészetet a tehetségnek!

Gyöngyösi Nándor dr.

LÁNYI DEZSŐ: *Munkából hazafelé ...*

KÉPZŐMŰVÉSZETI SZEMINÁRIUM

A szobor születése

Irta: *Sidló Ferenc*, szobrászművész, a Képzőművészeti Főiskola tanára.

A művészi gondolat születését, kibontakozását és fejlődési menetét, a közönség általában alig ösmeri s ha tud is arról valamit, a képzelete a művészi alkotás módjáról inkább regényes, azzal a hittel, hogy a dolgok álmodozva, a fantázia szárnyain röpülve, játszi könnyedséggel születnek és formálódnak.

LÁNYI DEZSŐ: *Anya gyermekével*

A festett kép keletkezését, fejlődésének állomásait még nagy vonásokban ösmeri a publikum, de hogy a szobor hogyan készül, azzal vajmi kevesen vannak tisztában.

A szobor születésének a mechanikája túl elvont és túl komplikált ahoz, hogy általában tudjanak róla.

A világra jövetele olyannyira technikai keretek között történik, s olyannyira phisikai, hogy nélkülöz minden romantikát és regényességet. — Annyi mesterségbeli metamorfozison megy keresztül addig a megjelenési formáig, amíg a kiállításokon bronz vagy márvány köntösben a közönségnek bemutatkozik, hogy átalakulásaiban követni nem tudván, keletkezéséről általában zavarosak a képzetek.

A szobrászat, mint művészi alakítás, tudomány. Tudomány a szó teljes értelmében. Egy elvont világ ez, melyet nem a való élet általunk ösmert és érzékelt formái és hatásai vezérelnek, de átalakított formák és határok, melyeket az az anyag diktál, amelyből a szobor kialakul. Az emberi test kiformálásánál nem a hús, bőr és szín naturalizmusa parancsol, de azok a követelmé-

nyek, amelyeket a kő vagy bronz előír. — Ezek az anyag előírta törvények sulyosan nehezek és lassan felismerhetők. Sok van belőlük és változatosak.

S ha már ösmerni véli őket a szobrász, jönnek az újabb kiharcolni valók, a térnek törvényei s a levegőnek a szerepe, amely körülölelvén a térben álló szobrot, azt szétmorzsolni igyekszik.

A szobornak, a művészeti objectumnak a fejlődési processusa a befejezéséig — harc — száz és száz szemponttal s törvénnyel, melyeket a szobrásznak kemény tusával kell lépésről lépésre meghódítania.

De amíg a szobornak, a művészeti objectumnak a fejlesztéséhez elérkezik a szobrász, előbb meg kell építenie a technikai objectumot, hogy azután még két ízben vezesse keresztül a művészit a mesterségbeli kialakulásokon. — A szobrász agyagból mintázza meg a szobrát. Mindenekelőtt tehát egy stabil vázat kell készítenie, amely az agyagot elbirja s e nagy erőkifejtésre képes, maszdák, mázsás sínvasak helyettesítik, melyeket csavarokkal erősítenek egymáshoz. Hetekig, néha hónapoig tartó pontosan kiszámított preciz munkát kell itt végezni, mert egy meglazult csavar vagy rosszul elhelyezett vaspánt katasztrófális következményekkel járhat, ha már rajta nyugszik az óriási sulyú és kiszámíthatatlan természetű mindég nedves, vizes mintázó agyag.

A legnagyobb vásznon is már régen ott ragyognak a színek, amikor a szobrász még mindig az eljövendő szobra vázát tökéletesíti, amelyen naphosszat kalapálnak, forrasztanak, fúrnak, faragnak a lakatosok, ácsok s egyébb segédek.

Amikor végre elkészült ez a sok körültekintéssel összerótt szerkezet s felrakódik reá az agyag s kiformálódnak a nagy határok, avagy silhuettek, akkor eljönnek a nagy meglepetések is, amelyek soha sem maradnak el, valahányszor a szobrász a bármilyen jól kiegyensulyozott kis agyagvázlat modelljei után, a kiviteli nagyságú szobrát felnagyítja. A méretek megnövekedésével az ará-

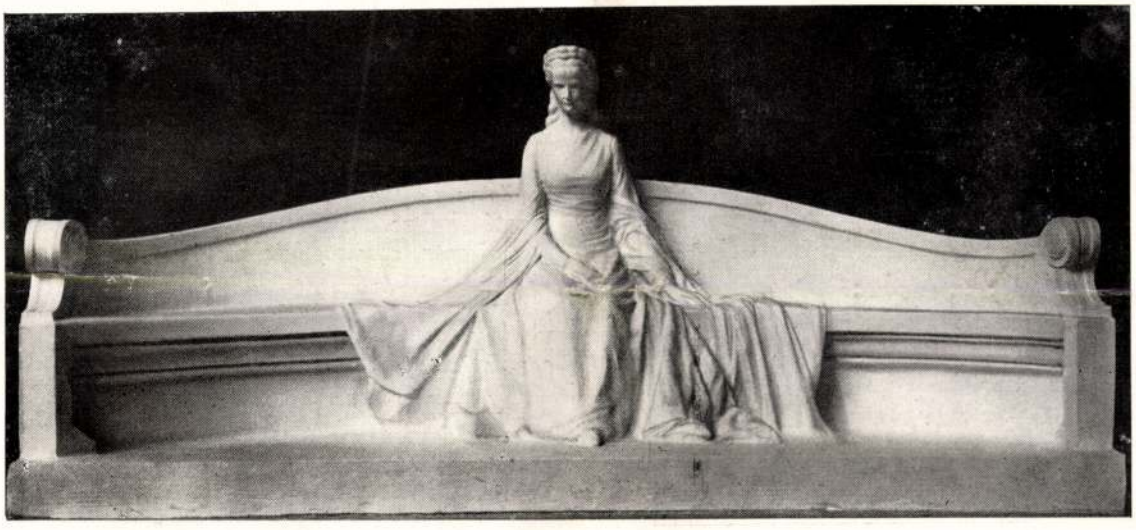

LÁNYI DEZSŐ: *Erzsébet királyné emlékszobor pályaterve*

sza sulya alatt meg nem inog. Egy emberi testet ábrázoló szobornál a váz tulajdonképen az emberi skelettet helyettesíti s annak a formájára készül. Az elképzelt szobornak a mozdulatát kihajlítgatják vasból. A lábak, a medence, a gerinc, a bordák, a vállak, a karok, a nyak s fej csontszerkezetét kiformálják vasrudakból, hajlékony ólomcsövekből, melyekre deszkákból rakódik fel a hús. Ezen a szerkezeten száz és száz 5—8 cm-es lécecskékből dróttal összefogott kis keresztecskék lógnak, körös-körül. Amidőn a vázra felrakják a puha agyagot, ezek a keresztecskék tartják, markolják a sikamlós masszát, hogy az le ne csúszhasson. Gyönyörű dolog az ilyen vasváz. Egy életnagyságú figurához való már komoly techtechnikai teljesítmény s a monumentumoknak a váza — no meg a lovasszobrokéi — valóban impozáns építkezés. Itt már a vasrudakat vasgerennyok is szerephez jutnak, amelyek merőben ellenkeznek az élő emberen látott, ösmert proportiókkal. Munkába lépnek a perspektiva s levegő törvényei. A dolgok a mélységben, de különösen a magasságban rövidülni kezdenek, a nézőtől távolodó dimenziók, a térfogatukból vesztenek, a szemünkhöz közeledők viszont nőnek. Az élő arányokat korrigálni kell s a szobrász torzítani kénytelen, hogy a valóság látszatát megőrizze. A felső testet s a fejet az élő arányok rovására nagyítani kell, a magas piedesztálon álló vagy épülethomlokzatokra készülő álló figurákat a merőlegesből néha fél méterekkel kell előre dönteni, hogy azok a stabil állás látszatát keltsék. A függőlegesen fekvő síkok viszont a nagy magasságokban ahelyett hogy rövidülnének, növekedést mutatnak. Egy öthat méter magasságban álló fejnek a felső ajak partiját pl. rövidíteni kell, miután ez a függőle-

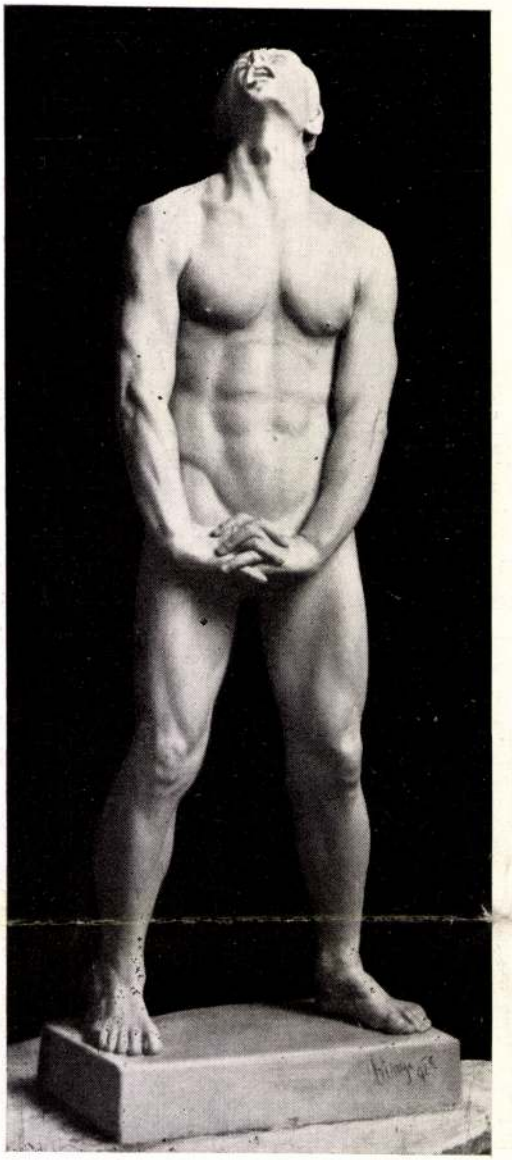

LÁNYI DEZSŐ: *A vád*

gesen fekvő sík rendes méretezésben majdnem olyan hosszúra nyúlik ki, mint az orr mérete.

Ennek a kis ösmertetésnek a keretei túl szűkek ahoz, hogy kitérjek ama nagy problemák sokaságára, amelyek a művész elé toppannak akkor, amikor életnagyságon felüli arányú feladatok elé állítódik. A problemák sokasága azonban nem kevesbedik a természetes nagyságú vagy ennél kisebb szobrászati megoldásoknál sem.

Más principiumokból kell kiindulnunk egy a szabadban elhelyezendő szobor megkonstruálásánál s megint másként kell elgondolnunk és traktálnunk egy zárt interiörbe kerülő figurát.

Az a szobor, mely egy szabad téren óhajt érvényesülni, tömör és zárt silhuettű kell hogy legyen kívül, s majdnem geometrikusi egyszerű és részletnélküli belülről. A mozdulatoknak s formai részleteknek a csapongása és bősége bizonytalanná, elmosódottá és főleg nyugtalanná teszi a szobrot. A téren álló szobornak pedig elemi követelménye a gyors áttekinthetőség, a rögtöni eligazodás afelől, amit a szobor mondani akar.

A zárt és mesterséges világítású helyre állítandó plastika viszont vágyódik a mozgási és főként formai gazdagság után. A szobor itt intimus vetusba kerül a nézővel s épen ezért megnyilatkozhatnak itt az érzések heves és felfokozott formakezelésben és szerepet kaphatnak a gazdag változatú részletek.

Itt volnának azután még a bronzban és a kőben való elgondolások homlokegyenest ellenkező problemái. A bronz, a typikus körplasztika, a Cellini által oly sokat emlegetett negyven nézetű követelményeivel, ez a mélység-szobrászat, ahol a formát csak úgy lehet megkonstruálni, ha folyton forgunk körülötte s egyik profilt a másik után rajzoljuk mindaddig, amíg vissza nem jutunk a kiindulási ponthoz. A kőszobor pedig inkább az egynézetű plasztika, amelyben a mondanivalónk nagyrésze egy úgynevezett főponton játszódik le. A test compoziciójának a mozgását tömöríteni kell s a blokkban, eme rendelkezésre álló térben a nagy vonalat és kis részletet olyannyira össze kell szorítani, hogy mindez a feszültség érzetét keltse. Amaz a Donatellók és Verochiók szobrászata, emez a Michel Angeloé.

A problemák megoldattak s a szobrász letette a mintázófáit. A szobor agyagban befejeződött. De milyen messze van még ekkor a valóságos befejezés, a nagy finálé.

A szobrot anyagban stabilizálni kell, mert hiszen az agyag nem életképes materia. És eljönnek a gipszformázók, kik gipszbeöntik az elkészült agyagmodellt. Először a negativot öntik meg, melyből csak úgy készülhet el a pozitiv gipszforma, ha az előbbiből az agyagot kivágják, kihasogatják, lefejtik. A művész hónapokon tartó kezemunkája, a gipszbe való öntésnél megsemmisül. Az öntés tehát egy fontos stádium, melyet abszolut precizitással kell végrehajtani, mert különben a szobor elveszett. Miután a művész az elkészült öntvényt még egyszer átdolgozta s javítgatta, elérkezett a szobor az utolsó technikai állomásához, a bronzba öntéshez vagy a kőben való megfaragáshoz. Mindkettő hosszas, heteket, hónapokat igénylő nagy szaktudással végrehajtott technikai munka. A bronzöntéshez, melynek kétféle eljárása van, vagy homok negativokat készítenek vagy viaszból kipréselt új pozitívokat. Előbbi a homokformázás, utóbbi a cera perduta, a viaszformázás. A modellnek kőbe való átvitele egy háromkarú körző, az úgynevezett pontozógép nyomán történik, melynek a segítségével a minta száz és még több mélységi és magassági pontját ültetik át és rögzítik meg a kőblokkban. Az így

kapott rögzítési pontok tövéig lefejtik a követ s faragják abszolut pontossággal és hűséggel a végső befejezésig, az utolsó símításokig.

Finita. Az alkotás elkészült. S e végső pompás mezében, a csillogó ötvözetű bronzban, vagy a selymes áttetsző márványban, ahogyan megjelenik előtted, óh, látogatója a tárlatoknak, nem is sejted ugy-e, mily hosszú s mily szövevényes volt az út, melyet megjárni kényszerült, hogy szólhasson hozzád, abban a nemes megjelenési formában, amelyben postamensén állva, beszélni hallod őt.

MAGYAR MESTEREK

Lányi Dezső

Egyénisége robosztus erő, művészete pogány életöröm.

Az élet minden jelensége érdekli. Ezért van szobrai között minden: ember és állat, nő és férfi, anya és gyermek, portré és kompozició, síremlék és karikatúra, facade és szimbolum, kőhordó munkás és heverő akt, öröm és fájdalom, élet és halál, minden, ami alkalmas arra, hogy rajtuk keresztül kiélje magát az alkotási vágy zabolátlan temperamentuma. Egy pogány géniusz üldözi ezt a művészt, hajtja, lelkesíti újabb és újabb kreálásaira az ezer formájú, színű, szagú, ízű és tapintású életnek, melynek minden variációját végigélni, — szikrázó vágya.

Az életnek ez a vehemens vágya teszi monumentálissá Lányi Dezső szobrait. Kicsiny vagy nagyméretű a szobor, érezni a formák gazdagságából, a mintázás szinte túláradó ötletességéből, a portrék erőteljes karakterérzéséből, a kompozicióknak megragadó kifejezőképességéből, a szimbolumok életes valóságából, az akt vonalainak elragadtatott énekéből kiérezni azt a viharos örömet, melylyel alkot s aminek sziklányi-bérces vadsága a *monumentális* érzését szuggerálja a nézőnek.

Mert ennek a művésznek nemcsak mohó étvágya, de hozzávaló nagyszerű fizikuma is van. Azaz nemcsak ambició, de tehetség is fűti.

Első jelentékenyebb sikere Ujházi Ede mellszobrával volt, majd a Műcsarnok 1905 évi téli tárlatán kiállított fekvő aktjával és zsákhordójával. Ezután egyenes ívben kanyarodik fel pályája. Boszorkányos termékenységgel önti magából a legkülönbözőbb természetű plasztikai alkotásokat, melyek közül legnagyobb népszerűséget pompás megfigyelésekben bravuros karrikatúrái szereztek neki. A zsánerjeleneteken kívül, — ami nem egyezik markáns egyéniségével, — nincs oly ága a szobrászművészetnek, — akt, tanulmányfej, portré, gyermekfej, torzkép, állat- és mozgásábrázolás (sportfigurák), dekorativszobrászat, síremlék, hősiemlék stb. — amiben Lányi ne mutatta volna be eredeti tehetségét.

Eddigi oeuvre-jéből is kétségtelenül megállapítható, hogy ez az ízig-vérig szobrászi talentum, a legelőkelőbb helyek egyikét foglalta le maga számára a magyar képzőművészetben. Pedig az az érzésünk, hogy Lányi Dezső fejlődésének még igen

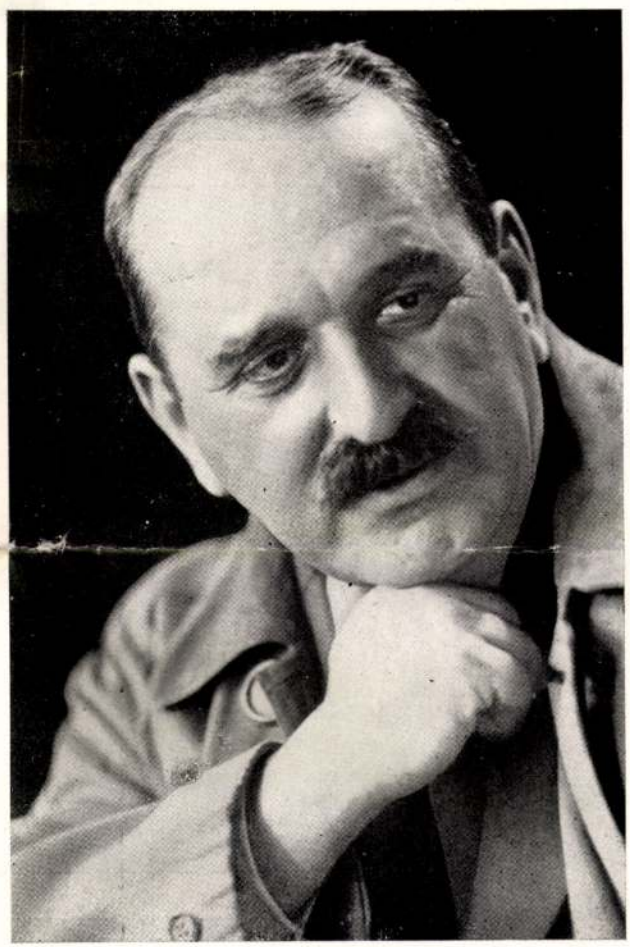

Lányi Dezső

fontos étapja előtt áll. Tehetségének sajátosságai a monumentális szobrászati feladatok megoldására utalják, holott ehhez még csak igen kevés alkalma volt. Az a meggyőződésem, hogy Lányi robosztus tehetsége ebben az irányban veszi további fejlődésének útját. Ha ez a jóslásom valóra válik és Lányi valóban nagyarányú feladatok elé kerül, alighanem egy olyan művészi kibontakozás tanui lehetünk, melyre a kortársaknak csak kivételesen nyilik alkalmuk. Én hiszek ebben a művészben. Hiszek a tehetség útjának feltarthatatlanságában.

Gy. N.

LÁNYI DEZSŐ: *Lili*

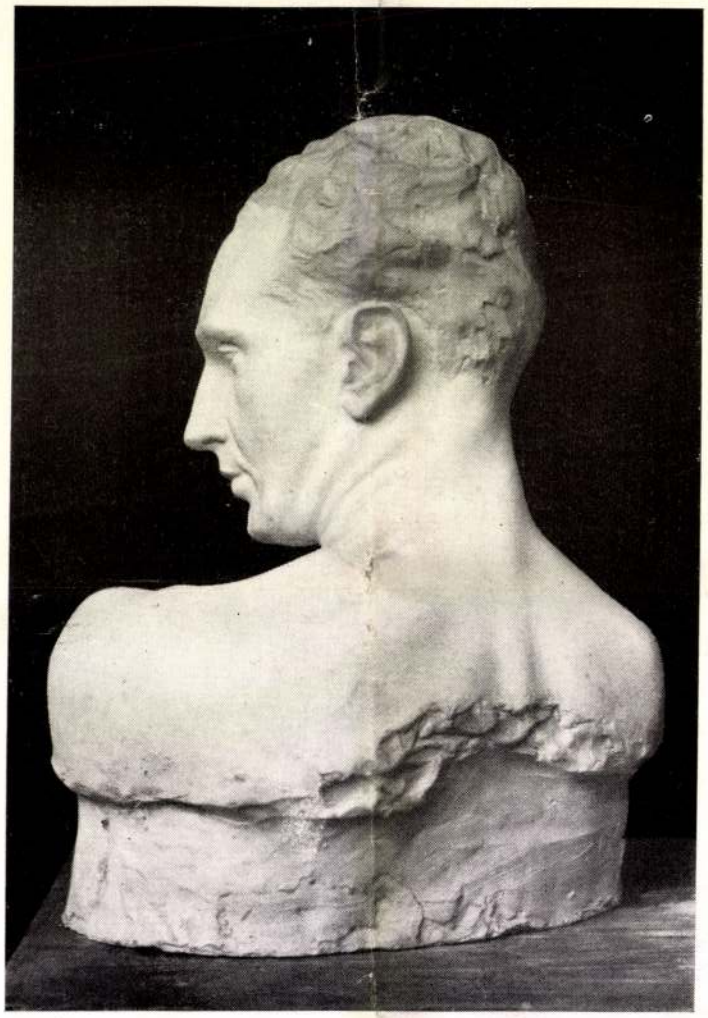

LÁNYI DEZSŐ: *Tanúlmányfej*

LÁNYI DEZSŐ: *Ágai Adolf (Porzó)*

KÉPZŐMŰVÉSZET

FŐSZERKESZTŐ: GYÖNGYÖSI NÁNDOR DR.

LÁNYI DEZSŐ: *Az esztergomi oroszlán*

Speciális kávékeverékek

KESZLER GÉZÁNÁL, Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 15.
Telefon: Teréz 222—08.

TELEFUNKEN

Telefunken

rendszerü

rádiókészülékek

Rádió-alkatrészek!

Rádió-ujdonságok!

Az ország legnagyobb szaküzlete

Dénes Testvérek R. T., VI., Teréz-körut 26.

MŰTERMET

Budán, vagy a Belvárosban keresek. — Ajánlatokat a „Képzőművészet" kiadóhivatalába kérek „Műterem" jeligére.

Dr. SCHICKNÉ

kozmetikai intézete

BUDAPEST,

IV., Berlini-tér 4.

Telefon: 70—12.

STEINHARDT SZKECCS

A

RADIUSBAN

SZEPTEMBER 29-TŐL

Jegyelővétel: d. e. 11-1 óráig.
Telefon: T. 220-98 és T. 292-50

FIAT

a vezető világmárka!

Magyar Fiat Automobil R. T.,

Budapest, VI., Váczi-ucca 12.

Telefonszámok: T. 124—53., T. 150—76.

LÁNYI DEZSŐ

Ha művészi étappejaiban eljutott volna már ahhoz a korhoz, amely a fiata'ság lázából, nyugtalanságából csak műtermi maradékokat — kezdőévek dédelgetett emlékét — őriz meg, ha már odaért volna, ahol a kész pályák útja rég maga mögött hagyta az élet- és művészethivatás nagy elintézéseit, sok-sok feladatát: az ifjúságát, gyermekkorát írnám meg. Azt a gyermekkort, amely egyformán mindnyájunké, amely egyformán szomorú és örömtelt emlékeket rakosgat el a késői férfikor visszaemlékezésének, de amely mégis annyira különélő emléke mindnyájunknak.

Az ifjúságát, zabolátlan és felelősségtelen — minden ifjúság az — gyermekkorát írnám meg, hogy oeuvrejének egymáshoz fűződő, egymásból kiinduló részlegességeit s hogy magának az egész oeuvrejének szintézisét is megéreztessem. Vallom — hitem és az életből ellesett meggyőződésem — hogy a belső és külső eseményektől, éleményektől nagyon szaturált ifjúság az élet későbbi korainak titkos ösztönökkel, racionális konzekvenciákkal adja tovább az ifjúság egész tartalmiságát.

Az ifjúságát sajátos energiákkal telt gyermekkorát akkor kellene megírni, amidőn minden kísérletezés, keresés, magáratalálás rég messze mögötte lesz majd. Az ifjúsága és művészi pályájának mai útjelzője között még csaknem határolódik a mesgye és mégis ott kell kezdenem, ahol szobrászi pályája kilendül ebből a sajátos ifjúi forrongásból, máig terjedő munkásságának egész summázását oda kell visszakoncentrálni: hogy emberi és művészi értékelését — elválaszthatatlan egység nála — tisztán adjuk, hogy biztos tekintettel kövessük, megértéssel, tudomással vegyük azt a fordulatot, amelyre csak most készült, nem a magát rászánás előre elintézett szisztémájával, hanem művészi törekvéseinek kikerülhetetlen ösztöneivel, egy magától adódó, de intuitiv érvekből fakadó elhatározásból.

*

Energia: nem az egymástól elkülönített cselekedetek kivitelének energiája, hanem egész, csaknem fizikai életre koncentrált ereje ebben az egy szóban fejeződik ki: ifjúságában. Már itt kívánkozik annak a logikának a megállapítása, amely nyitjára vezet szobrászi pályája első éveinek a felfogására. Ez az energiafölösleg, melyet a sok küzdés sem tudott elnyomni benne, amely ifjúkori cselekedeteinek csaknem minden rugóit mozgásba hozta, a kezdő éveken túl is jó ideig szinte áttranszponálódik plasztikai felfogásának ösztönévé. A mozgás, mint valamely cselekedetnek akár kiindulása, egymáshoz tevődése, vagy befejezésének pillanatnyi rögzítése érdekli leginkább azokban a studiumokban, amelyeket eleinte

Művészet 1912

donságok a művészet formai életének átalakulásából szükségkép következtek, ha le tudom vezetni, hogy más sajátosságok nem is fejlődhettek volna, ha oksági összefüggés alapján igazolni tudom, hogy az egész új tartalmi és érzésbeli komplekszum s az azt ábrázoló, kifejező forma-mivolt éppen ilyenné kellett, hogy alakuljon, akkor kétségtelenné vált, hogy a megállapított sajátosságok nem az én fantáziám szubjektiv agyréme, hanem valóságos, objektiv, feltétlenül megálló megállapítás. Amíg ez az indukció által keletkezett tapasztalati megfigyelések, elemzések alapján nyugvó szubjektiv-gyanús megállapítás a deduktiv okság alapján támogatva és igazolva nincs, addig objektiv igazságnak semmi szín alatt el nem fogadható. És ez természetes is. Soha semmiféle indukció magában nem ad tudást s még a természettudományi, fizikai tapasztalat kísérlete is rászorul a deduktiv matematikai igazolásra. Mennyivel inkább a sokkal szubjektivebben dolgozó művészettörténet!

Ha pedig a fenti fejtegetések helyesek voltak, akkor a stílus megállapításának a munkáját is véglegesen csak akkor tarthatjuk befejezettnek, ha a stílus átalakulásának az okait is meghatároztuk s ha levezettük, hogy az okok következtében beállott változások szükségkép olyanok, amilyenek az új stílus sajátosságai együtt mutatkoznak. Ha a stílusátalakulás okait s törvényeit nem lehet meghatározni, akkor a stílus objektiv megállapítása sem vihető tudományosan keresztül s akkor nem lehetséges semmi módon a művészettörténetet tudománnyá tenni.

Ezzel ki is mondottuk, hogy a művészettörténet lehetőségének s módszerének egyetlen döntőfontosságú kérdése az: vajjon lehetséges-e a művészet életét forrasztó, mozgató, alakító okoknak és törvényeknek a megállapítása s hogyan. Az e fölötti elmélkedés külön fejtörés tárgyát kell, hogy képezze.

KENCZLER HUGÓ

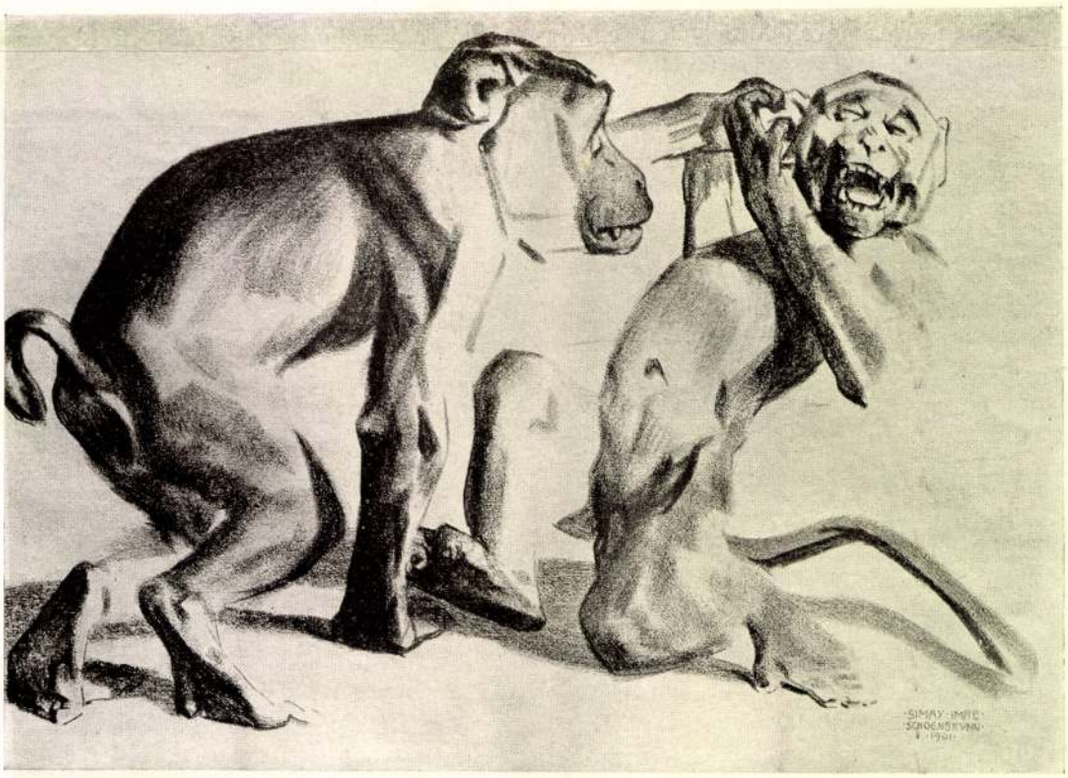

A CIVAKODÓK
SIMAY IMRE RAJZA

csinál emberi testről és állatokról. De ezekben még távolról sem sejti meg a mozdulathatásnak a formán, vonallendületen végig uralkodó Rodin értelemben magyarázható monumentalitását.

Beéri, ha az erőnek, cselekvést végező energiának valamely gesztus a beszédes kifejezője, vagy ha benne az egész testi konstruktió részt is vesz, az energia és erő hangsúlyozása még nem a plasztikai nyelven szól hozzánk. Lehajol egy alakja, hogy valamely súlyos tárgyat emelien föl: zsákot kapjon a vállára, vagy egy nehéz tárgyat mozdítson el a helyéről: minden komponense adva van a test ezen akciójának, de a szobrászi elgondolás gyönyörködve válogathat közülök; a formák külön-külön akarják adni magukat, amellett mindegyik forma erősen hangsúlyozza a közös organizmusba való tartozandóságát: mennyi izgató, szobrásznak való meglátás kínálkozik itt együtt! És mégis, mindezt még nem érzi meg akkor, túltengő temperamentuma, az ifjúságából magával kozott józan robusztussága csak az erő hatását keresi a plasztikában. Ezek a mozdulatok és gesztusok még nem a forma szuverén nyelvén beszélnek, hanem az erőnek szobrászi materiába — kő vagy terrakotta — való átvitelét és visszaadását jelzik csupán

Van ebben az ifjúságban, a Lányi Dezső ifjúságában sok olyan momentum, amely szobrászi ösztöneiben jó hosszú ideig revelál emlékezéseket.

Baánban született. Ott jár iskolába, sógora azután Pozsonyba viszi, hogy a kereskedelmi iskolát ott végezze. Közben mint kőműves is megpróbálkozik rövid ideig. A pozsonyi tartózkodás azonban sehogy sincs ínyére s csakhamar meg is szökik s egy krajcár nélkül kerül Pestre. Családjának egyik tagja az ipariskola építészeti szakosztályára akarja beiratni, de ott már nincs hely s a faipari szakra iratkozik, ahol különösen a mintázás érdekli első sorban. Az ipariskolát is otthagyja s az iparművészeti iskola szobrászati osztályába véteti föl magát s Mátrai tanár lesz első mestere.

Még el sem végzi iskoláit, amikor három évre katonának hívják be. Közben egy évi szabadságot kér, most már minden vágyával a szobrászat felé vonzódik. Nyugtalan temperamentuma Bécsbe hajtja, ahol tovább folytatja azt a nehéz küzdelmet, amelyre a megélhetés kényszeríti s amelyből Pesten is annyira kivette részét. Nappal mindenféle munkát vállal, hogy megélhessen, este szorgalmasan eljár a bécsi művészi akadémiára. Amikor ismét visszajön s elvégzi katonáskodását, Fiumébe megy. Súlyos nélkülözések között egy nap beáll szénügynöknek s nyugodtabb napok virradnak rá. Rövidesen itt sincs maradása, lekerül Triesztbe s ott próbálkozik meg a szerencsével. Naphosszat ott bolyong a kikötőben s nézi a hajókat. Egy nap látja, hogy egy nagyobb kereskedelmi hajón fapajzsokat, cifraságokat faragnak a hajóácsok. Ajánlkozik s egy pár óra alatt elkészül egy napra való munkával. „Maradjon hajóácsnak, sokra viheti" — ezzel biztatja az ácsmester s felakarja fogadni, de ekkor már nincs maradása.

Nyugtalanítja, különösen izgatja az olasz műkincsek közelsége. Hisz ott van a szomszédban, csak oda kell menni s másnap már Velencében van. Sorra járja a múzeumokat, gyűjteményeket s ott Velencében érlelődik meg benne a végső elhatározás, hogy mindenáron kitart a művészi pálya mellett. De ez a megérlelődés már Muranoban nyer befejezést. Oda megy ugyanis Velencéből. Beáll egy mozaikgyárba s ott dolgozik, hogy összekuporgasson annyi pénzt, amennyivel Rómába eljuthat.

El is utazik, de Rómában csakhamar elfogy a pénze s más foglalkozáshoz nem juthat: beáll kőművesnek. Rómából csak nagy nehezen tud hazakerülni. De végre visszatér Pestre; célját, ami után vágyott s amire nyugtalansága is hajtotta — elérte: láthatta az olasz szobrászat remekeit, a renesszansz pazar gazdagságú műkincseit s újabb s immár végső elhatározását, hogy szobrász lesz, nemcsak a látottak, a mohóan felszívott impressziók erősítették meg, hanem az acélos megedzés a küzdelmek elviselésére is. Nagyerejű fizikuma, a küzdelmektől is érintetlenül hagyott kedélye nem fáradt meg ezekben az években s amikor hazajön szinte fanatikus buzgalommal fog munkához.

Szobrászi ösztönei intenzívebben vágyódnak a plasztikában való kielégültség után,

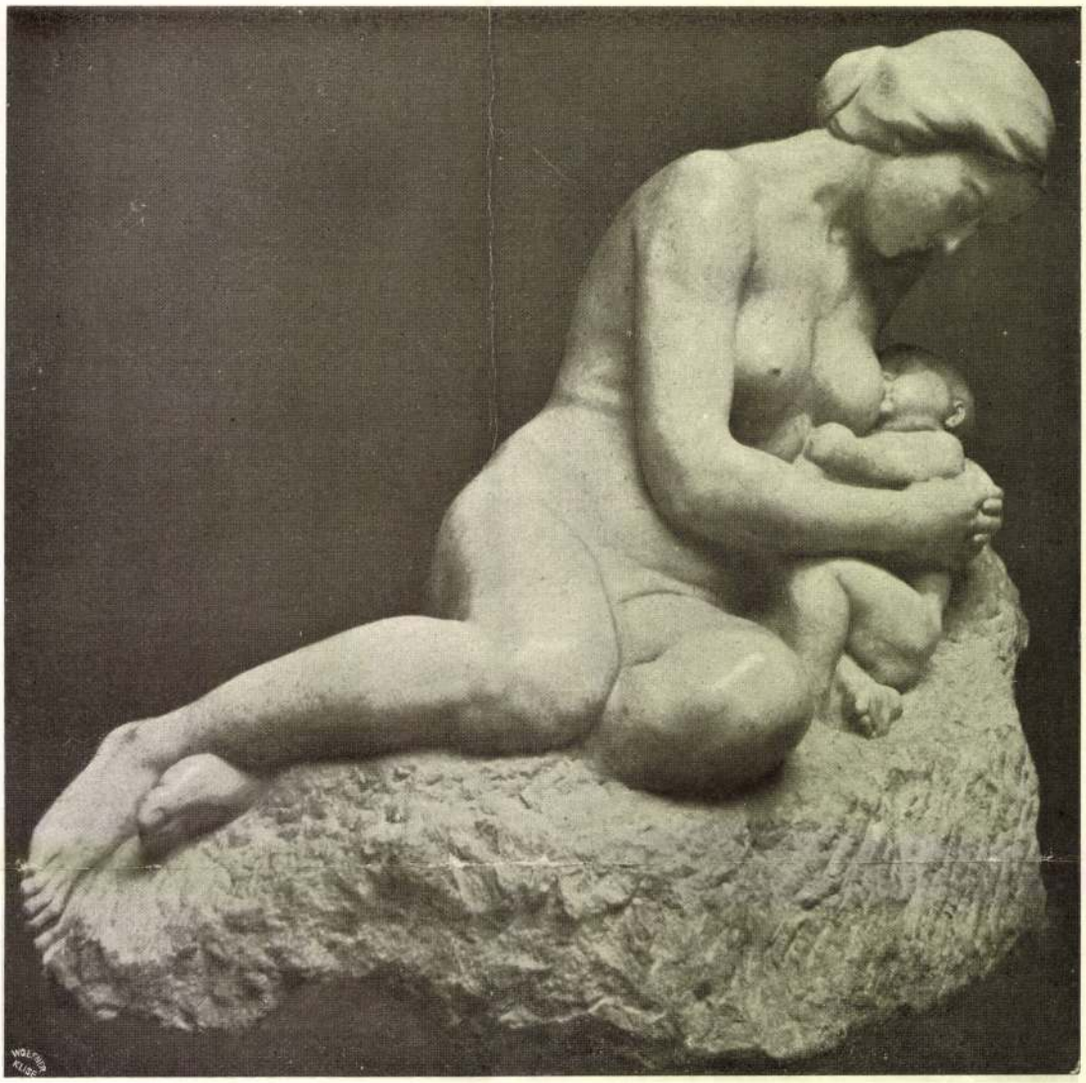

ANYA ÉS GYERMEKE. MÁRVÁNY
A SZÉKESFŐVÁROS TULAJDONA
LÁNYI DEZSŐ MŰVE

befogadó képessége — annyi sok impresszió után — szélesebb látkörre reagál: várni lehetne most tőle — amibe minden ilyen kezdet után oly sokan a fiatalok közül belekerülnek —, hogy programmot ad magának. Hogy klasszikusság iskolájának, az antik szobrászi elvek valamelyik útjának vág neki, vagy antikizáló hajlamát éppen negative irányítja s egyenesen áttér a modern stilisták törekvéseire. A fiatalságnak a művészetben — amikor ilyen új s döntőnek látszó útra indul — megvan az a menthető és fizikailag érthető joga, hogy az önmagában való erős bizodalmának rendesen úgy akar érvényt szerezni, hogy önmagát kerüli meg; nem mer bízni abban, hogy azt tudja-e visszaadni, amit a saját érzései, képességei parancsolnának, vajjon nem kerül-e bele öntudatlanul is a szobrászatnak valamely adott tételeségébe, programmszerűségébe? Hogyan óvhatja meg magát legbiztosabban a sok befogadott impressziótól? és ez a csendesen meditáló töprengés rendesen azt fogadtatja el vele észrevétlenül, amit leginkább elakar kerülni. Hányan, de hányan hibázzák el ennél a fordulónál s mily kevésnek van közülök bátorsága nekiindulni az új útnak egészséges ösztönökkel, spontán odaadással, nem törődve azzal, hogy hova jut, mit visz magával a sok impresszióból — amelyek úgyis maguktól elfognak maradozni éppen ebben a korban — csupán azzal a fiatalos hevülettel, zavartalan érzésekkel, amely mindenkit rávezet előbb-utóbb arra, hogy mihez kell hozzáfognia, hogy mikor kell idejében elhagyni azt, aminél nem időzhet soká. Ezeknek a változásoknak a rugóinak benne kell lenni az egyéniségben; úgy mondják: az önmagától való adódás . . .

Azt lehetne várni tőle, amikor olaszországi bolyongásából visszakerül, hogy valamiképen programmszerű lesz, hogy az antik és renesszansz szobrászata determinálja a kezdő törekvéseket. Még csak meg sem próbálkozik vele. Hiába kutatjuk át ezt a korát, nyoma sincs az antikizáló hajlandóságnak; nem tagadja: tele van antik és renesszansz emlékekkel, de a szobrászi ösztöneinek új utakra induló megnyilatkozása tudomást sem vesz róla. Jó lesz azokat elraktározni későbbre, amikor talán a belső élemények, a nyugalmas alkotás harmoniája amúgy is vissza fogja revelálni. Pedig egy más körülmény is rátérithetné erre: a plasztikai feladatok megoldásához szerzett előiskolája bizony hiányos, rendszer is vajmi kevés volt benne. Milyen könnyű lett volna ezt a készültséget a látott formabirodalomból — kipótolni.

Látni akar minél többet, új és új dolgokat. Páris és a nyugat kultúrája vonzza most. Nincs módjában, hogy ezt a vágyát kielégítse, studiumait nem tudja eladni, közben egy-két kisebb megrendelést kap, de még mindig nem mehet. Megcsinálja akkoriban, sok kedves humort provokáló politikai karrikaturáit, amelyek egy-kettőre népszerűvé válnak. Afféle blagueurködő szobrászi kedvtelés volt ez nála, invenció, hogy módját ejtse további célja elérésének.

Ez a kis népszerűség pár héten belül két megrendelést juttat neki: Fedák Sári és Ujházy portréjának elkészítésével bízzák meg.

Ez a két portré fontos állomás, mert kiindulását mutatja Lányinak, mint portrétistának abban a fejlődési irányban, amelyben egymásután bontakoznak ki legjellemzőbb plasztikai sajátosságai. Minket az Ujházy-portré érdekel inkább a kettő közül: ezen többet ad plasztikai készségéből s igéretéből.

Szigorú naturalizmus adja meg nemcsak magának Ujházynak a kifejező karakterét, hanem Lányinak a testi ábrázolásról való felfogását is, de ez a naturalizmus nem az akadémikus értelmezésben vett tételesség, a szobrászi megörökítés szokványa, magáért a naturalizmus elvéért csinált naturalizmus, hanem az igazságkeresésnek a konzekvenciája, amelyből minden — még a legdifferenciálódottabb — egyéniségnek ki kell indulnia. Ez a posementes büszte részleteinek telített, meleg realizmusával azonban sok egyebet elárul nekünk: mintázást, technikát s egyéni faktúrát — a szobrászi ábrázolás fontos determináló tényezőit. Ezeknek az összetevődése egyet jelent az egyéni jellemmel, a megcsinálásuk módja, a brutalistól és grandiózustól a legintimebb skálákig, a legizgatóbb szobrászi feladatokat róhatja a művészre. Maga ez a szobrászi kézjegy, az anyagszerűségnek, a

FÁRADTAN HAZAFELÉ. BRONZ
LÁNYI DEZSŐ MŰVE

matériának kivánkozó beszédessége, a formanyelv megértésének nyitja: az egész szobrászművészet.

Ezen a portrén, meg a Fedákén is, már látjuk a megmintázás egész kis történetét, különösen az Ujházy markáns arcvonásai beszélnek erről intenziven. Látjuk, mint rakódik fel az agyag a fej tömbszerű masszájává, a nagy formák hordozójává, mint vájódnak az erős ujjak a nagy formák alá — a sík felületek készítődnek elő — most már a ujjak tapintatosabbak, engedékenyebbekké lesznek, már a részletek is kezdenek a síkokba, felületekbe elhelyezkedni. A formák már egymásba kapcsolódnak, egymást kiemelik, vagy alárendelik, de valami meleg izgalom még hátra van: a mintázófának és az ujj hajszálfinom simogató játékának — milyen nehéz játék! — együttes munkája.

Eddig kívülről befelé tartott minden, de most az arc életének a valóságát, a vér lüktetésének, izmok játékának, hajszálfinom idegek vibrálásának életet élő elevenségét kell a mély barázdájú formákba — ilyen az Ujházy portré — lehelni, az ábrázolandó benső és kifejezésbeli karakterének komplexumából kiérezni.

Azok, akik mint Lányi is, mindjárt a kezdetén a kőbe való faragás technikáját maguk végezik s akik ezt a feladatot egynek tartják és tudják a legszebb, legigazabb szobrászi feladatokkal, nemcsak a mintázás és technika képességeinek sok-sok titkát szerezik meg — mennyi fáradság, kitartás eredménye ez — nüanszirozó finomságát érzik: ezen a technikán eljutnak a szobrászi fakturának sokak előtt rejtett olyan kincsesbányájába, amely az anyagbagondolás, beleérzés, belekomponálás legszebb belső élemenyeit, a művészi teremtés elmélyedését, lázas ösztöneit juttatja előre is nekik és megőrzi számukra alkotás közben is azt a nagyszerű örömet, amely szenvedést az alkotás gyötrelmes küzködését okozhatja, de meddőséget, kiábrándulást soha.

*

Páris, ahol mindig forradalmak tüze izzik a művészetekben, nem determinálta erőszakosan a maga nagy impresszióival további fejlődését. Elment látni és tanulni Párisba, de a maga erős szobrászi ösztönét vitte magával; a dologhoz való nagy kedvét, munkaszükségvágyát nem a látott dolgok konzekvenciáival elégitette ki. Csak a miliője változott, a munkafolytonosságában semmi zökkenés, megszakitás nem állott be. Nem jött haza új, forradalmi jelszavakkal, metamorfált hajlamokkal, csak a látása lett nagyobb ívben hajló, a készsége, tudása lett fejlettebb. Nem vállalt programmot, hogy mit fog csinálni, nem szisztématizálta magát; jól tudta, hogy a magamaga adása, szobrászi ösztöne úgyis csakhamar kibújna az ilyen nyügök alól. A másoktól való elkülönbözés szándékosságát sem kereste: mindennek magától kell adódni — ezt vallotta továbbra is.

Az emberi akt: ez lesz szobrászi témaköre egy időre. Nem az anatómiai akt, amely a l'art pour l'art legelvontabb értelmében csakis a meztelen testi ábrázolás változatosságaira törekszik: az akt nála többet és mást akar jelenteni azoknál a skáláknál, amit a test adni tud a szobrászi ábrázolás önmagáért való céljánál. Az erő és energia még mindig predominál egészséges szobrászi ösztöneiben, de már egészen tisztában van azzal, hogy az erő és energia hordozója az emberi test plasztikai ábrázolásában csakis a mozgás lehet. Hogy az erő és energia teljes hangsúlyozásához nem elég egyes formáknak erőhordozó hangsúlyozása. Már határozottan érzi, hogy a mozgás komponense nem csupán a forma — egy vagy több forma —, hanem, hogy az számtalan tényező összetévődéséből adódik. A mozgás a test egész dinamikáját kiváltja, hogy a formákon — az összes formákon — át jelentkező mozgás az egész konstrukciót uralja s az organizmus minden részét kitölti hatásaival. Zsákhordója s követvivő aktja már ezeknek a szempontoknak egész komplexumát érvényesiti. Követvivő férfiaktja a megmintázás technikai bevégzettsége mellett már tisztán hirdeti ezeket az új mondanivalókat. De egyebet is elárul nekünk Lányi akkori fejlődésének értékeiből. Már a ritmus, a mozgáshangsúlyozásnak ez a magasabb rendű beszédessége szól hozzánk erről az aktról. Nemcsak a formák csendülnek ritmikus egy-

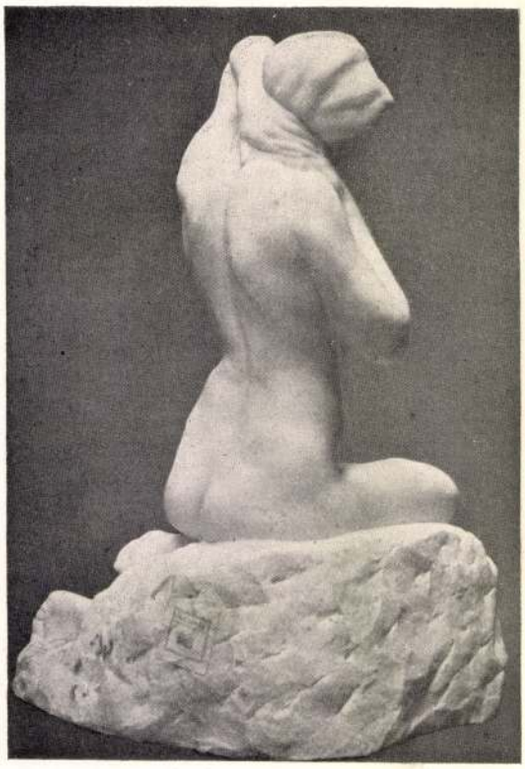

NŐI AKT. MÁRVÁNY
SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM
LÁNYI DEZSŐ MŰVE

VAN DER STAPPENNÉ
VAN DER STAPPEN TULAJDONA
LÁNYI DEZSŐ MŰVE

ségbe, hanem a formákat kapcsoló vonalvezetés is. A súlyos kőkockát tartó karok mozgásában végigfutó ritmust fenn a nyak viszi tovább s a fej mozdulatában zárja le, lenn pedig a két megfeszülő láb vezeti tovább két pont irányában: ahol a két, egymástól kissé szétterpeszkedő láb feje végződik. Maga a törzs a ritmusnak engedelmeskedő konstrukciójával vesz abban részt. Ezt a plasztikai ritmust adja kardot tartó aktja is.

Ezek a munkái az akkori Műcsarnok kiállításain szerepeltek s reprezentálták először a nyilvánosság előtt Lányi művészetét.

Közben megbízást kap egy friz elkészítésére a zsolnai ipartestülettől. A munka allegóriáját csinálja meg ebben a kompozicióban, ami különösen érdekes a fejlődésében, mert ez az első csoport-kompozíciója s azt a feltevést kelti, hogy egy időre a kompozicionális feladatok fogják érdekelni. De úgylátszik a nagyobb kompoziciófeladat még későbbi évek perspektivájába utalódik.

Eljut, minthogy a dolgok magától adódó rendje vezeti oda, a női akt mintázásához. Kiszámíthatatlan és kimeríthetetlen birodalma ez annak a szobrásznak, aki olyan utakon jut oda, amelyek nem azért kacskaringósak, mert elterelődtek ettől a céltól, hanem mert küzdelmek verejtékével, sok megérlelődés magautánhagyásával érhetők csak el. Vannak, akik oda betévednek, bevánszorognak és akik bejutnak.

Megtisztult szobrászi ösztönökkel, sok-sok studiumból kisummázódott tudással, felkészültséggel, a formanyelvnek megértésével, az anyagszerűség plasztikai törvényeinek ismereteivel fog hozzá szinte szenvedélyes kedvvel a női akt mintázásához. Minden póz egyformán érdekli, leköti. Fekvő, térdelő, guggoló, felemelkedő, ülő, álló női aktjaiban már az egységes formaharmóniára törekszik. Minden forma megvan modellálva, de már önállóan semmi hangsúlyozást nem jelez, a mozgás — a kilendülő, útban levő, vagy lezárt mozgás — még rit-

KŐHORDÓ. BRONZ
LÁNYI DEZSŐ MŰVE

NŐI AKT
LÁNYI DEZSŐ MÜVE

musban érvényesül, de valami nagy, átfogó harmónia már — az akt adott kánonjain túl — tisztára egyénien csendül meg ezeken a kő- és bronzaktokon. Csaknem minden aktja más és más test megmintázása, de a szintézise már ugyanaz valamennyinek.

Nagy egyszerűség, lapidáris előadás mutatkozik mindinkább ezeken az aktokon. Olyan közel érzi már magát ehhez a szobrászi témához, hogy a legközvetlenebb megérzéseket tudja tolmácsolni, de mindig a szobrászat határain belül s a plasztikai eszközeivel.

Hogy a női aktban az egészséges erőtől duzzadó formai telítettségeket adó akt jobban érdekli a degenerálódásra hajló testiségnél, könnyen érthető. De az erő már rég nem szobrászi cél nála; hangszer inkább, amelyen a legszenvedélyesebb akkordoktól kezdve, a legszonorikusabb akkordig, mindent ki tud hozni.

KÉPMÁS. MÁRVÁNY
DINER-DÉNES JÓZSEF TULAJDONA
LÁNYI DEZSŐ MŰVE

Női aktjaiban a formák érzéki melegséget lehelnek, akár csendes, nyugvó formákban, akár erősebb mozgásban vannak, de ez az érzékiség a női test szépségeinek plasztikailag legintimebben való megszólaltatása nála. Talán Maillolhoz kellene hasonlítanom.

Hogy maga faragja márványba ezeket az aktokat, azzal a márványmatéria olyan tulajdonságait adhatja vissza, amelyek elvesznek az idegen kéz közvetítővésője alatt. A test életet lehellő hőse, finom rugalmassága húson és izmokon való feszültségének alig észrevehető, de mégis meglevő differenciáltsága, az alatta tüzelő vér hullámzása, a márványba való faragás legizgalmasabb gyönyörűsége, megérzékítése, legszebb és legnagyobb akkordja a kőaktnak, amellyel szobrászi nyelven hozzánk szólhat.

Egyik aktját a Szépművészeti Múzeum veszi meg, egy másikat: anya a gyermekével, a székesfőváros vásárolja meg.

Közben elnyeri a székesfőváros Ferenc József jubileum-díját, amellyel Franciaországba és azután Brüsszelbe megy, ahol Van der Stappen műtermében dolgozik. A mester és tanítvány egymáshoz való viszonyán túl meleg szimpátiák fűzik egymáshoz az európai hírű mestert és tanítványát.

Három értékkel — a szobrászművészet három legnemesebb kincsével — indul Lányi mostani fejlődésének útján: nyugalom, benső elmélyedés és az anyag teljes megértése ez a három érték.

Mily küzdelmes, de mennyire szép volt az az út, amelyen idáig eljutott.

A nyugalom — a plasztikai mozgások komplexumának legtökéletesebbje, amelyből minden mozgás kiindul s ahova minden mozgás visszatér — már lelki, benső éleménnyé mélyül nála. Nem metafizikai vágyak, megfáradások szülték ezt a nemes nyugalmat, ezt a nagy harmóniát, amely újabb dolgait annyira jellemzi, szobrászi ösztön ez nála, de önkultúráján át szűrve. Nem az elcsitult lázongás, hanem a dolgok megértése vezette erre az útra.

Az anyag megértése, a matéria tulajdonságainak tökéletes ismerése determinálja előre szobrászi godolatait a két nemes anyagba való biztos elgondolás differenciálódottságába. Már egészen önálló életet él nála a bronz, ez a nyugtalanabb, festői effektusokat is elbíró matéria, de egészen más életet él a márvány is, ez a komoly, nagy felületeket kívánó matéria.

Aktjai, ezek a nyugodt női aktok csaknem mind márványból készülnek. A formákat már a legszélesebb felületek tartják, amelyen pillanat alatt végigsiklik a tekintet — s az egész alak egységesen és egészen jelenik meg . . .

A másik nemes anyag, a bronz, valami egészen egyéni dolgot műveltet most vele,

HEGEDŰS GYULA. BRONZ
LÁNYI DEZSŐ MŰVE

amiben szinte megkapóan buggyan ki gyermekkori emlékének egy meleg reminiszcenciája.

Pár év óta szinte szisztematikusan foglalkozik lovak mintázásával. Honnét ez a különös szeretete, majdnem fanatizmusa ezek iránt a nehéz formájú, súlyos járású terhet hordó lovak iránt?

Mint egészen fiatal gyermek, éjjelenkint valahányszor csak szerét ejthette, a falujában órák hosszat nyargalta szőrén azokat a lovakat, amelyeket titokban kötött ki istállójuk jászola mellől. Milyen ujjongó gyönyörűség lehetett a harmatos réteken, holdsütésben ez a száguldozás! Mennyi óvatosság, remegés — és testi fenyíték — volt a járuléka ennek a zabolátlan szenvedélynek: de ezek az emlékek elkísérték egész életén át.

Korán megismerte a lovat, s vágyaiban mindig ott rezegett annak plasztikai megérzékítése.

De csak most fogott hozzá. A nehéz, nagycsontú, erős plasztikáju, telített formáju teherhúzó állat ábrázolása így került gondolatain át a bronz nemes matériájába. Mennyi studiumot mintázott, amig megcsinálta a Nehéz úton, Nehéz munka után, az Itató gyönyörű bronzait!

Minden forma tele finom részlettel, de azok organikusan kapcsolódnak egymásba, összesimulnak a bronzfelület fény- és árnyékjátékában, tónusosságában Csak a felületeken vibrál valami nyugtalanság, a bronzfelület sajátos nyugtalansága, de a nagy formák, a monumentális erő s az a végtelen nyugalom, amelyek a nagy csontkonstrukciókat összefogják, észre sem engedik venni ezt a felületen vibráló játékot.

Ezek a bronzok — Lányi egyik legértékesebb dolgai — igazi stílust adnak, a témából adódó stílus nemességét, plasztikai igazságát.

*

Legtökéletesebb, talán legszebb alkotását a Műcsarnok téli tárlatán láttuk: Lédáját a hattyúval. Ebben egészen elérte, amit eddig akart: a monumentális egyszerűséget. Egy szimfónia akkordjai csendülnek itt össze, amelyek szuggeráló erővel keringenek a párás, fojtott érzékiség, a monumentális egyszerűség, a gyönyörűen megfogott ritmus minden változatosságának végtelen birodalmában.

De már halljuk a közeli jövőt igérő akkordokat is.

IVÁN EDE

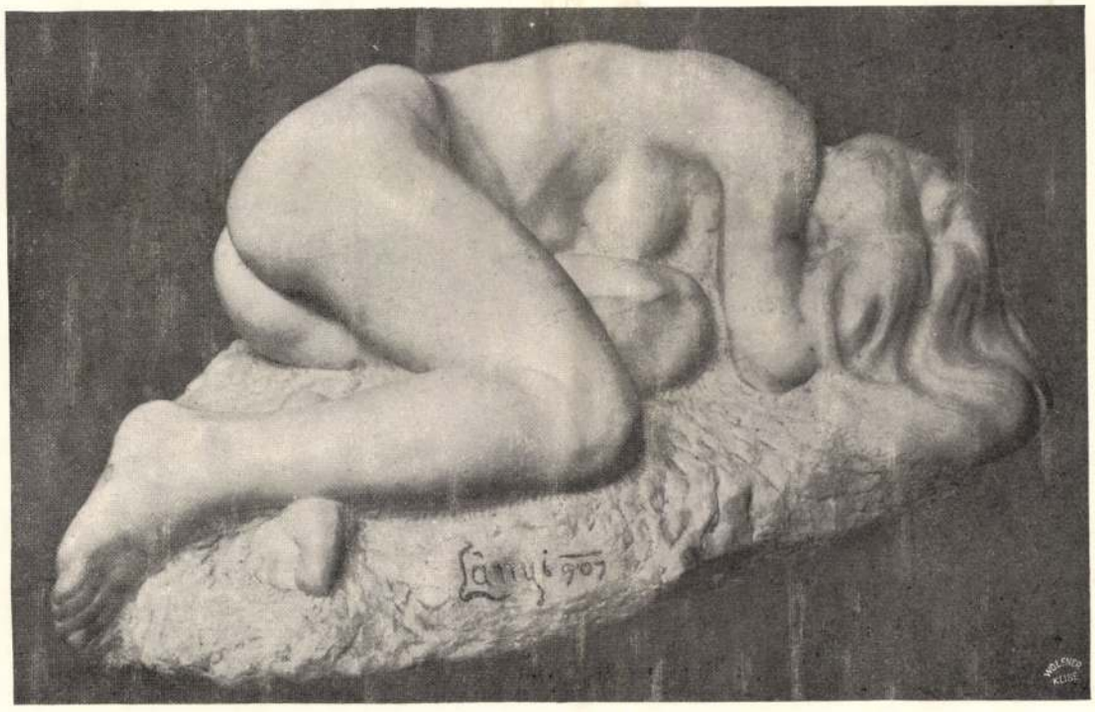

ÁLOM. MÁRVÁNY
LÁNYI DEZSŐ MŰVE

1.

3.

2.

4.

SZÉKELY BERTALAN VÁZLATAI A DOBOZYHOZ

„SATORIN"-KŐHABARCS-ANYAG
Olcsó és kitünő épitkezési anyag. fagymentes, szintartó, kökemény, plasztikus.
Több szinben szállitja: SÁTORI-GYÁR BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25.

mentén és Hosszuerdőn keresztül, Máriaramete bucsujáróhely és Pesthidegkut község érintésével, valamint a hidegkuti uton visszatérőleg Hüvösvölgy végállomásáig és onnan viszont forditott irányban közlekedő rendes nyomtávu villamos üzemü közuti vasutvonalra; Nagyszombat r. t. város közönségének a máv. Nagyszombat állomásából kiágazólag Spáca, Alsódombó, Katlóc és Dejte községek határain át Vittencig vezetendő rendes nyomtávu gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra; Esztergomvármegye közönségének a m. kir. államvasutak Párkány-Nána állomásától Párkány község érintésével, továbbá a Mária Valéria Dunahidon át a sziget területén és ezt a kis Duna áthidalásával elhagyva Esztergom város területén át a budapest—esztergom—füzitői h. é. vasut Esztergom állomásához csatlakozó rendes nyomtávu gőz- és motorüzemü h. é. vasutvonalra, valamint Párkány község területén elágazó és a Dunapartra vezetendő szárnyvonalra; az Alföldi első gazdasági vasut részvénytársaságnak a csaba—vésztői vonalából kiágazó fásmegyeri vontató vágány meghosszabbitásaként Kárászmajor, Szeghalom, Károlyderék, Töviske, Akasztó, Kertészsziget, Cserepes, Rakoncás, Nagybucsa, Máriamajor és Bucsatelep uradalmakon keresztül Karcagig vezetendő 0·75 méteres keskeny nyomtávu h. é. gazdasági vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta; — Mathiász János földbirtokos kecskeméti lakosnak a m. kir. államvasutak Kiskunfélegyháza állomásától Pálmonostor, Pétermonostor és Ujmajor községek érintésével a mindszenti—tiszai révig és Ujmajornál való elágazással Zsigerhátig, esetleg Csányig vezetendő 0·70 méteres keskeny nyomtávú h. é. vasutvonalra; Pallós Ármin épitési vállalkozó budapesti lakosnak, a Losoncvidéki h. é. vasut Poltár vagy Zelene állomásától Ronya, Bisztricska, Málnapatak, Hámor, Dobripatak és Ipoly községek érintésével Farkasvölgyig vezetendő 0·70 méteres keskeny nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra; dr. Keppich Gyula budapesti ügyvédnek a m. kir. államvasutak Baranyavár—Pélmonostor állomásától Benge, Szentistván, Petárda, Beremend, Kássád, Nagyharsány, Nagyfalu, Siklós, Harkány, Szerdahely, Csepely, Kemcs, Hidvég, Vaiszló, Nagycsány, Kiscsány, Sellye, Bogdácsa, Lakocsa, Potrony és Zádor községek érintésével és szentlőrinc—szlatina—nasici h. é. vasutvonal keresztezésével a pécs—barcsi vasut Darány vagy Rigóc állomásáig vezetendő rendes nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra; Klein József takarékpénztári elnök, mint a németszentmihály—városszalonaki h. é. vasut kiépitését tervező érdekeltség képviselőjének, a szombathely—pinkafői h. é. vasut Németszentmihály állomásától Vaskétely község határán át Városszalónakig vezetendő rendes nyomtávu h. é. vasutvonalra; a Magyar agrár- és járadékbank részvénytársaságnak a m. kir. államvasutak Máramarossziget állomásából kiindulólag, a Tisza folyó áthidalásával az Apsapatak völgyében, Középapsa, Felsőapsa és Apsica községek érintésével az utóbbi község határában fekvő alkalmas pontig vezetendő szabványos nyomtávu, gőzüzemü h. é. vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejárattól számitandó további egy év tartamára megujitotta; továbbá Fried és Adorján budapesti vállalkozó cégnek a m. kir. államvasutak Torbágy állomásától a budapest—esztergom—füzitői h. é. vasut Tokod állomásáig a cég által tervezett h. é. vasutra nézve megadott előmunkálati engedély érvényét Perbál, Tinnye, Kirva, Uny, Dág és Sárisáp községek érintésével tervezett variáns vonalra is kiterjesztette; végül tudomásul vette Molnár Béla gálszécsi földbirtokosnak benyujtott felterjesztésében tett azon jelentését, hogy a m. kir. államvasutak Szerencs állomásától Mád, Tállya, Abaujszántó, Bodókőváralja, Vizsoly, Vilmány, Göncruszka és Gönc községek határain át a m. kir. államvasutak Hidasnémeti állomásáig tervezett (Kassa hegyaljai) h. é. vasutvonalra megadott előmunkálati engedélyt Fábián Lajos budapesti vállalkozó mérnökre ruházta át.

A temesvár—varjasi vasut. A kereskedelemügyi minister megadta a temesvár—varjasi h. é. vasut épitési munkáinak foganatbavételére az engedélyt. A vasutat Pallós Ignác épiti, a központi felügyeletre Návay Ernő mérnököt rendelte ki a minister.

A baja—kiskőrösi vasut. Fekete Adolf a baja—kiskőrösi vasut tervezője bejelentette Baja városnak, mint engedményesnek, hogy a vasut tervei elkészültek és azokat a közigazgatási bejárás elrendelése céljából beterjesztette a kereskedelemügyi ministerhez. A próbavizsgálatot mult héten Novák Bertalan főmérnök már befejezte. A közigazgatási bejárást november hóban tartják meg.

A budapest—bécsi villamos vasut terve. A képviselőház egyik mult heti ülése alatt Szápáry Pál gróf vezetése alatt Campe hamburgi bankár és Müller titkos fanácsos, a Dresdner Bank képviselője jelentek meg Szterényi József kereskedelemügyi államtitkárnál, hogy neki egy német pénzescsoport nevében Budapest és Bécs között létesitendő villamos vasut tervét előadják. Ezen vasuti terv keresztülvitelére a csoport 200 millió márkát hajlandó befektetni. A vasutvonal a Duna kétszeres áthidalásával van tervezve, akként, hogy az Budapestről Esztergomba, innen Komáromba, Pozsonyba s tovább az országut mentén Bécsbe vezetne. A vonal 6 pár sinnel volna felszerelve, hogy a körülbelül 280 kilométeres pálya 2 óra alatt befutható legyen.

A karansebes hátszegi h. é. vasut részvénytársaság november 11 én d. e. 10 órakor tartja alakuló közgyülését Mandel, Hoffmann és Quittner budapesti cég irodájában Budapesten.

Iparvágány épités Pécsett. A Pécsi áruraktár és sertéshizlalda r. t. iparvágány létesitése iránt kérvényt adott be a kereskedelmi kormányhoz. A kereskedelmi minister utasitása folytán október 26-án tartották meg az iparvágány közigazgatási bejárását.

Iparvasut épitese Kassán. A városi közgyülés elhatározta, hogy a kassai közuti vasut Bubics Zsigmond utcai vágányából kiágazólag a város faraktárába vezető iparvágányt épit. A kereskedelemügyi minister intézkedése folytán a közigazgatási bejárás e hó 26-án tartatott meg.

Iparvasut épités. Wolfner S. budapesti fatermelő cég a m. kir. államvasutak Ipoly pásztó állomásából az u. n. „Hosszuvölgyben"-ben fekvő erdőségeihez mintegy 14 kilométer hosszu keskenyvágányu iparvasutat épittet. A vasut nyomjelzését és összes műszaki munkálatait Kutasi Oszkár budapesti mérnök végezi.

Forgalmi eszközök szállitása. A besztercei m. kir. erdőigazgatóság részére 40 drb erdei iker kocsi, 3 db. személy és 6 db. teherkocsi szállitásával — 165000 korona összegben — Orenstein és Koppel budapesti cég bizatott meg.

A sopron—köszegi vasut felsőpulyai állomásának miként leendő elhelyezése ügyében október 25-én ujabbi közigazgatási bejárást tartottak Felsőpulyán. Ez ujabbi közigazgatási bejárás megtartása azért vált szükségessé, mert a vonalat — az eredeti tervtől eltérően — a bazalt bányák közelében fogják vezetni.

Az eszek—beliscei h. é. vasut munkái szerényen haladnak előre és a vágányok már Satnica állomásig le vannak fektetve. Ezzel kapcsolatban az eszéki pályaudvar épitését már e hó végén megkezdik és az uj vasutat a jövő ev május havában átadják a forgalomnak.

Uj szénbányavasut Horvatországban. A Société des Charbonnages de l' Ivancica golubovecii cég Veternica község határában gőzüzemü bányavasutat épit. Ez alkalomból a golubovecii állomás vágányzatát is bővitik.

A nagykörös—ókécskei h. é. vasut. A dr. Fülöp Zsigmond és Hasenauer Ágoston által tervezett nagykörös—ókécskei h. é. vasut engedélyező tárgyalását október 1-én tartották meg. Az uj keskenyvágányu vonal az államvasutak Nagykörös állomása mellett létesitendő állomásból kiágazva és a városon keresztül haladva, keleti irányban, túlnyomó részben az úttesteken fog vezetni. Ujkécske állomás mellett a vonal pályaszinben keresztezi a szolnok—kiskunfélegyházai h. é. vasutat, azután Ujkécske és Ókécske községen keresztül halad és a Tiszánál az inokai kompnál végződik. A vonal 35 km. hosszú. A legkisebb sugár 80 m. h.; megállapittatott 24 drb. kisebb nyilású áteresztő és hid; továbbá 73 útátjárót és kellő számu párhuzamos utat terveznek. A vasutnak a szolnok—kiskunfélegyházai h. é. vasuttal pályaszinben leendő keresztezésének biztositására a keresztezésnél a keskenyvágányú vasuton két, kulcscsal zárható sorompó, továbbá a szolnok—félegyházai vonalon felállitandó védőjelző állapittatott meg. A vasut 0·76 m. nyomtávval, 12·0 kg. nehéz sinekkel, 5 tonna tengelynyomásra lesz kiépitendő. Az épitési tőke 1,325.000 koronával, vagyis kilométerenkint kereken 37,700 koronával hozatott javaslatba.

A belisce—eszéki h. é. vasut. A belisce—eszéki h. é. vasut közigazgatási bejárását első izben még 1895-ben tartották meg. Az ujabbi engedélyezés folytán a vonal ujabb közigazgatási bejárása vált szükségessé A bejárást Ehrenhöfer Aladár min. tanácsos vezetése alatt november 5-én kezdik meg

Vizépitészet és szabályozás.

A Száva folyó rácsai szakaszának szabályozási munkálataihoz szükséges 15728·89 kbm. kőhányási kőanyag szállitására nézve a m. kir. földmivelésügyi ministerium október 23-án versenytárgyalást tartott. Ajánlatot tettek: Melyly es Belizár és társa (Nagymaros) 12 kor. köbm.-kénti ár mellett 236.745 kor. 65 fill. remete- és rigóvölgyi bányákból; Guttmann és Frank (Ujvidék) 13 kor. 50 fill. köbm.-kénti ár mellett 266,336 kor. 50 fill. krecsedini bányákból; az ottlevő kőanyag felhasználhatása esetén 13 kor. egységárral; Schmidt és Sonnenberg (Zágráb) brusnicai kőbányából 13 kor. 60 fill., ostovincai kőbányából 12 kor. 10 fill. kbm.-ként; Frank I. és társa (Eszék) 11 kor. 40 fill. egységár mellett 224.908 kor. 66 fill. brusnicai bányából; a feltételektől eltérő kikötések mellett; Ehrlich-Ernst Adolf (Zágráb) 14 kor. kbm.-kénti ár mellett 276.203 kor. 62 fill. mataicai kőbányából; Tóth Ferenc (Szeged) 14 kor. 40 fill. köbm.-kénti ár

HARASZTI JÁNOS UTÓDA
ALFÖLDI GYÖRGY
LAKATOS MESTER
BUDAPEST, V., Gizella-tér 3. szám.
Telefon 48-77.
Készit és raktáron tart takarék-tüzhelyeket minden nagyságban.

POPPER ZSIGMOND
ácsüzlete és épitési vállalata
BUDAPESTEN.
Iroda: V., Lipót-körut 15. Telep: Dráva-u. 12.
Elvállal minden e szakmába vágó ácsmunkákat, épületek tervezését és kivitelét, — ugyszintén becsléseket és expertiseket.
Telefon 44—73. **Telefon 44—73.**

király-ut 9070. hrsz. a. toldalék, ép Kuklis József. — 233297. Menich András (X., Kántorné-utca 10.) a X., Szigligeti-utca 2077. hrsz. a. földszintes ház, ép. Sorg Antal. — 233287. Karaszek Ferenc nev. Sterk Izidor (VI., Dessewffy-utca 10.) a VI., Váci-ut 1525. hrsz. a. földszintes ház. — 231447. Gorszky Károly (VIII., Kisfaludy-utca 32.) a VI., Országbiró-utca 1665. hrsz. a. földszintes ház. — 226109. Kovács Frigyes (V., Sas-utca 15.) az V., Váci-ut 1702. hrsz. a. toldalék. 230407. Kaltner János (VII., Pillangó-utca 14.) ugyanott toldalék — 226965. Ganz és tsa a X., Szapáry-utca 8628. hrsz. a. toldalék, ép. Dávid János és fia. — 234674. Schember C. és fia (VI., Hungária-ut 83.) ugyanott vasraktár, ép. Lasetzky Márton. — 230436. Ifj. Walla József (VII, Gizella-ut 38.) a X., Temető-dülő 7290. hrsz. a. földszintes épületek, ép. Trauttmann Róbert — épitésére vonatkozó tervek jóváhagyattak; b) **nagyobb és kisebb átalakitásokra**: 235577. Dr. Fürst Ödön (IX., Angyal utca 16.) a IX., Rádayutca 63. sz. a. — 231943. Buchwald Sándor (VI., Nagy János-utca 1 | c) ugyanott. — 230470. Szamek Sándor (VI. ker., Dessewffy-utca 16.) a VIII., Hunyadi-utca 12. sz. a. — 234347, Schmitter József (X., Kápolna utca 7.) ugyanott — 232546. Rusz Ferenc (IX., Páva-utca 13.) ugyanott — 236144. Ramaszeder Lipót (VIII., Baross-utca 117.) ugyanott 234335. Zachár Antalné (VIII., Népszinház utca 16.) a IX., Páva-utca 34. szám alatt — 233301. Kovács Frigyes (V., Sas-utca 15.) a VI., Nagymező-utca 18. sz. a. — 236193. Konopy Kálmán (V., Dorottya-utca 8.) ugyanott — 236196. Deutsch Antal (VII., Kazinczy-utca 4.) ugyanott — 233262. Dittmár Rezső (IV., Kossuth Lajos-utca 3) ugyanotti házra vonatkozó módositott tervei jóváhagyattak; — c) **jóváhagyásra ajánlattak**: 226148. Aigner Sándor az I., Fehérváry-ut 13301. hrszám alatt — 236173. Özv. Török Ferencné az I., Városmajor-utca 1574. hrsz. a. — 233296. Jakobovits Lajos az I., Istenhegy 9773. hrsz. a. — 234357. Tóth Károly az I., Diósárok 9027. hrsz. a. — 233300. Hercz Mór az I., Istenhegyi-ut 9881. hrsz. a. — 227758. Dr. Zimmermann Károly az I., Tárogató-ut 7788. hrszám alatt — 231911. Benedek Róbert az I., Budaeőrsi-ut 14096. hrsz. a. — 229842. Barcsai Lajos az I. Lenke ut 13902 hrszám. a. — 231882. Gregorits Simon a VI., Palóc utca 10. sz. a. — 231939. Özv. Neumann Mórné a VI., Szent László ut 159. sz. a. — 228375. Fényes Marcel a VI, Teréz-körut 3467. hrszám a. — 230648. Hermann Antal a X., Liget utca 7384. hrsz. a. — 227730. Özv. Haraszti Jánosné a VII., Hernád-utca 2. sz. alatt — 221678. Hámos Róbert az I, Márvány utca 1400. hrszám alatt — 232561. Erényi Béla a VII., Angol-utca 19. szám alatt házra vonalkozó tervek; — d) **gépekre és felvonókra**: 235066. Révész és Kollár (IX., Bakáts-tér 9449. hrsz.) — 235065. Özv. Muray Róbertné (VI., Király-utca 6. sz. a.) — 231917. Telefongyár r t. (VII., Gizella-ut 50.) — 231918. Freudiger Mózes (VI., Laudon-utca 6.) — 231249. Schlossnickel Ferenc (X., Hölgy-utca 29. szám) — 226980. Herczeg Géza (VIII., Mária-utca 13.) — 230494. Bárczai András (IV., Szervita-tér 2.) — 226135. Haverland Antal (I, Győri-ut 13.) — 223297. Vasvári Mór (II, Margit-körut 7.) — 223294. Marton Ákos (VI., Bajza-utca 44.) — 226111. Zajac Szaniszló (VIII, József-körut 78.); — e) **elutasittattak**: 233279. Wagner Alajos a II., Nyékdülő 6144. hrsz. a. — 236145. Vagányi Sebestyén az V., Bálvány-utca 10. sz. a. — 213243. Bittmann Pál a IX., Lónyay-utca 9408. hrsz. a. házra vonatkozó tervei.

Pályázatok tervkészitésre.

Szobrász pályadij. A Ferenc József koronázó jubileumi alapitványból négyezer koronás szobrászati dijra hirdetett a főváros pályázatot. A dijra tizenhárom szobrász pályázott. A pályatervek fölött ugy itélkezett a kiküldött zsüri, melynek elnöke Vaszilievits János alpolgármester, tagjai Bárczy István polgármester, Piperkovics Bátor tanácsos, Glück Frigyes, Hauszmann Alajos, Hock János, Wolfner József és Zipernovszky Károly, előadója Friedrich István dr. voltak, hogy a pályázók közül Füredi Rikárd, Istók János, Radnay Béla és ifju Vastagh György már kész müvészek, az alapitó okirat rendelkezései szerint tehát ők nem pályázhatnak s a pályadijat egyhangulag Lányi Dezsőnek itélte.

A Czigler-érem odaitélő bizottságába a Magyar Mérnök- és Épitészegylet mű- és középitési szakosztályai dr. Hültl Dezsőt, Kabdebó Gyulát, Lechner Jenőt, dr. Lipták Pált és Sándy Gyulát választották meg. Hivatalból zsüri tagok még a szakosztályok elnökei és jegyzői, névszerint Nagy Virgil és Jakabffy Ferenc, valamint Kertész K. Róbert és Somló Emil. Az érmet az idei munka évadban megtartott legkiválóbb épitész szakosztályi előadás nyeri el.

Árvaház tervezés Ujvidéken. Az ujvidéki Matica Szerbszka által a Trandafil Mária féle árvaház terveire kiirt pályázaton 16 pályázó 21 tervvel szerepelt. A tervek elbirálására kiküldött jury október 19-én fejezte be működését. Tekintettel arra, hogy a pályázók egyike sem oldotta meg teljesen a kitüzött feladatot, a 3000, 2000 és 1000 koronából álló dijak nem adattak ki, hanem összegeztettek s az igy nyert 6000 korona, a viszonylag legjobb eszméket tartalmazó 5 terv között osztatott úgy meg, hogy a „Matica“ jeligéjü terv 1500 kor. (szerzői Czepa és Wiesbauer bécsi épiszek) a „Novi Sad“ jeligéjü terv is 1500 kor. (szerzői Reich J. József és Unger Lajos budapesti épitészek) jutalomban részesültek; a „Segitsük az árvákat“ jeligéjü terv (szerzője Himler Miksa, Budapest), a „Viribus unitis“ jeligéjü terv (szerzője Tunner Artur, Temesvár) és a „T. M.“ jeligéjü terv (szerzője Baumhorn Lipót, Budapest) egyenként 1000—1000 koronát kaptak. Felhivatnak a nem jutalmazott tervek szerzői, hogy cimüket — a tervek visszaküldése céljából — a Matica titkári hivatalával tudassák.

Intézeti ház tervezése Kiskunfélegyházán. A „Közgazdasági takarékpénztár r.-t“ Kiskunfélegyházán régi földszintes intézeti házának két emeletre való felépitése terveire pályázatot hirdetett 600 és 300 korona dijakkal. A szeptember 15-iki határidőig 6 pályamű érkezett be az igazgatósághoz s ezek felett legközelebb fognak dönteni.

Az Epitési és Müszaki Rajzolók Országos Egyesülete nagypályázatát az 1907—8. évre kiirta. A pályázatra 4·50 m. hosszu és 2·50 m. széles alapterületü családi sirbolt tervezendő. A pályázaton csak az Egyesület tagjai vehetnek részt. Pályadij az egyesületi aranyérem és 200 korona, mely azonban csak abszolut becsü műnek adatik ki. Részletek iránt érdeklődőknek felvilágositással szolgál az egyesület titkári hivatala VIII. Rákóci-ut 30.

Pályázatok állásokra.

Segédmérnöki állások. A cs. és kir. haditengerészetnél Polában 1908. január 1-ével két szerződéses segédmérnöki állás kerül betöltésre. Ezen állásokkal 2600 kor évi fizetés és megfelelő használhatóság esetén 708 kor. évi jutalomdij van egybekötve Az ezen állásokra pályázók a részletesebb feltételeket a közös hadügyministerium tengerészeti osztályának 1. ügyosztályánál tudhatják meg.

Gépkezelői állás. A Pasteur-intézeti kórház mellett rendszeresitett gépkezelői állásra, mely 1000 kor. évi fizetéssel és 100 kor. évi ruhailletménynyel van egybekötve, pályázat hirdettetik. Kik ezen állásra pályázni óhajtanak: folyamodványaikat, az állami szolgálatban levők közvetlen hatóságuk utján, más kérvényezők pedig közvetlenül a budapesti Pasteur-intézet és kórház igazgatóságához (Budapest IX. Rákos-utca 7.) cimezve november 12-éig nyujtsák be.

Gépészi állás. A torontálerzsébetlaki belvizlecsapoló-társulat igazgatósága a megüresedett társulati gépészi állásra pályázatot hirdet. Az egy évi próbaszolgálatra felfogadandó gépész járandósága 1000 kor. készpénz, szabad lakás a szivattyu-telepen, szabad fütés és 200 négyszögöl kert haszonélvezete s 1 évi sikeres próbaszolgálat után fog véglegesittetni Különösen megkivántatik a Compound fekvő gépek kezelése. Kiszolgált altisztek és géplakatosok előnyben részesülnek. Pályázati határidő: november 15-ike, amely határidőig a képesités, nemkülönben szolgálati bizonyitványokkal felszerelt kérvények Lowieser Imre, járási főszolgabiró, társulati igazgatónál Nagybecskereken beadandók. Az állás 1908. január 1-én elfoglalandó.

Téglamesteri állás. Elek aradmegyei község előljárósága a községi téglagyárhoz egy óvadékképes és szakértő téglaégető mestert keres, kivel 1908. január 1-től kezdve 3—6 éves vállalati szerződést köthet. Kik vállalkozni óhajtanak, okmányaik felmutatásával október végéig személyesen jelentkezzenek, amikor a feltételek közöltetni, illetve az ajánlatok átvétetni fognak.

Betöltött müszaki állások. A Szeged város mérnöki hivatalánál üresedésben volt müszaki állásokra a főispán a pályázók sorából Bene Károly budapesti mérnököt épitészszé, Polczner Erős szegedi városi segédmérnököt mérnökké Bisothka Gábor kiskunhalasi mérnököt pedig segédmérnökké nevezte ki.

Betöltött müszaki-dijnoki állás. A debreceni m. kir. államépitészeti hivatalban üresedésben volt müszaki-dijnoki állásra Borsos Sándor besztercebánya-i lakost nevezték ki.

Mérnöki munkálatok.

Dülőutak felmérése. A temesmegyei Vojvodinc község mezei közös dülőutainak felmérésével járó munkálatokra — az október 12-én tartott árlejtés alapján — Genál Gyula temesvári mérnök kapott megbizást 600 kor. összegben. Kivüle még a következő mérnökök pályáztak: Lippe Henrik és Kereszt-szeghy Andor (Nagyvárad) 1390 kor., Weisz Gyula (Temesvár) 1200 kor., Csapó Zoltán (Vlajkovec) 1000 kor., Czirjék Ferenc (Bácsfeletehegy) 600 kor., Damjanov Gojkó (Ujvidék) 400 koronával.

Felmérési munka. Podporány temesmegyei község szeptember 6-án versenytárgyalást tartott a mezei közös dülőutak felmérésével, kitüzésével és állandó határjelekkel való megjelölésével járó mérnöki munkálatokra. A következő mérnökök pályáztak: Fried Lőrinc (Lugos) 1267 kor, Weisz Gyula (Temesvár) 853 kor., Csapó Zoltán (Vlajkovec) 600 kor., Genal Gyula (Temesvár) 300 kor., Siposs Sándor (Arad) 300 koronával. — Az előljáróság Csapó Zoltán mérnöknek adott megbizást a munkálatok teljesitésére.

Vasutépitészet.

Előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi m. kir. minister Gróf Wass Jenő nagybirtokos cegei lakosnak, Ferenczy Benő nyug. államvasuti főfelügyelő és Fábián Lajos vállalkozó mérnök budapesti lakosoknak a szamosvölgyi vasut Szamosujvár állomásából kiágazólag Ördöngősfüzes, Óláhvásárhely, Vasasszentiván, Göc, Csege, Szentgotthárd, Feketelak, Gyeke, Katona és Pusztakamarás községek határain át a marosludas—besztercei h. é. vasut Kissármás állomásáig vezetendő rendes nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra; Steinbach Tibor nagybirtokos, pesthidegkuti és Popper Zigmond vállalkozó, budapesti lakosoknak, a budapesti közuti vaspálya Hüvösvölgy végállomásától az ugynevezett Ördögárok

SCHER FERENC és Tsa épitészek épület-, portál- és mübutor asztalos üzlete
Iroda: VII., Dohány-utca 68. sz. — Műhely: VII., Vörösmarty-utca 9. sz. és Dob-utca 91. sz.
Elvállal a legjutányosabb árban, mindenféle épület, porta- és mübutor asztalos munkákat; izléses, pontos és legjobb munka készitéséért szavatol. — Vidéki megbizások szintén a leggyorsabban eszközöltetnek. — Telefon 83—52.

KÉPZŐMŰVÉSZET

FŐSZERKESZTŐ: GYÖNGYÖSI NÁNDOR DR.

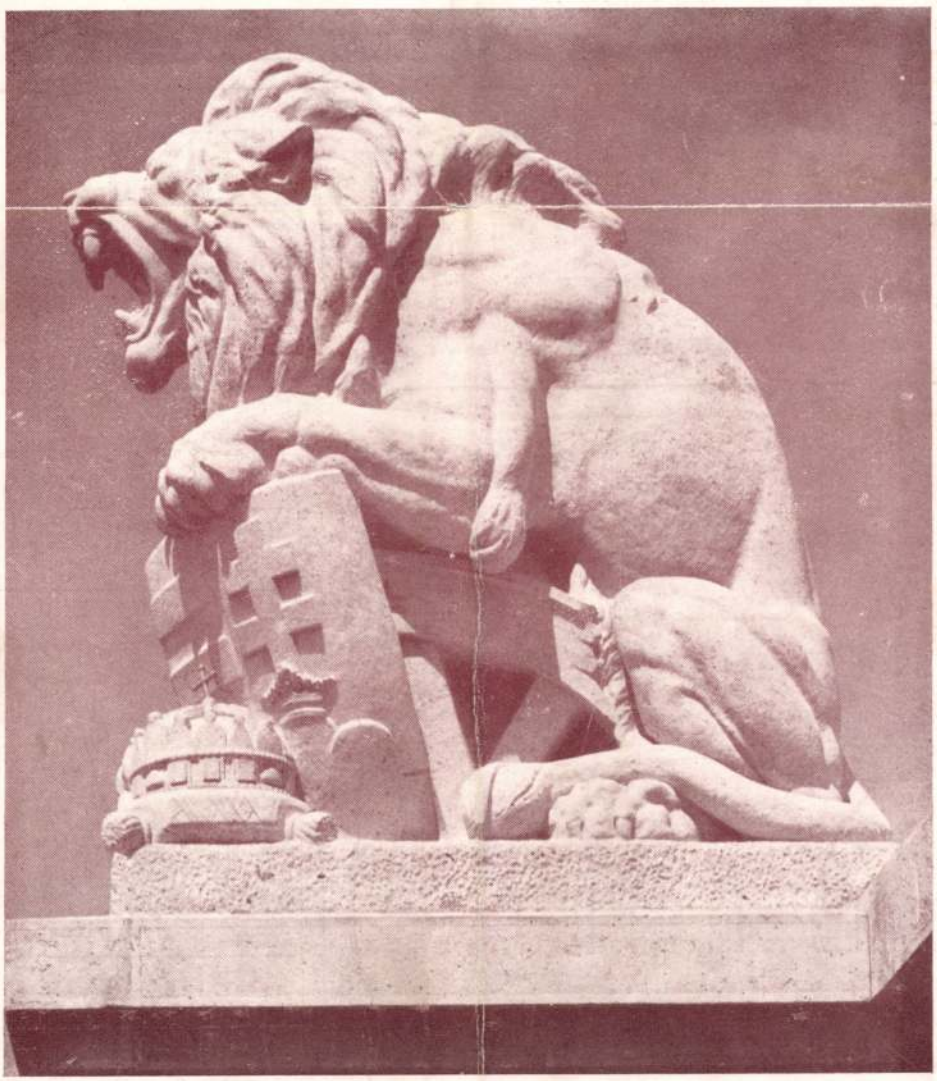

LÁNYI DEZSŐ: *Az esztergomi oroszlán*

Speciális kávékeverékek

KESZLER GÉZÁNÁL, Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-ucca 15.
Telefon: Teréz 222—08.

Telefunken

rendszerü

rádiókészülékek

Rádió-alkatrészek!

Rádió-ujdonságok!

Az ország legnagyobb szaküzlete

Dénes Testvérek R. T., VI., Teréz-körut 26.

MŰTERMET

Budán, vagy a Belvárosban keresek. — Ajánlatokat a „Képzőművészet" kiadóhivatalába kérek „Műterem" jeligére.

Dr. SCHICKNÉ

kozmetikai intézete

BUDAPEST,
IV., Berlini-tér 4.
Telefon: 70—12.

STEINHARDT SZKECCS

A

RADIUSBAN

SZEPTEMBER 29-TŐL

Jegyelővétel: d. e. 11-1 óráig.
Telefon: T. 220-98 és T. 292-50

FIAT

a vezető világmárka!

Magyar Fiat Automobil R. T.,

Budapest, VI., Váczi-ucca 12.

Telefonszámok: T. 124—53., T. 150—76.

HOFFMANN FERENC

BUDAPEST IV GERLÓCZY u5

ALAPITATOTT 1880

KÉPEK-KERETEK

IV. KÁROLY-KÖRÚT 28.

I. ÉVFOLYAM. 3. SZÁM. 1927 OKTÓBER 1.

KÉPZŐMŰVÉSZET

MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

FŐSZERKESZTŐ:
DR. GYÖNGYÖSI NÁNDOR
TÁRSSZERKESZTŐ:
DR. GÁL ENDRE
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 144.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGY ÉVRE . . . . . 24— P
FÉLÉVRE . . . . . 12.— P
EGYES SZÁM ÁRA . . . . . 2.50 P
SZERKESZTŐSÉGI ÓRÁK: D. U. 3-5-IG.
MEGJELENIK MINDEN HÓNAP ELSEJÉN, KIVÉVE JULIUS ÉS AUGUSZTUS HÓNAPOKAT.

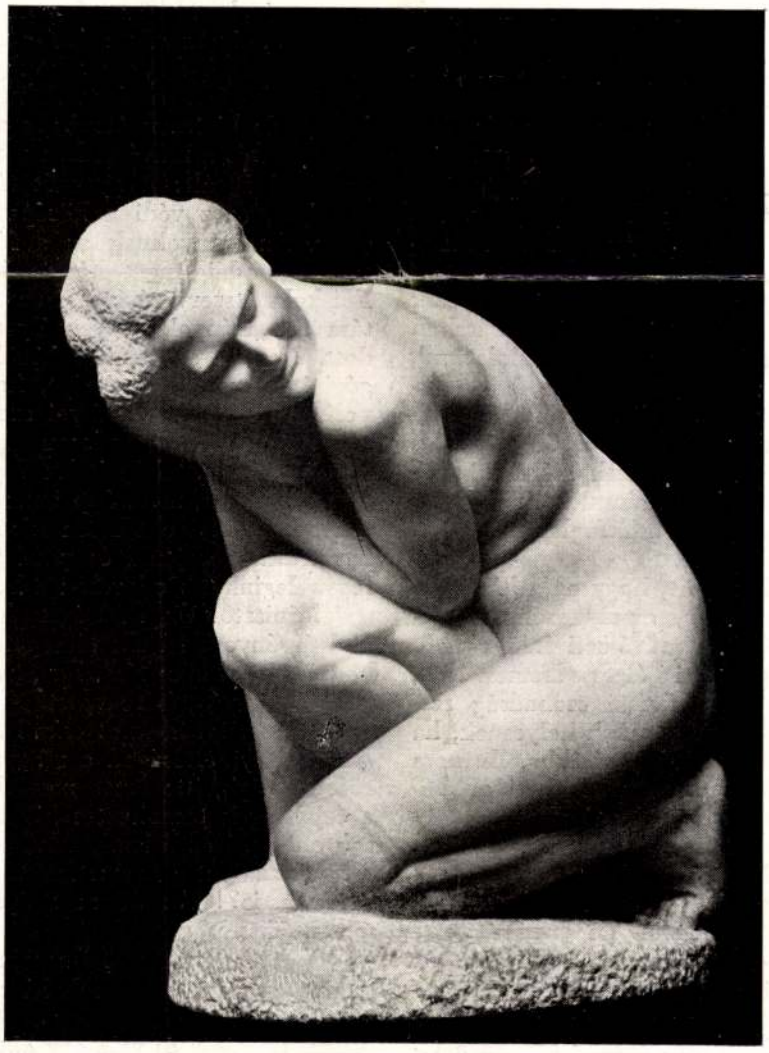

LÁNYI DEZSŐ: *Zsuzsánna*

Nyíltlevél

gróf Klebersberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz

Miniszter Úr! Bevallom szokatlan dolog a magyar glóbuszon, hogy ilyenkor, a szezon elején — új elindulás megújított reménykedései idején — egy művészeti lap fonák dolgok megjavítása céljából, igaznak gondolt ügy szolgálatában a miniszteréhez forduljon. Szokatlan, mert már régóta a kultuszminiszterek hosszú sora és a művészek között egy hallgatólagos megállapodás van: mindegyik tudja, hogy nem remélhet semmit a másiktól. Ön azonban, Miniszter Úr, megbontotta ezt az idillikus harmóniát és néhány éves eredményekben gazdag miniszterségével sikerült a magyar közvéleményben azt a hitet ébresztenie, hogy Ön tud és akar cselekedni s cselekedeteit az ügy iránt való jóindulat és sok tájékozottság jellemzi. Ne csodálkozzon hát, ha annyi néma év után, egy művészeti folyóirat nagyot mer és lelkiismeretének szavait ezúttal nem a puszta felé fordulva kiáltja el, hanem egyenesen a magyar kultuszminiszterhez emeli hangját.

Nem részletkérdésekről, apró panaszokról van szó. Sem a külföldi kiállításokról, sem a Képzőművészeti Tanácsról ne történjék most említés, lesz még rá alkalmunk. Most Miniszter Úr hivatalos művészeti politikájáról, annak principiumáról szeretnék néhány őszinte szót elmondani, annál is inkább, mert az az érzésem, hogy általában félreértették Excellenciád intencióit.

Ez az elvi álláspont nagyjában megegyezik Herczeg Ferenc a Képzőművészeti Tanácsban tartott elnöki megnyitójának alapgondolatával, melyet tömören úgy foglalhatunk össze, hogy Miniszter Úr mindegyik művészeti irány szabad fejlődését óhajtja, mert minden művészeti irány jogosult, ha azt tehetséges művészek mívelik. Méltóztassék megengedni, hogy rámutassak ennek a látszólag a fejlődést szolgáló állásfoglalásnak igen hátrányos következményeire.

Nem arra gondolok most, hogy ez a hivatalos művészeti politika volt az, amely szélesre nyitotta a kaput a szélsőséges művészeti irányoknak, Európa mai vajudó szellemi élete efemer életű tiszavirágainak. Mi is a művészi szabadság respektálását valljuk és nem tartanánk helyesnek, ha az állam beavatkozna a művészi vitákba. Ez nem állami feladat. Hatalmi szó nem döntheti el művészeti kérdések sorsát. Rá kell bízni az időre, mely minden művészi felfogás próbaköve. És bár indokolatlannak tartjuk, hogy a nálunk pontosan húsz esztendő óta meddőn kísérletező szélsőség, — egy emberöltő óta eredménytelenül, de annál hangosabban ágáló „irány" — a jövőben is hozzájáruljon a nyugvópontra jutni nem tudó művészeti közvélemény további irritálásához, mégis magunk is valljuk: bízzuk az időre. Sőt, bízzuk azokra a tehetséges művészekre, akik experimentáló kedvükben erre a lidérces területre is kirándultak. Ezek előbb-utóbb úgyis el fognak válni vagy már elváltak a hivatásszerű „forradalmároktól", az ötven éves ifjaktól és a professzionista „keresők"-től.

A baj ott van, hogy ez a hivatalos művészetpolitika szinte kitenyésztette — még pedig szép sikerrel — a művészeti irányokat, aminek semmi értelme nincs, mert *a művészetet nem az „irányok" hanem a tehetségek viszik előre.* Ma a helyzet már annyira elfajult, hogy a művészek kénytelenek csoportokba szervezkedni, „irányokat" kreálni, hogy bizonyos anyagi és érvényesülési bénékhez hozzájuthassanak. Ma az a helyzet, hogy egy közepes művész aránytalanul jobban érvényesül, ha beszervezkedett egy művészcsoportba, „irányba", mint a tehetséges, aki nem vállalt közösséget semmiféle iránnyal. És ez oroszlánrészben azért van, mert az illetékes tényezők mértéke nem a tehetség, hanem az irány. *A hivatalos művészetpolitika számba vesz minden irányt, de nem sokat törődik azzal, hogy a tehetséget jobban lássa el, mint a középszerűséget.* A művészetpolitika így lassan, de biztosan átcsúszik a szociálpolitikai álláspontra és a művészetben megvalósítja a szociálpolitikai ideált: a gyengét támogatja az erőssel szemben, azaz védi a középszerűséget a tehetség ellen. Az irányoknak ez a fétisszerűen vallásos tisztelete odáig ment, hogy még a Képzőművészeti Főiskola átszervezésénél is a tanári kar összeállítása az „irányok" egyensúlyozása szerint igazodott. Nem a szakember körültekintésével paedagógiai szempontok szerint, hanem diplomaták a politikai okosság szabályai szerint válogatták össze a tanárokat, gondosan vigyázva arra, hogy minden „irány" képviselve legyen. És itt azután nagy baj esett, mert épp azok a művészek maradtak a főiskolai oktatáson kívül, akik művészetük konstruktiv erejénél és paedagógus tehetségüknél fogva leginkább odavalók a Főiskolára.

Miniszter Úr, nem igaz, hogy az irányok szabad érvényesülésének támogatása a művészet szabadságának biztosítása. Ez a rendszer a középszerűség kitenyésztésére vezet. *A hivatalos művészetpolitika irányvédelmet csinál tehetségvédelem helyett.* Nagyméltóságod a magyar oktatás egész területén végigvitte azt a zseniális gondolatát, hogy a tehetségek természetes kiválasztódását hatalmasan elősegíti az államhatalom erejével. Miért nem alkalmazza ezt a nemzetmentő koncepcióját a művészetre is?! Az állam műpártoló tevékenysége ma majdnem egyenlő a nullával. Miniszter Ur legutóbb tett nyilatkozata reményt kelt arra, hogy most végre mégis sikerült kiverekednie egy összeget művásár részére és így az évek óta hiába várt állami művásár és vele egy *aktiv* művészetpolitika meg fog indulni. Most eljött tehát az ideje, hogy

az államhatalom hatékonyan érvényesítse befolyását a magyar képzőművészeti termelésre, a tehetségek védelmére. Megengedem, hogy kényelmesebb és sok esetben politikusabb annak a kis pénznek egyszerű számtani művelet szerint való elosztása, de Miniszter Úr bebizonyította, hogy az ügyet kívánja szolgálni és nem saját kényelmét. Engedje meg hát, hogy reménykedjünk most az új művészeti évad kezdetén, hogy amitől eddig elvonták nagyszerű oktatásügyi alkotásai, az idén a képzőművészetre is átviszi teremtő munkakedvét, mely a szépen formulázott elvek mögött egész biztosan meg fogja érezni a művészet, az élet szent érdekeit. Hiszen eddig is láttuk példáit zseniális rátapintásainak, az igazi nagy magyar tehetségek megbecsülésének. Láttuk, hogyan találta Ön meg Karlovszky Bertalant abban a pillanatban, mikor a magyar nemzeti géniuszt külföldön kell reprezentálni. És látjuk, hogy minden gáncsoskodás ellenére is megtalálja módját a magyar szobrászművészet büszkeségének, Zala Györgynek elismerésére. De ezek a szimptomák nem nyugtatnak meg. Ellenkezőleg, növelik azt a követelőző érzésünket, hogy Miniszter Úrnak időt és módot kell szakítania a magyar képzőművészet, egy aktiv képzőművészeti politika számára is. Nagy feladatai megoldásához — érezze Kegyelmes Uram, — hozzátartozik a magyar művészeti élet reneszánszának előkészítése is és ez nem merülhet ki a Collegium Hungaricum dicséretes intézményei művészi stipendiumaiban.

Miniszter Úr! Itt az új művészeti év kezdete, alkotó energiájának napsugarait tűzze ide! Kergesse el a magyar művészet feje fölül a szegénység és bürokrácia egyesüléséből született ál-liberalizmus sötét felhőit és adja vissza a tehetséget jogainak, adja vissza a művészetet a tehetségnek!

Gyöngyösi Nándor dr.

LÁNYI DEZSŐ: *Munkából hazafelé...*

KÉPZŐMŰVÉSZETI SZEMINÁRIUM

A szobor születése

Irta: *Sidló Ferenc*, szobrászművész, a Képzőművészeti Főiskola tanára.

A művészi gondolat születését, kibontakozását és fejlődési menetét, a közönség általában alig ösmeri s ha tud is arról valamit, a képzelete a művészi alkotás módjáról inkább regényes, azzal a hittel, hogy a dolgok álmodozva, a fantázia szárnyain röpülve, játszi könnyedséggel születnek és formálódnak.

LÁNYI DEZSŐ: *Anya gyermekével*

A festett kép keletkezését, fejlődésének állomásait még nagy vonásokban ösmeri a publikum, de hogy a szobor hogyan készül, azzal vajmi kevesen vannak tisztában.

A szobor születésének a mechanikája túl elvont és túl komplikált ahoz, hogy általában tudjanak róla.

A világra jövetele olyannyira technikai keretek között történik, s olyannyira phisikai, hogy nélkülöz minden romantikát és regényességet. — Annyi mesterségbeli metamorfozison megy keresztül addig a megjelenési formáig, amíg a kiállításokon bronz vagy márvány köntösben a közönségnek bemutatkozik, hogy átalakulásaiban követni nem tudván, keletkezéséről általában zavarosak a képzetek.

A szobrászat, mint művészi alakítás, tudomány. Tudomány a szó teljes értelmében. Egy elvont világ ez, melyet nem a való élet általunk ösmert és érzékelt formái és hatásai vezérelnek, de átalakított formák és határok, melyeket az az anyag diktál, amelyből a szobor kialakul. Az emberi test kiformálásánál nem a hús, bőr és szín naturalizmusa parancsol, de azok a követelmé-

nyek, amelyeket a kő vagy bronz előír. — Ezek az anyag előírta törvények sulyosan nehezek és lassan felismerhetők. Sok van belőlük és változatosak.

S ha már ösmerni véli őket a szobrász, jönnek az újabb kiharcolni valók, a térnek törvényei s a levegőnek a szerepe, amely körülölelvén a térben álló szobrot, azt szétmorzsolni igyekszik.

A szobornak, a művészeti objectumnak a fejlődési processusa a befejezéséig — harc — száz és száz szemponttal s törvénnyel, melyeket a szobrásznak kemény tusával kell lépésről lépésre meghódítania.

De amíg a szobornak, a művészeti objectumnak a fejlesztéséhez elérkezik a szobrász, előbb meg kell építenie a technikai objectumot, hogy azután még két ízben vezesse keresztül a művészit a mesterségbeli kialakulásokon. — A szobrász agyagból mintázza meg a szobrát. Mindenekelőtt tehát egy stabil vázat kell készítenie, amely az agyagot elbirja s e nagy erőkifejtésre képes masszát sulya alatt meg nem inog. Egy emberi testet ábrázoló szobornál a váz tulajdonképen az emberi skelettet helyettesíti s annak a formájára készül. Az elképzelt szobornak a mozdulatát kihajlítgatják vasból. A lábak, a medence, a gerinc, a bordák, a vállak, a karok, a nyak s fej csontszerkezetét kiformálják vasrudakból, hajlékony ólomcsövekből, melyekre deszkákból rakódik fel a hús. Ezen a szerkezeten száz és száz 5—8 cm-es lécecskékből dróttal összefogott kis keresztecskék lógnak, körös-körül. Amidőn a vázra felrakják a puha agyagot, ezek a keresztecskék tartják, markolják a sikamlós masszát, hogy az le ne csúszhasson. Gyönyörű dolog az ilyen vasváz. Egy életnagyságú figurához való már komoly techtechnikai teljesítmény s a monumentumoknak a váza — no meg a lovasszobrokéi — valóban impozáns építkezés. Itt már a vasrudakat vasgerendák, mázsás sínvasak helyettesítik, melyeket csavarokkal erősítenek egymáshoz. Hetekig, néha hónapoig tartó pontosan kiszámított preciz munkát kell itt végezni, mert egy meglazult csavar vagy rosszul elhelyezett vaspánt katasztrófális következményekkel járhat, ha már rajta nyugszik az óriási sulyú és kiszámíthatatlan természetű mindég nedves, vizes mintázó agyag.

A legnagyobb vásznon is már régen ott ragyognak a színek, amikor a szobrász még mindig az eljövendő szobra vázát tökéletesíti, amelyen naphosszat kalapálnak, forrasztanak, fúrnak, faragnak a lakatosok, ácsok s egyébb segédek.

Amikor végre elkészült ez a sok körültekintéssel összerótt szerkezet s felrakódik reá az agyag s kiformálódnak a nagy határok, avagy silhuettek, akkor eljönnek a nagy meglepetések is, amelyek soha sem maradnak el, valahányszor a szobrász a bármilyen jól kiegyensulyozott kis agyagvázlat modelljei után, a kiviteli nagyságú szobrát felnagyítja. A méretek megnövekedésével az arányok is szerephez jutnak, amelyek merőben ellenkeznek az élő emberen látott, ösmert proportiókkal. Munkába lépnek a perspektiva s levegő törvényei. A dolgok a mélységben, de különösen a magasságban rövidülni kezdenek, a nézőtől távolodó dimenziók, a térfogatukból vesztenek, a szemünkhöz közeledők viszont nőnek. Az élő arányokat korrigálni kell s a szobrász torzítani kénytelen, hogy a valóság látszatát megőrizze. A felső testet s a fejet az élő arányok rovására nagyítani kell, a magas piedesztálon álló vagy épülethomlokzatokra készülő álló figurákat a merőlegesből néha fél méterekkel kell előre dönteni, hogy azok a stabil állás látszatát keltsék. A függőlegesen fekvő síkok viszont a nagy magasságokban ahelyett hogy rövidülnének, növekedést mutatnak. Egy öthat méter magasságban álló fejnek a felső ajak partiját pl. rövidíteni kell, miután ez a függőle-

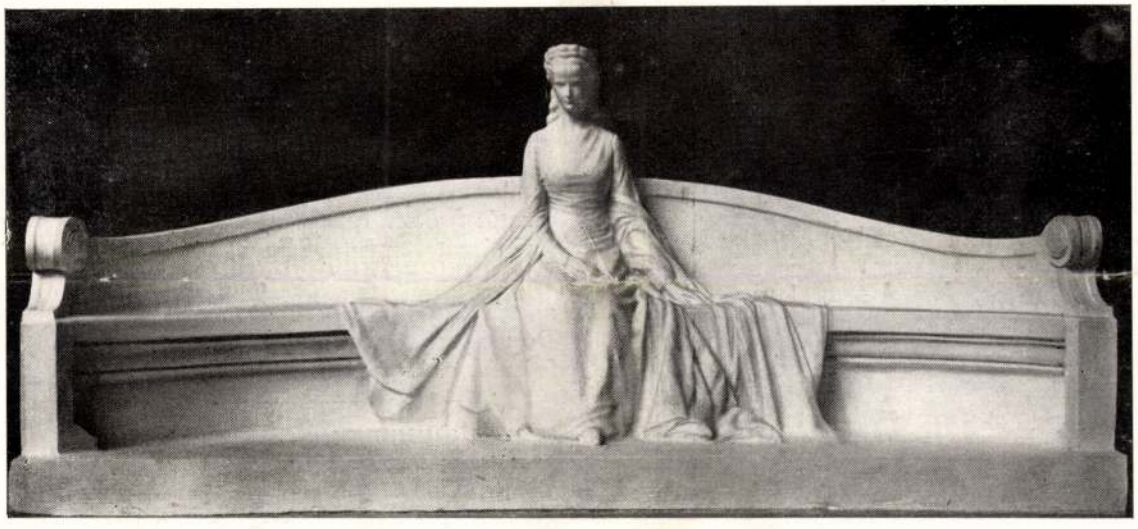

LÁNYI DEZSŐ: *Erzsébet királyné emlékszobor pályaterve*

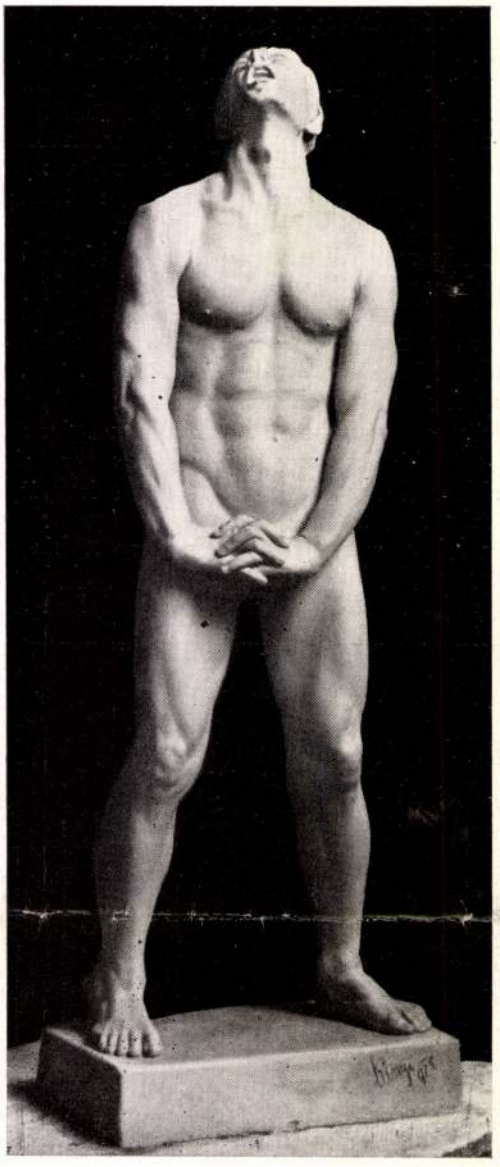

LÁNYI DEZSŐ: *A vád*

gesen fekvő sík rendes méretezésben majdnem olyan hosszúra nyúlik ki, mint az orr mérete.

Ennek a kis ösmertetésnek a keretei túl szűkek ahoz, hogy kitérjek ama nagy problemák sokaságára, amelyek a művész elé toppannak akkor, amikor életnagyságon felüli arányú feladatok elé állítódik. A problemák sokasága azonban nem kevesbedik a természetes nagyságú vagy ennél kisebb szobrászati megoldásoknál sem.

Más principiumokból kell kiindulnunk egy a szabadban elhelyezendő szobor megkonstruálásánál s megint másként kell elgondolnunk és traktálnunk egy zárt interiörbe kerülő figurát.

Az a szobor, mely egy szabad téren óhajt érvényesülni, tömör és zárt silhuettű kell hogy legyen kívül, s majdnem geometrikusi egyszerű és részletnélküli belülről. A mozdulatoknak s formai részleteknek a csapongása és bősége bizonytalanná, elmosódottá és főleg nyugtalanná teszi a szobrot. A téren álló szobornak pedig elemi követelménye a gyors áttekinthetőség, a rögtöni eligazodás afelől, amit a szobor mondani akar.

A zárt és mesterséges világítású helyre állítandó plastika viszont vágyódik a mozgási és főként formai gazdagság után. A szobor itt intimus vetusba kerül a nézővel s épen ezért megnyilatkozhatnak itt az érzések heves és felfokozott formakezelésben és szerepet kaphatnak a gazdag változatú részletek.

Itt volnának azután még a bronzban és a kőben való elgondolások homlokegyenest ellenkező problemái. A bronz, a typikus körplasztika, a Cellini által oly sokat emlegetett negyven nézetű követelményeivel, ez a mélység-szobrászat, ahol a formát csak úgy lehet megkonstruálni, ha folyton forgunk körülötte s egyik profilt a másik után rajzoljuk mindaddig, amíg vissza nem jutunk a kiindulási ponthoz. A kőszobor pedig inkább az egynézetű plasztika, amelyben a mondanivalónk nagyrésze egy úgynevezett főponton játszódik le. A test compoziciójának a mozgását tömöríteni kell s a blokkban, eme rendelkezésre álló térben a nagy vonalat és kis részletet olyannyira össze kell szorítani, hogy mindez a feszültség érzetét keltse. Amaz a Donatellók és Verochiók szobrászata, emez a Michel Angeloé.

A problemák megoldattak s a szobrász letette a mintázóáit. A szobor agyagban befejeződött. De milyen messze van még ekkor a valóságos befejezés, a nagy finálé.

A szobrot anyagban stabilizálni kell, mert hiszen az agyag nem életképes materia. És eljönnek a gipszformázók, kik gipszbeöntik az elkészült agyagmodellt. Először a negativot öntik meg, melyből csak úgy készülhet el a pozitiv gipszforma, ha az előbbiből az agyagot kivágják, kihasogatják, lefejtik. A művész hónapokon tartó kezemunkája, a gipszbe való öntésnél megsemmisül. Az öntés tehát egy fontos stádium, melyet abszolut precizitással kell végrehajtani, mert különben a szobor elveszett. Miután a művész az elkészült öntvényt még egyszer átdolgozta s javítgatta, elérkezett a szobor az utolsó technikai állomásához, a bronzba öntéshez vagy a kőben való megfaragáshoz. Mindkettő hosszas, heteket, hónapokat igénylő nagy szaktudással végrehajtott technikai munka. A bronzöntéshez, melynek kétféle eljárása van, vagy homok negativokat készítenek vagy viaszból kipréselt új pozitívokat. Előbbi a homokformázás, utóbbi a cera perduta, a viaszformázás. A modellnek kőbe való átvitele egy háromkarú körző, az úgynevezett pontozógép nyomán történik, melynek a segítségével a minta száz és még több mélységi és magassági pontját ültetik át és rögzítik meg a kőblokkban. Az így

kapott rögzítési pontok tövéig lefejtik a követ s faragják abszolut pontossággal és hűséggel a végső befejezésig, az utolsó símításokig.

Finita. Az alkotás elkészült. S e végső pompás mezében, a csillogó ötvözetű bronzban, vagy a selymes áttetsző márványban, ahogyan megjelenik előtted, óh, látogatója a tárlatoknak, nem is sejted ugy-e, mily hosszú s mily szövevényes volt az út, melyet megjárni kényszerült, hogy szólhasson hozzád, abban a nemes megjelenési formában, amelyben postamensén állva, beszélni hallod őt.

MAGYAR MESTEREK

Lányi Dezső

Egyénisége robosztus erő, művészete pogány életöröm.

Az élet minden jelensége érdekli. Ezért van szobrai között minden: ember és állat, nő és férfi, anya és gyermek, portré és kompozició, síremlék és karikatúra, facade és szimbolum, kőhordó munkás és heverő akt, öröm és fájdalom, élet és halál, minden, ami alkalmas arra, hogy rajtuk keresztül kiélje magát az alkotási vágy zabolátlan temperamentuma. Egy pogány géniusz üldözi ezt a művészt, hajtja, lelkesíti újabb és újabb kreálásaira az ezer formájú, színű, szagú, ízű és tapintású életnek, melynek minden variációját végigélni, — szikrázó vágya.

Az életnek ez a vehemens vágya teszi monumentálissá Lányi Dezső szobrait. Kicsiny vagy nagyméretű a szobor, érezni a formák gazdagságából, a mintázás szinte túláradó ötletességéből, a portrék erőteljes karakterérzéséből, a kompozicionák megragadó kifejezőképességéből, a szimbolumok életes valóságából, az akt vonalainak elragadtatott énekéből kiérezni azt a viharos örömet, melylyel alkot s aminek sziklányi-bérces vadsága a *monumentális* érzését szuggerálja a nézőnek.

Mert ennek a művésznek nemcsak mohó étvágya, de hozzávaló nagyszerű fizikuma is van. Azaz nemcsak ambició, de tehetség is fűti.

Első jelentékenyebb sikere Ujházi Ede mellszobrával volt, majd a Műcsarnok 1905 évi téli tárlatán kiállított fekvő aktjával és zsákhordójával. Ezután egyenes ívben kanyarodik fel pályája. Boszorkányos termékenységgel önti magából a legkülönbözőbb természetű plasztikai alkotásokat, melyek közül legnagyobb népszerűséget pompás megfigyelésekben bravuros karrikatúrái szereztek neki. A zsánerjeleneteken kívül, — ami nem egyezik markáns egyéniségével, — nincs oly ága a szobrászművészetnek, — akt, tanulmányfej, portré, gyermekfej, torzkép, állat- és mozgásábrázolás (sportfigurák), dekorativszobrászat, síremlék, hősiemlék stb. — amiben Lányi ne mutatta volna be eredeti tehetségét.

Eddigi oeuvre-jéből is kétségtelenül megállapítható, hogy ez az ízig-vérig szobrászi talentum, a legelőkelőbb helyek egyikét foglalta le maga számára a magyar képzőművészetben. Pedig az az érzésünk, hogy Lányi Dezső fejlődésének még igen

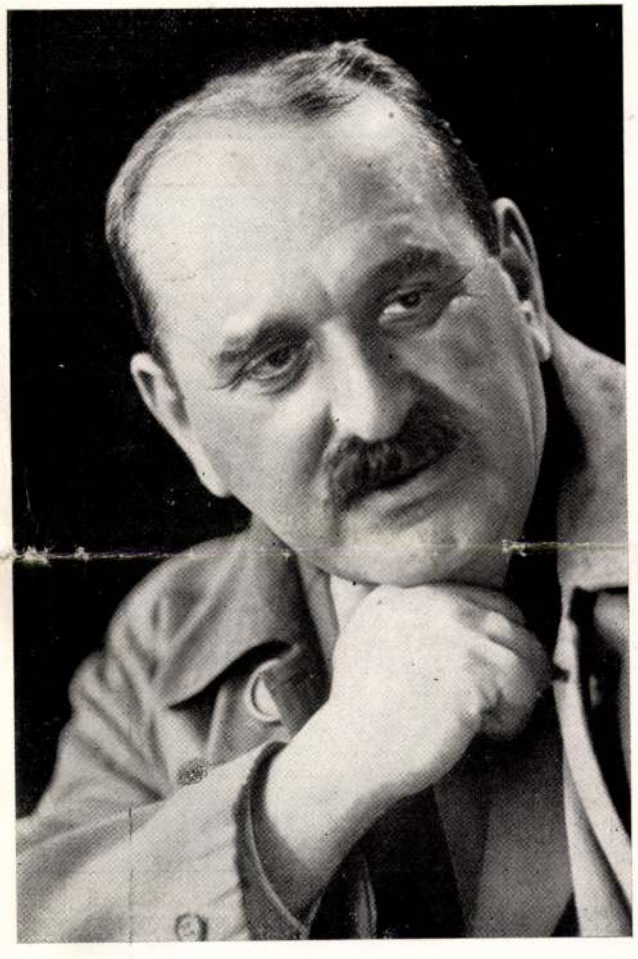

Lányi Dezső

fontos étapja előtt áll. Tehetségének sajátosságai a monumentális szobrászati feladatok megoldására utalják, holott ehhez még csak igen kevés alkalma volt. Az a meggyőződésem, hogy Lányi robosztus tehetsége ebben az irányban veszi további fejlődésének útját. Ha ez a jóslásom valóra válik és Lányi valóban nagyarányú feladatok elé kerül, alighanem egy olyan művészi kibontakozás tanui lehetünk, melyre a kortársaknak csak kivételesen nyilik alkalmuk. Én hiszek ebben a művészben. Hiszek a tehetség útjának feltarthatatlanságában.

Gy. N.

LÁNYI DEZSŐ: *Lili*

LÁNYI DEZSŐ: *Tanúlmányfej*

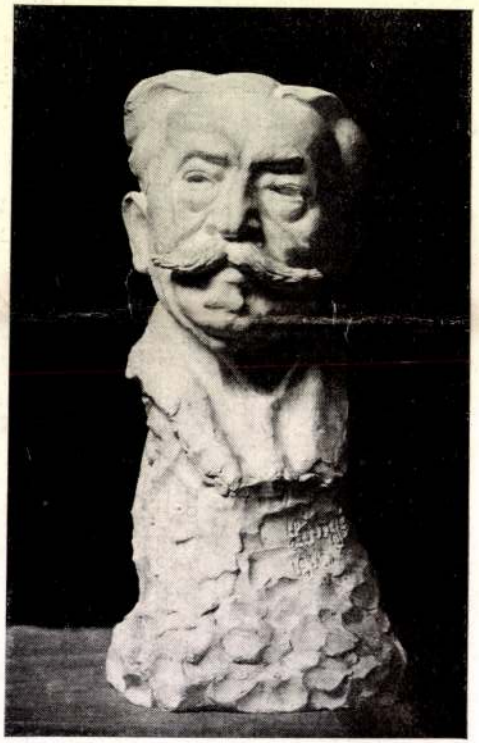

LÁNYI DEZSŐ: *Ágai Adolf (Porzó)*

8

A HABSBURGOK VAGYONA.

Az ausztriai forradalmi kormány megállapította, hogy Ferencz József hatvan millió vagyonról végrendelkezett és hogy az a vagyon, a melyről végakarata szól, tényleg ennek az összegnek felel meg.

Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy a Habsburg-háznak ez lenne a teljes vagyona. Ez csak a szabadrendelkezésre álló rész. Azonfelül van a hitbizományi vagyon, a mely sokkalta nagyobb, s a melyről Ferencz József azért nem végrendelkezett, mert az mindenkor a család fejét, magát az uralkodót illeti. Nagyon messze jártak tehát az igazságtól azok az ujságközlemények, melyek arról akartak tudni, hogy Károly volt király most csak igen szerény vagyon fölött rendelkezik, miután Ferencz József reá alig valamit hagyott. A tény ezzel szemben az, hogy az óriási családi hitbizománynak haszonélvezője most is Habsburg Károly a lemondott uralkodó.

Úgy tartották még néhány év előtt is, hogy az uralkodó családok között is csak egy kettő van olyan, a mely gazdagabb a Habsburgoknál. Ilyen volt az orosz uralkodó-ház és talán a sziámi király családja, s legföljebb még a szultánok háza. De a többiek mind sokkal szegényebbek. Csakhogy a Habsburg hitbizomány legnagyobb része nem földbirtokokban és gyárakban fekszik, hanem értékpapirokban, s épazért bajos annak végösszegét megállapítani.

Ezt a hitbizományt Ferencz császár alapította, s a vagyont is ő szerezte. Még pedig a legnagyobb részt börzei spekuláczióval. Ő maga azt szokta volt a börzéről mondani, hogy az halastó, a melyben a nagy halak megeszik a kis halakat, s rajta volt, hogy neki, mint legnagyobb halnak bőségesen meglegyen a prédája. Az ő, és a Metternich részére, a ki ebben is kompanistája volt, ez nem volt nehéz feladat hisz ők csinálták a politikát, a mely a börzei árfolyamokat irányítja. Így nemcsak előbb tudták másoknál azt a mi történni fog, hanem ugyis irányították ezt a politikát, a hogy börzei manővereiknek kedvezett. Nemcsak azt tették meg, hogy a külföldről jövő futároknak elébe küldték bizalmi embereiket, átolvastatták a jelentéseket, ahhoz képest megtették börzediszpozicióikat, s a feltartóztatott futárt csak azután engedték Bécsbe, hanem odáig mentek, hogy a monarchia anyagi csődje idején szorgalmasan börzésztek baiss-re. A magyar megyegyűléseken és az országgyűlésen is szenvedélyes kifakadásokat lehetett hallani a miatt, hogy mialatt behozták a bankóczédulák devalvácziójá, s mindenki elvesztette pénzének kétötöd részét, maga a császár óriásilag meggazdagodott.

Az így összegyüjtött vagyont Ferencz császár halálakor háromszáz millió forintra, tehát mai értékben hatszáz millió koronára becsülték. A bécsi nép azt remélte, hogy a császár ennek legnagyobb részét, köz- és jótékony czélokra fogja hagyományozni. De a végrendeletben erről csak annyi állott, hogy «népeimre forró szeretetemet hagyom».

Hogy ma az akkori hatszázmillió mit reprezentál, azt nagyon bajos kiszámítani. Mindenesetre sokkal többet, sőt talán sokszorta többet. A különböző vállalatok és részvénytársaságok részvényei azóta megsokszorózodtak, s nem is tudjuk, hogy milyen értékből mennyi van, és hogy a befolyó jövedelmekből minő új papirokat vásároltak.

Azt azonban tudjuk, hogy Ferencz Józsefnek is volt gondja reá, hogy azok az értékek meg ne csappanjanak, s még politikai intézkedéseket is tett, hogy ez be ne következzék.

Egy ilyen intézkedést néhai Péchy Tamás mondott el nekem, ki egy ideig közlekedési miniszter volt Tisza Kálmán első minisztériumában. Ő az osztrák-magyar államvasút akkori egyeduralmának úgy akart véget vetni, hogy Budapestet egy másik vonallal is összeköti Bécsecsel, Győrön és Bruckon át. (A mely összeköttetést később Baross Gábor valósított meg.). Péchy tudta, hogy nagy akadályokba fog ütközni, azért társul akarta megnyerni az úgynevezett «katonai és stratégiai érdeket». Elment a hadügyminiszterhez, s előadta neki, hogy ő vasútat tervez a nagyfontosságú komáromi erősségen át Budapest és Bécs közöttl nem e kivánatos reá is, hogy ez a terv megvalósuljon. A hadügyminiszter természetesen igenne válaszolt, sőt vállalkozott reá, hogy ő terjeszti a tervet a király elé, mint a melyre stratégiai szempontból szükség van. Ferencz József bele is egyezett a tervbe, s nagyon megörült, hogy a magyar közlekedésügyi miniszter is támogatja. A mint azonban beszélni kezdtek a dologról, s Albrecht főherczeg füleihez is eljutott a hír, ő azonnal audienciára ment császárhoz, a mikor előadta hogy mennyit veszítenének értékökből úgy az osztrák államvasút, mind pedig a Duna-gőzhajózási társaság részvényesei s köztük a legnagyobb: az uralkodóház. A dolgot azonnal lefujták. A hadügyminiszter pár nap mulva átírt Péchynek, hogy a tervezett vasútnak nincs stratégiai fontossága, a császár pedig tudatta a legközelebbi audienczián, hogy a vasútat nem óhajtja, mert Magyarország pénzügyei rosszak, s nem bírnak meg ekkora beruházást.

De köztudomású egy másik hasonló eset is a Ferdinand Nordbahnnal kapcsolatban, melynek főrészvényese szintén a volt uralkodóház. A vasutakat tudvalevőleg bizonyos számú esztendőre szokták engedélyezni, kikötve előre, hogy az engedély lejártakor a vasút minő módozatok mellett száll át az államra. A mikor az északi vasútat engedélyezték, ez a kikötés nem jutott senkinek sem az eszébe, mert új volt még a dolog, ez lévén a monarchia első vasútja. Az engedély hetven évre szólt, de hogy mi történjék azután, arra nem volt semmi intézkedés. Ez a hetven év 1905-ben lejárt, s Ausztriában mindenki azt hitte, hogy a vasút ingyen az állam tulajdonába megy át. Mert a részvényeseknek semmi további jogaik nem voltak, s amugy is bőven megkapták a hasznukat, ez lévén a legjövedelmesebb vasút odaát. De nem így történt. Sőt ellenkezőleg a részvényesek kapták meg ingyen a vasútat.

ŐSZ VÉGÉN. Pörge Gergely rajza.

LÁNYI DEZSŐ MŰTERMÉBEN.

LÁNYI DEZSŐ MŰTERMÉBEN.*

A Műteremházzal csaknem egyidőben épült a Százados-utczában levő nagy művésztelep, melyet jóval egy évtizeddel ezelőtt a budapesti képzőművészek számára építtetett a székesfőváros. A telep szépen parkirozott, hatalmas területen fekszik, több kisebb-s nagyobb földszintes villából áll; mindegyik villában tágas, gyönyörű műterem egy-két-háromszobás lakással. Míg a Műteremházba inkább piktorok vonultak be, itt jobbára szobrászok laknak, mindazonáltal ezekben a földszintes műtermekben festőknek is juttatott nyugalmas tanyát a székesfőváros. Itt él többek között *Pór* Bertalan, *Cigány* Dezső, *Basch* Árpád és *Kádár* Béla, a szobrászok közül pedig a fiatalabb művészgárdának legjelesebb tagjai: *Lányi* Dezső, *Pásztor* János, *Margó* Ede, *Kallós* Ede, *Szentgyörgyi* István, *Gémes* Gindert Péter, *Vass* Viktor és mellettük egész sereg ifjú szobrász.

Lányi Dezső a magyar képzőművészek fiatalabb nemzedékének egyik büszkesége. Művészetének teremtő munkássága ide fűződik a telep történetéhez. Erős, izmos tehetsége itt forrott ki, hiszen ő a legrégibb lakója a Százados-utczai telepnek. A telep megalakulása óta, tehát több mint egy évtizede lakik itt a fiatal mester s művészi elgondolásainak legjava itt vált valóra e magános, csöndes helyen. Itt nyerte el művészete az egyik legragyogóbb elismerést is: a *Ferencz József*-díjat, melyet annakidején harmincz pályázóval szemben egyhangulag *Lányi* Dezsőnek ítéltek oda a jurorok, valamint a «Lipótvárosi Kaszinó díj»-jal kitüntetett híres «Munka után» czímű művét is itt alkotta.

Egész ifjan került a telepre, több esztendei értékes külföldi tanulmányok után. Első mestere Mátrai volt, de művészi törekvései nem hagyták nyugton s tovább hajszolták őt Rómába, a hol csakhamar az Akadémia legtehetségesebb tanítványa lett. Majd később Párisba ment. Ott évekig dolgozott a «*Julien*»-ben *Verles* mester oldala mellett s mikor pihenéstelen lelkét teleszívta a franczia művészetével, tovább ment ismét, keresni a művészet tisztaságát Brüsszelbe, *Van der Stappen*, a világhírű belga mester mellé . . .

Értékes művészetének leghűségesebb karakterizálója: az őszinteség, becsületesség, tisztaság. Minden művében megérződik ez; benne él ragyogó technikájában csak úgy, mint bensőségből fakadt, gazdag elgondolásaiban. Nemcsak plasztikus, hanem — filozófus s nemcsak filozófus, hanem humorista is. Művészi erőtől duzzadó

KARRIKATURA-SZOBROK. (Csók István, Karlovszky Bertalan, Andrássy Gyula, Apponyi Albert, Rippl-Rónai József, Hermann Lipót, Strauss Oszkár, Széll Kálmán.)

* Ez a czikk Kovács Lydiának, a mostanában elhúnyt derék fiatal ujságirónőnek egyik utolsó irása, melyet — a magyar művészeket otthonukban bemutató czikksorozatának folytatásául — néhány nappal halálos betegsége előtt adott át szerkesztőségünknek.

MŰTEREM-RÉSZLET.

KÉPEK LÁNYI DEZSŐ MŰTERMÉBŐL.

állatfigurái mellett ott van a híres «Munka után». Milyen bensőséges, finom elgondolás, mennyi mélység, tisztaság él e műben! S mennyi humor a karikaturáiban. Mert ilyen figurái is vannak. Itt van előttünk: *Fényes* Adolt jellegzetes vidám arcza s mellette *Rippl*-Rónai, *Karlovszky*, *Herman* Lipót, *Csók* István, továbbá a fiatal *Kövér* Gyula, *Stettka* Gyula, *Biró* Mihály karakterisztikus nagyszerű torzfigurái között ott találjuk a művészi és társadalmi élet kitünőségeinek könnyező kaczagásba hajtó jellegzetes karikaturáit: *Fehér* Gyuláét, a Nemzeti Színház tagjáét, *Löwenstein* Arnoldét, *Radó* Emánuelét, *Apponyi* Albertét, *Andrássy* Gyuláét, *Strausz* Oszkárét stb.

A tárlatokról ismert «Leopárd»-ja, jeges medvéi bivalyai mellett ott találjuk az általánosan ismert s csodálatosan finom női aktját, első munkái közül: a *Lédát*, *Ujházi* Ede és *Hegedüs* Ferencz elsőrangú portraitjait, majd egész sereg nagyszerű új portrait, valamint mindazon műveit, melyekkel külföldi kiállításokon szerzett sok, becses elismerést a magyar képzőművészetnek. Több ragyogó művével vett részt a velenczei kiállításon, valamint kollektiv kiállítása volt Münchenben, majd Londonban, hol az angol aranyérmet nyerte el. Továbbá gyakrabban kiállított az osztrák mesterek között Bécsben, azonkívül Brüsszelben is. Most ismét meghívást kapott Bécsből, Berlinből és Brüsszelből s ezt a meghívást el is fogadta.

Készülő munkái új meglepetéseket tartogat-

nak a magyar képzőművészetnek. Újabb munkái közül legfigyelemreméltóbbak háborús művei, melyeket részint katonáskodása alatt alkotott a művész. Mert tudni kell, hogy Lányi Dezső katona is volt, elsőnek ment harczba a művészek közül, megjárta Bukovina, Galiczia és Volhinia véráztatott földjét s ha megpihent az ádáz harcz, földalatti rejtekhelyén a fegyvert felcserélte az agyaggal. Lázas, művészi forrongása itt is zajongott, álmai itt sem pihentek, törekvései nem nyugodtak. A miket megörökített a háború rémségeiből, véres szomorúságából, azok Lányi Dezső legértékesebb alkotásai közé sorakoznak. Ezekben a művekben megtaláljuk a szörnyű tragédia csöndes, szomorú filozófiáját s egyben a harczi élet keserű humorát is, mely utóbbi különösen a művész parancsnokának és orvosának s egy-két bajtársának torzfiguráiban csillan meg. A komoly háborús munkái közül való — s a művésznek egyik legerőteljesebb műve: «Az elakadt ágyú». Agyagos úton halad irtózatos munkájába az ágyú, de útközben vesztegel, nem akar tovább menni, megtagadja a szolgálatot s megrögzül a vastag agyagban, de katonák fogják körül, tagbaszakadt, megfáradt, nyomorult alakjai ennek a vérzivatarnak s mozgásra kényszerítik a gyilkos szörnyet... Itt van a mása: az elesett hősök emlékére Kolomeában felállított műnek is, melyet még katona korában Kolomeában alkotott Lányi betonból, 16 méteres magasságban, a legnagyobb

A LESZERELŐ KATONÁKNAK NÉVSORT OLVASNAK AZ ÜLLŐI UTI KASZÁRNYÁBAN.

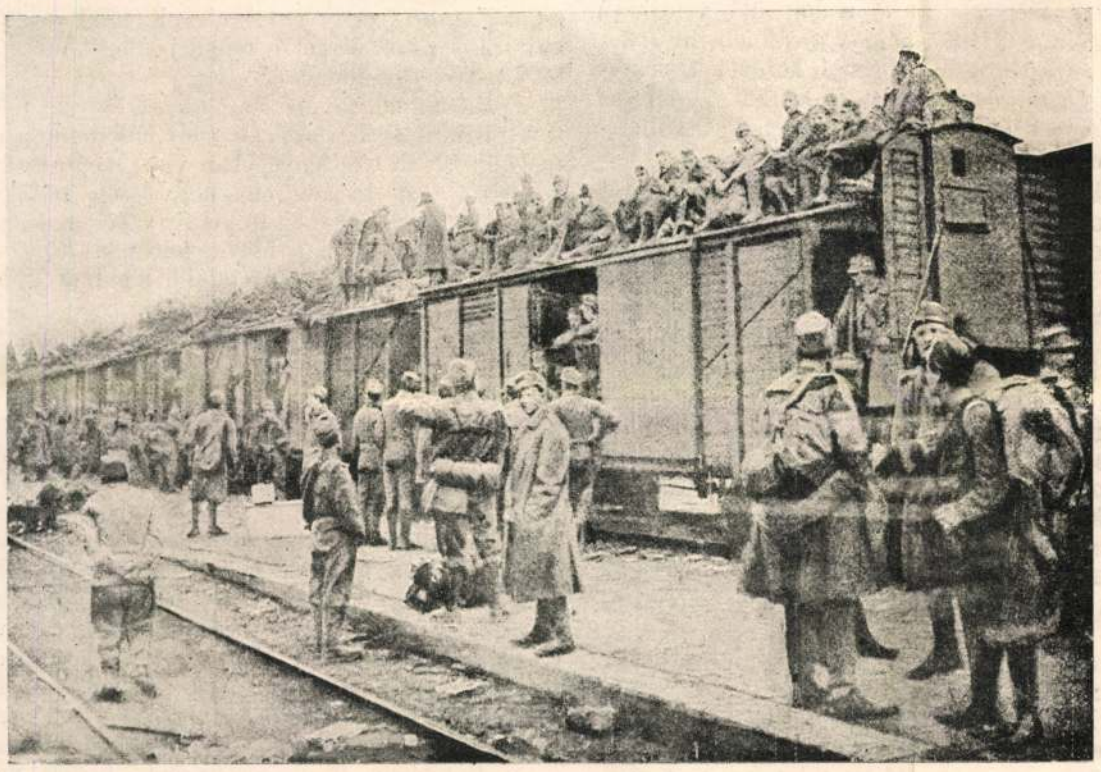

KATONÁINK ELINDULÁSA BOLZANÓBÓL.

hidegben. Mivel nem volt szakembere az állványok elkészítéséhez, *Pflanzer* Baltin tábornok sem hitte el, hogy a művész megteremtheti ezt a grandiózus elgondolását. És mégis. A mester ugyanis nem riadt vissza a fárasztó durva munkától, maga készítette el az állványokat s azután hozzáláthatott művészi munkájához.

Itt van e mű mellett a készülőfélben levő pozsonyi pionier-emlék, a melyet a pozsonyi hidászzászlóalj elesett katonáinak emlékére állítanak majd fel. Ez az emlék egy pionier-katonát ábrázol, a mint haldokló bajtársával kigázol a vízből. Maga a mű egy víztükör közepén lesz felállítva, a víztükör keretében aranymozaikok lesznek berakva, minden mozaik darabon egy-egy elesett pionier-hős neve... Előkelő, finom gondolat, méltó a szobor nagyszerűségéhez...

A milyen becsületes, tiszta s bensőséges Lányi Dezső kivételes művészete, olyan az otthona s az abban élő családi boldogsága is. Hűséges hitvese: a derűslelkű *Anna* asszony, a kis művésztelep örökké vidám, ragyogó asszonya, a legpéldásabb feleség, anya és gazdasszony egyszemélyben. Urának nemcsak jóságos párja, hanem művészetének napsugara, ki két gyönyörű gyermekével: Györgyikével és Lillikével együtt, boldogságot, harmóniát, tisztaságot s derűt teremtett a mester hajlékában.

Kovács Lydia.

EPILOG.

Lesz verseim közt pár darab,
Mely holtom után fennmarad.

Anyámról irott szomorúk,
Hantjára rakott koszorúk,
Melyekben fia lelke sír,
Mert eljött hozzá az a sír.

Apám puritán élete
A sorok közt feléled-e?

Édes, bús őszi fájdalom,
Erről is szól egy pár dalom,
Melankólia, hervadás,
Sárga levél, arany varázs.

Ó, emberek, megértitek
A némán szenvedő szivet?
Egy lélek borus álmait,
Vergődő, megtört szárnyait?

Egy ezüst tó volt a szivem,
Egy hattyu úszott a vizen,
Fájdalmam fehér madara,
Felhangzott hozzám a dala,
A dala bú, a dala kin:
Ezt visszhangozzák dalaim.

Ambrus Balázs.

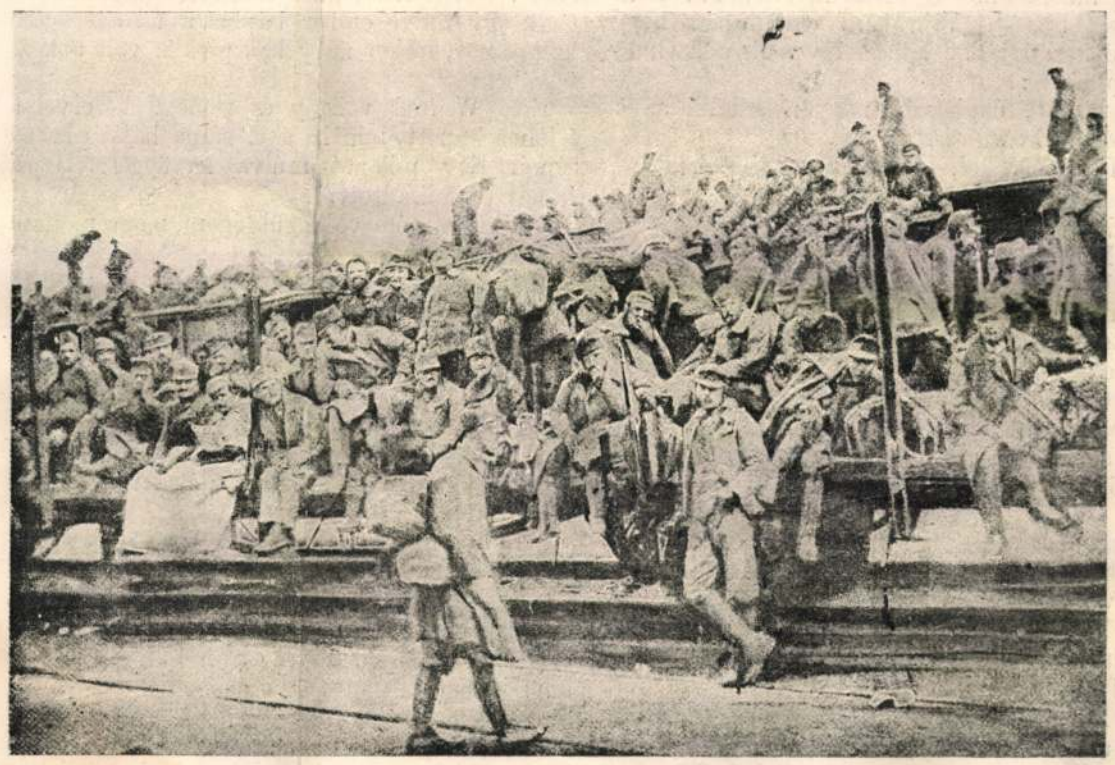

MAGYAR KATONÁK VISSZATÉRÉSE AZ OLASZ FRONTRÓL. — Hazatérő katonákkal zsufolt vonat.

AZ OLASZ KIRÁLY LÁTOGATÁSA TRIESZTBEN: A király a városháza előtt.

PÁTER BROWN, A JÁMBOR DETEKTIV.

G. K. Chesterton kalandos történetei.

(Folytatás.)

— Két ember áll itt a műhely előtt, — folytatta a kovács nyomatékos határozottsággal — jóravaló üzletemberek Greenfordból, a kiket önök mind ismernek s a kik meg fognak rá esküdni, hogy együtt voltak velem éjfél előttől hajnal hasadtáig és azután is jó ideig a mi feltámadási missziónk választmányi termében, a hol minden éjjel ülés van a lelkek megmentésére. Greenfordban húsz ember is van, a ki erre az időre megesküszik. Ha pogány volnék, biztos úr, hagynám, hadd menjen a bukásába. De mint keresztény ember kötelességemnek érzem, hogy alkalmat adjak önnek és megkérdezzem, most akarja-e hallani alibimet vagy a bíróság előtt.

A biztos most először látszott zavarba jönnek és így szólt:

— Természetesen örülni fogok, ha már most teljesen tisztázódik.

A kovács kiment udvarából, ugyanazokkal a hosszú és könnyed lépésekkel és visszament két greenfordi barátjához, a kik csakugyan ismerősei voltak csaknem az összes jelenlevőknek. Mindegyikük mondott néhány szót, melyekben senkinek sem jutott eszébe kételkedni. Mikor elmondták mondanivalójukat, Simeon ártatlansága oly szilárdan állott, mint a nagy templom a fejük fölött.

Az a fajta csönd fogta el valamennyiüket, a mely különösebb és elviselhetetlenebb, mint minden beszéd. Vaktában, csak épen hogy beszéd kezdődjön, a lelkész így szólt a katholikus paphoz:

— Magát, úgylátszik nagyon érdekli az a kalapács, Brown tisztelendő.

— Igenis érdekel, — szólt Brown tisztelendő. — Miért oly kicsiny ez a kalapács?

A doktor is hozzálépett.

— Bizisten, ez igaz, — kiáltotta. — Ki használ ilyen kicsiny kalapácsot ilyen dologra, mikor tíz nagyobb is hever itt?

Aztán halkított hangon suttogta a plébános fülébe:

— Csak olyas valaki, a ki nem tudja a nagy kalapácsot fölemelni. Nem az erő és a bátorság teszi a különbséget a nemek között. A vállak emelő ereje teszi. Egy vakmerő nő tíz gyilkosságot is elkövethet egy kis kalapácscsal. Nehéz kalapácscsal a legyet sem tudja agyonütni.

Wilfred Bohun a hipnotikus rémület egy nemével bámult rá, mialatt Brown tisztelendő fejét kissé félrehajtva, valóban érdeklődve és figyelmesen hallgatta. A doktor sziszegő emfázissal folytatta:

— Miért tételezik fel mindig ezek az idióták, hogy az egyetlen lény, a ki az asszony udvarlóját gyűlöli, csak az asszony férje? Tíz eset közül kilenczszer az, a ki az asszony udvarlóját jobban gyűlöli, az asszony maga. Ki tudja, micsoda szemtelenséget vagy árulást követett el irányában, nézzen csak oda!

Gyors mozdulattal a padon ülő vereshajú asszonyra mutatott, a ki végre fölemelte a fejét is, szép arczán száradni kezdtek a könnyek. De a szemei valami elektrikus meredéssel szegeződtek a holttestre s ebben a tekintetében volt valami az idiótaságból.

Wilfred Bohun lelkész bágyadt mozdulatot tett, mintha elhárítana magától minden további tudomást; Brown tisztelendő ellenben, a kabátja ujjáról leverve a hamut, a mi a kohóból hullott rá, megszólalt a maga közömbös módján.

— Maga olyan, mint sok más doktor, — mondta. — Az észbeli tudása nagyon szuggesztiv. A fizikai tudása ellenben teljesen lehetetlen. Megengedem, hogy a nő jobban kívánja megölni a bűntársát, mint a kárvallott. Megengedem azt is, hogy egy nő mindig a kis kalapácsot fogja megragadni, nem a nagyot. A nehézség azonban egy fizikai lehetetlenségben van. Semmi néven nevezendő asszony nem tudta volna egy férfi koponyáját úgy szétzúzni, mint ez.

Aztán elgondolkodva, kis szünet után hozzátette:

— Ezek az emberek nem fogták fel a dolgot teljesen. Ezen az emberen akkor vas sisak volt s az ütés ezt is összetörte, mint a repedt üveget. Nézzen erre az asszonyra. Nézze a karjait.

Elhallgattak megint s aztán a doktor boszúsan mondta:

— Hát lehet, hogy tévedek. Mindenre lehet ellenvetés. A fődologhoz azonban ragaszkodom. Csak egy hülye ember kaphatta fel azt a kis kalapácsot, mikor nagy kalapács is volt a keze ügyében.

Erre Wilfred vékony és remegő kezeivel a fejéhez kapott, mintha gyér sárga haját akarná tépni. Egy pillanat múlva lecsüggesztette a kezeit és felkiáltott.

— Erre a szóra volt szükségem, maga mondta ki a szót!

Aztán erőt véve izgalmán, folytatta:

— A szó, a mit mondott, ez volt: csak hülye ember kaphatta fel a kis kalapácsot.

— Igen, — mondta a doktor. — Nos hát?

— Nos hát, — szólt a lelkész — nem is tette más, mint egy hülye.

A többiek tágra nyílt szemüket rászegezve bámulták, mialatt lázas és nőies irgalommal folytatta:

— Pap vagyok, — kiáltotta bizonytalanul — és a pap nem szabad, hogy vért ontson. Úgy érzem, hogy nem szabad senkit bitóra juttatni. S hálát adok Istennek, hogy most tisztán látom a bűntettest, mivel olyan bűntettes, a ki nem juthat bitófára.

— Nem akarja kijelenteni? — kérdezte a doktor.

— Akkor sem akasztják fel, ha följelentem, — felelt Wilfred zavart, de sajátságosan boldog mosolylyal. Mikor ma reggel bementem a templomba, egy bolond embert találtam ott imádkozva, azt a szegény Jóskát, a ki egész világ életében félkegyelmű volt. A jó Isten tudja miért imádkozott, de az ilyen emberről még azt sem hihetetlen feltételezni, hogy az imádsága is fejtetőre van állítva. Nagyon meglehet, hogy egy bolond imádkozik, mielőtt megöl valakit. Utoljára a bátyámmal láttam a Jóskát. A bátyám csúfolódott vele.

— Mi az ördög! — kiáltotta a doktor. — Ez végre mond valamit. De hogyan magyarázza . . .

Wilfred tiszteletes csaknem remegett az izgalomtól az igazságba való bepillantása miatt.

— Nem értik? Nem értik? — kiáltotta lázasan. — Ez az egyetlen feltevés, a melyre ráillik mind a két különös dolog, a mely megfejti mind a két rejtvényt. A két rejtvény a kis kalapács és a nagy ütés. A kovács tudott volna akkorát ütni, de nem választotta volna a kis kalapácsot. A felesége a kis kalapácsot választotta volna, de nem tudott volna ilyen nagyot ütni. Attól a bolondtól azonban kitelik mind a kettő. A mi a kis kalapácsot illeti. Hát hiszen bolond és azt kapta fel, a mi a keze ügyébe esett. A mi a nagy ütést illeti, hát nem hallotta soha, doktor, hogy a mániákus ember paroxizmusában felér tíz ember erejével?

A doktor mélyet lélekzett és így szólt:

— Biz isten, azt hiszem, igaza van.

Brown tisztelendő a beszélőre függesztette szemét, hosszasan és szilárdan, mintha azt akarná bizonyítani, hogy nagy szürke ökörszemei nem olyan jelentéktelenek, mint arczának többi része. Mikor a csönd beállott, erőltetett tisztelettel mondta:

— Bohun úr, az öné az eddig felhozott feltevések közt az egyetlen, a mely mindenképen megállja a sarat és lényegében véve megtámadhatatlan. Azt hiszem ennélfogva, ön megérdemli, hogy megmondjam, pozitiv tudomásom szerint, hogy nem ez a helyes feltevés.

Ezzel a kis öreg ember odább ment és újra a kalapácsra bámult.

— Ez a ficzkó úgy látszik többet tud, mint kellene, — suttogta a doktor Wilfrednek boszúsan. — Ezek a pápista papok fene ravaszok.

— Nem, nem, — mondta Bohun a vad ernyedtségnek egy nemével. — A bolond tette. A bolond tette.

A két egyházi ember és a doktor csoportja odább állott a hivatalosabb jellegű csoporttól, a melyben a rendőrbiztos volt és az ember, a kit letartóztatott. Most azonban, hogy az ő csoportjuk megoszlott, hangokat hallottak a másik csoportból. A plébános nyugodtan föltekintett és aztán megint lesütötte a szemét, a mint a kovácsot hallotta hangosan beszélni.

— Remélem, meggyőztem önt, biztos úr. Erős ember vagyok, a mint ön is mondta, de Greenfordtól idáig mégsem tudtam volna dobni a kalapácsot. A kalapácsomnak nincs szárnya, hogy fél mérföldet tudjon repülni árkonbokron át.

A biztos barátságosan nevetett és így szólt:

— Bizony, azt hiszem, önt úgy lehet tekinteni, mint a ki kint van ebből a dologból, ámbár a legfurcsább véletlen találkozások egyike, a mit csak valaha láttam. Csak arra kérem, legyen tőlünk telhetőleg segítségünkre abban, hogy találjunk valakit, a ki épen olyan nagy és erős, mint ön. Az ördögbe is, önnek hasznát tudnák venni, ha másban nem is, hát hogy lefülelje. Önnek nincs gyanúja, ki lehetett?

— Én gyanakszom valakire, — mondta a sápadt kovács. — De az illető nem ember.

Aztán látva, hogy minden szem ijedten a padon ülő felesége felé fordul, rátette nagy kezét az asszony vállára és így szólt:

— Nem is asszony.

— Hát mire gondol? — kérdezte a biztos tréfálkozva. — Azt hiszi, a tehenek kalapácscsal verekszenek?

— Én azt hiszem, nem húsból való teremtés fogta azt a kalapácsot, — mondta a kovács, fojtott hangon. — Halandó nyelven beszélve, azt hiszem, ez az ember magától halt meg.

Wilfred egy hirtelen mozdulatot tett előre és égő szemmel nézett a kovácsra.

— Azt akarja mondani, Barnes, — szólt a varga éles hangja — hogy a kalapács magától ugrott felé s ütötte le ezt az embert?

A szellemi munkapiac országos adatgyüjtését megkezdték

Konkoly-Thege statisztikai elnök nyilatkozata a nagy munkáról

— *Az Est tudósítójától* —

A mult héten *Hóman* Bálint kultuszminiszter *Az Est* munkatársának nyilatkozott *az állástalan ifjúság elhelyezésének kérdéséről.* Részletesen ismertette a kultuszminiszter programját és ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy programjának sikeres végrehajtásához feltétlenül szükséges *a szellemi munkapiac részletes feltárása.*

Ezzel a kérdéssel már a miniszertanács is foglalkozott és a kultuszminiszter előterjesztése alapján a szellemi munkapiac részletes megvilágítására alkalmas statisztikai adatok összegyüjtésével a központi statisztikai hivatalt bízta meg. A hivatal már megkezdte nagyarányú munkáját és dr. *Konkoly-Thege* Gyula miniszteri osztályfőnök, a statisztikai hivatal elnöke, ma délelőtt *Az Est* munkatársának részletesen beszámolt ennek az adatgyüjtésnek az eredményéről.

— *Ez az adatgyüjtés egyik legfontosabb társadalmi problémánknak, a szellemi munka kérdésének rendezését kivánja elősegiteni* — mondotta dr. *Konkoly-Thege* Gyula.

Fontos kormányzati és társadalmi érdekek

— Sikeréhez tehát

rendkivül fontos kormányzati és társadalmi érdekek

fűződnek. Különösen *az ifjúság életlehetőségeinek feltételeit* óhajtja a kormány ezen az úton vizsgálat tárgyává tenni és ezért nagyon kivánatos, hogy az érdekeltek az adatgyüjtés végrehajtásáról minél kimerítőbb tájékoztatásban részesüljenek.

Elmondta *Konkoly-Thege* elnök, hogy az adatgyüjtés annak megállapítására törekszik, hogy *az iskolai végzettség alapján értelmiségi osztálynak tekinthető népesség munkában álló része*

milyen munkahelyeket

tölt be, továbbá, hogy ehhez a csoporthoz hogyan aránylik a munkából koruk, nyugalombavonulásuk, vagy egyéb ok miatt már kivált egyének csoportja, végül pedig, hogy *milyen nagy a munkára előkészülők, tehát tanulók, vagy főiskolai hallgatók csoportja* és azok száma, akik tanulmányaikat már befejezték, de a munkába még nem kapcsolódtak be, vagy ezidőszerint keresőfoglalkozás nélkül vannak.

Rámutatott *Konkoly-Thege* elnök arra, hogy a legutóbbi népszámlálás adatai szerint

az értelmiségi népesség száma az országban mintegy 300.000-re becsülhető.

Az adatgyüjtés az ország egész területére kiterjedően a november 5-iki állapot szerint ebben a hónapban kerül végrehajtásra. Budapesten az adatgyüjtést a főváros statisztikai hivatal végzi. A városokban a polgármesternek, a községekben pedig a jegyzők irányítják a munkát. Az adatgyüjtés végrehajtásánál általában az elemi iskolai tanítók is közreműködnek és ezért a kultuszminiszter az elemi iskolákban háromnapos tanítási szünetet engedélyezett.

Kik kötelesek adataikot beszolgáltatni?

— Az adatszolgáltatás kötelezettsége — mondotta a statisztikai hivatal elnöke — csak azokra az egyénekre terjed ki, akik *egyetemet vagy főiskolát végeztek vagy érettségi vizsgát tettek, katonai főreáliskolát, hadapródiskolát, tanitóképzőt, óvónőképzőt végeztek, középfokú gazdasági vagy kertészeti iskolában, iparművészeti iskolában, felsőipariskolában, felsőépitőipariskolában, fa- és fémipari szakiskolában, képzőművészeti főiskolán, zeneművészeti főiskolán vagy színművészti akadémián oklevelet, illetőleg végbizonyitványt szereztek, valamint, akiknek jegyzői oklevelük van.*

Ez a kötelezettség tehát a felsorolt iskolai végzettségű népességre, *tekintet nélkül korra és állampolgárságra,* egyaránt vonatkozik.

A statisztikai adatgyüjtés technikai megvalósításáról beszélt ezután dr. *Konkoly-Thege* Gyula.

— A statisztikai lapot mindenki állandó lakhelyén tölti ki. Akik novemberben nem tartózkodnak állandó lakhelyükön, de az országban vannak, statisztikai lap kitöltése végett ideiglenes tartózkodási helyük polgármesteri hivatalánál, illetve községi előljáróságánál tartoznak jelentkezni.

— Az összegyüjtött adatbevallások feldolgozását

a lehető leggyorsabban

akarjuk elvégezni. Néhány főbb országos eredmény már december második felében rendelkezésre fog állni. A feldolgozás gyorsaságát azonban a hiányosan kitöltött lapok nagymértékben akadályozhatják, ezért nagyon fontos, hogy

a kérdőivnek egyetlen pontja se maradjon válasz nélkül,

az adatbejegyzés pedig helyes és félreérthetetlenül világos legyen.

Hangoztatta még a statisztikai hivatal elnöke, hogy *az adatok helyes bevallása elsősorban az adatszolgáltató érdeke.* A statisztikai szolgálatot szabályozó 1929:XIX. tc. értelmében *szigorúan megbüntetik mindazokat, akik az adatbevallást megtagadják vagy tudva hamis és valótlan adatokat vallanak be.*

»PROTEKCIÓS BÓDÉ.« A svábhegyi iskola falához épitették ezt a »protekciós bódét«, amelynek füstje az iskolára és a tantermekbe száll. Ez az a bódé, amelyről Szendy polgármester tegnap nyilatkozott Az Est-ben

Heller Bernát sajtópere az Egyenlőség ellen

— *Az Est tudósitójától* —

Ma reggel kezdte meg a törvényszék *Várady-Brenner*-tanácsa annak a sajtópörnek tárgyalását, amelynek vádlottja *Szabolcsi* Lajos, az *Egyenlőség* szerkesztője, aki ellen

sajtó útján elkövetett rágalmazás és becsületsértés

miatt tett feljelentést *Heller* Bernát, a rabbi-szeminárium nyugalmazott tanára.

A tárgyalás megnyitása után az elnök megkérdezte, van-e mód az ügy békés elintézésére? *Dési* Géza védő kijelentette, hogy a vádlott hajlandó minden elégtételt megadni Hellernek.

Az elnök a főmagánvádló tanárhoz fordult, aki kijelentette, hogy a nyilatkozatot elégtételül *nem fogadhatja el.* Hasztalan volt az elnök rábeszélése, *a főmagánvádló hallani sem akart a békességről.*

Jogi képviselője, *Bárdos* György bejelentette, hogy

kiterjeszti a vádat

aljas indokból elkövetett rágalmazás büncselekményére. A kifogásolt cikk háttere felfogásuk szerint *anyagi érdek.*

Ezután a bíróság ismertette az inkriminált cikket, amely az *Egyenlőség* multévi december 14-i számában jelent meg.

A vádlott kihallgatása után a védő terjesztette elő a *valóság bizonyitása iránti kérelmet,* amelyhez a főmagánvádló és jogi képviselője hozzájárult azzal a megjegyzéssel, hogy az ügyben sem közérdeket, sem magánérdeket nem lát fenforogni és *ellenbizonyitási indítványt* terjesztett elő. A törvényszék az indítványokat elutasította. Ezután a perbeszédekre került sor.

Az **Országos Szeszértékesítő Részvénytársaság igazgatósága** és **felügyelőbizottsága** mély megilletődéssel tudatja, hogy

eörsi Balogh Brunó

földbirtokos úr, aki a vállalat megalapitása óta igazgatóságának tagja volt

e hó 9-én jobblétre szenderült.

A megboldogult több évtizeden keresztül munkálkodott fáradhatatlan buzgalommal a magyar szeszipar érdekében és halála súlyos veszteség társaságunknak is.

Emlékét mindenkor igaz kegyelettel fogjuk megőrizni!

Tragikusan elhúnyt

Lányi Sándor

temetése e hó 12-én déli 12 órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben.

Express hirdetések

Elveszett szürke szőrmesál
Olasz fasorban vagy környékén. Becsületes megtaláló **illő jutalomban részesül.** II., Herman Ottó út 3. Telefon 1-504-81

Belvárosban
összkomfortos **3 szoba hallos és 2-szobás garszóniakás** központi fűtéssel **kiadó.** Ugyanitt 2 műterem. IV., Deák Ferenc utca 3.

Ma (szerdán) este úira megkezdődnek a régi híres **DISZNÓTOROS** VACSORÁK A **DEBRECEN ÉTTEREMBEN** Gödöllői VIDAK JÓZSI muzsikál

Fűzőkészitő Ön?
Használja egyévi jótállással a **„COLLERTEX" GUMISZÖVETET**
Forgalomba hozza: **Szegő Erwin,** Petőfi Sándor utca 6, félemelet 7. sz.

CLUB-PENZIÓ
Teréz körút 34 Tel 1-204-15 Modern, kényelmes úri otthon. Közp. fűtés, folyó meleg víz **Elsőrangú konyha. Mérsékelt árak**

Kombinált és márkás használt **bútorok** **NAGY,** Károly körút 26

Szőnyegjavitást,
tisztitást, festést **művészien** vállalunk lakáson is. Legjobb referenciák. **Goldmann Margit** Erdélyi u. 12. Tel. hívó 1-375-64

ÚJLIPÓTVÁROS
forgalmas és legkeresettebb részén, **Lipótparkná,** **eladók maximális adómentességű telkek** előnyös és rögtöni beépithetőséggel. Pannonia és Légrády uccai sarioktelek, Holián és Légrády uccai sarioktelek és több mellett Legrád uccában közöttelek. Tulajdonos telefonja: 1-246-81.

Szőnyeg eladás Bathory utca 1. **Szalkai**

FŰRÉSZPOR
kapható nagy mennyiségben is **Finta József** faárufüzemében, Pomáz.

Keveset használt **BMW, Adler** vagy jókarban levő **kiskocsit vennék.** Ajánlatok „Mérnök" jeligére Balogh hirdetőbe, Lipót körút 9

Csukott 4-ajtós, kis **Chevrolet autó** P 800-ért sürgősen **eladó.** **Hevesi,** Jókai utca 24. sz.

Corvinnál 2-emeletes, másfélszobás **BÉRHÁZ** kisiak. 24.000 tőv. 100.000-ért **eladó,** fele annyi. I-396-82. 6494

Oktogon, Nyugati, Royal szálló környékén 4 utcafrontos felemeletes vagy elsőemeleti **szobát keres** 50 éves garszón úriember jelige, **Földszintes előnyben** 64 fokiadóba

SPORT

Tönkrement Csik Ferenc kaposvári szobra

— Az Est tudósítójától —

Óriási ünneplés fogadta a Berlinből hazatérő győztes olimpia bajnokokat. Bankettekben kellett beszéd ket mondaniok. *Többet írtak róluk, mint egy szenzációs válópor hősnőjéről.* A bajnokok hetekig nem alhattak.

Csik Ferenc

Hetekig földrengésszerű zaj dübörgött az olimpiai győztesek körül. Mulatókba hurcolták őket. *Neonfényben fürdették tangó-hangulat közben a győzőket.* Állást ígértek nekik. És a vendéglők túllicitálták egymást az olimpiai bajnokok meghívásában.

A nagy ünneplésbe tartozott az is, hogy Kaposvár a város szülöttjének, Csik Ferencnek, aki a 100 m-es gyorsúszás olimpiai bajnokságában lett első, szobrot emel.

Ilyen még nem volt Magyarországon. Sportember még nem kapott szobrot. Sokan örültek. Sokan csodálkoztak. Zászlódíszes, lampionos ünnepség keretében leplezték le szeptemberben a Lányi Dezső szobrászművész által készített szobrot.

Az ujságok hasábokon számoltak be az ünnepségről. *Sokan már azt követelték, hogy minden olimpiai győző képét öntsék márványba.* Felmerült a terv hogy teret nevezzenek el az olimpiai győzők nevéről. Szóval örömujjongás, diadalmámor, sportlelkesedés fogadta az első magyar sportember szoborleleplezését.

Ez szeptember elején volt. Két hónapig állt a szobor a kaposvári Hősök Ligetében és megrongálódott.

A szobrot annyira kikezdte az őszi eső »vasfoga«, hogy teljesen deformálódott.

Dr. *Kaposváry* György polgármester intézkedésére most leszedték a szobrot a talapzatról. Emiatt nagy az elkeseredés Kaposváron. Sokan a város vezetőségét, sokan pedig az alkotó művészt hibáztatják.

— Beszéljünk őszintén, Mester — mondtuk tegnap este a Fészek Klubban *Lányi* Dezsőnek — mi történt a kaposvári Csik-szoborral? Sokan azt mondják, hogy tönkrement.

— Nem csodálkozom azon — mondta Lányi Dezső, — hogy a szobor tönkrement, hiszen *gipszből* készült. Én teljesen önzetlenül, lelkesedésből ajánlottam fel, hogy elkészítem Csik Ferenc gipszszobrát és azt a kaposvári ünnepi hetek keretében felállíttatom. Közöltem, hogy a szobrot *zárt helyiségben* kell elhelyezni, mert gipszből van és az idő viszontagságainak nem tud ellenállni. Hiába figyelmeztettem erre a város gazdasági tanácsnokát, a szobor ottmaradt a téren; természetesen tönkrement. Arról szó sem volt, hogy ez a szobor állandóan ottmarad a kaposvári Hősök terén. Én önzetlen munkámért még egy köszönőlevelet sem kaptam. Köszönet helyett támadnak, mert a gipszszobor tönkrement. Erről pedig én nem tehetek.

SPORTCSARNOKOT BUDAPESTNEK!

„Amíg nincs Sportcsarnokunk, mindig lesznek váratlan vereségeink", mondja Csillag Miklós, a Birkózószövetség főtitkára

— Az Est tudósítójától —

Görög-római birkózócsapatunk — amelyből *hiányoztak az olimpiai bajnokok* — 4:3 arányban, mint ismeretes,

vereséget szenvedett Prágában Csehszlovákia válogatott csapatától.

A hírt nagy meglepetéssel fogadta a magyar sportközvélemény. Kérdést intéztünk *Csillag* Miklóshoz, a Magyar Birkózó Szövetség főtitkárához, aki érdekesen feitette ki előttünk a prágai esemény okait.

— Meg lehetünk elégedve — mondotta — a prágai 4:3-as vereséggel. Ennél jobb eredményre nem is számíthattunk. Ne feledjük el, hogy Prágának két nagy sportcsarnoka van birkózóversenyek rendezésére, a *Narodni Dom* és a *Lucerna*. Véleményem szerint, amíg mi, magyarok nem rendelkezünk fedett Sportcsarnokkal, addig

mindig el lehetünk készülve arra, hogy válogatottaink vereséget szenvednek

azoktól, akiknek alkalmuk van fedett Sportcsarnokban összemérni erejüket a külföld versenyzőivel.

— Kétségtelen, hogy *Herda* olimpiai második és *Klapuch* harmadik helyezése a könnyű, illetve a nehéz súlycsoportban nagy érdeklődést váltott ki a csehszlovák sport iránt. Ezért most nyakra-főre rendezik a nemzetközi versenyeket és

a sok versenyzés sok fiatal tehetséget

hozott felszínre. Azonkívül Herdát és Klapuchot hárombetűs finn-, eszt- és lettúrára küldték, amelyen sokat tanultak.

— És a mi fiataljainkkal mi volt?

— Három győzelemnél többet nem várhattunk tőlük. Az a baja a magyar birkózósportnak, hogy sportcsarnok nélkül folyton halasztanunk kell nemzetközi kötelezettségeinket. Esedékes lenne a Svájc ellen vívandó szabadstílusú és a Németország ellen vívandó görög-római revansmérkőzésünk. Ha volna Sportcsarnokunk,

Magyarország kapná meg az 1938. évi szabadstílusú Európabajnokságok rendezését is,

amelynek feltétele, hogy megfelelő helyiségünk legyen a nagyszabású verseny megrendezésére.

Minden héten más és más sportág vezetői szólalnak meg és majdnem valamennyien arról beszélnek, hogy *Sportcsarnok nélkül lehetetlen úgy készülni a tokiói olimpiászra, hogy ott versenyzőink éppen olyan sikerrel szerepeljenek, mint Berlinben.*

40 gyephokkizó kilép a MAC-ból

— Az Est tudósítójától —

A Magyar Atlétikai Club mindig vezető szerepet játszott a magyar sportéletben. Az elmúlt években, amikor a társadalmi sportklubok az általános válság közepette a legnagyobb gondokkal küzdöttek, a MAC-nak sikerült sportbeli vezető pozícióját még jobban megszilárdítani. A sportvezetőség sikert sikerre halmozott. Atlétika, vívás, vizipóló, úszás, birkózás, gyephokki terén győzedelmesen küzdöttek a »griffmadarasok«.

Egyszerre csak arról kezdtek suttogni a szigeti klubházban, hogy a gyephokkizók elégedetlenek és szerveződnek, mert mellőzöttnek érzik magukat. A MAC gyephokki szakosztálya úgy érezte, hogy a klub vezetőségének részéről nem támogatják őket munkájukban. Állandóan nehézségek vannak a pálya körül. Ha trénirozni vagy játszani akarnak, sokszor napokig kell kérvényezni, hogy a klubigazgatóság a pálya használatát engedélyezze részükre. A MAC egy krajcár anyagi támogatást sem szavazott meg a gyephokki szakosztály részére. Sem ütőt, sem labdát nem kapnak a játékosok és így ennek a drága sportnak minden költségét kénytelenek maguk fedezni.

A mult hét végén összeültek az elégedetlenkedők az egyik belvárosi étterem különszobájában és elhatározták, hogy memorandumban terjesztik követelésüket a MAC elnöksége elé és egyben bejelentik, hogy *negyvenen kilépnek a MAC*-ból.

Ezen a megbeszélésen jelen volt *Lauber* Dezső, a MAC gyephokkiszakosztályának vezetője is, aki nem helyeselte az elégedetlenkedők álláspontját és ezt a megbeszélésen ki is jelentette, majd eltávozott az ülésről.

Az elégedetlen gyephokkizók most szerkesztik memorandumukat és ezt a hét végén adják be a MAC elnökségének és egyben, mint már megemlítettük, bejelentik, hogy negyvenen kilépnek a kéksárgáktól.

A londoni kisérőket már kijelölték

Mi lesz a csapattal?

— Az Est tudósítójától —

Kedden este tartotta a Magyar Labdarúgó Szövetség országos elnöksége ülését, amelyen elhatározták, hogy a londoni angol—magyar mérkőzésre a 15 főből álló magyar csapat 27-én, pénteken indul a keleti pályaudvarról. A csapatot dr. *Usetty* Béla országos elnök vezeti, a hivatalos kísérők pedig *Fischer* Mór, a szövetség nemzetközi bizottságának elnöke dr. *Dietz* Károly kapitány, *Nagy* Marcell pénztáros és *Takács* Béla masszőr lesznek.

SPORT EGY MONDATBAN

SZABÓ MIKLÓS csütörtök reggel utazik Berlinbe, ahol a november 14-én rendezendő fedettpályaversenyen háromezer méteres távon mérkőzik a legjobb német középtávfutókkal.

—•—

MA DÉLUTÁN két órakor a hungáriaúti pályán trialmérkőzést tartanak, amelynek során a »londoni« válogatott csapat mérkőzik a »párizsi« válogatottal.

—•—

AZ UJPESTI TORNA EGYESÜLET szombat és vasárnap a Wiener SC négyes tőr-, kard- és párbajtőrcsapatával mérkőzik.

—•—

A RAPALLÓBAN rendezett atlétikai versenyen Testoni a 200 méteren saját 26.8 mp-es olasz rekordját 26.4 mp-re javította.

—•—

NEMES ISTVÁN bajnok személyében végre hozzáértő elnököt választott a Korcsolyázó Egylet műkorcsolyázó-szakosztálya.

—•—

A VIZIPÓLÓBÍRÁK TESTÜLETE november 19-én és 20-án este 7 órakor a Magyar Úszó Szövetségben bíróiéltek részére szabálymagyarázó előadást tart.

Táncz, evezés, vagy sítúra?
Mégis szép fix a frizura!
BRYLCREEM, a gumimentes hajrögzítő és hajfényesítő.

Az egyetem büszke olimpiai győzteseire

— Az Est tudósítójától —

Tegnap ünnepelte a BEAC, díszes vacsora keretében, olimpiai győzteseit. Az ünnepségen megjelent a *rector magnificus* is és nagyszabású beszédben köszöntötte *Csik* Ferencet, *Rajczy-Rasztovich* Imrét, *Lengyel* Árpádot, *Bogáthy* Ernát, *Bácsalmássy* Pétert, *Bay* Bélát és *Balaton* Leventét.

— Az egyetem büszke arra, — mondotta a rector magnificus, — hogy *hallgatói nemcsak a tudományokban, hanem a testedzésben is dicsőséget szereztek Magyarországnak.*

Ezután *Volland* Artúr egyetemi tanár, a BEAC tanárelnöke az igazi amatőrszellem példaképeiként állította az ifjúság elé *Csik* Ferencet és társait. Dr. *Balogh* László, a MUSz nevében köszönte meg a BEAC-nak nevelőmunkáját, míg dr. *Földessy* János a régi BEAC-isták részéről ígérte meg, hogy mindig támogatni fogják a sportoló ifjúságot.

Edinger Balázs
Iparvállalatok szervezése és ellenőrzése
II. kiadásának utolsó példányai P 3.— árban kaphatók
Könyvelőségek, könyvvizsgálói pályán levők és arra készülőknek üzemtani és gyakorló revizori vezérfonal
Kapható Az Est könyvkereskedésében, VII. ker., Erzsébet körút 18—20 szám

SPORT

CSIK FERENC ELÜLTETI AZ OLIMPIAI TÖLGYFÁT

CSIK FERENC SAJÁT SZOBRA ELŐTT

KAPOSVÁROTT LELEPLEZTÉK CSIK FERENC SZOBRÁT

Kaposvár, szeptember 9
(Az Est tudósítójától)

A Hősök Ligetében már jóval dél előtt ott szorongott egész Kaposvár. *Csik* Ferencet és édesanyját dr. *Kaposváry* György polgármester fogadta és percekig zúgott az éljen és a taps. A katonazenekar eljátszotta a Himnuszt, majd a polgármester mondta el *Csik* Ferenc szobrát felavató beszédét:

— Sokat vitatkoztak azon, hogy *szabad-e élő embert így ünnepelni.* Ha azonban visszagondolunk azokra a napokra, amikor a berlini olimpiász eredményeit minden családban, gyermek és aggastyán egyformán várta, amikor *Csik* Ferenc és a többi derék magyar fiú idegének és erejének a legjavát adta, hogy a magyar névnek dicsőséget szerezzen, akkor azt kell mondani, hogy *nemcsak szabad, hanem kell is ünnepelni őket.* Mi

nem az egyéni hiuságot akarjuk legyezgetni,

hanem példát akarunk mutatni az utókornak, hogy van még hála ebben a nemzetben azok iránt, akik világhírt szereznek a magyarságnak.

Beszéde végén a polgármester felhívta a város szülöttjének figyelmét arra, hogy *ez a szobor ne tegye elkapatottá, hanem legyen fék az életében,* amely mindentől visszatartsa, ami nem méltó egy világbajnokhoz.

Csik Ferenc meghatva mondott köszönetet:

— Ez több, mint amennyit megérdemlek. Azon leszek, hogy többet, sokat adjak még hazámnak.

Az úszóvilágbajnok ezután elültette az olimpiai tölgycsemetét a Hősök Ligetében.

A szépen sikerült *Csik*-szobor *Lányi* Dezső alkotása s felírása: »*Csik Ferencnek, városunk szülöttjének, a 100 m-es gyorsúszás 1936. évi berlini olimpiai bajnoksága győztesének.*«

Délután a strandfürdőben folytatódott az ünnepség, amelybe a közönség bekapcsolta az *UTE* vízipóló olimpiai bajnokait is. *Csik 58.2 mp idővel nyerte a 100 m-et,* míg *az UTE 14:0 arányban verte meg a kaposvári kombinált vízipóló csapatot.* Az úszóversenyt végignézte *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter is, aki fogadta Csiket és a vízipóló bajnokokat és elismerését fejezte ki nekik.

Harangi világbajnoksága óta először a ringben

— Az Est tudósítójától —

Olimpiai világbajnokaink közül az olimpiász óta csak az *úszókat* láttuk. Ezen a héten bemutatkoznak az *ökölvívók* is, még pedig válogatott mérkőzés keretében.

Az *Ökölvívó Szövetség* erre az ünnepélyes alkalomra

meghívta Csehszlovákia válogatott csapatát,

amelynek csapatában főként *pozsonyi ökölvívók* szerepelnek, akik kint voltak Berlinben is Csehszlovákia képviseletében. A *Magyarország—Csehszlovákia* mérkőzés

szombaton, szeptember 12-én este a Fővárosi Nagycirkuszban lesz,

amely *végre méltó hajlékot ad* a helyiséggondokkal küzdő ökölvívásnak.

A magyar olimpiai csapattal együtt ringbe száll *Harangi* Imre világbajnok is, de indul *Frigyes* olimpiai helyezett, *Kubinyi, Mándi* és *Szigeti* is az olimpiai csapatból, míg a csapat helyére fatalok kerültek.

A hivatalos olimpiai ünnepségek sorozatában *az UTE ünnepi vacsorája* következik, amelyet csütörtökön, szeptember 10-én este rendez hét aranyérmet és nyolc ezüstérmet nyert tagjai tiszteletére az Egyesült Izzó kultúrházában.

A birkózószövetség pénteken, szeptember 11-én este 8 órakor a *MAC* klubházában ünnepli olimpiai győzteseit.

Változatlan a Hungária és az Ujpest, változott a Ferencváros összeállítása

— Az Est tudósítójától —

A keddi ünnepnapot futballcsapataink próbára használták ki. A *Hungária* Pécsett, a *Ferencváros* Vácott vendégszerepelt.

A *Hungária* pécsi vendégjátékát elrontotta az, hogy Mándinak az első félidő közepén 1:1 állásban vitája támadt a vezető pécsi bíróval, aki *kiállította az öreg harcost.* A *Hungária* tíz emberrel — egyébként tartalékosan, de változatlan összeállításban — nem tudott megbirkózni az igen erős pécsi kombinált csapattal és

2:3 arányban vereséget szenvedett.

A *Ferencváros* Vácott az első félidőben még ragaszkodott a szombathelyi összeállításhoz (3:2-re győzte le a Ferencváros ezzel a csapattal a szombathelyi Haladást) s ekkor 3:2-re vezetett a Ferencváros. A második félidőben átcsoportosították a zöldfehéreket. *Polgár* ment előre középfedezetnek, az addig jobbösszekötőt játszó, volt salgótarjáni *Tátrai* pedig hátvédet játszott Pappal együtt. Most már jobban ment a játék és

a Ferencváros végeredményben 5:3 arányban győzött.

A harmadik nagycsapat, az *Ujpest* nem játszott kedden, de ő is változatlanul küldi csapatát Szegedre.

A *Bocskay* tegnap tízéves jubileuma alkalmából *a nagyváradi kombinált csapatot* fogadta vendégül. A nagyváradiak az első félidőben remekül játszottak és *Bodola* (3) és *Kovács* góljaival már *4:1 arányban vezettek.* Ekkor rákapcsolt a *Bocskay* és a vasárnapihoz hasonló szép játékkal nemcsak kiegyenlített, hanem

5:4 arányban meg is nyerte a mérkőzést.

A mérkőzésen megjelent *Lázár* Andor igazságügyminiszter is.

A *Ferencváros* egy kombinált csapata *Kiskunhalason* vendégszerepelt és *7:2 arányban* győzött.

SPORT EGY MONDATBAN

A HŐSÖK EMLÉKVERSENYEN a pontversenyt a Krempels Viktor emlékversennyel együtt a MAC nyerte meg.

—•—

A PÓTHY VÁNDORDIJBAN vitéz Balogh Lajos legyőzte Bácsalmásit és helyből távolugrásban 322 centiméterrel győzött.

—•—

KOVACS ismét legyőzte Gyenest, de az esőtől felázott pályán csak 22.3 volt az ideje.

—•—

MAGNE nyerte az országúti kerékpáros profi világbajnokságot.

Erzsébet Királyné Díj

Győztes: Rhoda

Az Est tipjei között a meteorológiáé volt ezúttal a legbiztosabb: borus, esős idő mosta el a lóverseny ünnepét, az Erzsébet Királyné Díjat. Általában gyengébb mezőnyök is indultak, tagadhatatlan, hogy az istállókban enyhe járvány ítéli hallgatásra a telivéreket. De közönség dolgában is csak egy hétköznapra emlékeztettek a tribünök. A 24.000 pengős díjért hét ló állott starthoz, közöttük a legkülönb magyar versenylovak, *Alaska, Rhoda, Figaro, Borura derű* stb. Első favoritként a Dreher-istálló *Figaro*-ja indult 6:10 reá). Azután a kormányzói *Borura derű* következett 2-vel. A Festetics-lovak: *Rhoda* és *Alaska* — valószínűleg az elterjedt kedvezőtlen hírek miatt — csak 4-gyel és 6-tal mentek ki (Rhoda egész évben első favorit volt). Szakadó esőben indult el a mezőny. *Rhoda* az élre ugrik, *Figaro* 1—2 hosszat veszít, *Borura derű* a vezető mögött... végül Figaro feljön *Rhoda* mögé, őt követi *Borura derű*. Igy fest a mezőny a távoszlopnál. Végül *Rhoda* ostor nélkül bevezet, a kormányzói színek második helyen, a reás favorit Figaro: harmadik. Az őszi miting szimbóluma volt ez izgalmas verseny, a reás favoritok dícstelen letűnése. Viszont Rhoda győzelmével a Festetics-istálló idei fölénye még erősödött. Az utolsó futamnál parázs tüntetés volt: a közönség fütyülve és pfujozva fogadta a gyenge bukiodszokat, amúgy is elkeseredetten a sorozatos favoritvereségek miatt.

Részletes eredmény:

I. **Rudi** (Balog) 1, Lincoln (Gutai) 2, Bohó (Weissbach) 3. Fejh., 6 h. 10:22. 1¼. Befutó: 5:15.

II. **Caballero** (Balog) 1, Censor (Klimscha) 2, Medici (Csaplár) 3. Fm.: Skytha. Ötnegyedh., 2 h. 10:15. 5/10 reá. 4. Befutó: 5:27.50.

III. **Végzet** (Bihari) 1, Nordland (Klimscha) 2, Napoli (Esch G.) 3. Fm.: Napoleon, Saturn, Primás, Honvéd, Aderno, Saturnus, Mumus. Nyakh., ½ h. 10:70, 25, 36, 42, 5, 5, 8. Befutó: 5:275.50.

IV. **Rhoda** (Csuta) 1, Borura-derű (Teltschik) 2, Figaro (Gutai) 3. Fm.: Derüs, Alaska, Situtunga, Mayerling. 1 h., ötnegyedh. 10:63 Rhoda és Alaska, 13, 10, 11, 4, 2, 6/10 reá. Befutó: 5:131.

V. **Bomba** (Bihari) 1, Cserebere (Csömöri) 2, Bicskás (Klimscha J.) 3. Fm.: Timoleon, Pilota, Pártfogó. Nyakh., 3 h. 10:27, 16, 20, 1½, 2½. Befutó: 5:38.50.

VI. **Albusz** (Klimscha) 1, Vaklárma (Balog) 2, Salome (Keszthelyi) 3. Fm.: Mérges, Flegmás, Botor, Gaffe, Padisah. ¾ h., ½ h. 10:65, 17, 14, 16, 5, 2½, 3. Befutó: 5:136.50.

VII. **Amourette** (Esch II.) 1, Bakony (Csuta) 2, Maitresse (Klimscha) 3. Fm.: Bácska, Amanda, Cassian. Fejh., ¾ h. 10:74, 25, 22, 4, 2¼. Befutó: 5:230.50.

Legközelebbi versenynap: szombaton.

Legjobban fogad Bauer Aladárnál
Kossuth Lajos ucca 14—16, telefon 1-897-04, 1-897-24
Horthy Miklós út 18, telefon 2-687-86

Nem kedvezett az időjárás a Balatoni Sporthét befejező napjának

— *Az Est tudósítójától* —

A nagy érdeklődést, amelyet az idei Balatoni Sporthét kiváltott, az utolsó napon erősen lecsökkentette a borus időjárás.

A tizenkét és fél kilométeres Balaton átúszó bajnokság

már háromnegyedtizenegy órakor megkezdődött.

Vojtek János, a *Wesselényi Miklós* és *Miklós Andor* emlékversenyek győztese már fáradt volt az előző két napi versenyzéstől és így *a pihent Páhok félperccel megelőzte.* Mindketten sok perccel *megjavították azonban az eddigi Balaton-átúszórekordot.* Páhok ideje 3 óra 38 p 47 mp, Vojteké 3 óra 39 p 13 mp. A bajnokság tavalyi védője, *Lakó*, 3 órai úszás után nem bírta a hideg vizet, feladta a küzdelmet. A hölgyek között *Bábel* Zsófia *(FTC)* lett a Balatonátúszó bajnok 4 óra 40 p 18 mp idővel.

A tenisz-körmérkőzésben

Szigeti győzött három győzelemmel, *Ferenczy* és *Pető* két-két győzelemmel *holtversenyben* kerültek a második helyre.

A Bodensee—Balaton autós távversenyben

a 3000 kcm-es kategóriában hibapont nélkül holtversenyben lettek elsők A. *Hirte* és W. *Kraus* Mercedes-Benz, *Rieck* és *Lesner* Steyr, *Dreyer* és a magyar *Delmár* és *Biró* Alfa-Romeo, *Meyer* Chrysler. A szóló motorkerékpárok legnagyobb kategóriáját dr. *Krenzlechner* Sundap és *Stenzel* BMW nyerték holtversenyben, az oldalkocsis motorkerékpárok legnagyobb kategóriájában pedig *Fuhrmann* Harley-Davidson győzött.

A Budapest—Baja—Siófok motorcsónak túraverseny

egyes kategóriáiban győztek *Mészáros* Béla, *Szigeti* József, *Kiss* Béla és a bécsi Waldemar *König*. A *Balaton körüli túraversenyben* gróf *Andrássy* Mihály 27 p 30 mp idővel legyőzte Königet.

A lovasmérkőzések

utolsó napján *Keresztes* Erzsébet nyerte a hölgyek ugratóversenyét. Balatonalmádiban folyt le

a magyar-osztrák asztali tenisz-mérkőzés,

amelyben *Magyarország csapatának 8:4 arányban sikerült győznie a világbajnok Ausztria csapata ellen.* Belláknak volt a legnagyobb sikere.

Julianna holland trónörökösnőt eljegyezte Bernhard Leopold herceg

A vőlegény két évvel fiatalabb menyasszonyánál

Hága, szeptember 9
(Az Est tudósítójának telefonjelentése)

Julianna holland trónörökösnő menyasszony. Ez a hír évek óta ismételten felröppent, de *mindig megcáfolták.* Most azonban *maga az udvar erősíti meg a trónörökösnő menyasszonyságának hírét.*

A vőlegény Bernhard Leopold herceg, az utolsó lippei uralkodó herceg fivérének fia.

Julianna trónörökösnő, akinek teljes neve *Julianna Luise Emma Marie Wilhelmina*, 1909 április 30-án született Hágában, tehát most *27 éves.* Apja a néhány évvel ezelőtt elhúnyt *Henrik* mecklenburgi herceg, anyja pedig *Vilma* holland királynő. A királynő 56 éves és 1898 óta uralkodik.

A vőlegény, akinek teljes neve herceg *Bernhard Leopold Friedrich Eberhard Julius Kurt Karl Gottfried Péter*, 1911 június 29-én született Jénában,

tehát most 25 éves, két évvel fiatalabb menyasszonyánál.

A hercegnek van egy 22 éves öccse. Nagybátyja *IV. Leopold*, az utolsó lippei uralkodóherceg, aki 1918 november 12-én mondott le a lippei trónról.

JULIANNA,
holland trónörökösnő

Winchkler István

Winchkler miniszter nyilatkozata a Balatoni Sporthét nagy sikeréről

Balatonfüred, szeptember 9
(Az Est tudósítójának telefonjelentése)

A Balatoni Sporthét legszorgalmasabb látogatója *Winchkler* István kereskedelmi miniszter volt, aki elsősorban, mint az idegenforgalom legfőbb ellenőrzője volt jelen a sporthéten. A miniszter *Az Est* munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Meglepetéssel látom, hogy *a külföldi közönség körében rövid idő alatt milyen népszerű lett a sporthét gondolata.*

— Amikor látja az ember a Balatonra megérkező *65 repülőgépet*, látja a *többezer autót* és a Bodensee—Balaton túraversenyen résztvevő kocsit, meg kell állapítani, hogy *a Balatoni Sporthétnek*

nem várt sikere

van. Végre sikerült egyszer a Balatont egy nagyvilági fürdőélet keretében bemutatni. Nincs Európában ország, amely kisebb-nagyobb mértékben a sporthéttel kapcsolatosan ne lett volna érdekelve.

— Miben látja kegyelmes uram

a nemzetközi sporthét nagy sikerét?

— Elsősorban abban, hogy a repülő-, automobil- és motorsport miatt *kényes külföldi közönség* jött a Balatonra, akiknek bizonyos vonatkozásban a legvonzóbb balatoni sportokat tudtuk bemutatni.

— Gazdasági jelentőségét

a sporthétnek abban látom teljes mértékben igazolva, hogy *sikerült a balatoni utószezón érdekében jelentős lépéseket tenni*, amelyek végeredményben azt hiszem, két héttel hosszabbították meg a balatoni szezónt. Ez annál is inkább fontos, mert mint ismeretes, a rossz időjárás miatt az idei balatoni előszezón igen nehezen indult meg.

— A balatoni érdekeltségek szempontjából — folytatta *Winchkler* István kereskedelmi miniszter — a Balatoni Sporthét

a legközvetlenebb és legjobb segítséget

nyujtja akkor, amikor évről-évre szeptemberben a bel- és külföldi közönség nagyrésze a Balatonra megy. Ez annál is inkább örvendetesebb esemény, mert évekkel ezelőtt szeptemberben csak a zalai partok szőlőiben és villáiban volt némi élet, most pedig örömmel állapítom meg, hogy *a sporthét rendezésében résztvevő fürdőtelepek szállodái teljesen megteltek.*

— A sporthétnek nagy propagandaereje van — folytatta nyilatkozatát a miniszter — és biztos, hogy

azok, akik az idén eljöttek, jövőre is visszajönnek

és másokat is hoznak magukkal, úgy hogy tervszerűen rendezve ezeket a sportheteket, egy folyton növekvő, jelentőségében egyre fontosabb idegenforgalmi helyet tudunk a Balatonból kiképezni.

— Mi történik a jövőben a Nemzetközi Balatoni Sporthét tökéletesítése érdekében?

— Tárcám keretében mindig igyekezni fogok magam is közreműködni a sporthét érdekében és szívesen vállalkozom arra, hogy idegenforgalmi képviseletek révén talán még fokozottabb mértékben felhívjuk a jövőben a figyelmet a sporthét nemzetközi jellegére. **Pe—A.**

ÚJPESTEN ELFOGTÁK A GYÜJTŐFOGHÁZ SZÖKÖTT FEGYENCÉT

— *Az Est tudósítójától* —

Az éjszaka Ujpesten két detektív elfogta *Málik* Árpád 24 éves vásári árust, aki a mult héten fegyőrruhában megszökött a gyüjtőfogházból. A vakmerő szökés után másnap telefonon jelentkezett a gyüjtőfogház orvosánál, közölte, hogy 24 órén belül önként jelentkezik, csak azért szökött meg, hogy ügyes-bajos dolgait elintézze. A gyüjtőfogházban nem hittek a bejelentés őszinteségében. *Málik* valóban nem adott életjelt magáról többé, ezért a rendőrség nagy felkészültséggel kereste az egész országban, de elsősorban Budapesten.

Az ujpesti kapitányság két detektívje: *Fábián* János detektívfelügyelő és *Szegedy* Márton detektív az este

felismerte a szökött fegyencet az uccán.

Észrevétlenül nyomon követték és látták, amint besurrant a *Tél* ucca 26. számú ház kapuján. Néhány perccel azután, hogy a szökött fegyenc becsukta maga mögött az egyik lakás ajtaját, *revolverrel a kezükben benyitottak. Málik* nadrágban feküdt az ágyon.

— *Adja meg magát!* — kiáltott Málikra *Fábián* János.

A szökött fegyenc riadtan ugrott talpra, ám látta a feléje meredő revolvereket és

szó nélkül feltartotta a kezét.

Átkutatták zsebeit, megállapították, hogy nincs fegyver nála. Megkötözték és bevitték az ujpesti rendőrkapitányságra. Kihallgatása során elmondotta, hogy

ő telefonált szökése után,

eredetileg az volt a szándéka, hogy visszatér a fogházba, később meggondolta a dolgot, más tervekkel foglalkozott. *Elmegyógyintézetbe akart vonulni, mint biztos menedékhelyre.* Zsebében találtak is egy utalványt betegszállításra a mentőkhöz, valamint *beutalást az angyalföldi elmegyógyintézetbe.*

Még ma visszakísérik a gyüjtőfogházba a vásári árust.

Harangi Imre világbajnok és a magyar olimpiai ökölvívó csapat szombati első mérkőzésére (Magyarország — Szlovenszkó) jegyeket elővételben árusít Az Est erzsébetkörúti jegyirodája

Válságos a francia pénzügyi helyzet

Párizs, junius 15
(Az Est külön tudósítójától)

A ma reggeli sajtó pártkülönbség nélkül elismeri, hogy

a pénzügyi válság olyan méreteket öltött, mint mikor a frank leértékeléséhez kellett folyamodni.

és csak így lehetett a nehézségeket átmenetileg kiküszöbölni. A kormány ellenzéke a kamarában és még inkább a szenátusban szemlátomást erősbödik, sőt magában a népfront kebelében is kormánybuktató törekvések jelentkeznek.

A Blum-kabinet sorsa azon fordul meg, hogy mire határozza el magát a radikális párt. Az Oeuvre ma reggel amellett érvel, hogy a kormánynak sürgősen meg kell egyeznie a szenátussal, hiszen tiszta sor, hogy akármilyen kormány következzék is a Blum-kabinet után, ugyanolyan nehézségekkel találná magát szemközt mint a mostani.

A kormány pénzügyi terveiről az szivárgott ki a nyilvánosságra, hogy új jövedelmi források megnyitása céljából a következő törvényjavaslatokról van szó:

1. Az örökösödési adó felemelése.

2. A jövedelmiadó emelése az évi 60.000 frankot meghaladó jövedelmeknél.

3. A dohánynemüek és a gyufa árának emelése.

4. Az alkohol, benzin, kávé, kávépótlék, cukor, a vasúti teherdíjszabás illetékeinek felemelése.

5. A gáz és villany tarifájának felemelése.

6. A posta, táviró és telefonüzem igazgatásának egyszerüsítése révén új megtakarítások s ezzel kapcsolatban a levélposta, a táviró- és telefondíjszabás drágítása.

7. A vámok emelése.

Van azután egy javaslat a munkások aggkori biztosításáról, a bankok pénzügyi műveleteinek ellenőrzéséről és az adóeltitkolás szigorú büntetéséről. *(T.)*

Blum ellenőrzés alá helyezi a bankokat

Párizs, junius 15
(Az Est és a United Press tudósítójától)

A pénzügyi válság nagy gondot okoz a Blum-kormánynak. A szakminiszterek tegnap hosszasan tanácskoztak azokon a javaslatokon, amelyek új jövedelmi forrásokat vannak hivatva megnyitni. A pénzügyi tervek

ma délelőtt a miniszter-tanács elé kerülnek

és délután Vincent-Auriol pénzügyminiszter a kamara elé fogja terjeszteni a javaslatok egész sorát. Ezektől a drágitásoktól a pénzügyi kormány

évente 5 milliárd jövedelemtöbbletet

remél.

Azt hiszik, hogy a postatarifa és a dohánynemüek árának emelése a frank leértékelésének arányában 20 százalékos lesz, ellenben a vasúti teher- és személydíjszabás drágitása 30%-ot fog elérni. A kormány lapjai utalnak arra, hogy a pénzügyi tervekben egy sincs olyan, amely az élelmiszerek és egyéb életszükségleti cikkek árát közvetlenül vagy akár közvetve is drágitaná.

Politikai körökben hire jár, hogy a frank értékállóságának védelmére a kormány felhatalmazást fog kérni a törvényhozástól

a bankok pénzügyi műveleteinek ellenőrzésére, az aranyspekuláció letörésére és a külföldi átutalások korlátozására.

Vincent-Auriol pénzügyminiszter a tegnap esti tanácskozáson tájékoztatta minisztertársait az államkincstár pénzkészlete felől, amelyet 300 millió frankban jelölt meg. Ez szükségessé teszi, hogy a pénzügyi kormány a törvényhozás felhatalmazásával a francia Nemzeti Banktól

2200 millió frank előleget

vehessen igénybe, amely összeg három hónapra biztosítja a kincstár szükségleteit.

Két pénzügyi szakértő lemondott

Párizs, junius 15

Az *Echo de Paris* közli, hogy *Rist* és *Baudoin* pénzügyi szakértők, akiket a kormány még márciusban a francia Nemzeti Bank valutáris kiegyenlítő alapjának vezetésével bizott meg, *benyujtották lemondásukat Blum miniszterelnöknek.* Ez nem azt jelenti, mintha az általános deviza ellenőrzés behozatala miatt akarnának nehéz tisztüktől szabadulni, mert ezt az ezévi márciusi törvény teljesen kizárja, hanem *tiltakozás kiván lenni a bankok ellenőrzésével szemben.* Az *Echo de Paris* szerint az a felhatalmazás, amelyet a kormány a törvényhozástól meg akar kapni takarékossági rendszabályainak megvalósítása céljából, tulajdonképpen arra irányul, hogy *a bankokat és az egész pénzpiacot ellenőrizhesse. (T.)*

Szavazzanak a halhatatlanok!

250 szavazólapot küldött szét az akadémikusoknak dr. Sebestyén Gyula

— Az Est tudósítójától —

Mintegy két hónappal ezelőtt a *Magyar Tudományos Akadémia* a hírlapokban nyilatkozatban

tiltakozott az ellen, hogy kapcsolatba hozzák egy rejtélyes új »Szépirodalmi és Művészeti Akadémiával«,

amelynek számára tagdíjgyüjtést indítottak az amerikai magyarok közt. *Tiltakoztak* az új »akadémia« tagjaiként feltüntetett akadémikusok is.

Csakhamar kiderült, hogy az új intézmény előmunkálatait *dr. Sebestyén Gyula ny. nemzeti múzeumi igazgató irányítja,* aki régi tagja a M. T. Akadémiának és a Kisfaludy Társaságnak. *Sebestyén* csak néhánysoros levélben felelt a tiltakozásra, most azonban

új körlevelet intézett 250 akadémiai taghoz

és az Akadémia elnökéhez, *József* főherceghez is, bejelentvén, hogy az általa propagált Magyar Szépirodalmi és Művészeti Akadémia — *mégis megalakul.*

A körlevél

A körlevél, melyhez a szervező *két füzetet* is mellékelt részletes tájékoztatóul, azt mondja, hogy »a hiánypótlónak tekintett ragyogó multú *Kisfaludy Társaság mai egyoldalúságával épúgy nem foglalhat helyet az akadémiák nemzetközi mértéke alatt«,* mint többi irodalmi társaságunk. *»E téren mi hihetetlenül elmaradtunk és a Balkán kis népei mögé kerültünk.«*

Tiltakozik a körlevél az ellen, hogy a vállalkozást csufondárosan lekicsinyelték és »délibábosnak« nevezték,

napilapokban igaztalanul diszkreditálják. *»Sír szélére hurcolt magyar fajunk szellemi életének létfentartó ügye ez.«* Az előkészítő bizottság elnöke ismét felszólítja az Akadémiát, hogy *egészítse ki magát szépirodalmi, képzőművészeti és zeneművészeti osztályokkal.* Hivatkozik külföldi példákra és *megkérdezi minden tagtársát:* kívánja-e a buja gazdasággal virágzó magyar szépművészet *akadémiai rangra való emelését* és külön megkéri az akadémiai főtitkári hivatalt is, hogy

e világraszóló kérdésben

engedje az M. T. Akadémia tagjainak véleményét háborítatlanul kialakulni.« Tűzzenek ki mindent ebben az ügyben nyiltan az összes ülések tárgysorára; így ki fog derülni az is, hogy a bizalmas előmunkálatok nem irányultak az Akadémia ellen.

— Levelezésünk igazolja, — így zárul a körlevél — hogy *Berzeviczy* Albert néhai elnökünk halálos betegsége idején, előbb *eldöntendőnek tartotta, vajjon a Kisfaludy Társaság vagy a M. Tud. Akadémia fogadja-e kebelébe a szépművészetek jeleseit.* Utódjának, *József* főherceg elnökünknek pedig, mint az új M. Szépirodalmi és Művészeti Akadémia előkészítő bizottságának elnöke, *jelezte azt az elkövetkező lehetőséget, hogy a két intézmény egyesül* s a M. Tud. Akadémia a régebbi külföldi példák nyomán átalakul magyar tudományos és szépművészeti akadémiává.

Sebestyén Gyula optimista nyilatkozata

A körlevél közli az *új akadémia* tervezett tagnévsorát. A szétküldő

szavazócédulát mellékelt levelé-hez,

kérve az akadémiai tagok értesítését, hogy csatlakoznak-e hozzá, vagy nem.

Sebestyén Gyula a körlevéllel kapcsolatban kijelentette:

— A szavazatokkal formailag is

igazolni akarjuk, hogy az akadémiai tagok nagyrésze hivatalosan is kiáll az új akadémia ügye mellé.

A hiánypótló alakulat már régebben megalakult volna, az akadály részben *hiúsági kérdés* volt: mikor *Bartók* visszautasította egyik ifjúkori művének emlékezetes megjutalmazását, a *Kisfaludy Társaság elkedvetlenedett* és így annak idején én is visszavontam alapítási indítványomat. Most azonban az Akadémia cáfolata ellenére levelek serege tanuskodik arról, hogy a tagok számottevő része helyesli tervemet s bejelenthetem, hogy *az új akadémia a közel jövőben*

minden esetleges gáncsolás ellenére is — megalakul.

Az irodalmi, művészi és tudományos világban érdeklődéssel várják, *hányan és mit fognak felelni* az előkészítő bizottság elnökének körlevelére.

Mary Pickford harmadik esküvője

Hollywood junius 15
(Az Est és a United Press tudósítójától)

Mary *Pickford* tudatta barátaival, hogy *junius 24-én tartja esküvőjét Buddy Rogers* híres jazz karmesterrel. Az esküvő után óriási lakodalma sebéd lesz, amelyre a vőlegény és a menyasszony *valamennyi rokonát és barátját* meghivták.

500 Schillinget igényelhet Ausztriában nyaralján

legjobb a mi rendszerünk

80% visszautazási kedvezmény egész nyáron át.

Schillingigényléseket két nap alatt elintézünk. Átutalásunk Ön előtt érkezik Ausztriába.

Legújabb akciónk:

Ausztriai Vakáció

14 nap szállás, ellátás, borravaló és strandfürdő. Ebből 7 nap pihenés és 7 nap kirándulás: vonaton, postaautóval, függővasúttal hajóval

Osztrák Forgalmi Iroda Budapest, VI., Andrássy út 28. sz.

MÁV. Hiv. Menetjegyiroda, Vigadó és Nádor ucca 18. sz

Versenyben a magyar női brids-csapat

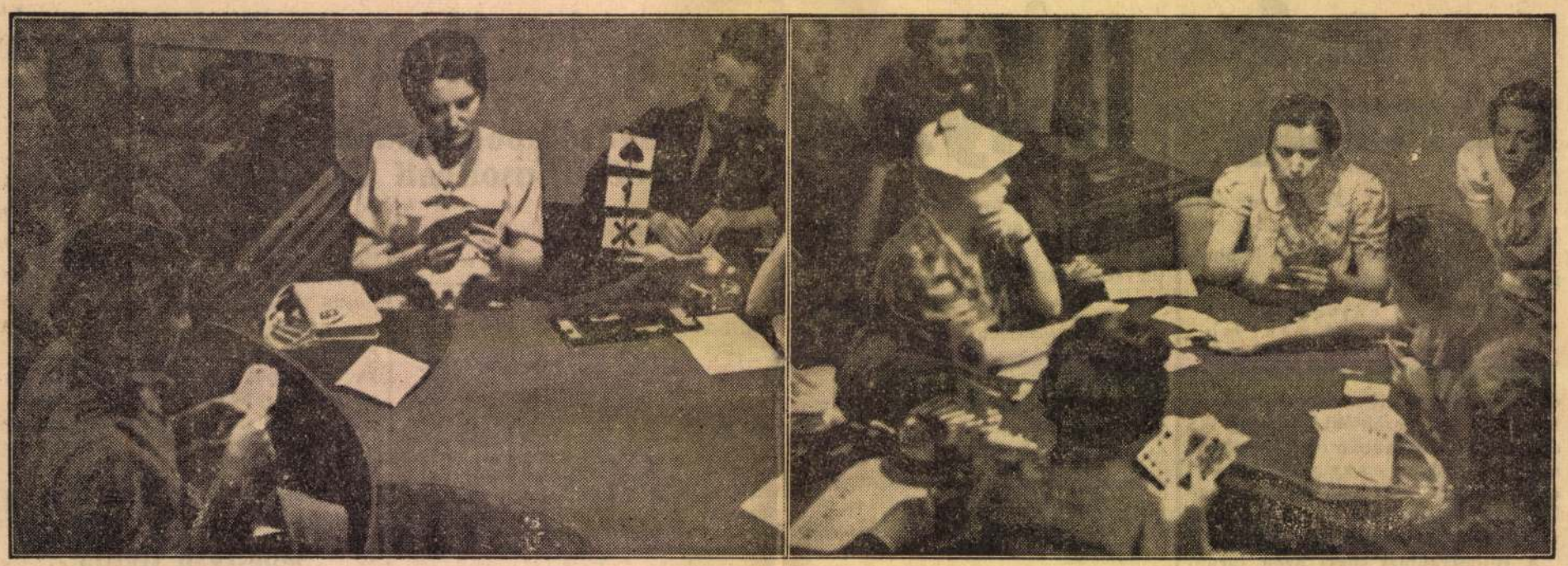

Robicsek Rudolfné (fehér ruhában) és Beregi Alice (virágos ruhában) a francia hölgyversenyzőkkel a budapesti bridsvilágbajnoki versenyen

Ma kezdődik

A BRIDS VILÁGBAJNOKSÁG DÖNTŐJE

Javuló formában a magyar csapat

— Az Est tudósítójától —

A bridge-világbajnokság második napján a magyar férficsapatnál ugyancsak *megváltozott a helyzet.* A nagy zápor üdítően hatott a magyar fiúk idegeire is és bár tudták, hogy egyetlen döntetlen kiesésre ítélheti őket, úgy összeszedték magukat, hogy

csoportjuk élén

kerültek a döntőbe.

Az első nap menetrendszerű pontosságával szemben hétfőn délután *nagy késések* voltak, a vihar miatt többen lemaradtak. A legrosszabbul azok a hölgyek jártak, akik a női bajnokság kezdetéről sehogy nem akartak lekésni. Különösen *az egyiptomi hölgycsapat* tagjai jártak rosszul, őket *útközben érte a zivatar,* ruhájuk, harisnyájuk csuromvizes lett. Madame *Wissa* bey végül is az étterem konyhájába vitette csapata tagjait, hogy egy kis tűz mellett harcképessé tegye őket. Moraj fut végig a termen,

megjött Mrs. Hopewell, egyenesen atyja temetéséről,

de nem visel gyászruhát, világoskék vászonruhában van.

Culbertson zsűrit kér önmaga ellen

Lassankint mégis megtelnek a páholyok és megkezdődik a játék.

Ismét Culbertsonnak jut ki a legtöbb néző,

ezúttal a svédek ellen játszik. Már a második leosztásnál *tréfás kis incidens* akasztja meg a játékot. Culbertson *soron kívül licitál,* helyesebben korábban passzolt, mint kellett volna. Ellenfele, *Werner,* akiről csak annyit tudtak, hogy a szakadatlanul mögötte a tribünön ülő feltűnő szépségű svéd kibicnő férje, udvariasan el akarja fogadni a soronkívüli bemondást, de *Culbertson nemengedi.*

Zsürit kér önmaga ellen.

A zsüri alelnöke, dr. *Báron,* jön is, majd még két zsüritagért küld, de közben Cul-Culbertson elúnja a várakozást és odaszól az ellenfélnek:

— Intézzük el egymás közt, ismerem a szabályt, legközelebb *passzolnom kell.* Mire a zsüri jön a döntéssel, *a svéd már bukott is kettőt.*

Culbertsonék símán nyerik svéd mecscsüket, de *megnyeri fordulóját a holland csapat is,* méghozzá

62 meccspontos rekorddal

az olaszok ellen. A magyar drukkertáborban nagy izgalommal számolgatnak, ceruzával a kezükben, azon vitatkoznak, hogy *hány meccsponttal kell tulajdonképpen győznünk az észtekkel szemben, hogy továbbjuthassunk.* Szerencsére a *legminimálisabb győzelem is elég,* mert hétfői első ellenfeleinket, *a svájciakat mi is elég magasan, 40 meccsponttal vertük.* De győzni kell, döntetlennél az észtek és hollandok jutnak a döntőbe.

Hat órakor délután került a sor a magyar—észt mérkőzésre. A nyilt szobában nagyon jól megy a játék, *Klórt* megtapsolják, *Keleti* is kitűnő, de mi van a zárt szobában? Kijönnek. Hasonlítás után kiderül: *a magyarok vezetnek 13 ponttal.* Csak meg ne ismétlődjék az, ami a hollandok ellen történt.

Nem ismétlődik meg! A nyilt teremben továbbra is minden jól megy és amikor *Alpár* és *Korányi* ezúttal korábban fejezik be és hagyják a klauzurát, már mindenki tudja a folyosón:

döntőben vagyunk, a hollandokat is megelőztük.

Egy szép magyar parti

Az *Alpár—Korányi* pár ebben az utolsó félidőben játszotta ezt a szép játszmát, amiért *a nyilt teremben bizonyára tapsot kapott volna:*

Általános mans
Osztó Kelet

(Korányi)
♠ A 10 8 3
♡ 10 3
◇ A K D 10 4 3
♣ 3

(Kallas)
♠ 9 4
♡ K D 5
◇ B 9 8 5
♣ A 9 7 6

Nyugat Eszak Kelet Dél

(Bednarcik)
♠ K B 5 2
♡ 6 4
◇ 7 6 2
♣ K D B 8

♠ D 7 6
♡ A B 9 8 7 2
◇ —
♣ 10 5 4 2
(Alpár)

Negyedik helyen *Korányi* indította a licitet 1 káróval, az ellenfelek kölcsönösen *treffet licitáltak,* végül is a magyarok 4 kőrnél kötöttek ki, amelyet a felvevő mögött *Kallas* megkontrázott. Indulás *treff ász, majd pikk.* Alpár beütött az ásszal az asztalon és *rögtön ledobott két rossz pikket a károkra.* Most nem aduzott, hiszen az adu király-dáma biztos Nyugatnál. Jön a *keresztlopás.* Miután szépen leröviditette magát a kéz aduiban, *negyedik treffje Keletnek jutott, ez volt az ellenfél második ütése.* Nyugatnál már csak a harmadlagos adu mariázs maradt. Kelet hívására Kallas látszólagos két aduütéséből csak egyet üthetett. *Pivot-ba került.* Igy hívják műnyelven Alpár szép technikai műveletét.

A hétfői nap eredményei

a férficsapatoknál a következők voltak: *Magyarország*—Svájc 40, *Észtország*—Olaszország 24, *USA* (N. Y.)—Svédország 9, *Franciaország*—Csehszlovákia 18, *Ausztria*—Egyiptom 33, *Jugoszlávia*—Anglia döntetlen (2), *Ausztria*—Anglia 17, *Jugoszlávia*—Dánia 17, *USA* (Minn.)—Belgium 56, *Norvégia*—Németország 44, *Hollandia*—Olaszország 62, *Magyarország*—Észtország 39.

Döntőbe jutottak tehát: Magyarország, USA N. Y., Ausztria és USA Minn. mint csoportelsők,

Hollandia, Anglia és Norvégia mint másodikak. Egyik csoportban még nem dőlt el, vajjon *a franciák vagy svédek kerülnek-e tovább.*

A hölgyek versenye

A női bajnokság azzal kezdődött, hogy minden hölgy asztalán *félkilós csokoládédoboz* várta a versenyzőket. Talán ez járult hozzá, hogy egy-egy kevésbé sikerült kontraktnál — a férfiak komolyságával ellentétben — a hölgyek *édes mosollyal néztek körül,* mintegy bocsánatot kérve a nem túlságos nagy számban körülöttük ülő nézőktől. Csak az osztrák és magyar hölgyek arcán látszik a nagy izgalom, pedig *ők állnak a legjobban.* A magyarok 72 meccsponttal győznek a franciák ellen, az osztrákok 51 ponttal a csehszlovák hölgyek ellen. Ugyancsak nyertek az *egyiptomi* hölgyek az angolok ellen 10 és a *svédek* az amerikaiak ellen 15 ponttal. Már az eddigiekből megállapítható, hogy a női világbajnokság *az osztrák és magyar hölgyek* közt fog eldőlni.

Ma délután

a férfidöntők

kezdődnek:

Anglia—Magyarország
USA N. Y.—Norvégia
USA Minn.—Franciaország vagy Svédország
Ausztria—Hollandia.

Este *a nyilt páros előmérkőzéseire* kerül már a sor.

Gyomor- bél- és anyagcserebetegségeknél, a tápcsatorna tartalmát reggel felkeléskor egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz csakhamar felhigítja és levezeti s az emésztőszervek további működését hathatósan előmozdítja. **Orvosok ajánlják.**

„Kísérteties!"

Amerika elragadtatva üdvözli Lányi Dezső szoborkarikatúráit

Newyork, junius 15
(Az Est külön tudósítójától)

Amerika vezető képzőművészeti folyóirata, a *Coronet,* most megjelent júniusi számában tanulmányt közöl *Lányi* Dezsőről, a nemrégiben Amerikába érkezett kiváló magyar szobrászról, aki az újvilágban *különösen karikatúra-szobraival* keltett *nagy feltűnést.*

A *Coronet* tanulmánya

egyenesen kisértetiesnek mondja Lányi Dezső művészetét,

amellyel a holt agyagból szinte percek alatt élő embert tud formálni. *Lányi* Dezső olyan gyorsan formálja háromdimenziójú képpé modelleit, *mint egyszerű kétsíkú felvétellé a fényképezőgép.*

A lap *Lányi*

hét karikaturaszobrának gyönyörű, színes reprodukcióját közli.

Gróf *Bethlen* István, *Rippl-Rónai* József, *Zilahy* Lajos, *Kabos* Gyula, *Szüle* Péter, *Széll* Kálmán, *Vázsonyi* János kitűnően sikerült karikaturáit mutatják be az amerikai közönségnek, a kitűnő magyar szobrász művészetét, amellyel *a műértők elragadtatott tetszését máris kivivta.*

Riportok Szovjet-Kaukázusról
Irta: **SZIRMAI REZSO**
Helyszini és elfogulatlan riportok Szoviet-Oroszország minden problémájáról.
Most jelent meg! Ára 2 pengő.
Kapható Az Est könyvkereskedésében, Erzsébet körút 20

SZÓRAKOZÁS

szinház mozi rádió művészet

FINOM VENDÉGSZERETET. Minden megjegyzés nélkül hadd mondjak el itt elsőnek egy kis történetet, úgy, ahogy megesett most Finnországban.

T. fiatal kaposvári tanár nyárra Finnországba utazott. (Ezen a nyáron már *valóságos magyar invázió* van Finnországban.) Egy este egyik finom, kedves, tiszta, igazi finn városkába, *Jyväskyläbe* érkezett. Sajnos, rosszkor, mert a városkában nagy ünnepség volt, az ország minden részéből seregestől érkeztek a vendégek s *az összes szállodák szobáit lefoglalták.* A magyar tanár órákig jött-ment a városban, végigportyázott minden szállodát és panziót, *szobát azonban nem kapott.* Tanácstalanul ácsorgott a világos nyári éjszakában. Fáradt volt. Reménytelen helyzetét az is súlyosbította, hogy *Jyväskyläben senki sem beszél németül, csak finnül.*

Amint így ténfereg, egy *diáksapkás fiatalembert* fedez fel. Ez bizonyosan tud németül, gondolja. Ugy is volt. A fiatalember gyakorló mérnök volt. Sajnálkozva mentegetőzött, hogy nem adhat szállást a kaposvári tanárnak a maga lakásában, de, mint mondotta, ő az üveggyárban dolgozik s oda idegen ember nem teheti be a lábát. Azonban készséggel segít neki lakást szerezni.

Non, ami nem sikerült T.-nek, nem sikerült a mérnökhallgatónak sem. Végigjárták az összes szállodát — *eredmény nélkül.*

— Nincs más hátra, — mondta a finn — *el kell mennünk a rendőrségre,* ott talán tudnak segíteni.

Az őrszobán az éjszakai inspekciós őrmester fogadta őket. Meghallgatta az esetet, majd habozás nélkül így szólt:

— Felírom a lakásom címét, tessék a kulcs, — *zsebébe nyult s kivette a lakása kulcsát.* — Most senki sincs otthon, családom vidéken nyaral. Én, sajnos, nem kísérhetem el a magyar urat, mert szolgálatban vagyok. *De menjen be nyugodtan, mindent megtalál, amire szüksége van. Aludja ki magát.* A kulcsot adja át a szomszédomnak. Jóéjszakát kivánok.

T. elment a megadott címre. Az őrmester lakásában mindent megtalált, amire szüksége volt. Kényelembe helyezkedett, *reggelig aludt, mint a bunda.* Reggel megfürdött, a kulcsot átadta a szomszédnak.

Ennyi az egész.

✱

ROOSEVELT ELNÖKÖT FOGJA MEGMINTÁZNI LÁNYI PIPI. Érdekes levelet írt az Amerikában tartózkodó *Lányi* Zsigmond szobrászművész egyik budapesti barátjának.

— Nemsokára befejezem itt Csikágóban mulatságos kis szobraimat. Egy órai munka után megmintáztam dr. Paul *de Kruif* híres amerikai írót. (Itt az idő, a gyorsaság is nagyon fontos.) Ennek az írónak a műveit tizenhat nyelvre fordították le, többek között magyarra is. Leghíresebb művének »Bacillusvadászok« a címe, amelyben magyarokról is ír. Megmintáztam *Rasceo* newyorki írót és kritikust és *Kiefer* hátúszó világbajnokról is készítettem amerikaiak szerint egy jó portrét az *Esquire* és az itteni atlétikai klub részére. Néhány nap mulva *Hollywoodba utazom,* ott filmhírességeket fogok megmintázni, majd *Washingtonba teszem át működési teremet, portrét készítek Roosevelt elnökről, karikatúrákat néhány híres politikusról* és a téli hónapokban NeyYorkba utazom. Szeretettel ölel *Pipi.*

✱

DRÁMA AZ ARZÉNES ASSZONYOKRÓL. Julius *Hay,* a magyar származású német drámaíró *»Haben«* címmel darabot írt. A »Haben« magyar miliőben játszik, tárgya a *tiszazugi arzénes asszonyok története.* Julius Hay darabjában rendkívül éles és kíméletlen színekkel rajzolta a magyar falut és tájat. Célja az volt, hogy pszichológiai alapon keressen magyarázatot a tiszazugi arzénes per vádlottainak tetteihez.

✱

ANGLIAI ERKÖLCSÖK. Londonban most nagy pedagógiai vita folyik arról, hogy használjanak-e rúzst az iskoláslányok. Ehhez a vitához használja érvnek egy angol lap ezt a történetet: 12 éves iskoláslány állott tegnap a londoni fiatalkorúak bírósága előtt. A 12 éves kislány *óriási feltünést keltett külsejével.* Feltűnően nagyos ruhákat viselt és amikor levette vörös sapkáját, *platinaszőkére festett haj vált láthatóvá.* A 12 éves kislány *a külvárosi éjjeli klubok* egyikében táncolt, amelyeknek főleg *8 és 12 év közötti gyereklányok a sztárjai.* London külvárosainak éjszakai klubjaiban *szülői engedéllyel* szerepelhetnek ezek a gyerekek. *Kora reggelig kapnak szüleiktől »kimenőt«* és »fizetésük« rendszerint egy doboz csokoládé.

A fiatalkorúak bírósága, amely természetesen teljes erkölcsi súlyával *igyekszik megakadályozni ezeket az erkölcstelenségeket,* a platinaszőke hajú 12 éves kislány esetében úgy döntött, hogy a gyereket *a gyermekvédő liga felügyeletére bízza és nem engedi vissza anyjához,* miután megállapították, hogy az anya erkölcstelen életet él.

A felügyelő, akinek az volt a megbizatása, hogy vizsgálja meg a környezetet, ahol a gyerek él, elment abba az iskolába is, ahol a kislány tanul. A kisleány tanárai elmondták, hogy állandóan kifogásolták a 12 éves gyermeknél azt, hogy platinaszőkére van festve a haja, és hogy *»felháborítóan rövid« ruhákat hord.* Az inspektor így fejezi be jelentését:

»Súlyos erkölcsi veszedelemben találtam, ezért kérem a környezetéből való eltávolítását.« A nagyanyját is megkérdezte a felügyelő, hogy vajjon tudott-e arról, hogy a gyerek minden éjszaka klubokban táncol.

— Az utóbbi időben *észrevettem, hogy a gyerek festi a haját.* Amikor megkérdeztem, hogy mirevaló ez, azt mondták, hogy *ez a divat...«*

✱

AMERIKAI ERKÖLCSÖK. Néhány évvel ezelőtt Maurice H. *Weseen* összeállította az amerikai *slang szótárát.* Ebben a szótárban ez a kifejezés, hogy *»szerelmi fészek« (Love nest)* így van meghatározva: *»Fiatal házaspár lakása«.*

Amint azt az amerikai *Time* megállapítja, ezzel a meghatározással nem egészen egyezik az az eset, ami olyan nagy feltünést keltett most Amerikában.

Arról *a szerelmi fészekről* van szó, amit az elmúlt héten fedeztek fel a kaliforniai Culver Cityben. Néhány héttel ezelőtt a húszéves Donald *MacDonald* elmondta diáktársainak, hogy a szülei néhány hétre szabadságra mennek, és ő ezalatt egyedüli lakója lesz a Culver City-i családi villának. Amikor a diákok ezt meghallották, arra kérték barátjukat, hívja meg őket néhány napra a villába. Néhány nappal később *egy sereg 20—21 éves fiu és 16—17 éves lány ment ki autón diáktársuk szüleinek villájába.* Az idő nagyon kellemesen telt, jól szórakoztak, semmi különös nem történt, másnapra hazatértek. Néhány nappal később Donald MacDonald véletlenül értesült arról, hogy *a lányok és fiuk az ő tudta nélkül ismét kimentek az Gulver City-i házukba.* Miután kulcsuk nem volt, *betörtek a házba, ajtókon és ablakokon keresztül.* MacDonald hazasietett. *Olyan botrányos dolgokat látott lakásukban, hogy kihívta a rendőrséget.*

A rendőrség ki is ment és az amerikai ujságok szerint egyáltalán nem lehet leírni azt, amit ezek a diákok vallottak. Három 16 éves kislány, Barbara *Page,* Mariore *Folson* és Vallee *Pince* ijedt meg a leghamarabb a detektívektől. *Ők vallottak a legrészletesebben.* Multjukról. Mert a 16 éves kislányoknak legnagyobb része nagy multra tekinthet vissza. Elmondották, hogy társaikkal gyakran mentek hétvégi kirándulásokra. Egyszer például 11 pár indult útnak. Egy vidéki házba mentek, ahol azonban egyetlen hálószoba állott csak rendelkezésre.

A fiatalkorúak bíróságának elnöke *felháborodott beszédet mondott.* Kijelentette, hogy *kétségbeejtő az amerikai diákság erkölcstelensége.*

Az a rendőrtisztviselő, aki a nyomozást lefolytatta, *így beszél a diákokról:*

— Meg kell állapítanom, hogy *ezek a 20—21 éves fiúk valamennyien gentleman módra viselkedtek.* Korrektül mindannyian az igazat vallották. Ellenben *ezek a »babák« úgy hazudtak, olyan rutinnal, amilyet még sohasem tapasztaltam.* Ilyen elszánt figurákkal még nem találkoztam.

✱

ANGOL ARISZTOKRATA VICC. *A lord és inasa* már harmadik hete vándorol a Szaharában. Eltévedtek a homoksivatagban és a harmadik hét végén félholtan vánszorognak az oázis felé. Mikor odaérnek, a lord megkérdezi az inast:

— John, milyen nap van ma?

— Vasárnap van, Sir Henry.

— Vasárnap, John, hiszen *akkor önnek kimenője van!* Kedves John, *kivételesen legyen itthon éjféltájban!*

KÉMÉNYSEPRŐ VENDÉGLŐ
Aréna út 106. Telefon: 118-179.
KÖRÖZÖTT LIPTHÓI
operett revű
25—50
MINDEN ESTE KEZDETE ½9-KOR

ÁLLATKERT
MA este 8-kor **BEETHOVEN VII.** Vez.: **Komor.** — Közr.: **Balázs F.** hegedűművész

Színházak műsora

ERZSÉBETVÁROSI: Kedd és szerda: Sárgapitykés közlegény (8). — **MARKUS PARK:** Kedd és szerda: Gólyaszanatórium (8). — **FŐVÁROSI CIRKUSZ:** Kedd és szerda: Mexikanerek (4, 8).

Mozik műsora

Rövidítések: H = Híradók. Sz = Szombat V Ü = Vasárnap és ünnep. M = matiné

ADMIRÁL (1—537—07. Margit körút 5): **Igy él Kina** (Soederbom expediciója). Fekete légió (Fred Mc. Murray). H (1/24 1/47 1/410). V Ü 1/22 4 3/47 1/210. — **ALKOTÁS** (1—553—74. Alkotás u. 11): **Stuárt Mária** (Kath. Hepburn). Charlie Chan a turfon (Warner Oland). (1/25 3/46 1/28 9). Sz 1/24 1/27 1/210. V Ü 1/22 1/45 7 3/410. — **BELVÁROSI** (1—845—63. Irányi u. 21): **Hóhérok, asszonyok, katonák** (Hans Albers). Méltóságos kisasszony (Szeleczky Zita, Básthy). H. (Jobbterem: 1/25 1/28; balterem: 6 1/410). V Ü jobbterem: 1/24 1/27 1/210. balterem: 5 8. — **BODOGRAF** (14—95—10. József körút 63): **Furia** (Spencer Tracy). Szerelemből elégtelen (Simone Simon). (1/25 6 1/28 1/410). V Ü 1/22 1/45 7 3/410. — **BUDAI APOLLÓ** (1—515—00. Csalogány u. 46): Előadások csak péntek, szombat, vasárnap: **Első ölelés** (Robert Taylor). Három kis ördög (Deanna Durbin). Híradók. (1/25-től folytatólagos, utolsó előadás 9 órakor). Képszünet: 6 1/28. V Ü 3 6 9. — **CASINO** (1—831—02. Eskü tér 6): **Pesti mese** (Kabos, Turay, Páger). (1/26 1/28 1/210). Sz V Ü 1/24 1/26 1/28 1/210. Jéggel hűtött nézőtér! — **CITY** (1—111—40. Vilmos császár út 36): **Zwei Herzen im 3/4 takt** (Gretl Theimer). Kadettkisasszony (Dolly Haas). (1/26 1/29: Zwei Herzen im 3/4 takt. 7 10: Kadettkisasszony. Sz V Ü 4 7 10: Kadettkisasszony, 1/26 1/29: Zwei Herzen im 3/4 takt. Jéggel hűtött nézőtér! — **CORVIN** (138—988. József körút és Üllői út sarok): **A vén betyár** (Wallace Beery) és a kísérő műsor. H (1/24 1/26 1/28 1/210). V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210. Jéggel hűtött nézőtér! — **DÉCSI** (1—213—43, 1—259—52. Teréz körút 28): **Pajzán éjszaka** (Zilahy Irén, Halmay T.) (6 8 10). Sz V Ü 4 6 8 10. Jéggel hűtött nézőtér! — **ELIT** (11—61—51. Szent István körút 16): **Negyvenéves asszony** (Lil Dagover). Hajók végveszélyben. H (5 1/48 1/210). V Ü 1/24 1/26 3/48 10. — **FÓRUM** (1—897—07, 1—895—43. Kossuth Lajos u. 18): **Vigyázz, ha jön a szerelem** (Jean Harlow). Szerelmi álmok (Táray, Sulyok M.). (1/26 3/410: Vigyázz, ha jön a szerelem; 1/28: Szerelmi álmok. — **HOLLYWOOD** (14—24—55. Bethlen tér 3): **Ben Hur** (Ramon Navarro). Békaszimfónia (színes). (1/25 7 1/210). Vas. és ünnepnap: 1/23 5 1/28 3/410. — **JÓZSEFVÁROSI** (1—346—44. Kálvária tér 7): **Allah kertje** (Marlene Dietrich). Dodsworth (Sinclair Levis regénye). (1/25-től folyt., utolsó előadás 9-kor). Egyes filmek kezdete 1/25 6 1/28 9. V Ü 3 6 9. Nyitott tető! — **KULTUR KERTMOZGO** (1—861—93. Kinizsi u. 16): **Magnolia** (Iréne Dunne). A garszónleány (Mária Bell). (Teremben: 5; kertben: 3/48 1/410. Vasár- és ünnepnap: teremben: 1/23 5; kertben: 3/48 1/410. — **METRO** (1—122—30. Teréz körút 60): Prolongálva! **Nevetőbomba** (Laurel és Hardy). Jazzszimfónia (színes). Kanada szépségei (színes). H (6 8 10). Sz V Ü 4 6 8 10. Szép idő esetén nyitott tető! — **MŰJÉG** (118—254. Városliget): **Nana** (Zola regénye; Anna Sten). Finom familia (William Powell). (Folyt. előadások kezdete 8 és 9-kor). — **ODEON** (1—302—63. Rottenbiller u. 37/b): **Dunaparti randevú** (Perczel, Ráday). Három sárkány (Lázár Mária, Rajnay). H. (Folyt. előad.: 1/25 6 9). Sz 1/25 1/47 1/210. V Ü 2 1/24 1/27 1/210. — **OLYMPIA** (1—429—47. Erzsébet körút 26): Renoválás miatt szombatig zárva! — **PALACE** (1—365—23. Erzsébet körút 8: szám): **Az ucca üdvöskéje** (Shirley Temple). (Mindennap: 4 6 8 10). Jéggel hűtött nézőtér! — **ROYAL APOLLÓ** (1—419—02, 1—429—46. Erzsébet körút 45): **A szív szava** (Szombathelyi Blanka, Réthy A., Ruttkay I.). (6 8 10). Sz V Ü 4 6 8 10. Jéggel hűtött nézőtér! — **SAVOY** (1—460—40. Kálvin tér sarok, Üllői út 2): **Furia** (Sylvia Sidney). Tisztelet a kivételnek (Ráday, Tolnay Klári). (1/25 1/28 9). V Ü 2 5 8 1/210. V d. e. 10 és 1/212-kor: M. — **STUDIO** (140—840. Akácfa u. 4): **Ember a híd alatt** (Lázár M., Kiss F.). Krisztina királynő (Greta Garbo). (1/25 8). Egyes filmek kezdete: 1/25 8: Ember a híd alatt; 6 10: Krisztina királynő. — **TIVOLI** (1—230—49. Nagymező u. 8): **Igy él Kina** (Soederbom világhírű expediciója). Allah kertje (M. Dietrich). H (Folyt. előad.: 1/24 1/47 1/410). V Ü 2 1/25 7 1/210. — **TURÁN** (128—401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Furia** (Silvia Sidney). Egy visszanyert élet (Merle Oberon). H. (1/24 1/47 1/410). V Ü 1/22 4 3/47 1/210. — **VESTA** (1—326—39. Erzsébet körút 29): **Lázadók** (Charlie Laughton). Préribetyárok (Dich Foran). (1/25-től folyt., utolsó előadás 9-kor). V Ü 3 6 9.

MAGYARORSZÁG

„A FALU NEVÉBEN"

Pest vármegye kisgyűlésén ma Fábián Béla szóbahozta — s természetes, hogy szóbahozta — azt a destruáló, szélsőséges demagógiát is, amely a maga szervezkedési túltengésében (már maga a tengés is túltengés) a kisgazdákat is a szélsőség számára akarja beszervezni. »De a magyar parasztnak józan esze van«, mondta a szónok »és hála Istennek, eddig nem sikerült beszervezni.« Ez így is van. A magyar falu népének derekasságán megtörik minden demagógia. A szélsőség szónokolhat »a falu nevében«, a falunak ehhez csak annyi köze van, hogy — nem törődik vele, ha ugyan nem utálja. Nem véletlen, hogy ez a kóbor demagógia mindenütt szemben találja magát a vidéken a független kisgazdapárttal. A kisgazdapárt nem egyszerűen egy nagy ellenzéki párt hivatását teljesíti — de igazán egyetemes közérdeket szolgál, amikor ott áll a faluban, a gazda oldalán, ott áll és védi a gazdát, a jelszópolitikák járványával szemben is. A magyar falut nem is »szervezi be« a szélsőség. A magyar falu lehet kormánypárti, lehet ellenzéki, de sohasem lehet és sohasem lesz a demagógiák telepítési területe. A védgát először ott van a magyar falu hagyományhű lelkületében, a politikai védgátat nagyrészt a független kisgazdapárt építette ki körülötte, amelynek vezére, *Eckhardt* Tibor épp most állapítja meg egy nyilatkozatában, hogy a magyarországi »nemzeti szocialista szervezkedésnek« csak lármája nagy. Élén nincsenek alkalmas vezérek, mögötte nincsenek: tömegek. »A magyar ellenzék túlnyomó többsége és a magyar kormánypárt nagy többsége szemben áll a nácimozgalommal«, mondja Eckhardt, »ez a szervezkedés rendőri és nem politikai kérdés«. Az a heccelődő demagógia nagy vehemenciával vetette magát a falura — de a falu állta ezt az ostromot, a »propaganda« ostromgépei, a nyugtalanítás, békétlenítés jelszavai hatástalanul szálltak szét s ma joggal állapíthatta meg Pest vármegye kisgyűlésén a szónok, hogy a magyar falu népét nem sikerült »beszervezni«.

ADÓPRÉS

Az adóprés került szóba Pest vármegye kisgyűlésén. Ez az összetett főnév elég csúnyán hangzik és elég népszerűtlenül. A háború előtti időkben például sokszor nagy sikerrel használták fel agitációs célokra. Ma természetesen más a helyzet. Az adóprés ellen, bármilyen barátságtalan képzeteket keltsen is fel a neve, nem szabad uszítani. Adót fizetni *kell*, ez nem lehet vitás. A magyar államnak ma sok és sokféle kötelezettsége van, olyanok is, melyek a háború előtt nem terhelték. Minden polgárnak adót kell fizetnie, elsősorban a saját érdekében. Az adóprést tehát nem szabad a máglyára kívánni, — de kezelőinek is vigyázniok kell. Nem szabad mindig igénybevenniök e prés teljes csavaróképességét. Ha a kisjövedelmű, nehezen élő polgárral teljes erejét érezteti az adóprés, könnyen tönkreteheti. A kiszipolyozott kisember belebukik az adózásba és ennek végeredményben az állam maga látja kárát: mert a tönkretett adóalany másodszor már nem tud fizetni. Az adóprés, mint minden gép, hasznos, ha okosan kezelik és pusztulást okozhat, ha szabadjára engedik. Manapság divatos megvetően beszélni azokról az óvatos megoldásokról, melyek vigyáznak, hogy a »kecske is jóllakjék és a káposzta is megmaradjon«. Pedig csak az ilyen megoldások segítenek. Ha az adópréselők nem követik ezt az elvet, végzetes gyorsasággal elfogyhatnak az adózók — és miből fog akkor jóllakni a kincstár?

KEVÉS A MÉRNÖK

Meglepő dolog derült ki Kállay Miklósnak, az Öntözési Hivatal új elnökének nyilatkozatából. Megtudjuk, hogy Magyarországon nincs elég gépész- és kulturmérnök. Hogyan? Másfél évtized óta egyebet sem hallunk, mint hogy Magyarországon »diploma-túltengés« van, hogy »túlsok« az entellektuel, hogy nem tudunk mit kezdeni az egyetemet végzettekkel, köztük a mérnökökkel is. Másfél évtized óta rendszeresen leszorítják a diplomás pályákról a fiatalok seregét — és most végül kiderül, hogy egyes szakmákban nincs annyi diplomás, mint amennyire szükség volna. Addig beszéltek mérnök-túltengésről, míg végre itt a mérnökhiány. Hogy az orvos-túltengés meséje milyen hazug, azt már régen, keserves tapasztalatból tudja a magyar vidék népe, melynek alig jut orvos. Igy derülnek ki lassanként a pályakorlátozás súlyos veszélyei. Közérdek címén zárnak el egyes hivatásokat, holott a közérdek, mint látjuk, éppen az ellenkezőjét követelné. Egy ország nem állíthatna ki magáról súlyosabb szegénységi bizonyítványt annál az elvnél, hogy nincs szüksége diplomásokra és entellektuelekre. Ezt a szegénységi bizonyítványt akarták sokáig rátukmálni Magyarországra — de az ország életereje ellenállt. Ime, kevés a mérnökünk. Az ország életét tervező politikai mérnök urak egy kissé elszámították magukat. Ha az igazi mérnökök is megengednének maguknak ilyen tévedéseket, felrobbannának a gépek és beomlanának a hidak.

Latin haditengerészek

KVARNERÓI MOZAIK

Irta: Hunyady Sándor

Néhány nappal ezelőtt, délben, a legnagyobb fürdőidőben, váratlanul öt olasz torpedóromboló jelent meg Abbazia előtt. Szemben a békés hotelek és penziók sorával. A fürdőből nézve, úszónadrágban, félelmesen festett az öt hadihajó, szürke ágyúpárjaival és torpedóvetőivel. A semmiből jöttek, a tenger gyöngyszürke távolából és a háború képét idézték az idegesebb fantázia előtt.

De délutánra nagyon kikedvesedett a dolog. A legénység kimenőt kapott. Hófehér ruháik, fehér sapkáik elözönlötték a mólót, a korzót, az egész várost.

Tiszták voltak ezek a tengerészek, mintha skatulyából vették volna ki őket. Vidámak, csinosak, fiatalok, energikusak és udvariasak. Mennyi olasz van? Ötvenegynéhány millió? Bár lenne belőlük kétszáz millió, talán jobb élet volna ezen az elgonoszodott, savanyú földön.

Négyesével-ötösével összefogózva, boldogan sétáltak a legények a szárazföldön, a pálmák, kaméliafák és babérsövények között. Néhol megálltak espressót inni. A kövérebb nők után helyeslően sugárzó arccal visszafordultak.

Amikor pedig leszállt az este, az illatos és mindenféle tarka fénytől megvilágított sötétben, rajokba gyűlve, körülfogták azokat a zenés helyeket, amilyenből annyi van Abbaziában.

Az egyik helyen nem kozmopolita jazz játszott, hanem egy nápolyi fiú énekelt olasz zenekar kíséretében.

Ez a muzsika gyüjtötte össze a legtöbb tengerészt. Egész kis, fehérruhás hadsereg állt, tapintatosan, a homályba húzódva, a korláton túli, ingyen helyen.

A legények halkan fütyülték a zenével a melódiát. Sőt néha kijavították, ha az orkeszter hibát csinált. A karmester nem haragudott meg. Hanem egy szünetben leereszkedve a dobogójáról magyarázni kezdte a tengerészeknek, hogy a társaság nem teljes, ketten betegek, van köztük egy új ember, akivel nincsenek összetanulva.

A matrózok komolyan bólintottak és elfogadták a mentséget.

Az egyik legény dünnyögni kezdett valami dalt.

A nápolyi énekes a fülét hegyezte. Micsoda nóta ez? — Isten tudja, hol született?! — Itália nagy. Az Egyenlítőnél kezdődik és a Karsztok bórazónájánál ér véget.

A nápolyi szmókingban volt, de ez nem gátolta meg abban, hogy kimenjen az ingyenhely tengerészei közé és megkérje a dünnyögő legényt: fütyülje a fülébe a dalt! — Megtörtént! — Most mondja a szöveget! — Az is megtörtént.

Most az énekes visszafütyülte és visszadudolta a dalt a matrózoknak. A haditengerészet gyöngéd figyelemmel hallgatott és korrigált.

Ezekután a nápolyi elénekelte hangosan a dalt. Először kíséret nélkül. Másodszor már kísérettel. A matrózok tapsoltak.

Most féllépéssel előremozdult egy kis, fekete tengerész, a füle mellett vékony »tripoli« cigaretta. És szép, tiszta tenorján, mint egy született művész, végigénekelte a dalt, nyilván csak szívességből, oktatásképpen.

Most meg a zenekar tapsolt, meg a professzionátus nápolyi énekes. Sőt tapsoltak a bárkások, a sötétben loccsanó tenger kőpartja alatt. És tapsoltak a pincérek, egy pillanatra letéve a fagylaltos tálcákat. Ez az ő külön ügyük volt, mit értenek ehhez a botfülű idegenek, akik ott ültek a lámpák alatt, a fizető területen, egy liráért kanalazva a holdfényes és muzsikával teli, olasz éjszaka gyönyörűségét.

A mi asztalunknál egy milánói úr is ült, meg egy bécsi hölgy, akik összebarátkoztak velünk magyarokkal a panzióban.

Amikor az ének elnémult, a bécsi nő olvadozva csicseregte a milánói úr fülébe:

— Milyen istenáldotta tehetségük van maguknak a zenéhez!

Az olasz önérzetesen fűzte hozzá:

— És milyen motorokat csinálunk! Jöjjön el Milánóba! Menjen el Turinba! Nézze meg az autóinkat, a repülőgépeinket! És kérdezzen meg egy tisztet, hogy milyen sebessége van, például annak a torpedóvadásznak, amelyikről ez a kis káplár olyan szépen énekelt előttünk!

A legszebb, legtökéletesebb magashegyi luxusautocar utazás

AZ EST

utazása a Grossglocknerre, a Dolomitokba, Meranba és a Brennerre

1937 szeptember 8—19.

Útirány: Budapest—Wien—Semmering—Leoben—Liezen—Radstadt—St. Johann—Zell am See—Fusch—Hochmais—Edelweissplatte—Grossglocknerstrasse—Heiligenblut Glocknerhaus—Lienz—San Candido—Dobbiacco—Missurina—Cortina d'Ampezzo—Falza—Rego—Canazei—Lago di Carezza—Bolzano—Merano—Brennero—Igls—Innsbruck—Lofer—Königsee—Salzburg—Linz—Wien—Budapest

Jelentkezés és felvilágosítás:

Az Est Utazási és Menetjegyirodájában

VII., Erzsébet körút 18—20. sz

ÖN FELELNI FOG!

AZ UJSÁG OLVASÓI VERSENYEZNEK A BAJNOKSÁGÉRT

Kérdések (V. sorozat):

— Egy helytelen kérdés —

1. Mi a csicsóka?
2. Ki volt a leghiresebb magyar térképrajzoló?
3. Ki volt Papakoszta?
4. Hogy hivták Leonardo da Vinci állitólagos magyar tanitványát?
5. Mennyi volt a hatvanas években egy «sájn-forint»?
6. Ki mondta ezt: «Igérni nehéz, megtartani könnyü?»
7. Mi a Fujijama és hol van?
8. Melyik a világ legmagasabban fekvő tava?
9. Miben különbözik a Saturnus a többi bolygótól?
10. Ki festette a «Busuló juhász»-t?
11. Melyik Európa legkisebb országa?
12. Melyik a föld legnépesebb vallása?
13. Hány halhatatlanja van a francia Akadémiának?
14. Mikor tértek át Magyarországon az ezüstvalutáról az aranyvalutára?
15. Mi volt Varsányi Irén első szinpadi szerepe?
16. Melyik aktiv napilap főszerkesztője orvos-doktor?
17. Kik azok a magyar szinésznők, akik grófnőkké lettek?
18. «Száz icce bort, száz szál gyertyát»; ki irta ezt a nótát?
19. Melyik két dologról nevezetes Dános?
20. Miben van a Vilja-dal?
21. Ki a komponistája a Gésák-nak?
22. Ki volt az első parasztképviselő a magyar parlamentben?
23. Ki volt a legnépszerübb katonakarmester?
24. Mi a neve a hat ausztráliai államnak?
25. Hol őrzik Budapest legrégibb müvészeti emlékét?
26. Melyik Habsburg király nyitotta meg először magyar nyelven az országgyülést?
27. És milyen szavakkal?
28. Ki épitette a budai Halászbástyát?
29. Ki épitette a Nemzeti Muzeumot?
30. Milyen magas az Eiffel-torony?

Válasz a III. (vasárnap V/22.) sorozat kérdéseire:

1. *Tisza István gróf.*
2. *Mars.*
3. *A biblia szerint sehol.*
4. *Spanyol.*
5. *Mindenváró Ádám, Tollagi Zebulon, Kakas Márton, Sajó.*
6. *Pállik Béla.*
7. *Malachias.*
8. *Kleio, Euterpe, Thalia, Melpomene, Terpsychore, Erato, Polyhymnia, Urania, Kalliope.*
9. *Izsák.*
10. *Deák Ferenc.*
11. *Szénacsomó.*
12. *Kain ölte meg Ábelt. (Hibás kérdés.)*
13. *A pereszlényi juss, Fényes Samu szövegére.*
14. *Karczag Vilmos.*
15. *Jarnó József.*
16. *1838.*
17. *Isabella Brandt.*
18. *Helbing Ferenc.*
19. *Szomory Dezső: Harry Russel Dorsan.*
20. *Csernátony Lajos «A Hon»-ban.*
21. *Kóbor Tamás «Az Ujság»-ban.*
22. *A legnagyobb ujságirói elirás.*
23. *Tisza Kálmán.*
24. *Kondor.*
25. *László Rózsi.*
26. *Rothschild Náthán báró Resolute-ja (lovagolta Buthers tréner.)*
27. *Olasz maratóni futóbajnok, kit honfitársai ájultan vittek a célba.*
28. *Podmaniczky Frigyes báró.*
29. *Ráth György.*
30. *Semmelweis*

— **Testszobrászat,** lábformálás, Melha dr. féle Zander-gyógyintézet, Semmelweis-utca 2.

— **A budapesti evangélikus főgimnázium hősei.** Május 29-én, vasárnap délben félegy órakor leplezi le a budapesti evangélikus főgimnázium igazgatósága azt az emléktáblát, melyen az intézet hősi halottainak nevét örökitik meg. Az ünnep, mely a főgimnáziumnak a Vilma királyné-ut 1. szám alatti épületében játszódik le, a főgimnázium vegyeskarának számával kezdődik, ezt Morascher Hugó énektanár vezeti. Megnyitóbeszédet Németh Ödön dr. orvosprofesszor, egészségügyi főtanácsos, az iskola felügyelője, ünnepi beszédet Haberern J. Pál dr. orvosprofesszor, a volt Növendékek Egyesülete és az Emléktáblabizottság elnöke, továbbá Szigethy Lajos dr., a főgimnázium ny. tanára mondanak. Remport Elek dr. tanár ünnepi költeményét szavalja el, Laszgallner Guidó növendék ugyancsak költeménnyel szerepel. Hittrich Ödön dr. igazgató, c. főigazgató átveszi az emlékművet. Végül a közönség a Szózat-ot énekli.

Az esztergomi hősök emléke

— Lányi Dezső szobormüve. —

Nagy ünnepe lesz Esztergom szabad királyi városnak. Vasárnap leplezi le ugyanis *Horthy* Miklós kormányzó és a *királyi hercegek* jelenlétében Esztergom város hősi halottjainak emlékét, mely az ország egyik legnagyobb szobormüve lesz. Ott lesznek a megyék és városok, valamint a müvészi egyesületek képviselői, hogy a megható ünnep fényét még nagyobbá, még tökéletesebbé tegyék. Az emlékszobor *Lányi* Dezső, a kiváló szobrász remekmüve, tizenhárom méter magas és Esztergom legnagyobb terének, a *Mária Terézia-térnek* örök időkre nagybecsü emléke lesz. Gyönyörüen van elhelyezve, kétoldalt kimagaslik az alacsony házak közül és hátterét az esztergomi hegyek és a messzi égbolt képezik.

A szobor tetején *négy hatalmas turul* jelképezi a magyarságot és a világ négy tája felé hirdeti Magyarország feltámadását. Talapzatán a Duna felé irányzott tekintettel egy *oroszlán a magyar koronát és a magyar címert védve,* ordit át a trianoni határokon. Előtt a szobron egy hatalmas *fiatal harcos* lehajtott fejjel és kardjára támaszkodva, egy tölgyfaágat tesz le az elesett hősök emlékére. Az oldalán az emlékműnek *fényezett márványtábla,* melybe *ötszáz esztergomi elesett hős katona neve van megörökitve.* Az emlékmü esztergommegyei kemény, időtálló terméskőből készült és ugyanez anyagból a szobrászmüvészeti rész is. A hősök emlékének tiszteletére a Mária Terézia-teret egész ujonnan parkirozták, a parkot kőoszlopokra erősitett összekötő sima vaskeret övezi.

Egy évig dolgozott *Lányi* Dezső szobrász e müvén, a pesti mütermében készültek az összes kő- és faragásmunkák. A kiváló müvésznek ez nem az első emlékszobra. Ő csinálta a *kolomeai emlékszobrot* is Pflanzer-Baltin tábornok rendeletére, egyébként az egyedüli emlékoszlop, amelyet az oroszok a háboru után *nem romboltak le.* Az esztergomi emlékmü még megkapóbb és főként egyszerüségével hat. Minden része Esztergom megyéből való, aminthogy esztergommegyei emberek *nemesszivü adakozásából* emeltetett. A mozgalom élén, mely az esztergommegyei hősöket az emléken át átmenti az örökkévalóságba, vitéz *Waldvogel* tábornok, *Mátéffy* Viktor képviselő, *Huszár* főispán, *Palkovits* alispán és *Anthony* polgármester állanak. A legteljesebb elismeréssel szólnak mindazok a nagyszerü szoborról, akik még a leleplezés előtt látták és igaz elragadtatással nyilatkoztak felőle zseniális alkotójának, Lányi Dezsőnek, aki most a 72. pozsonyi gyalogezred hőseinek emlékét készíti mütermében.

— **Bodnár Jenő** csillárüzlet, V., Báthory-utca 25., feltünést keltő szabadalmazott villamos-, függő- és asztali lámpákat hozott forgalomba, melyekkel a világitás minden segédeszköz igénybevétele nélkül bármely irányba szabályozható. Fogorvosoknak, nőorvosoknak, laboratóriumokban, rajzasztalokon, kottatartókon stb. ugyszólván nélkülözhetetlen.

Szellemi munkások

számára a rendesnél is fontosabb, hogy szerveik működésének egyensulya biztositva legyen. A leggazdagabb étrend mellett is elveszthető a szervezet munkabirását, tetterejét és rugalmasságát, ha nem viszünk a szervezetbe elegendő **vitamint** még pedig **nyersen,** mert a főzés elpusztitja a **vitaminhatás** nagy részét.

ARNEA VITAMINTÁPSZER

koncentráltan és izletes csokoládé-csemege alakjában tartalmazza az életfontosságu **vitaminokat** és értékes **tápsókat,** melyek szervezetét megerősitik, idegrendszerét felfrissitik és egész közérzetét egy csapásra megjavitják.

Mindenütt kapható!

— **Táncestély.** Az Endrődi-féle tánciskola növendékeinek egy csoportja Álgya Papp Sándorné és báró Kemény Pálné vezetésével folyó hó 25-én a Tiszti Kaszinó Pinkeféle éttermének zöld termében sikerült estélyt rendezett, amelyen a következők vettek részt: Háziasszonyok: Álgya Papp Sándorné, Bakay Lajosné, Baky Imréné, Barcsay Tiborné, gróf Festetics Benóné, Hedry Aladárné, Huszár Aladárné, báró Kemény Pálné, Kiss Gézáné, Lengyel Béláné, báró Mattencleit Jánosné, Rhiemer Béláné, Skublich Rafaelné, Szmrecsányi Györgyné, Vásárhelyi Zoltánné, Wetzel Ernőné. Leányok: Álgya Papp Marianne, Bakay Mela és Margit, Baky Marica, Barcsay Elianne, gróf Festetics Adél, Hüttl Margit, Huszár Vera, báró Kemény Kató, Kiss Irma, Lengyel Ilonka, báró Mattencloit Eszter, Rhiemer Éva, Skublich Lici, Szmrecsányi Ida, Vásárhelyi Erzsébet és Ica, Wetzel Rózsi.

Enyhe, esős idő

A Meteorológiai Intézet jelenti: Az északi mély depresszió visszafelé irányuló mozgást végezve, az északnyugati maximumot visszaszoritotta és miután a légnyomás Közép-Európában sülyedt, bizonyos tekintetben összeköttetésbe jutott a Szardinia felett kifejlődött depresszióval. A Feketetengeren a légnyomás emelkedése a délkeleti részeken déli légáramlást hozott. Közép-Európában az idő sokhelyütt esős. Hazánkban is borult és tulnyomóan esős lett az idő. A besugárzás hiánya miatt a hőmérséklet még alacsony. — Időprognózis: Enyhe és többnyire esős idő.

— **Negyvenéves érettségi találkozó.** *Balla* Károly főv. árvaszéki ülnök, *Fehrentheil* Henrik ny. gimnáziumi igazgató és *Urmánczy* Nándor dr. felkérik életben lévő volt iskolatársaikat, akikkel az 1887. évben a brassói róm. kat. státusz-főgimnáziumban együtt tettek érettségi vizsgát, hogy folyó évi junius hó 3-án este 8 órakor az Erzsébet-szálló éttermében megtartandó negyvenéves találkozón jelenjenek meg.

— **Orvosi hir.** Papp György dr. rendelőjét X., Delejutca 12. sz. alá (Tisztviselőtelep) helyezte át. (Telefon: József 341—69).

— **Argentor** Budapest, IV., Váci-utca 5. Elsőrangu bronz és kinaezüst disztárgyai a legcélszerübb ajándék. Evőeszközei pótolják a valódit.

— **Házasság.** *Vermes* Liviát, Vermes Lipót kisgyékényesi földbirtokos leányát, eljegyezte *König* Imre, a Hochstädter, Cblath és König-cég beltagja Budapesten.

Hirschfeld Nelly (Érsekvadkert) és *Heimlich* Sándor (Kántorjánosi) jegyesek.

Szenes József gyógyszerész Kiskörösön eljegyezte Schwarcz Samu földbirtokos és neje, szül. Reisz Etelka leányát: *Olgát.*

Goldberger Böske (Budapest), *Gellért* József (Mezőtur) — és *Goldberger* Erzsi (Budapest) *Steiner* Ernő dr. (Pécs) jegyesek.

Blumberger Ilonka (Eger) és *Weisz* Ernő (Tokaj) jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Singer Miksa épitőmester (Óbuda) eljegyezte *Havas* Irénkét. (Minden külön értesités helyett.)

Barna Juliska (Kecskemét) és *Róna* József (Baja) f. hó 22-én tartották eljegyzésüket. (Minden külön értesités helyett.)

Fabinyi Zsuzsát eljegyezte *Kádár* Gyula. (Minden külön értesités helyett.)

Harkányi Olgát eljegyezte *Kormos* Jenő (Minden külön értesités helyett.)

Sebestyén Ilust eljegyezte *Stössel* Jenő. (Minden külön értesités helyett.)

Székely Ilonka (Mosonszentjános), *Singer* József kereskedő (Győr) jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Ormay Jenő löcsei mérnök eljegyezte *Klein* Ilonkát, Klein Sámuel földbirtokos leányát Sátoraljaujhelyről.

Szigeti József ékszerész leányát, Mancikát eljegyezte *Fischer* Imre. (Minden külön értesités helyett.)

Gellér Gábor dr. fővárosi ügyvéd és *Politzer* Irén május 26-án házasságot kötöttek.

Szikla Ernő és *Bolgár* Erzsébet házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Rómy László báró tart. tüzérfőhadnagy és *Fenyő* Ilonka színmüvésznő f. évi május 26-án házasságot kötöttek. Tanuk voltak: semsey Semsey Tibor István dr. és Fenyő József dr. ügyvéd.

— **Mübutorok kiállitása** Egyesült Fővárosi Mübutorasztalosok Szövetkezetében Liszt Ferenc-tér 5—9.

— **Koszorumegváltás.** Özv. Braun Dáriusné halála alkalmából Ungár Lipótné 20 pengőt, dr. Fried Károlyné 10 pengőt küldött hozzánk, mint koszorumegváltási adományt, a külföldön tanuló izraelita egyetemi hallgatók segélyalapja javára.

— **Magyar orvosok tanulmányozták az osztrák fürdőhelyeket.** Szombaton este érkeztek vissza Ausztriából résztvevői annak a kirándulásnak, amelyet a magyar határhoz közelfekvő osztrák fürdőhelyek meghivására az *Országos Orvosszövetség* rendezett. Tiz napig tartott az érdekes tanulmányut, amelyen több budapesti kórházi főorvoson kivül a nagyobb vidéki városok tisztiorvosai vettek részt és amelynek során a magyar orvosok behatóan tanulmányozták a Bécs melletti *Baden, Vöslau, a Semmering, Mariagrün* és *Gleichenberg* orvosi berendezéseit, szanatóriumait és azokat az intézményeket, amelyek naggyá tették a fürdőhelyeket és évről-évre emelik ezeknek az idegenforgalmát. Budapestről a társaság legelőször Badenbe utazott, ahol *Kollmann* József volt osztrák pénzügyminiszternek, Baden polgármesterének utasitására a kiránduláson résztvevőket Baden város szállóiban helyezték el. A város hivatalos fogadtatást rendezett a magyarok tiszteletére. Badenből a Semmeringre utaztak az orvosok, előbb azonban kirándulást tettek a Raxra. A Semmeringen volt a hivatalos bankett is, másnap kirándulások voltak mindenfelé, majd a szanatóriumok megtekintésére került a sor. Az osztrák államvasutak által rendelkezésre bocsátott külön vagon Grácba utazott a társaság itt *Stichl* Erich dr., a mariagrüni szanatórium igazgató-főorvosa várta a magyarokat az állomáson, ő kalauzolta őket Grácban. Grácból a vendégek *Gleichenbergbe* mentek, ahol gróf *Brusselle* Alfréd a fürdőbizottság elnöke tett meg mindent, hogy itt a vendégek jól érezzék magukat és ezzel a kirándulás véget is ért.

— **Villamos és teherautó összeütközése.** A Lónyay-utca és Erkel-utca sarkán egy villamos és egy teherautó összeütközött. Platkó József 52 éves kereskedő sulyosan megsérült. A mentők a Rókus-kórházba vitték.

— **Robbanás egy bányában.** *Newyorkból* jelentik, hogy Delaguában (Colorado) a Victor America tüzelőanyag társaság bányájában robbanás történt, amely öt munkást megölt.

— **Kigyulladt repülőgép.** *Párisból* jelentik, hogy Chartres közelében egy katonai repülőgép tegnap repülés közben kigyulladt. A gépen egy kapitány és egy altiszt foglalt helyet. Mindketten ejtőernyővel kiugrottak a gépből. A kapitány halálát lelte.

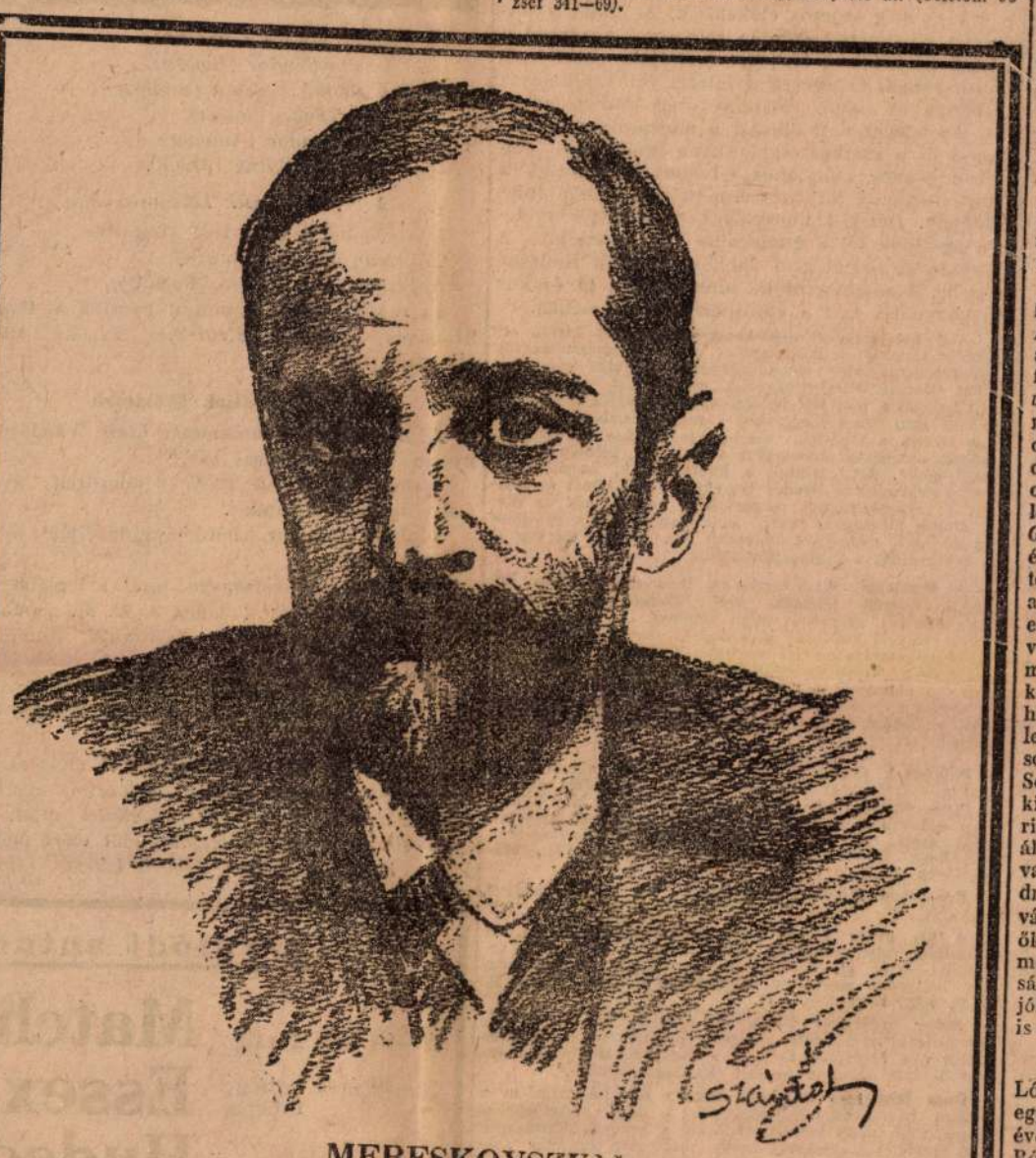

MERESKOVSZKIJ

Magyar nyelven jelent meg először a kiváló orosz iró uj kétkötetes regénye:

A MESSIÁS

— No hát, mit szól ehhez a Lindberg kapitányhoz, Madár bácsi?

— Azt mondom kérem, hogy az Isten iltesse ütet, oszt ha mán amerikai, hát kár, hogy nimet. Mer evvel a szip nagy kurázsival, aki ü benne van, magyar is lehetett vóna.

— De hiszen nem is német, öreg, hanem svéd eredetü.

— Abba, nagyságos uram, nem vagyok érvényes, hogy e mit gyelent, csak gondolom, hogy ük közöttök mán valami nagy külömbsig nem lehet. Különben e nem is fontos, hanem az, amit cselekedett. Mán pedig ebbe csak egyet hibáztatok.

— No mi az, Madár bácsi?

— Az kérem szépen, hogy a szeginy hordárra nem gondolt. Mer teccett olvasni, ugy-e, hogy nem vót üvele semmi más, csak a rajta való gunyája. Hát ha mán mostan e lesz a módi, hogy ijjen messzi utrul is igy gyöjjenek az utasok, egy szál kuferi nekül, akkor mi lesz az iparbul? Mink szeginy hordárok akár visszaadhattyuk a licencet. Ijen nagyon spórolósnak üneki mégse kellett vóna lenni. Különösen mikor, ahogy olvasom, nemcsak, hogy köccsige nem vót az utra, hanem még pizt is keresett vele.

— Ne busuljon öreg, majd annál több poggyászuk lesz azoknak, akik ezután jönnek.

— Hát legyen is kérem, mer különben mi használ látná az ember az egisz mestersignek.

— És mondja Madár bácsi, maga nem kapott rá kedvet, hogy most már szintén átrepülljön az Óceánon?

— Nem én, kérem. Egy azir, mer én mint koros ember hosszu utra az asszony nekül mán nem megyek, mán pedig ü a házi dógot itt nem hagyhattya. Más meg azir, mer nem szabad példát mutatni az embereknek. Mer ösmerem én a népeket. Amijen kiváncsi a természetiyek, a most mind szállna az óperencián tulra. Mán pedig igy mi lesz a vige a dolognak? Ahogy aki innét lakik a tengeren, a mind felszáll, hogy tulra mennyik, aki meg tulnan lakik, mind felszáll, hogy emide gyöjjik. Igy osztán eccerre csak mindenki a lebegőbe lesz, a födön pedig itt is, ott is megighet a rántás, mer nincs senki, aki törőggyik véle. Ezir mondom én, hogy nem kell ojan nagyon firtatni meg kavarni ezt a dógot, mig a népek meg nem keverednek, oszt akkor osztán majd küdheti a kórmány is utánnok az adóir a végrehajtót a lebegőbe.

— Szóval, Madár bácsi, maga azt mondja, hogy csak maradjunk itthon?

— Azt én, nagyságos uram. Mer tessik csak megnizni példávul a gójját, aki minden esztendőbe megpróbájja, hogy nem vóna-e jobb másutt, de bizony csak visszagyön ü mindig a rigi standra. Hát mir ne tanujjik az okos ember az oktalan madár példáján?

— **A vadászebkiállitás** 29-én reggel 9 órakor nyilik meg az Egyetem-utca 6. szám alatt, a Károlyi grófi palota kertjében, melyet ez alkalomból nagyon szépen feldiszitettek. A kiállitáson a vizslák minden fajtáját pompás egyedek fogják képviselni, ugyszintén a foxterriereket és tacskókat is. Bizonyos, hogy az elsőbbségért és az értékes szép tisztelidijakért nagy lesz a versengés. A vizslák csak egy napon, 29-én, a tacskók és foxterrierek még 30-án is ki lesznek állitva. A birálatok délelőtt 10 órakor kezdődnek. Belépőjegy ára, mellyel a kotorékverseny is megtekinthető, 2 pengő, tamulójegy 50 fillér.

— **Nyolcszáz rendőr és tisztviselő vigyáz vasárnap az utca rendjére.** A szociáldemokrata párt vasárnapi népgyülésére a rendőrség minden intézkedést megtett, hogy a gyülés zavartalanságát biztositsa és hogy minden utcai tüntetésnek elejét vegye. A főkapitány külön napiparancsot adott ki, amelyben elrendeli, hogy *a rendőrség egész személyzete a vasárnapi napot készenlétben töltse.* Összesen tizenegy helyen karhatalmi gócpont lesz. A legerősebb készültséget természetesen a népgyülés helyén, a Tattersalba és környékére vezényelték. A kirendelt rendőrkarhatalom főparancsnoka *Koós* Géza dr. rendőrfőtanácsos, aki mellett több főtanácsos, tanácsos és negyvenkét tisztviselő látja el a szolgálatot. Több, mint *ötszáz gyalogos, kétszáz lovas és hetven kerékpáros rendőr cirkál a népgyülés ideje alatt a Tattersalnál* és a főbb utvonalakon. Külön rendőrosztagok állnak a nagyobb utkereszteződéseknél. A főkapitány napiparancsában utasitást ad a kivezényelt rendőrség parancsnokának, hogy *mindennemü tüntetést, rendzavarást és utcai csoportosulást a legerélyesebben akadályozzon meg.* A nagy karhatalmi készenlétre, hirek szerint, azért van szükség, mert egyes verziók szerint *a gyülést Vági-párti agent provokatőrök meg akarják zavarni.* Ugyancsak tartanak attól, hogy a *népgyülésről távozó munkások közé is olyan elemek keveredhetnek, akik az alkalmat felhasználva, tüntetést akarnak rendezni.*

— **Pályázat** A három évfolyamra terjedő állami polgáriskolai tanárképző főiskola első évfolyamára, az 1927/28-ik iskolai évre négy szakcsoportban 40—40 hallgató fog felvétetni. E hallgatók előtanulmányaik sikeréhez képest részint megélhetésüket állami segitséggel megkönnyitő kedvezményekkel (teljesen ingyen vagy méltányosan megállapitott dijért lakás és ellátás), részint anélkül, pusztán mint segély nélkül bejárók fognak felvétetni. A pályázat határideje 1927 junius hó 15. napja.

— **Iskolatársak közgyülése.** A Fáy András reálgimnázium (azelőtt Mester-utcai gimnázium) volt diákjainak egyesülete e hó 29-én délelőtt 10 órakor tartja Mester-utca 60. szám alatt, a gimnázium tornatermében alakuló közgyülését. A volt diáktársakat ezuton is felhivja az előkészitőbizottság, hogy a közgyülésen jelenjenek meg.

— **Megalakult a József nádor céh.** A magyar történelmi mult emlékeinek megvédésére, amint ma már jelentettük, megalakitották a József nádor céht. Az alakuló közgyülés ma délután Pest vármegye históriai multu disztermében *József* és *József* Ferenc királyi hercegek jelenlétében folyt le. Igen nagy érdeklődés mutatkozott a megalakulás elé, amelynek az a hivatása, hogy *megmentse és megőrizze a jövendő számára a mult emlékeit.* A diszes társaság sorában ott volt *Festetich* Pál gróf, *Kertész* K. Róbert államtitkár, *Czabalay* Kálmán, a Közmunkák Tanácsának alelnöke, *Lieber* Endre fővárosi tanácsnok, *Lechner* Jenő, *Veres* Endre, *Palóczy* Edgar, *Harsányi* Pál, *Felvinczy Takács* Zoltán, *Horváth* Henrik, *Rexa* Dezső, *Nemes* Antal püspök, *Horváth* Károly, *Sacelláry* György, *Zsille* Kálmán festőművész, vitéz *Hegedüs* Elek, *Aggházy* Kamill, *Bevilaqua* Béla dr. és még igen sokan. Fővédnöke a céhnek a két királyi herceg lett, elnöke *Festetich* Pál, ügyvezető igazgatója *Aggházy* Kamill, főtitkára *Bevilaqua* Béla dr. A megalakulás alkalmából az ünnepi beszédet József Ferenc királyi herceg mondotta, kifejtvén, hogy *a most megalakult céh szimboluma akar lenni a mult bájos, tradiciókkal teli, munkás és termékeny céhéletnek.* A multnak védelmében akarják most felépiteni a jövendőt és éppen ezért figyelmeztet, hogy *legyünk konzervativok, de ne zárkózzunk el a haladástól sem és fogadjuk el, amit nekünk a fejlődés ad.*

— PÓRUSAINAK FOLYTONOSAN LÉLEGZENI KELL, MERT AZ ELTÖMESZELT PÓRUS PETYHÜDT, RUGALMATLAN ARCBŐRT OKOZ, A YES PORCELLÁNPOUDER AZ A VEGYMENTES POUDER, AMELY A PÓRUSOKAT NEM TÖMITI.

— **Iskolatársak találkozása.** Felkérem a brassói m. kir. felsőkereskedelmi iskola 1902. évben végzett osztálytársaimat, hogy az 1927. junius hó 15-én tartandó 25 éves találkozóra résztvétüket és pontos lakhelyüket mielőbb bejelenteni szives kedjenek. Balogh György m. kir. állampénztári tanácsos, Budapest, IV. ker., Eskü-tér 8. Adófelügyelőség.

A dési áll. fögimnáziumnak az 1907. évben érettségit tett növendékei abban állapodtak meg, hogy találkozójukat ott fogják tartani, ahol volt osztályfőnökük, Cs. Lázár Ottó annakidején tartózkodni fog. Cs. Lázár Ottó jelenleg a miskolci kir. kat. fögimnázium tanára, a dési diákok huszéves érettségi találkozójukat Miskolcon fogják tartani junius 15-én. Ugyanakkor fogják ünnepelni Cs. Lázár Ottónak harmincéves tanári működését. Mindazon érdekeltek, kik a kettős ünnepségen részt akarnak venni, szives kedjenek ezen szándékukat sürgősen közölni Mózes Ábrahám nyug. vasgyári tisztviselővel, Miskolc, Major-utca 11.

Felkérem mindazokat a kartársakat, akik a vasuti tisztképző-tanfolyamot 1901/1902. tanévben elvégezték, hogy a f. évi junius 11-én, a budapesti keleti pályaudvar külön éttermében este 8 órára tervezett 25 éves találkozón megjelenni szives kedjenek. A részvételt kérem junius 8-ig Szarvas János főintézőnek Budapest, VI., Andrássy-ut 75., II. 54. bejelenteni.

— **A győri gimnázium ünnepe.** *Győrből* táviratozzák: A győri Szentbenedekrendi Czuczor Gergely gimnázium 300 éves jubiláris ünnepségei ma kezdődtek meg. Az intézet 300 éves fennállásának évfordulójára az intézet volt növendékei az ország minden részéből s a megszállott területekről is igen nagy számmal jöttek el Győrbe. Klebelsberg Kuno gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében Gévai Wolff Nándor államtitkár jelent meg, megjelent továbbá az intézet volt növendékei közül Balogh Jenő dr. nyugalmazott igazságügyminiszter, Esterházy Móric gróf földbirtokos, Gévai Wolff Lajos soproni alispán, Wachtler István országgyülési képviselő, Csathó Gyula ny. curiai biró, Dzsida Ottó tankerületi főigazgató, Preszly Elemér Pest vármegye főispánja és még számos előkelőség. A jubiláris ünnepség alkalmából délután félhatórai kezdettel a Városi Szinházban előadást tartottak, amelynek müsorszámait nagyrészt az intézet volt tanitványai szerezték és fiatal, valamint öreg diákok adták elő. Az intézet volt diákjai a mostani tanulóifjusággal és a cserkészcsapatokkal együtt este félkilenc órakor lampionos felvonulást tartottak a város utcáin. A jubiláris ünnepségek holnap folytatódnak. Délelőtt ünnepélyes szentmise keretében szentelik fel a gimnázium uj zászlóját. A zászlóanyai tisztet gróf Jankovich-Bésán Endréné tölti be. A zászlószentelés után délelőtt 11 órakor diszközgyülés lesz a városháza nagytermében.

— **A balatonfüredi orvoskongresszuson** egy kiváló orvostanár tette azt a megállapitást, hogy az emésztőszervek megbetegedése esetén legtöbbször minden külön gyógyszer nélkül sikerült teljes gyógyulást elérni. Ezt az érdekes megállapitást a mai kor betegei nehezen fogják megérteni, amiként igen nehéz megértetni a legtöbb emberrel azt is, hogy tisztán a táplálék alapos megrágása és ezzel az emésztés elősegitése önmagában milyen sok komoly bajnak veheti elejét. Azt ajánljuk a hitetleneknek, használjanak jóideig rendszeresen Baeder **Ovenall** fogkrémet és szájvizet és maguk fognak meggyőződni arról, hogy az ételek alapos megrágása révén, amit viszont fogaik erősitése tesz lehetővé, mennyivel könnyebb lesz részükre az emésztés és kevesebb a gyomorbántalom.

— **Halálozás.** **Schweiger** Béla dr. hirneves budapesti ügyvéd felesége, szül. cselkó-lehotai Cselkó Mária hosszas szenvedés után elhunyt. A jótékonyszivü hölgyet előkelő rokonság gyászolja. Temetése a róm. kat. egyház szertartása szerint vasárnap délután 4 órakor lesz a kerepesiuti temető halottasházából. Rekviem a Domonkosatyák templomában hétfőn reggel 10 órakor lesz.

Lukács Mór általánosan tisztelt belvárosi kereskedő, a Lukács Sándor és Társa cég főnöke ma 65 éves korában elhunyt.

— **Patkányok és egerek irtására** legjobban ajánlható a „Ratinol" irtóanyag, mely egy fertőző betegséget plántál az illető állatfaj közé és gyökeresen kiirtja. Más állatra vagy emberre nem ártalmas. Ugyanezen cégnél beszerezhetők sváb-, ruszni-, csótányirtószerek is. Postaszétküldési hely: Ratinol Laboratorium, Budapest, VII., Murányi-utca 36.

— **Korpásodó fejbőre** meggyógyul, ha a Gésa-krémet használja.

— **A kis Penta** 3.5 HP ráakasztós csónakmotorral, öt személlyel tulterhelve, a Dunán ár ellen 8—9 km. sebességet értek el, dacára annak, hogy a csónak nem volt kedvezően méretezve. Forgalomba hozza: Körting B. és E. r.-t., Kisfaludy-u. 11.

— **Buser** professzor Teufen-ből (Svájc), az ismert előalpesi leánynevelőintézet vezetője Budapestre érkezett és junius 6-ig bezárólag 9—11-ig a Hungária-szállodában érdeklődőknek szivesen szolgál felvilágositással.

— **Hogy lehetséges az, hogy** nagyon sok háztartásban a benzint használják folttisztitónak s nem törődnek az abban rejlő nagy veszéllyel? Rolf, a modern folttisztitószer tökéletes biztonságot nyujt, mert nem ég, nem robban — csak tisztit. Kapható mindenütt.

— **Ringer Jenő dr.** elme- és kedélybetegek gyógyintézete I., Lenke-ut. Telefon: József 383—21.

— **Fiatalos kebleit** megőrizheti, azoknak ifjukori ruganyosságát visszaszerezheti a **Jomel** készitmény rövid használatával. Minden gyógyszertárban, ára 2 P. 40 fillér. Főraktár: Hunnia-gyógyszertár, Erzsébet-körut 56. Diszkrét postai szétküldés.

— **A Salamander-cég pünkösdi vására szenzációi.** Cipővásárlása alkalmával okvetlen látogassa meg a cég üzleteit: Erzsébet-körut 36, Andrásy-ut 37, Kecskeméti-utca 19, Kossuth Lajos-utca 2.

Megjelenik minden vasárnap — Rovatvezető Siró György

A Magyar Turaut befejezése és eredménye

A *Királyi Magyar Automobil Club* turautját a *Hungária* nagyszállóban megtartott pompásan sikerült bankett rekesztette be, melyen *Szelnár* Aladár felolvasta a turaut következő eredményeit:

Az első nap indult 46 automobil, beérkezett 43. A második nap ujra indult a 46 és beérkezett 45.

A helyezettek a turakocsik kategóriájában:

1. *Károlyi* Ferenc gróf *(Bianchi).*
2. *Rónay* Endréné *(Fiat 509).*
3. Vitéz *Kaszala* Károly *(Rover).*
4. *Iványi* Gyula *(Lancia Lambda).*
5. *Albrecht* kir. herceg *(Steyr).*
6. *Somogyi* Andor *(MÁG).*
7. *Kelemen* Lajos *(Fiat 503).*
8. *Katona* Artur dr. *(A. D. M).*
9. C. C. *Friese (Magomobil).*
10. *Mándy* László *(Benz Mercedes).*
11. *Kollarits* József dr. *(Amilcar).*
12. *Dárday* Gábor *(Magomobil).*
13. *Kármán* Aladár *(A. D. M.).*
14. *Holub* József *(Magomobil).*
15. *Festetics* Pál gróf *(Fiat 503).*
16. Ifj. *Almássy* Imre gróf *(Steyr).*
17. *Rein* István dr. *(Renault).*

A sportkocsik kategoriájában:

1. *Wolfner* András báró *(Bugatti).*
2. *Szini* János *(A. D. M.).*
3. *Heteés* Sándor *(Bugatti).*
4. *Delmár* Walter *(Steyr).*
5. *Cerry* Károly *(A. D. M.).*
6. *Pálffy-Daun* József gróf *(A. D. M.).*
7. *Lyka* István *(O. M.).*
8. *Almássy* László Ede *(Steyr).*
9. Ifj. *Horthy* Miklós *(A. D. M.).*
10. *Wolfner* László *(Steyr).*
11. *Zichy* Tivadar gróf *(Bugatti).*

Nyergesujfalunál a sebességi verseny alkalmával
Balázs László
146·7 km-es
sebességet ért el
SUNBEAM
motorkerékpáron
Kedvező fizetési feltételek!
Vezérképviselet:
Magyar Abroncs- és Kerékgyár Rt.
VI, Jókai-utca 8. Telefon: 133—55

12. *Vadász* Miklós *(Amilcar).*
13. *Wilhelm* Sándor *(Ballott).*
14. *Heinzmann* Ágoston *(Amilcar).*
15. *Péchy* Tamás *(Rover).*
16. *Lukács* Andor *(Amilcar).*
17. *Delmár* Walterné *(Steyr).*

A versenykocsik kategóriájában:

1. *Széchényi* Miklós gróf (Bugatti)
2. *Feledy* Pál dr. (Bugatti)
3. *Lipthay* Antal báró (Bugatti).

Az autók között teamdijat nyertek a *Magyar Általános Gépgyár*, a *Steyr*-gyár és az *Austro Daimler*-gyár.

A vándordijak győztesei:

A *Tiszántuli Automobil Club* vándordiját nyerte *Wolfner* András báró.

Zichy Béla Rezső gróf vándordiját nyerte *Galgóczy Heteés* Sándor.

Wolfner Tivadar báró vándordiját nyerte *Delmár* Walter.

A parádi hegyiversenyen, mint a legjobb időt elért autóvezető: *Szini* János *A. D. M.* gépkocsin 7 perc 3.6 mp. nyerte a *Tiszántuli Automobil Club tiszteletdiját.*

A sikon mint legjobb időt elért autóvezető *Delmár* Walter 23.19 mp. nyerte *Bláthy* Ottó Titusz dr. diját.

A sikon és hegyen legjobb időt elért motorkerékpáros *Hummel* Endre *(Velocette)* nyerte a *magyarországi Bugatti-vezérképviselet* diját.

A sikon és hegyen legjobb időt elért mellékkocsis motorkerékpáros *Urbach* László *(Harley Davidson)* nyerte *Batthány Strattmann* László herceg diját.

*

Végigolvasva a hivatalos eredményeket, legelőször is *Széchenyi* gróf neve tünik a szemünkbe, ki a versenykocsik kategóriájában lett az első. Még egészen fiatal vezető, de különösen azok után, mit a parádi hegyiversenyen látunk tőle, bizonyára gyakran lesz még az elsők között.

A sportkocsik osztályának győztese *Wolfner* András évek óta szereplője minden komolyabb versenyünknek. Rutinos és rendkivül temperamentumos vezető, kinél a rutin és temperamentum megfontoltsággal párosul. Képességei szerint már régen megérdemelte a mostanihoz hasonló eredményt.

A turakocsik győztese *Károlyi* gróf szintén nem állott eddig az első frontban. Győzelmét kétségkivüli vezetői képességén kivül nagyszerü megbizhatóságu, könnyen kezelhet s amellett igen sebes *Bianchi* kocsijának köszönheti.

*

Külön elismerő szavakkal kell megemlékeznünk a turaut *Fiat* vezetőiről, kik közül Zombori *Rónay* Endréné a végosztályozásban a második helyet érte el kis 509-es *Fiat*-jával. Automobilversenyeinknek már régi szereplője. Tudásban fokozatosan haladt előre, mig végre mostani nagyszerü eredményét elérhette. Győzelmének értékét még sulyosbitja az, hogy kocsija *egészen normális széria gép*, rendkivül kis hengerürtartalmu, egy literen aluli, már eddig mintegy 17.000 kilométert

Magyar Turaut.
Urbach László a mindennapi használatban 12.000 km.-t futott teljesen normál széria kivitelü
HARLEY DAVIDSON
mellékkocsis motorkerékpárral
rekordidő alatt győz
a parádi hegyiversenyen, 700 km. lefutása után a sebességi versenyen és **109·1** km.-es **sebességgel magyar oldalkocsis rekordot állit fel.**
Ez az eredmény fényesen igazolja, hogy a Harley Davidson a leggyorsabb, közismert megbizhatósága mellett.
3 Harley Davidson a startnál
3 Harley Davidson a célnál
MAJLÁTH MIHÁLY
Hunyadi-tér 12.

Magyar Turaut
Delmár Valter
STEYR
autón
a leggyorsabb sportkocsi időt éri el
A sikverseny győztese
A Steyr-team teamdijat nyer
Gyári eladási központ:
Ferenciek-tere 3

A valódi automobilista karriérje
20—25 éves koráig: **Matchless** motorkerékpár
25—30 éves koráig: 6 heng. **Essex Super-Six** autó
30 éven felül: 6 heng. **Hudson Super-Six** autó
BÁRDI Kossuth Lajos-u. 6.

Lányi Dezső

VASÁRNAPI UJSÁG. 1918
107. l.

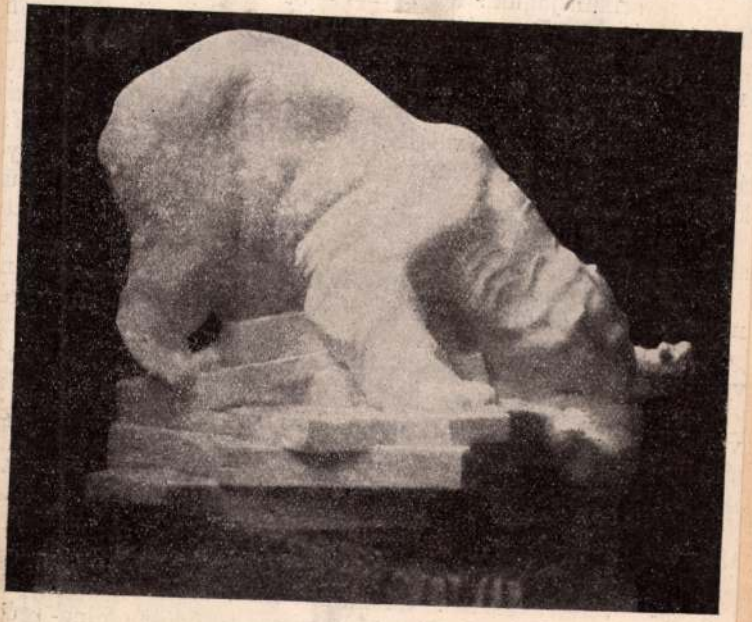

Lányi: ~~Zsigmond~~: Vidrát fogó jegesmedve.

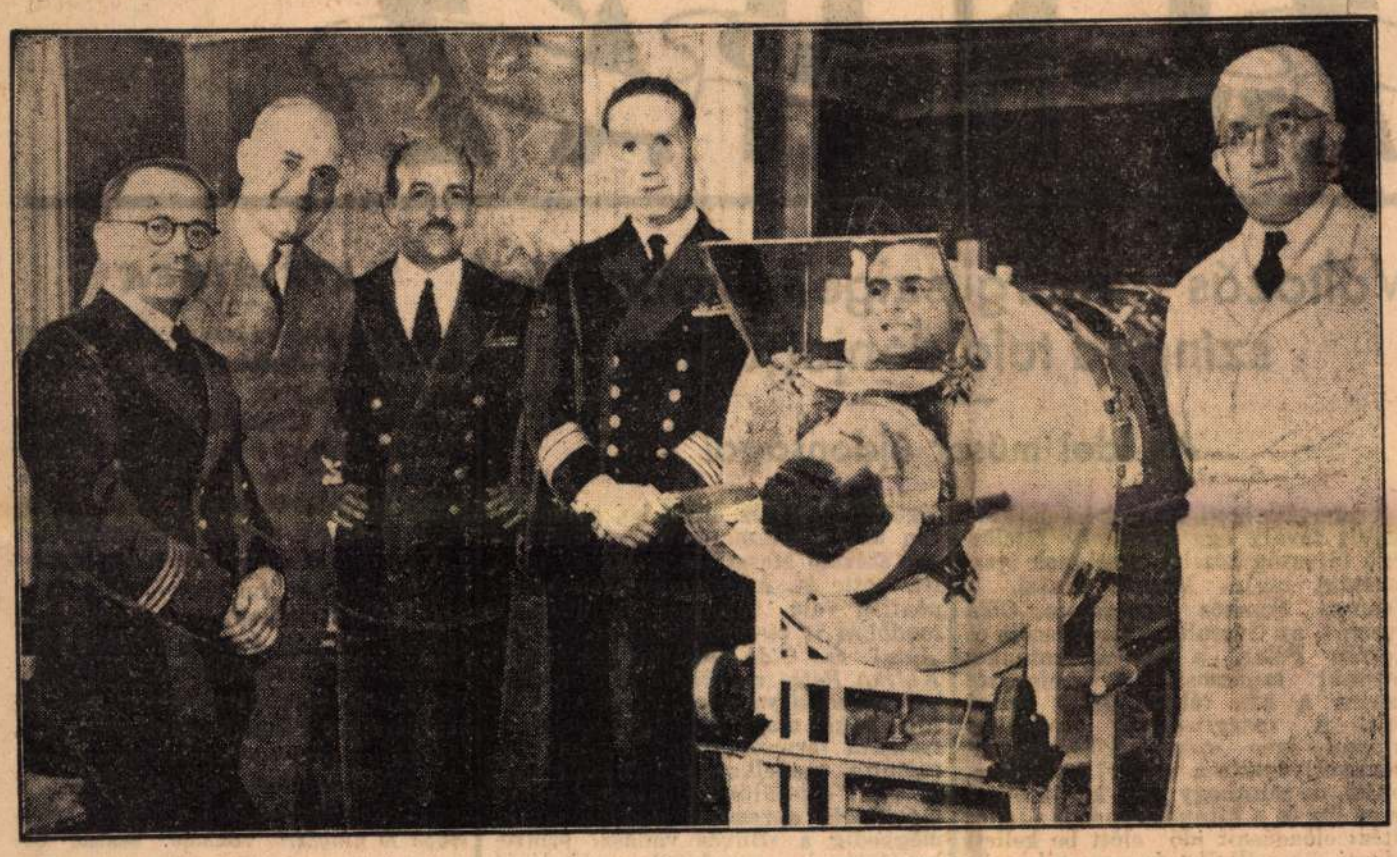

FRED SNITE, egy amerikai milliomos fia, aki gyógyíthatatlan tüdőbajban szenved és ezért két és fél év óta »acéltüdő«-ben él, Lourdes be érkezett, ahol bajára csodálatos gyógyulást vár. A képen Fred Snite a szerkezetben nyugszik, körülötte orvosai és a Normandie óceánjáró tisztjei állnak

Az „Egek kapujának fiai"

Látogatás Kárádon, egy kilencvenéves különös szekta híveinél

Kárád, május 26.
(Az Est tudósítójától)

Dunántúli kisközség. Kilométereket gyalogol az ember az utolsó vasúti állomástól gazdag földek és viruló kis erdők között s egyszerre csak felmerül a jóízű magyar tájból *Kárád*. Tucatfalu, amelynek látszólag nincs nevezetessége. *Pedig titkot rejt magában.* Titokkal van erre tele minden a szláv világ küszöbén, a magyarság végvárában. *Itt még élnek a homályos szláv babonák.* A dúsgazdag szláv mítosz teleszórta az egész vidéket bánatos, de ártalmatlan túlvilági lényekkel.

A kaukázusi ember szektát alapít

Ilyen légkörben természetesen virulnak a szekták és éppen *Kárád* dicsekedhetne avval, hogy *itt él a világ legkisebb létszámú s minden bizonnyal legfurcsább szektája: az Egek kapujának fiai«.*

Ennek a szektának a hire hozott bennünket Kárádra. *Félszáz hivője sincs, mégis él, közel száz esztendeje,* amióta megalapította egy kaukázusi orosz legény, Wladimir *Otov*, aki az orosz hadakkal került hazánkba s ittrekedt. Első kárádi ismerősünk, egy értelmes csőszforma ember, nem tartozik ugyan a szekta hivei közé, de tudja, hogy *az alapító kaukázusi legény* odahaza vezetője volt ugyanennek a szektának, amely a túltengő orosz szektáriánus világban is tekintélyes volt, kis létszáma, furcsa szertartásai és hite miatt.

Wladimir *Otov* szektája, úgylátszik, *exkluzív szekta* volt, melynek *előkelő kaukázusiak* voltak a tagjai. El lehet képzelni, mekkora tekintélye lehetett Oroszországban ennek a már kipusztult szektának, ha *a hithű muzulmán kaukázusiakat is el tudta téríteni Allah hitétől.*

A kárádi fiókszekta nem fejlődött tovább. *Maximális létszáma 98 fő volt az alapítás idejében, ma pontosan 47-en* vallják magukat az »Egek kapuja fiai«-nak. Hitének gerincében az áll, hogy *az emberiségnek a földön el kell készíteni azt a kaput,* amelyen keresztül egykor bejut az Egek országába. Ez azonban nem lehet akármilyen közönséges kapu. *Elkészítése szigorú szabályokhoz van kötve.*

A kapunak pontosan *száz esztendő alatt* kell elkészülnie, öt generáció munkájával, de ennek az öt kiváltságos nemzedéknek *rokonságban* kell lennie. Minél közelibb rokonok a kapu száz esztendő alatt egymást követő készítői, annál biztosabban eléri célját, valamennyi hivő bejuthat rajta keresztül az Egek országába. Eredeti kikötése volt a szektának, hogy a *generációk képviselőjének, mely a kaput készíti, húszesztendősnek kell lenni.* A szekta mai vezetője a *80 esztendős Galla István,* akinek a családjában *szorgalmas, de lassú munkával már 60 éve készül a kapu.* A lassúság érthető, mert *csak minden húsz esztendőben* dolgozik rajta egy-egy húszesztendős legény.

Négy Galla a kovácsmühelyben

Az első felvilágosítások után ismerősünk közölte még, hogy a szekta hívői *csendes, maguknakvaló, zárkózott emberek, nem szívesen beszélnek az ügyről.* Mindamellett beállítottunk *Galla* István portájára, aki a község érdemes kovácsmestere. Ezt a mesterséget úgy viszi tovább minden *Galla*-fiú, mint az Egek kapujának titokzatos hitét.

A kormosfalú, üllőcsengéstől hangos *műhelyben* éppen egy szekeret vasalnak. A legidősebb Galla, a 80 éves megkér, hogy várakozzunk egy keveset, mert munka közben nem lehet beszélni. *A műhelyben még négy Galla foglalatoskodik. A 80 éves Galla* István fia, a 60 éves *Galla* Sándor, unokája, a 40 éves *Galla* József és a dédunokája, a 20 éves *Galla* Pál. A Galla-család biztos eredményt akar elérni az Egek kapujával, tehát úgy oldotta meg a kérdést, *hogy minden Galla húszesztendős korában már nős ember és belép a műhelybe, de belép abba a munkába is,* amelylyel az Egek kapuja készül.

A műhely mögött a kertben *egy fehérre meszelt épület* áll. Ott gyülekeznek időnkint az Egek kapujának fiai. Ott készül húszévenkint a kapu is. Az Egek kapujának fiai messze földön híresek jámboroságukról. Bort nem isznak, indulatuk talán nincs is.

Félóra mulva elkészül a frissen vasalt szekér, *a négy Galla lerakja a szerszámokat,* azután lassan körülvesz.

„Senkit se bántunk, senki se bánt"

— Magukhoz jöttem, emberek, — mondom — mert úgy hallottam, hogy maguk az *Egek kapujának fiai.*

— *Úgy van, uram. Fáradjon beljebb nálunk.*

Bent a ház előző szobájában meghatja az embert a *puritán fehérség.* Sehol semmi kép, semmi dísz, csak a fehérség, amelyet megszínesít az ablakon beszökő fény.

— *Nincsenek nekünk titkaink, uram* — mondja *Galla* István. — Mi is hiszszük az *Egek Urának* létezését és tudjuk azt, hogy *az égbe csak a kapun keresztül lehet bejutni.* Gondolom, hogy miért jött hozzánk, de mondhatom, *nem talál itt semmi rosszat.* Ismernek bennünket erre, jól elvagyunk az emberekkel, nem bántunk senkit, bennünket sem bánt senki. Békésen élünk, dolgozgatunk.

Azután elmondja a legidősebb *Galla,* hogy *már csak ő az egyetlen, aki ismerte Wladimir Otovot, a kaukázusi embert.* Az orosz alapította meg a szektát, de *Kárádon* már nem tudott elkezdeni kaput építeni, mert elmult húszéves és nem volt gyereke sem. *Az első kalapácsütést Galla István végezte,* pontosan húsz esztendős korában és azóta *három utóda* dolgozott a Kapun, melynek *elkészültéig ezek szerint még 40 esztendő van hátra.* Negyven esztendő mulva készen fog állni a díszes vaskapu, akkor először is *átemelik minden időközben elhalt hívő sírja fölött,* mintha képletesen átmenne rajta a halott.

Ez a száz esztendő, ami a Kapu elkészültéig eltelik, előkészíti a vezeklést mindazok bűneiért, akik előbb haltak el és azokért is, akik a Kapu felállítása után fognak meghalni. Azok már megszabadulnak attól, hogy előzőleg évekig kelljen a túlvilágon »várakozniok« a Kapu előtt. Mert aki, mint tiszta életű hivő, már a Kapu felállítása után hal meg, *annak koporsóját átviszik a Kapu alatt és az illető ezzel már üdvözül is.*

A titokzatos vaskapu

Az öreg *Galla* feláll:

— Akarja, uram, látni a Kaput?

Átmegyünk a füves kiskerten, *benyitunk a titokzatos házba.* Ez az épület is csupa fehér fal. *csak az északi falát boritja be a vasból kovácsolt, roppant kapu,* beleágyazva a ház földes padlójába. Ha soha semmit sem tudtam volna a szekta orosz eredetéről, most azonnal rá kellene jönni. A sok művészi érzéssel kikovácsolt kapu *egyetlen bizánci díszítéstömeg.* Olyan, mint egy óriási vasból épített *ikon,* csak *a kazáni Fekete Mária mellképe* hiányzik belőle, meg az örökmécs. Csodálatos vasvirágok nyílnak rajta.

A húszéves Galla hozza a karján kisfiát, aki hat hete született s márisolyan kis vasgyúró, mintha már hónap és nem is húsz esztendő mulva kellene odaállni a Kapu elé az *utolsóelőtti* munka elvégzésére. Az utolsó kalapácsütés aztán már *ennek a kis hathetes csecsemőnek a fiára vár,* ha minden jól megy, az elkövetkezendő negyven esztendőben. (b. g.)

Június 5-én aláírják az angol-orosz egyezményt?

Páris, május 26
(Magyar Távirati Iroda)
(Tudósítás eleje a 4. oldalon)

Az angol külügyi hivatal tegnap este nyolc órakor diplomáciai úton eljuttatta a francia külügyminiszterhez az angol-francia-orosz egyezmény megkötésére vonatkozó *új angol tervet.* A francia külügyminisztérium szakértői tüstént tanulmányozni kezdték az angol javaslatokat.

Az éjszaka folyamán Páris és London között teljes megegyezés jött létre az egyezmény végérvényes szövegét illetően.

A *Petit Journal* értesülése szerint *az egyezmény aláírására június 5-én kerül sor.*

A *Matin* londoni jelentése szerint jólértesült angol körökben kijelentették, hogy

az új francia-angol terv Szovjet-Oroszországnak minden pontban elégtételt szolgáltat.

Jóllehet Nagy-Britannia tekintetbe vette az összes szovjetkívánságokat, tegnap este angol hivatalos körökben figyelmeztették a sajtót arra, hogy *tartózkodjék minden elhamarkodott optimizmustól.*

SZÍNHÁZ ZENE RÁDIÓ

Látogatás Lányi Dezső hollywoodi műtermében

Hollywood, május 26
(Az Est tudósítójától)

A hollywoodi képzőművészek sorában alig van elfoglaltabb ember *Lányi* Dezsőnél, a kiváló magyar szobrásznál. Körülbelül egy éve, hogy Csikágóból jövet Hollywoodban telepedett le. A kaliforniai Art Clubban van műterme. Lányinak nagy sikerei vannak a film fővárosában és bámulatosan gyors művészi meglátásainak, villámsebes technikájának tulajdonítható, hogy *nagyon elfoglalt emberekről szinte »kapásból« mintáz szobrokat.* Louis B. *Mayert*, a Metro elnökét egy estélyen tánc közben mintázta meg, illetve figyelte meg Mayert és másnap emlékezetből mintázta meg a hatalmas moziember remek szobrát. *Korda* Sándort például *telefonbeszélgetése közben* mintázta Lányi.

— A karikatúra-szobornak — mesélte Lányi Dezső — tulajdonképpen én vagyok a pionírja. Persze komolyabb alkotásaim is vannak. Az én művem többek között a zsolnai Baross-szobor és a kaposvári Rippl-Rónai szobor.

Legjobb művének az esztergomi »Hősök emlékművét« tartja. VI. György angol király koronázásakor szobrot mintázott a brit uralkodóról és ebből a szoborból *másfélmillió szobrocskát készíttetek* a koronázási ünnepségek alkalmából. Ennek a szobornak köszönheti amerikai szerződését.

— Ideérkezésem óta — mondta még *Lányi* Dezső — *állandóan kapok rendeléseket.* Megmintáztam Katherine *Hepburnt*, *Klemperert*, a *Ritz*-fivéreket, *Stokowskit*, *Menjout*, Claudette *Colbertet*, *Hubeliket*, *Kosterlitzet*, Paul de *Kruifot*, Van *Dyke* rendezőt, Jesse *Laskyt*, Luella *Parsont*. Megmintáztam ezenkívül az »Esquire« című híres magazin elnökét, *Kordelt*, *Zukor* Adolfot, *Lengyel* Menyhértet és sok-sok más ismert hírességet.

Troilus és Cressida a Nemzeti Színházban

A Nemzeti Színház tervezi, hogy a jövő szezónban előadja *Shakespeare* »Troilus és Cressida« című darabját. Az új fordítás *Szabó* Lőrinc munkája.

Jean Gabin és Michele Morgan bűnügyi filmben szerepel

»*Rendőri felügyelet*« a címe Jean *Gabin* és Michele *Morgan* legújabb filmjének, amely műfajára nézve úgynevezett *bűnügyi film*. A filmet egyszerre mutatták be Zürichben, Antwerpenben és Newyorkban és egybehangzó értesüléseink szerint mindenütt *kivételes* sikerrel.

Változás a margitszigeti szabadtéri színpad tulajdonjogában

Az idei műsor újdonságai

A margitszigeti szabadtéri játékok ügyeit tavaly egy korlátolt felelősségű társaság kezelte, amelynek igazgatósági tagjai *Németh* Antal, a Nemzeti Színház igazgatója, *Oláh* Gusztáv, az Operaház főrendezője és *Kaffka* Péter, a Közmunkatanács műszaki tanácsosa. A bejegyzés szerint a kft. tőkéje 20.000 pengő volt. A margitszigeti szabadtéri színpad igen szép erkölcsi eredménnyel végezte a tavalyi nyári szezonját, de minthogy igen korán állott be az ősz és a kitűnően induló »János vitéz« előadásait idő előtt be kellett fejezni, *a vállalkozás anyagilag jelentős ráfizetéssel végződött.* A margitszigeti szabadtéri színpadon pillanatnyilag a mágnás szereplők készülődnek a kormányzóné jótékonycélú előadására, de a rendes üzem készülődéséről híradásunk egyelőre nincs.

Amint megtudtuk, a helyzet pillanatnyilag az, hogy *a kft. szünetel.* Nem oszlott fel, de a kft. tulajdonjogában változás állott be, amennyiben azt a Közmunkatanács épületében székelő Margitsziget Gyógyfürdő Rt. vette át. A színművészeti szempontból való vezetése a színháznak *továbbra is megmarad azért Németh Antal és Oláh Gusztáv kezében és Kaffka Péter működése is biztosítva van műszaki szempontból.* A kft. a június 7-iki margitszigeti ünnepi est számára természetesen ingyen bocsátotta rendelkezésre a színpadot és mint értesülünk, *június közepén megkezdik a rendes előadásokat is*, mégpedig a »Bűvös vadász« színrehozatalával, amelynek előadását *Oláh* Gusztáv fogja rendezni. Az idén *tervbevették több operának a bemutatását*, részint *Oláh*, részint *Nádasdy* rendezésében és újra játszani fogják a »János vitéz«-t is, részben új szereplőkkel. *Augusztusban kerül sor Németh Antal új rendezéseire.* Két estére *Pertile* vendégszereplését is tervbevették.

Szedő Miklós

Szedő Miklós hangversenye Braziliában

A braziliai lapok most érkezett példányai nagy dícsérettel emlékeznek meg *Szedő* Miklós opera- és rádióénekes hangversenyéről. Az »*O. Estado de S. Paolo*« kiemeli a mai magyar énekművészet magas színvonalát. *Különösen Kodály dalai arattak nagy sikert* a kritika szerint. *Szedő* Miklós műsorán *Dohnányi*, *Dienzl*, *Puccini* művei is szerepeltek.

Dr. *Szedő* Miklós egy *operastagione első lírai tenoristája lesz*, olaszul énekli a »Traviata«, »Tosca« és a »Mosoly országa« vezető férfi szerepeit.

Egy hollywoodi filmszínésznő élete filmen

Hollywoodból jelentik: A Fox-studió megvette Frances Marion eredeti témáját, amelynek »Áldott Molly« a címe. A történet néhai Mary *Dresler*-ről, a híres Metro-színésznőről szól, aki három évvel ezelőtt halt meg.

Marlene Dietrich

Marlene Dietrich elvállalta egy francia film főszerepét

Marlene Dietrich, mint a párisi *Filmservice* jelenti, Párisban tartózkodik, ahol aláírta egy francia filmgyár szerződését. A világhírű sztár a »*Dédée d'anvers*« című film főszerepét fogja játszani, amelynek felvételei *szeptemberben kezdődnek meg.*

Balszerencse üldöz egy filmet

Hollywoodból írják: Úgylátszik, balszerencse üldözi a Selznick vállalat milliós filmjét, amely Margaret *Mitchel* »Elfujta a szél« című regényéből készül. *Cukor* György, a híres magyarszármazású rendező akarta először rendezni a filmet, de tíznapi munka után megvált a gyártól. Aztán Victor *Fleminget* szerződtették, de háromheti rendezés után *betegség címén ő is lemondta* a rendezést.

KIS HÍREK

A június 7-én rendezendő margitszigeti díszelőadás rendezőbizottsága a következő sorok közlését kéri:

»Mindenféle híreszteléssel szemben itt közöljük pontosan *a szabadtéri játékok és az előadásutáni események* jegyárait. A szabadtéri színházi előadás jegyei: 20, 15, 12, 10, 8, 6, 4, 2, 1 pengő. Előadás után I. *Vacsora a Piccadily étteremben, cotillonos táncestéllyel egybekötve*, belépőjegy ára 4 pengő, vacsorajegy ára 4.50 pengő (borravalóval). II. *Vacsora a Csárda étteremben, magyaros műsorral.* Belépőjegy ára 2 pengő tombolával együtt, vacsorajegy ára 3.50 pengő (borravalóval). III. *A Parisien Grill-ben táncos műsor*, műkedvelők felléptével, belépőjegy ára 6 pengő. *Kombinált belépő a három helyiségbe 10 pengőért váltható.* Szabad bejárást biztosító autóplakettek 2 pengőért korlátolt számban kaphatók.«

⊙

Tihanyi Vilmos, a Városi Színház rendezője aláírta szerződését a szegedi dómtéri játékok vezetőségével.

⊙

A Nemzeti Színházban ma délelőtt főpróba volt *Tolsztoj* »Feltámadás« című regényének dramatizált változatából, amely *Kovách* Aladár munkája. A szerző elmondotta a darabról, hogy kilenc évvel ezelőtt írta, nyári vakációja alatt, amelyet egy szabolcsi nagy uradalomban béresek és gazdatisztek között töltött. »A fiatalember — mondja önmagáról Kovách — *Tolsztoj-szektás lett.* És amikor színpadra vitte a »Feltámadás«-t, a földosztó jelenetben egész sor receptet adott a történelmi műtét végrehajtására. A fiatalember forró szájjal agitált a nagy orosz halott mögött s pajzsul maga előtt tartott mindig egy tolsztoji idézetet. Mert akkoriban fiatalnak lenni bűn volt némelyek szemében és az ifjú írók szétrohantak időben és térben ürügyet és őst keresni mondanivalóikhoz.«

⊙

Surányi Miklós »Aranybástya« című színművét átírták rádióra és hétfőn előadják a Studióban *Németh* Antal rendezi és *Bajor* Gizi játssza a főszerepet. Partnere *Kiss* Ferenc lesz.

⊙

A Magyar Tánctanítók Országos Szövetsége nemrég megtartotta huszadik évi közgyűlését, amelyen ismét *Róka* Gyulát választották meg elnöknek.

— A kartársak becsüljék meg egymást — mondotta *Róka* elnöki beszédében — és *ne civódjanak.* Ne kössenek egymásba. Ne veszekedjenek a közönség nagy mulatságára. Ne okozzanak egymásnak felesleges kárt. Az erőt ne pazarolják egymás ellen, hanem egymás érdekében.

RÁDIÓMŰSOR

Péntek, május 26.

BUDAPEST I.: 4.15 Dr. **Csengery** János előadása. — 5.10 **Géczy-Fazekas** Klára zongorázik. — 5.40 **Nyiry** László előadása. — 6.10 Tánclemezek. — 7.25 **»A bűvös vadász.« Az Operaház előadása.** — 10.00 Cigányzene. — 11.00 Katonazene.
BUDAPEST II.: 7.30 Gyorsírás. — 8.25 **Nagy** Méda előadása. — 8.50 Cigányzene. — 9.50 **»A bűvös vadász.«** Közv. az Operaházból.

A színházak mai műsora

OPERA: *A bűvös vadász* (Olcsó-ciklus III.; ½8). — **NEMZETI:** *Perrichon úr utazása* (½8). — **KAMARA:** *Az ember tragédiája* (8). — **VIG:** *Orvoskisasszony* (8). — **MAGYAR:** *Az ezerkettedik éjszaka* (8). — **ANDRÁSSY:** *A szerelem gyümölcse* (8). — **ERZSÉBETVÁROSI:** *Dorozsmai szélmalom* (½6, ½9). — **JÓZSEFVÁROSI:** *Dorozsmai szélmalom* (½6, ½9). — **KISFALUDY:** *Dorozsmai szélmalom* (½6, ½9).

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat. V Ü = Vasárnap és ünnepnap. H = Híradók M = Matiné.

ADMIRÁL (353-707. Margit-körút 5.) **Színiiskola** (Luise Rainer) Cincognak az egerek (színes) H (½4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10). Vas. d. e. ½10 és ½12-kor **Tilos utakon** (Corinne Luchaire). Hétfőn délelőtt ½10 és ½12-kor **Néma vár** (Annabella). — **ALKOTÁS** (155-374. Gömbös Gyula-utca 11.) **Fehérvári huszárok** (Páger, Kabos) Popeye legújabb kalandjai Óceánok martalócai H (¼4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10) Vas. d. e. 11-kor **Strogoff Mihály.** Hétfőn d. e. 11-kor **Anthony Adverse.** — **ANDRÁSSY** (124-127. Csengery-utca 39.) **A varieté csillagai** (Szeleczky, Páger) Nincsen új a nap alatt. H (¾4 ¾6 ⅜8 ⅜10; V Ü 2 4 6 8 10). — **ATRIUM** (154-024, 153-034. Margit-körút 55.) **Hófehérke és a hét törpe** (Walt Disney színes filmcsodája) Zenélő tündérek H (½6 ⅛8 ½10 Sz V Ü ¼4 ½6 ⅛8 ½10). — **BELVÁROSI** (384-563. Irányi-utca 21.) **Pajkos hercegnő** (Jeanette Mac Donald) H (4 6 8 10; V Ü jobbt. 2 4 6 8 10; balt. 3 5 7 9). — **BODOGRÁF** (149-510. József-körút 63.) **Pajkos hercegnő** (Jeanette Mac Donald) H (¼4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10.) — **BROADWAY** (144-212. Károly-körút 3. szám.) **Fiúk városa** (Mickey Rooney) H (¼4 ½6 ⅛8 ½10; Sz V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10). — **BUDAI APOLLO** (351-500. Csalogány-utca 46. sz.) **A zöld császár** (Gustav Diessel) és a kísérő műsor (½5 ¾7 9; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10). — **CAPITOL** (134-337. Baross-tér 32.) Második hétre prolongálva! **Szervusz Péter** (Páger, Simor Erzsi) H (¾4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10). — **CITY** (111-140. Vilmos császár-út 36.) **Az örök csavargó** (Wallace Beery) A szépség iskolája H (¾6 ¾8 ⅜10; Sz V Ü ¾4 ¾6 ¾8 ⅜10 órakor). — **CORSO** (182-818. Váci-utca 9.) **Honolulu** (Eleanor Powell) Kabaré a mellényzsebben (A mi bandánk) H (½6 ⅛8 ½10. Sz V Ü ¼4 ½6 ⅛8 ½10). — **CORVIN** (139-584, 138-988. József-körút és Üllői-út sarok.) Prolongálva! **Bors István** (Páger, Tolnay) H (¼4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10.) — **DAMJANICH** (134-803. Damjanich-utca 1. szám.) **A zöld császár** (Carola Höhn) és a kísérő műsor. H (¼4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü 2 4 6 8 10). — **DECSI** (121-343, 125-952. Teréz-körút 28.) **Honolulu** (Eleanor Powell) Max Baer tréningje a világbajnokságra (6 8 10; Sz V Ü 2 4 6 8 10). — **ELIT** (114-502. Szent István-körút 16.) Prolongálva! **Bors István** (Páger, Tolnay) H (4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10). — **FORUM** (189-707, 189-548, 188-528. Kossuth Lajos-utca 18. szám.) Második hétre prolongálva! **Eleven ördög** (Danielle Darrieux) Hollywoodi zenebona (rajzfilm) (½6 ⅛8 ½10; Sz V Ü ¼4 ½6 ⅛8 ½10). — **GLÓRIA** (144-800. Thököly-út 56.) **Pajkos hercegnő** (Jeanette Mac Donald) H (½5 ¾7 9; Sz ¼4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10). — **HOLLYWOOD** (142-455. Bethlen-tér 3.) **Bors István** (Páger, Tolnay) H (¼4 ½6 ⅛8 ½10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ⅛8 ½10). Vas. d. e. ½11-kor **San Francisko** (Jeanette Mac Donald). Hétfőn d. e. ½11-kor: **Dalol a flotta** (Fred

Lamotte Károly

önéletrajza:

— Az apám festékgyárban volt hivatalnok, akkor még megéltünk szerényen, tisztességesen, de 14 éves koromban árva lettem. Nyugdíj nem volt, ránknehezedett a sors s még *az édesanyámat is el kellett tartanom.* Negyedikes gimnázista voltam, délben kijöttem az iskolából — és *mentem tanítani,* kenyeret keresni. Hamarosan egész sereg tanítványom volt, beleszoktam ebbe a szerepbe, csak az tartott fel kissé, hogy eltörtem az egyik karom, Dollinger csak csontvarrattal tudott segíteni. Instruktorkodtam végig a gimnáziumon, családfő lettem, jogászkoromban tanítottam tovább, aztán a *fővároshoz kerültem díjnoknak.* Nyolcvan korona fizetéssel. A segédhivatalba osztottak be, nem túlságosan fontos szerepkörbe; aktákat hasonlítottam össze, hogy a másolatok vágnak-e az eredetivel.

Sokat tanultam ebből a nem előkelő mesterségből, mert az összehasonlításnál minden aktát muszáj volt elolvasnom. Később a közjótékonysági osztályhoz tettek, azután a hatodik kerületi elöljáróságon lettem segédfogalmazó. Innen minden protekció nélkül Bárczy mellé kerültem személyi titkárnak. Nem ismertem Bárczyt, ma sem tudom, miért éppen engem tettek mellé.

— Huszonnyolc esztendős koromban neveztek ki fogalmazónak, két évre rá tanácsjegyző lettem. A kommun alatt meglépten, utána beosztottak a közjogi és anyakönyvi osztályhoz. 1923-ban lettem főjegyző, majd két esztendeig Ripka kormánybiztos mellett működtem, mint a főpolgármesteri hivatal vezetője. Nemsokára, 925-ben megválasztottak tanácsnoknak és egy esztendeje a pénzügyi ügyosztály vezetője vagyok. Reminiscenciám: Dolgoztam *gyerekkorom óta, senki sem segített* — a napokban letten negyven esztendős. Én vagyok a legfiatalabb tanácsnok a fővárosnál.

Ágybérlő

volt LÁNYI DEZSŐ, szobrászművész

1879 január 23-án születtem Baánban, Trencsén megyében. Ötéves koromban Nagybicsére költözködtünk, hol a Vág mellett laktunk. Már 6 éves korom óta usztam, eveztem, korcsolyáztam és hegyek között turistáskodtam, ami erős fizikumomra nagy behatással volt, hogy későbbi küzdelmeimet birtam. Az iskolában a legjobb mathematikus és rajzoló voltam és gyermekkoromban a pásztorokkal kijártam a legelőre, ahol ostornyeleikre állatokat faragtam és az istállókapukra állatokat festettem. 14 éves koromban Nikoletto kőművesmesternél Zsolnán gyakorlaton voltam, mert apám praktikus kenyérkereső pályára szánt.

Budapestre kerültem, felsőipariskolába Pentelei Molnár János festőművésszel együtt jártunk az építészeti szakra. 1894-ben szüleim tudta nélkül elmentem Mátray Lajos szobrász-tanárhoz és a Rózsa-utcai Izsó-műteremben megkezdtem szobrászművészi tanulmányaimat. Minden anyagi támasz nélkül voltam, reggel 8-tól este 6-ig dolgoztam és tanultam, este és éjszaka Fenyő nevezetű butorkereskedőnél árjegyzéke számára rajzoltam, később Gelb butortervező cégnél kerestem az élethezvalómat. Tanitottam rajzolni. A 96-os milleniumi kiállitásnál segitettem dekorativ munkákat. (Vajdahunyadi vár).

Később Bécsbe kerültem az Akadémiára. Az első ösztöndijamat, 120 koronát, szüleimnek küldtem. Hogy Bécsben az Akadémiát látogathassam, esténként a Weyringerstrassén, Bay gipszöntőnél aprószenteket öntöttem és retusáltam. Majd Pozsonyba kerültem sorozásra, besoroztak 3 évre a huszárokhoz, mert még nem voltam végzett akadémikus és akkor még nem volt önkéntességi jogom. 18 hónapos szolgálat után mint őrmester, tartós szabadságot kaptam tanulmányaim folytatására. Katonáskodásom után leghőbb vágyam volt Olaszország, el is indultam pénz nélkül. Triesztben egy osztrák kereskedelmi hajón egy nagy cimert faragtam, azután elkerültem Velencébe, innen Rómába mentem, itt mint homlokzat-kőműves dolgoztam, este rajzolni jártam az Akadémiára.

1902-ben visszakerültem Pestre, itt teremtettem meg az akkoriban feltünt szines politikai és egyéb karrikaturákat. Érdekes, hogy az első hirlapiró, aki engem ebben az ügyben felkeresett Szivutcai lakásomban, ahol mint ágybérlő laktam, Nádas Sándor volt, akit akkor az »Egyetértés« kiküldött, ő írt is rólam más lapokba is. A »Kakas Márton« és »Borsszem Jankó« hozták karrikaturáimat, ennek a két lapnak munkatársa is lettem.

1903-ban állitottam ki először Ujházy Ede portréját és azóta minden alkalommal a nagy nemzetközi kiállításon is szerepeltem sajátkezüleg faragott márványaimmal, mikor is Ferencs József jubileumi díjat, Kaszinó-díjat, Galambos-díjat stb.-it elnyertem. Külföldi kiállitásokon, Londonban aranyérmet, Münchenben ezüstöt, Velencében ezüstöt, Berlinben nagydijat, Bécsben az osztrák képzőművészeti társulat tiszteletbeli levelező-tagjának meghivott és sok más elismerést kaptam. Esztergomban készitettem az ország egyik leghatalmasabb hadiemlékét, amiért nagy elismerést kaptam. A pesti és budai temetőben néhány emlékem áll. Jelenleg kb. 20—22 gyerek-portrén és alakon dolgozom. Családommal együtt Thököly-uton egy szerény családi villában boldogan dolgozva, jókedvűen élek.

Nádas S. Pesti Futár 1928

Lányi Dezső szobrászművész

1879-ben Bajón szül. 1951-ben Hollywoodban halt meg. Bp. Bécsben, Párisban, Brusszelben vegyes tanulmányait. 1904-től szerepelt ziáll. portrékkal, genre figurákkal, karikatúrákkal. 1918-ban az Ernst Mus.-ban, 1934-ben a Műcsarnokban volt gyűjt. ziáll. épületszobr., emlékműveket is rénilett. (I. világhab. emlék, Kő, 1927, Enterg.) 1911-1924-ig dolg. a harados úti műv. telep.

Szarados úti művésztelep ziállítása. Szat. összeáll. Csap Erzsébet, Elischer Brigitta. Bp. 1965. 19.

Lányi Dezső

Reprod.:

Tanulmány fej 1920.

Százados úti művészlelep kiállítása, a rat. összeáll. Csap Erzsébet, Elischer Brigitta. Bp. 1965.

MDK

Lányi Dezsö, szobrász

müvészete az ujabb törekvések irányába tartozik: stilizált, leegyszerüsitett mintázás,- alkalmasabb épületplasztikai feladatokra.

Diszitö szobrot alkotott:Széchenyi-fürdö részére
Két munkás alakot: Guttenberg-Otthon,Sánor-tér 2.sz.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata. Bp.1942. Pázm.P.Tud.Egy.dolgozatai. 43.l. 63.l.

MDK

Lányi Dezsö, szobrász

Vass Viktorral közös müve:
Falk Miksa-utca 14. diszitö szobrai. 1912.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata.
Bp.1942. Pázm.P.Tud.Egy. dolgozatai. 64.l.

MDK

Lányi Dezsö,szobrász

Országos Társ.Bizt.Int. központi épületének dombormüvei és szobrai között ö is képviselve van müvével. 1913-31.

Szent Gellért szálló és fürdö diszitö szobrai. 1915.

Bajó Gyula:Budapest ujabbkori épületszobrászata. Bp.1942. Pázm.P.Tud.Egy. dolgozatai. 64.1.

M.D.K.

Lányi Dezső, szobrász

A Század elején a pirogránit szobrászat volt népszerü a Zsolnay gyárban, mázzal, v. anélkül, szobor v. dombormünek. Ő is részt vett ezek alkotásában. 272.o.

Romváry Ferenc: Sinkó András müvészetéről 269.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. Pécs. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

MDK

Lányi Dezső

Egy kis kollekcióval szerepel a Munkácsy-Céh kiáll.-án. Nagyrészt fejek, de vannak m figurális művei is e tárlaton, köztuk az életnagyságú Vád.

Cikk: A Munkácsy-Céh kiall.

Képzőművészet, 1934. VIII.évf. 74.sz. 138. lap

MDK

Lányi Dezső

Ujházi Ede mellszobra, márv.

Hölleryl J: A loo éves Nemzeti Szinház emlékkiáll. leiró lajstr. Bp. 1937. 72 l.

Lányi Dezső, szobrász M.D.K.

Készítette a Szechényi fürdő kupolájának nagy sarkát díszítő tryton-alakok egyikét.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.

jun. 11. sz. 6. old.

M.D.K.

Lányi Dezső

A "Fájó kérdés a magyar szobrászokhoz" c. körkérdésre a müvész elmondja, hogy olyan kutat szeretne faragni, amely Budapest fürdővárost reprezentálná.
"Kut" c. szoborvázlatának repr.-ját hozza a lap.

/A cikkiró neve megállapithatatlan, mert a lap hiányos./
Szinházi Élet. Bp. 1930. febr. 23. márc. 1.
XX. évf. 9. sz. 5-6. lap

Lányi Desider MDK

Reife
Primus
Nach schwerer Arbeit
Guter Bissen

Wien, Kunstlerhaus 1924. Mai-Juni

MDK

Lányi Dezső

Szurmay altábornagy képmása. Szobormű.
Pflanzer-Baltin lovassági tábornok, a VII-ik hadsereg parancsnokának képmása. Szobormű.

KMT 1916. tav.kiáll. 35.lap

Lányi Dersö, szobrász

M.D.K.

műröből készült kút csoportorata a Gellértfürdő hertjében került felállitásra

Épitőipar - Épitőmüvészet, Bp.1919.évf. 11.sz.

84.old.

Lányi Dezsö, szobrász

Gyógyitás.
/Oti föépület./ Repr.

Allegorikus lovasok a Széchenyi fürdö kupoláján. Két Repr.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata. Bp.1942. Pázm.PóTud.Egy.Dolgozatai.

M.D.K.

Lányi Dezső

"Az Amerikában élő magyar szobrászmüvész nagyszabásu jótékonycélu akciót inditott a magyarországi nyomorgó képzőmüvészek felsegitésére"- adja hirül a "Szinház Füle" c. rovat.

Szinház, Bp. 1946. dec. 4-lo. II. évf. 47, sz. 22. lap.

Nincs Lányi Dezső

Céd

Kutcsoportja a a Gellért fürdő terrasz Kávéházában

Ligeti Miklós

a női thermál társas fürdőben kútfiguraja, az árkádos diszudvarban leányartja

Telcs Ede

a férfi thermál társas fürdőben kutfiguraja

Thirring Bpest

158. 1.

Lányi Dersö

Paulini Béla kari-
katura vobra.
répr.

Paulini B.: Em-
lékiratainu-
Bps 1914: 64. l.
u.

Lányi Dezső

SZOBRÁSZATI MŰVEK

Berán Lajos

122 Bányász. Bronz.

Gárdos Aladár

123 Kut szobor. Bronz
124 Vénusz. Márvány
125 Elüzött. Márvány.

Lányi Dezső

126 Hegedüs Gyula arcmása. Márvány
127 Sándor József arcmása. Bronz márványon
128 Női arcmás. Márvány
129 Wagner Richárd. Márvány
130 Ujházi Ede. Márvány
131 Igásló. Bronz
132 Ifjuság. Márvány
133 Katona Nándor. Bronz
134 Szüle Péter. Bronz
135 Elmélyedve. Márvány
136 Marika. Gipsz.

Ligeti Miklós

137 Krisztus levétele a keresztről
138 Ülő női akt.

Lux Elek

139 Burghardt Rezső gipsportraitja
140 Czencz János gipsportraitja
141 Balku Tamás gipsporaitja
142 Reiner Mihályné őméltóságának gipszszobra
143 Tánccsoport. Bronz
144 Fürdőző. Bronz
145 Térdeplő női akt. Carrarai márvány
146 Gy. Sándor Józsefné gipsportraitja
147 Dr. Nádor Henrik márványportraitja.

Margó Ede

148 Arckép. Plakett. Vert érem.
149 Arkép. Plakett. Vert érem.

A mütárgyak eladására kizárólag **Kató Kálmán** mütáros van feljogositva.

A vételár 50%-a a vásárláskor, a többi 50% pedig 8 napon belül, legkésőbb azonban a kiállitás bezárásakor fizetendő.

MDK

Lányi Dezső

Lányi egyik legértékesebb dolgai a Nehéz úton, Nehéz munka után, az Itató gyönyörű bronzai. Legtökéletesebb, talán legszebb alkotását a Műcsarnok téli tárlatán láttuk: Lédáját a hattyúval.

Iván Ede: Lányi Dezső.

Művészet, 1912. 302-311.lap

MDK

Lányi Dezső

Anya és gyermeke. Márvány. A Székesfőváros tul.
Lányi Dezső műve. Repr.

Fáradtan hazafelé. Bronz. Lányi Dezső műve. Repr.

Művészet, 1912. 304, 305. lap

MDK

Lányi Dezső

Női akt. Márvány. Szépművészeti Muzeum. Lányi Dezső műve. Repr.

Van der Stappenné. (Van der Stappen tul.) Lányi Dezső műve. Repr.

Művészet, 1912. 308.lap

MDK

Henry Deese

Hist. art. Reviews. Smithsonian Institution. Henry Deese. Negr.

Van der Stappen, (Van der Stappen, Charles) Henry Deese. Negr.

Smithsonian, 1912. 708.1sp

-1- M. D. U.

LÁNYI Dezső szobrász

1878 - 1951

1015.
Apponyi Albert karrikatúrája
Ltsz.: 52.177 (Terracotta)

1016. Katona Nándor bronz mell-szobra (1923) Ltsz.: 56.420-N

1017. Léda hattyuval (1912)
Ltsz.: 52.200

A M. N. Galéria állagjegyzéke T/b. rész
Bp. 1959. 4. e.

1 — 2 — M. D. U.

LÁNYI DEZSŐ szokrósz

1879–1951.

1018. Makkai Ísigmond karrikatúrája (1903) Ltsz.: 52.178

1019. Nehéz úton (1909.) Ltsz. 6807

1020. Női akt (1908) Ltsz.: 3870

1021. Női akt (1925.) Ltsz.: 58.66-N

A M. N. Galéria állagjegyzéke T/b. rész

Bu. 1959. 5.–6. l.

M. D. U.

LÁNYI Dezső Szobrász

1022. Széll Kálmán karrikatúrája
Ltsz.: 52.179

1023. Tanulmánytej (1914.) karvány
Ltsz. 59.18-N

1024. Tanulmánytej mintázta Donath Gyula (1899.) foragta Rómy (1911)
Ltsz. 4043.

1025. Tanulmánytej (1908)
Ltsz.: 5194

A M. N. Galéria állagjegyzéke T/b. rész

Bu. 1959.67. e.

M. D. K

LÁNYI DEZSŐ SZOBRÁSZ

1026. Tanulmánytej (1922) mórvány
Ltsz.: 58.43-N
4

1027. Tanulmánytej (1930)
Ltsz. 56.421-N.
4

1028. Ujházi Ede (1911.)

Ltsz.: 4141

A M. N. Galéria állagjegyzéke T/b. rész

Bn. 1959. 8. e.

MDK

Lányi Dezső

Ujházi Ede (1844-1915) karikatúra szobra
Lányi Dezsőtől 1910-ből. Gipsz (43 cm maga
Nemzeti Színház Múzeuma.

Höllr Nemz.Szinh.kiáll. 85.lap

Lányi Dezső
szobrai

Nemzeti Ujság
1934 II 2.

Lányi Dezső kiállitása

Lányi Dezső, a kitünő szobrászmüvész Teréz-körut 25. szám alatti mütermében most mutatja be közel három évtized legjava termését. Hatalmas müemlékek, siremlékek, kompoziciók, portrék és a zsánerplasztika kiváló darabjai mellett bemutatja azt a szoborkarrikatura sorozatot is, amellyel uttörője volt ennek az érdekes müfajnak. Ezek a kis jóindulatu szarkazmussal és ellenállhatatlan derüvel mintázott figurák és fejecskék is hiven jellemzik *Lányi* Dezső szobrászi egyéniségét, de ezenkivül históriai értékük is és legtöbbször többet árulnak el és többet őriznek meg egy-egy jellegzetes egyéniségből, mint a nagyméretü s legtöbbször ünnepélyesre idealizált mellszobrok. Nem volna érdekében valahol együtt tudni és a jövendő számára megőrizni ezt a kis galériát, amelynek ma már több szereplője bevonult a történelembe, vagy a magyar Pantheonba.

Lányi Dezső szobrászatát a fantáziagazdagságon, a technikai tudáson kivül az az erő jellemzi, amely nem fitogtatja magát, kerüli a baroktulzásokat, de mindig meg tudja adni azt a szobrászati hangsulyt, amely a plasztika igazi lelke. Emellett megfér Lányi szobrászatának az a másik jellegzetessége is, hogy gyermekportréin vagy zsánerszobrain annyi gyengédséggel modellálja az anyagot, olyan szonórus formaritmust pendit meg, ami már poézis. Ha megemlitjük még, hogy a dekorativ szobrászatban is kiváló, hogy állatszobrai Meunier-re emlékeztetően erőteljesek, azzal zárhatjuk kollektiv kiállitásának beszámolóját, hogy a bemutatott anyag még azok számára is kellemes meglepetés, akik eddig is jól ismerték és kellőképpen méltányolták Lányi Dezső kivételes tehetségét.

(m. v.)

26.5—27.5 (27), Cementia (—) — (120), Kohó (—) 7.5 (7.5). Magnezit (90) — (90), Aszfalt (9) 9.75 (9.5), Kőszén (275) 278—280 (278.5), Salgó (21.3) 21.5—21.9 (21.7), Urikányi (37) 37—38.7 (38.5), Athenaeum (18) 18 (18), Stephaneum (4.5) — (4.5), Fegyver (57) 58—60 (58.5). Chaudoir (8) — (8), Ganz (11.5) 12.5—13.5 (12.75), Győri vagon (6.75) 7.5 (7.25, Láng (19) 20—21 (20.75), Rima (20.5) 20.6—21 (20.8), Schuller (10.5) — (10.5), OFA (6) 6.1 (6), Nasici (64) 64—64.25 (64). Nova (15.75) 17 (16.5), Trust (74.5) 75—79 (77.5), Délcukor (65.5) 65 (65), Magyar Cukor (79.75) 81—82.5 (82), Georgia (14.5) 15 (14.9), Izzó (274.5) 274.5—275.5 (275.5), Gschwindt (92) — (93), Royal (21.5) — (21.5). Juta (12) 13—13.2 (13), Pamutipar (42) — (43), Szegedi kender (13) 12.9—14.5 (14),

Lányi Dezső

Szobormüvét bemutatja a lap, melyet dr. Mangold Henrikről, Balatonfüred megteremtőjéről mintázott a müvész.
Repr.

A HÉT, Bp. 1913. aug. 31. XXIV. évf.
35. sz. 565. lap.

Lányi Dezső

A HÉT HÖSE

Kabos Gyula, aki pendli-bajnok lehetett volna Szilveszterkor, de összes fellépéseit lemondta, hogy reggel frissen jelenhessen meg új filmjének forgatásánál.

Lányi Dezső szoborkarikatúrája

Színházi Élet 1937. 3. sz.

H. 170 cm.

760. ERDÉLYI SZÖNYEG, pir
alapon nyolcszögű rozettá
H. 276 cm.

761. SZÖNYEG, barna kis koc
alapon hullámos indadisz
H. 200 cm.

yem és gyöngy.

eggypiros renaissance rajzzal.

ben sárga alapon rozetták és tulipánok. Kis-

zines ciprusos diszitéssel. XIX. sz. e. f.

kék és piros ábrás rajzzal. Török. XVIII. sz.

pasztell szinezésü, kék és piros, ábrás rajzzal.

1846.

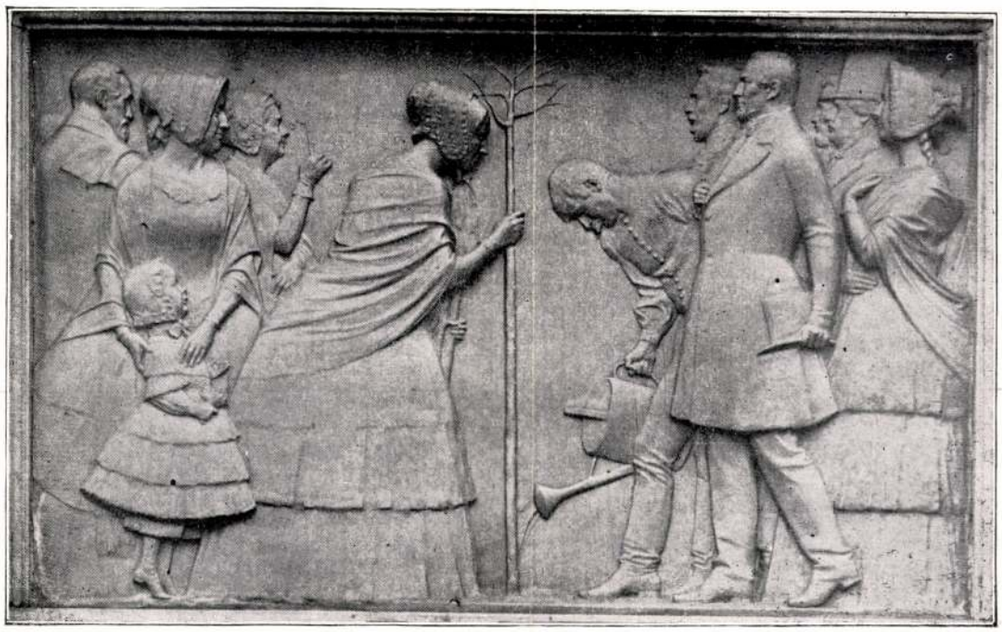

TELCS EDE: A SZÉCHENYI KÚT RELIEFJE
A Szabadság téren

Budapest szobrai az utolsó tiz évben.

I.

Egyházi szobrok és síremlékek.

Pest-Budának szobrai a 19. század közepéig — leszámítva az építészet szobrászati tartozékait és az itt-ott felállított díszesebb kutakat — főleg vallásos jellegűek. A meggyötört város a török kiverése után, az azt követő pestis, valamint ezer bajtól való megszabadulásakor állítja fel az egyházi emlékeket. Ilyen hálaemlék a mindközött legszebb Szentháromság-szobor a Várban, melynek eszméje még a 17. században fogant. A földrengéstől való megmenekülés emléke a flóriántéri oszlop, a pestis megszünését hirdeti az óbudai Szentháromság- és az irmatéri bájos Mária szobor. A retekuccai Ecce homo engesztelője volt a vesztőhelynek, mely körülötte terült el. A régi vallásos emlékek nagy része a városszabályozás következtében, de még az idők viszontagsága folytán megsemmisült s bizony sokat már csak papírról ismerünk, mint például a Sebestyéntéri Szent Sebestyén, valamint a Szent Miklós szobrot, amely a Rókus kórház előtt állott. Nepomuki Szent János, régi kedves szentje Pest-Budának. A leghíresebb az egykori hajóhídnál állott, egy másik a régi Szent János kórház előtt van (1717), egy harmadik, régtől fogva díszíti a Szent János teret.

A háború után állíttatja fel a Főváros az állami Statisztikai Hivatal előtti kis téren *Tóth* István, Szent Jánosát. A művész a közismert tradiciókhoz erősen ragaszkodva barokkosan faragta, pátyi kőből, a szent gyónás titkosságát hirdető szobrot. *Ligeti* Miklós Krisztus sírbatételét ábrázoló reliefje, (reprodukciója megjelent a Képzőművészet áprilisi számában), melyet a Szépművészeti Múzeumtól letétként kapott a város, a terézvárosi templom főhomlokzata falába került, ahol barokkos ízénél fogva jól illik a környezethez. Ligeti derekasan oldotta meg az önmagának feladott nehéz problémát, amikor egy téglaalakú térbe egyszerű eszközökkel négy alakot komponált. Az egész kompoziciót hangsúlyos diagonálisra építi fel, melyet vertikális és horizontális formákkal és vonalakkal egyensúlyoz ki. Komoly hangulatot keltő a művész ezen egyik legszebb alkotása. Szomorú alaphangját fokozza a szürke márvány, melyből az alakokat faragta és a sötét svéd gránitból készült keret. A bakácstéri templom baloldali külső falát díszíti a főváros legszebb vallásos tárgyú szobra *Stróbl* Alajos assisi Szent Ference, melyet a város a mester hagyatékából vásárolt. A katolikus Egyház egyik legbájosabb szentje Szent Ferenc, a madarak és halak prédikátora, az evangéliumot és a feszületet tartja stigmatizált kezeiben. Durva szövetű csuhája, mely testét fedi, fokozza oldalra hajtott fejének, szelid jóságot sugárzó finom lelkiségének kifejezését. Mestere, ruskicai, meleg, sárgásba játszó rózsaszín márványba faragta, mely a szobrot valósággal polikrómmá teszi. A szobor beállítása, a kéz játéka, a márvány kezelése, vala-

mint a spirituális gondolat anyagba való öntése Stróbl emelkedett művészeti felfogását kidomborítja, mint ahogy a naturalizmushoz való viszonyát is kinyilvánítja ez a szellemével telített alkotás, mely szerint a természet csak szükséges velejáró, az alkotással való harmonia, nem öncélú természetimádás, melyet minden realitása mellett egy világ választ el a természetutánzástól.

*

A régi budai és pesti temetőket főleg a 19. század első felében díszítik művészi síremlékekkel. Hamvveder, koszorú, szarkofág, görögös öltözetű női alak, piramis, obeliszk, oszlopos építmény, az empire és bidermeier temetők rekvizituma, melyeket szobrászaink szorgalmasan készítettek, hangulatossá téve a régi szomorúfüzes sírkerteket. A 19. századot követő időkben a funerális művészet a kőfaragók prédája. Csak a kilencvenes években, Párisban veszi kezdetét az új temetőművészet. Chapu, Dalou, Barrias, Bartholomes (Monument aux morts. 1895.) azok a művészek, kik a szobrászatnak ezzel az elhanyagolt ágával újra kezdenek foglalkozni. Az ő kezdeményezésük eredménye, hogy a Montmartre, Père Lachaise, ma már a sok művészi munka révén szabadtéri múzeummá vált. A budapesti temetőkön is meglátszik a változás. Elsősorban maga a Főváros az, amely a helyes iránynak példát statuál akkor, amikor nagyjainak a kerepesi temetőben gondos körültekintéssel művészi emlékeket épít.

Igénytelen soron, egyszerű sír *Fadrusz* János sírja, felette feszület, mellyel Fadrusz a fővárosban hírnevét megalapította. Felszegezett Istene a művész fiatalkori munkája, megrázó realizmussal készült. Szinte hihetetlen, hogy nagy mesemondónk, Jókai alig egy-két évvel ezelőtt jutott méltó síremlékhez, a Főváros jóvoltából, melyet *Lechner* Jenő építész és *Füredi* Richárd szobrász készítettek. A síremlé-

LÁNYI DEZSŐ: JÁTSZÓ GYERMEKEK KÚTJA
Görög- és Attila ucca sarkán

ken kevés a szobrászat, inkább csak dekoratív szerepet játszik. Maga az építmény köralakú, melyet pillérek osztanak s mely egy kis poétikus kertet foglal magába. Az út közepére állított, mindenkinek megállást parancsoló, merész ötletből származó, monumentális síremlék, méltó emléke az írónak. *Horvai* János mészkőből faragott Ecce Homo-ja a meggyötört Krisztust ábrázolja. Az érzelgős, szentimentálizmust pulzáló alkotásoktól eltérően, a teátrálistól mentes ez az szobra s ezért szól hozzánk s hat őszintén. *Tóth* István Pieta-ja szerény igényű s művészi megítélésre jobban tarthat számot *Hikisch* Rezsővel együtt készített síremléke, melyet a főváros

Képzőművészet
1931. 12. 7.

Lányi Dezső

nobrán szül. 1879 jan. 23.
Baánban.

Elég bő életrajz.

Krück II. 131. l.

~~Arat-ségai népkdt. V. 61.~~

Lányi Dezső

Esztergomi hősök
vobra

vod
=

Bék Kom Eszt
41. l. 42. l.

Bekassy Jenő
63. 785

Lányi

Vidrát fogó jeges-
medve c. szobra
repr.

Vas. Ujs. 1918. 107 l.

ı és arczélben látható. A nya-
gyfüzéren emléket hord. Ba-
ajat visel. Álló gallérú magas
ujjai puffasztottak, barettejét
ászítik, kerek gallérja réteges.
ei 7·1 : 6·1 cm. — Lelt. sz. 862. —
Magyar Nemzeti Múzeumból 1885
14-én (97–885 rgst. sz. Nº I : 16
15-én (303–88 rgst. sz. B : 12. *b*.),
1890-ben.

269

MDK

Lányi Dezső - Kara Mihály - Löffler Sándor - Löffler Béla

Erzsébet emlékmü pályaterve

Müvészet XII. évf. 1913 2o6-11 o.

a valamilyen más /megyei, iskolai
n és milyen eredménnyel?

ati/ tervei:

.....

.....

cim: .....

M.D.K.

Lányi Dezső

Kipling regényéből készült Korda Film részére mintázott meg egy 12o láb hosszu krokodilust, -irja a lap a„Tarka Barka" c. rovatban.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941 szept. 19.-25. IV. évf. 38. sz.

Lányi Dezső

életrajz

irod

Csókássy 22. l.

budai Ineselkedőgyerek
c. márványfut

Szines plasztikai kari-
katurái a Parlamenti
Muzeumban vannak

11269.

e van ábrázolva. Öltözete: álló
nér nyakkendő, mellény, kettős
köpeny prémgallérral. Felirata

ár

nèhkupectvi I. L. Kober v Praze.

ézlapnak 20.3:15.2 cm.

Lányi Dezső

írod

Ujházi Ede mellszobra a Déri Múzeumban

Sör Vezető 229 l.

ANN FITZPATRICK

Lányi Dezső

Horváth Géza, 1913
v. br. Gomm

Teles Ede és tanítványai
MNG és Tüzer István M, Baja
1974

LÁNYI DEZSŐ VILÁG-HÍRESSÉGEKRŐL MINTÁZ KARIKATÚRASZOBROKAT HOLLYWOODBAN

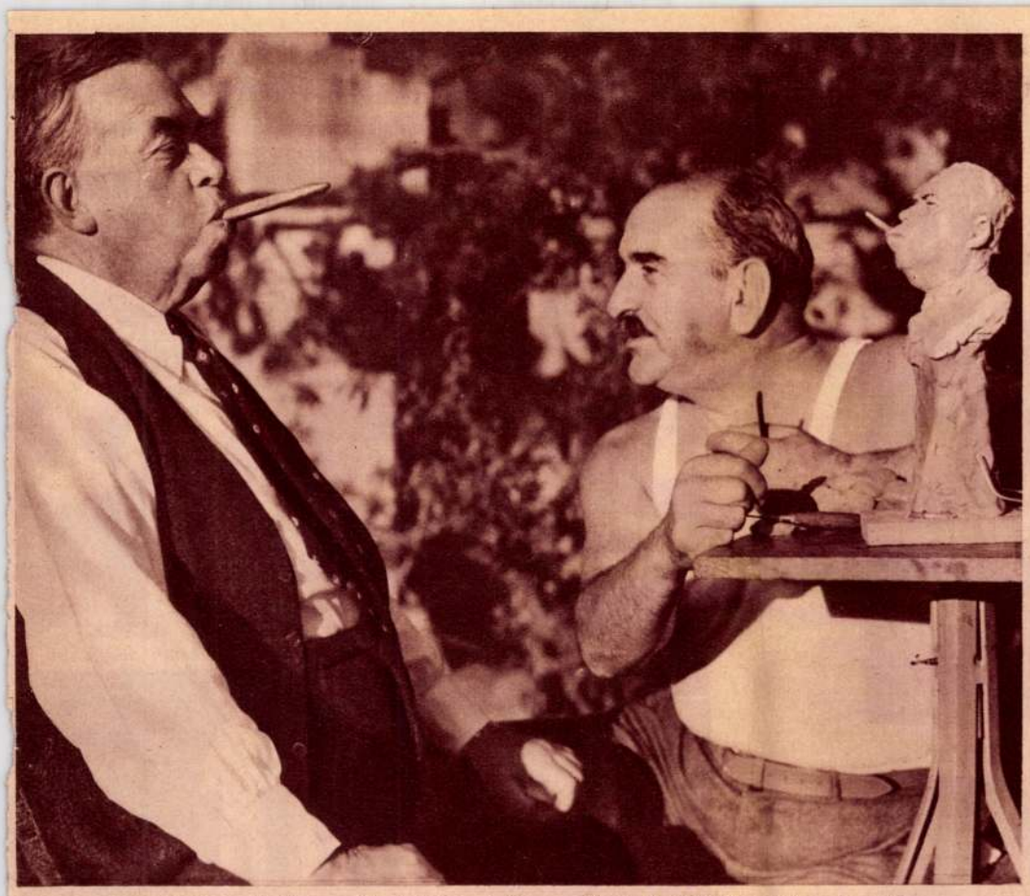

Irvin Cobb, a kiváló amerikai író, az írók egyesületének alelnöke saját szobra előtt

Igy készül Czukor György, a híres rendező szobra

Adolf Menjou megköszöni Lányi Dezsőnek a róla készült szobrot

Vicki Baum modelt ül Lányi Dezsőnek

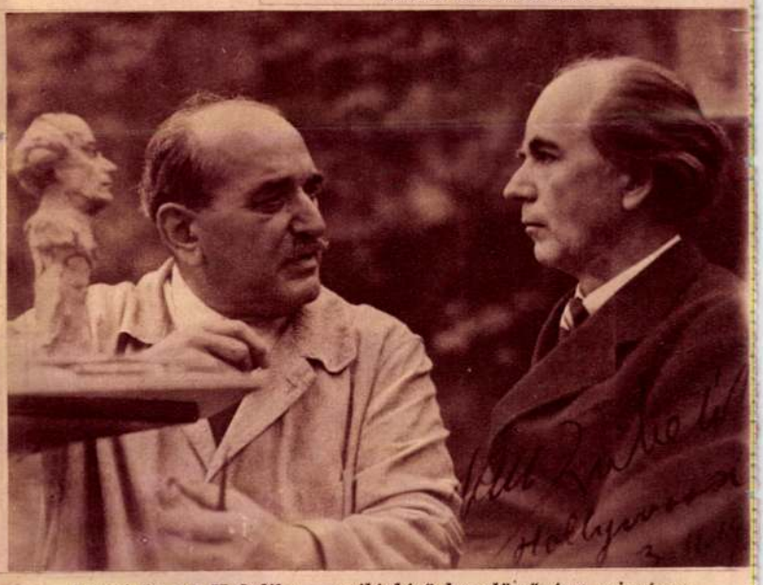

Lányi Dezső Kubelikot, a világhírű hegedűművészt mintázza

(Az Est-lapok tervező-osztályának felvétele)

MŰVÉSZEK ÉRDEKES JELMEZEKBEN A FÉSZEK-BÁLON

Hermann Lipót, Pátzay Pál és Hoffmann Edith a bálon

Valódi- és álszakáll a bálon: Ráskay professzor és Hermann Lipót

Egy érdekes jelmez: Önarckép keretben

Sidló Ferenc mint Dsingiszkán Pátzay Pállal

Gedő Lipót mint kínai kuli

TERMÉSZETES SELY

FÉNYT AD, KITŰNŐ

ÁPOLJA A SZÁRAZ HA

AZ ORVOSI UTASÍTÁS

ELLÁTOTT

Dr. med. László

HAJOLAJ ÉS TÚLZSI

SZAPPAN.

EGYEDÁRUSÍTÁS:

MÚZEUM-PATI

IV., KOSSUTH LAJOS U

SZEGÉNY ZSŰRINEK NEHÉZ DOLGA LESZ A MADÁCH-EMLÉKMŰPÁLYÁZATON:

KÉTSZÁZON FELÜLI PÁLYAMŰBŐL KELL KIVÁLASZTANI A KIVITELRE KERÜLŐ SZOBROT!

A pályaművek egy része az Iparművészeti Múzeum aulájában

Itt bemutatunk néhány jó és rossz pályaművet

TARTALOMJ

Fém fényű faience tál. Massier Clément műve 72
Szürkés fém fényű, négy fülű agyag edény. Delaherche műve ... 73
Avanturin mázas agyag edény. Davis Collamore & Co. Cincinnati ... 73
Avanturin mázas agyag edény ... 74
Bártfa város számadásait tartalmazó könyv kötése 1466-ból ... 77
1473-ban Velenczében nyomatott könyv kötése Bártfa városházán ... 78
Bártfa város számadásait tartalmazó könyv kötése 1502-ből ... 79
Mezőtúri női kis bunda díszítménye ... 81, 83
Hímzett rózsa tizenöt féle alakja ... 82
Kúnfélegyházi dohányzacskó hímzett dísze ... 84
Kúnfélegyházi suba díszítménye ... 85
Görög váza agyagból ... 100
Japáni mandarin váza porczellánból ... 100
Olasz majolika díszkancsó. 1530-ból ... 101
Ezüst serleg. XVI. század ... 101
Mintába fúvott római kenőcsös üveg ... 104
Két fülű palaczk. Ujabb velenczei munka ... 105
Ráforrasztott üveg szálakkal díszített római palaczk és két pohár ... 107
Csavart kelyhű serleg. Régi velenczei munka 108
Velenczei szárnyas pohár ... 108
Buborékokkal hálószerűen díszített tál. Régi velenczei munka ... 109

LÁNYI 1. *Dezső*, szobrász, * Baán 1879. Budapesten, Bécsben, Párizsban, Brüsszelben tanult s 1904 óta állít ki a Műcsarnokban képmásokat (Ujházy, Fedák S., Hegedüs Gy.), a valóság szemléletén épülő életképcsoportokat (Munka után hazafelé, Anya és gyermeke, Építőmunkás). Számos síremléket is alkotott. L. műve az esztergomi hősi emlék (1927). 1912. megnyerte a Lipótvárosi Kaszinó díját. 1918. gyüjt. kiállítása volt az Ernst-Múzeumban s ekkor különösen szoborkarikatúráival keltett feltűnést. 1934. műteremkiállítást rendezett. A Benczúr-Társaság tagja. Női akt, Tanulmányfej (2 drb) és Ujházy Ede című márványszobrai a Szépművészeti Múzeumban vannak, Anya és gyermeke c. szoborcsoportja a főváros tulajdona.

2175. Tiepolo modora:

Krisztus levétele a k

A fehér gyolcsba taka
zsef Nikodemusnak és még ké
a keresztről. Nikodemus a M
ga pedig jobbját fogja, mig
szület előtt, a melynek töv
a kibontott szőke hajú Magd
nának a két Mária van segit
lalkozik ~~[illegible]~~ guggolva.
bontakoznak ki. Az égbolt f

Vászon, méretei 78
Perlaky Kálmán hag

kinek társa az INRI betüs

E festmény báró Luzsénsz
Carlone OLASZ ISKOLA N: 225

Lányi Dezső

750 m-es sugarú kör

Nem matematikai feladattal találja szembe magát a Tisztelt Olvasó, hanem csak egy 750 méter sugarú körben lévő szobrokat, emléktáblákat, kiállítóhelyeket mutatunk be. Induljunk el a fekete 21-es autóbusz sváb-hegyi végállomásától, és a képzeletbeli körön belül, „fedezzük fel" azt, amire eddig talán még nem figyeltünk fel.

Kellemes séta

A *Karthausi út 14.* szám alatti nagy kiterjedésű telken található az 1860 táján, eklektikus stílusban épült nyaraló, melyben *báró Eötvös József* (1813–1871) több regényét írta (Az utca névadójául szolgáló regényt egyébként nem ebben az épületben vetette papírra!). A nyitott tornác falán emléktábla hirdeti: *„Fáradt valék s pihenni jöttem e falak/árnyéka alá, mint a munkás kit dél heve/elhamvasztott, a fa alatt nyugszik!"*.

Az Eötvös út és a Normafa út alsó találkozásánál lévő, alig néhány négyzetméteres kis parkban található *Jókai Mór* (1825–1904) 1906. szeptember 8-án felavatott mészkő alapzaton álló bronz mellszobra, *Jankovits Gyula* (1855–1932) alkotása.

A Budapesti Hegyvidéki Turista Egyesület kezdeményezéséből létesült szobor Jókairól készült első budapesti alkotás. (T.i. a Jókai téren lévő, ülő alakos bronz szobra, Stróbl Alajos (1856–1926) alkotása csak 1921-ben került felállításra. A teret is akkor nevezték el a nagy íróról.)

A Fogaskerekű Vasút közelmúltban eredeti állapotának megfelelően rendbehozott sváb-hegyi megállója épületének falán márványtábla hirdeti *Gathry Szaléz Ferenc* svájci mérnök emlékét, aki a múlt század második felében tervezője és kivitelezője volt az akkor csak az Eötvös útig közlekedő fogaskerekűnek. Annyira megszerette Budát, hogy itt telepedett le, magyar leányt vett feleségül, és sírjuk is a Farkasréti temetőben van.

Szoboravatás

A Fogaskerekű Vasút e megállója előtt lévő, a közelmúltban rendbehozott parkban található *báró Eötvös József* és *Bódy Tivadar* mellszobra. Eötvös József 1890. július 6-án felavatott szobrának, *Stróbl Alajos* alkotásának költségeit a sváb-hegyi nyaralóközönség által összegyűjtött pénzből fizették ki.

Jókai Mór, a hegy egyik régi lakója a szobor avatását követő ünnepi ebéd pohárköszöntőjében kiemelte: *„A megdicsőült épp olyan feledhetetlen jóbarátom volt nekem, mint a Sváb-hegynek. És a Sváb-hegy is épp oly jó barátunk volt mindkettőnknek. Ez táplálta a költői kedélyt, ez sugalta az ihletet, ez tartotta fenn nálunk a testi és lelki erőt..."*

Bódy Tivadar (1868–1934) jogász, politikus, polgármester és mint Budapest küldötte élete végéig felsőházi tag volt. A közelmúltban restaurált mellszobrát, *Lányi Dezső* (1879–1951) alkotását 1937-ben állították fel.

A Szent László plébániatemplom előtti téren látható a sváb-hegyi hősi emlékmű, *Belatinyiné Hadzsi Flóra* (1882–?) alkotása, aki megbízását a Svábhegyi Polgári és Közművelődési Kör, valamint a Sváb-hegyi Egyesület által kiírt pályázaton nyerte el. A 160 cm-es talapzaton hősi halottak sírjára babérágat elhelyező, lobogót tartó, 340 cm magas bronz katona alakja látható.

A talapzat oldalaiba vésett, a két világháborúban elhunyt sváb-hegyiek neveit olvashatjuk.

Csak lovaskocsival

A *Diana út 7. sz.* ház falán márványtábla és rajta relief, *Varga Imre* alkotása hirdeti, hogy abban az épületben hunyt el *Erkel Ferenc* (1810–1893) zongoraművész, karmester, pedagógus, korának legnagyobb magyar operaszerzője, a Himnusz zenéjének komponistája. Erkel több nyarat töltött pihenéssel abban a házban, ahol 1893. június 15-én – váratlanul – elhunyt. Az emléktáblát halálának 100. évfordulóján megrendezett országos megemlékezés során helyezték el.

A Költő utca 21. sz. alatti kert, melyet 3.2 hektáron 1975-ben nyilvánítottak védetté, és épületei sok érdekes látnivalót nyújtanak az arra látogatóknak. Ez a terület 1853-tól Jókai Móré volt, aki hosszú évekig tartó munkájával hozta és hozatta rendbe nagykiterjedésű „birodalmát". Villája a szellemi élet kiválóságainak zarándokhelye volt, pedig a fogaskerekű megindulásáig *csak lovaskocsival,* vagy gyalogosan lehetett megközelíteni.

Fél évszázadon keresztül, tavasztól őszig élt Jókai a Sváb-hegyen, írói kőasztala most is látható a fák alatt. Jóval halála után a romos villát lebontották és felépítették az Országos Természetvédelmi Hivatal modern székházát. Itt került elhelyezésre a Petőfi Irodalmi Múzeum gondozásában a Jókai emlékszoba (megtekinthető hétfő és kedd kivételével naponta 10–14-ig, szombaton és vasárnap 10–16-ig). A közelmúltban felújított kiállítás relikviái hűen tükrözik a nagy író szerteágazó érdeklődését, használati tárgyainak sokrétűségét.

Szabadtéri kiállítás

A kertben lévő és fűtés hiánya miatt csak tavasztól őszig (kedden, szerdán és csütörtökön 10–14-ig) *nyitvatartó kiállítás párját ritkítja.* Bemutatásra kerülnek hazánk földtani és természeti értékeinek színes fotói és leírásai. Kimutatások láthatók a hazánk és a külföld legnagyobb barlangrendszereiről, majd kristályok, tengeri csigák, növénylenyomatok, dinoszaurusz lábnyom, mamutfog és még számtalan érdekesség ejti ámulatba a látogatót. E teremben helyezték el a közel négyszáz kitömött madarat bemutató tárlókat, melyekben a legkisebb hazai madaraktól kezdve a legnagyobbakig valamennyi látható. A teremben magnószalagra felvett madárhangok varázsolják a látogatók emlékezetébe egy-egy kirándulás emlékét.

KE

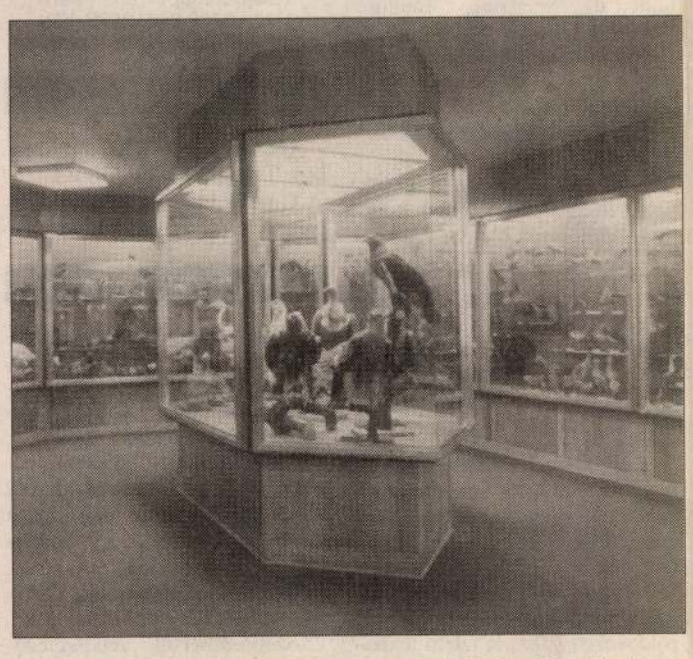

Jókai Mór

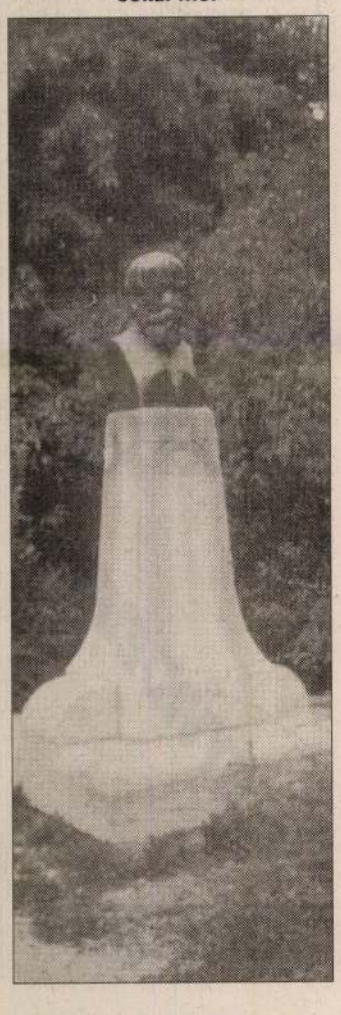

Báró Eötvös József

ÉRTÉKES KERTEK

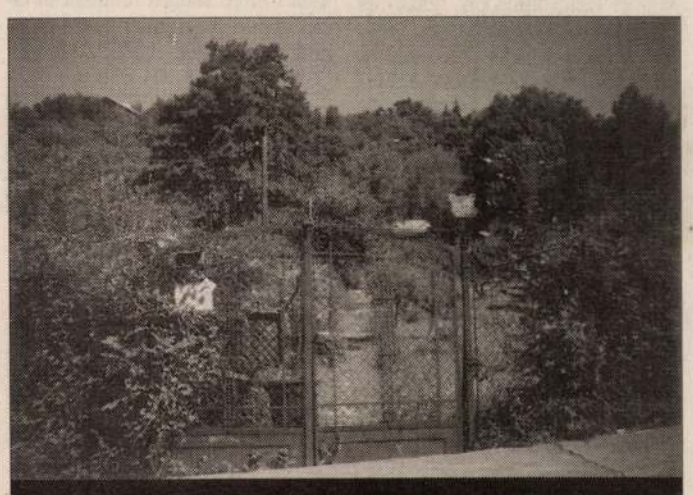

Csermely út 12.

A 8793 m² területű ingatlan a Hunyad-orom D-DNy-i lejtőjén fekszik. A telek alsó, Csermely úti részén enyhe, 5% alatti, felső részén meredek, 20-25%-os a lejtés. A beépítettség 5% alatti. Az ingatlan önkormányzati tulajdonban van. A kert három részre tagolódik. Az alsó harmadon gondozott, beállt gyümölcsöskert található. Az épület körüli pihenőkert dísze néhány idős lombhullató és örökzöld fa. Az épület mögött 3 m. magas terméskőtámfal támasztja meg a meredek rézsűt. A felső kert enyhébb lejtésű részén rét, meredekebb lejtőjén zárt erdőállomány található. Az utca mentén az eredeti vaskerítés jó állapotban maradt meg.

A lakóház előtt 3 db, 50-60 cm törzsátmérőjű vadgesztenye (Aesculus hippocastaneum) áll, egy közülük már kissé legyengült állapotban. Az épület mellett szépen fejlett, idős feketefenyő csoport található (Pinus nigra). A támfal fölött hatalmas, 90 cm törzsátmérőjű hársfa áll. A felső telekrészt zárt állományú elegyes, ill. molyhos tölgyes fedi (Quercus pubescens, cerris, Acer, Tilia, Fraxinus) gazdag cserjeszinttel.

A kert legfőbb értéke a meredek hegyoldal természetes, illetve természetközeli erdőtársulása és rétvegetációja, harmonikus átmenet a régi kertes beépítésű lakóterület szépen gondozott haszon– és pihenőkertjétől a természetes társulások felé. Ez adja a Hunyad-orom hagyományos jellegét, tájképi értékét. Az itt lévő telkek még nagyrészt az eredeti telekstruktúrát mutatják, így a laza beépítésű, nagy kertes lakóterület harmonikus átmenetet biztosít a Hunyad-orom erdőterületei felé. Az ingatlan városképi, tájképi értéke és ökológiai jelentősége alapján érdemel védelmet. Településképi jelentősége, természeti értéke miatt, a Hunyad-orom zöldfelületi jellegének megőrzése érdekében a Csermely utca további telkei, jelenlegi telekstruktúrája is védelmet érdemelne. A Csermely utca 10. sz. alatt fővárosi védettségű épület áll, a 16. sz. alatti épület kerületi védelemre javasolt. A házakhoz tartozó kertek a Hunyad-orom leggondozottabb kertjei, amelyek szintén a haszonkert, díszkert és természetes társulás hármas egységét mutatják.

M. Szilágyi Kinga

RegE Augusztiális '95

(Folytatás az 5. oldalon)

Ez az intézmény – valójában egy szabad mikrofon – lehetővé teszi, hogy bárki elmondhassa javaslatait, véleményét, s megszólíthasson bárkit. Ez alkalommal a Széchenyi-hegy részletes rendezési terve, s az itt élő lakosság biztonságát javító intézkedések kezdeményezése kapott nagyobb hangsúlyt. Örömünkre szolgált, hogy a Rendőrtiszti Főiskola képviselője kifejezésre juttatta segítőkészségüket a közbiztonság fokozásában, a lakosság ezirányú erőfeszítéseinek támogatásában. Nagy Ágnes tájékoztatta a jelenlevőket a részletes rendezési terv készítésének helyzetéről, a felmerült dilemmákról. A RegE törekvéseivel találkozik a tervezők azon igénye, hogy időben megismerjék az itt élő emberek elgondolásait, véleményünket a hegy arculatát hosszú távon meghatározó rendezési tervről.

A rendezvény – *Haraszthy Éva* szóvivő vezetésével, számos gyerek közreműködésével – a parlagfűirtásért kapott tombolák sorsolásával zárult. Ez évben összesen mintegy 90.000 parlagfüvet sikerült összegyűjteni. (Ennek jelentőségét jól érzékelteti: egy-egy növény mintegy 2000 magot termel, s az 10–15 évig csíraképes!). Az ajándékok is ezzel a teljesítménnyel voltak arányban: összesen mintegy 120.000 Ft értékben kaptak ajándékot a parlagfűgyűjtők. Nagy sikere volt a Virágoskert Bt hagymáinak, a kerékpárkesztyűknek. Természetesen a legnagyobb izgalom a két mountain bike kisorsolását kísérte. Az egyike *Halász Judit*, a Levegő Munkacsoport vezetője nyerte el, a másikat *Urbán János* kutató mérnök, a RegE egyik legtöbbet vállaló tagja. A kétszemélyes vacsorát a Hotel Panorámában egy zugligeti házaspár, *Farkas Ferenc* és felesége nyerte. Külön öröm, hogy azok, akik igazán sokat tettek a parlagfű gyűjtése érdekében, jutalomban is részesültek.

A RegE Augusztiális megrendezésében igen nagy szerepet vállalt a Rendőrtiszti Főiskola. A sátrak felverésében, majd másnap este a szétbontásban kiváló munkát végeztek a gólyák. Ugyancsak a főiskolának köszönhető profi stúdió működött egész nap, s a különböző sportszerek, ajándéktrikók felajánlásával a főiskola a rendezvényt sokoldalúan támogatta. *Dénes Sándor* ezredes, igazgatóhelyettes segítőkészségéről csak felsőfokon szólhatunk. Ugyanez mondható el a Panoráma Hotelről, *Kaposi János* igazgató munkájáról. Az idén is szponzorált bennünket – az említetteken túl – *Rolla János* hegedűművész, *Jakus László*, a Kőbüfé, *László Ádám*, a helyi pékség tulajdonosa. Köszönet érte.

A RegE a civil szervezetek azon köréhez tartozik, amelyek nem annyira a hatalom intézményeihez, hanem inkább a régióban lakó polgárok igényeihez próbálnak igazodni. Rendezvényeink – a takarítások, a Mikulás ünnepség, s az Augusztiális – az itt élő embereket hivatott egymáshoz közelebb hozni. Mivel azonban a Széchenyi-hegy egyben valamennyi kerület kirándulóhelye is, a nyitottság különösen fontos számukra. Ezt a nyitottságot fejezi ki, hogy immár sokadik alkalommal rendezvényünk részese *Szikszay Ibolya* csapata, szinte hazajönnek a kisebb-nagyobb fogyatékossággal rendelkező fiúk és lányok. Örülünk, hogy a RegE kezdeményezésének indítása után másfél évvel a parlagfűirtás több kerületben is megmozgatta a polgárokat. De akkor lennénk igazán boldogok, ha ez a nyitottság kölcsönös lenne: a fejlesztési források elosztásánál is érvényesülne, hogy a Széchenyi-hegy nemcsak a hegylakóké.

Rakusz Lajos
a RegE elnöke

Az idén harmadik alkalommal megrendezett Augusztiális természetesen nem csak a parlagfű gyűjtéséről „szólt''. A hagyományos RegE Sarokban elhangzott gondok, problémák mellett az a meggyőződés öltött formát a rendezvényen, hogy a szomszédságok összefogásában rejtőzhet a legnagyobb erő. Ennek megfelelően útjára indul a helyi közösségi alapítvány szervezése, melynek célja, hogy közösségi eszközökkel is segítse a „Zöld, Virágos Hegyvidék'' jövőjének biztosítását. Első lépésként széleskörű együttműködést szerveznek a budai hegyvidék megóvása érdekében.

A hegyi polgárok körében már eddig is rendkívül kedvelt volt a RegE társasköri és zöldsport tevékenysége. Ennek jegyében rendezték a tájfutást és a park körüli kerékpárversenyt, valamint egyéb különböző játékokat – egész napon át.

Bár az időjárás idén nem fogadta kegyeibe az „Augusztiális''-t – a rendezvény nevéhez méltatlan borongós, hűvös idő fogadta a látogatókat –, azért akik eljöttek, biztosan nem bánták meg az itt eltöltött órákat. *(scs)*

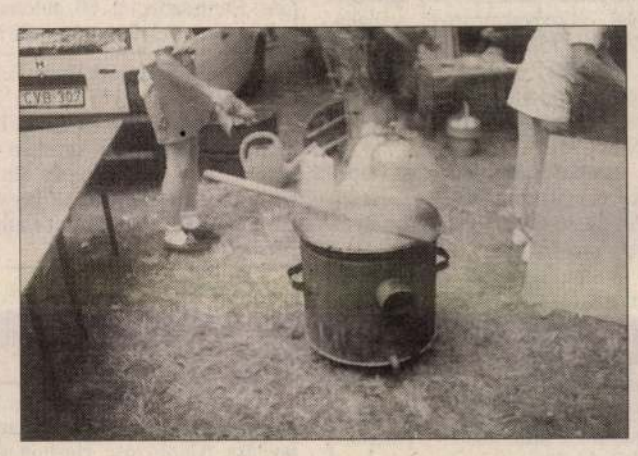

SZOLGÁLTATÁS

Lakatos: hevederzár, biztonsági és elektromos zár, ablak- és erkélyajtózár, postaládazár, olajfék szerelése, ablak- és ajtórács készítése, kapu és garázsajtó javítása, kulcsmásolás. Telefon: 15-65-777, Műhely: 116-9546.

ARANYOZÁS! Képkeretek, faragott órák, csillárok, falikarok, aranyozott bútorok, tükörkeretek készítése és javítása. Vétel-eladás! Bp. XII., Orbánhegyi út 36/b. Telefon: 1362-382.

Autójavítás Zugligetben: Zirzen Janka u. 31. T. 11-58-979. Minőségi karosszériajavítás, szerelés, fényezés, alvázvédelem keleti kocsikhoz anyagbiztosítással, nyugatihoz legolcsóbb áru beszerzésével.

KARAMBOLOS AUTÓK JAVÍTÁSA. HB-val szerződött műhelyemben az alábbiakkal állunk a rendelkezésére: **HAZAI és NEMZETKÖZI:** kárfelvétel, javítás, ügyintézés. Cím: Lehoczky Dániel Budapest XII., Jagelló út 52. Telefon: 1654-165

AUTOMATA MOSÓGÉPEK JAVÍTÁSA. Magyar és „NDK" típusok. Szerviz: 120-7844.

Vízvezeték-szerelés! Csőrepedések gyors javítását, külső, belső víz- és csatornavezetékek javítását, cseréjét rövid határidővel vállalom. Lelkes Ferenc vízvezeték-szerelő mester. Tel.: 1559-988, Mob.: 06-30-329-055. Felújításnál 5 év garanciával.

Duguláselhárítás még ma, bontás nélkül, garanciával, hétvégén is. Hegyvidék Gyorsszolgálat, mob.tel.: 06-30-329-055 vagy 155-99-88.

Hűtőgép- és klímajavítás! Hazai és külföldi hűtőgépek, fagyasztók javítása, lakásklíma szerviz. Várhidi Gábor, telefon: 2500-921.

Tv-javítás a helyszínen is, garanciával! Tv-videó szerviz. Telefon: 248-0454.

Zöldkártya. Környezetvédelmi felülvizsgálat minden négyütemű benzines gépkocsinál. STRAUB AUTÓSZERVIZ. 1121 Bp., Ágnes u. 36. Telefon: 186-4296.

Alpintechnikával az állványozásnál gyorsabban, olcsóbban vállalunk minden magasban végzendő építő-szakipari munkát. Nagy gyakorlat, referenciák. METALPIN telefon: 2744-122, 06-30-420-447.

Hölgyek, figyelem! Gyógymasszőr házhoz megy. Telefon: 06-30-483-205.

Parketta, PVC, szőnyegpadló, lambériázás kedvezménnyel. Telefon: 1339-676.

Műstoppolást vállalok elsőrangú kivitelben. Telefon: 1554-436.

Villanyszerelést vállalok azonnali kezdéssel. Hanusi mester. Tel.: 1866-822, 06-23-372-321.

Építészmérnök épületek tervezését (családi házak, nyaralók, tetőterek, belső átalakítások), kivitelezését kulcsrakészig garanciával, árkedvezménnyel vállalja. Telefon: 153-8841.

Redőny, reluxa, szalagfüggöny, harmonikaajtó és szúnyogháló készítése, javítása. Telefon: 202-1493.

Szobafestést, mázolást, tapétázást vállalok bútormozgatással, fóliatakarással, árkedvezménnyel. Telefon: 1556-468.

Villanyszerelést, érintésvédelmi mérést rövid határidőre vállalok. Pápai, 1858-163.

Szőnyeg-, kárpit-, ablaktisztítás napi nagytakarítás. Szőnyegtisztító gép kölcsönzése házhoz szállítással. Telefon: 166-55-52.

Várjuk azoknak a hölgyeknek a jelentkezését, akik kellemes környezetben szeretnének tornázni a XII. ker. Kléh I. u. 5/a-ban. A kondicionáló-, Callanetics és gyógytorna kis csoportos foglalkozások keretében működik - minden korosztály részére. Nyugdíjasoknak árkedvezmény! Mellékszolgáltatások: masszázs, talpmasszázs, fizikotherápia. Kedd-csütörtök-péntek délelőtt, hétfőn és szerdán délután. Dr. Kovácsné Tóth Katalin testnevelőtanár, gyógytornász. Telefon: 202-4527 vagy 166-8585.

Építs? Felújít? Hívja a 202-5278-at az esti órákban.

Ha Ön elfoglalt ember, ha nincs ideje lakását rendben tartani, hívjon fel minket és mi megoldjuk gondját. „NETT HÁZ" Telefon: 06-23-341-088.

Fiat Lux Kft. Papírhulladék begyűjtése szállítással, készpénzfizetéssel, kis tételben is! Tel.: 06-(20)-346-510.

Televízió, videó javítása ingyenes kiszállással, garanciával. Hibabejelentés: PROFI SZERVIZ 1855-232.

Kozmetika nyílt a Németvölgyi út 69/b-ben. Turbószolárium, elektromos kezelések. Telefon: 213-09-46, Berzai Ágnes.

Mi a szösz! Gyermekholmik bizományi vétele-eladása a Királyhágó térnél. Németvölgyi út 14. Tel.: 115-7422.

Napellenző, faredőny, alumíniumredőny, műanyagredőny, reluxa, szalagfüggöny. Telefon: 257-9994, 203-2825.

Kft.-nek könyvelés, SZTK- és adóügyintézés. Telefon: 1820-242.

Villanyszerelés, tervezés, kivitelezés, komplett családi házak, társasházak, ipari berendezések, vagyonvédelmi berendezések, kaputelefonok szerelése, érintésvédelmi mérések. Herbst György Bp. XII., Szendrő u. 48. Tel./fax: 275-4692

Úszástudás és korhatár nélkül új mozgáslehetőségek a vízben! Zenés kondicionáló-, fogyókúrás- és kismama torna, vízi-aerobic, rehabilitációs terápia. Radisson Béke Hotel uszodájában. VI., Teréz krt. 43. Felvilágosítás: 282-2774, 135-6354-es telefonon.

Reluxa, redőny, harmonikaajtó, szalagfüggöny, napellenző, szúnyogháló készítése, javítás. Telefon: 1564-840.

Restaurátor antik bútorok, csillárok javítását, faragások pótlását vállalja. Pálos. 1125 Budapest, Zalai u. 5/c. 1760-194.

Fakivágást, gallyazást, beépített helyen falebontást vállalunk. Tel.: Balatonon: 87-348-651, Budapesten: 166-5126.

Duguláselhárítás falbontás nélkül hétvégén is, egy max. két órán belül. Telefon: 169-2577.

Középkorú nő gyermekfelügyeletet vállal. Érdeklődni: 135-6394, 18 óra után.

Lakásfelújítók, figyelem! Belső kőművesmunkát, átalakítást, burkolást és vízszerelést vállalunk! Pakai és Gulyás tel.: 23/341-672/este.

Minden típusú kertigép javítása Budapest, Kakukk út 22. Ugyanott kertigépek olcsón kaphatók. Telefon: 1351-430 Czibi István.

Óvó- és tanítónői végzettséggel szakszerű gyermekfelügyeletet vállalok. Telefon: 06-23-310-757.

Autósok, figyelem! Belső takarítás, kárpittisztítás, polírozás. Hamzsabégi u. 60. autómosó mellett. Telefon: 18-68-727.

Asztalos-ácsmunkák. Telefon: este 6-7-ig a 1755-782.

Fájdalommentesen rövid határidővel korszerűen kezelem és pótolom a fogait. Lámpás tömések, porcelán fogpótlások kedvező áron. Dr. Révész. Telefon: 1761-634.

Kaputelefonok, lakásriasztók. Szerelés, szaktanácsadás helyszíni felméréssel. REMOPLAN Telefon: 135-3665.

Asztalosmunkák, ajtók, ablakok javítása, hőszigetelése, zárak javítása, felszerelése. Házhoz megyek. Telefon: 1559-358 7-8-ig és 17-18-ig.

Diplomás könyvelő teljes körű könyvelést, tb-ügyintézést vállal tanácsadással a kerületben. Helyszínen is. Korrekt ár. Telefon: 1564-269.

Otthonában gondozzuk megnyugtatóan, megbízhatóan. Telefon: 1167-134 (üzenetrögzítő is).

LAKÁS/INGATLAN

MERLIN
Lakások, házak, irodák
bérbevétele–bérbeadása.
Díjmentes címkiadás
Tel.: 3223-844, 3225-490
INGATLAN

Böszörményi út 40. sz-ban kiadó lakásnak, irodának 68 nm-es földszinti, telefonos, kertes lakás. Egy évi bérlés után eladó. Telefon: 290-1417.

Kővágóőrsi (Káli-medence) kertes, 2 szoba komfortos házamat eladom, vagy budapesti lakásra cserélem 3,3 millió Ft értékben. Telefon: 393-0631.

Karthauzi utcai 3 szobás, nagy erkélyes, telefonos, garázsos lakás kiadó. Telefon: 393-0631.

Tisztelt Lakásbérlő! Ha eladná vagy nem tudja megvenni önkormányzati lakását, de saját öröklakást szeretne, kérem, hívjon. Minden megoldás érdekel. Telefon: 06-23-336-494, vagy 168-2275.

Kedvező áron eladó a XII. kerületben épülő szerkezetkész, panorámás társasházi öröklakás. Telefon: 06-30-501-106.

Asztalos üzemet keres osztrák vállalkozó kissorozatú, faforgácslapból készült bútorok gyártásához. Telefon: 275-0096.

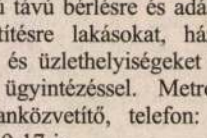

A H & K Ingatlanforgalmi Kft. az Önök szolgálatában. Ingatlanközvetítés, értékbecslés, tulajdoni lap beszerzés. Eladásra kínáljuk az alábbi ingatlanokat:

utca	szoba	ár(mFt)
Krisztina krt.	2	4,9
Apostol	2,5	8
Balogvár	2,5	9,7
Bogár	3	18
Fillér	3,5	7
Kupeczky	1,5	4,4
Lotz	2,5	8,5
Palánta	2	5,5
Prímás	1,5	6,8
Szeréna	5	22
Szilágyi E.	1,5	5,6
Tállya	3	12
Városmajor	3,5	6,8
Vend	3	12,5
Volkmann	2	5,6
Matróz	2	2,7
Margit krt.	3	5,6
Moszkva tér	2	3,9
Bartók B.	2	3,8
Böszörményi	3	5,9
Sion lépcső	3	12
Móricz Zs.	2,5	4,2
Radványi	2	6,5
Árnyas	4	14

A lakások mellett házak és telkek is rendelkezésünkre állnak Budán, Pesten és vidéken is.

Várjuk hívásukat!

Telefon/fax: 115-5650, 325-0928

Külföldi fizetőképes üzletember részére bérelnék hosszú távra nívós, nagyméretű házat vagy lakást. Telefon: 1294-643 munkaidőben, 1296-298 este.

Keresünk ügyfeleink részére hosszú távú bérlésre és adásvétel közvetítésre lakásokat, házakat, iroda- és üzlethelyiségeket teljes körű ügyintézéssel. Metropolis Ingatlanközvetítő, telefon: 393-2510, 9-17-ig.

Zöldövezeti ingatlanok adásvétele, bérlése, cégalapítás, földhivatali ügyintézés ügyvédi közreműködéssel. Telefon: 118-1863, 202-6124.

Külföldi partnereink számára reprezentatív lakásokat, házakat keresünk. Impar Ingatlaniroda 06-30-495-344.

Ingyenes ingatlanközvetítés, teljes körű ügyintézéssel jogi felügyelettel. Tel.: 155-0247 9-16-ig, rádiótel.: 06-60-343-662 állandóan.

A XII. kerületben 1 és 2 szobás lakást keresünk megvételre - bármelyik részén lehet a kerületnek. Tel.: 06-60-343-662 állandóan.

Nyugati üzletembereknek keresünk hosszú távú bérletre nagy nappalis 3-5 hálószobás, telefonos luxuslakást, házat. BANALP Kft. Telefon: 1620-950, 251-9875.

Eladásra, bérletre kínálunk budai zöldövezeti ingatlanokat. Svábhegyi Ingatlanközvetítő. Telefon: 1753-812.

Egyholdas szántó, Budapesttől 20 km-re, szép környezetben eladó. Megosztva is. Telefon: 06-23-343-714.

Ingatlan adásvételnél tanácstalan? A legmegfelelőbb partnert keresi? Előnyös szerződést kötne? Társasházuk képviseletét szakemberre bízná? Forduljon irodánkhoz! Díjfizetés kizárólag utólag! ST STÚDIÓ INGATLANKÖZVETÍTŐ 155-2675.

INGATLANSZAKÉRTŐ vállal: telekmegosztást, telekhatár-kitűzést, épületbemérést, ingatlanérték-becslést, igazságügyi szakértést. Papp-Takács Sándor. Tel./fax: 1135-043.

3,5 m Ft-ig lakást vagy beépíthető tetőteret keresek. Tel.: 27-44-179.

XII., Bíró utcai (Kis-svábhegy) kertes villa földszintjén, egymás melletti 42 négyzetméteres öröklakások együtt vagy külön eladók. (Egyszobásak.) Telefon: 202-2926.

Budai zöldövezeti lakásokat és házakat keresünk igényes, külföldi ügyfeleinknek. Telefon: 202-1948 GREEN BELT.

Kétszobás, külön bejáratú lakrész hosszabb távra - lehetőleg külföldiek részére kiadó. Három nyelvtudással rendelkezünk. Telefon: 1561-076.

2-3 szobás lakást vennénk (lehet felújítandó) 4 millió forintig a kerületben. 202-3869.

XII. kerületi eladó lakásokat, lakóingatlanokat keresünk értékesítésre korrekt feltételekkel. Szerződéskészítés, jogi lebonyolítással. Tel./fax: 18-58-336 MONTIS Ingatlaniroda Hegyalja út 74., 10-18-ig.

Külföldi üzletemberek részére új, vagy nívósan felújított nagy lakásokat, házakat keresünk 1-4 éves bérlésre a kerületben. Telefon: 155-0027.

Nyugati üzletember ügyfeleink bérelnének hosszú távon zöldövezeti, 100 nm feletti luxuslakást, házat. NÉZ BT. Telefon: 209-0474.

Budaörsi, panorámás, 405 nöl telken, befejezés előtt eladó 2x115 m² lakás + 145 m² pince és garázs, kétszintes 315 m² műhely. 1 cserelakást beszámítunk 35 m Ft. Telefon: 1150-960.

3 szobás, nagy teraszos telefonos lakást vennék. Telefon: 155-15-40.

Eladó bel-budai 136 m²-es 4 és 1/2 szobás öröklakás felújított, cirkófűtéses, telefonos kábel tv-s. Telefon: 155-22-80.

Nemzetközi bank részére keresünk vételre 120-140 m²-es, nívós lakásokat zöldövezetben. Telefon: 1858-336, 1569-277.

Pince csendes tevékenységhez XII. ker. Táltos utcában tartósan, olcsón kiadó. Telefon: 136-8554 (délután).

Városmajor utcai, első emeleti, két szoba hallos, erkélyes, társasházi öröklakás eladó. Érdeklődni a 201-7305 telefonon.

Keresünk hosszú távú bérletre jó minőségű lakásokat, házakat, teljes körű ügyintézés, garantált előrefizetés. Perfect Home Bt. Telefon: 276-2337, 161-1062, 06-30-481-706, 209-3780.

Amerikai család keres legalább két hálószobás lakást, házat. Telefon: 1386-204.

Elcserélem kispesti egy + két fél szobás lakásomat plusz 300 nöl-es csopaki telkemet budai (XI., XII. kerületi) lakásért. Telefon: 1758-918 vagy 1774-880.

XI., Kökörcsin utcában kiadó 62 nm-es, kétszobás, komfortos, bútorozott, telefonos, előkertes lakás. Irányár: 35.000.- Ft/hó + rezsi. Telefon: 216-3974.

XII., Cinege utcában kiadó 92 nm-es, 3 szobás, összkomfortos, két fürdőszobás, telefonos, részben berendezett lakás, gépkocsibeállási lehetőséggel. Irányár: 150.000.- Ft/hó. Telefon: 216-3974.

XII., Margaréta utcában 30 nm-es, kertes társasházi öröklakás eladó. Irányár: 2,5 millió Ft. Telefon: 216-3974

X., Bányató utcában 68 nm-es, összkomfortos, telefonos, társasházi öröklakás eladó. Irányár: 3,2 millió Ft. Telefon: 216-3974.

IX., Márton utcában 30 nm-es, egyszobás, komfortos, telefonos, társasházi öröklakás eladó. Irányár: 1,9 millió Ft. Telefon: 216-3974.

Azonnali beköltözéssel eladó Farkasréti 76 m²-es, 2 + fél szobás, összkomfortos öröklakás. Lakástelefon: 1-860-122.

Maros utcai 112 nm-es, felújított öröklakás 9 millió Ft-ért eladó. Telefon: 175-3170.

Eladó 16 négyzetméteres, félszuterén helyiség Acsády u. felső végénél. Munkára, raktározásra, csendes tevékenységre alkalmas. Telefon: 155-8593.

Böszörményi úti társasházban - jelenleg irattárnak használt - száraz, 50 m²-es pince november 1-jétől raktár céljára kiadó. Érdeklődni 156-0150 telefonon 9-11 óra között.

MERLIN
INGATLANKÖZVETÍTÉS
Ügyvédi adás-vételi szerződés
10.000 Ft-ért!
Tulajdoni lapok 900 Ft-ért!
Tel.: 3223-844, 3225-490
INGATLAN

GARÁZS

Garázs kiadó a Kikelet utcában. Telefon: 06-30-501-106.

Garázs kiadó a Pagony utcában. Telefon: 1563-840.

TANFOLYAM, OKTATÁS

VIA AUTÓSISKOLA folyamatosan indít tanfolyamokat. Kedvezmény: ingyenes felkészítés elsősegélynyújtásból. Telefon/üzenetrögzítő: 155-4689.

Matematika-, fizikakorrepetálást, pótvizsgára, gimnáziumi és egyetemi felvételire felkészítést vállal egyetemista, nagy gyakorlattal. Tel.: 176-8168.

Szilágyi Autósiskola. Telefon: 155-9274, 156-1170.

Szeptembertől rendszerezőrásegítő angol magánórákat adok 11-17 éves fiataloknak, kis csoportban. Telefon: 136-3486.

Biológia és kémia felvételi előkészítés. Telefon: 1655-754.

Orvosegyetemi fizika, biológia, kémia előkészítők. Telefon: 1655-754, (06)-20-351-856.

Zongoratanítás! Tel.: 202-5979.

Állástkereső ifjú hölgyek, figyelem! Finanszírozzuk titkárnői képzését, ha megfelel felvételi vizsgánkon. 9 hónapos ingyenes szaktanfolyamunkról érdeklődjön a 156-0797-es telefonszámon.

Autósiskola folyamatos tanfolyamok. Elmélet: Németvölgyi Általános Iskola. Kedd-csütörtök 17.00-20.00-ig. Telefon: 155-5594, 156-0046. Jogosítványosok továbbképzése Opel gépkocsikon.

Autósiskola tanfolyamot indít de-du, részletfizetéssel. Tesztkönyvek, munkafüzetek helyben. Diákoknak kedvezmény. Tel.: 213-0350, cím: Bp. XII., Csaba u. 7/b. /Moszkva térnél/.

CAMBRIDGE-vizsgás diplomata feleség gyerekek angol tanítását, korrepetálását vállalja, egyénileg vagy kis csoportokban. Telefon: 213-0923, 186-0037.

Óvodákban német-angol játékos nyelvoktatást vállalok. Telefon: 218-1933.

Angol tanszéken oktató tanár nyelvvizsgára, felvételire előkészítést vállal. Telefon: 202-3869.

Matematika-fizika szakos tanár magántanítványokat keres. Telefon: 10-16 óráig 161-27-13/272.

Bavária Német Nyelvstúdió kezdő, nyelvvizsga előkészítő és vállalkozók részére üzleti nyelvet oktató tanfolyamokat indít folyamatosan. Budapest, I., Fazekas u. 1. Telefon: 201-0660.

PIMPI Budai Német Nyelviskola nyelvtanfolyamai a XII. kerületben. Lásd a nagy hirdetést a 8. oldalon!

Kreatív férfi tanár alsótagozatos kisiskolásokat tanítana magántanulóként; iskolai előkészítést, német nyelvoktatást vállal a délelőtti órákban. Érdeklődni a 201-7556 telefonszámon.

Műszaki egyetemista lány általános iskolások korrepetálását vállalja. Tel.: 1567-360.

VEGYES

Rossz mikrohullámú sütőket veszek. Telefon: 155-63-77.

Hölgyeknek pénzkereseti lehetőséget kínálunk az AVON világhírű kozmetikumaival. Kötetlen időbeosztás! Keresetkiegészítés! Telefon: 274-2231, 06-20-372-923, 138-6810.

Üzleti hálózat kialakításához keresek agilis munkatársakat, kiemelt kereset. Telefon: 06-30-449-685.

Megnyílt! „Hölgyek Öröme". Kilós, darabos, külföldi ruhaneműk. Budapest XII., Városmajor u. 15. sz. alatt.

A „Bútorok restaurálása és javítása" című könyvet megveszem. Üzenethagyás: 13-55-951.

Törzskönyvezett pumi kölyökkutyák eladók. Telefon: 157-9449.

Keresünk 11 munkatársat, aki 15 kilónál többet akar fogyni. Biztonság, siker. Telefon: 9-13 óráig 202-7733.

Galéria nyílt a Böszörményi út 3/d alatt. Kaphatók: kortárs és régi festmények, grafikák, kerámiák, ajándéktárgyak. Képkeretezés! Nyitva H-P 10-17 óráig. Telefon: 175-9360.

Egészségesen, karcsún, jó kondícióval és jól szeretne élni? Hívjon! Telefon: 11-57-247 de.

Karl May műveit keresem német gótbetűs kiadásban. Telefon: 155-15-40.

Keresünk két gyermekünk (6 és 10 éves) **mellé** olyan kerületi lakost (lehetőleg nyugdíjast), aki hetente 3 délután gyermekfelügyeletet vállal. Telefon: 06-20-350-305.

A KERTÉSZBOLT továbbra is várja kedves vásárlóit széles áruválasztékkal. Most már nem csak a ház körüli munkák elvégzéséhez tudunk segítséget nyújtani, hanem a háztartásban szükséges eszközökkel is a rendelkezésükre állunk. Cím: Bp. XII., Ugocsa u. 3. Telefon: 156-5646, Nyitva: K-P: 9-17 óráig, Szombaton 9-13 óráig.

'30-as évekből íróasztalt, kiegészítő bútorokat, nippeket keresek. Telefon: 393-0631.

ÜDÜLÉS/UTAZÁS

„ITÁLIAI ŐSZ" Velence, Verona, Pisa, Padova, Firenze, Ravenna, 8 nap/7 éj. Utazás: autóbusszal, apartmanos elhelyezés Bibionéban, önellátással. 1995. szeptember 23-30. Részvételi díj: 24.900 Ft/fő. TOP MOBIL TRAVEL, 1074 Budapest, Rákóczi út 62. Tel./fax: 269-6618, 341-4375.

Szeptemberi üdülés Vrasnán, a Chalkidiki félszigeten. 10 nap/7 éj 2-3-4 ágyas apartmanokban, utazás luxusbusszal. Szeptember 22-október 1. Részvételi díj: 13.900.- Ft. TOP MOBIL TRAVEL, 1074 Budapest, Rákóczi út 62. Tel./fax: 269-6618, 341-4375.

Velence a megunhatatlan! Töltsön el két napot a szerelmesek, a lagúnák és gondolák városában Velencében (1 éj szállodában). Utazás autóbusszal, elhelyezés fürdőszobás szállodai szobákban. Október 21-24. Részvételi díj: 10.500.- Ft/fő. TOP MOBIL TRAVEL, 1074 Budapest, Rákóczi út 62. Tel./fax: 269-6618, 341-4375.

HIRDESSEN A
HEGYVIDÉKBEN
HIRDESSEN A

Lányi Dezső

Felavatták Steinweg Rudolf emlékművét

— *Az Est tudósítójától* —

Az 1935-ben rendezett guggerhegyi autóverseny alkalmával halálos szerencsétlenség áldozata lett *Steinweg* Rudolf, a kiváló autóversenyző. A Királyi Magyar Automobil Club elnöksége elhatározta, hogy a tragikus sorsú autóversenyző *emlékét megörökíti* azon a helyen, ahol a szerencsétlenség történt.

Az emlékmű elkészítésével a KMAC *Lányi* Dezsőt, a kiváló szobrászművészt bízta meg, aki el is készítette Steinweg emlékművét, amelyet a vasárnapi Grand Prix-vel kapcsolatosan *szombaton délben ünnepélyes külsőségek között avattak fel.*

Az ünnepélyen nagyszámú és előkelő közönség jelent meg, köztük a Budapesten tartózkodó külföldi versenyzők is, úgyszintén a magyar sportközönség nagyszámban.

Az Est. 1936. június 21.

9.

5.

Lányi Dezső

A Reggel 1937. június 28.

11.

A »*Coronet*« gyönyörű amerikai szépművészeti magazin legújabb száma közli *Lányi* Dezső szobrászművésznek, Pest híres *Lányi Pipijének hét remekbe sikerült karikatúra-szobrát egész oldalas elismerő cikk kíséretében. »Dezső Lányi of Budapest has come to do Americans in uncommon clay«, — »a budapesti Lányi Dezső idejött, hogy az amerikaiakat nem mindennapi agyagba öntse«,* — ez a mottó-ja az elragadtatott hangú cikknek, amelynek első illusztrációja *Bethlen* István gróf közismert cigarettaszipkás karikatúraszobra. *Pipinek, úgylátszik, sikerül odakint ...*

Nyílhegy vasból, római VI. 076.

Lányi Dezső

Zsákoló

Theisler György: A magyar szocialista művészet stilustörekvései a két világháboru között.
MŰVÉSZET, 1980. március - ~~10~~ 14. lap.

Lányi Dezső.
szobrászművész.

— (Az Otthon-Kör megrendelte Hoitsy Pál és Rákosi Jenő szoborportréját.) Az Otthon Magyar Irók és Hirlapirók Körének vezetősége elhatározta, hogy elkészitteti nemrég elhunyt elnökének, *Hoitsy* Pálnak és jelenlegi diszelnökének, *Rákosi* Jenőnek szoborportréját. A szobrok elkészitésére már megbizást is adtak *Lányi* Dezső szobrászművésznek, aki néhány hét mulva készül el munkájával.

Képes Ujság, 1928. jún. 15.

LÁNYI DEZSŐ MŰTERMÉBEN.

LÁNYI DEZSŐ MŰTERMÉBEN *

A Műteremházzal csaknem egyidőben épült a Százados-utczában levő nagy művésztelep, melyet jóval egy évtizeddel ezelőtt a budapesti képzőművészek számára építtetett a székesfőváros. A telep szépen parkirozott, hatalmas területen fekszik, több kisebb s nagyobb földszintes villából áll; mindegyik villában tágas, gyönyörű műterem egy-két-háromszobás lakással. Míg a Műteremházba inkább piktorok vonultak be, itt jobbára szobrászok laknak, mindazonáltal ezekben a földszintes műtermekben festőknek is juttatott nyugalmas tanyát a székesfőváros. Itt él többek között *Pór* Bertalan, *Cigány* Dezső, *Basch* Árpád és *Kádár* Béla, a szobrászok közül pedig a fiatalabb művészgárdának legjelesebb tagjai: *Lányi* Dezső, *Pásztor* János, *Margó* Ede, *Kallós* Ede, *Szentgyörgyi* István, *Gémes* Gindert Péter, *Vass* Viktor és mellettük egész sereg ifjú szobrász.

Lányi Dezső a magyar képzőművészek fiatalabb nemzedékének egyik büszkesége. Művészetének teremtő munkássága ide fűződik a telep történetéhez. Erős, izmos tehetsége itt forrott ki, hiszen ő a legrégibb lakója a Százados-utczai telepnek. A telep megalakulása óta, tehát több mint egy évtizede lakik itt a fiatal mester s művészi elgondolásainak legjava itt vált valóra e magános, csöndes helyen. Itt nyerte el művészete az egyik legragyogóbb elismerést is: a *Ferencz József*-díjat, melyet annakidején harmincz pályázóval szemben egyhangulag *Lányi* Dezsőnek ítéltek oda a jurorok, valamint a «Lipótvárosi Kaszinó díj»-jal kitüntetett híres «Munka után» czímű művét is itt alkotta.

Egész ifjan került a telepre, több esztendei értékes külföldi tanulmányok után. Első mestere Mátrai volt, de művészi törekvései nem hagyták nyugton s tovább hajszolták őt Rómába, a hol csakhamar az Akadémia legtehetségesebb tanítványa lett. Majd később Párisba ment. Ott évekig dolgozott a «*Julien*»-ben *Verles* mester oldala mellett s mikor pihenéstelen lelkét teleszívta a franczia művészetével, tovább ment ismét, keresni a művészet tisztaságát Brüsszelbe, *Van der Stappen*, a világhírű belga mester mellé...

Értékes művészetének leghűségesebb karakterizálója: az őszinteség, becsületesség, tisztaság. Minden művében megérződik ez; benne él ragyogó technikájában csak úgy, mint bensőségből fakadt, gazdag elgondolásaiban. Nemcsak plasztikus, hanem — filozófus s nemcsak filozófus, hanem humorista is. Művészi erőtől duzzadó állatfigurái mellett ott van a híres «Munka után». Milyen bensőséges, finom elgondolás, mennyi mélység, tisztaság él e műben! S mennyi humor a karikaturáiban. Mert ilyen figurái is vannak. Itt van előttünk: *Fényes* Adolf jellegzetes vidám arcza s mellette *Rippl*-Rónai, *Karlovszky*, *Herman* Lipót, *Csók* István, továbbá a fiatal *Kövér* Gyula, *Stettka* Gyula, *Biró* Mihály karakterisztikus nagyszerű torzfigurái között ott találjuk a művészi és társadalmi élet kitünőségeinek könnyező kaczagásba hajtó jellegzetes karrikaturáit: *Fehér* Gyuláét, a Nemzeti Színház tagjáét, *Löwenstein* Arnoldét, *Radó* Emánuelét, *Apponyi* Albertét, *Andrássy* Gyuláét, *Strausz* Oszkárét stb.

A tárlatokról ismert «Leopárd»-ja, jeges medvéi bivalyai mellett ott találjuk az általánosan ismert s csodálatosan finom női aktját, első munkái közül: a *Lédát*, *Ujházi* Ede és *Hegedüs* Ferencz elsőrangú portraitjait, majd egész sereg nagyszerű új portrait, valamint mindazon műveit, melyekkel külföldi kiállításokon szerzett sok, becses elismerést a magyar képzőművészetnek. Több ragyogó művével vett részt a velenczei kiállításon, valamint kollektiv kiállítása volt Münchenben, majd Londonban, hol az angol aranyérmet nyerte el. Továbbá gyakrabban kiállított az osztrák mesterek között Bécsben, azonkívül Brüsszelben is. Most ismét meghívást kapott Bécsből, Berlinből és Brüsszelből s ezt a meghívást el is fogadta.

Készülő munkái új meglepetéseket tartogat-

KARRIKATURA-SZOBROK. (Csók István, Karlovszky Bertalan, Andrássy Gyula, Apponyi Albert, Rippl-Rónai József, Hermann Lipót, Strauss Oszkár, Széll Kálmán.)

MŰTEREM-RÉSZLET.

KÉPEK LÁNYI DEZSŐ MŰTERMÉBŐL

* Ez a czikk Kovács Lydiának, a mostanában elhúnyt derék fiatal ujságírónőnek egyik utolsó irása, melyet — a magyar művészeket otthonukban bemutató czikksorozatának folytatásául — néhány nappal halálos betegsége előtt adott át szerkesztőségünknek.

A HABSBURGOK VAGYONA.

Az ausztriai forradalmi kormány megállapította, hogy Ferencz József hatvan millió vagyonról végrendelkezett és hogy az a vagyon, a melyről végakarata szól, tényleg ennek az összegnek felel meg.

Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy a Habsburg-háznak ez lenne a teljes vagyona. Ez csak a szabadrendelkezésre álló rész. Azonfelül van a hitbizományi vagyon, a mely sokkalta nagyobb, s a melyről Ferencz József azért nem végrendelkezett, mert az mindenkor a család fejét, magát az uralkodót illeti. Nagyon messze jártak tehát az igazságtól azok az ujságközlemények, melyek arról akartak tudni, hogy Károly volt király most csak igen szerény vagyon fölött rendelkezik, miután Ferencz József reá alig valamit hagyott. A tény ezzel szemben az, hogy az óriási családi hitbizománynak haszonélvezője most is Habsburg Károly a lemondott uralkodó.

Úgy tartották még néhány év előtt is, hogy az uralkodó családok között is csak egy kettő van olyan, a mely gazdagabb a Habsburgoknál. Ilyen volt az orosz uralkodó-ház és talán a sziámi király családja, s legföljebb még a szultánok háza. De a többiek mind sokkal szegényebbek. Csakhogy a Habsburg hitbizomány legnagyobb része nem földbirtokokban és gyárakban fekszik, hanem értékpapirokban, s ép azért bajos annak végösszegét megállapítani.

Ezt a hitbizományt Ferencz császár alapította, s a vagyont is ő szerezte. Még pedig a legnagyobb részt börzei spekulációval. Ő maga azt szokta volt a börzéről mondani, hogy az halastó, a melyben a nagy halak megeszik a kis halakat, s rajta volt, hogy neki, mint legnagyobb halnak bőségesen meglegyen a prédája. Az ő, és a Metternich részére, a ki ebben is kompanistája volt, ez nem volt nehéz feladat hisz ők csinálták a politikát, a mely a börzei árfolyamokat irányítja. Így nemcsak előbb tudták másoknál azt a mi történni fog, hanem ugyis irányították ezt a politikát, a hogy börzei manövereiknek kedvezett. Nemcsak azt tették meg, hogy a külföldről jövő futároknak elébe küldték bizalmi embereiket, átolvastatták a jelentéseket, ahhoz képest megtették börzediszpozicióikat, s a feltartóztatott futárt csak azután engedték Bécsbe, hanem odáig mentek, hogy a monarchia anyagi csődje idején szorgalmasan börzésztek baiss-re. A magyar megyegyűléseken és az országgyűlésen is szenvedélyes kifakadásokat lehetett hallani a miatt, hogy mialatt behozták a bankóczédulák devalvációját, s mindenki elvesztette pénzének kétötöd részét, maga a császár óriásilag meggazdagodott.

Az így összegyüjtött vagyont Ferencz császár halálakor háromszáz millió forintra, tehát mai értékben hatszáz millió koronára becsülték. A bécsi nép azt remélte, hogy a császár ennek legnagyobb részét, köz- és jótékony czélokra fogja hagyományozni. De a végrendeletben erről csak annyi állott, hogy «népeimre forró szeretetemet hagyom».

Hogy ma az akkori hatszázmillió mit reprezentál, azt nagyon bajos kiszámítani. Mindenesetre sokkal többet, sőt talán sokszorta többet. A különböző vállalatok és részvénytársaságok részvényei azóta megsokszorózodtak, s nem is tudjuk, hogy milyen értékből mennyi van, és hogy a befolyó jövedelmekből minő új papirokat vásároltak.

Azt azonban tudjuk, hogy Ferencz Józsefnek is volt gondja reá, hogy azok az értékek meg ne csappanjanak, s még politikai intézkedéseket is tett, hogy ez be ne következzék.

Egy ilyen intézkedést néhai Péchy Tamás mondott el nekem, ki egy ideig közlekedési miniszter volt Tisza Kálmán első minisztériumában. Ő az osztrák-magyar államvasút akkori egyeduralmának úgy akart véget vetni, hogy Budapestet egy másik vonallal is összeköti Bécscsel, Győrön és Bruckon át. (A mely összeköttetést később Baross Gábor valósított meg.). Péchy tudta, hogy nagy akadályokba fog ütközni, azért társul akarta megnyerni az úgynevezett «katonai és stratégiai érdeket». Elment a hadügyminiszterhez, s előadta neki, hogy ő vasútat tervez a nagyfontosságú komáromi erősségen át Budapest és Bécs közöttl nem e kivánatos reá is, hogy ez a terv megvalósuljon. A hadügyminiszter természetesen igenne, válaszolt, sőt vállalkozott reá, hogy ő terjeszti a tervet a király elé, mint a melyre stratégiai szempontból szükség van. Ferencz József bele is egyezett a tervbe, s nagyon megörült, hogy a magyar közlekedésügyi miniszter is támogatja. A mint azonban beszélni kezdtek a dologról, s Albrecht főherczeg füleihez is eljutott a hír, ő azonnal audienciára ment császárhoz, a mikor előadta hogy mennyit veszítenének értékökből úgy az osztrák államvasút, mind pedig a Duna-gőzhajózási társaság részvényesei s köztük a legnagyobb: az uralkodóház. A dolgot azonnal lefujták. A hadügyminiszter pár nap mulva átirt Péchynek, hogy a tervezett vasútnak nincs stratégiai fontossága, a császár pedig tudatta a legközelebbi audienczián, hogy a vasútat nem óhajtja, mert Magyarország pénzügyei rosszak, s nem bírnak meg ekkora beruházást.

De köztudomású egy másik hasonló eset is a Ferdinand Nordbahnnal kapcsolatban, melynek főrészvényese szintén a volt uralkodóház. A vasutakat tudvalevőleg bizonyos számú esztendőre szokták engedélyezni, kikötve előre, hogy az engedély lejártakor a vasút minő módozatok mellett száll át az államra. A mikor az északi vasútat engedélyezték, ez a kikötés nem jutott senkinek sem az eszébe, mert új volt még a dolog, ez lévén a monarchia első vasútja. Az engedély hetven évre szólt, de hogy mi történjék azután, arra nem volt semmi intézkedés. Ez a hetven év 1905-ben lejárt, s Ausztriában mindenki azt hitte, hogy a vasút ingyen az állam tulajdonába megy át. Mert a részvényeseknek semmi további jogaik nem voltak, s amugy is bőven megkapták a hasznukat, ez lévén a legjövedelmesebb vasút odaát. De nem így történt. Sőt ellenkezőleg a részvényesek kapták meg ingyen a vasútat.

ŐSZ VÉGÉN. — Pörge Gergely rajza.

AZ OLASZ KIRÁLY LÁTOGATÁSA TRIESZTBEN: A király a városháza előtt.

PÁTER BROWN, A JÁMBOR DETEKTIV.

G. K. Chesterton kalandos történetei.

(Folytatás.)

— Két ember áll itt a műhely előtt, — folytatta a kovács nyomatékos határozottsággal — jóravaló üzletemberek Greenfordból, a kiket önök mind ismernek s a kik meg fognak rá esküdni, hogy együtt voltak velem éjfél előttől hajnal hasadtáig és azután is jó ideig a mi feltámadási missziónk választmányi termében, a hol minden éjjel ülés van a lelkek megmentésére. Greenfordban húsz ember is van, a ki erre az időre megesküszik. Ha pogány volnék, biztos úr, hagynám, hadd menjen a bukásába. De mint keresztény ember kötelességemnek érzem, hogy alkalmat adjak önnek és megkérdezzem, most akarja-e hallani alibimet vagy a bíróság előtt.

A biztos most először látszott zavarba jöttnek és így szólt:

— Természetesen örülni fogok, ha már most teljesen tisztázódik.

A kovács kiment udvarából, ugyanazokkal a hosszú és könnyed lépésekkel és visszament két greenfordi barátjához, a kik csakugyan ismerősei voltak csaknem az összes jelenlevőknek. Mindegyikük mondott néhány szót, melyekben senkinek sem jutott eszébe kételkedni. Mikor elmondták mondanivalójukat, Simeon ártatlansága oly szilárdan állott, mint a nagy templom a fejük fölött.

Az a fajta csönd fogta el valamennyiüket, a mely különösebb és elviselhetetlenebb, mint minden beszéd. Vaktában, csak épen hogy beszéd kezdődjön, a lelkész így szólt a katholikus paphoz:

— Magát, úgylátszik nagyon érdekli az a kalapács, Brown tisztelendő.

— Igenis érdekel, — szólt Brown tisztelendő. — Miért oly kicsiny ez a kalapács?

A doktor is hozzálépett.

— Bizisten, ez igaz, — kiáltotta. — Ki használ ilyen kicsiny kalapácsot ilyen dologra, mikor tíz nagyobb is hever itt?

Aztán halkított hangon suttogta a plébános fülébe:

— Csak olyasvalaki, a ki nem tudja a nagy kalapácsot fölemelni. Nem az erő és a bátorság teszi a különbséget a nemek között. A vállak emelő ereje teszi. Egy vakmerő nő tíz gyilkosságot is elkövethet egy kis kalapácscsal. Nehéz kalapácscsal a legyet sem tudja agyonütni.

Wilfred Bohun a hipnotikus rémület egy nemével bámult rá, mialatt Brown tisztelendő fejét kissé félrehajtva, valóban érdeklődve és figyelmesen hallgatta. A doktor szisszegő emfázissal folytatta:

— Miért tételezik fel mindig ezek az idióták, hogy az egyetlen lény, a ki az asszony udvarlóját gyűlöli, csak az asszony férje? Tíz eset közül kilenczszer az, a ki az asszony udvarlóját jobban gyűlöli, az asszony maga. Ki tudja, micsoda szemtelenséget vagy árulást követett el irányában, nézzen csak oda!

Gyors mozdulattal a padon ülő vereshajú asszonyra mutatott, a ki végre fölemelte a fejét is, szép arczán száradni kezdtek a könnyek. De a szemei valami elektrikus meredéssel szegeződtek a holttestre s ebben a tekintetében volt valami az idiótaságból.

Wilfred Bohun lelkész bágyadt mozdulatot tett, mintha elhárítana magától minden további tudomást; Brown tisztelendő ellenben, a kabátja ujjáról leverve a hamut, a mi a kohóból hullott rá, megszólalt a maga közömbös módján.

— Maga olyan, mint sok más doktor, — mondta. — Az észbeli tudása nagyon szuggesztiv. A fizikai tudása ellenben teljesen lehetetlen. Megengedem, hogy a nő jobban kívánja megölni a bűntársát, mint a kárvallott. Megengedem azt is, hogy egy nő mindig a kis kalapácsot fogja megragadni, nem a nagyot. A nehézség azonban egy fizikai lehetetlenségben van. Semmi néven nevezendő asszony nem tudta volna egy férfi koponyáját úgy szétzúzni, mint ez.

Aztán elgondolkodva, kis szünet után hozzátette:

— Ezek az emberek nem fogták fel a dolgot teljesen. Ezen az emberen akkor vas sisak volt s az ütés ezt is összetörte, mint a repedt üveget. Nézzen erre az asszonyra. Nézze a karjait.

Elhallgattak megint s aztán a doktor boszúsan mondta:

— Hát lehet, hogy tévedek. Mindenre lehet ellenvetés. A fődologhoz azonban ragaszkodom. Csak egy hülye ember kaphatta fel azt a kis kalapácsot, mikor nagy kalapács is volt a keze ügyében.

Erre Wilfred vékony és remegő kezeivel a fejéhez kapott, mintha gyér sárga haját akarná tépni. Egy pillanat múlva lecsüggesztette a kezeit és felkiáltott.

— Erre a szóra volt szükségem, maga mondta ki a szót!

Aztán erőt véve izgalmán, folytatta:

— A szó, a mit mondott, ez volt: csak hülye ember kaphatta fel a kis kalapácsot.

— Igen, — mondta a doktor. — Nos hát?

— Nos hát, — szólt a lelkész — nem is tette más, mint egy hülye.

A többiek tágra nyílt szemüket rászegezve bámulták, mialatt lázas és nőies irgalommal folytatta:

— Pap vagyok, — kiáltotta bizonytalanul — és a pap nem szabad, hogy vért ontson. Úgy érzem, hogy nem szabad senkit bitóra juttatni. S hálát adok Istennek, hogy most tisztán látom a bűntettest, mivel olyan bűntettes, a ki nem juthat bitófára.

— Nem akarja kijelenteni? — kérdezte a doktor.

— Akkor sem akasztják fel, ha följelentem, — felelt Wilfred zavart, de sajátságosan boldog mosolylyal. Mikor ma reggel bementem a templomba, egy bolond embert találtam ott imádkozva, azt a szegény Jóskát, a ki egész világ életében félkegyelmű volt. A jó Isten tudja miért imádkozott, de az ilyen emberről még azt sem hihetetlen feltételezni, hogy az imádsága is fejtetőre van állítva. Nagyon meglehet, hogy egy bolond imádkozik, mielőtt megöl valakit. Utoljára a bátyámmal láttam a Jóskát. A bátyám csúfolódott vele.

— Mi az ördög! — kiáltotta a doktor. — Ez végre mond valamit. De hogyan magyarázza...

Wilfred tiszteletes csaknem remegett az izgalomtól az igazságba való bepillantása miatt.

— Nem értik? Nem értik? — kiáltotta lázasan. — Ez az egyetlen feltevés, a melyre ráillik mind a két különös dolog, a mely megfejti mind a két rejtvényt. A két rejtvény a kis kalapács és a nagy ütés. A kovács tudott volna akkorát ütni, de nem választotta volna a kis kalapácsot. A felesége a kis kalapácsot választotta volna, de nem tudott volna ilyen nagyot ütni. Attól a bolondtól azonban kitelik mind a kettő. A mi a kis kalapácsot illeti. Hát hiszen bolond és azt kapta fel, a mi a keze ügyébe esett. A mi a nagy ütést illeti, hát nem hallotta soha, doktor, hogy a mániákus ember paroxizmusában felér tíz ember erejével?

A doktor mélyet lélekzett és így szólt:

— Biz isten, azt hiszem, igaza van.

Brown tisztelendő a beszélőre függesztette szemét, hosszasan és szilárdan, mintha azt akarná bizonyítani, hogy nagy szürke ökörszemei nem olyan jelentéktelenek, mint arczának többi része. Mikor a csönd beállott, erőltetett tisztelettel mondta:

— Bohun úr, az öné az eddig felhozott feltevések közt az egyetlen, a mely mindenképen megállja a sarat és lényegében véve megtámadhatatlan. Azt hiszem ennélfogva, ön megérdemli, hogy megmondjam, pozitiv tudomásom szerint, hogy nem ez a helyes feltevés.

Ezzel a kis öreg ember odább ment és újra a kalapácsra bámult.

— Ez a ficzkó úgy látszik többet tud, mint kellene, — suttogta a doktor Wilfrednek boszúsan. — Ezek a pápista papok fene ravaszok.

— Nem, nem, — mondta Bohun a vad ernyedtségnek egy nemével. — A bolond tette. A bolond tette.

A két egyházi ember és a doktor csoportja odább állott a hivatalosabb jellegű csoporttól, a melyben a rendőrbiztos volt és az ember, a kit letartóztatott. Most azonban, hogy az ő csoportjuk megoszlott, hangokat hallottak a másik csoportból. A plébános nyugodtan föltekintett és aztán megint lesütötte a szemét, a mint a kovácsot hallotta hangosan beszélni.

— Remélem, meggyőztem önt, biztos úr. Erős ember vagyok, a mint ön is mondta, de Greenfordtól idáig mégsem tudtam volna dobni a kalapácsot. A kalapácsomnak nincs szárnya, hogy fél mérföldet tudjon repülni árkonbokron át.

A biztos barátságosan nevetett és így szólt:

— Bizony, azt hiszem, önt úgy lehet tekinteni, mint a ki kint van ebből a dologból, ámbár a legfurcsább véletlen találkozások egyike, a mit csak valaha láttam. Csak arra kérem, legyen tőlünk telhetőleg segítségünkre abban, hogy találjunk valakit, a ki épen olyan nagy és erős, mint ön. Az ördögbe is, önnek hasznát tudnák venni, ha másban nem is, hát hogy lefülelje. Önnek nincs gyanúja, ki lehetett?

— Én gyanakszom valakire, — mondta a sápadt kovács. — De az illető nem ember.

Aztán látva, hogy minden szem ijedten a padon ülő felesége felé fordul, rátette nagy kezét az asszony vállára és így szólt:

— Nem is asszony.

— Hát mire gondol? — kérdezte a biztos tréfálkozva. — Azt hiszi, a tehenek kalapácscsal verekszenek?

— Én azt hiszem, nem húsból való teremtés fogta azt a kalapácsot, — mondta a kovács, fojtott hangon. — Halandó nyelven beszélve, azt hiszem, ez az ember magától halt meg.

Wilfred egy hirtelen mozdulatot tett előre és égő szemmel nézett a kovácsra.

— Azt akarja mondani, Barnes, — szólt a varga éles hangja — hogy a kalapács magától ugrott felé s ütötte le ezt az embert?

nak a magyar képzőművészetnek. Újabb munkái közül legfigyelemreméltóbbak háborús művei, melyeket részint katonáskodása alatt alkotott a művész. Mert tudni kell, hogy Lányi Dezső katona is volt, elsőnek ment harczba a művészek közül, megjárta Bukovina, Galiczia és Volhinia véráztatott földjét s ha megpihent az ádáz harcz, földalatti rejtekhelyén a fegyvert felcserélte az agyaggal. Lázas, művészi forrongása itt is zajongott, álmai itt sem pihentek, törekvései nem nyugodtak. A miket megörökített a háború rémségeiből, véres szomorúságából, azok Lányi Dezső legértékesebb alkotásai közé sorakoznak. Ezekben a művekben megtaláljuk a szörnyű tragédia csöndes, szomorú filozófiáját s egyben a harczi élet keserű humorát is, mely utóbbi különösen a művész parancsnokának és orvosának s egy-két bajtársának torzfiguráiban csillan meg. A komoly háborús munkái közül való — s a művésznek egyik legerőteljesebb műve: «Az elakadt ágyú». Agyagos úton halad irtózatos munkájába az ágyú, de útközben vesztegel, nem akar tovább menni, megtagadja a szolgálatot s megrögzül a vastag agyagban, de katonák fogják körül, tagbaszakadt, megfáradt, nyomorult alakjai ennek a vérzivatarnak s mozgásra kényszerítik a gyilkos szörnyet ... Itt van a mása: az elesett hősök emlékére Kolomeában felállított műnek is, melyet még katona korában Kolomeában alkotott Lányi betonból, 16 méteres magasságban, a legnagyobb hidegben. Mivel nem volt szakembere az állványok elkészítéséhez, *Pflanzer* Baltin tábornok sem hitte el, hogy a művész megteremtheti ezt a grandiózus elgondolását. És mégis. A mester ugyanis nem riadt vissza a fárasztó durva munkától, maga készítette el az állványokat s azután hozzáláthatott művészi munkájához.

Itt van e mű mellett a készülőfélben levő pozsonyi pionier-emlék, a melyet a pozsonyi hidászzászlóalj elesett katonáinak emlékére állítanak majd fel. Ez az emlék egy pionier-katonát ábrázol, a mint haldokló bajtársával kigázol a vízből. Maga a mű egy víztükör közepén lesz felállítva, a víztükör keretében aranymozaikok lesznek berakva, minden mozaik darabon egy-egy elesett pionier-hős neve ... Előkelő, finom gondolat, méltó a szobor nagyszerűségéhez ...

A milyen becsületes, tiszta s bensőséges Lányi Dezső kivételes művészete, olyan az otthona s az abban élő családi boldogsága is. Hűséges hitvese: a derűslelkű *Anna* asszony, a kis művésztelep örökké vidám, ragyogó asszonya, a legpéldásabb feleség, anya és gazdasszony egyszemélyben. Urának nemcsak jóságos párja, hanem művészetének napsugara, ki két gyönyörű gyermekével: Györgyikével és Lillikével együtt, boldogságot, harmóniát, tisztaságot s derűt teremtett a mester hajlékában.

Kovács Lydia.

A LESZERELŐ KATONÁKNAK NÉVSORT OLVASNAK AZ ÜLLŐI-UTI KASZÁRNYÁBAN.

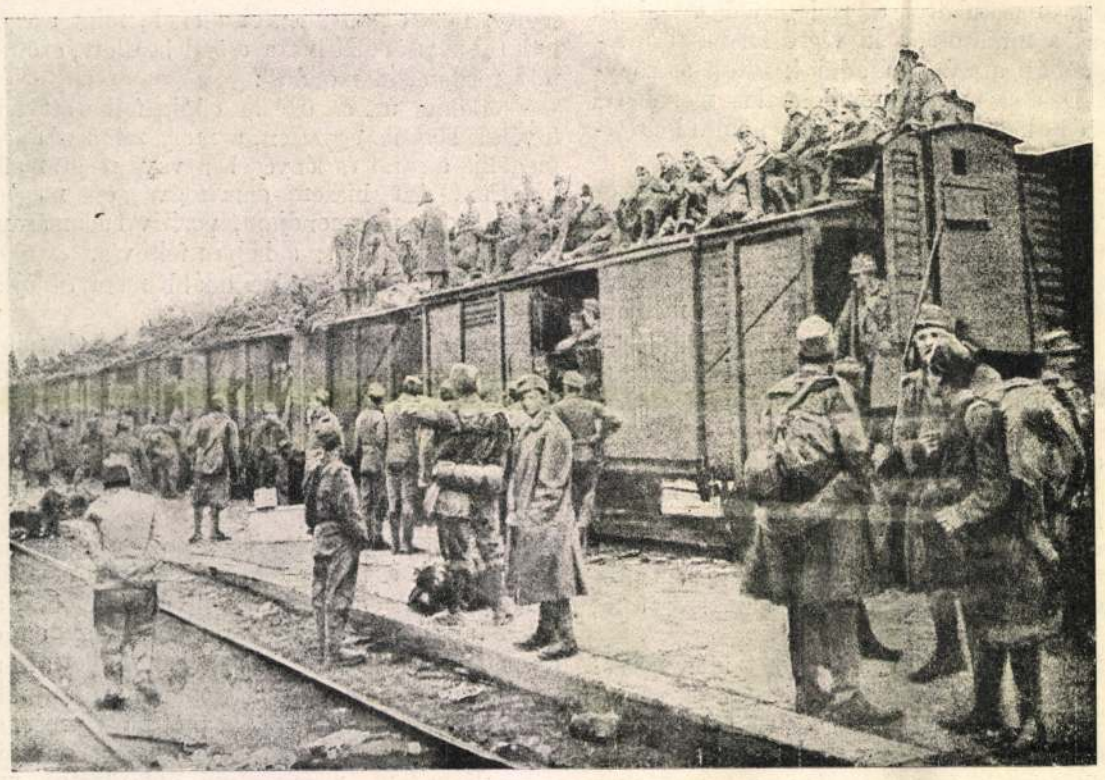

KATONÁINK ELINDULÁSA BOLZANÓBÓL.

EPILOG.

Lesz verseim közt pár darab,
Mely holtom után fennmarad.

Anyámról irott szomorúk,
Hantjára rakott koszorúk,
Melyekben fia lelke sír,
Mert eljött hozzá az a sír.

Apám puritán élete
A sorok közt feléled-e?

Édes, bús őszi fájdalom,
Erről is szól egy pár dalom,
Melankólia, hervadás,
Sárga levél, arany varázs.

Ó, emberek, megértitek
A némán szenvedő szivet?
Egy lélek borus álmait,
Vergődő, megtört szárnyait?

Egy ezüst tó volt a szivem,
Egy hattyu úszott a vizen,
Fájdalmam fehér madara,
Felhangzott hozzám a dala,
A dala bú, a dala kin:
Ezt visszhangozzák dalaim.

Ambrus Balázs.

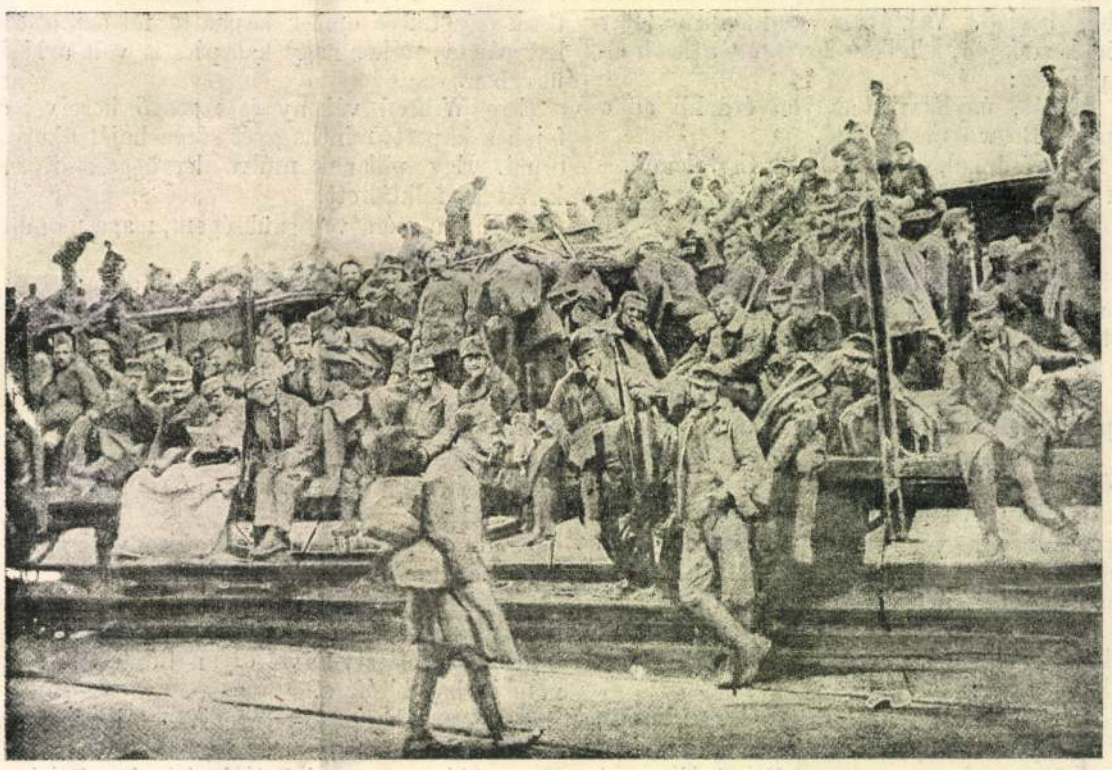

MAGYAR KATONÁK VISSZATÉRÉSE AZ OLASZ FRONTRÓL. Hazatérő katonákkal zsufolt vonat.

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Hétfőn elhatározták, hogy egy millióra emelik fel az osztálysorsjáték főnyereményét. Eddig ugyanis, aki megnyerte a félmilliót, mindig panaszkodott.

Nem szállítják le a tej árát. A lakosság túlnyomó többsége, minden tejkereskedő, igen meg volt elégedve az eddigi állapottal.

Beszélgetés a kávéházban: »Olvasta? Eldöntetlenül végződött a futballderby.« »Igen ám, de nem a közönség javára!«

A nap aktuális kérdése: »Vajjon, akik az új utakat sürgetik, az arany középútra gondolnak?«

A nap hőse: Ulain Ferenc, aki kijelentette, hogy szereti Gömböst, de nem csatlakozik hozzá. Gömbös viszont ezt a platonikus szerelmet nem szereti.

Megrongálták az uccai telefónfülkéket. Állítólag bosszú műve. Lehetséges, hogy azoknak a bosszúja, akik nem kaptak kapcsolást?

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? Egy főispán követelte, hogy vessenek véget a »kérlekalássan« politikának. »Talán meglesz a foganatja. Ezután »alássan kérlek«-kel intézik majd el a protekciós ügyeket.«

Mindenben első a Pesti Napló

Horogkeresztes tüntetés Salzburgban, szocialista tüntetés Bécsben

Szuronyroham, rendőrroham, sok letartóztatás

Bécs, április 23.

(A Pesti Napló bécsi szerkesztőségének telefónjelentése.)

Hétfőn két tüntetés zajlott le Ausztriában. Az egyiket nemzeti szocialisták rendezték *Salzburgban*, a másikat szociáldemokraták *Bécsben*.

Salzburgban egy *Winkler* nevű nemzeti szocialista néhány héttel ezelőtt petárdát dobott, amely leszakította a jobb karját. Winkler Ferenc néhány hétig szenvedett, azután öngyilkos lett. Hétfőn temették el. A salzburgi temetőben körülbelül *3000 főből álló nemzeti szocalista tömeg gyűlt össze*. Az egyik nemzeti szocialista szónok búcsúztatója közben a tömeg a Horst Wessel-dalt énekelte. A hatóságok mindössze 30 főnyi csendőrt vezényeltek ki és a csendőrök nem bizonyultak elégségeseknek a tömeg lecsillapitására. A csendőrök a nemzeti szocialista gyászszónokot *le akarták tartóztatni*, el akarták vinni a koporsó mellől, de a tömeg megakadályozta. Ezután mégegyszer elénekelték a Horst Wessel-dalt. *A csendőrök szuronyrohamot intéztek a tömeg ellen, amelynek soraiban sok asszony is volt, de a tömeg ellenállott.* Óriási izgalom volt a temetőben. A gyászolók semmiképpen sem akartak elmozdulni a sír mellől. Végül is a csendőrök megerősitést kaptak és a tömeget széjjeloszlatták. Egész sereg nemzeti szocialistát *letartóztattak*.

A másik tüntetés hétfőn este folyt le Bécsben szociáldemkrata részről. *Winter*, Bécs város új alpolgármestere, hetenkint egyszer vitaestélyt tart aktuális szociológiai kérdésekről. Ezek a vitaestélyek többször adtak tüntetésekre alkalmat, úgyhogy az utóbbi napokban *Winter alpolgármesternek az estélyek rendezése miatt az állása is megingott*. Hétfőn este is vitaestélyt kellett volna az egyik bécsi vendéglőben rendezni. A vendéglő előtt nagy tömeg gyült egybe, amely *a szociáldemokrata eszmék mellett tüntetett* és különféle jelszavakat hangoztatott. A rendőrség kényteln volt rohamot vezényelni, hogy a tömeget széjjelszórhassa. Nagy csoport rendőrnek sikerült rohammal a tüntető tömeget végül is szétoszlatni. *Kilenc embert tartóztattak le.*

Szállodák és penziók figyelmébe!

Komplet fürdőszoba-berendezés

fürdőkád, Neptun fürdőkályha, mosdóberendezés, klozetberendezés, gumilocsolótömlők ízléses kivitelben, szakszerű kiszolgálás.

Bálint Andor raktára, Magyar uccai Kossuth Lajos u. sarokház

Dr. Jurgis Saulys, Litvánia első budapesti követe megérkezett a fővárosba

— Ma kezdi meg a Ház a költségvetés vitáját. A képviselőház kedden délután 4 órakor megkezdi a költségvetés vitáját és az ülés éjjel 12 óráig tart. A költségvetési vita kormánypárti szónokainak névsorát egyébként az egységespárt kedd déli értekezletén állítják össze.

— Az élelmiszerek olcsóbbodásáról tárgyalt a főváros közélelmezési bizottsága. A főváros újjáalakított közélelmezési bizottsága hétfő délután *Uselty* Béla elnöklésével ülést tartott. A szakbizottság helyettes elnökévé *Pakányi* Ferencet választották meg. Usetty elnök meleg szavakkal méltatta a közelmultban nyugdíjba ment *Vajna* tanácsnokot. Üdvözölte az ügyosztály új vezetőjét, dr. *Rosta* János főjegyzőt, aki rátermettségének már eddig is számos tanujelét adta. Rosta főjegyző köszönetet mondott az előlegezett bizalomért, amelynek igyekezni fog eleget tenni. Ezután *a közélelmezési ügyosztály jelentését* tárgyalták a főváros közélelmezési helyzetéről. A jelentés szerint az év első három hónapjában nagymértékben *emelkedett az élelmiszerfelhozatal*, a mult esztendő hasonló időszakával szemben. A húsfogyasztás *10.000 mélermázsával csökkent*, viszont a tejfogyasztás, bár lényegtelenül emelkedett. *Az élelmiszerek árai lényegesen olcsóbbodtak*, mint a mult esztendőben, sőt *a békeévek árainál is alacsonyabbak*. Az élőmarha, lencse és káposzta kivételével, *valamennyi élelmiszerárak jelentős mértékben csökkentek*. Érdekes, hogy *a tej ára változatlan maradt, sőt ez az egyedüli élelmiszer, amelynek ára ugyanannyi, mint békében volt*. A közélelmezési jelentést a szakbizottság tudomásul vette.

— A kereszténypárt a költségvetési vitában a kormány ellen foglal állást. A keresztény gazdasági és szociális párt hétfőn délelőtt gróf *Zichy* János elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a pártvezetőség nevében *Ernszt* Sándor volt miniszter azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a párt ellenzéki álláspontjához híven a költségvetési vitában is a kormánnyal szemben foglaljon állást és ne fogadja el a költségvetést. A párt Ernszt Sándor javaslatát *egyhangúan fogadta el*.

— Svájci festőnő kiállítása. *Engel* Ivánné, *Kühner* Ilse, a Budapesten élő fiatal svájci festőművésznő állította ki képeit a *Szépművészeti Kiállítások* Mária Valéria uccai termeiben. Örömmel ismerkedünk meg a rendkívül tehetséges svájci festőnővel, aki hazájában és Németországban már többször szerepelt kollektív kiállításaival. Linoleummetszeteinek és pasztelljeinek két főkvalitása a finomság és az erő. Ez a két tulajdonság harmonikusan egyesül nála. Vonalai erőteljesek, kifejezőek, színei lehiggadtak, egyszerűek. Tárgyilagos és költői egyszerre. Különösen szépek arcképei és magyar parasztasszony-, parasztlányfigurái. Látszik, hogy komolyan tanulmányozta a magyar népéletet. Nem olyannak látja, mint a külföldi turisták és a magyar zsánerképfestők. Komoly, nagyszemű, szomorú parasztasszonyokat és gyerekeket fest. Nem a »színes anyagot« látja a parasztban, de a szegényemberek nehéz életének különböző hangulatait örökíti meg. Arcképei, melyek egészséges, primitív stiltörekvéseket mutatnak, nagyon kifejezőek. »Izmusoktól« független, mégis egészen korszerű, határozott irányú festőegyéniséggel ismerkedünk meg ezen a kiállításán. *(—t)*

— A legcélszerűbb takarékosság: reggelireuzsonnára Ovomaltine. Fokozza az egészségét és munkabírását.

= A Déll sarkról, az örök jég honából adott a napokban érdekes közvetítést az angol rádiótársaság. Egy jó rádiókészülékkel otthonunkban ülve jelen vagyunk mindenhol, ahol valami érdekes történik, legyen az akár művészi, akár politikai, akár sportédekesség. Hallgassa meg az Orion 7066. sz. 6+1 csöves nagy supert, kötelezettség nélkül bemutatja önnek bármelyik jobb rádiókereskedő.

A Benczur ucca 35. szám alatti

Apartment House-unkban

minden kényelemmel, teljes komforttal ellátott luxuskivitelű

1- és 2-szobás garszónlakások

elő- és fürdőszobával, főzőfülkével, loggiával, központi fűtéssel, melegvízzel, minden lakásban telefónnal, közös olvaso- és társalgóhelyiséggel, teloterrasszal, kerttel

bérbeadók!

Értesítés a helyszínen vagy V., Vilmos császár út 32. III. em. 159. Telefón: 10-0-00

Elájult az ítélet kihirdetésekor az óvadékcsaló szénkereskedő

(Saját tudósítónktól.) Izgalmas jelenetek játszódtak le hétfőn délben ítélethirdetés közben *Tóth* Béla törvényszéki bíró tárgyalótermében. A bíró egy nagyobbszabású óvadéksikkasztási ügyben hirdetett ítéletet. A vádlottakat azzal vádolta az ügyészség, hogy *óvadékos alkalmazottakat vettek fel és a pénzt nem fizették vissza*.

A bíróság *Oppenheim* Gyula ügynököt *hét hónapi börtönre* ítélte kilenc rendbeli csalás miatt. *Domán* Artúr szénkereskedő háromhónapi fogházat kapott hét rendbeli sikkasztásért.

Amikor a bíró idáig jutott, *Domán szívéhez kapott és hangos sikollyal ájultan terült el az emelvény előtt*. A teremben nagy riadalom támadt. Fogházőrök, ügyvédek siettek az ájultan fekvő ember segítségére, akit *nagy nehezen eszméletre is térítettek*.

A bíróság tovább hirdette az ítéletet: *Bakócs* Ferenc ügynököt *egyhónapi fogházra* ítélte csalás vétségéért, két vádlottat pedig felmentett. Az ítélet nem jogerős.

Maróczy Géza jubiláris sakkverseny

(Saját tudósítónktól.) A Maróczy Géza jubiláris sakkverseny befejezéshez közeledik, rendkívüli érdeklődés mellett folynak a sorsdöntő játszmák. A vasárnapi fordulón *Lilienthal* szabálytalan megnyitású játszmában *Steiner* Lajos ellen a középjátékban gyalogot nyert, melyet nyerésig fokozott. A *Szigeti—G. Réthy* játszmát világos időtúllépéssel vesztette el; *Erdélyi—Rohacek* vezércselmegnyitású játszma gyors lebonyolítással döntetlen lett, *Grünfeld—Sterk* vezércselmegnyitású játszmában világos pozicióhátrányba került sötét ellen s a játszmát feladta; a dr. *Balogh—Pikler* franciavédelmű játszmában sötét a Lilienthal változattal gyors döntetlent ért el. *Kóródy* ellen *Havasi* betegsége miatt nem jelent meg a kezdésnél, szintúgy *Lovas* is *Steiner* Endre ellen. Dr. Vécsey szabadnapos volt.

A hétfői napon a függő játszmákat bonyolították le, az eredmények a következők: 1 Pikler—Steiner Endre 0, ½ Steiner Lajos—Kóródy ½, 1 Sterk—Erdélyi 0, 1 G. Réthy—dr. Vécsey 0, 0 Boros—Eliskoses 1, 0 Havasi K.—G. Réthy 1 (Havasi betegsége miatt nem jelent meg), 1 Lovas—Boros 0, ½ Erdélyi—dr. Balogh ½, ½ Grünfeld—Steiner Endre ½, 0 Lilienthal—Eliskasee 1, 1 Boros—Sterk 0, Steiner E.—dr. Balogh függ, 1 dr. Vécsey—Steiner Lajos 0, a Vécsey—Eliskases játszma újból függőben maradt.

A verseny állása a tizennegyedik forduló után: Eliskases 10 (1), G. Réthy 9½, Lilienthal 8½, Pikler 8, Steiner Endre 7½ (1), Erdélyi 7½, Havasi K. 7, Kórody 7, dr. Balogh 6½ (1), Sterk 6½, Boros 6, Grünfeld, Rohacek, Steiner L. 5½, Szigeti, Lovas 4, dr. Vécsey 1½ (1).

A tizenötödik fordulón a következő párok mérkőznek: Pikler szabadnapos, Lovas—dr. Balogh, Sterk—Steiner Endre, Rohacek—Grünfeld, Eliskases—Erdélyi, G. Réthy—Boros, Steiner Lajos—Szigeti, Havasi K.—Lilienthal, dr. Vécsey—Kóródy.

A verseny a Lipótvárosi Kaszinó dísztermében pontosan 4 órakor kezdődik.

— Piccoli olasz író előadása Budapesten a mai olasz színházról. Az Otthon Körben április 26-án, csütörtök délután félhét órakor Valentino *Piccoli* író, a *Popolo d'Italia* belső munkatársa olasz- és francianyelvű előadást tart *A színház a mai Olaszországban* címmel.

= Bad Luhacovice, CSR. *legolcsóbb* üdülőhelyének több mint 1000 éve ismert savanyúvizei visszaadják önnek *egészségét*. Felvilágosítások: Magyar-Cseh Iparbank (Budapest, V., Nádor ucca 6) vagy a fürdőigazgatóság útján.

= A fejfájás okairól. A fejfájás sokszor kezdődő betegség tünete. Aspirin-tabletták szabályozzák a vérkeringést, elősegítik a kóros anyagok kiürülését, csillapítják a fejfájást és sokszor megakadályozzák súlyosabb betegségek kifejlődését. A valódi Aspirin-tabletták ismertető jele a Bayer-kereszt.

BÚTORházak LÁZÁR u. 3 és 4

ÓRIÁSI választék modern, stilus és antik bútorokban. Tervezés. Csere. Külön házban használt bútor.

Sigvard svéd herceg

A svéd király kibékült a szófogadatlan unokával...

V. Gusztáv

Cannes, április.

(A Pesti Napló külön tudósítójától.)

V. Gusztáv svéd királynak *nem sok szerencséje van az unokáival*, akik minden tettükkel mintha csak szándékosan kontrakarírozni akarnák felséges nagyatyjuknak azt a legfőbb kívánságát, hogy unokái királyfiakhoz illő magatartással szerezzenek maguknak népszerűséget az ország előtt. A svéd trónörökösöknek minden fontosabb, mint hogy leendő trónusukkal törődjenek és szívesebben választják a békés polgári élet nyugalmát egy gyönyörűszép polgárleány oldalán, mint azt a lehetőséget, hogy egy vérbeli — a Góthai Almanach első fejezetében felsorolt — uralkodócsaládbeli sápadt hercegnő rideg környezetében álmodozzanak eljövendő királyi hatalmukról.

Valahányszor egy svéd királyi unoka jelenti a nagypapának, hogy szíve szerint óhajtana házasodni, a nagypapa szigorúan összeráncolja szemöldökét és láthatóan méregbe jön — ami szinte lehetetlennek tűnik azok előtt, akiknek alkalmuk volt a svéd királyt mint embert is megismerni — és haragjában elvonul teniszezni, közben váltig fogadkozva, hogy a szófogadatlan unokával az életben többé sohasem kíván találkozni!

Így múlik el egy-két nap és a király, aki éppen úgy szereti a családját és a családi életet, mint a teniszpályát, életének két legerősebb szenvedélyét... elgondolkozik azon, hogy milyen szomorú is egy öreg embernek öreg napjaira magára maradni akkor, amikor olyan szépnövésű snájdig és jókedélyű unokákkal áldotta meg az ég ura. Ezt a szomorúságot azután elmeséli háziorvosának is, aki egyúttal a király legjobb és legbensőbb barátja is... és ilyenkor azután a »véletlen« hamarosan elébe hozza a szófogadatlan unokát, vagy egy hotel terraszán, vagy egy ünnepélyes Gála Dinén, vagy valahol egy teniszpályán, amikor a megbékélt nagyapa a viszontlátás hirtelen örömében mindenről megfeledkezve a nyilvánosság színe előtt csókolja össze-vissza unokáját. *Így békült ki a nagypapa most legutóbb itt Cannesban is Sigvárd herceggel* a Carlton Hotel terraszán és amikor a hercegi címétől megfosztott M. Bernadotte feleségét, Patzek Erikát ott nyomban bemutatta, nem is takarékoskodott a dicsérettel, hogy ami a szépséget, bájt, termetet és műveltséget illeti, az unoka nagyon is jól választotta meg életpárját. Amikor Gusztáv svéd királyt távozása alkalmával a nizzai előkelőség kikísérte az állomásra, *Sigvard* herceg, a szófogadatlan unoka és felesége, a szépséges *Patzek* Erika jókedvűen integettek le a királyi termeskocsi ablakából. Királyi nagyapjuk kocsijában utaztak el ők is a Cote d'azurról hazájukba.

— Meghalt Alice Vanderbilt, gróf Széchenyi Lászlóné anyja. Mint Newyorkból jelentik, Alice Vanderbilt meghalt. Gróf *Széchenyi* Lászlóné, a londoni magyar követ felesége, a megboldogultban édesanyját gyászolja.

— A Van Eyck-oltárkép tolvaja egy régiségkereskedő. *Brüsszelből* jelentik: Az *Etoile Belge* című lap jelentése szerint egy brüsszeli német tanár, aki nem volt hajlandó magát megnevezni, közölte a belga rendőrséggel, hogy a gandi *Szent Bavo* székesegyházból eltűnt Van Eyck oltárképet *egy brüsszeli régiségkereskedő lopta el.* A régiségkereskedő állítólag több bűntársának támogatásával hajtotta végre tettét. A szóban forgó régiségkereskedőt kép- és műtárgylopások miatt már előzőleg többször elítélték és állítólag ő a feje annak a rablóbandának, amely 1930-ban a Nürnberg közelében lévő Radolsburg-kastélyt kirabolta.

— Május 29-ikén ül össze a leszerelési konferencia. *Genfből* jelentik: *Henderson* elnök hétfőn végleg megállapította a leszerelési konferencia új ülésszakának dátumát. A konferencia *május 29-én délután négy órakor ül össze Genfben* s ezt megelőzően délelőtt rövid formai ülést tart a konferencia elnöki tanácsa is.

— Molnár Jenő síremlékének felavatása. Vasárnap a rákoskeresztúri temetőben nagy közönség jelenlétében leplezték le dr. *Molnár* Jenőnek, a Borsszem Jankó főszerkesztőjének síremlékét, *Lányi* Dezső művét. *Vázsonyi* János országgyűlési képviselő, *Boros* Elemér, *Győző* Lajos és *Schubert* Lajos mondott beszédet.

— Belecsapott a villám a milánó—római repülőgép rádiójába. *Rómából* jelentik: A Milánó és Róma között közlekedő repülőgép rádiókészülékét hétfőn mintegy háromezer méter magasságban *villámcsapás érte.* A keletkezett tűz szerencsére nem sértette meg a benzinvezetékeket és így a pilótának *sikerült többszáz méter zuhanás után helyreállítani a gép egyensúlyát.* Az utasok — köztük *Szentmiklóssy* Andor, a római magyar követség titkára — másfélórás késéssel, de sértetlenül érkeztek meg Rómába.

— Leskalpolta a trafikredőny a vásárló kisdiákot. A Gróf Haller utca 4. szám alatti trafikban hétfőn délután javították a redőnyt. A félig lehúzott redőny *rácsett Guttmann Pál 10 éves tanuló fejére*, aki éppen belépett a trafikba. *A leszakadt redőny a szerencsétlen fiu fejbőrét 10 centiméter körzetben leskalpolta.* Életveszélyes állapotban vitték a Szent István-kórházba.

— Békés megye iparossága az építkezés megindításáért. A *Békéscsabai Általános Ipartestület* a békésvármegyei ipartestületekkel, az összes építőipari szakmák bevonásával *építőipari nagygyűlést* tartott, amelyen az építőipari *munkaalkalmak előmozdításáról, a közmunkák megindításáról tanácskoztak és a harmincéves ideiglenes házadómentesség további megadását tárgyalták. Kovatsek* Ferenc előadása mellett még a közmunkák igazságos elosztását kívánták, a LÁB-kölcsönök további folyosítását és 10 millió pengő értékű kötvény újabb kibocsátását szorgalmazták. A határozati javaslatok elfogadása után a nagygyűlés kívánságait távirat formájában közölte Gömbös Gyula miniszterelnökkel, Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszterrel, Imrédy Béla pénzügyminiszterrel.

— A Magyar Képzőművészek Országos Szövetsége hétfőn este *Ugron* Gábor elnöklésével sajtóankétot rendezett. Az elnök ismertette a képzőművészek problémáinak megoldására szerkesztett javaslatot, majd indítványára úgy határoztak, hogy a sajtóval való kapcsolatok kiépítésére *propagandabizottságot* küldenek ki. Elhatározták, hogy memorandumban fordulnak *Gömbös* Gyula miniszterelnökhöz, *Hóman* Bálint kultuszminiszterhez és *Sipőcz* Jenő polgármesterhez a képzőművészet szociális, művészeti és gazdasági kérdéseinek megoldása céljából. *Róna* József köszönetet mondott a sajtónak és *Ugron* Gábornak a magyar képzőművészet érdekében kifejtett munkásságáért.

JÉGSZEKRÉNYEK villamos hűtőkészülékek, sörkimérőkészülékek, fagylaltgépek :: Arjegyzék ingyen és bérmentve. Hennefeld jégszekrénygyár Ó utca 6. sz.

Könyvnap 1934 június hó elején

ADY összes versei
Egészvászonkötésben — 600 oldal
Ára 4 pengő

Körmendi Ferenc: A boldog emberöltő
A világhírű író új nagy regénye
egészvászonkötésben — 800 oldal
Ára 3·60 pengő

Mécs László válogatott versei
Az országos hírű költő legszebb versei — egészvászonkötésben
Ára kb. 3 pengő

ATHENAEUM

Jegyezze elő e 3 művet könyvkereskedésében

Norris ezredes 60 millió frankot adott Göbbelsnek?

Párizs, április 23.

Norris ezredes, a berlini szövetségközi ellenőrző bizottság volt tagja, a *Liberté* szerint mintegy *hatvanmillió frankot juttatott el Göbbels propagandaminiszterhez a franciaországi német propaganda céljaira.* Az ezredes a nemzetközi piacokon többmilliárdnyi összegű német címletet vásárolt össze jóval a külföldi piaci árfolyamon felül.

Érdekelt körök utána akartak járni, hogy az ezredes hova juttatja ezeket a címleteket, amelyeknek németországi belföldi árfolyama 35%-kal haladja meg a külföldi árfolyamokat. Norris és környezete a német propagandaügyi minisztériumra hivatkozott. A német hatóságok igen kedvező felvilágosítást adtak Norrisról, akinek személye nyilván csak fedezetül szolgált. A *Liberté* szerint *olyan óriási méretű botrány kitörése áll küszöbön, amely vetekedik a Kreuger-botránnyal és súlyos nemzetközi következményeket vonhat maga után.*

— Párizs egyik parkjában leszállt egy repülőgép. *Párizsból* jelentik: Hétfő délután egy repülőgép alig 100 méter magasságban *a képviselőház épülete felett keringett.* A rendőrség és a légügyi minisztérium azonnal *megindította a vizsgálatot.* Közben a repülőgép *Párizs Bagatelle* nevű díszkertjében *földreszállt.* Kiderült, hogy francia repülőgépről van szó, amelynek pilótája Párizs felett hirtelen *rosszul lett* és leszállási terepet keresett. Szerencsére Bagatelle angolparkjában nagy mező állt rendelkezésre és a leszállás baj nélkül ment végbe.

— Címadományozás. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a hadigondozás terén sok éven át kifejtett értékes munkásságukért vitéz árvátfalvi *Nagy* István dr. ügyvédnek, a HONSz. országos elnökének a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta, továbbá megengedte, hogy *Budanovits* Tibor gyógyszerész, *Sárkány* Ferenc vegyészeti üzem-tulajdonos, *Szőllősy* Ferenc székesfehérvári nyomdatulajdonos, országos társelnököknek, *Csák* Boldizsár országos igazgatónak és *Székely* Ferenc lapszerkesztő-főtitkárnak elismerését tudtul adják.

— Tárgyalások az osztrák-magyar faforgalomról. *Bécsből* jelentik: A *Pesti Napló* bécsi szerkesztőségének értesülése szerint a mult hét utolsó napjaiban érdekes tárgyalások folytak Budapesten Magyarország és Ausztria megbízottai között. A tárgyalások anyaga *az Ausztriából Magyarországba szállítandó fa szállítási feltételeinek a megállapítása* volt. Ugyancsak megbeszélték ezeken a tárgyalásokon a különféle *faszortírozás* feltételeit, továbbá a különféle faárukra vonatkozóan a *minimális árakat.* A jövő hét folyamán a megbízottak ismét találkoznak, hogy a megállapodásokat pontosan formulázzák.

— Halálos baleset érte Willy Kobbe motorkerékpárversenyzőt. *Hannoverből* jelentik: Willy *Kobbe* motorkerékpárversenyző tréning közben gépével felbukott és sebesüléseibe *belehalt.*

— Nyolchónapi fogházra ítélték Karip Endre jánoshalmi adóügyi jegyzőt. *Bajáról* jelenti tudósítónk: Hétfő délután hirdetett ítéletet a törvényszék abban *az adócsalási bűnügyben*, amelynek a vádlottja dr. *Karip* Endre volt jánoshalmi adóügyi jegyző. Az adóügyi jegyzőt két évvel ezelőtt függesztették fel állásától. Húsz hónapon át folyt ellene a bűnvádi eljárás. *1150 rendbeli közokirathamisítás bűntettével, egyrendbeli hivatali visszaéléssel és 28 rendbeli sikkasztással* vádolta az ügyészség. Az ügyész a hétfői tárgyaláson bejelentette, hogy módosítja a vádat. 1120 rendbeli közokirathamisítás bűntettének a vádját bizonyítékok hiányában *elejti*, illetőleg úgy módosítja, hogy *az adóügyi jegyzőt egyrendbeli hivatali sikkasztással, egyrendbeli hivatali visszaélés vétségével és egyrendbeli folytatólagosan elkövetett közokirathamisítás bűntettével vádolja.* Délután három órakor hirdette ki a törvényszék ítéletét. A törvényszék az adóügyi jegyzőt a vádban bűnösnek mondotta ki, *nyolchavi börtönre ítélte.* Az elítélt és védője fellebbeztek.

— 304 osztrák szocialista menekült Csehszlovákiából elutazott Szovjetoroszországba. *Prágából* jelentik: A februári osztrák forradalom Csehszlovákiába menekült szocialista résztvevői — számszerint 304-en — hétfőn elindultak *Szovjetoroszországba.* 187 köztársasági védőőr egyenesen a brünni emigránstáborból utazott el az orosz határra, míg a többiek — közöttük 48 asszony is — Prágán keresztül vették útjukat. Az osztrák menekülteket a szovjethatáron *díszkísérettel várják.* Oroszországi tartózkodásuk első heteiben *a szovjetkormány vendégei lesznek* s az orosz munkáscsapatok élén vesznek részt a moszkvai és leningrádi május elsejei ünnepségeken. Május folyamán körutazásra viszik őket a szovjetbirodalomba és azután régi foglalkozásuknak megfelelően kapnak majd munkát a szovjetüzemekben.

— Szabadon bocsátották a Prince-gyilkossággal gyanúsított de Lussats bárót és két társát. *Párizsból* jelentik: *Prince* törvényszéki bíró meggyilkolása ügyében folyó nyomozás teljesen holtpontra jutott és most már a hatóságok is kénytelenek beismerni a nyomozás kudarcát. Vasárnap *szabadon bocsátották a Riviérán letartóztatott de Lussats bárót és két társát, Carbonet* és *Spiritot*, mert a hetekig tartó nyomozás sem tudott semmiféle terhelő bizonyítékot produkálni ellenük.

Költözködők béreljenek VOGEL-csillárt Jókai ucca 12 és Mária Terézia tér 3. Tel. 30-1-23

Baldwin: A pillanat nem alkalmas a világgazdasági értekezlet összehívására

Németország s más kötött devizaforgalmú európai országok áruszállítása az angol birodalom nyersanyagaiért

London, február 16.

Az alsóházban ifjabb Henderson Artur megkérdezte a miniszterelnököt, hajlandó-e a kormány a világkereskedelem fellendítésére az 1933 júliusában elnapolt *világgazdasági értekezlet újbóli összehívását javasolni.*

Baldwin miniszterelnök: Kormányunk mindig a nemzetközi kereskedelem feleleventése érdekében dolgozott és dolgozik a jövőben is, de *nem hisszük, hogy az értekezlet összehívása a jelen pillanatban célravezető volna.*

Interpelláló képviselő: Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere mondotta nemrégiben, hogy a világkereskedelem fellendítése volna a leghatalmasabb tényező, amely enyhítené a politikai feszültséget és elhárítaná a háború veszedelmét. *Nem volna-e ennélfogva érdemes megnyerni Roosevelt elnök együttműködését e kérdések megoldásához?*

Baldwin: Mindnyájan egyetértünk az idézett kijelentéssel, de értesülésünk szerint *a jelen pillanat nem kedvező* az ilyen eljárásra.

Mivel foglalkozik a Compensation Brokers?

Smith képviselő kérdezte a kereskedelemügyi minisztert, vajjon a nemrég Compensation Brokers részvénytársaság név alatt alakult vállalat nem mozdíthatja-e elő *az angol-német hitelrögzítő* és más egyezmény kijátszását.

Burgin kereskedelmi államtitkár: Az új vállalat célja *alkuszi tevékenység folytatása csereügyletek lebonyolítása körül*, amelyek során Németországból és más kötött devizaforgalmú európai országokból árucikkeket szállítanak az angol birodalom Anglián kívüli országaninak nyersanyagai ellenében. A vállalat tevékenysége egyáltalán nem érinti az angol-német fizetési és más egyezményeket.

Thurtle: Biztosan tudja-e az államtitkár úr, hogy a vállalat alapítói tiszteletben tartják a kereskedelemügyi miniszternek adott ígéretüket?

Burgin kereskedelemügyi államtitkár: Eddig nincs okunk ennek ellenkezőjét feltenni, azonban a csereügyletek kétségtelenül állandó ellenőrzésre szorulnak.

Thurtle: Van-e biztosíték arra, hogy ez a részvénytársaság *nem szállít-e Németországnak hadianyagot?*

Burgin: Értesülésünk szerint a szállítandó anyagok nem a részvénytárssaág munkakörébe tartoznak.

40.000 lírás játékveszteség után Génuában mellbelőtte magát egy magyar társasutazás vezetője

(Saját tudósítónktól.) Megdöbbentő hírt hoztak Budapestre a legutóbbi itáliai társasutazás magyar résztvevői: Génuában mellbelőtte magát a társasutazás vezetője, *Salzer* Gyula, az egyik budapesti magánutazási iroda fiatal tisztviselője.

Az utasok úgy tudják, hogy a vezető egy riviérai *játékkaszinóban* jelent meg. Mint később kiderült, *40.000 líra volt nála.* A fiatalember *az egész 40.000 lírát elvesztette.* A tragikusvégű kártyajáték után Génuába érkezve visszavonult szállodai szobájába és mellbelőtte magát. A dörrenésre besietett a szobába a szállodai személyzet, Salzert kórházba szállították. Az utasok ezután sürgönyöztek a budapesti utazási irodának, ahonnan azonnal leküldtek Génuába egy tisztviselőt, aki elintézte mindazokat az ügyeket, amelyek az ottartózkodás és hazautazás zavartalan lebonyolításához szükségesek voltak.

Génuai hírek szerint a szerencsétlen fiatalember állapota *életveszélyes.* Az öngyilkossági kísérlet érthetően nagy megdöbbenést keltett az idegenforgalmi hatóságok és irodák körében.

A malagai fronton megállt a felkelők előnyomulása

A kormánycsapatok éket akarnak verni a Madrid ellen operáló felkelő csapatok közé — A nemzetiek átkeltek a Jarama-folyón

Nemzetközi ellenőrzést javasol a szovjet a makacskodó Portugália ellen?

Francia-spanyol határ, február 16.
(A Pesti Napló tudósítjának rádiójelentése.)

(United Press.) A malagai fronton Motril és Almeria között *a felkelők előnyomulása egyelőre megállt.* Madrid környékén kedden három egymástól független küzdelem folyt. Északkeleten a *felkelők újabb támadást intéztek Siguenza ellen.* A támadást teljesen pihent csapatok hajtják végre, amelyek *hat hónap óta szinte egyáltalában nem voltak tűzvonalban.* A kormány ugyanakkor sikeres támadásról számol be, amelyet csapatai a Tajo déli folyása mellett *Talavera* ellen indítottak. A kormánycsapatok célja *a Madrid ellen operáló felkelő csapatok közé éket verni.*

A felkelő csapatoknak viszont Varela tábornok parancsnoksága alatt *sikerült átkelniök a Jarama folyón* és most Argandát fenyegetik, amelyet a kormány nemzetközi miliciája gondosan megerősített. A Jarama-szakaszon a front öt kilométernél hosszabb. A felkelők itt igen nagy tömegeket és nagymennyiségű hadianyagot vetettek harcba. *Mindent elkövetnek, hogy betömjék azt a rést, amelyet kormánycsapatok lovasrohama vágott a fronton néhány nappal ezelőtt.*

A nemzetközi dandár megsemmisült

Salamanca, február 16.

A nemzeti csapatok főhadiszállásának hivatalos közleménye:

A madridi harctéren visszavertük az ellenség több kisebb ellentámadását. *A nemzetközi dandár megsemmisült* és a külföldiek ezredének nagyrésze a nemzeti csapatok fogságába esett. A foglyok közt egy százados, egy hadnagy, két őrmester és harmincöt katona *angol nemzetiségű.* A vörösöknek többszáz halottjuk van.

A déli harctéren Motril közelében hétfőn elfoglaltunk több fontos állást.

400 millió pezeta kár Madridban

Madrid, február 16.

A fővárosban hétfőn és kedden nyugalom volt. Megkezdték az ágyúzás által feltépett uccák kövezetének rendbehozását. Már csak *a nyugati külvárosokon látszik meg a városkörüli nagy küzdelem hatása.* Ezek a részek szinte elhagyottak, a házak részben rommá vannak lőve, a templomok és gyárak homlokzatai beomlottak. A károkat *négyszázmillió pezetára* becsülik. A legszomorúbb látványt a Manzanares partja nyujtja, ahol mintegy százhektárnyi területen minden elpusztult.

Miaja tábornok Madrid védője — teljhatalommal

Madrid, február 16.

A valenciai kormány *Miaja* tábornokot bízta meg újból Madrid védelmének irányításával. A kormány Miaja tábornokot *teljhatalommal* ruházta fel.

Három francia torpedóromboló Lisszabon kikötőjében

Lisszabon, február 16.

A Bordelais, Trombe és a Tramontane francia torpedórombolók befutottak *Lisszabon kikötőjébe.*

LEGÚJABB SPANYOL HÍR!

A Kinin és az Igmándi nagyhatalmak

szövetkeztek a **spanyol-nátha** irgalmatlan kiirtására!

„Repül" a spanyol arany Párizsba

Párizs, február 16.

Kedden délelőtt spanyol repülőgép érkezett a le bourgeti repülőtérre. A repülőgép *nagymennyiségű aranyat* hozott Valenciából.

Az orosz szállítások

Isztanbul, február 16.

A legutóbbi tíz nap alatt bolsevista lobogó alatt *tíz spanyol hajó és tizenöt szovjetorosz hajó* érintette Isztanbul kikötőjét. A hajók csapatokat és hadianyagot szállítottak Spanyolországba. Ugyanez idő alatt négy spanyol és hat szovjetorosz hajó jött üresen Valenciából és Barcelonából és folytatta útját a Fekete tenger felé. A hajók mostanában leginkább éjszaka érintik a kikötőt, hogy kevesebb feltűnést keltsenek. A Spanyolországba útban lévő hajók között van a szovjetnek két nagy személyszállító hajója, amelyet *csapatszállításra* használnak.

A diplomácia frontja

London, február 16.

A semlegességi bizottság teljes ülése *hozzájárult* ahhoz a tervezethez, amely megtiltja önkéntesek toborzását és Spanyolországba küldését. *A tervezet február 20-án lép életbe,* míg a spanyolországi ellenőrzés ügyében kidolgozott tervezet *március 6-án lép életbe.* Ehhez az utóbbi tervezethez azonban *a portugál kiküldött nem járult hozzá* és így még kérdéses, hogy a tervezet alkalmazható lesz-e. A portugál kiküldött ellenben *hozzájárul az önkéntesek toborzását megtiltó tervezethez.*

London, február 16.

(A Pesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

(United Press.) A semlegességi bizottság kedd délutáni ülésén *Majszkij* londoni orosz nagykövet bejelentette: amennyiben Portugália továbbra sem hajlandó megengedni határainak ellenőrzését a nemzetközi ellenőrző bizottság által, *Oroszország javasolni fogja az ellenőrzés kiterjesztését Portugáliára is.* Franciaország állítólag vállalkozott, hogy *támogatja a javaslatot.*

Ribbentrop az önkéntestilalomról

London, február 16.

A semlegességi bizottság keddi ülésén *Ribbentrop* német nagykövet a német kormány nevében tett nyilatkozatában rámutatott arra, hogy *Németország annakidején elsőnek javasolta, hogy tiltsák meg külföldi önkéntesek részvételét a spanyol polgárháborúban.* Ha a többi kormány most a német álláspontot az önkéntestilalom tekintetében elfogadja, ezt a legmelegebben üdvözli és kormánya őszinte megelégedését tolmácsolja. Ribbentrop annak a reményének adott végül kifejezést, hogy Portugália megtalálja az utat, amelyen hozzájárulhat a gyakorlati ellenőrzési rendszer megvalósításához.

Németország a szárazföldi és tengeri ellenőrzés azonnali életbeléptetésének meggyorsítása érdekében hajlandó — az ismeretes átutalási nehézségek ellenére — *az előlegként fizetendő kétezer angol font átutalásáról gondoskodni.* A német kormánynak az a nézete, hogy a bizottság munkájának egyik fontos része a pénzügyi támogatás kérdésének megoldása, ideértve a Spanyol Bank aranyának kérdését is. Arra kérte a kormányokat, hogy ennek a kérdésnek az eddiginél nagyobb figyelmet szenteljenek. Ribbentrop végül hangoztatta, hogy a bizottság minden munkája és elhatározása nem járna haszonnal, ha nem tölti el valamennyi tekintetbe jövő nemzetet a benemavatkozás igazi szelleme.

Grandi támadása francia és angol lapok ellen

Grandi olasz kiküldött erélyesen állást foglalt egyes francia és angol lapok ellen, amelyek az egyezményt eredeti jellegéből kivetkőztetni igyekeztek azzal az állítással, hogy a demokraták rákényszerítették Olaszországot és Angliát az egyezmény elfogadására. Grandi kimutatta, hogy éppen Olaszország szilárd elhatározásának köszönhető, hogy konkrét eredményre jutottak.

— **Kormánypárti képviselők vacsorája.** Kedden este a nemzeti egység pártjában *zárt klubnap* volt, utána a Nap agrárcsoportjának tagjai s az egykori Pannóniacsoport, valamint a centrum több tagja egy belvárosi étteremben vacsorázott. A vacsorán a Nap belső problémáival és az aktuális politikai kérdésekkel foglalkoztak.

Füst és korom

*

Budapest ma az országnak ugyan csak nyolcadrésze, de olyan nagy a tolongás a főváros felé, hogy nem lehet tudni, mikor lesz Budapest az ország negyedrésze? Hiszen ehhez csak kétmillió lakos kell... És hány köztisztviselő van például a fiatalabbak között, akinek nem az a legnagyobb vágya, hogy helyezzék át a fővárosba? Budapest különben is *minden magyaré*, mert alig van már vidéki ember, aki néha fel ne ránduina a fővárosba. Isten vezérelje őket továbbra is, érezzék jól magukat közöttünk, — hiszen mindnyájan pénzt hoznak Budapestre, s amit hoznak, azt rendszerint itt is hagyják. Csordás tiszti főorvos úr az egész ország érdekében beszélt, mikor felszólalt az ellen, hogy a dunai hajók füstje megrontja a remek pesti és budai Dunapart levegőjét! Felszólalásának egyelőre ugyan aligha lesz foganatja, mert a főváros is, a kor- [illegible] sekkel van mostanában elfoglalva, de ha már szóba hozta ezt a dolgot, beszéljünk róla egy kicsit.

El van itt hibázva az egész városrendészet, még pedig évszázadok óta. Azok a derék izmaelita-bolgárok, akik ezer évvel ezelőtt Pest falut alapították, rosszul választották ki a helyet: nagyon közel jöttek a vízhez. Még nem bizonyos, hogy a szénégetés vagy a mészégetés volt-e a mesterségük; akkoriban valószínűleg nagy erdők voltak a falu szélén túl, ott, ahol most a Ferenc József, Erzsébet és Teréz körút kanyarog. Igaz, hogy a víz a szállítás és kereskedelem nagyon fontos tényezője, de nem volt muszáj a Dunára támaszkodniok, okosabb lett volna, ha a Rákosra támaszkodtak volna, mely nagyjában a körút irányában folydogált. A kis vízen a munka is könnyebb lett volna s a Duna megmaradt volna a maga érintetlen szépségében. A törökök kivonulásakor még megvolt a régi Rákos és könnyű lett volna hajózható csatornává kimélyíteni, de ez a terv csak a 19. században merült fel, amikor már késő volt, mert a város határa nagyon messze terjeszkedett, túl a régi Rákoson.

Mi lett volna, ha Amszterdam városát az Amstel folyó mellé építették volna? A hollandusok Velencéje bizonyára nagyon csunya város lett volna. A várost keresztülszelő sok »Gracht« építése szédületesen sok munkába és pénzbe kerülhetett, de mindent megért, hogy a víz állását szabályozni lehetett, áradás, jégtorlasz, vagy vihar semmi zavart soha nem okozott, s amellett, hogy a víz az ember engedelmes, teherhordó rabszolgája lett, nem csúfította, hanem szépítette a város képét.

Brémát se építették a tengerpartra, a folyam torkolatához, valamint Hamburgot sem. Inkább viselik a távolság okozta költségeket, de a város »elvonult« a nagy forgalom zaja és sok kényelmetlensége elől.

Newyorkról azonban el kell ismerni, hogy még szerencsétlenebbül helyezkedett el a nagy vizek partján, mint Budapest. Az East River és a Hudson hatalmas víz ugyan, de nagyon csunya mind a kettő, s olyan »láthatatlan«, mint Hamburgban az Elbe. Kikötő végig, ahol megállni sem lehet annak, akinek dolga nincs a »pier«-eken s ha megáll is az ember, csak azt láthatja, hogy amit a Természet szépnek alkotott, azt raktárakkal és hombárokkal mennyire el tudja csúfítani az ember! Aki látni akarja a Hudson folyót, annak harminc kilométerrel feljebb kell utaznia — s az Elbe is csak akkor mutatkozik be a maga szépségében, amikor a hajó már Cuxhaven felé jár.

Azonban Hamburgban ott van az Alster, a világ legszebb vize, melyet még nem rútított el, s talán soha nem is fog elrútítani az emberek kapzsisága. Az üzlet innen ki van zárva; a kis motoros vagy vitorlás csónakok nem csúfítják, hanem szépítik a tükörsimaságú vizet, amelynek környéke a világ legszebb villanegyede. (Hiszem, hogy ilyenné épült volna nálunk is a Pasarét, ha a pesti és budai polgároknak lett volna annyi pénzük, mint a hamburgiaknak.) A pénzes hamburgiak az Alster környéken építették fel családi otthonukat, — a pénzes newyorkiak pedig kénytelenek voltak elmenekülni a Fifth avenue végtelen házsoraiból, mert — elűzte őket a füst és korom. Ugyanaz a füst és korom, amely ellen most kezd hadakozni Budapesten a tisztifőorvos. Addig, amíg vitorlások jártak a tengeren, sőt még akkor is, amikor a gőzhajók száma nem növekedett roppant nagyra, a Fifth avenue levegője jó volt és kellemes volt ott lakni. Amikor a füst és korom már nagyon beszennyezte a levegőt, a gazdag emberek felköltöztek a város északi szélére, a Riverdale avenuere, — pont a víz partjára, mert ott már nem volt hajóforgalom. Amikor azután ide is kiterjeszkedett a kikötő, a füst és korom tovább űzte a gazdagokat s fellendültek a várossal határos West-Chester megye apró falvacskái, régi stílusú úrilakok beláthatatlan sorai épültek fel, amelyek között úgy érzi magát az ember, mintha megérkezett volna a jólét, a gazdagság honába.

De hova meneküljünk a füst és korom elől mi, szegény pestiek és budaiak? Körülöttünk már minden hely »foglalt«. Az új településű községek gyűrűként veszik körül a fővárost; közülük a legrégibb, Ujpest, talán még százéves sincs; a többiek pedig: Palota, Pestújhely, Szentmihály, Mátyásföld, Rákosfalva, Rákoshegy, Kispest, Szentlőrinc és Pesterzsébet — szinte az orrunk előtt keletkeztek és nőttek fel. Mindezeknek legalább kilenctized részét a szegénység szállta meg, — ami rendjén is van mert ezek a kis házacskák közel százezer embert mentettek meg a polgári osztály számára; hiszen ezek a derék polgártársak, ha a kis házacskájukat fel nem építették vagy meg nem szerezték volna, ma proletárok lennének.

Ma már nem igen vannak területek, ahova Pest népének feleslege kitelepülhetne s így a füst és korom problémája egyre nagyobb jelentőségű lesz a jövőben. Miután Budapesten legtöbbször északról fúj a szél s az Angyalföld és Ujpest nagy gyárai a várostól északra esnek, ezek ugyanúgy rontják a levegőnket, mint a dunai hajók. Ha rajtam állna, a várostól északra seminő új gyárnak nem adnék se városi, se állami kedvezményt; menjenek Kispestre vagy Pesterzsébetre, ahonnan a füst és korom nem jön be a fővárosba. Ha egészségünk védelmére kevés jót kapunk, legalább az ártalmakat hárítsák el tőlünk. Szerencse, hogy a mostani tisztifőorvost ez a probléma is foglalkoztatja s ha egyhamar nem is ér el sikereket, remélhetőleg nem fog elcsüggedni.

Ötszázezer példányban sokszorosítják Lányi Dezső és Vanczák Ferenc magyar szobrászművészek VI. György szobrát a londoni koronázásra

(Saját tudósítónktól.) Kevesen tudják, hogy *Magyarország kézműipara is élénk részt vesz abban a hatalmas koronázás-ipari munkában, amely a legnagyobb arányokban folyik Angliában.* Valószínűtlennek látszik a dolog, hogy a távoli kis Magyarországból szállítsanak óriási szállítási költséggel Angliába emléktárgyakat, főleg akkor, amikor minden koronázási cikkre *százszázalékos beviteli védvámot* állapítottak meg az angol vámhatóságok.

Ennek ellenére nagy munka folyik egy kis hársfa-uccai szuterénműhelyben. *Százszámra öntik a kis hófehér gipszszobrokat* és az alacsonyan fekvő ablakon keresztül bebámészkodók csodálkozva szemlélik a brit világbirodalom hatalmas királyának, VI. Györgynek sokezer példányban készülő képmását.

VI. György angol király gipszszobra; Lányi Dezső szobrászművész alkotása

Száradófélben a hatalmas polcokon, hosszú asztalokon és már nagy ládákba óvatosan, fagyapot közé csomagolva több mint *harminczezer királyszobor* vár arra, hogy megindulhon London felé. A munkateremben fiatal nők és férfiak, mindannyian képzett, tehetséges, sokan közülük már díjakkal kitüntetett szobrászművészek és szobrásznövendékek dolgoznak és végzik az utolsó simításokat a fiatal

Egy szobrászművésznövendék az utolsó simításokat végzi a frissen öntött királyszobrokon

király szoborképmásán. Az egyik asztalnál tengernagyi díszegyenruhában, a másik asztalnál gárdaparancsnoki uniformisban, kezében medvebőrkucsmával, míg a harmadikon koronázási hermelines bíborpalástban, fején az angol királyi koronával ábrázolják a szobrok a hatalmas birodalom fejedelmét.

Fiatal, soványarcú, feketehajú, fehérköpenyeges férfi cikázik fel-alá a termekben. Hol az öntésre felügyel, hol utasítást ad egyik-másik retusáló kollégájának, hol pedig a bronzirozó revolverrel dolgozó dukkozó festők egyik-másikának magyaráz. (A szobrok egy részét ugyanis nem hagyják fehéren, hanem fényes bronzszínű festékkel permetezik be.) A fiatal szobrász: *Vanczák* Ferenc szobrászművész, aki az öntési munkálatokat vezeti és akinek különben egyik művét szintén megrendelték Londonból.

— Természetesen boldog vagyok, — mondja — hogy ennek a munkának a megtiszteltetése engem ért...

— Hogyan jutottak ehhez a nagy rendeléshez?

— Egy londoni magyar könyvkiadóvállalat tulajdonosa: Francis *Aldor* vállalkozása ez az egész — magyarázza. — Egykori mesteremnek, *Lányi* Dezsőnek az akkori velszi hercegről mintázott kis szobra adta az ötletet. Mikor VIII. Edvárd király lett, *meg is rendeltek Londonban két-háromszázezer példányt az Edvárd-szoborból*, de közvetlenül a munka megkezdésekor lemondott VIII. Edvárd és így a londoni megrendelő cég *átiratta az egész megrendelést VI. György képmására. Most tehát háromszázezer példányban csináljuk VI. György admirálisi díszbe öltözött szoborportréját, amely Lányi Dezső alkotása.*

— És az ön alkotása? Miért szerénykedik?

— Nos igen, munka közben jött meg a kedvem hozzá, megmintáztam VI. Györgyöt *koronázási palástjában, koronával a fején.* A londoni szakértőknek úgylátszik ez is nagyon tetszett, mert Francis *Aldor* elrendelte *az én szobraim sokszorosítását is*, amelyek egyelőre *kétszázezer példányban* fognak elkészülni. Ugyanúgy azonban ez a szám, mint Lányi Dezső szobrára vonatkozó szám csak ideiglenes, mert *további hatalmas megrendelést is várunk.*

— Mire magyarázza, hogy a szállítás és vámköltség ellenére az önök szobrait itt sokszorosítják Budapesten?

— Erre igazán egyszerű a felelet — mondja. — *Olyan nagy különbség van a munkabérekben, hogy ez mindent kiegyenlít.* Londonban különben sem hiszem, hogy a retusáláshoz megfelelő számú és tehetségű erőt kaphatnék.

Vanczák Ferenc elmondotta még, hogy igen nagy súlyt helyeznek arra, hogy minden szobron és csomagoláson feltűnően olvasható legyen a »*Made in Hungary*«, amely újabb bizonyítéka lesz Londonban a magyar tehetségnek.

Schuschnigg kancellár római útja

Bécs, február 16.

Politikai körökben a legutóbbi napokban az a hír terjedt el, hogy *Schuschnigg* kancellár a közeli hetekben *hivatalos látogatásra Rómába utazik.* Ma jólértesült helyen *megerősítették ezt a hírt.*

Schuschnigg kancellár utoljára Guido *Schmidt* külügyi államtitkár kíséretében a mult év tavaszán járt Olaszországban, ahol hosszabb megbeszélést folytatott *Mussolinival* a német-osztrák egyezmény előkészítésével kapcsolatban.

Göring Varsóba érkezett

Varsó, február 16.

Göring ma délelőtt féltíz órakor *Varsóba érkezett.*

Moscicki elnök ma délelőtt *Bialowiczába utazott*, Göring szerdán csatlakozik hozzá. A vadászaton résztvesz *Fabrici*, a lengyel hadsereg felügyelője és a köztársasági elnök fia is. Nem bizonyos, hogy a francia Rivierán időző *Beck* lengyel külügyminiszter visszaérkezik-e Lengyelországba Göring visszautazása előtt.

Göring déltájban *kétórás megbeszélést folytatott Smigly- Rydz tábornaggyal*, a német nagykövet Göring tiszteletére fogadást adott, amelyen lengyel részről részt vett *Kwiatkowski* helyettes miniszterelnök és pénzügyminiszter, *Koscialkowski* népjóléti miniszter, *Roman* gazdaságügyi miniszter, gróf *Szenbek* külügyi államtitkár, *Lipski*, Lengyelország berlini nagykövete és *Malinowski* helyettes vezérkari főnök.

Nagyr. Lányi Dezső
szobrászművész Úrnak

Az elmult év szeptember havában volt szerencsém Művész Úrnak közölni, hogy az „Éremkedvelők Egyesülete" részére szivességből és ingyen, vállaltam a magyar plakett és éremművészek műveinek katalogisálását és egyben felkértem életrajzi adatai és emlékérem és plakett művei pontos leirásának szives beküldésére.

A nevezett Egyesület ezzel egyrészt hazafias, kulturális, feladatot kiván teljesíteni, amiért is a mű, a nagyobb terjeszthetőség érdekében német nyelven is megjelenik, másrészt ezzel ujjabb fellendülést kiván adni a hazai és külföldi plakett és emlékérem gyűjtésnek, aminek hasznát legnagyobb részt éppen az éremművészek láthatnák.

Sajnos, dacára annak, hogy ezen feladat lelkes támogatását jogosan véltük minden magyar szobrászművésztől elvárhatni, mindeddig nélkülöznöm kell Művész Úr életrajzi adatait, valamint plakett és emlékérmeinek pontos leirását, vagy azon szives közlését, hogy emlékérmeket vagy plaketteket egyáltalán nem készített.

Ily körülmények között arra kellett szorítkoznom, hogy a múzeumok, valamint saját és egyéb magángyűjtők birtokában levő emlékérmek és plakettek s az illető gyűjtők bemondása alapján szerkesszem meg ezen műnek Művész Úrra vonatkozó részét.

Ennek következményeképpen azonban eleve el kell hárítanom magamról minden felelősséget, ha művei és talán éppen azok, melyekre legnagyobb súlyt helyez, nem lesznek ezen, a magyar érem és plakettművészet egészét felölelni kivánó alapvető munkában felvéve, mivel ezeket múzeumokban vagy gyüjteményekben fel nem lelhettem, vagy oly emlékérmek és plakettek szerzősége lesz tulajdonítva, amelyeknek autorságát semmi körülmények között sem vállalná, ezzel egyrészt saját érdeke ellen cselekedve, másrészt lehetetlenné téve egy teljesen pontos mű megszerkesztését.

Újból, külön ki kell emelnem, hogy a kért adatok beküldésével semminemű anyagi, vagy előfizetési, vagy bármily egyéb kötelezettséget,

Lányi Dezső
mokán

sem mostanra, sem későbbre nem vállal, mivel ez sem az „Éremkedvelők Egyesülete", sem az én részemről nem nyerészkedésre számító ténykedés, hanem tiszta és önzetlen hazaszeretet által sugallt cselekedet, mellyel Magyarország magas kulturális fejlődése a külföld előtt is bemutattatni kivántatik.

Van szerencsém tehát Münzer Arad újból felkérni, hogy életrajzi adatait és műveinek a mellékelt minta szerint megszerkesztett jegyzékét, a hazafias célra és saját érdekére való tekintettel mielőbb alólirott cimemre eljuttatni méltóztassék, — megjegyezve, hogy kételyek esetén lakásomon mindenkor felvilágositások megadása céljából rendelkezésre állok.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Procopius Béla

Cimem:

Méltóságos

Dr. Procopius Béla nyug. rk. követ és megh. Miniszter Úrnak,

Budapest, IV., Piarista-u. 2. sz. V-ik em. 12 ajtó.

Minden egyes emlékérem vagy plakett, leirását kérem külön-külön a következő adatok közlésével megszerkeszteni:

Méret? milyen a nagysága?

Öntött? vert? trébelt? vagy galvano-e?

Alakja? kerek, ovális, négyszögletes, vagy 5, 6 vagy 8 stb. szögletű, vagy szabálytalan alakú-e?

Anyaga? Arany, ezüst, bronz, ón, vagy gyps-e stb. és hány példányt készíttetett mindegyikből.

Egyoldalú vagy kétoldalú-e a plakett, vagy emlékérem?

Előlap.

A felirás teljes és pontos szövege, azzal, hogy körirat-e, vagy az érem vagy plakett alsó vagy felső részén, jobbra, balra, vagy a középen van-e, vizszintesen, vagy függőlegesen stb. Domború vagy mélyített-e az irás?

Az arcképnél, fej-e vagy mellkép? jobbra vagy balra, szembe, fél, vagy $^3/_4$ profilban jobbra vagy balra van-e ábrázolva az illető plakett vagy emlékérmen, holott a jobb vagy bal, az érmet szemlélő jobb, vagy bal oldalának megfelelően veendő, hajadon fő? szakáll? szemüveg? stb. Öltözet? Nőnél hajviselet?

Egyéb az emlékérmen, vagy plaketten foglalt díszítés, mint pl. babérlevél, alul vagy felül, drapéria?

Az emlékérem vagy plakett szegélye, gyöngykör, vagy sima, vagy egyszerű vonal, keret stb.?

Mesterjegy vagy teljes név, hol van? mesterjegynél milyen? és hol?

Hátlap.

A felirat teljes és pontos szövege, úgy mint az előlapnál.

A hátlapon foglalt allegorikus, vagy egyéb compositióknál az alakok leirása, férfi vagy nő? meztelen-e, lepellel borított, vagy más öltözetű? páncélos, álló, vagy ülő, fekvő, vagy térdeplő alakok fordulnak szóban, jobbra, balra, vagy szembe fordulva?

A fej födetlen-e vagy sisakos, fátyollal, vagy koronával stb. fedett?

Mely alak, jobb vagy balkezében mit tart? vagy tesz? Megjegyzendő, hogy a jobb kar vagy láb stb. az ábrázolt alak jobb keze, vagy jobb lábának megfelelően irandó le.

Több alaknál ezek száma, neme? Mi van az emlékérem közepén, bal vagy jobb oldalán, mi van elől, mi van a háttérben? alul vagy felül?

Babér, cser, vagy szöllőlevél, vagy buzakalász koszorú övezi-e a hátlapot?

Milyen a perem?

Van-e, hol és milyen mesterjegy?

Életrajzi adatok.

Név Lányi Dezső

Születési hely Báán év 1879 hó január

nap 23 án

Végzett művészeti tanulmányok Iparművészeti iskola Budapesten. rövid ideig Bécsi akadémia, Paris akadémia, Róma, Florenz, München. 1908 Brüsselesben Van der Stappen-nél

Mesterek Mátrai, Teles Ede, Verben, Van der Stappen, Bartolomeo,

Tanulmányutak. Német ország (Berlin, München stb.) Bécs, Róma, Velence, Florenz, Nápoly, sok olasz város, Paris, London, Brüsselles, Belgium városai, Hollandia és városai stb.

Elnyert dijak, kitüntetések stb. Ferenc József díj. Arany érem London, München, Velence, ezüst érem, Lipótvárosi Kaszinó díj. Galambos díj, Barcelona, Florenz, Amerika stb. több kitüntetés

Munkásságának iránya. (kisplasztikus, architektonikus, vagy monumental szobrász, érmész stb.) Nagy plasztika, kis plasztika, állatszobrák és megalkotója a nincs plasztikus karikaturának, 1903-ban.

Lányi Dezső

— **Emlékművet állítottak Surányi Miklósnak törzskávéházában.** A Centralkávéházban, amelynek *Surányi* Miklós, a nemrégiben elhúnyt kiváló író két évtizeden át hűséges törzsvendége volt, emlékére, dombormüvü bronztáblát állítottak, amelyet Lányi Dezső szobrászművész készített. A nagy író törzsasztala fölé elhelyezett reliefet vasárnap déli fél 12 órakor avatja fel a Surányi Miklós Emlékbizottság, ünnepélyes keretek között. A felavatóbeszédet az emlékbizottság nevében *Kéky* Lajos mondja.

— Simon Elemér

Pesti Napló

1937. szept. 23.

A nyugati ember, ha utazik, föltétlenül magával viszi a golfzsákot is. Lengyel Menyhért legutóbbi hollywoodi útjára szintén magával vitte a golfzsákot, de praktikus pesti ember létére rájött, hogy szalámit is lehet benne szállítani, miáltal a golfütője szalámiszagú, a szalámija pedig golfütőszagú lett. Mint ahogy anno dazumal igazi úr nem utazott saját cigány nélkül, úgy nem utaznak az angolok saját golf-felszerelés nélkül. Külföldön egyre gyakrabban látni autókhoz kapcsolt guruló weekendházakat (pünkösdkor Siófokon is járt egy) hálófülkével, nappalival és teljes konyhával felszerelve. Egész családok kerekednek föl, hogy ilyen bohém-módon töltsék el a nyarat. Nem városról-városra, hanem golfpályáról-golfpályára mennek. Az igaz, hogy nem kell nekik egy egész országot beszaladniuk, amíg golfpályára akadnak. Amikor legutóbb Edinbourghban megkérdeztem, hogy hol lehet itt golfozni, azt mondták, hogy a városnak húsz nyilvános golfpályája van. Amellett, azt hiszem, még szégyenkeztek is, hogy ilyen rosszul vannak elláttva.

Budapest nagyobb város, mint Edinbourgh, mégis csak egy golfpályája van, illetve a most elkészült margitszigeti kis pályával együtt kettő.

Pedig idegenforgalmi szempontból sem lenne közömbös, hogy mentől több golfpályánk legyen. Állami és városi támogatással kellene golfpályákat létesíteni, hiszen az az ötven-hatvan holdas terület, amely egy tizennyolc-lyukú pályához kell, (kilenc-lyukú pályához elég harminc hold is) nem vész kárba, megmaradhat legelőnek. Legalább tíz pálya lehetne Pesten és minden nagyobb vidéki városban egy.

Lauber Dezsőt kellene felkérni erre a munkára. Az legyen az élethivatása, hogy idehaza csináljon golfpályákat. Mindjárt bevezetésképpen rendbehozhatná a lillafüredit, amelyen most krumpli terem és a balatonföldvárit, amely teljesen elhanyagolt állapotban várja a boldogabb időket.

Ideje, hogy ez az inkább demokrata, mint exluzív játék végre polgárjogot kapjon és átvegye az orvos szerepét a megviselt idegek fölött.

Magamról tudom, hogy ha előző nap golfoztam, másnap szívesebben adok még előleget is.

Wiltmann Éva

Szlávy Béláné

Eugene Broye Svájc budapesti követe és felesége golfoznak

(Gyenes fotók)

Színházi Élet 1936. 28-4.

Parfait Levente-módra

A parfait, mint tudjuk, egy fagylaltfajta, amelyet rendszerint ünnepi ebédek és vacsorák után szoktak szervirozni. A parfaitnek azonban van rendes, köznapi jelentése is: annyit tesz, hogy »tökéletes.« Lehet, hogy a Néma levente századik előadására adott bankett rendezői erre gondoltak, amikor az ünnepi menü hatodik fogását így nevezték el: »Parfait Levente módra.« Mert a tökéletesség jelképezésére alig találhatunk megfelelőbb remekművet az új magyar irodalomban Heltai Jenő Néma leventéjénél.

A Néma Levente századik előadásának százterítékes bankettjét a Fészek Klubban rendezte meg a Magyar Színház igazgatósága. Jelen volt a Magyar és Andrássy-úti Színházak teljes művész- és műszaki személyzete és a két színház legközelebbi barátai. A vidám vacsora ezúttal elsősorban Heltai Jenőnek, a szerzőnek ünneplése jegyében folyt le. Rajta kívül még egy körüludvarolt díszvendége volt a bankettnek, akivel Heltainak a meleg ünnepeltetésben osztozni kellett: Hevesi Sándor, a rendező, aki a házifőpróba óta betegeskedett és csak a századik előadáson láthatta a darabot. Most is mindössze egy óra hosszat tartózkodott a Fészek-kertben megrendezett bankettben.

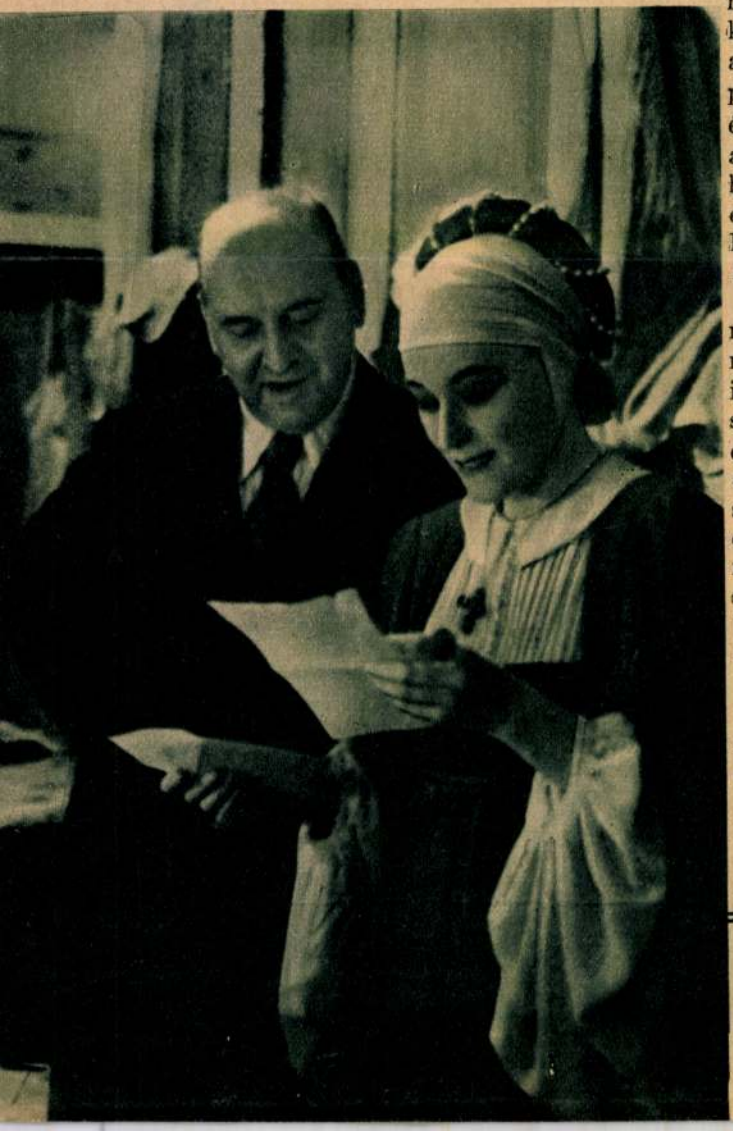

A tündéri szépségű nyári estén, a gyönyörű környezetben nem az ilyen vacsorákon megszokott felelőtlen vidámság adta az ünnepi összejövetel alaptónusát. Nem mintha a vidámság hiányzott volna, de volt valami bensőségesebb, melegebb hangulat: egy nagy színpadi költőt ünnepeltek ezen az estén, aki nem a szezónsikerek múló dicsőségét hajszolja, hanem többet és nagyobbat annál: a halhatatlanságot.

Ez a gondolat csendült ki Wertheimer

Heltai Jenő és Bajor Gizi az öltözőben olvassák a 100-ik előadásra befutott üdvözlőleveleket és táviratokat
(Gyenes foto)

XXVI. évfolyam Budapest, 1936 március 1—7-ig 10. szám

SZÍNHÁZI ÉLET

SZÍNHÁZI, FILM, IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI SZAKLAP
SZERKESZTI: INCZE SÁNDOR

A Corvin-láncosok vacsoráján: Vojnovich Géza, Herczeg Ferenc, Márkus Emilia, Hóman Bálint kultuszminiszter, Bajor Gizi, Ravasz László református püspök és Korányi professzor (Foto Kredatus)

A miniszter a bálon

Irta:
Ineze Sándor

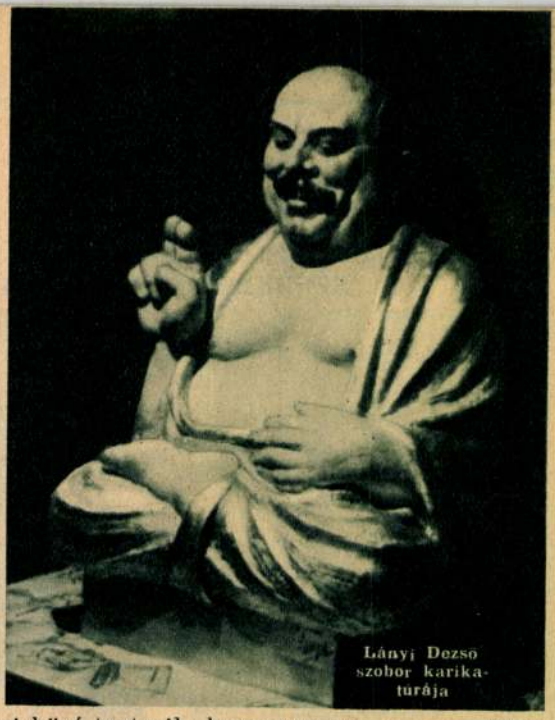

Lányi Dezső szobor karikatúrája

A bohém jellemvonásai közé tartozik, hogy nem szeret gazsulálni. Ha társaságba megy, inkább az eggyel alatta lévővel, mint az eggyel fölötte lévővel ül le. A sztár barátja rendszerint valami kis segédszínész, vagy valami ismeretlen civil. De akár színészről van szó, akár festőről, szobrászról, építészről, vagy íróról, leginkább önmaguk között szeretnek élni. Itt van például a *Fészek*, amely a maga gyönyörű palotájában a társasági érintkezés legstílusosabb központja lehetne.

Mégis, most először történt meg a *Fészek*-bálon, hogy minisztert vártak. A saját miniszterüket, *Hóman Bálintot*, akinek meghívása azonban már nemcsak a hivatalos tekintély elismerése volt. A pesti bohémek a kultuszminiszter eddigi megnyilvánulásaiban megérezték azt a meleg, emberi kontaktust, amely a magyar kultúra legfőbb irányítóját annak művelőivel -vérségi alapon köti össze. A *Fészek* művészei úgy készültek erre a fogadtatásra, mint akik bizonyosak, hogy a miniszter megjelenése nem azt az obligát negyedórát jelenti, amely hivatalos merevségével megfagyasztja a hangulatot. És valóban, a miniszter mosolyától már az első percben feloldódott a hivatalos üdvözlés merevsége. A kegyelmes úr olyan közvetlenül mozgott ebben a jókedvű környezetben, mint aki valóban itthon van közöttünk. Sokáig ott volt és derűs kedéllyel vett részt a körülötte zajló forgatag vidám életében.

A bál után megkérdeztem, hogy érezte magát? Ezt mondta:

— *A Festők, Építészek, Szobrászok, Zenészek, Énekesek, Komédiások vagyis a Fészek báljának legnagyobb eredménye az volt, hogy a sokoldalú és művészi tekintetben igazán minden irányban kielégítő szép és ízléses rendezés újabb tanuságot tett a mi nélkülöző magyar művészeink tehetségéről és páratlan fantáziájáról. A rendezéssel, a sok szellemes ötlettel és az estét átható kedéllyel a bál rendezői mindannyiunknak nagy örömöt és élvezetet szereztek.*

Szóval a miniszter, hál'Istennek jól érezte magát a Fészekben. Legyen máskor is szerencsénk!

A kabaréteremben gróf Bethlen Margitnak külön konferánszot tart Békeffi László
(Gyenes foto)

mondotta később mosolyogva Sidló, — csak a bemutatás rosszul volt színkronizálva.

*

Nem lehet leírni azt a hatást, amit *Lányi* Dezső *Hóman—Budha-szobra* kiváltott. A karikaturaszobrászat legkiválóbb alkotása volt ez a remekmű, a bál képzőművészeti attrakcióinak egyik legsikerültebb sztárja. Ez a szobor valóban csaknem megszólalt, azonkívül pedig titkos erők parancsára mosolyogva *bólintott*. A Fészek humora egy perc alatt elkeresztelte:

— *Hóman Bólint.*

*

Az első másfélórában nem ártott volna, ha néhány vendég közlekedési rendőrnek öltözik és egy kicsit vigyáz a forgalomra. A közönség egyszerre rohanta meg a ruhatárat és egyszerre akarta felhabzsolni az összes látványosságot. Ahelyett, hogy mindenki leült volna egyik teremben nézni a színházak csodás produkcióit, megkezdődött a népvándorlás, minden vendég, — körülbelül ezer résztvevő, — máshova gomolygott és helyet változtatott. Ebből lett egy kis tolongás. A derék rendezői gárda

kétségbeesetten akart segíteni a helyzeten. Az iparnábob szép feleségét meg akarták menteni a tömegtől.

— Tessék beláradni az irodába!

— Dehogy fáradok! Isteni ez a tolongás!

Bizony a Fészek-bálban még a tolongás is remekül sikerült.

*

A zsúfoltság egyébként csak addig tartott, amíg mindenki mindent megnézett. Amint elhelyezkedett a közönség, tágas és levegős lett a klub sok meghitt terme. Itt nem volt szó arról, hogy nem lehet mulatni, mert a különböző termekben és bárokban hét zenekar húzta a táncot. De micsoda zenekarok! Rozsnyai Sándor, a halhatatlan muzsikusok maszkjába öltöztette a zenészeit, ő maga pedig Schubert jelmezében dirigált. Liszt Ferenc fújta a szakszofónt, Paganini hegedült, Brahms zongorázott... Külön látványosság volt a színes [illegible]ekar, amelyet ezenkívül Komjáthy Károly, Eisemann Mihály, Márkus Alfréd és Brodszky Miklós vezényeltek... És a zenekarban Wagner Richárd büszkén húzta »Van neki, no mije van neki...«

Gróf Tascher Benjáminné, a Miracle-apáca-jelmezében ifj. Oláh Gusztávval
(László foto)

Ágotha Hilda
(pillangó fejdísszel)

Holitscher Gézáné
(mint dalmát fiú)

Rapoch Jenöné
(török)

Kubányi Piri
(tiroli fiú)

Fáy Gitta
(Lencsi-baba)

Dr. Biró Andorné
(tiroli lány)

(Angelo fotók)

Lányi Dezső

ÁZA

SCHWET HENRIKNEK, a fővárosi rovatvezetői testület vezetőjének a városházi sajtóiroda részére készült szobra. (Lányi Dezső müve.)

A Pesti Városháza
1933. 1. 12. 23. l.

BUDAPEST
939 APR. 7. 8
LFh

Lányi Dezső

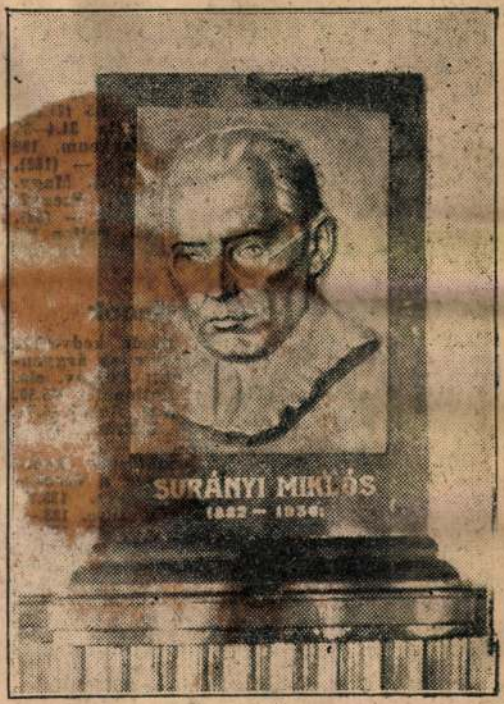

Vasárnap leplezik le Surányi Miklósnak, az elhunyt nagy írónak emléktábláját

Nemzeti Ujság 1937. IX. 25.

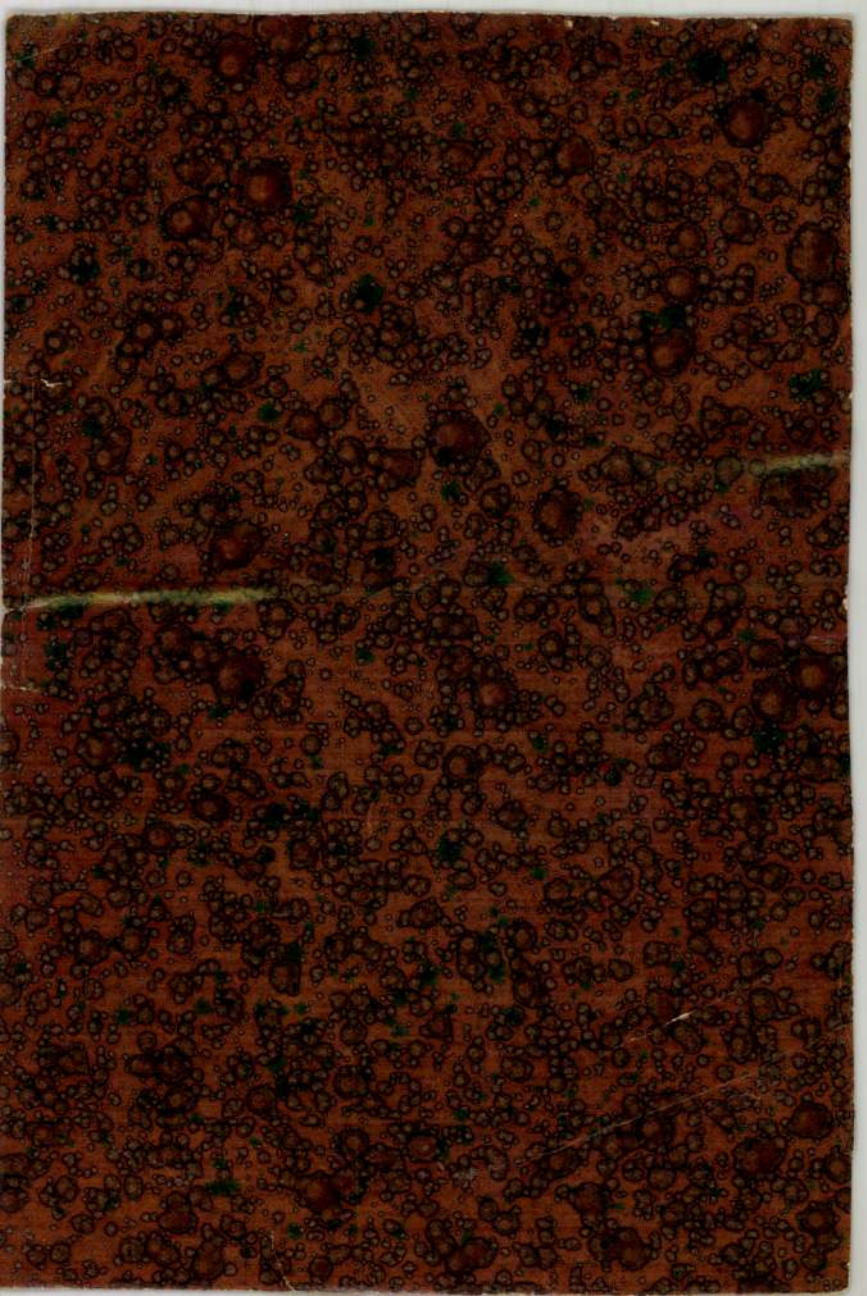

— **A mai közélet hibáit bírálták a nagykanizsai katolikus gyűlésen.** *Nagykanizsai* tudósítónk jelenti: Vasárnap Zala megye katolikussága sok ezer ember részvételével nagygyűlést tartott Nagykanizsán. Dr. *Klekkner Korompay* Károly a mai közviszonyokat ismertetve hangoztatta, hogy *a mostani gazdasági bajoknak főoka, hogy nincsen szív az emberekben.* Ha a munkadíját mindenki teljes értékben megkapná, nem volnának gazdasági bajok. Ha nem engedné a törvény, hogy értéken alul el lehessen árverezni birtokot, ha mindent a kereslet és kínálat szerint lehetne megkapni, ha mindenki betartaná azt a törvényt, hogy »*ne lopj*«, akkor mindenki meg tudna élni ebben az országban. Ezután *az anyaság elleni orvtámadásokról* beszélt, ami a nemzetet gyökerében ássa alá.

Sulyok Dezső szerint *hiányzik nálunk az ember, aki megmutatná, hogyan lehessen kievickélni ebből a trianoni pusztaságból. A mai közéletet a félmegoldások jelzik,* következetesen kiépíteni, szociálisan alkotni nem tudunk. Egy szerencsétlen kontraszelekció megy itt végbe. *Egy törpe kisebbség alatt nyögünk, amely belénkfojtja a szót és csak az tud érvényesülni, aki ennek a törpe kisebbségnek behódol.* Ezen segíteni kell és ezen segíteni fog *a magyar katolikus zeneszánsz.*

Cirfusz Viktorin ferences plébános záróbeszédében azt hangoztatta, hogy *új világnak kell következnie,* amely a maga tisztiultabb légkörében felépíti az új társadalmat. Este *szentségi körmenet* volt, amelyen több mint tizenötezer ember vett részt.

— **Tanítók Háza Pécsett.** *Pécsről* jelentik: Megírta *Az Est,* hogy *Hóman* Bálint kultuszminisztert nemrégiben küldöttség kereste fel. A kultuszminiszter kijelentette a küldöttség előtt, hogy a pécsi Tanítók Házát már a jövő évben meg akarja valósítani. A szegedi Tanítók Háza állami, a pécsi katolikus jellegű lesz, létesítésére a kultuszminiszter *800.000 pengőt* irányoz elő. *Darányi* Kálmán miniszterelnök a közeljövőben *Hóman* kultuszminiszterrel és *Fabinyi* pénzügyminiszterrel Pécsre utazik, hogy megtekintse azt a telket, amelyet a város ajánl fel a Tanítók Házának megépítésére.

— **40.000 hívő a szegedi eucharisztikus napon.** Szegeden tegnap tartották meg az eucharisztikus napot, amelyen minden templomban felolvasták *Glattfelder* Gyula megyéspüspök pásztorlevelét. Este a Dómtéren az Oltáriszentség előtt való impozáns hódolat fejezte be az eucharisztikus napot. Mintegy *40.000 főnyi közönség* töltötte meg a teret. A székesegyház főkapujánál oltárt állítottak fel, elhelyezték rajta az Oltáriszentséget, amely előtt *Winckler* Elemér kormányfőtanácsos a férfiak nevében, *Imecs* György szegedi főispán felesége a nők nevében fejezte ki hódolatát, majd az egyetemi ifjúság, a tanítók, a fiatal lányok és gyermekek hódolata következett. Végül *Glattfelder* püspök az Oltáriszentséggel áldást adott.

— **Leleplezték a Centrálban Surányi Miklós emléktábláját.** Vasárnap délelőtt a *Central* kávéházban nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében leplezték le *Surányi* Miklós bronzrelief-emléktábláját. *Lányi* Dezső szobrász alkotását, amelyet az elhúnyt nagy író hívei és baráti köre helyeztetett el néhai *Surányi Miklós törzsasztala fölött.* Az illusztris közönség soraiban helyet-

LELEPLEZTÉK SURÁNYI MIKLÓS EMLÉKTÁBLÁJÁT a Központi Kávéházban. A képen Kéky Lajos, a Kisfaludy Társaság főtitkára emlékbeszédet mond a leleplezett emléktábla alatt

foglalt *Bethlen* Margit grófnő, *Traeger* Ernő miniszteri osztályfőnök, a kultuszminisztérium művészeti osztályának vezetője, *Karinthy* Frigyes, *Angyal* Pál egyetemi tanár, *Harsányi* Zsolt, *Lakatos* László és még sokan mások. Az ünnepi beszédet *Kéky* Lajos egyetemi tanár, a Kisfaludy Társaság főtitkára mondotta, majd *Mészáros* Győző, a Central kávéház tulajdonosa átvette az emléktáblát. Végül *Surányi Miklós özvegye és két leánya* köszönte meg az elhunyt író barátainak megemlékezését.

— **Kifosztották Méhely professzor lakását.** Vasárnapra virradó éjszaka betörők hatoltak be *Méhely* Lajos egyetemi tanár *Döbrentei* tér 6. számú házban levő lakásába. A professzor és a cselédség vidéken nyaral, a betörők zavartalanul dolgozhattak az üres lakásban. Felfeszítették a szekrényeket és minden elemelhető értéktárgyat, ékszert, ruhát, szőnyeget, magukkal vittek.

— **Revolveres dráma a Bajnok uccában.** Vasárnap hajnalban a *Bajnok* uccában *Moholányi* Gyula zenész megállította különváltan élő feleségét és kérlelte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony elutasító válasza után a zenész revolvert rántott. Ebben a pillanatban ugrott közéjük *Máté* Mihály sofőr, hogy segítségére legyen az asszonynak. *A lövés a sofőrt találta, aki összeesett.* A következő pillanatban mégegyszer dördült a revolver, *az elkeseredett zenész mellbelőtte magát.* A sofőr csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett a balkarján, ellenben Moholányi életveszélyes állapotban volt, amikor a mentők a Rókusba vitték.

— **Az Országos Iparegyesület levele Az Est-hez.** *Mélyen tisztelt Főszerkesztő úr!* Az Őszi Lakberendezési Vásár sikeres befejezése alkalmával kellemes kötelességünknek tartjuk, hogy a tekintetes Szerkesztőségnek és Kiadóhivatalnak úgy a Vásár rendezősége, mint pedig főképpen a kiállításon résztvett magyar *kézművesiparosság nevében* is őszinte köszönetet mondjunk azért a nagyvonalú és a siker elérése szempontjából rendkívül értékes támogatásért, amelyben a magyar kézművesiparosoknak kiállítását részesíteni szívesek voltak. A magyar kézműipar évtizedek óta *nehéz küzdelmet folytat a gazdasági helyzettel.* Sikert ebben a küzdelemben a kisipar csak akkor érhet el, ha munkájának ma is fennálló elsőbbrendűségét, egyéni kiképzését és ízlését, valamint anyagi versenyképességét megfelelő propaganda kifejtésével a vásárlóközönség köztudatában is elismerésre tudja juttatni. E téren és ebben az irányban fejti ki tevékenységét most már megállapíthatóan jó eredménnyel az *Őszi Vásár* s hogy e munka a kívánt sikert elérhette, ezért a magyar kézművesiparosság több mint háromszázezer főnyi önálló egzisztenciája őszinte és szívesen hangsúlyozott hálával tartozik a hazafias magyar sajtónak is. Az Országos Iparegyesület nevében: Dr. *Görgey* István, országgyűlési képviselő, társelnök.

— **Szőlősgazdák nagygyűlése Gyöngyösön.** A *Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete* vasárnap délelőtt szőlő- és borgazdasági nagygyűlést tartott Gyöngyösön. A gyűlésen résztvettek a földmívelésügyi és pénzügyminisztérium, valamint a külkereskedelmi hivatal kiküldöttei, megjelent a megye vezetősége, dr. *Hedry* Lőrinc főispán, *Okolicsányi* Imre alispán, továbbá dr. *Baross* Endre, dr. *Temesváry* Imre és dr. *Petró* Kálmán országgyűlési képviselők.

Báró *Waldbott* Kelemen megnyitó beszédében a borértékesítés leküzdhetetlen nehézségeiről szólott és elismeréssel adózott a kormányzat iránt. Indítványára a nagygyűlés táviratilag üdvözölte a miniszterelnököt. Több felszólalás után két határozati javaslatot fogadott el a nagygyűlés. A határozati javaslatokban a szőlősgazdák azon álláspontjukat szögezik le, hogy *eredményes gazdálkodás olyan termelői árak mellett, mint amilyen az idei szüret alkalmával is érvényben vannak, nem leetséges.* Dr. *Petró* Kálmán és dr. *Temesváry* Imre országgyűlési képviselők felszólalásaikban *az italmérési engedélyek revízióját és a borfogyasztási adók eltörlését sürgették.*

— **Megoperálta magát két asszony — belehaltak.** *Szentesről* jelenti tudósítónk: Tisztátalan eszközzel műtétet hajtott végre önmagán *Varga* Imréné 37 éves szentesi és ifj. *László* Mihályné 32 éves békési asszony. A szerencsétlenek a kórházban általános vérmérgezés következtében *meghaltak.*

— **Rosszul lett esküvő közben, utána meghalt.** *Horváth* József 28 éves fiatalember tegnap tartotta esküvőjét *Hudák* Olga salgótarjáni leánnyal. Amikor a templomba mentek az esküvőre, menet közben a vőlegény annyira rosszul lett, hogy a templomhoz közel lakó dr. *Tobola* Nándor orvoshoz kellett bevinni, aki *injekciókkal erősítette,* hogy az esketési szertartáson részt tudjon venni. A szertartást ülve hallgatta végig, majd a vacsoránál olyan rosszul lett, hogy kórházba kellett szállítani, ahol sürgős operációt hajtottak rajta végre. Horváth a műtét után *meghalt.*

— **Holttest a villamos alatt.** Egy C-jelzésű villamos az éjszaka a Béke utca 26. számú ház előtt elgázolta *Zajcsek* József 24 éves gyárimunkást. A tűzoltók emelték ki a villamos alól, a gyárimunkás azonban már halott volt.

— **A Szent Jobbot Pécsre viszik.** *Pécsi* tudósítónk jelenti: Érdekes ünnepségekre készül Pécs városa az eucharisztikus kongresszus alkalmából. Ismét előadják Pécsett szabadtéren a Missa Sollemnist, egyik vasárnap pedig az előadásokkal kapcsolatban *a Szent Jobbot is leviszik Pécsre.* Az előadásokat a jövő június 10 és 15-e között tartják meg, amikor a máltai lovagrend világkongresszusát tartja Budapesten, amelynek tagjai közül is többen ellátogatnak Pécsre.

— **Kettős halál a csepeli posztógyár vízmedencéjében.** Kettős halálos szerencsétlenség történt vasárnap délután Csepelen a Magyar Posztógyár Rt. telepén. *Molnár* József 47 éves fogépész, aki a gyártelepen lakik, vendégül látta kis rokonát, ifj. *Lukács* János 6 éves diákot. Sétálni mentek — azután nem kerültek elő többé. Az aggódó hozzátartozók este keresésükre indultak és a gyártelep szomszédságában lévő négy méter mély vízmedence szélén megtalálták a fogépész kutyáját. Csuronvizesen vonított a kutya a parton. És néhány méterrel odább *a víz színén holtan feküdt a fogépész.* A rendőrség még az éjszaka rekonstruálta a tragédiát: a rokon kisfiú a fogépész kutyájával játszott a vízmedence szélén, közben beleesett a vízbe, a fogépész utánaugrott, hogy kimentse és mindketten a vízmedencébe fulladtak. Éjszaka lecsapolták a medence vizét és megtalálták a kis *Lukács*-fiú holttestét is.

— **Fiatalon nyugdíjba megy a debreceni ötösfogat parádéskocsisa.** *Debrecenből* jelentik: Negyvenkétéves szép szál ember *Kányási* István, a híres debreceni ötösfogat parádéskocsisa és mégis nyugdíjba kell mennie már. *Elnyűtte a karja erejét az öt szilaj paripa:* nyolcvanszázalékos rokkant lett idő előtt. Nagy dolog a debreceni ciframénes válogatott lovait hajtani. Még a windsori hercegi párt megkocsiztatta *Kányási* Istvánt, akinek a fiából *Móricz* Zsigmond faragott filmsztárt, de tovább már nem bírja. Fiatalon nyugdíjba megy.

— **Házasság.** Dr. *Lázár* Bertalan és *Szász* Márta házasságot kötöttek.

— **Az exnégus felesége kolostorba vonult.** Hailé Szelasszié volt abesszin császár felesége *belépett Jeruzsálem legelőkelőbb kopt kolostorába.* A volt császárné ezzel az abesszin szokásoknak tett eleget, amely szerint az elözvegyült, vagy *trónjafosztott uralkodónőnek kolostorba kell visszavonulnia.*

— **Kalapács és zsebkés.** *Lauter* Ferenc napszámos tegnap este a Hermina úton hazafelé tartott feleségével. Az egyik bokorból egy ismeretlen férfi — valószínűleg a napszámos egyik haragosa — *kalapácsot dobott Lauter felé, majd amikor Lauter visszafordult, előugrott a bokorból és zsebkésével hasbaszúrta a szerencsétlen embert.* Lauterné sikoltozására a szurkáló elmenekült. A mentők a súlyosan sérült napszámost az Ádám-klinikára vitték.

SPORT

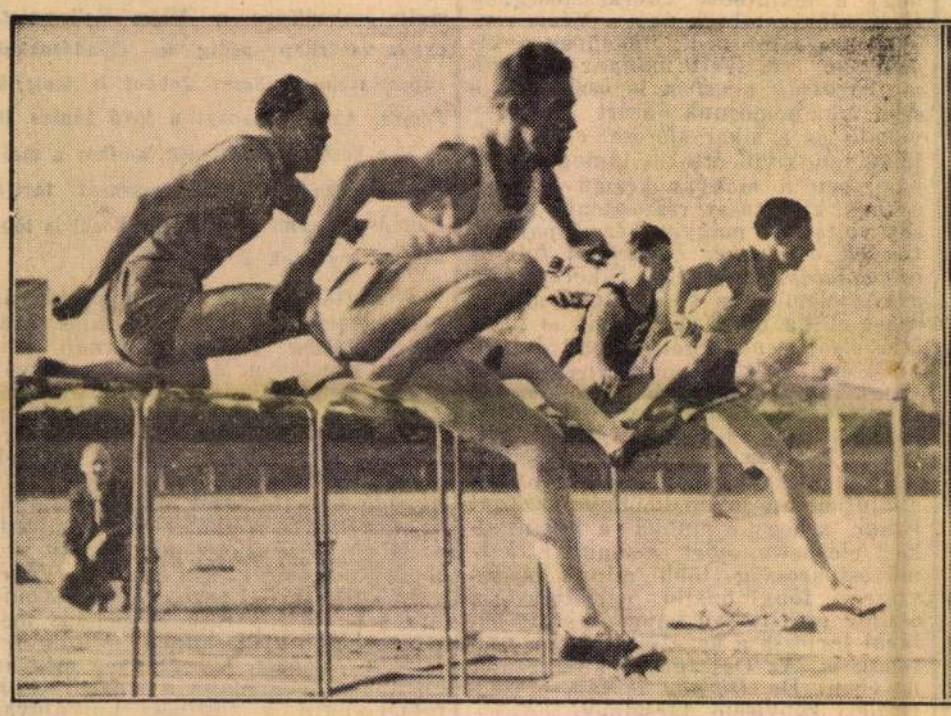

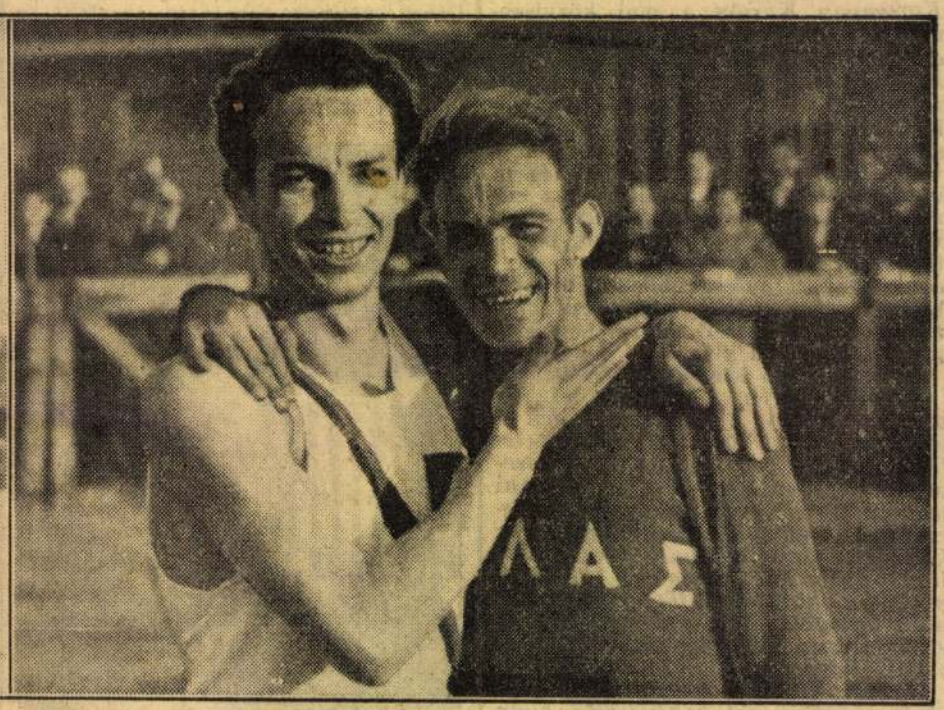

A 110 MÉTERES GÁTFUTÁS MEZŐNYE A GÁT FÖLÖTT: AZ ELŐTÉRBEN MANTIKAS GÖRÖG FUTÓ, A VERSENY GYŐZTESE
A baloldali képen Kovács, aki a 400 méteres síkfutásban új országos rekorddal győzött, gratulál Mantikasnak győzelméhez

Két országos rekord és magyar győzelmek a MASz jubiláris atlétikai viadalán

— Az Est tudósítójától —

Ha a vége jó, minden jó... ezt a régi közmondást lehetne alkalmazni a MASz jubiláris atlétikai viadalára. A sok lemondás után mégis

sikerült magas színvonalú versenyeket rendezni.

Vasárnap »*késtek*« a szövetségi versenyrendezők s így a versenyek előtt elég idő volt megbeszélni *az első nap eseményeit*. *Szabó Miklós* nagyszerű futásáról folyt a beszéd s az volt a vélemény,

ha a finn Kurki nem törik le a táv kétharmadán, Szabó nem 14 p 48-at, hanem 14 p 30 mp-en belüli időt ért volna el.

¾4 órára már mintegy 3000 néző gyűlt egybe, amikor megkezdődöttt a *magasugrás*. Ebben nem vett részt külföldi s ezért mindenki inkább az egyidejűen lebonyolított futóversenyeket figyelte.

A 110 m gátfutásban *Kovács* nem állott starthoz, többi gátfutónk pedig gyenge. *Így a görög Mantikas úgy nyert, ahogy akart 15 mp* idővel, *Szabó* és *Jávor* előtt.

Azután

következett a 400 méter.

Kovács ellen a lengyel *Gassovski* és román *Jordache* vette fel a versenyt s azonkívül magyar részről még *Vadas, Görkói* és *Minai*.

Kovács óriási versenyt futott.

Az első 200-on behozta a pályaelőnyöket s azután elment a mezőnytől pompás, hosszú, nyujtott lépéseivel.

Nem finiselt s ideje mégis 47.9 mp-es országos rekord!

Saját, 48.2 mp-es rekordját javította meg 3 tized mp-cel. *Vadas* 48.5 mp-cel második, *Görkói* 48.8 mp-cel harmadik. A lengyel csak negyedik lett 49.5-tel, a románt pedig még *Minai* is megelőzte 49.8 mp idejével.

Kovács, ha megszorítják, 47—47.2 mp-re is fogja futni a 400-at.

Közben befejeződik a *magasugrás*. Gyenge az eredmény. A 184 cm-t senki sem ugrotta át. Nagyon hiányzott dr. Bódosi. Hárman ugrottak 180 cm-t: Rovó, Kerkovits, Cserna. Ez volt a sorrend köztük.

A 100 méter nagy meglepetést hozott: *Gyenest megverte klubtársa, Nagy*. Azután kiderült, hogy nem Nagy lett jobb, hanem Gyenes roszszabb. Nagy ideje 11 mp. Mantikas itt Sándor mögött csak negyedik.

A nap eseménye következik: a súlydobás.

Felolvassák az 1500 m startolóit.

— *Hol van Szabó?* — reklamálja néhány hang.

De azután belenyugszik: ha nincs Szabó, Iglói is jó...

De milyen jó! Eleinte az újpesti Eper vezet. Az iram elég gyenge. 1000 után megy előre Iglói és a finn Hartikka. Rövid harc után

Iglói elugrik és biztosan győz,

a finn csak a II. helyet igyekszik tartani. Iglói ideje 3 p 56.8 mp, Hartikkáé 3 p 57.2 mp, Rátonyié 3 p 58, Nojié 3 p 59, az ötödik Hiresé 3 p 59.2, a hatodik Kósáé 3 p 59.4. Pompás átlag. Most remek középtávfutóink vannak 800-on és 1500-on egyaránt.

Baerlund nem indul

a diszkoszvetésben.

Dobóink azonban nélküle is nagy versenyt rendeztek. Eleinte Kuliczy vezetett 47.30-as dobásával,

Madarász azonban utolsóra 48.75 méteres egyéni rekorddal túldobta.

A pécsi *Józsa* 46.89 m-t, az ugyancsak pécsi *Horváth* 45.65 m-t dobott. Ez is remek átlag.

Nagy csapattal állt ki a MAC az olimpiai stafétára

Vadas, Gyenes, Nagy és Szabó Miklós összeállításban. A BBTE tartalékosan, a »külföldi« stafétát a magyar Minaival és dr. Istenessel állt ki. A MAC-ban remekül futott minden ember, Vadas 400-on 49-et, Gyenes 200-on 21.4-et, Nagy 21.8-at, Szabó 800-on 1 p 55-öt, úgyhogy végül is

a MAC 3 p 27.2 mp-re javította az olimpiai stafétá eddigi 3 p 29-es rekordját.

Másfél óra alatt bonyolódott le mind a két napon a jubiláris verseny, *remekbe szabott, gyorsan gördülő rendezésben.*

Külön meg kell dicsérni a közönség figyelmes kiszolgálását.

Még azt is kihirdették, hogy Mantikas startlyukat cserélt, mert az első startlyuk fala beomlott... Így mindenki minden részletről értesült.

Kár, hogy sokan — a lemondások hatása alatt — *bizalmatlanok voltak s aránylag kevesen jöttek ki.* Remek versenyektől, kellemes sportélvezettől estek el. **(f. j.)**

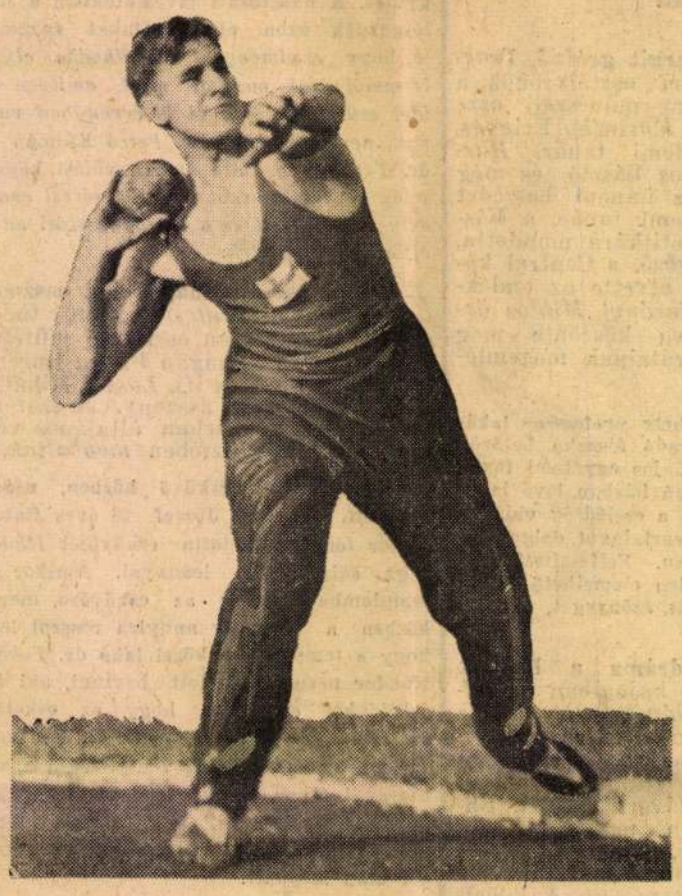

A SÚLYDOBÓ FINN BAERLUND
a MASZ tegnapi jubiláris versenyén

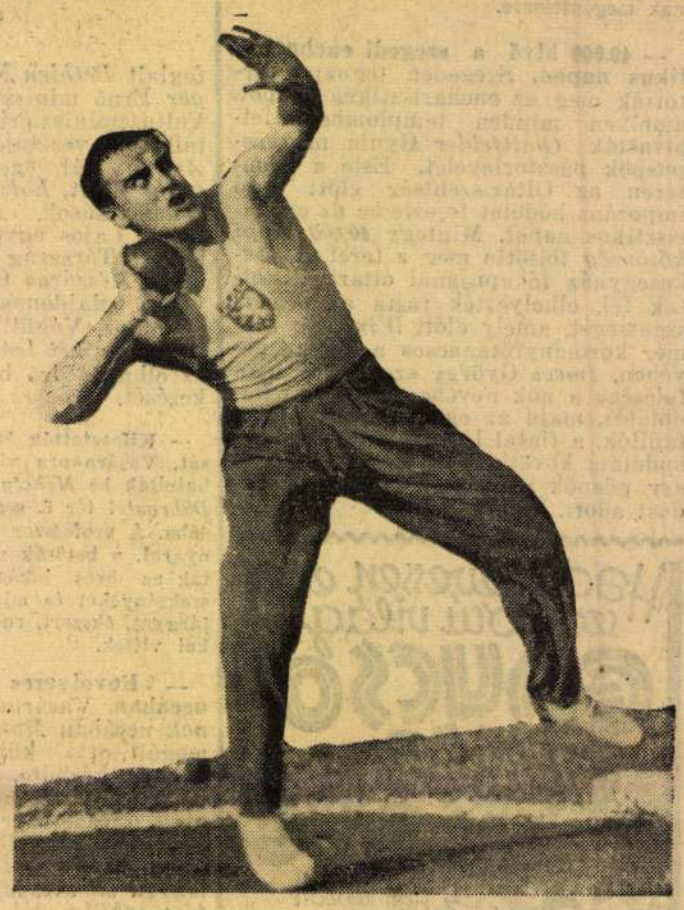

DARÁNYI 15 M 23 CM-ES DOBÁSA,
amellyel legyőzte a finn Baerlundot

Baerlund, a berlini olimpiász II. helyezettje áll ki Dr. Darányi ellen.

Eleinte Bauerlund vezet 15.22 m-es első dobásával. Darányi elsője csak 14.78 m. Azután 15.09 m-re javít, ötödikre pedig

egy centiméterrel megelőzi Bauerlundot.

A finn utóljára nagyon nekifohászkodik, de csak 14.79 m-t dob.

Darányi revánsot vett Berlinért.

Emléktáblát kapott Surányi Miklós

A pesti kávéház, melynek márványasztalát, ezüsttükrét, hajnali hangulatát annyi vers és próza örökitette meg irodalmunkban — *vasár nap délelőtt hálás kegyelettel adózott egy magyar iró emlékének.* A belvárosi *Central*-kávéházban ünnepi közönség: *Bethlen* Margit, *Karinthy* Frigyes, *Harsányi* Zsolt jelenlétében leplezték le *Surányi* Miklós emléktábláját.

— Régi, meghitt kis márványasztala felett, a nagy tükörablakon át tekint ki *Surányi* Miklós bronz relifje az utcára — mondotta *Kéky* Lajos, a *Kisfaludy Társaság* titkára bensőséges avatóbeszédében, — ahol *megbocsájtó mosolyával annyiszor nézte az emberek rohanását, a hiuság vásárát...* Az *Aurora Kör*, *Kisfaludy* Károly és *Vitkovitz* Mihály hires kávéházi irodalmi beszélgetései éledtek fel ennél a márványasztalnál, ahol *Surányi* Miklós gondolatain és művein töprengett. Romantikus elképzeléseire sajnos, kiábránditó választ adott az élet.

Ezután *Mészáros* Győző, a kávéház tulajdonosa vette át az emlékművet.

— Megőrzöm *Surányi* Miklós emlékművét — mondotta a kávés, — amig ehhez a helyhez jussom lesz.

A megkapó jelenetet filmre is felvették. Ezután szétoszlott az ünnepi közönség és *Surányi* Miklós elárvult asztalára letették a kapucinert...

Surányi Miklós

Reggeli Ujság

Hétfő, 1937 szeptember 27

349 szám.

1

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Miniszter dr Lux Kálmán jáki utiszámláját érvényesíti

A beadv

Melléklet

Egyúttal

Előirat s

Utóirat s

Másolta:

Összeolv

AZ ESZTERGOMI HŐSI-EMLÉK ALKOTÓJÁT — SZERZŐDTETTÉK AMERIKÁBA

Hosszu évek óta nem fordult elő, hogy magyar képzőmüvész külföldre kapjon meghivást. Most érdekes meghivásnak tett eleget *Lányi* Dezső, a jeles szobrászmüvész, az *esztergomi Hősi emlékmü alkotója*, aki hétfőn este *Newyorkba utazott*. Néhány héttel ezelőtt Budapesten jártak az egyik legnagyobb amerikai folyóirat, az „Esthire Magazine" vezetői, A. *Gingvisch* vezérigazgató és titkára, akik felkeresték a művészt és megállapodtak vele, hogy rövidesen kiutazik Amerikába.

— Engem is meglepett, hogy az amerikai lapvezérek ilyen sürgősen hajtották végre ezt a tervet — mondotta *Lányi* Dezső elutazása előtt. — Szobor-karrikaturáim keltettek fel érdeklődésüket. A plasztikában ez annakidején uj müfajt jelentett és most Amerikában is ezekre kaptam megbizást. *Newyorkban és Chicagoban* fogok dolgozni és a meghivásban a magyar képzőmüvészet megbecsülését látom. Természetesen nem mondok végleg bucsut Magyarországnak, hiszen itt van a családom is s előreláthatólag a nyári hónapokra ujból visszatérek.

Lányi Dezső szerdán indul Genuából a „*Conte di Savoya*" fedélzetén és március első napjaiban érkezik Newyorkba, ahol bizonyára elismerésre méltó munkát végez a magyar képzőmüvészet érdekében.

LÁNYI DEZSŐ
szobrászművész
mint a Háborus-emlék kiadója
BUDAPEST, ~~VII. THÖKÖLY UT 71.~~ I Paulus u. 10.
Telefon: ~~Z 61—67.~~

Budapest 1932 II/6 én

Kiegyen Tisztelt Méltóságos Úram!

1931 I/19 én kelt levele letegségem közbe eikerett, csak most válaszolhatok.
A felemlitett érmek adatai helyesek csak egy maradt ki és pedig: 60 mm. átmérőjű körolakú, Horváth Géza igazgató (Kőnyves Kálmán csiguél) portraitja fennt körbe Horváth Géza 1913 VII. 26 dombon felirattal, hátlap sima, ötött bronz.
Bocsánatot kérek hogy csak most irok, de amuji baj és gond között csak most jutottam hozzá.
Nagyon könönöm a szíves figyelmet maradtam igaz tisztelettel és szíveles üdvözlettel

Lányi Dezső

u. i.
1930 ban kénitettem háborus érmet.
Két nagyságban 440 x 280 mm. és 300 x 180 mm. A nagyoblik alakja.

A harmas domb kövéjsőjén áll egy harcos sisakkal és kardal az alak mögött lapasan sejtve a magyar korona csimerrel és fénysugarakkal fennt a két szarakban 1914-1918 évszámok bent a dombok alatt propatria felirattal, a felirat alatt van egy kis sima felület a melyet

két oldalt hosszukásan lefelé lógó leveldíz decorálja,
az egyik balra a mázik tölgyfalevelekkel, oldalt a hamnesdomb
pobb szakában dombom alkálmazzal (Lányi)

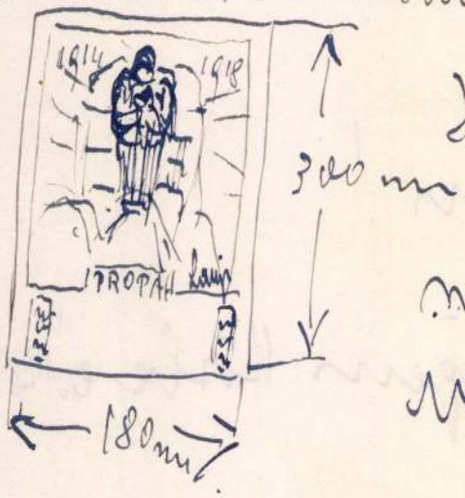

Ha Méltóságod még valamit
ahajt megtudni, méltoztatnék
megírni és ez nyerem állok
rendelkezésére.

Mély tisztelettel

Lányi Dezső

Lányi Dezső

5331

A Reggel 1937
febr. 22.

9.

Lányi Dezső szobrászművész ma el-utazik Budapestről, hogy a *Conte Savoya*-n Amerikába hajózzon be. Az »*Esquire*« című világhírű amerikai képeslap szerződtette *karikatúra-szobrok készítésére. Hétszáz dollár* heti fizetést fog kapni egyelőre Lányi »*Pipi*« Amerikában. Tehetségéhez mérten — *kevéseljük.*

Painted earthenware Vessel, Susa, 3000—4000 B.C.

lung) 287
s eines Thrones. Bronze. Sassanidische Periode. Sammlung A. Rabenou. (London-Ausstellung) 288
annon. Bronze. Tokyo, Ueno-Museum. Nach K. With. (Buddhistische Plastik) 288
menende. Bronze. Hunnisch-Avarische Periode. Ungarländischer Fund 289
menbeschlag. Bronze. Hunnisch-Avarische Periode. Ungarländischer Fund 289
menende. Bronze. Hunnisch-Avarische Periode. Fundort die Gegend von Szeged. Szeged, Museum. 289
chstück einer Beinplatte. Landnahmezeit. Fundort Pusztaszentimre. Nach Hampel. (Altertümer) 289
ief aus Kish. Sassanidische Zeit 289
menende. Bronze. Hunnisch-Avarische Periode. Ungarländischer Fund. Sammlung Josef Fleissig .. 290
gelabdrücke. Persien. Parthische Periode. British Museum 290
chstück einer Elfenbeinplatte. Persien. Achaemenidische Periode. Sammlung Leigh Ashton. (London-Ausstellung) 290
if. Siegelabdruck von einem Ring. Oxusschatz. British Museum 290
dera. Bronze. Hunnisch-Avarische Periode. Ungarländischer Fund. Ungarisches Nationalmuseum. Nach Hampel. (Altertümer) 290
ei Männer von der Ordosgegend. China. IV—V. Jahrhundert. Vergoldete Bronze. Budapest, Franz-Hopp-Museum 290
nischer Jäger. Stein. Fundort Luristan. IV—V. Jahrh. vor Chr. Sammlung M. K. Meskin. (London-Ausstellung) 291
thischer Reiter. Terrakotta. Kaiser-Friedrich-Museum, Berlin. (London-Ausstellung) 291
oskythenkönig(?). Wandgemälde: Ajanta. VI. Jahrhundert? Nach Lecoq. (Bilderatlas) 292
menende. Bronze. Hunnisch-Avarische Periode. Ungarländischer Fundort. Sammlung Josef Fleissig.. 292
uda. In den Krallen bekrönte Figur. Auf den Flügeln Greife. Von einem Seidengewebe der Seldschukenzeit. Sammlung Mrs. Robert W. Bliss. (London-Ausstellung) 292
uda. Schutzplatte. Silber. Indien. Franz-Hopp-Museum, Budapest 294
uda. Wandgemälde. Nach Lecoq. (Bilderatlas) 294
uda mit Nagafrau von einem Gefäss des Goldschatzes von Nagyszentmiklós 294
menbeschlag. Blei. Hunnisch-Avarische Periode. Fundort Bilisics. Szeged, Museum 294
iano Aspetti: Feuerbock. Kunstgewerbemuseum, Budapest 306

Lányi Dezső

Pesti Napló képes mell
1937. máj. 16.

EZ TÖRTÉNT A HÉTEN

Megérkezett az első kép Lányi Dezső amerikai munkáiról. A kiváló magyar szobrászt az Esquire című folyóirat hívta meg az Egyesült Államokba, ahol legelőször a nagy lap szerkesztőiről és híres munkatársairól készített mulatságos szobor-karikatúrákat. Ezeket „gusztálja" a képen a népszerű Lányi Pipi

Eulenberg Herbert: PALESZTINA. Ut
35 illusztrátióval
Fanter Else: LYBIA az Amazon orsz
Filchner W.: Villámlás Keleten, E
diplomata élményei
térképek, illusztr
Harrar Francé: CEYLON, az Istenek
Klippel Ernst: Utazás az ördögimá
képmellékl'ettel
Herrmann Ernst: Hegyek és emberek
Leitz: Vitorláson az Oceánon kere
Pierre Loti: Perzsia Csodavilága,
Pierre Loti: Szahara büvölete, ut
Mühlen v.Leo: Az Ethiopiai hegyek
és a hegyvidék köz
Rehbein Arthur: A Sarkvidéktől a S
utikalandok számos
Rehbein Arthur: Vitorlák, hullámo
utleirások számos
Stölting: Az élet Argentinában, sz
Vaucaire: Gorillavadászok. A goril
kalandjai, számos f
Venzmer: Autóuton Franciaországon
illusztrátióval
Venzmer: Emberek, Őszvérek és Tev
másu képpel
Vista di Tula: A Busnégerek és Mág
Portugál-Kongón át.

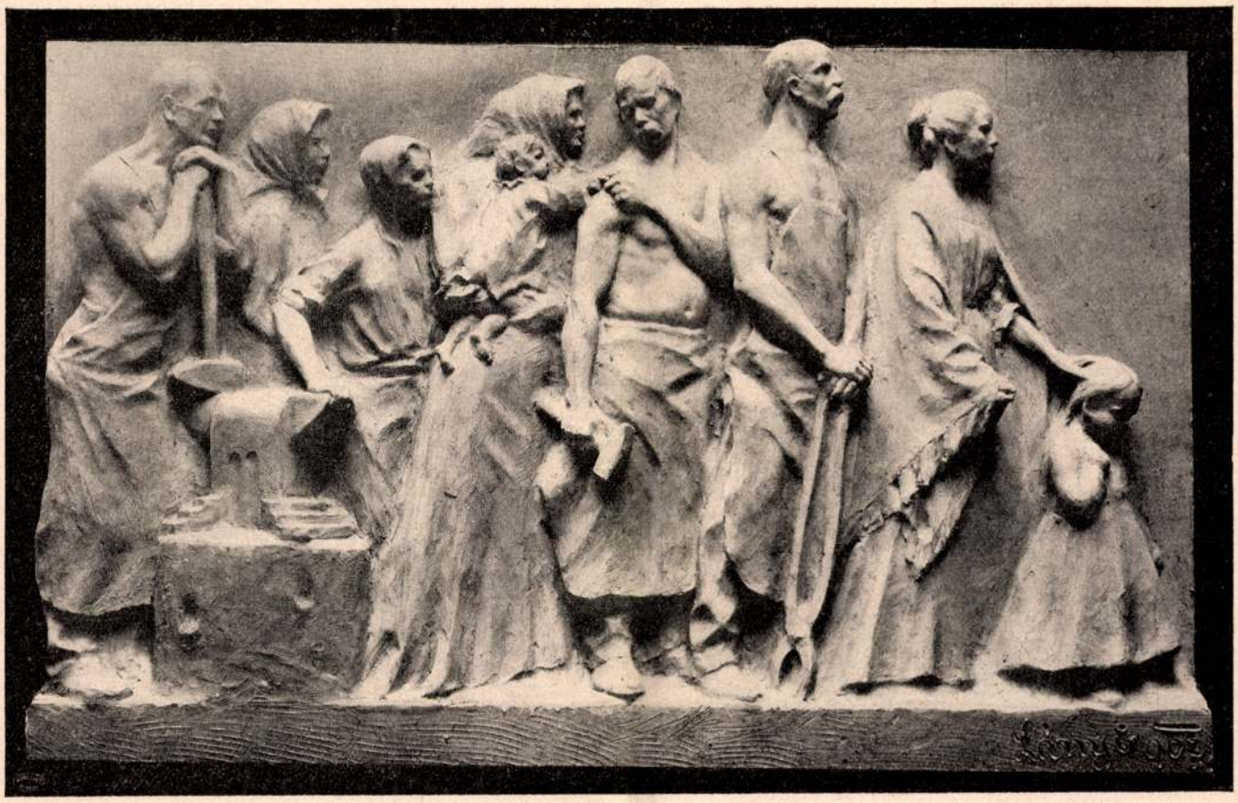

Vasmunkások. A zsolnai Baross-Iparosotthon homlokzata számára mintázta Lányi J. Dezső

— De papa . . .

— Ne szakíts félbe. Egyáltalában ne szólj. A hangodat sem akarom hallani. Szégyellem magamt. Ezt az egyet csakugyan elérted. Negyvenöt esztendeje dolgozom, de ezt még sohasem kellett éreznem. Eddig csak azt hittem, hogy léha vagy. De most látom, hogy optimista módjára ítéltelek meg. Ez már nem léhaság, hanem annál sokkal rosszabb.

Fölkelt az íróasztala mellől és nagy lépésekkel körüljárt a szobában. Az egyik sarokban azután megállt. A falon nagy, régies acélmetszet csüngött, „Napoleon a Bellerophon födélzetén". A császár mozdulatlanul áll a hajó előrészén és keresztbefont karokkal pillant bele a vízsivatagba. Az öreg úr önkéntelenül is utánozta ezt a mozdulatot.

— Rosszabb hírt nem kaphattam volna, — kezdte újból. — Az én fiam, az én nevem . . . szörnyűség. Mit állsz hát ilyen bambán? Miért nem beszélsz? Van valami mentséged? Hadd halljam. Add elő. Kíváncsi vagyok reá.

Artur megpróbálkozott, hogy mentse magát.

— Nézd, papa, — kezdte nagyon alázatos hangon. — Elismerem, hogy igen nagy hibát követtem el, de a legtöbben éppen úgy tettek volna. Ha az ember egy szép, fiatal leánynyal találkozik össze, nem okoskodik sokat. Hiszen igaz, meg kellett volna gondolnom . . . de hát gyönge voltam. És különben sem történt semmi. Párszor megcsókoltam Klárát, de . . .

Nem folytathatta a védőbeszédet, mert megijedt az apja arcától. Őméltósága rendesen halálsápadt volt, most azonban lassan mindig vörösebb lett. Láthatólag vértólulása volt és Artur tudta, hogy ez mit jelent. Ami eddig volt, ez mind csak bevezetés. A java most következik.

És csakugyan következett.

— Hallgass! — ordított reá az öreg. Most már nem bánta, ha a titkár meg is hallja a kiabálását az előszobában. — A védelmed még útálatosabb, mint amit tettél. Azt mondod, hogyha az ember összeakad egy szép, fiatal leánynyal, hát nem okoskodik. Ez hát az új morál, amelyet mi, elmaradt vén szamarak nem tudunk megérteni. De tudod, hogy én mit tennék a hozzád hasonlókkal. Lebunkóznám őket, mint a közveszélyes gonosztevőket, akiket nem hagyhatunk szabadon garázdálkodni. Igen, igen, lebunkóználak benneteket, mint a kutyákat. Hát előttetek semmi sem szent? Fiatalság, tisztaság, ártatlanság — ez mind semmi? Az mind csak ingerlő csalétek, ami annál jobban izgat benneteket. És ti azt hiszitek, hogy úriemberek vagytok. Ti kaszinóba jártok. Ti verekedtek. Korbácsot érdemeltek mind. Kutyakorbácsot. Azzal kellene megfenyíteni benneteket, de nyilvánosan. Egy szót se szólj. Egy szót sem. Menj ki és várj odakünn, amíg majd behivatlak. Gondolkoznom kell és nem tudok gondolkozni, ha látlak, mert dühbe jövök. Várj künn, amíg döntök. És most eredj.

Artur egy szót sem mert megkockáztatni. Lehajtott fővel sompolygott ki és föllélegzett, amikor a rettenetes szobának az ajtaját kivülről betette.

A titkár úgy ült az előszobában, mint egy automata. Lojális alattvaló volt és nem is mert reánézni Arturra. Csak amikor látta, hogy a fiatalember leül és várakozik, szólalt meg halkan.

— Bizony, bizony, Artur úr, ez még rosszabb, mint ahogy a Rio-Tinto-üzletnél volt.

— —

Esteledett, amikor az öreg úr legénye beszólította Arturt.

Az elnök arcán már nem látszott semmi az iménti kitörésből. Higgadt volt és nyugodt. Annyira nyugodt, hogy Artur azonnal rosszat sejtett.

— Figyelj reám, — kezdette amaz. — Gondolkoztam. Gondolkoztam egy megoldáson, amely jóvátenné a hibádat. Ilyen megoldás csak egy van. Országvilág előtt kompromittáltál egy leányt, akinek fejét udvarlással, ígéretekkel, nem tudom mi mindennel, elcsavartad. A leány szerencsétlen és jó családból való. Az apját ismertem, úriember volt. Neki is az volt hibája, hogy könnyen hitt. A leánya, úgy látszik, örökölte ezt a tulajdonságát. De az én fiam nem tőzsde-

Uj Idők 1907. XIII. 51. 27.

ügynök, aki visszaél mások gyöngeségével. Neked úgy tetszett, hogy Ágotai Klárának szerelemről beszélj. Tisztességes ember tisztességes leánynak csak egy esetben beszél szerelemről, ha el akarja venni. Föl kell tennem, hogy neked is ez a szándékod és csak azért nem mersz nekem szólni, mert félsz, hogy megtagadom a beleegyezésemet. Ez a félelmed azonban alaptalan. Beleegyezem a házasságba, sőt egyenesen megkövetelem. Az esti vonattal föl fogsz utazni Ladnócra és elintézed a formaságokat.

Artur lábai reszketni kezdtek. Ismerte az édesapja hangját. Ez a hideg, kissé vontatott hang hajthatatlan elhatározást jelentett. Az apja képes arra, hogy ragaszkodjék ehhez a lehetetlen ötlethez.

Előre lépett.

— Ezt . . . ezt nem mondhatod komolyan, — tört ki végül.

— Úgy gondolod? És miért?

— Mert ez a házasság képtelenség.

Az öreg úr egy hosszu, fagyos pillantást vetett a fiára.

— Képtelenség? Eltitkoltál volna valamit előttem? A leány talán nem tisztességes?

— Azt nem mondom, de . . .

— Ne térj ki a válasz előtt. Tisztességes leány-e Ágotai Klára, igen vagy nem?

Artur nem válaszolt azonnal. De az édesapja egy kutató pillantása alatt lesütötte a szemét.

— Tisztességes leány-e Ágotai Klára, igen vagy nem? — ismételte emelt hangon az öreg.

— Igen, — mondotta végül.

— Akkor kár minden további fölösleges szóért. Eredj haza, pakkolj és utazzál.

— De papa . . .

— Nincs több mondanivalóm.

Csöngetett. A titkár sebes loholással jött befelé.

— Kéretem Vermes osztályfőnök urat. Hozza magával a leszámolást.

Artur még egy utolsó kísérletet tett.

— Papa, hallgass meg csak egy pillanatra.

— Nincs több időm a számodra. Csak azt ajánlhatom, hogy ragaszkodj szigoruan az utasításaimhoz. Nagyon szigorúan, különben te találod megadni az engedetlenséged árát. Éveken keresztül tűrtem az életmódodat. Elég hiba volt. Már régen bele kellett volna avatkoznom. Nem tettem meg és csakugyan nyilvános botrány lett a vége. De a mérték ezzel be is telt. Azt kapod meg, amit magad kerestél. Ha pedig engedetlen mernél lenni — te lásd a következményeit. Öreg vagyok, de hála Istennek, még van energiám. Ezt ne felejtsd el. És most eredj.

Az ajtó ismét megnyilt és Vermes osztályfőnök egy aktanyalábbal a hóna alatt, megjelent.

— Ah, ön az, Vermes, — mondotta a méltóságos úr. — Jöjjön csak. A fiammal már úgyis végeztem. Kezdhetjük.

Dal a Tóth Eszti haláláról

— Hír a falunkból —

Felöltözött menyasszonynak,
Koszorúsan, hófehérbe,
S egy elszáradt régi-régi
Rózsát tett a kebelére;
Úgy leltek rá lakodalma reggelére.

Eltemették, s elsiratták
Nagy, szomoru szerelméért.
Az öregek bólintgatva
Azt mondták rá: „kár szegényért,
Kár meghalni ilyen bolond semmiségért!"

De a lányok a szerelmet
Úgy álmodják, „holtig hűen".
Tóth Esztiről magasztaló
Nóta maradt a szívükben:
„Egy királylány sem halhat meg gyönyörűbben."

Szabolcska Mihály

Változnak az idők

Irta Lovik Károly

A fővárostól alig egy óra járásra és mégis már az Alföld sárga végtelenségébe burkolva álldogált az ütött-kopott Bajusz-csárda. Szegény, rozoga épület ez, épp oly szomoru, mint a körötte elhúzódó zsombékos, homokfoltos vidék, amely fölött a varju sem tud károgás nélkül elröpülni. A csárda évek óta düledező félben van, ablakait betörte a szél, tetejét lemosta az eső, de azért a csárdás, egy Patkó nevü, öreg és félszemü kiskun vitézül kitart benne.

Munka az ivóban nem igen akad. Az országút jó iramodásra esik innét; senkinek sincs kedve lovaival a zsombékba keveredni. Azután meg itt mérik a világ legrosszabb borát, egy nyúlós, barnás folyadékot, amelyet ollóval kell az ember szájától elvágni. Aki a Bajusz-csárdába betér, az vagy eltévedt vándor, avagy rosszban töri a fejét, aminhogy a régi szegénylegény-világban is ez volt a haramiák találkozóhelye. A kecskelábu asztalok mellett egykor Magyarország leghíresebb zsiványai ültek, a sarokban vígan pengett a cimbalom és Patkó vedrekben hozta föl a bort. Változnak az idők! Mindez, mintha pillanat alatt eltünt volna, a szegénylegények épp úgy, mint a perzekutorok, a betyárnóták úgy, mint a pandurpuskák durrogása és ma a tarka képből csak az öreg csárdás maradt itt, szomoru hollóként gubbasztva a horpadt küszöbön.

A végtelen csöndet, amely tompán fekszik rá a száraz ökörfarkkórókra és a pupos zsombékbuckákra, minden két órában távoli pöfögés töri meg. Balkézre a csárdától, a nád fölött, vasúti töltés húzódik el, amelyen lomha vonatok csúsznak végig. Csak szárnyvonal ez, amely nem ismer gyors közlekedést; többnyire tehervonatok haladnak rajta, a szomoru ökör-bőgés messzire elhallatszik róluk. Az öreg Patkó gyűlöli ezt a lármát, amely felriasztja álmodozásából. Egy más világ az a fekete, ügyetlen mozdony; a cséplőgépekkel, deszkákkal, szarvasmarhával megrakodott vasúti kocsik; a váltókkal, jelzőlámpákkal teletüzdelt töltés. Ahol ma az őrház áll, egy időben véres csata volt a szegénylegények és pandurok között s odébb, a kiszáradt kútnál lőtte magát mellbe Virág Ábris, amikor a perzekutor a vállára tette a kezét.

Lányi Dersö

Hobrász

cvód

Szinházi Élet

1937. jun. 13.

képekkel.

EGY BAJTÓL SEM FÉLEK:
KRISTÁLYVIZZEL ÉLEK!

DEMBINGER-B.
BUDAPEST,
II., Zsigmond ucca 8.

BUDAPEST
937 JUN. 14. N 3
K 23 K

Ng.

Dr. Szentiványi Gyula úr

Bpest

XI. Budafoki-út 10/a.

10 FILLÉR

Reggeli Ujság

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 27. VASÁRNAP VILMOS CSÁSZÁR-UT 34. TEL.: 296-99. VASÁRNAP 253-09 ÉS 229-31

HÉTFŐ

BUDAPEST, VI. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM
1934 FEBRUÁR 26

Mi Hacsek és Sajó keresztneve?

József főherceg az ifjuság uszitói ellen

A Hüvösvölgyben felakasztotta magát Rohringer müegyetemi tanár unokaöccse

Rohringer Ferenc müegyetemi hallgató elmulatta 160 pengő tandiját, azután öngyilkos lett Turisták találták meg vasárnap este a holttestet

— A Reggeli Ujság tudósitójától. —

Egy előkelő, felvidéki családból származó, fiatal egyetemi hallgató tragikus öngyilkosságát fedezték fel vasárnap a Hüvösvölgyben. A fiatalember, *Rohringer Ferenc huszonegy éves egyetemi hallgató, Rohringer Sándor egyetemi tanár közeli rokona*

százhatvan pengő tandij miatt felakasztotta magát és mire rátaláltak, már meghalt.

A tragikussorsu *Rohringer* Ferenc eltünését még szombaton délután jelentette be a főkapitányságon *Knuth* Károly mérnök és müszaki vállalkozó, aki előadta, hogy unokaöccse,

Rohringer Ferenc másodéves müegyetemi hallgató pénteken eltávozott Garay utca 10. szám alatti lakásáról

és szombaton levelet kaptak tőle, amelyben azt irta, hogy öngyilkosságot követ el,

Rohringer Ferenc utja Kassától a pesti Müegyetemig

Rohringer Ferenc édesapja, *Rohringer* Géza Kassán él, mint a *kassai Temetkezési Üzem igazgatója. Rohringer* Ferenc szüleinél lakott *Kassán* s

csak a tanévet töltötte Budapesten,

ahol *nagybátyjánál, Kmuth Károlynál lakott. Kmuth* Károly minden vonatkozásban támogatta unokaöccsét, aki

közeli rokona Rohringer Sándor müegyetemi tanár, volt rektornak,

az *ismert diákvezérnek. Rohringer* Ferenc csak tanulmányaival foglalkozott és

visszavonult életet élt nagybátyja lakásán.

Az utóbbi időben azonban *rokonai feltünő változást vettek észre a huszonegy éves fiatalemberen;*

Rohringer Ferenc gyakran kimaradt hazulról,

a *hajnali órákban ment haza és napközben fáradtnak, kimerültnek látszott.* Tanulmányait is kedvetlenül végezte és kedélyállapota csaknem állandóan lehangolt volt.

Hozzátartozói azt hitték, hogy *a fiatalember barátai társaságában szórakozik estenként és az éjszakai órákba nyuló szórakozások okozták lehangoltságát és kedvetlenségét.* Viselkedésének nem is tulajdonitottak *nagyobb fontosságot.*

Az elmult hét közepén indult el Rohringer Ferenc tulajdonképpeni tragédiája.

Akkor kapta meg édesapjától postán az esedékes egyetemi tandijrészletet, százhatvan pengőt, amelyet a napokban kellett volna befizetnie a Müegyetemen.

Pénteken reggel azzal távozott el nagybátyja lakásáról, hogy a *Müegyetemre megy és befizeti a százhatvan pengő tandijat.* Rokonai azonban hiába várták haza,

a fiatalember nem jelentkezett többé.

Szombaton reggel azután Knuth Károly levelet kapott, amelyet Rohringer Ferenc irt.

A fiatalember bucsulevele

Az egyetemi hallgató nagybátyjához irott levelében közölte, hogy

az édesapjától tandijra kapott százhatvan pengőt elmulatta,

a tandijat igy nem tudja befizetni és ejeletti

elkeseredésében a halálba menekül.

Knuth Károly kétségbeesetten indult unokaöccse felkutatására, mert remélte, hogy *a fiatalembert megtalálja még valamelyik ismerősénél vagy barátjánál.* Sorra járta *Rohringer* Ferenc egyetemi kollegáit, de

a fiatalemberről senki sem tudott felvilágositást adni,

péntek óta senki sem látta. Knuth Károly miután látta, hogy hiába *kutatja unokaöccsét, szombaton kora délután*

bejelentette eltünését a rendőrségen

és közölte azt is, *hogy unokaöccse öngyilkosságra készül.*

Szombaton délutántól kezdve detektivek serege kereste a fővárosban és a környéken az eltünt Rohringer Ferencet, akinek azonban nem tudtak nyomára akadni.

A fiatalember már csak holtan került elő.

Vasárnap a hüvösvölgyi erdőben, a villamos végállomástól nem messze,

a turisták egy fára felakasztott holttestet találtak.

Este hét óra előtt néhány perccel a 83-as számu villamos végállomás közelében levő hüvösvölgyi rendőrőrszobáról telefonon jelentették a főkapitányságnak, hogy az erdőben *egy holttestet találtak.*

Az elmulatott tandij

A főkapitányságról autón rendőri bizottság ment ki Hüvösvölgybe és

megállapitották, hogy a fiatalember Rohringer Ferenc huszonegyéves müegyetemi hallgatóval azonos.

Rohringer zsebében különböző apr tárgyakat találtak és egy leragasztott levelet, amelyet

Rohringer Ferenc édesapjának, Rohringer Gézának cimzett Kassára.

Találtak egyik zsebében egy cédulát is, amelyben a *rendőrségnek irt egy pár sort.* Ezen a cédulán megismételte Knuth Károlynak irt bucsulevelét, hogy

édesapjától a tandij befizetése céljából kapott 160 pengőt könnyelmüen elköltötte,

a pénzt elmulatta és ejeletti elkeseredettségében megy a halálba. Kérte a rendőrséget, hogy *holttestét ne boncolják fel, valamint tegyék lehetővé, hogy*

holttestét Kassára szállitsák és ott temessék el.

A rendőrség nyomban az öngyilkosság felfedezése után *értesitette Knuth Károlyt és telefonon közölték Rohringer Ferenc édesapjával,* a Kassán lakó Rohringer Gézával is a megdöbbentő hirt. *Rohringer Ferenc holttestét a törvényszéki bonctani intézetbe szállitották.*

Az előkelő és közismert családból származó fiatalember tragédiája mély részvétet és megdöbbenést váltott ki a pesti társasági körökben, valamint a *müegyetemi diákság között,* ahol az ifju *Rohringer Ferenc, Rohringer müegyetemi tanár unokaöccse, évek óta jelentős szerepet játszott.*

Starhemberg a Németországgal való kibéküléséről és a zsidókérdésről

Párizs, február 25.

— A Reggeli Ujság tudósitójától. —

Érdekes nyilatkozatban ismerteti Starhemberg herceg, az ausztriai Heimatschutz-szövetség országos vezére politikai programját a Petit Parisien vasárnapi számában. A lap bécsi tudósitójának adott interjujában a herceg a következőképpen határozta meg az uj osztrák állam lényegét:

— Ausztria mindenképpen meg akar egyezni Németországgal,

de csak ugy, mint minden más állammal, vagyis a teljes függetlenség alapján.

Az ujságiró ezután aziránt érdeklődött, mi az álláspontja a Heimwehrnek a zsidókérdésben. A herceg erre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Az uj Ausztria nem akarja kikapcsolni a zsidóságot, emellett azonban

védekezni akar a zsidóság hegemoniája ellen.

A herceg azzal fejezte be az interjut, hogy Ausztriának szembe kell néznie a puszta valósággal, ez pedig csak kettős választást enged meg a népnek:

vagy a Heimwehr eszméköre győz, vagy pedig a nemzeti szocializmus.

Rádió utján esküdött fel Hitlerre egymillió párthivatalnok

München, február 25.

— A Reggeli Ujság tudósitójától. —

A történelemben nem volt még példa olyan hatalmas méretü pártünnepségre, mint amilyen vasárnap folyt le Németországban. Kerek egymillió nemzeti szocialista funkcionárius esküdött föl reggel tiz órakor Hitler Adolfra. A birodalom minden zugában a rádióhangszóró előtt gyültek össze a nemzeti szocialista politikai vezetők és utánamondták az eskümintát Hess Rezsőnek, a Führer helyettesének, aki Münchenben a rádiómikrofon előtt eskette fel az ottani funkcionáriusokat.

Mi a keresztneve?

Hacsek.....Sajó.....

Név:.....Lakás:.....

.....Datum:.....

Gyilkosoknak nevezték a kormány tagjait az amerikai képviselőházban

Washington, február 25.

— A Reggeli Ujság tudósitójától. —

Viharos jelenetek szinhelye volt szombaton este a washingtoni képviselőház.

Több képviselő szóbahozta a postaszolgálatnak katonai repülőgépekkel való lebonyolitását

és rámutatott arra, hogy amióta Roosevelt elnök utasitására kivették a postaszolgálat ellátását a magán légiforgalmi vállalatok kezéből, egymást érik a repülőszerencsétlenségek.

Amikor azután több szónok azt vetette a kormány szemére, hogy

Roosevelt elnök meggondolatlan szeszélye idézte elő végeredményben az egész katasztrófasorozatot,

a házban olyan viharos botrány támadt, amilyenre az amerikai parlamentben még alig volt példa. Az ellenzéki képviselők perceken át magukból kikelve kiabálták a kormány jelenlevő tagjai felé:

— Gyilkosok, gyilkosok!

A képviselőház végül is több óra hosszat tartó izgalmak után törvényjavaslatot szavazott meg, amelyben

felszólitja a kormányt, hogy legkésőbb egy éven belül adja vissza a katonai repülőgépeket eredeti hivatásuknak

és gondoskodjék arról, hogy a postaszolgálatot az arra alkalmas repülőgépekkel és személyzettel bonyolitsák le.

Angliában tartózkodással fogadták Eden berlini tárgyalásának eredményeit

Párizs, február 25.

— A Reggeli Ujság tudósitójától. —

Eden angol főpecsétőr berlini és római utazásával foglalkozva,

a francia lapok megállapitják, hogy az angol közvélemény meglehetős tartózkodással fogadja Eden berlini tárgyalásainak eredményét,

ezzel szemben a német sajtó nagy optimizmussal és megelégedéssel ir róla. Francia körökben megvárják, hogy Eden berlini és római látogatása után visszatérjen Párizsba és csak azután mondanak majd itéletet Eden körutjának eredményéről.

A „Journal" szerint

a németek igyekeztek megnyerni Edent saját felfogásuknak

és belementek abba, hogy Franciaországnak ellenszolgáltatásokat adjanak, de olyanokat, amelyek csak látszólagos értékűek. Eden Rómából az olasz tervvel kiegészitett angol tervezettel fog visszatérni.

Ez az összeolvasztott tervezet megkötné Franciaország kezét minden olyan kérdésben, amely Németország ujrafegyverkezését érinti.

Franciaország azonban már kimondta az utolsó szót és ehhez minden körülmények között ragaszkodni fog.

A budapest-bécsi repülőjárat nyári hónapokban a Balatont is érinti

— A Reggeli Ujság tudósitójától. —

Az állam a helyi törvényhatóságok pénzügyi hozzájárulásával együtt megkezdi már kora tavasszal

Balatonfüred és Keszthely csatornázását.

Máris kiadták az engedélyt *a balatonkörüli autobuszforgalom megindítására.*

Felmerült az a terv is, hogy a külföldiek balatoni nyaralását megkönnyitsék s erre a legalkalmasabb mód az, aminek a megvalósitására sor is kerül, hogy

a budapest—bécsi repülőjáratot belekapcsolják a balatoni forgalomba

olymódon, hogy a Bécsből, illetve Budapestről induló utasgépek egy kis kerülővel

a Balatont is érintik.

Ezenkivül *Budapestről közvetlen repülőjárat lesz a Balatonhoz* és a légiforgalmi társaság már be is szerezte az ehhez szükséges *Junkers-tipusu hidroplánokat,* amelyek

a Dunáról startolnak és Siófokon, Balatonfüreden és Balatonföldváron kötnek ki.

A balatoni fürdőélet fellendítése érdekében azonban nemcsak ezek az intézkedések történtek, hanem magánosok részéről is nagy érdeklődés nyilvánul meg. *Csopakon* az egyik szerzetesrend

hollandi tőkével épit szállodát,

Botlik István báró pedig *Balatonföldvár továbbépitéséhez szerzett külföldi tőkét olymódon,* hogy mintegy *öt millió zárolt külföldi követelést sikerült felszabaditani a Nemzeti Banknál és ezt az öt millió pengőt Balatonföldváron invesztálják.*

Hasznos tudni,

idősebb egyéneknek, kik anyagcsere-nehézségekkel küzdenek,

hogy **Schmidthauer**

természetes **Lemándi**

keserüvizének időnkénti használatával életüket évekkel meghosszabbithatják.

Villani báró elutazott Rómába

Villani Frigyes báró, aki öt éven keresztül volt Magyarország párisi követe, vasárnap este uj állomáshelyére, Rómába utazott. Villani Frigyes bárónak római követté történt kinevezése *vasárnap reggel jelent meg a hivatalos lapban és este nyolc órakor*

a Déli vasuti pályaudvarról elutazott Rómába.

Akkreditáló levelét még a héten bemutatja az olasz királynak. Az uj római magyar követ bucsuztatására a Déli vasuti pályaudvaron megjelent *Colonna* herveg, Olaszország budapesti követe.

Garbai Sándort kiutasitják Ausztriából

Bécs, február 25.

Szombaton a késő éjszakai órákban a Radiowelt főszerkesztőjét, Ladányi Ármint letartóztatták. Ugyancsak szombaton tartóztattak le egy Havas Jenő nevü reklámvállalat tulajdonost. A letartóztatottak ügyével kapcsolatban az a hir kelt szárnyra, hogy Roboz Imrét, az ismert magyar ujságirót, valamint Garbai Sándort, a közeli napokban kiutasitják Ausztriából.

A kosztüm és a karcsu vonalak reneszánszával indul a tavaszi divat

Párizs, február 24.

— A Reggeli Ujság tudósitójától —

Az ember, ugy gondolom, könnyebben bejut Five o'clock teá-ra a dalai lámához, mint a párizsi divatszalónok zártkörü bemutatóira.

Szegény pesti divatszalóntulajdonosokat, akik kizárólag e célból utaztak ki a francia fővárosba, tárt karok helyett *a legnagyobb nehézségek várták.* Mindenekelőtt jelentkezniök kellett **a szindikátusnál, ahol fényképes igazolvány kiséretében kötelezniök kellett magukat, hogy**

bebocsátás esetében, legalább egy modelt vásárolnak.

Ujságirót is csak a legszigorubb igazoltatás és szent eskütétel után engedtek be. De interju ki van zárva... A párizsi divatkirályok, ellentétben a koronás államfőkkel — nem nyilatkoznak.

Marcel Rochasnál történt, hogy a cég főnöke és két vendeuse a legnagyobb izgalommal ragadták ki egy ujságiró kezéből a feljegyzéseket és csak a legnagyobb kimagyarázkodások után voltak hajlandók visszaadni. Előbb azonban megeskették a hirlapirót, hogy sosem volt és nem is lesz szalóntulajdonos...

Miután az ember végignézte tizenhat ház divatkollekcióját, kótyagos fejjel áll a francia főváros közepén. Rendezni próbálja izgalmas élményeit: *Rocha* mester, aki tavaly még erősen extravagáns vonalaival tünt fel, ezidén *higgadtságával, komolyságával és fiatalos vonalaival felülemelkedett az összes cégeken.* Szinekben

a fekete, fehér, szürke és kék dominálnak.

A széles vállak eltünnek. Karcsu, keskeny **a divatvonal és**

meglepő nagy a kosztümdivat.

Kis rövid és háromnegyedes kabátok. (Ez jó, — az ember hosszuból könnyen csinálhat rövidet!) A kabát mint önálló tényező elvesztette jelentőségét. Minden ruhához külön kabát viselendő. (Ez már aggasztóbb!) Nagyon tetszett: hogy *kizárólag a csikos és imprimée anyagok dominálnak.* A divat ezáltal roppant fiatalos és üde. Ezek szerint *tavaszra minden asszony valóban szép lesz* ezen a földtekén...

Lukács Klári.

A HATOE kőbányai naggyülése

Kőbánya polgársága már régen követeli, hogy a *sertésszállásokat távolabra kitelepitsék.* A *Ház- és Telektulajdonosok Országos Egyesülete* vasárnap tárgyalta e fontos kérdést. Dr. *Szende Péter* Pál elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy a sertésszállások kitelepitése egész Kőbánya érdeke.

Majd *Halter* Károly, — a Kőbányai Takarékpénztár igazgatója szólalt fel, akinek

beszédét a javaslat ellenzői megzavarták.

Kelemen Mihály, *Szolvig* Aladár, dr. *Farkas* Zoltán, *Szegő* Béla, dr. *Köves* János, dr. *Takács* István szólaltak fel. *Payr* Hugó kifejtette, hogy

a kérdést telekcserékkel lehet megoldani.

Közpénzeket azonban nem szabad felhasználni. Legközelebb ankéton fogják megtárgyalni az ügyet.

— Lányi Dezső müteremkiállitása. *Lányi* Dezső, a kiváló szobrászmüvész müteremkiállitást rendez, amelyen a müvészet barátai és a nagyközönség elé tárja utolsó évi alkotásait. Mint Lányi Dezső mindeneddigi tárlata, ugy *ez a müvészeti bemutatkozás is meglepetés.* A kiállitott szobrok egytől-egyig azt tanusitják, hogy ennek a nagy müvésznek a pályáján is *van még fejlődés és vannak még ujabb állomások.*

Ujra fotografálják az «Ida regénye» néhány jelenetét. *Ágay* Irént és *Székely* Istvánt, az *«Ida regénye«* főszereplőjét és rendezőjét a héten táviratilag visszahivták Abbaziából, ahol szabadságukat töltötték. Most folyik a *Gárdonyi*-regényből készült film összeállitása, a sok száz apró jelenetből most lesz önálló egész. Kiderült ugyanis, hogy néhány jelenet nem sikerült, ezeket ujra kell fotografálni. A Hunnia mütermének minden napja foglalt, a film premierdátuma is közel van, igy a legrövidebb idő alatt pótolni kell a hibás jeleneteket. Rendező és főszereplő (egyébként férj és feleség) vasárnap érkeztek Budapestre és még a hét folyamán ujból felveszik a megfelelő filmrészeket. Az «Ida regénye» egyébként rekordidő alatt készült el, alig három hét alatt végeztek az összes mütermi és külső felvételekkel. *Ágay* Irén felvételei remekül sikerültek. A fiatal szinésznő játéka és megjelenése nemzetközi viszonylatban is kitünő, igen valószinü, hogy a nyári szezon tervbevett magyar filmjeiben is többször fogjuk látni. A filmet különben még e hó folyamán német változatban is elkészitik. Az eddigi tervek szerint Gustav *Fröhlich* fogja a férfifőszerepet játszani.*

Vasárnap eltemették Vajda bácsit

— A Reggeli Ujság tudósitójától —

Az ujságirótársadalom impozáns részvétele mellett kisérték utolsó utjára vasárnap délben a rákoskereszturi temetőben *Vajda* Józsefet, a szombaton reggel hirtelen elhunyt ismertnevü hirlapirót. A kollégákon kivül megjelentek a temetésen szép számmal

a fővárosi ügyvédi kar legismertebb tagjai és a biról kar sok kitünősége.

A ravatalos teremben *Linetzky* főkántor éneke után dr. *Schwarz* Benjámin rabbi bucsuztatta megható, szép beszédben *Vajda* Józsefet, a derék, jó embert, akit mindenki szeretett, majd *Márkus* Miksa udvari tanácsos, az Ujságiró Egyesület elnöke lépett a koporsó elé és

az ujságiróintézmények nevében vett bucsut Vajda bácsitól.

Ezután *Boros* László főszerkesztő vett megható bucsut *a szorgalmas ujságirótól, a jó kollégától, aki megszerezte magának a legnagyobb elismerést, amit ujságiró elérhet: kollégái szeretetét és tiszteletét.* Az ügyvédbarátok nevében dr. *György* Károly az elhunyt szükebb hazája,

Szabadka város magyar ujságiról és az egykori iskolatársak nevében bucsuzott Vajda bácsitól.

Pestre érkezett a faszénnel hajtott autó feltalálója

Vasárnap délután egy feltünően elegáns, fiatalos külsejü ur ebédel az egyik dunaparti hotel csendes halljában. Ez az ur *Ferragutti professzor, akinek találmánya előreláthatólag forradalmasitani fogja a robbanómotorok konstrukcióját.*

— Délután két órakor érkeztem Budapestre — mondja a *Reggeli Ujság* munkatársának —, őszintén szólva fáradt és éhes vagyok. *Faszénnel fütött autóm itt áll a hotel előtt, tessék megnézni,* egy neszeszernagyságu tartály van a hátsó tengely fölé erősitve.

— Ebben van az üzemanyagom: a faszén.

— Óriási jövője van a sinautóknál és a repülőgépeknél is a faszénnek.

Faszenet mindenütt órák alatt lehet készziteni, ahol fa van a közelben.

Lehet, hogy találmányomat ma még afféle *Verne Gyula-szerü műszaki romanticizmusnak tartják, de hiszen tudjuk, hogy a laikus Verne a jövő csaknem valamennyi találmányát megálmodta.*

A BUTORCSARNOK SZÖVETKEZET

KIÁRUSITÁS VIII., JÓZSEF-KÖRUT 28. SZ. alatti 35 éve fennálló mintatermeit megszünteti

REMEK KIVITELÜ MŰBUTOROK

14 hálószoba, 16 ebédlő, 8 uriszoba, különböző modern kombinált szobák, heverők, ülőbutorok, konyhák KIÁRUSITÁSA

ÁRUSITÁS: Február 12-től kizárólag hétfőn és szombaton délután 3—6 óráig

Butormegtekintés naponta 8—6 óráig

A

KADETTKISASSZONY

óta a legvidámabb szerepem:

DOLLY HAAS

A WALESI HERCEG vasárnap este utazik el Budapestről

Budapest szépsége meghódította az angol trón népszerű várományosát: megváltoztatta eredeti programját, szombaton este nem utazott el körünkből. Még egy napot tölt a magyar fővárosban, s csak vasárnap este indul vissza Londonba. Szombaton délelőtt az udvarmester már éppen a menetrendet tanulmányozta a Dunapalota portásánál, amikor bizonyossá vált, hogy a trónörökös csak vasárnap éjszaka 11 óra 40 perckor szándékozik elutazni. *Szombaton történt meg először, hogy a walesi herceg ajándékot fogadott el Budapesten.* Eddig ugyanis a közönség számtalan kedveskedését igen udvariasan, de nagyon határozottan visszautasította a herceg környezete s az első ajándék, amit az angol trón várományosa magával visz a magyar fővárosból, *Lányi* Dezső bronzszobra, amelyet a művész a hercegről emlékezetből készített. A miniatür szobor cilinderben, zsakettben, ernyővel a kezében ábrázolja a trónörököst, akinek a munka igen megtetszett és különösen akkor fejezte ki elismerését, amikor meghallotta, hogy a szobor egyetlen éjszaka készült. Megjelent a délelőtt folyamán a Dunapalotában *Szendy* Károly polgármester is és két *díszalbumot vitt magával a főváros ajándékaként a walesi herceg számára.* Az albumokban színes, művészi fényképfelvételek vannak Budapestről. Délután 1 órakor a hercegre váró közönség még mindig csalódottan sétált a szálló előtt, mert a trónörökös nem hagyta el lakosztályát. Állandóan dolgozószobájában tartózkodott és leveleket diktált titkárának.

Belvárosi bevásárló körut után vidám fürdés a Gellértben

Két óra is elmult, amikor a herceg három hölgy kíséretében lejött lakosztályából az autóhoz. A Váci-utcába hajtatott, ahol először egy fotókereskedőnél állott meg és filmeket vásárolt. Azután a hölgyek egy piperecikkereskedésbe mentek és kisebb bevásárlásokat eszközöltek. Innen gyalog folytatta útját a herceg, végigsétált a Váci-utcán, egészen a Vámház-körútig, betért egy üveg- és porcellánkereskedésbe, ahol *magyar porcellánokat vásárolt,* azután visszasietett a Váci-utcán, Vörösmarty-téren át a Dorottya-utcába, amelynek egyik kis órásüzletében piros ébresztőórát vett. Útjának következő állomása ismét egy porcellán- és üvegkereskedés volt: *újból magyar üvegeket akart vásárolni. Az üzletben két amerikai úr tartózkodott, aki felismerte a herceget és angolul üdvözölte. A herceg ettől kedvét vesztette, sarkonfordult és eltávozott az üzletből.* Azután a három hölggyel autóba szállt és a Gellért-fürdőbe hajtatott. A hölgyek a habfürdőt látogatták meg, a herceg pedig a legforróbb gőzbe ment. Mintegy tíz percig tartózkodhatott bent, amikor a fürdő főorvosa figyelmeztette, hogy káros az egészségére, ha tovább is bent marad. A herceg megfogadta a főorvos tanácsát és kijött a gőzből. Azután kedvet kapott, hogy megfürödjék a pezsgőfürdőben, amelynek fényképei már felkeltették kíváncsiságát, fekete gyapjú fürdőruhát vett fel, megállt a medence szélén, *fejest ugrott a vízbe és háromszor végigúszta a medencét.*

József Ferenc főherceg leadja névjegyét

A Gellért-fürdőből visszahajtatott a herceg a Dunapalotába, felment lakosztályába, majd rövid ottartózkodás után egész társaságával a bárba vonult, ahol sajátkezűleg kevert coctailt. Természetesen ezt a műveletet igen nagy figyelemmel kísérték a bár alkalmazottai, akiknek sikerült megállapítaniok, hogy a walesi herceg milyen sorrendben keverte össze az italokat. Fel is jegyezték sebtében a coctail receptjét, amely a következő volt: egy kockacukor, egy rész angolkeserű, egy rész víz, egy rész kanadai whisky és beleaprítva narancshéj. A herceg társaságával rövid ideig maradt csak a bárban, azután visszavonult megint lakosztályába, ahová pár perc mulva az egyik ékszerüzlet tulajdonosai személyesen vitték fel a számára félretett ékszereket.

Fél kilenc óra előtt 5 perccel megállott a Dunapalota feljárata előtt József Ferenc főherceg autója. A főherceg a portásnál leadta névkártyáját, amelyet ezüsttálcán nyomban felvittek Edward herceg lakosztályába, s a főherceg gépkocsija mindaddig a szálloda előtt tartózkodott, míg jelentették, hogy a névjegyet a trónörökös átvette.

Tíz óra után néhány perccel megélénkült és benépesedett a Dunapalota csillárok fényében úszó, remek perzsaszőnyegekkel borított hallja és rövidesen megjelent vidáman mosolyogva a walesi herceg is, aki kíséretével együtt ismét a bárba vonult, hogy megvacsorázzék. A hallban ülő budapesti hölgyeknek alkalmuk volt megcsodálni a herceg kíséretében lévő angol dámák ragyogó toalettjeit. A társaság élén Lady O. Gilvers haladt, fekete bársonyruhában, utána a herceg lépkedett, egygombos fekete szmokingban, gomblyukában vörös szekfűvel. A trónörököst Lady Carrick követte, fehér estélyi ruhában, lakkozott boleróval a vállán, azután Miss Carrick ment át a hallon, rózsaszínű estélyi ruhában.

A bárban a herceg összeállította a vacsora menüjét. Ugyanazt ették, mint pénteken: kaviáros előételt, ramstek-et, édességet és hozzá magyar pezsgőt ittak.

Vacsora után a herceg és társasága magyar gyümölcsöket, sajtot evett, majd feketekávét szolgáltak fel. Kávézás közben a herceg sorra kínálta az asztalnál ülő urakat különleges csomagolású havannaszivarjából. Fél 12-kor állottak fel az asztalok mellől és mentek fel az emeleti lakosztályokba.

Az éjjeli órákban aztán a herceg társaságával egyik Nagymező-utcai mulatóba látogatott el, ahol páholyában *még csárdást is táncolt az angol trón jövendő ura.*

Mint hírt adtunk róla, az egyik budapesti divatáru cég elkészítette annak a ruhának tökéletes hasonmását, amelyben a walesi herceg Budapestre érkezett. A pénteki napon már be is futott a rendelés a céghez, egy előkelő budapesti arisztokrata rendelte meg sürgősen a ruhát. A cég vállalta a megrendelést, de feltétele volt, hogy addig, amíg a fenséges vendég a magyar fővárosban tartózkodik, tapintatból nem szállítja le a kért ruhát.

A herceg vasárnapi programja egyelőre *még bizonytalan.* Annyit azonban már tudni vélnek a kíséretében lévő urak, hogy délelőtt hosszabb autókörutat tesz a fővárosban, amelynek során gyönyörű Budapestünk minden látnivalóját megszemléli. Délután esetleg az ügetőversenypályára is kimegy.

3 húsvéti utazás:

Kérjen prospektust!

„CONTE BIANCAMANO"
április 6—22
Szicilia, Athén, Stambul

„OCEANIA"
április 7—23
Spanyolország, Madeira

„SATURNIA"
április 8—27
Szentföld, Egyiptom

ITALIA COSULICH
Thökölyút 2 Váci utca 4

A 33-as bizottság elfogadta a zöldhitel és az értékpapirforgalom szabályozásáról szóló rendeletet

A 33-as országos bizottság szombaton délelőtt *Juhász* Andor elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány részéről *Fabinyi* Tihamér és *Darányi* Kálmán miniszterek, továbbá *Jakabb* Oszkár és *Tahy* László államtitkárok jelentek meg. Az elnök mindenekelőtt üdvözölte *Imrédy* Bélát, aki *Popovics* Sándor helyét foglalta el a bizottságban, majd *Temesváry* Imre előadó ismertette *a részvénytársaságok és szövetkezetek mérlegének készítése és üzleteredményeinek felhasználása* tárgyában kiadott rendeletet, majd pedig a városi *és községi ingatlan vagyonátruházási illetékről* szóló rendeletet. Az utólagos bejelentéseket tudomásul vették.

Ezután az előadó ismertette az 1935. évi mezőgazdasági munkálatok elvégzéséhez szükséges hitelről, az úgynevezett *zöldhitelről* szóló rendelettervezetet. Rámutatott arra, hogy a rendelet kimondja: a gazdavédelmi rendeletekben szabályozott *árverési halasztást nem lehet megadni a* Pénzintézeti Központ kötelékébe tartozó pénzintézetek, vagy az OKH által az 1935. évi mezőgazdasági termelés céljaira február 28-a után nyujtott *készpénzkölcsönre,* valamint a bejegyzett terménykereskedők által nyujtott *vételárelőlegek* és a szemestermények kivételével *más terményre kötött termelési szerződésekből eredő követelésekre.*

Lehetővé teszi a rendelet, hogy a *védett birtok tulajdonosa is részesülhessen termelési hitelben* azáltal, hogy a gazdavédelmi rendeletnek a teljesítés mértékére, továbbá a jelzálogi biztosítás, a végrehajtás, és a csőd korlátozására vonatkozó rendelkezései alól *kivonja* a vételárelőlegből, valamint a termelési szerződésekből eredő követeléseken felül *a folyó évi termelés céljaira nyujtott készpénzkölcsönből eredő követeléseket.* Ezek a készpénzkölcsönök a mezőgazdasági védett birtok kataszteri tiszta jövedelmének *kétszeresét,* szőlőbirtok esetében pedig: *ötszörösét nem haladhatják meg.*

Gyömörey Sándor hozzászólásában a rendelettervezetet általános tárgyalás alapjául elfogadta, de hangsúlyozta, hogy ez a zöldhitel, amely rövidéletű és csak speciális esetekre vonatkozik, *nem elégítheti ki a gazdaközönség hitelszükségletét.*

Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter felszólalása után a bizottság *változatlanul elfogadta* a rendelettervezetet.

Koós Zolán előadó ismertette ezután az *élet- és járadékbiztosítási szerződéseken alapuló pénztartozások átértékelésére alkotott alapnak felosztásáról* szóló rendelettervezetet, amelyet a bizottság vita nélkül, előterjesztett formájában fogadott el. Koós Zoltán ismertette a *lenolaj és kókuszolaj előállításának ideiglenes korlátozásáról* és a lenmag termelésével kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról szóló rendelettervezetet. A vita során *Purgly* Emil felhívta a kormány figyelmét arra, hogy a gyártási költségek szigorúbb ellenőrzésével a *lenmag átvételi árának felemelését* tegye lehetővé.

Petró Kálmán a kisebb olajütők érdekeire hívta fel a figyelmet. A kereskedelemügyi miniszter válaszában hangsúlyozta, hogy a Németországgal kötött szerződés a tavalyi világpiaci árhoz igazodó bizonytalan lenmagárral szemben *fix 26 pengős lenmagárat biztosít a gazdáknak,* a szerződő lenolajgyárak pedig 27 pengős áron veszik át a lenmagot. A gazda tehát előre tudja, hogy mit kap a lenmagért. Ez a konstrukció megszünteti az átvételi ár bizonytalanságát és olyan ár fog kialakulni, amely *közel 10 pengővel magasabb a mai világpiaci árnál.* A lenmagot termeltető gazdák a lenmagpogácsát 12 pengős piaci ár helyett *9 pengőért kapják.* Ezután a bizottság a rendeletet előterjesztett formájában elfogadta.

Áttértek *a külföldi hitelek pénztára tárgyában kiadandó rendelet* és a külfölddel való *értékpapirforgalom ellenőrzése és szabályozása,* valamint a részvények osztalékszelvényeinek és a kötvények és záloglevelek szelvényeinek beváltása tárgyában készített rendelettervezet tárgyalására.

Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter hosszabb előadásban vázolta azokat az alapelveket, amelyeket a kormányzat a budget- és hitelpolitika, valamint a devizapolitika terén követ. Rámutatott arra, hogy meg kell akadályozni a befolyó devizák *helytelen irányú felhasználását.* Az e tárgyban követendő alapelvek és intézkedések eszmekörébe tartozik a most tárgyalás alá kerülő két rendelet.

Koós Zoltán előadó mindkét rendeletet részleteiben ismertette. A rendelettervezetekhez *Esterházy* Móric gróf, *Éber* Antal, *Bíró* Pál és végül *Imrédy* Béla, a Magyar Nemzeti Bank elnöke szólt hozzá. A Nemzeti Bank részéről a gazdasági és hitelélet tényezőivel egyetértésben intézkedések vannak folyamatban, amelyek révén reméli, hogy *az aranypiacon a normális helyzet helyre fog állani,* ha azonban az autonóm intézkedésekhez fűződő várakozások nem válnának valóra, fenntartja magának, hogy *a kormánynak megfelelő javaslatot tegyen az aranypiac ellenőrzése tárgyában.*

Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter ezután részletesen reflektált az elhangzott felszólalásokra s ezután a bizottság a két rendeletet *elfogadta.* Ezzel az ülés véget ért.

Könnyítsünk

a háziasszony gondjain, s azért háztartásunkban

gázkészülékeket használjunk.

A gáz a legjobb, a legtisztább és a legolcsóbb tüzelőanyag.

Minden **kedden és pénteken** délután 5 órakor gyakorlati bemutató **főzőelőadások** a gáz takarékos felhasználásáról VI., Vilmos császár-út 3. sz. I. emeleti bemutató-termeinkben. Belépés és ruhatár díjtalan. Egyesületek, intézetek és iskolák részére külön előadások.

Háztartási és főzőtanfolyamok:

Kezdők részére, haladók részére, különleges tanfolyam, garçontanfolyam, betegélelmezési tanfolyam, cserkészlányok főzőtanfolyama.

Érdeklődni lehet reggel 9-től este 6-ig VI., Vilmos császár-út 3. sz. I. em.

Budapest Székesfőváros Gázművei

JOHN GALSWORTHY
monumentális drámája
a házasság válságáról

Csak 16 éven felülieknek

A TULSÓ PARTON

A főszerepben:
DIANA WYNYARD
a „Cavalcade" hősnője
Universal-film

Premier holnap! Décsi

PIROSKA ÉS A FARKASOK

Amikor reformpolitikáról beszél az ország és annyian fogadkoznak, hogy az újításnak, a népi erők feltörekvésének nem fogják útját állni, igazán tanulságos belenézni a Piroska János csongrádi polgármester körül támadt ügybe.

Piroska János egyszerű csongrádi kisgazdaember fia, aki igazán a maga emberségéből, a maga színes, magyar tehetségével jutott oda, hogy városa fiatalon egyhangulag a polgármesteri székbe emelje. Mint festőművész éppoly tehetségesnek bizonyult, akár szónoknak, népszervezőnek, vagy gazdasági újítónak. S akik eddig csak a művész hajlamokkal megáldott, lendületes meleg demagógot, a félelmetes népi agitátort látták benne, azok is megismerhették a másfélévi polgármestersége alatt az egész embert, aki éppen olyan kitünő gazda, mint amilyen szívós, józan, alkotó. Egy omladozó, öreg, földszintes városházába költözött be és ma nyolcvanhét méter hosszú emeletes épület áll a régi városháza helyén, melyet — akár hisszük, akár nem — ma, a középítkezési botrányok és hiteltúllépések korában 59 ezer pengőért épített fel a saját maga rajzolta tervek szerint. Igaz, hogy maga is ott állt a malterkeverésnél a vakolókanállal és ahogy főispánja mondta, minden pengőt, minden téglát szinte csendőrrel vigyázott meg és mindent a maga egyszerű népéből teremtett elő. A legolcsóbb és egyik legszebb alföldi városháza felépítése után azután a város villanyvilágításának esett neki, harcba szállott az eddig áramot szolgáltató villanyüzemmel, a pályázó kartelek rohamával, egy egyszerű keresztény cégnek adta ki a világítást. Ma a csongrádiak az eddigi 8 fillér helyett 6.4 fillérért kapják az áramot, az órahasználatért 1 pengő helyett 50 fillért fizetnek. A város közvilágítása, mely eddig 8000 pengőbe került, ma ingyenes, az új villanytelep bruttóbevételének 10 százaléka a városé.

Piroska eddig százezer pengő adósságát fizette ki Csongrádnak, nem emelte a pótadót, követ et és csatornáztat, úgyszólván mindent házikezelésben, még a gabonapiac csatornacsöveinek modelljeit is maga tervezteti. Most csapoltatja le a városi gazdaság szomszédságában lévő százholdas nádasterületet, ahová gyümölcsös meg szőlő kerül. Már eddig is tizenhat hold mintagyümölcsöst létesített.

Nagyon jól emlékszünk még rá, micsoda forradalmi jellegű jelenetek játszódtak le a régi csongrádi városháza körül a téli inségmunkák kiosztása idején, emlékszünk rá, mikor a főispánnak a városi tűzoltóságot kellett kirendelni, hogy fecskendővel kergesse szét a munkát követelő, rongyos, éhes, elkeseredett sokaságot, akik sohasem voltak megelégedve a nekikjuttatott inségsegély és inségmunka szétosztásával. Mióta a fiatal Piroska János ül a polgármesteri székben, híre sincs ezeknek a lázongó felvonulásoknak, ezeknek a fecskendővel széttisztított forradalmi képeknek. Olyan egység van a nagy tömegeknél az új polgármester személyének megítélésében, hogy még az alföldi földmunkás szocializmusban oly hirhedt csongrádi szociáldemokraták vezetői is igen sok kérdésben a szélső jobboldalról jött fiatal polgármester mellett nyilatkoznak. A városi közgyűléseken alig van néhány tagja az ellenzéknek, a legutóbbi törvényhatósági választásokon pedig 2600 szavazatból 2300-at adtak Piroskáék listájára és csak háromszázat tudott összehozni az ellenpárt, amelyet pedig országos politikában szerepet játszó korifeusok támogattak.

Egyszóval végre egy olyan polgármestere van ennek a nagy alföldi helynek, akiben igazán minden egyesül: fiatalság, népi származás, népszerűség, gazdasági érzék, aki mögött két év alatt komoly, józan gazdasági sikerek, újítások állnak s aki mégsem vesztett egy jottányit sem a mögötte álló tömeghangulatból. Egy ember, aki valóban a reformnemzedékből való, úgy, ahogy azt a nagy nyugati népi mozgalmakban elképzelik. Egy ember, akit alulról nem lehet kikezdeni. Természetes tehát, hogy kikezdik felülről. Kikezdi nem is maga felettes közigazgatási hatósága, hanem az a politika, amely nem tűri, hogy a kivénhedt, elnyűtt politikai méltóságok mellett fiatal embernek is, tömegekre támaszkodó, friss szellemű embernek is közéleti eredményei lehessenek. Mint a tűz a vizet, úgy nem állja ez a politika az ilyen fiatalembert, aki a reformokat, most, ha kis körben is, de győzelemre viszi. Piroskát, mint egykor a mesében, most is le akarják nyelni az öreg, kivénült farkasok, akiknek az étvágya azonban mindig fiatal marad mások közéleti sikereivel szemben.

SZTRÁJKTÖRŐ HAJÓVAL EGZOTIKUS TENGEREKEN

Irta: Malm Harald

III.

M. S. „Bahia" fedélzetén.

Rio de Janeiro, ahová öt nap mulva érkeztünk, talán az egész világ legszebb városa. De mint minden világváros, ezt sem a pénztelenek számára építették. Hajónk nyolc napig vesztegelt, mert javítás miatt szét kellett szedni a gépeket. Nappal fülig olajosan dolgoztunk a forró, páráktól nehéz levegőben, hogy hűséges masinánkat helyrehozzuk, de este mienk volt a világ és Rio de Janeiro minden bárja.

Délamerika Párisa

Rio paradicsomi szépségű. A természet minden gyönyörűségét, amit csak alkotni, elővarázsolni képes, a föld erre darabjára hordta össze. A nyílt tengerről, távoli messzeségből látható a hatalmas Cordilheira Maritima, amint csipkézett sziklái a város mögött feltornyosulnak. Közelebb érve, az öböl bejáratának közepén emelkedik a „Cukorsüveg", Pao d'Assucar, síma, sötétlila kopakját a víz felett tartva, jobbra az Orgonahegység nyujtja „az Isten öt ujját" (Dedos de Deus) az ég felé Nyugaton a Corcovado szökik a magasba és mögötte elmosódottan a Tijuca tömörsége, melynek két hatalmas csúcsa a Pico do Papageio és a Pico do Tijuca, mindegyikük meghaladja az 1000 méter magasságot.

A város szélső házai az őserdővel határosak. Mesébe illő, kék, óriáslepkék repdesnek a háztenger felett, a külvárosok fáin zöld papagályok hintázzák magukat az ágakon és hatalmas királypálmák szegélyezik a város utcáit. „Veder Napoli e poi morir" mondta valaki egyszer, de az a valaki bizonyára nem volt Rioban.

A város első benyomásra egy délvidéki Párisra emlékeztet. Az emberek és az utcák európaiasak. Marseille kikötőjében bizonyára ép oly sok négert és mulattot találunk, mint Rio kikötőnegyedében, a City és az előkelő lakóhelyek kerületeiben a lakosok színe nem sötétebb, mint bármely déleurópai városé. De a figyelmes szem csakhamar észre veszi, hogy a kultúra fejletlenebb, primitívebb, mondhatnánk ősök nélküli. A jó braziliaiaknak, úgylátszik, több a pénzük, mint az ízlésük. Oly lehetetlen épületeket, mint aminőket Rióban látni, az egész világon még csak Buenos-Airesben építenek, amelyek ízléstelenségükben a riói épületeket is felülmúlják. De hiszen az argentiniaiak még gazdagabbak...

A tükörsima, kőlapokkal kirakott rakparton zúgva rohantunk az autóbusszal, ki a „Cukorsüveg"-hez. Hatalmas ívlámpák tükröztek vissza az aszfaltról. Tizennégy kilométer hosszúságban veszi körül Rio de Janeiro egész öblét ez a rakpart és kivezet Leme fürdőhelyre. Mi ehhez képest a hatvan méter széles Champs Elysées Párisban?

Eliás modern szekerén

Az autóbuszról átszállottunk a kötélpálya egy kicsi, zöld kocsijába, amely a csillagok sokaságával teleszórt éjszakai menny felé ragadott.

— Éliás szekere modern kiadásban, — jegyezte meg Olle, amint a háztetők mindig mélyebbre sülyedtek, eltüntek. Simán érkeztünk a csúcsra és lélegzetvisszafojtva állottunk a meglepetéstől.

Az előttünk elterülő kilátás dacolt mindennel. A világváros lámpáinak milliárdjai hullámzott, fénylett felénk, mint a tenger, a partok körvonalai lámpáik által alkotott gyöngyzsinór, ragyogott és a Golf megszámlálhatatlan fényreflextől csillogott. A háttérben a vad hegyláncolatnak fekete, komor árnyképei emelkedtek ki a világosabb égboltból. Szelid szellő hozzánk hozta édeskés illatát a környék trópusi erdőinek. Álomban értünk újra földet kis zöld kocsinkkal és egy kikötői lokálban jöttünk csak újra magunkhoz.

A barátságos Montevideo

Nehéz szívvel néztük nyolcadik napon az előttünk tovasikló Cukorsöveget. Capablanca fürdőhelytől, mely Brazilia Biarritz-a, délnek vettük utunkat a partok mentén, ahol a hegyek meredeken buknak a tengerbe. A legfantasztikusabb formákat, a sötétbarna gránitsziklák alkotják. Emberi településeket igen gyéren láttunk, csakis akkor, ha egy völgy a szárazföld felé nyilott, pillantottuk meg a cukornád- és kávéültetvényeket. Ezekben a völgyekben buján nőtt a természet. A hegygerincek egész a csúcsokig áthatólhatatlan sötétzölddel bevontak. Bambusznádak, mint óriási szökőkutak álltak ott és a mangófák koronái a pálmákkal sűrű sátrat alkottak az erdő földje felett. Itt-ott egy-egy teljes sík földnyelv nyulott ki a partból, ahol a kókuszfatörzsek és szétszakadozott levelei előkelő mintát rajzoltak az égre.

Teljes csend honolt itt, mint aminő csak a trópusok alatt lehetséges. Meleg, áttetsző pára a levegőt puhává, s egyszersmind sűrűvé tette, akár a bársony, s megrabolva a napsugarat minden színétől, úgy hogy a tenger és égbolt egy opálozó, tejfehérszínű fényt sugárzott ki.

A nyolcadik napon, mikor újra partok felé közeledtünk, egészen másképen festett a táj. A magas hegyek fennsikokká süllyedtek, a párás erdők a pampák száraz növényvilágává változtak. A kilencedik nap estéjén szembetünt egy földnyelven a hegy, amely nevét adta Montevideonak.

Mialatt a fedélzeti személyzet a szállítmány kirakodásával volt elfoglalva, mi gépészek kiszálltunk a szárazföldre. Montevideo fölöttébb barátságos, európai benyomást keltett. Házai alacsonyak, és nem spanyol stílusban épültek, gyakran villaszerűleg, buja kertekkel körülvéve. Az emberek elegánsan és európai divat után öltözöttek.

A kikötőből az Avenida de 25. Mayo-n mentünk hegynek fel, egészen a Piaza di Independenzia-ig, melynek közepén pompás, márványból faragott szökőkút magaslott. A teret monumentális épületek vették körül: a városháza spanyol modorban, a minisztériumok épülete, az arisztokraták klubháza fehér márványból, oszlopokkal, erkélyekkel, aranyozással túlhalmozott, egy nagy színház, éppenúgy egy széles oszlopsorral és végül a kéttornyos kathedrális, a „Matriz", melynek pompatelt kapuja a hozzá felvezető vörösgránit lépcsőjével talán a legmélyebb benyomást hagyta hátra.

Július 18-áról elnevezett avenidán a Prádó felé haladtunk, a tenger mellett. A milliomosok és az arisztokraták villái és palotái az építőművészet legpazarabb két házsorát alkották, sőt gyakran igen izlésesek, dacára a mérhetetlen költségeknek.

Buenos Aires – »jó levegő«?

„La Plata"-n, a kis gőzösön jutottunk el a következő napon Buenos-Airesbe. A folyó itt hömpölygeti sárga árját, mintegy 45 km-nyi szélességben. A nap legnagyobb részén szunnyadtan gubbasztottunk, míg hat óra mulva a város tornyai láthatóvá váltak.

A vámház közelében, amelynek félkörbe görbülő külső falai a vízben állanak, azelőtt, mint erődítmény szerepelt, értünk szárazföldet. Vajjon honnan vette e város a nevét? Buenos-Aires jó levegőt jelent, de erről itt szó se lehetett, abból ugyancsak nem jutott senkinek, a vastag, füstös, poros levegőben minden lélegzetvétel kínossá vált!

Elfáradva a nyílegyenes, egymással derékszögben keresztező utcáktól, amely künn a Pampákon ér véget, kerestünk egy helyiséget, ahol kiszáradt torkunkat leöblíthessük. Az argentiniaiak korántsem oly barátságosak, szívesek és előzékenyek, mint a braziliaiak. Sokkal hevülékenyebbek. Hogy valaki halálos ellenséggé váljon, elegendő, ha a pohár és a tulajdonosa közé áll az ember.

Acke, aki épp úgy nem ismerte, mint mi valamennyien az argentiniai szokásokat, egy kis fekete emberke poharára szegzett tekintetének útját állta. Egy pillanat alatt fenyegetődző, hadonászó, szitkozódó emberek tömegétől körülvéve, egyik szó követte a másikat. Acke öklének egy meggondolatlan mozdulatára máris egypár kés villant meg az ellenséges kezekben és Acke hanyatzuhant ránk. Székekkel, üvegekkel és más egyébbel fedeztük a visszavonulást az ajtóig. Az utcán egy taxit állítottunk meg, beemeltük az ájult Ackét és egyenesen az egyik kórházba hajtattunk.

Az orvos megállapította, hogy bár az oldalán a szúrt seb igen mély, komolyabb aggodalomra nincs ok, de kórházban kell maradnia. Lesujtottan társunkat ért szerencsétlenségtől, a legközelebbi hajóalkalmatossággal utaztunk vissza Montevideo felé. Olle hangosan zokogott.

— Nem azért, mintha azt hinném, hogy meg fog halni, — biztosított minket, — hanem, mert az átkozott Dagos csak egypár kék folttal menekedtek meg.

Következő reggelen a horgonyt felhúzták és „Bahia" folytatta útját tovább délre Falklandi szigetek irányába. Több napot vett igénybe, míg mi Acke hiányát megszoktuk. Nem volt bőbeszédű, de az ember érezte a közelében, hogy megbízható bajtársa van.

VERSEK

Vagyok, aki voltam . . .

Vagyok, aki voltam:
magam Tamása,
nem másnak mása
szorongó szolgasorban.

Az élet száz sebébe
mártottam ujjamat merészen.
Ej, haj, nem lett a részem
se bizonyság, se béke!

De minden seben át
magam szívéhez értem
s amit belőle kibeszéltem,
úgy csendült, mint egy szerenád,
melyet halott menyasszony ablaka alatt
dalolnak balga madarak.

Réz Gyula

Csendes este . . .

Csendes este télen . . .
Mellettem csak épen a kályha dorombol.
A rövidke nap már
igen-igen régen letűnt ablakomból
s fekete est támadt.

Fekete est támadt . . .
Mellettem a bánat, — mögöttem az élet.
Emlékek . . . emlékek . . .
Lelkem belefárad, ahogy visszanézek,
üres, — bús emlékek.

Hej! Hogy elmaradtam
a nagy forgatagban, most látom, most érzem.
Csak bolyongtam árván,
igaz, hogy fehéren: Útjából kitértem,
s nem csapott a sár rám.

Kató A. János

Fekete bálok

Bálok, bálok, mai bálok,
cifra, zenés temetések,
lányok, lányok, élve, ifjan
eltemetett teremtések!

Mennyi remény, mennyi szépség
hervad itt le hajnalórán!
Mennyi bohó, álmodó lány
szivét vérzi föl a kétség . . .

Nem, ezek nem mulatságok.
nem, ezek csak temetések,
aranycsipkés, ezüstcsipkés
bölcsői a szenvedésnek! . . .

Szegény fiúk, szegény lányok.
hazudjatok, nevessetek!
Bálok, bálok, mai bálok.
temessetek, temessetek!

1935 farsang.

Agyagfalvi Hegyi István

Sugárzó égi ív alatt

Sugárzó égi ív alatt
A fűben heverek hanyatt.
Az élet csupa tündöklés,
a város-zaj halk zümmögés.
Szelíd álomba ringatott itt
s ha benne élek, tép, szakít.

De nem szabad eszmélni most,
feledni kell, mi fáj, kínos,
a bánatot eloltani,
mindent, mi köt, eloldani,
lerázni gond, bú járomát,
a fény, az illat járjon át,
fehérre mossa lelkemet,
ne ismerjek igent, nemet.

Legyek még egyszer kisgyerek,
ki a friss fűben hempereg,
s nem kémleli a holnapot,
nem kéri számon mit adott
a tegnap, csak a percnek él,
nem űzi lázas szenvedély.

Nincsen kétsége, undora,
az élet néki mindig új
és minden percben kivirúl
lelkében egy-egy új csoda.
— E perc ime számomra az!
tarts meg csodádban szent Tavasz!

Oh, bár lehetne folytonos!
de sorsom újra ostoroz
és újra rám tapos gazúl.
Ha majd a kétség eltemet,
csodád hozd vissza vigaszúl!
Sugárzó égi ív alatt
megment megint egy pillanat
s fehérre mossa lelkemet.

Réz Gyula.

Lányi Dezső Anya cimü szobrát és Rubens-aktját kifogásolta ma a rendőrségi erkölcsrendészeti razzia

Pakots József interpellációt jegyzett be az erkölcsvédelmi rendelet alkalmazásáról — Nyolc görl ruhája a Magyar Szinházban — Még félig meztelen képek sem lehetnek kirakatokban — Nagy az izgatottság a mozisok körében a sorozatos filmbetiltások miatt

Scitovszky Béla belügyminiszter szerdán nyilatkozik a razziákról

Csak tegnap jelent meg a főkapitányság napiparancsa, amely a belügyminiszter erkölcsvédő rendeletének végrehajtásáról szólt és ma már a kirakatok szegényebbek lettek művészi képekkel, az üzletek portáljaiból rengeteg holmit vettek vissza, anélkül, hogy azok erotikusak lennének, mert *a kereskedők körében hihetetlen idegességet keltett az erkölcsvédelmi rendelet, az üzletek szinte tulzó gonddal ügyelnek arra, hogy a főkapitányi napiparancs ellen ne vétsenek, mert a kereskedők teljes joggal félnek attól, hogy kellemetlenségeik támadnak.*

Tegnap és tegnapelőtt csak kistrafikosokat büntettek meg, hogy üzleteik kirakataiban pornografikus képeket találtak. Mára azután a VII. ker. rendőrkapitányság intézkedésére az Erzsébet-körut *Papagáj*-mulatóban kitett *fényképeket vonják be, mert az eljáró rendőrtisztviselő szerint azok szeméremsértőek.* A mulató *műsorában* szerepel egy *tánccsoport*, amelynek *négy nőtagja bronzszinüre festett testtel jelent meg a parketten.* Az ellenőrző ügyeletes tisztviselő jelentése alapján a főkapitány ma délelőtt betiltotta az Aranymámor cimü táncprodukciót.

A kirakatok cenzurázása pedig folyik tovább és nemcsak rendőrtisztviselők, hanem detektivek is buzgón csenzurázzák az üzletek portáljait. Hogy milyen szigoruan megy ez az ellenőrzés, arra két jó példa akadt ma délelőtt. Az Andrássy-ut két szolid könyvüzletéből, a *Singer és Wolfner* és a *Lampel*-cég kirakatából vétetett ki ma délelőtt könyveket, amelyeknek illusztrációit, illetőleg fedőlapjait az eljáró rendőrközeg erkölcstelennek, szeméremsértőnek minősitettek.

A Singer és Wolfner-cég egyik vezetőjét ma délelőtt *figyelmeztető idézéssel beidézték a mozsárutcai rendőrkapitányságra.* Az eljárást folytató rendőrtanácsos közölte vele, hogy beidézésére azért volt szükség, mert az erkölcsvédelmi razzia aktképet talált a könyvkereskedő cég kirakatában.

Munkatársunk beszélt a Singer és Wolfner-cégnek azzal a vezetőjével, kit a rendőrségre beidéztek.

— *Figyelmeztető idézést kaptam* — mondotta az üzletvezető — a mozsárutcai kapitányságra. *Az eljáró rendőrtisztviselő a legudvariasabban fogadott, közölvén, hogy mostani ténykedése csupán figyelmeztetés, de legközelebb már kihágást követünk el, ha még egyszer a kirakatban aktkép, vagy csak félig meztelen nőt ábrázoló kép lesz.* Érdeklődésemre megtudtam, hogy

a rendőrségnek a magyar aktkiállitás albuma ellen van kifogása.

— Mondottam a rendőrtisztviselőnek, hogy ezt a nagyértékü könyvet *Petrovics* Elek, *Lika* Károly és *Majovszky* Pál szerkesztették és hogy *a bennelevő fotografiák a Műcsarnokban kiállitott magyar aktkiállitás képeiről és szobrairól készült fotografiák.* Az albumot a *Művészet* cimü folyóirat adta ki.

A kirakatban az album nyitva volt, azon az oldalon, ahol Lányi Dezső Anya cimü szobráról való felvétel van, a szobor eredetije ott áll a Gelért-szálló halljában.

Ez ellen volt kifogás, mert az anya, aki kezében tartja csecsemőjét, ruhátlan.

Hivatkoztam arra, hogy ezeket a képeket és szobrokat, amelyekről ezek a fotografiák készültek, mindenki megnézhette a Műcsarnokban.

Azonban ez az érv sem használt. Ezentul természetesen nem tartjuk kint a kirakatban az albumot, még becsukva sem, mert fedőlapja a milói Vénuszt ábrázolja, amely félig meztelen.

Hasonló esete volt a rendőrséggel a Lampel-cégnek is. Itt is érdeklődtünk és a következő felvilágositást kaptuk:

— Valóban a mi kirakatunkból is bevonta a rendőrség a könyveket. Már a napokban figyelmeztettek, hogy

vegyünk be kirakatunkból egy Rubens-életrajzot.

Ennek a komoly müvészi értékü könyvnek a cimlapján ugyanis egy *Rubens-aktkép* van. **A könyv komolyságát garantálja az, hogy kiadója a Künstler Monografien, amelynek egyik füzeteként jelent meg a Rubens-monográfia.**

Ugyancsak eltanácsolták kirakatunkból egy gimnasztikai könyvet, a cime *Körperschulung der Frau* és

boritéklapján egy tornázó hölgyet ábrázolt trikóban.

Természetesen a rendőri tanácsot mindkét esetben megfogadtuk.

A festők és szobrászok együttes *állásfoglalásra* készülnek, hogy a rendelet tulzott és semmiképpen nem indokolható, a belügyminiszteri intenciót nyilvánvalóan félreértő végrehajtása ellen tiltakozzanak. *Kisfaludy-Strobl* Zsigmond szobrászmüvész a *Szinnyei Merse Társaság* legközelebbi összejövetelén *szóvá teszi az erkölcsvédelmi rendeletnek a képzőművészetre nézve és a képzőművészet jövőjére veszedelmes tendenciáju alkalmazását és ismertetni fogja a festők és szobrászok tiltakozását. Mint képzőművészeti körökből értesülünk, a budapesti festők és szobrászok közös akciót terveznek a rendelet szigoru végrehajtása ellen.*

A *Csókról-csókra* cimü párisi operett tegnapi főpróbája után *Kócz* Géza dr. kerületi rendőrkapitány a szinház gazdasági főnöke, *Leichter* Emil utján üzenetet küldött a szinház igazgatóságának. A szinház tisztviselője közvetitette a rendőrkapitánynak azt a magánvéleményét, hogy

a darabban szereplő nyolc «görl» öltözéke hiányos és helyesen teszi az igazgatóság, ha saját érdekében az előadáson már jobban felöltözteti őket.

Habár a nyolc táncosnő ruhája jóval diszkrétebb volt, mint a Budapesten is megszokott szinpadi ruhák, az igazgatóság megfogadta a rendőrkapitány tanácsát, ugyhogy a mai premieren a nyolc leány ruházata még külön fodrokat is kapott. Az *Ujság* munkatársa ugy értesül azonban, hogy a rendőrkapitány nem elégedett meg a figyelmeztetéssel és nem tartotta elégségesnek, hogy a szinház renoválta a hibát, hanem feljelentést tett az igazgatóság ellen a rendelet áthágása miatt.

Pakots József szerdán interpellál az erkölcsrendeletről

Szombaton és hétfőn ismét szünetet tart a képviselőház. Kedden sor kerül *Klebelsberg* Kuno gróf kultuszminiszter legutóbb beterjesztett javaslataira. Szerdán már izgalmasabb ülés igérkezik. A szerdai napra *Propper* Sándor a valorizáció, *Pakots* József pedig *«a belügyminiszter erkölcsrendeletének alkalmazása»* tárgyában jegyzett be interpellációt. *Pakots* József egyébként egy másik interpellációt is mond szerdán *«a Pest vármegye levéltárából állitólag kikerült hamis okiratok»* ügyében.

Több film előadását betiltották

Nyilvánvalóan a szigoritott erkölcsrendészeti intézkedésekkel van összefüggésben az az uj szellem is, amely a filmek cenzurázása terén megnyilvánul. Régebben nagy ritkaság volt, ha a cenzura egy-egy film előadását nem engedélyezte, ujabban azonban egyre-másra kapják a filmvállalatok a filmjeik bemutatását eltiltó végzéseket. A tegnapi filmpremiérek sorát teljesen felkavarta két filmnek a betiltása. Az egyik Pola Negri nagy filmje, a *Császárnő*, a másik Corinne Griffith ugyancsak nagy müve, a *Cár leánya*. Egyiket sem lehetett a premiernapon bemutatni és a filmet forgalombahozó vállalat azt sem tudta voltaképen, mit kifogásol a cenzura, mert a *betiltó végzés indokolását csak napokkal a végzés meghozatala után kézbesitik.* A Császárnőt betiltó végzés indokolása — mint sejtik — az lesz, hogy nem lehet megengedni azt, hogy — ha csak a vetitővásznon is — egy midinett üljön az uralkodói trónra.

Sokkal érdekesebb a másik film, a Cár leánya betiltásának históriája.

A betiltó végzés indokolása szerint *a cári család tragédiája a Romanov-család belső ügye* és a családi élet szentsége nem engedi meg, hogy ilyen belső üggyel szórakoztassák a mulatni vágyó közönséget. *A trón nemcsak jogosit, hanem kötelez is, áldozatokat követel és egy uralkodó család tagja romantikus hajlamai kedvéért nem mondhat le a trónról.*

Az átdolgozást nem cenzurázzák

Ennek az utóbbi filmnek még egy peche van a cenzurával. A filmet forgalombahozó vállalat valamilyen módon értesült róla, hogy mit kifogásoltak a filmen. Kedden este történt ez, mire éjszakára nekiültek a szakemberek és elejétől végig átdolgozták az egész filmet. A cárból egy kaukázusi nagyherceget csinálnak, az udvari bálból a kormányzóság nemesi marsalljának báljá, Tatjánából pedig Bolkonszkája Vera hercegnőt. *Verocska* cimen hirdették most már ezt a filmet és Verocska cimen nyujtották be ujra a cenzurának szerdán reggel. Azt remélték, hogy csütörtökig lesz ideje a cenzurának megnézni a filmet. *Horváth* Elek, a Cenzurabizottság elnöke azonban nem engedte a filmet lepergetni, sőt nem engedte megvizsgálni még csütörtökön sem, arra hivatkozva, hogy *ő a betiltó végzést csak csütörtökön délelőtt irta alá, fizikailag sem lehetett tehát ideje a vállalatnak ahhoz, hogy a csütörtökön betiltott filmet már szerda reggel ujra benyujtsa megváltoztatott alakban.* Arról ugy látszik megfeledkezett a cenzurabizottság elnöke, hogy bármely filmvállalatnak joga van bármely filmjét több változatban is elbirálásra benyujtani, tekintet nélkül arra, hogy az előző változatokat engedélyezték-e, vagy nem.

A most ismertetett két betiltás különösebb izgalmakat váltott ki a filmszakmához tartozók körében, mert már megelőzőleg is több filmet tiltottak be. Igy nem engedélyezték a *Modern Dubarry* cimü filmet. Betiltották nemrégen a *Rettenetes Iván* cimü filmet. Az indokolás szerint Rettenetes Iván borzasztó kegyetlenségeket követ el és a film Rettenetes Iván jellemének *csupán árnyoldalait* tünteti fel, elhallgatva kiváló hadi erényeit. Ennél a betiltásnál elég annyit megjegyezni, hogy a *Rettenetes Iván cimü film egy regénynek teljesen hü átdolgozása, egy olyan regénynek, amelyet a cári uralom idejében a hirhedt orosz cenzura átengedett és amelyet a cár uralkodása idején szabadon lehetett terjeszteni.*

A mozisok körében érthetően nagy a nyugtalanság és az elkeseredés a cenzura ellen. Minden filmes ceruzát fog a kezébe és számol. Azt számolja, hogy rendőri engedélydij, vigalmi adó, forgalmi adó, kulturadó, filmbehozatali vám, cenzuradij, filmalapilleték, kölcsöndij forgalmi adója, villamosáram, gáz, a fővárosi hirdetővállalat tarifája és mindezeken felül az összes müködő filmkölcsönzők és mozgóképszinházak rendes vállalati adója fejében mennyi milliárddal járul hozzá az állami és községi háztartáshoz. Nem állanak e pillanatban pontos adatok rendelkezésünkre, de a filmszakma érdekképviseletei már készitik a statisztikát és terjedelmes beadványban fordulnak a kormányhoz, nagyobb kiméletet kérve a hatóságok és különösen a filmcenzura részéről.

Egyébként az illetékes testületek rendkivüli közgyülést szándékoznak összehivni az utóbbi napok eseményeinek, felszaporodott sérelmeiknek és a teendő lépéseknek megbeszélésére.

Agyvértódulás, szivszorongás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes «Ferenc József» keserüviz használata által rövidesen megszüntethetők. Tudományos megállapitások megerősitik, hogy a **Ferenc József** viz a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

Klebelsberg Kuno gróf: „A müvészet hivatott tényezőinek panaszait készséggel képviselem az illetékes tényezők előtt

Néhány nappal ezelőtt nagy feltünést keltett müvészeti körökben *Klebelsberg* Kuno gróf kultuszminiszternek a magyar müvészet fejlesztéséről és pártolásáról benyujtott törvényjavaslata, melynek indokolásából egy európai látókörü, modern kulturférfiu ügyszeretete, *müvészi liberálizmusa* csendült ki. *Klebelsberg* Kuno gróf ebben az indokolásban, melyet — mint tudjuk — nagy gonddal, maga fogalmazott, minden oldalról inditható támadással szemben *kivánt féltő gonddal védelmet nyujtani a müvészetek szabadságának.* Ez a felfogás annyira érvényesül a miniszter irásában, hogy olyan modern „müvészeti tulzásokat" is védelmébe vesz a szabadság nevében, mellyel maga a miniszter esetleg müvészetileg nem is ért egyet.

Ha szószerint talán nem is kimutatható, de lényegében kétségtelenül *sulyos különbség mutatkozik müvészeti és szabadság-szempontból a kultuszminiszter törvényjavaslata és az erkölcsrendelet között.* Éppen ezért szükségesnek láttuk, hogy ma, amikor a milói Venusszal, Rubenssel és Lányi Dezső szobrával került összeütközésbe a rendőrség, megkérdezzük a belügyi hatóságok müvészeti programmjával kapcsolatban a müvészet miniszterét, *Klebelsberg* Kuno grófot.

— *Nem olvastam még a mai lapokat* — mondotta a kultuszminiszter — *s igy csak most hallom először a milói Vénusz esetét. Engem is érdekel ez az ügy, de természetesen beleszólásom egyelőre nincsen, hiszen az erkölcsrendelet a belügyminiszter ur intézkedése s annak végrehajtása is hozzá tartozik. Igy hát a rendeletről nem is nyilatkozhatom.*

Annyit azonban készséggel kijelenthetek — mert hallom, hogy müvészeti körökben müvészeti szempontból merültek fel bizonyos aggályok és észrevételek —, hogy amennyiben a müvészvilág hivatott képviselői konkretizálnák észrevételeiket s azokat bizonyos kivánságok formájában óhajtanák hozzám eljuttatni, én mint kultuszminiszter természetszerüen hivatásomnál fogva készséggel vizsgálnám meg ezeket a kivánságokat. Minden ilyen jogos kivánságot magaménak teszek és a müvészet hivatott tényezői részéről tett előterjesztéseket természetesen készséggel képviselem az illetékes tényezők előtt.

Illetékes helyen nem tulajdonitanak különös fontosságot a razziák tulbuzgóságának

Ma este már a főváros kulturközönségének legszélesebb rétegeiben vált legfőbb beszédtémává az erkölcsrendészeti razziák mai eredménye. Egymásután merültek fel a társaságban, müvészklubokban a kérdések, mi lesz a muzeumokkal, képtárakkal, szobrokkal, a szökőkutak ruhátlan figuráival, ha a rendőrség továbbra is igy fogja értelmezni a belügyminiszter rendeletét. Ugyszólván mindenütt az a vélemény alakult ki, hogy a mai razzia csak azért volt ilyen szokatlanul szigoru, mert a rendőrségnek még nincs meg a gyakorlata ilyen kérdésekben és igy különösen az első lépéseknél visszásan ható tévedések is történhetnek.

Lehetetlennek tartja mindenki, hogy Scitovszky Béla belügyminiszter ugy értelmezze rendeletét, mint ahogyan azt ma a rendőrség közegei értelmezték. Mindamellett természetesen tisztázatlan maradt ez a kérdés és egyre szélesebb körökben merült fel a probléma, hogyan viszonylik a rendelet intenciója a kialakuló gyakorlathoz?

Az *Ujság* munkatársa ma este *illetékes helyre* fordult a nagyközönség kérdésével. Érdeklődésünkre a következő választ kaptuk:

— **Illetékes helyen nem tulajdonitanak különösebb fontosságot a mai nap erkölcsrendészeti eseményeinek. A belügyminisztérium a maga részéről nem látokot arra, hogy a rendőrség munkájába beleavatkozzék. Panasz eddig a minisztériumba nem érkezett. A hivatalos álláspont az, hogy akinek panasza van, az terjessze elő panaszát az illetékes tényezőknek, a jogorvoslat utja adva van, a minisztérium minden hozzáérkezett panaszt megvizsgál és érdeme szerint intézi el.**

Ugy tudjuk egyébként, hogy *Scitovszky Béla belügyminiszter a képviselőház szerdai ülésén részletesen fog nyilatkozni ebben az ügyben és Pakots József erkölcsrendészeti interpellációjára olyan formában kiván válaszolni, hogy a válasz egyben közelebbről megvilágitsa a rendőrség közegei számára az erkölcsrendészeti razziák müvészetpolitikai célját és megszabja a razziák szigoruságának határát.*

Még nem tisztázták a bécsi arzenál-ügyet

Csak a szembenálló pártok vitáznak róla

Bécs, március 4. Az arzenál-ügyet még mindig nem tisztázták teljesen és most is — *pártállás szerint* — állitást helyeznek szembe állitással. Szociáldemokrata oldalról azt mondják, hogy a hadügyminisztérium önkényesen és a rendőrség igénybevétele nélkül járt el; ebben az a szándék vezette, hogy titkos fegyverraktárt fedezzen fel és ebből tőkét kovácsoljon a választásokra. Ehhez képest állitották össze az akcióban résztvevő katonai osztagot is, *amelyből kizártak minden szocialista gondolkozásu tisztet és katonát.* A felfedezendő fegyverek helyett azonban csupán régi fegyveralkatrészek kerültek elő, amelyeket részben magának a hadügyminisztériumnak adtak el annak idején.

Ezzel szemben a *Christlichsoziale Nachrichtenzentrale* beavatott helyről ugy értesül, hogy a lefoglalt fegyveralkatrészek egyáltalán nem voltak rozsdás ócskavasak, hanem egészen uj — főleg 1890-es és 1895-ös — mintáju puskacsövekről, töltényürökről és zárakról van szó. Az anyag 90%-a teljesen uj, még egyáltalán nem használták. Az anyag olyan állapotban van, hogy az egyes alkatrészekből bármely katona két órán belül teljesen használható fegyvert állithat össze. A lefoglalt alkatrészek számát még nem állapitották meg összegszerüen, de mennyiségük igen nagy.

Az *Arbeiterzeitung* jelenti, hogy a szakszervezeti bizottság tegnap Bécsben titkos ülést tartott, amelyben az arzenálban történt eseményekkel kapcsolatosan elhatározták, hogy rendszabályokat foganatositanak, amelyek lehetetlenné teszik, hogy hasonló esetek a jövőben megismétlődjenek.

Bécs, március 4. A szövetségközi katonai bizottság jegyzékben kérte az arzenálban lefoglalt fegyveranyag kiszolgáltatását.

DARMOL
CSOKOLADÉS HASNAJTÓ
ENYHE · GYORS · BIZTOS

Kmetty Károly egy vizsgai nézeteltérésért agyonlövi Gábor Hugó tanárt

A Brittaniás éra bevezetése — A székestehérvári honvédtörvényszék budapesti tárgyalása — A Wesselényi-utcai borzalom szemtanui

A Budapestre kiszállt székesfehérvári honvédtörvényszék ma tárgyalta *Dortsák* Lajos dr. hadbiró vezetésével *Kmetty* Károly volt britannias tiszt bünperét. Ma a Wesselényi-utca halálos dráma került sorra. Gábor Hugó tanár lepuffantása. A tárgyalásvezető kérdésére Kmetty Károly a következőképpen ismertette az esetet:

Állitólagos pofonért pozitiv halál

— Fivérem, Kmetty István dr. tanár 1918 telén vizsgáztatott az iskolában és a vizsgára engem is meghivott. Az előttem levő padban ült *Gábor* Hugó tanár, akinek egy tanitványát vizsgáztatta fivérem és aki már a vizsga előtt kérte fivéremet, legyen kissé elnéző. Fivérem *Pázmány Pétert* kérdezte. *A fiu semmit sem tudott.* Gábor ekkor azt sugta a fiunak, hogy *ne feleljen.* Egy ujabb kérdés után pedig Gábor felállott és hangosan ezt mondta: *Nem köteles felelni, mert ez nincs benne a tantervben.* Bátyám erre kiutasitotta Gábort. Később *a folyosón izgatta az embereket* azzal, hogy a bátyám *megbuktatja a hadviselt katonákat.* Egy zászlós provokálta is a fivéremet, de én felvilágositottam őt és *elmondtam neki Gábor viselkedését is, mire bocsánatkérések között távozott.* Kilépvén az utcára, *ott a tömeget is izgatta.* Engem is megfenyegetett, *majd öklével az arcomba csapott.* Mint tiszt azt tanultam, hogy *inzultus esetén kötelesek vagyunk fegyverünket használni.* Miután ismételten reám támadt, *előrántottam pisztolyomat és elsütöttem.* Nem ölési, *csupán ijesztési célzatból lettem.* Mikor betántorgott a kapun és *összeesett, utána rohantam, egy tanteremben vittük, felgomboltam a mellényét. Mindent elkövettem, hogy segitsek rajta. De minden hiábavaló volt. Pár pillanat mulva meghalt.*

A vértelen ügyek

Löbl Lipót magántisztviselő, akit annak idején szemtanuként szerepeltettek, *nem tud az ügyről semmit.* Az elé tárt rendőrségi vallomásra azt válaszolja, *hogy ő ezt a vallomást nem tette meg.*

Aztán visszatértek *a lórekvirálási ügyekre.* A tárgyalásvezető egy tanu elé tárta, hogy ugy ő, mint az orvos is álnéven szerepelt a Deutsch kereskedőnél történt lórekvirálásnál. A tanu az esetre nem emlékezik.

Következett *a sárbogárdi farekvirálás.* A tanu vallomásában elmondotta, hogy *a főurak és nagybirtokosok szivesebben adnak el fát kereskedőknek, mint a katonaságnak, mert jobban jönnek ki.* Mikor *Zichy* Aladár grófot telefonálta, hogy *Kmetty* fát követel tőle, csakhamar azt is hallotta, hogy a gróf *erdésze fegyveresen ellenszegült.* Hogy aztán mi történt, azt nem tudja. *A fát megkaptuk* — ugymond — *és végre is az a fődolog.*

A tanár-fivér tanuzása

Most ismét a *Wesselényi-utcai halálos drámához* tértek vissza. *Kmetty* István dr. tanárt hallgatták ki. Csaknem azokat vallja, amiket a fivére mondott. A tárgyalásvezető figyelmeztetésére, hogy fivére ügyében *nem köteles vallani, azt felelt, hogy vallani akar.*

— Gábor — ugymond — türelmetlenkedett a vizsgán és folyton közbeszólt. Ezért kellett közbelépni.

Az ügyész: Minő távolságban állott akkor Gábor az ön fivérétől?

— Három-négy lépésnyire.

— No hát, *akkor nem lehetett olyan nagy az inzultus, amit a vádlott elmondott.*

Akkor még a vallás nem volt fontos

Ügyész: Tanuk szerint az ön fivére *ütött és rugott először. Szidta Gábor tanárt, piszkos zsidónak nevezte.*

— *Kérem, akkor még nem volt fontos az, hogy valaki zsidó vagy nem zsidó-e.*

A tárgyalásvezető: Minő távolság volt a két viszálykodó között?

— Egészen pozitive nem emlékszem erre. Két-három lépésnyi távolság lehetett.

— Ha három lépésnyire állott, az még *nem lehetett olyan veszélyes egy fegyvertelen ember ellen.*

Az iskolaszolga nem tud tömegizgatásról

Berki Mihály iskolaszolga vallja:

— Amikor Gábor tanár Kmetty arcába ütött, csakhamar eldördült a lövés. Az eset délután 4 órakor történt. *Nem tud arról, hogy Gábor az utcán izgatta a tömeget. Ott tömeg nem is volt. Csak néhány boltos állott az utcán.*

Keresi György iskolai igazgató tanuvallomása ez:

— *Kizárt dolog, hogy Kmetty kezdte a bántalmazást.* Gábor *nem volt tipikus zsidókülsejü ember* és Kmetty őt előzően nem ismerte. Kmetty *a megtestesült nyugalom és ha ő vele történt volna olyasmi, mint Kmettyvel, ő is ugyanugy cselekedett volna.*

A vádlott is, az áldozat is erőszakos

Czeglédy István tanfelügyelő a következő tanu. Gábort *erőszakos embernek* ismerte. A vizsgán többször közbeszólt, mire Kmetty tanár kiutasitotta a teremből. Nem látott egyebet, csak azt hallotta, amikor eldördült a lövés, mely után Gábor beesett az ajtón és azt mondta: «Kérem, Kmetty ur, engem agyonlőttek.» *Sztankovits* Dezső dr. tanár vallomásában elmondta, hogy a vádlottat még gyermekkorából ismeri és *erőszakoskodó természetünek* tartja. *Halász* Arnold nyugalmazott polgári iskolai tanár előadja, hogy Gábor nehéznek találta a tanitványának feladott kérdéseket és ezért többször *hangosan közbeszólt* és ő látta, hogy Gábor kabátját, kalapját vette és eltávozott a teremből. Vizsga után Kmetty tanár eltávozott, de rövid idő mulva visszajött és magához intette az öccsét. Ekkor lövést hallottak és látta, hogy Gábor betámolygott, felhördült és összeesett. Nem tulajdonitottak az esetnek nagy jelentőséget és ezért még emlékszik, hogy folytatták a vizsgát is. Egy tanártársa vette aztán észre, hogy *Gábor már halott.* Rendőr jött akkor, aki Kmettytől elvette a revolvert, kiszedte a golyókat és telefonált a Mosonyi-utcai rendőrlaktanyába erősitésért, mert az *összegyült tömeg fenyegetően viselkedett.* Arra emlékszik határozottan, hogy lámpa égett a teremben. Gábor tanitványa volt, *jól tanult, de izgága volt mindig.* Ezután még két távolmaradt tanunak. *Neuwirth* József gyári munkásnak és *Kiss* Mária szakácsnőnek a vallomását olvasta fel a biróság, majd kivette az esküt Berki Mihálytól és Keresi Györgytől, majd a tárgyalás folytatását holnap reggel 9 órára tüzte ki.

Ankét lesz a pénzügyminisztériumban a sonka fényüzési adója ügyében

Nagy megdöbbenést keltett, hogy élelmiszereket drágit a kormány A hentesek keresztülvihetetlennek mondják a rendeletet

A pénzügyminiszternek az a rendelete, amellyel a prágai módra készült sonkát és a többi hentesárut fényüzési cikknek akarja deklarálni és 13 százalékos luxusadóval sujtani, *megdöbbenést váltott ki mindenütt.* Ez az intézkedés ugyanis

nagyon fontos népélelmezési cikkeknek megdrágulását jelenti

és egyszersmind sulyos károkat okoz a hentesiparosoknak. Ma, hogy a pénzügyminiszter rendelkezése nyilvánosságra került, a hentesipartestület nyomban ülésre gyült össze, hogy megbeszélje a szükséges teendőket. Bittner János kormányfőtanácsos, az iparkamara alelnöke még délelőtt érdeklődött a pénzügyminiszternél, hogy mikor vezethetné elé a hentesiparosság küldötteit, hogy *a tervezett intézkedés ellen érveiket és a rájuk váró kár nagyságát kifejthessék.* A pénzügyminisztériumból értesitették az ipartestületet, hogy *szombat délben 12 órakor ankétot tartanak, amelyen az ipartársulat módot talál arra, hogy kifogásait előterjeszthesse.*

A hentesipartestület körében az *Ujság* értesülése szerint a sonkának és hentesáruknak luxuscikké való deklarálása óriási elkeseredést okozott. A hentesek tudják ugyan, hogy ez *a rendelkezés tisztán retorzió akar lenni a csehekkel szemben,* akik a magyar szalámi bevitele elé szinte leküzdhetetlen akadályokat gördítenek és a mégis eladásra kerülő téli-szalámit a *nálunk tervezett 13 százalékos fényüzési adónál is magasabb adókulccsal sujtják.* A csehek ezzel az intézkedéssel csak azt érték el, hogy országuk érdekelt gazdasági tényezői *nem importálnak Magyarországból szalámit,* hanem hazai gyárakból szerzik azt be. Azelőtt sem volt mind magyar gyártmány az a szalámi, amelyet Csehországban „magyar szalámi" néven árusitottak. A „magyar szalámi" néven árusitottak. A „magyar szalámi" elnevezés világszerte ismert és minden téliszalámi fajtára alkalmazzák akárhol készitett legyen is. Ugyanez a helyzet a prágai sonka elnevezéssel. A Magyarországon „prágai sonka" néven eladott sonkamennyiség tulnyomó nagyrésze itthon tenyésztett sertések, itthon feldolgozott husából készült. *Csak elenyésző az a mennyiség, amelyet igazi gourmandok részére Prágából* hoznak. Ez a sonka semmivel sem különb a magyar iparosok készitményeinél. A hentesek tisztában vannak azzal is, hogy

a rendelet tulajdonképpen életbe sem léptethető, mert ahhoz, hogy minden elkészitett sonka után az adót lerójják, az szükséges, hogy minden műhelyben finánc őrködjék.

Akkor, amikor a fogyasztó elé kerül a sonka, *egészen kiváló szakértelem kell ahhoz, hogy megállapitsák, prágai vagy magyar sonka-e az, ami eladásra kerül.* Lényegében sok különbség nincs a kettő között. A hentesek különben elhatározták, ha a pénzügyminiszter ragaszkodik a 13%-os luxusadó lerovásához, akkor

üzleteik polcairól eltüntetik mindazokat az árukat, amely a drágulást jelentő adó alá esnek

és pusztán olyan cikkeket fognak árusitani, amelyek nem esnek a fényüzési adó alá. *Igy az államnak tulajdonképpen semmi haszna nem lesz, csak éppen a közönség esik el kedves ételeitől.*

Nyolcmillió magyarból egymillió ma az analfabéta

Mayer János földmivelésügyi miniszter bejelentette, hogy Thomas „a legnagyobb elismerés hangján" szólt a magyarországi szociális intézkedésekről

A képviselőház pénzügyi bizottsága *Kenéz* Béla elnöklésével megkezdte a *földmivelésügyi tárca* költségvetésének részletes vitáját.

Hegedüs Kálmán volt az első felszólaló. Kérdezte, hogy *az állami birtokok beruházásáról miért nincs szó a költségvetésben?*

Mayer János földmivelésügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy *ezek a birtokok saját forgótőkéikből élnek;* kölcsönt csak a legvégső esetben vesznek fel.

A gazdasági szakoktatásról szóló cimnél *Örffy* Imre kérdésére *Mayer* János földmivelésügyi miniszter bejelentette, hogy *a téli gazdasági szakiskolákról szóló törvényjavaslat készen van* s a költségvetés letárgyalása után a Ház elé kerül. Uj *vizügyi beruházási törvényjavaslat* is készült.

Marschall Ferenc azután azt fejtegette, hogy a mezőgazdasági munkásbiztositás nem történhetik azokon az alapokon, mint az ipari munkásoké, már a mezőgazdasági munka természeténél fogva sem.

Mayer János földmivelésügyi miniszter teljesen osztja azt a nézetet, hogy az ipari munkások szociális viszonyainak gondozása különválasztandó a mezőgazdasági munkásokétól. Thomasszal erről a kérdésről behatóan tárgyaltak s szó volt a nyolcórai munkaidőről is. Thomas kijelentette, hogy ezt az álláspontjukat már elhagyták s most ugy igyekeznek a kérdést megoldani, hogy

kiszámitják, vajjon egy mezőgazdasági munkásnak évente hány munkaórát kell teljesitenie s ezt az időt olyan időszakokban használhatják fel, amikor a munka sürgőssége azt megkivánja; igy például nyáron, naponta hosszabb időt dolgozhatnak, mint télen.

A Thomasszal való beszélgetés során szó volt arról, hogy egyes államok a munkásság szociális gondozása terén messzebb vannak, mint Magyarország. Magyarország azonban nem hozhat e tekintetben olyan nagy áldozatokat, mint a gazdagabb nyugati országok. Erre

Thomas azt válaszolta, hogy itt tartózkodása alatt arról győződött meg, hogy Magyarország nincs is annyira elmaradva a nyugati államoktól, mert mindazokról a szociális intézkedésekről, amelyek itt a munkásgondozás terén már érvényben vannak, csak a legnagyobb elismerés hangján szólhat.

A kötelező balesetelleni biztositásról szóló törvényjavaslat már készen áll.

A bizottság ezután *elfogadta a földmivelésügyi tárcához tartozó állami üzemek költségvetését* s áttért *a kultusztárca költségvetésének* általános tárgyalására.

Oberhammer Antal előadó ismertette a kultusztárca költségvetését, melyet az *Ujság* legutóbb már részletesen ismertetett.

Ezután *Klebelsberg* Kuno gróf kultuszminiszter szólalt fel: Igen nagy a kultusztárca — mondotta a miniszter — és igen minimális összegek állanak egyes célokra rendelkezésre. Az idei budget tárgyalásánál a pénzügyminiszter ur mindent a legnagyobb lojalitással honorált.

Egyedül a középiskolai tanárok fizetése tekintetében divergéltak bizonyos fokig a nézetek

és akkor *én, mint kultuszminiszter, jeleztem, hogy hosszabb ideig nem tudnám vállalni a felelősséget azért, ha ebben a kérdésben a helyzet nem orvosoltatnék.* Arra alig lehet gondolni, hogy most uj státusrendezés történjék, mert minden státusváltoztatás természetesen hasonló igényeket szül más ágazatok részéről is s ezzel olyan lavina indulna meg, amelynek nagyságát áttekinteni nem is lehet és ezért reszortminiszter nem viselhetné a felelősséget. Rám nézve az volt a feladat, hogy annak módját keressem, *miképp lehet státusrendezés és a kulcsok megállapitása nélkül bizonyos könnyitéseket keresztülvinni.* Éppen ezért *Szinyei* József egyetemi tanárt, *Domanovszky* Sándor egyetemi tanárt, a bölcsészeti kar ezidei dékánját, *Kornis* Gyula egyetemi tanárt, az Országos Közoktatási Tanács elnökét, *Fináczy* Ernőt, az Országos Közoktatási Tanács másodelnökét és *Petz* Gedeont, a Középiskolai Tanárképző elnökét, akik a legbehatóbban, ugyszólván személy szerint ismerik a középiskolai tanárságot, *felkértem arra, hogy ezt a problémát tanulmányozzák.* Nálunk azok, akik mint bölcsészethallgatók jönnek az egyetemre, már az egyetemen is óraadással tartják fenn magukat.

— A középiskolai tanárokra nézve a nyomorgás második periódusa a diploma megszerzésétől egészen a IX. fizetési osztályba való kinevezésig tart. Ezidő szerint ötvenöt helyettes tanár van.

Ha ezeknek a IX. fizetési osztályba való beosztását keresztül lehetne vinni, ez 76.126 pengőt igényelne.

Az emlitett összeg nem jelent olyan terhet, amelyet be ne lehetne állitani a költségvetésbe, viszont erről a megoldásról feltétlenül gondoskodni kell.

Rátért ezután a népiskolai beruházási programm kérdésére. A jövő évben lesz hatvanadik esztendeje annak, hogy behozták Magyarországon az általános tankötelezettséget. 1925-ben ott tartottunk, hogy még 4900 objektumra volt szükség azért, hogy ez a tankötelezettségi programm végrehajtható legyen. Hatvan év után itt tartani nem szabad.

Ma nyolcmillió magyarból egymillió hatévesnél idősebb analfabéta van, akiknek pedig a törvény erejénél fogva irni és olvasni kellene tudniok. Ezeknek az állapotoknak véget kell vetni!

Annak a mentalitásnak véget kell vetni, amely a kiegyezéstől az összeomlásig négy és félmilliárd aranykoronát fordított az államháztartásra, ebből azonban csak százhatvanmilliót adott a kultusztárca céljaira. Ezért nem a mult kultuszminiszterei felelősek, mert ők mindent megkiséreltek. De *akkor az volt a magyar közfelfogás, hogy a kultura luxus — és az eredmény hatvan év mulva az, hogy nyolcmillió emberből egymillió az analfabéta.*

Oda kellett tehát mennünk, ahol a baj a legnagyobb volt, az iskolaépitkézésekhez. Először a hatosztályos iskola látogatásának kell érvényt szerezni és akkor gondolhatunk a további lépésekre. Felállitottunk egy teljes programot és egy sürgős programot. A teljes program 2000 objektumra terjed ki. Mivel egy tanterem épitése a tapasztalat szerint annyiba kerül, mint egy tanitói lakás, mindegyiket egy objektumnak tekintik. Egy objektum épitése 12.707 pengőbe kerül. *Csináltunk tehát egy teljes programot 7000 objektummal és egy sürgős programot 4791 objektummal 3256 tanteremre és tanitói lakásra.* Ezt összeállitották egy organikus munkába, amelyből vármegyénként és községenként kitünik a szükséglet.

Ennek végrehajtása 60,879.000 pengőbe kerül.

Mindent el kell követni a teljes program végrehajtására. Teljesen felépült és rendelkezésre bocsáttatott 876 objektum, épités alatt van és tavasszal befejeződik 325 objektum, ugy hogy a jövő tanévig elkészül 1201 objektum, a többi épités márciusban kezdődik.

A miniszter beszédét a bizottság élénken megéljenezte.

Örffy Imre a középiskolai tanárok korpótlékának kérdését tette szóvá s kérte a cserkészet erőteljesebb segélyezését és a közalapitványi birtokok kezelésének revizióját.

Kossalka János kevésnek mondotta a kultusztárca költségvetését. *Wolff* Károly megállapitotta, hogy *a kultusztárca vezet* és valóban hivatott kezekben van. Kérte a minisztert, hogy az iskolánkivüli oktatást is különös melegséggel karolja fel.

— A budapesti egyetemi épitkezések kérdését ugy szeretné megoldani, hogy *a tágymányosi területen,* amelynek rendelkezésrebocsátását természettudományi telep részére a miniszterelnök kilátásba helyezte,

magyar Dahlemet szeretne létesiteni

ahol egymás mellett volnának elhelyezve a müegyetem, a filozófiai fakultás természettudományi tanszékei és az orvosi tudomány elméleti tanszékei. A fővárostól e területnek tiz év alatt való feltöltését kérte, az állam részére pedig e telep felépitése huszéves programm lenne.

A bizottság ezután *általánosságban elfogadta a kultusztárca költségvetését.*

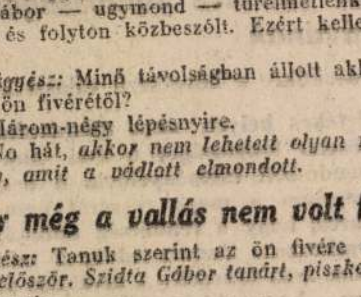

Nem fáj semmim

hála a

Bayer féle

Aspirin-tabletták

kitünő hatásának. Felülmulhatatlan szer fej- és fogfájásnál, csúz, neuralgia stb esetekben. Valódiságáért és jó minőségéért az eredeti csomagolás kezeskedik, a zöld papirszalaggal.

Koestlin

Amuzette csokoládé

Köszvény, csuz, reuma, szurás, szaggatás, csontfáidalmak ellen páratlan a

KRIEGNER REPARATOR

1 üveg ára 20.000 korona minden gyógyszertárban. Postán 2 üveget küld 40.000 koronáért

KRIEGNER-gyógyszertár

Budapest, VIII/U. Calvin-tér (Baross u. sarok)

gondoljon miatta. Csak az asszony óbégatott kétségbeesve, a katonák közömbösen mondogatták:

— Felcser kellene neki. De az nincs a várban, csak odalenn a városban. Oda pedig nem mehetünk, mert teli van kuruccal. Minket se ereszt vissza, nemhogy a felcsert . . .

Wenzeslaus kapitány hörögve szólalt meg erre:

— Fel kell adni a várat! Hívjatok orvost azonnal . . .

Tíz perc mulva már megperdült a megadást jelző dobszó a várudvaron és egy óra mulva bevonult a várba kurucai élén Berthóthy Ferenc ezredes.

Kristockot Lőcsére vitték, ahol nyolc nap alatt felgyógyult, Trencsényi Mátyást azonban ezért a könnyű testi sértésért, amelynek Szepesvár megnyerése volt a következete, Rákóczi fejedelem kapitányi ranggal és egy kis jószággal jutalmazta.

Állítólag azt is megígérte neki, hogy le fogja magát vele festetni, de erre vagy nem került sor, vagy a kép veszett el, vagy ami legvalószínűbb, talán meg is van, csak annyira nem hasonlít az eredetihez, hogy senki se ismert rá eddig. De nem igen ismert volna rá senki Csáky Mihály grófra se, aki így szabadult ki a saját várából, hová úgy zárkózott be, mint makacs császárpárti és ahonnan úgy lépett ki, mint lelkes kuruc. Egyenesen sógorához, Bercsényihez, majd vele együtt a fejedelemhez sietett, hogy a hódolati esküt letegye.

Ott nyomban ki is nevezte Rákóczi ezredessé, s kitüntetvén magát, később felvitte tábornokságig. Hűséggel szolgálta hűséges urát mindvégig, sok vitéz harcokon, amelyeknek dícső emlékein ha most végigszáll gondolatunk: — „recrudescunt . . .“ kiujulnak mi fájó sebeink ez mái nyomorúságunkban.

Maskarák

Irta **Rákosi Jenő**

A magyar közéleti szolgálat szeretetreméltó Proteusza, akit Kisbánnak is hivnak, az elmult héten egyik fővárosi szinpadon sétált keresztül leggroteszkebb alakjában. *Maskarák* címen felvonultatta elejbénk a világot olyannak, amilyennek ő látja. Szerinte mindnyájan csupa maskarák, csupa komédiások vagyunk. Torz, nagyképü, álszent és hazug álarcban járunk és csaljuk egymást, néha még magunkat is. Dobálózunk elvekkel, jelszavakkal, erkölccsel, világnézetekkel és végül is kisül, hogy mind ez csak komédia, látszat, képmutatás, álarc és voltaképpen csak járunk ösztöneink után mint az állatok s minden, a paradicsomi alamafáról szedett tudásunk csak arra való, hogy eredeti állatiságunkat eltakarjuk vele állattársaink előtt és a szomoru tanulság a dologból az, hogy nincsen miért büszkéknek lennünk embervoltunkra. Hiszen az állat megbizhatóbb, mint mi vagyunk. Az állatnak megvan a maga természete melynek határaiból nem lép ki. Előre kiszámitható, hogy adott körülmények közt mit fog csinálni. Van erre eset az embernél?

A farkas, az oroszlán tudjuk, hogy ragadozó állat. Mindenik kész, ha éhes, bennünket felfalni. Ha nem éhes, akkor üzőbe se vesz és nem ingerelve elsompolyog s inkább ő kerül bennünket. De mert szóba nem áll velünk s nem tudjuk megkérdezni, hogy mint szolgál az étvágya: óvakodunk a közelébe kerülni s aki vele szembe akar szállni, alaposan fölfegyverkezve próbál csak szerencsét.

De a szobaleányról, akit jó bizonyítványokkal beszegődtet hozzánk a cupringerné, valjon megsejtjük-e, mikor negédesen ránkmosolyog, hogy holnapután beereszti (mikor nem vagyunk itthon) a „barátját“ és kifosztja szekrényeinket? És mikor illuziókkal teljesen oltárhoz vezetjük szivünk bájos, szemérmes választottját: föltámad-e bennünk a gondolat, hogy egy Xantippét ültetünk benne az asztalfőre és egy sárkányt telepitünk a házunkba?

Egy árverező helyiségben ketten versengenek valamely gyönyörü ékszerre. Persze, az ékszer csak egyiköké lehetett, de a helyiséget együtt hagyják el: a fess, elegáns fiatalember és a vidám, gyönyörü szőke asszony. És két hét mulva a szép asszonyt meggyilkolva találják lakásán s az elegáns úr a gyilkosság gyanúja alatt fogva van. Gondolta, látta a nyájas udvarló álorcája alatt Leirer Amália ezt a fordulatot? És borzadva gondolok rá, hogy mint bájos, dédelgetett fiucskát ismertem délceg apja és szerető édesanyja társaságában Frohreich Ernőt. Micsoda megvesztegető kedves álarc mögött lappangott már akkor annak a rémes éjszakának a története, az Egyedy-család véres tragédiája!

És ki merte volna a most annyit emlegetett herceg úri arcvonásaiban, szeretetreméltó modorában keresni a hamis frankot? És ezer apró történet mindenikünk életében, amikor kezünket összecsapva mondjuk: No, de ilyet! Ezt ugyan nem hittem volna! Tűzbe tettem volna érte a kezemet! És így tovább.

Ahogy ott ültem a szinházban és néztem azt a kegyetlen kedvtelést, mint rántja le játszva, tréfálva, kacagva a Kisbán démon-múzsája erről a takaró fátyolt, amarról a maszkot, mint törli tenyerével a harmadiknak arcáról a festéket és mint leplezi le az emberkomédiások egész hadát: végül megrettenve kérdeztem magamtól: Hát ki és mi vagyok *én?* Az vagyok-e akinek magamat gondolom? Az vagyok-e, akinek olvasóim tartanak? Nem vagyok-e én világcsaló bolond? Nem álarcban járok-e én is? És mikor patetikusan prédikálok, nem azt mondják-e egymásnak az emberek: nézd a bukfences bohócot! Mit tartsunk ilyen körülmények közt az asszonyi hűségről? Az ideális szerelemről? A férfiúi bátorságról? A sok lármás hazafiságról? Mikor úgy látszik, mindnyájan vizet prédikálunk és bort habzsolunk. Nem az-e ilyenformán a legtisztességesebb ember, aki nem szimulál és nyilvánosan issza a bort és addig issza, amíg holt részegen el nem terül az utcán s rendőrök szállítják haza.

De ne keseredjünk el. Van ennek a visszájának szine is. Nemcsak rosszabbak az emberek mint amilyeneknek *nem* látszanak, hanem vannak, akik jobbak a Deákné vásznánál. Megyünk haza a multkor a Kisfaludy-Társaság évi közgyűléséről s előttünk ment az utcán egy papa a leányával és a kisleány rajongva beszélt Bárd Miklós verséről, mely Gyulai Pálról szólt. Hogy boldog lenne, ha Bárd Miklóst szemtülszembe láthatná.

És mit tesz a szerencse. Én éppen szembe jönni látom a költőt s odalépek a kislány elé.

— Bocsánat Nagysád, hogy megszólítom. Kívánsága teljesülhet. Ime, amott jön éppen Bárd Miklós.

— Hogyan? Az az öreg generális?

— Hja igen, kérem. Az örök ifjú Bárd Miklós állandóan egy nyugalmazott generális álarcában jár.

— Ne mondja, és miért?

— Mert három lelket is kell rejtegetnie álarca alatt.

— Három lelket?

— Igen. Egy snájdig katonát, egy fölkent költőt és egy szemérmes kis leányt . . .

— Óh, ez különös — mondja a kislány — megfordul s hosszan, mélázva néz a nyugalmazott generális után.

Bizony ez különös. Mert egy társaságban szóba került Bánffy Miklós. És mondja az egyik: a volt intendáns?

Anya. Lányi Dezső szobormüve

annyi eszem van, hogy holmi koldus népségnél nem szolgálok, azért hát úgy gondoltam, itt kapitány uram az egyetlen ember, akit szolgálni érdemes, hát én jelentem, hogy Csáky uramat otthagytam és ha kapitány uram szolgálatába fogad, megfesteném az arcképét . . .

Kristock Wenzeslaus ránézett az élete párjára, aztán elnevette magát:

— Nagy kópé vagy te Mátyás és nem is vagy ostoba. Alighanem meguntad a zabkását és szeretnél egy kis pecsenyét. Hanem én sem estem a fejem lágyára és addig nálam nem eszel, amig nem látom, hogy megérdemled. Próbáld meg, pingálj le. Ha tetszeni fog a kép, attól kezdve itt ehetsz az asztalomnál, addig azonban orrod tőle foghagymás!

— Helyes! — bólintott Mátyás. — Hozom a festékeimet.

Kiment, de kis vártatva már megint ott volt egy állvánnyal és egy festékes ládával, meg egy nagy késsel, amiket lerakott az asztalra és hozzá kezdett, hogy az állványt felállítsa. Aztán kinyitotta a ládát és kimarkolt belőle valamit.

— Hát ez a kés mire való? — kérdezte Kristock érdeklődve.

— Levakarni a képet, ha nem sikerül. Ugyan kapitányné asszonyom, ha kaphatnék egy kanna olajat — szólt most Kristocknéhoz, majd mikor az asszony kiment, ismét a kapitány felé fordult:

— Hanem most talán tessék ideülni . . . És ha megengedi kapitány úr, hát megigazítom a fejállását . . . Erre tessék nézni . . . úgy! . . . erre balra egy kicsit és a szemeit jobban kinyitni . . . Így! És most . . .

Kristock kapitány abban a pillanatban érezte, hogy valami rettenetes történik vele. Mintha tüzes vasat dugtak volna egyszerre mind a két szemébe, a látása elhomályosult és irtózatos fájdalom lepte meg, úgy, hogy felordított:

— Mit csináltál velem, te gazember? — de már nem volt ereje védekezni, mind a két kezét a szeméhez kellett, hogy nyomja, annyira csípte a só, amit a hímzőmester orvul beleszórt. És még ha csak ez lett volna! De ekkor hirtelen felkapta a kést és háromszor egymásután belevágta a vergődő németbe.

— Nesze kutya! Nesze! — ordította magánkívül, mialatt a kapitány összeesett.

Hát iszen — esett már ennél lovagiasabb mérkőzés is a világon, az tagadhatatlan, de nem kell elfelejteni, hogy Trencsényi Mátyás nem volt katonaember, csak himzőmester, akitől ennyi is vitézségszámba ment.

Az asszony abban a percben ért oda, mikor Mátyás mester kiugrott az ajtón és mint az eszeveszett futott végig a folyosón az északi szakállszárító felé, ahol átvetette magát a korláton és egy előre megerősített kötélen leereszkedett a vár tövébe. Mire a fellármázott őrség odaért, tüskön-bokron túl volt már, nem érte utól a karabélygolyó sem. De nem is igen volt, aki lövöldözzön utána, most sült ki csak, ahogy Wenzeslaus magával tehetetlenül ott vergődött a padlón, hogy mennyire nincs senki, aki még csak bosszúra is

Uj Idők 1926 XXXII. 12.

A NYUGAT KÖNYVEI
az új magyar és külföld irodalom elit-művei

A NYUGAT FOLYÓIRAT
az egységes magyar irodalom harcos orgánuma

Megjelent és minden könyvkereskedésben kapható a karácsonyi könyvpiac két szenzációja!

MAI ANGOL DEKAMERON
A tíz legkiválóbb angol író tíz mesterműve
R. Aldington — D. H. Lawrence
J. Galsworthy — K. Mansfield
R. Hughes — S. Maugham
A. Huxley — O. Sitwell
J. Joyce — H. G. Wells
legszebb elbeszélései
Műmellékleteken az írók névaláírásos fényképeivel
324 oldal
Ára díszes félbőrkötésben 4.80 P

NIZSINSZKIJ
Irta: Nizsinszkijné Pulszky Romola
A VILÁGSIKERŰ KÖNYV RÉGVÁRT MAGYAR KIADÁSA
18 műmellékleten remek fényképreprodukciókkal
420 oldal
Az angol kiadás ára (vászonkötés képekkel) ..... 10/6 Shilling
A francia kiadás ára (fűzve, képek nélkül) ..... 18 Frs
A magyar kiadás ára (képekkel, díszes félbőrkötésben) 6.40 P

1. Havonta egy 100 oldalas Nyugat-szám
2. Negyedévenként három vászonkötésű – vagy két illusztrált félbőrkötésű Nyugat-könyv

A Nyugat-könyvek bolti ára negyedévenként átlagosan ..... 10.— P
A Nyugat-számok bolti ára negyedévenként... 7.20 P
EGYÜTT CSAK 10.— P
Fizethető havi részletekben is!
1936 I. negyed illetménykötetei:
NIZSINSZKIJ
MAI OROSZ DEKAMERON

Itt levágandó és borítékban nyomtatványként beküldendő a NYUGAT kiadóhivatalába: Budapest, V., Vilmos császár út 34.

Előfizetek a Nyugatra az 1936. évre, illetményköteteivel együtt. Az előfizetési díjat negyedévenként 10.— P-vel / havonként 3.50 P-vel * törlesztem.

Név

Lakáscím

*Nem kívánt rész törlendő P. N.

Néma telefónok ezrei és budapesti hóhegyek emlékeztetnek a hóviharra

A hegyekben mindenütt kitűnő a síterep

(Saját tudósítónktól.) A nagy havazás emberfölötti feladatot rótt a Köztisztasági Hivatalra. *Nem is tudták szombat estig eltakarítani az uccákról a hótömegeket,* csak annyit tudtak elérni, hogy megtisztították a járdákat és az úttesteket. Az úttestek mentén hatalmas *hóhegyek* jelzik a nagy havazást. Körülbelül *2500 munkás* dolgozik a hódombok eltakarításán. A Köztisztasági Hivatal reméli, hogy vasárnap délig — ha csak újabb hóesés, vagy eső nem jön közbe — sikerül megtisztítani a fővárost.

Süket telefónok az egész országban

Nemcsak a sáros uccák jelzik a hóvihart, hanem a *néma telefónok is. Városrészek kapcsolódtak ki a telefónhálózatból. A hóvihar miatt ezer és ezer telefón kapcsolódott ki a hálózatból.* Nemcsak Budapesten van ez így, hanem vidéken is. *Nagykanizsa, Székesfehérvár, Hatvan, Miskolc és Sátoraljaújhely* körül elterülő országrészeken a távíró- és távbeszélőforgalmat a vihar több irányban teljesen megbénította. *A budapest—székesfehérvár—nagykanizsai és a budapest—sárbogárd—kaposvár—dombóvári irányban a távíró- és távbeszélőösszeköttetések üzemképtelenné váltak,* mert az oszlopok kidőltek, a vezetékek elszakadtak. *Gödöllő, Hatvan, Eger, Füzesabony és Miskolc* között is zavarokat okozott a távíró- és távbeszélővonalakon a vihar. *A nemzetközi összeköttetések zavartalanok,* mert a budapest—bécsi és a budapest—szegedi távkábelek nem rongálódtak meg. De *Székesfehérváron, Miskolcon, Egerben és Gyöngyösön* nagy százalékban üzemképtelenek a telefónok.

A fővárosban — a postavezérigazgatóság félhivatalos jelentése szerint — a Krisztina-központ területén körülbelül *1600 telefónállomás üzemképtelen.* Ez a légvezetékirányok 80 százalékának felel meg. *A Lipót-központ területén* a légvezetékhálózatban előállott szakadások miatt 450 állomás süket. A postavezérigazgatóság a szükséges intézkedéseket megtette, nyilatkozata szerint *a fővárosban 400, az ország területén pedig ezer munkás dolgozik* a hóviharokozta rongálások kijavításán.

Rombolt a hó egy műteremben

A péntekről szombatra virradó éjszaka a Teréz körút 25. számú ház udvarán álló üvegtetejű kis épületre, amely *Lányi* Dezső szobrászművész műterme, óriási tömegű hó zuhant le a négyemeletes ház tetejéről. A kis épület 15 méter hosszú és 10 méter széles. A hótömeg az üvegtetőből *36 négyzetméter területet áttört* és a műteremben *szobrokat, modelleket és mintákat rongált meg.*

Kétszázezerpengős kár Zagyvapálfalván

Salgótarján, december 7.

(A Pesti Napló tudósítójának telefónjelentése.)

A hóvihar nagy pusztítást végzett a környéken. Különösen *óriási hótömeg zuhant Zagyvapálfalvára.* A zagyvapálfalvai üveggyár raktárának teteje betört és — hír szerint — *200.000 pengőt érő üveget tönkretett a rázúdult hótömeg.* Budapestről délután Zagyvapálfalvára érkezett *Fehér* Tivadar kormányfőtanácsos, a részvénytársaság ügyvezető igazgatója, hogy megállapítsák: pontosan mekkora a kár.

Kitűnő sportidő

(Meteorológiai munkatársunktól.) A hazánkon átvonult csapadékos front, amelynek lecsapódásai a délelőtt folyamán értek véget, az egész országnak juttattak nedvességet és pedig egyes helyeken igen tekintélyes mennyiséget. Általában a hét folyamán az egész országnak *igen sok eső és hó jutott,* úgyhogy például Budapest és Salgótarján közötti területen a csapadék mennyisége meghaladta a *négyszögméterenkénti 60 litert.* Ez olyan csapadékmennyiség, amely ha részben nem esett volna hó alakjában, akkor már nem is lett volna nagy gazdasági értéke, hanem inkább pusztító hatása. Tekintve azonban, hogy ez a csapadék az ország északnyugati és északi részein hó alakjában esett le, lefolyása mérséklődik, mégpedig azért, mert a 300 méteren felüli magasságokban a hőmérséklet nappal sem emelkedik a fagypont fölé. Ennek köszönhető, hogy *a hegyekben a hóviszonyok mindenütt kitűnőek.*

A hó odafent nem tapad, hanem porszerű, a szél által könnyen hajtott. Más havas világ van ezekben a magasságokban, mint idelent a síkságon, ahol a hó kásás, vizes és nagy közlekedési akadályokat idéz elő. A *hóviszonyokról* a hegyekben a következő számok adnak képet: Szombat reggel *a Rózsadombon 40, a Svábhegyen 50, a Jánoshegyen 45 cm volt a hóréteg vastagsága.* A Hármashatárhegyen ugyancsak 50 cm, de ott a szél

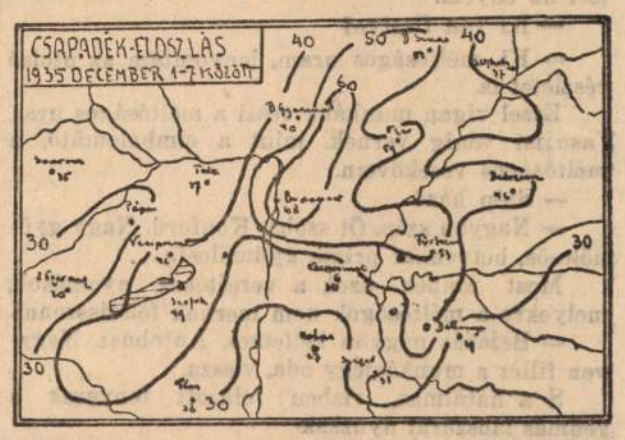

helyenként *2 méter* vastagságot elért hóbuckákat fújt össze. A *Dobogókőn 52,* Esztergomnál a Vaskapun 15, Sopron mellett a Brennbergen 23, lent a Mecsekben a Misinán 20, a Börzsönyi hegyekben, *Kisinócon 52, a Kékesen pedig 95 cm volt a hó magassága,* amelyhez a nap folyamán 4 cm új hó járult.

Általában a hőmérsékleti viszonyok a hóra csak idelent kedvezőtlenek, amennyiben a völgyekben és a síkságon országszerte 2—3 fokra emelkedett a temperatúra. Az esti órákban azonban az Alpesek felől az ország nyugati részein *erős lehűlés* vált érezhetővé, aminek következtében már Szombathelyen —5 fok volt a temperatúra.

A vasárnap folyamán a hőmérsékleti viszonyok legfeljebb annyiban változnak meg, hogy nyugat felől *némi hőcsökkenés* terjeszkedik ki. A szebb és kissé derültebb időjárás nem igérkezik tartósnak, mert Nyugat-Európában egy *újabb csapadékos front* alakult ki, amely több, mint valószínű, hogy szintén hazánk felé veszi útját és így hétfőre nagyon könnyen lehetséges, hogy ebből a csapadékos frontból is kapunk, amely az ország északi felének néhol *havat hozhat* s lehet, hogy addigra hazánk déli részei is annyira lehűlhetnek, hogy eső helyett ott is hó fog esni. *Dr. Massány Ernő* m. kir. főmeteorológus.

A Meteorológiai Intézet jelenti: Várható időjárás a következő 24 órára: Gyenge légáramlás. Változó felhőzet. Több helyen köd. Egyes helyeken (már inkább csak az északkeleti megyékben) kisebb eső vagy havazás. A Dunántúl nyugati felében erős, egyebütt gyenge éjjeli fagy. A nappali hőmérséklet nem változik lényegesen.

Pusztító vihar száguldott át a Barcaságon

Bukarest, december 7.

A brassómegyei barcasági rónán *hatalmas vihar* vonult végig, amely főleg Brassóban s a környékén fekvő falvakban okozott nagy károkat. A szél Brassóban *sok gyermeket a földhöz sujtott;* két gyermek ennek következtében *lábtörést* szenvedett. *A heves vihar leszaggatta a villany- és távíróhuzalokat* és zavarokat okozott a város villanyáramszolgáltatásában, valamint távíró- és távbeszélőszolgálatában. *A háztetőket többhelyen lesodorta a szél* és a tetőcserepek egy helyen *egy gyermek halálát okozták.* A városban *hat helyen tűz ütött ki,* amelyet csak nagynehezen lehetett megfékezni.

Brassó környékén is nagy károkat okozott a vihar, de minthogy a távíró- és távbeszélőszolgálat szünetel, a részletek még egyelőre hiányoznak.

Tudja már, hogy karácsonyra hol vesz olcsón és jól szőnyeget?
KLEIN ÖDÖNNÉL
IV., Régiposta utca 8. Óriási választékban
valódi keleti szőnyeg, elsőrendű békésszentandrási magyar perzsa, színpompás torontáli, továbbá gyáriszőnyegek. December havában kedvező fizetési kedvezmények készpénzárakon.

Üzleti csúznál és ischiásnál, neuralgikus és arthritikus fájdalmaknál egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz, reggel éhgyomorra bevéve, gyorsan előmozdítja a gyomor és a belek működését s igen könnyű, lágy székletet, jó emésztést és kellemes közérzetet biztosít.

SZÉTÖZÖNLÉS A PERIFÉRIÁN

Irta: MORICZ ZSIGMOND

Budapest fürdőváros, csak a budapesti nem szereti a fürdőt.

Ezek a gyönyörű fürdőmedencék, ezekkel a felbecsulhetetlen gyógyvizekkel mindig üresen állanak. Ha az ember hétköznap bemegy, hat-hét elszánt bajtárs unatkozik körülötte.

— Kérem, — mondja a masszőr — már megpróbálták leszállítani az árakat, akkor se jön be több úr.

S mivel az ember társaslény, még a gőzben is, a masszőröket fogadja el bizalmasának. Vannak vendégek, akik a noteszükben számon tartják, mikor van a standján az ő dögönyözője. Kölcsönösen ismerik egymás pénzügyi titkait, mert a pesti ember semmit sem szeret úgy, mint sírni.

— No, mester, megvan-e a háza? — kérdi a vendég a robusztus embert, aki két vállra fektette őt a lepedővel takart s vödör vízzel keményen locsolt fapadon.

— Meg, méltóságos uram, — a fürdőkben mindenki méltóságos, míg mezítelen. — De csak most lett az enyém.

— Ki van fizetve?

— Ki, méltóságos uram, lenyomtam az utolsó részletet is.

Ezzel vígan munkába veszi a méltóságos urat. Vasujjai végig vernek, mint a cimbalomütő, a méltóságos vesekövein.

— Szép ház?

— Nagyon szép. Öt szoba. Konford. Nagy gyümölcsös, hetvenhat príma gyümölcsfa...

Most jönnek azok a verejtékes nyomások, melyekre a méltóságok nem mernek felszisszenni.

— Bejárás nagyon kellemes. Autobusz. Negyven fillér a munkásjegy oda, vissza.

S a hatalmas, vízben felázott tenyerek a reumás lábszárat nyúzzák.

— Nem könnyű volt, méltóságos uram, tizenötezer pengőt... De most már jó. A gyerekek vígan fejlődhetnek.

— Hány gyerek van?

— Hat... Kettő érettségizett, egyiknek sincs állása. Két lányom is diplomás, egyik kereskedelmit végzett, másik tanítónő. Egyiknek sincs állása, mind otthon van... A két kisebbik még tanul.

— Ma nehéz, — nyög a méltóságos — a fiatalság nem tud elhelyezkedni... De legalább elférnek a családi házban, öt szoba...

— Az ötből kettő ki van adva, egy postatiszt úr lakik benne, de, sajnos, már tavasszal kimegy, mert ő is építtet... A kis szoba ki van adva egy rendőrnek, de az is csak ideiglenesen, mert az is épít.

Ezzel végighúzza az ujjait a fájó bütyökujjakon s ezzel titkos jelt ad, hogy lehet megfordulni. A vendég hasmánt fordul s átadja a hátsó területet a bús nyomorgatásnak.

— Mindenki a maga házában akar lakni, méltóságos uram. Ugy építkeznek, kérem, hogy csoda. Mikor én 24-ben kimentem lakni, még azon a telepen nem volt tíz-húsz ház, most van ezerötszáz...

Darabig tünődő csönd. Csak az izmok nyögnek és a gond, mi lesz a nagy villával?

— Köszönöm, méltóságos uram. Egészségére.

A vendég feláll, tétován lépeget s számlálja, mennyire frissült meg. Tovább megy a csapok és zuhanyok, aztán a hideg medencék labirintusán. Mikor a törlőemberhez ér, aki tegnap volt, vagy holnap lesz masszőr, ma csak tapogatóst játszik, ezt is megszólítja:

— Készen van a háza, mester?

— Igen, nagyságos uram, — ha a vendégen csak egy szál lepedő is van, jobban meg lehet saccolni a rangját — már két éve benne lakom. Három szoba, négyszáz öl telekkel. Van hatvan darab gyümölcsfám, csupa boldogság. Csak az a baj, nagyságos uram, hogy sose látom. Sötétbe jövök el, sötétbe megyek haza. Itt ebédelek, amit éppen hoz az ember, nem igaz? De fő, hogy az asszonynak, meg a gyerekeknek jó... Három kicsinyem van, hol tudok én Budapesten lakást kapni? Tetszett olvasni a háziurak nyilatkozatát, hogy inkább száz kutyát a házba, mint egy gyereket... És van benne valami, mert ha a féléves kicsi éccaka visítani kezdett, én éreztem magam rosszul a szomszédok, meg az albérlők miatt. Tessék parancsolni, itt a lenpapucs.

S a vendég lábaira húzza a gyékénypapucsot s várja a vicce hatását: len-papucs... lenn papucs... Lenn van a papucs, nem igaz?

A vendég tovább megy a borbélyüzletbe, már felöltözve.

— Hány szobás a háza, mester?

A borbély előkelő egyéniség, halkan lehelli a fülébe.

— Még csak a telek van meg, uram. Azt már megvettem. Százötven öl. Gyönyörű telek. Negyven gyümölcsfa már van benne. Ha teremni fog, mesés lesz az asszonynak meg a gyerekeknek... A kollégám jobban csinálta, az kész házacskát vett lakbértörlesztésre... Hatvan pengőt fizet havonta, mint én s már a magáéban lakik... Kérem, az az igazság, hogy Budapestről csak el, csak el... Az ember itt megkeresi a pénzt, de kint kell elkölteni. Nincs az a nagy adó, pótadó, községi adó, ínségadó, Harminc százalékkal többet ér a pénz... Még a hús is olcsóbb...

A vendég, míg méltóságos úrból urammá szelidült, lassan belátja, hogy ez bizony így van. Neki is jobb lenne a perifériákra vonulni, tekintetes úrnak... Itt, aki csak meg tud fogni egy kis fix fizetést, már rohan ki a fővárosból a mezőre, a puszta ligetekbe, az új gyümölcsfák közé... Nem kínlódik itt a napfénytelen, levegőtlen lakásokban: ki, ki a napra, fénybe, nyugalomba.

Budapesten most, az utolsó tíz évben valósággal szétözönlés, kirajzás, népvándorlás folyik a környékre. Tíz év óta körülbelül harmincezer lakást épített a budapesti lakosság a mezőkön.

Az az igazság, hogy itt meg kell keresni a pénzt s odakinn kell elélvezni.

S mit szól ehhez Budapest?

EGYEDÜL VAGYUNK

SURÁNYI MIKLÓS

SZÉCHENYI

REGÉNYE

megjelenik dec. 12 én

Három kötet

Ara 15 pengő

Surányi Miklós:

»Nem regényes életrajzot írtam, hanem egy lélek, a legnagyobb magyar lélek tragédiáját, a »Napló« nyomán, amely Szent Ágoston vallomásai óta, a legőszintébb nyilvános gyónás.«

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA

Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg húsmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes »**Ferenc József**« keserűvíz azonnali használata rendkívül **fontos segédeszköz. Az orvosok ajánják.**

A nagykőrösi egyházak négy éve harcolnak a város vezetőivel az iskolafenntartási segélyért

Nagykőrös, dec. 5.

(Az Uj Magyarság kiküldött munkatársától.) Szokatlan, sőt talán az egész országban példa nélkül álló háborúság foglalkoztatja most már évek óta a város közvéleményét. Az ügy évről-évre jobban az érdeklődés központjába kerül, ma már olyan kiélesedett atmoszféra veszi körül, hogy *valóban veszedelmes az egész város társadalmi békéjére, a közgyűlés, a városi élet nyugalmára.* A háborúság ugyanis egyrészt az összes nagykőrösi egyházak, másrészt a város, vagy inkább annak néhány vezetőembere között folyik a felekezeti iskolák fenntartása, az iskolák részére folyósított városi segélyek körül.

Ez a kérdés úgyszólván életbevágó jelentőségű az összes nagykőrösi egyházak számára. *A városban az iskolafenntartás gondja igen nagy részben a különböző egyházakra nehezedik.* A túlnyomólag református vidéken a református egyház vitte a vezetőszerepet ebben a tekintetben. A református egyház 22 népiskolát, főgimnáziumot és tanítóképezdét tart fenn Nagykőrösön, évtizedek hosszú sora óta legerősebb oszlopa volt a város kultúrális életének. Hasonló hivatást tölt be a római katolikus egyház is a maga iskoláival. A város annakidején természetesen résztvett ezeknek az iskoláknak megalapításában és szerződéses kötelezettséget vállalt arra vonatkozólag, hogy az iskolák fenntartásában résztvesz, a tanítók fizetésének egy részét segély címén kiutalja és beilleszti a városi költségvetésbe. A háború utáni időkig, mintegy 50 esztendőn át a város hiánytalanul meg is felelt kötelezettségeinek, a városi segéllyel az egyházak mindig a kor legjobb színvonalán tartották fenn iskoláikat és felnevelték azokban az egymásután következő új generációkat. A háború utáni időkben végül súlyos komplikációk következtek be.

Az inflációs időkben, azután a pengővaluta megteremtésének korszakában vitássá vált az egyházaknak folyósítandó iskolai segélyek összege. A városi segély sohasem érte el a régi, békebeli összegnek megfelelő értéket, ugyanekkor, *az általános viszonyok leromlásával, az egyházak helyzete is megnehezedett, a hiányzó összeg tehát kétszeresen éreztette hatását az egész vonalon.* A háború után tíz esztendő alatt csupán a református egyház mintegy 70—80 ezer pengővel kapott kevesebbet a várostól az iskolák fenntartására, mint amennyi az eredetileg megállapított segély valorizált összege lett volna. Ugyanekkor az egyházi adó, amely valamikor az egyenes állami adó 2%-a volt és közvetlenül a háború előtti időkben sem haladta meg az 5%-ot, *40%-ra emelkedett, maga az egyház pedig 180.000 pengő bankadósságot vállalt különböző kötelezettségeinek teljesítésére.*

Az egyház a tanárokat és tanítókat sem tudja rendesen fizetni a jelenlegi körülmények között, *adóssága a tanárokkal és tanítókkal szemben 5177 pengő.* A törvényben előírt nyugdíjjárulékot sem tudják folyósítani, ezen a címen az egyház tartozása az állammal szemben majdnem 35.000 pengő.

Az egyház ez alatt a tíz év alatt majdnem 80.000 pengőt áldozott iskoláira, tehát a csökkenő városi támogatásban látta anyagi gondjainak legfőbb okát. Az egyház ezért a város közgyűléséhez fordult, rámutatott súlyos helyzetére, szerződéses jogaira, egyúttal a méltányossági szempontokra és kultúrális érdekekre, amelyek az iskolák zavartalan fenntartásához fűződnek és *kérte a régi segélyösszegek 100%-os valorizálását, a teljes összegű segély kiutalását, hogy az iskolák újból fenntarthatók legyenek.* A főbb tételek, amelyek ebben a kérésben szerepelnek: segély a református népiskoláknak, ezenkívül kisebb tételek a református lelkész, református tanítók és a tanítóképző intézet céljaira.

Tizenötezer pengő segély helyett — hetvenezer pengő kellene elemi iskolákra

Az egyház kérelme 1931-ben került a város közgyűlése elé, amely meglehetősen bizonytalan jellegű határozatot hozott. A képviselőtestület hozzájárult az iskolafenntartási segélyek valorizálásához, *de csak abban az esetben, ha a városban megállapított 50%-os pótadó keretei közé a valorizált összegű segély beilleszthető. Az egyházak úgy látták, hogy ez a határozat illuzóriussá teszi jogaikat és egész helyzetüket.* Sohasem tudhatják előre, hogy a pótadó keretei között a város folyósítani tudja-e a segélyt, milyen összegre számíthatnak és számíthatnak-e egyáltalán valamire. Az egyházak megállapították, hogy teljes összegű városi segély nélkül iskoláikat fenntartani nem tudják, *a közgyűlési határozat által megteremtett bizonytalanságban csak további eladósodás fenyegeti őket, új nehézségek az egyházi élet és egyházi funkciók egész területén.* A határozat ellen ezért felebbezéssel fordultak Pestmegye közigazgatási bíróságához, amely *a felebbezésnek helyt adott és utasította a várost, hogy költségvetésébe vegye fel az iskolafenntartási segélyeket 80%-os valorizált összegben.*

A város egész polgársága abban a hitben volt, hogy a vármegyei közigazgatási bizottság határozatával a szokatlan ellentétek véget értek és az ügy közmegelégedésre rendezést nyert, ekkor azonban *váratlan fordulatok következtek.* A város közgyűlése megjegyzés nélkül tudomásul vette a vármegyei intézkedést, a városi költségvetésbe be is illesztették az egyházi segélyeket 80%-os valorizált összegben. *Ezekután Dezső Kázmér dr., Nagykőrös város polgármestere, a maga nevében és személyében panasszal élt a közigazgatási bizottság határozata ellen a közigazgatási bírósághoz.* Erre panaszt jelentett be a református egyház is azért, mert a valorizálás nem 100, hanem csak 80%-ban történt. A panaszok jelenleg egyesítve a közigazgatási bíróság előtt fekszenek és várják a végső elintézést.

A nagykőrösi háborúság ezzel szinte teljes mértékben Dezső Kázmér dr. polgármesternek az egyházakkal folytatott személyi küzdelmévé alakult át. A közgyűlés összes tagjai, a vármegyei hatóságok és minden más illetékes tényező belátják, hogy az egyházak megfelelő városi segély nélkül iskoláikat nem tudják fenntartani, belátják azt is, hogy ezeknek az iskoláknak zavartalan fenntartása éppen úgy érdeke magának a városnak, mint az érdekelt egyházaknak, *egyedül Dezső Kázmér dr. polgármester az, aki vétót emel a határozat végrehajtása ellen és most már a saját személyében folytatja a harcot a közigazgatási bíróság előtt.* Ez az új helyzet természetesen élénken foglalkoztatja Nagykőrösön az érdekelt egyházakat, de a város egész társadalmát is, amely *nagy csodálkozással, a megértés és együttérzés minden lehetősége nélkül látja polgármesterét ebben a sok esztendő óta folyó, céltalan és reménytelen szélmalomharcban.*

Egészen nyilvánvaló, hogy az iskolafenntartási segélyek megtagadása, vagy azok összegének leszállítása igen súlyos helyzetbe hozná magát Nagykőrös városát. A református egyház valorizációs kérelmének 100%-os hozzájárulása esetén a város mintegy 15.000 pengőt adna évenként 22 református népiskola fenntartására, iskolánként tehát nem egészen 700 pengőt. Ugyanekkor a város által fenntartott 20 tanyai iskola, öt óvoda és a négyosztályú polgári leányiskola évenként 100.000 pengőbe kerül, egy iskola fenntartási költsége tehát átlag 3000 pengő. Amennyiben az egyház nem kapja meg a városi hozzájárulást, nem tudja tovább iskoláit fenntartani, *a városnak kell ezt a kötelezettséget átvennie, új iskolákat kell létesítenie az elemi népoktatás céljaira. A városnak ebben az esetben évenként legalább 70.000 pengőt kell kiadnia arra a célra, amelyre most 15.000 pengő elég.* Hasonló a helyzet a főgimnáziumnál és a tanítóképezdénél is, amelyeket a város kultúrális élete nem nélkülözhet, azokat fenn kell tartani akkor is, ha az egyházat az intézmények fenntartására képtelenné teszik. A helytelenül és károsan alkalmazott takarékosságnak iskolapéldája az, amelyet Dezső Kálmán dr. polgármester hirdet Nagykőrösön és amelynek védelmémében felment most már egészen a közigazgatási bíróságig.

Ilyen körülmények között érthető, hogy az egyházi iskolasegélyek ügye mind jobban foglalkoztatja a város közvéleményét és hogy *a kérdés tárgyalása mindinkább kiélesedő atmoszférában folyik.* A város közönsége, felekezeti és politikai különbség nélkül, egyhangúlag követeli a felesleges és céltalan háborúság megszüntetését, a békés megoldást a közigazgatási bíróság igénybevétele nélkül, természetesen az egyházak jogi és kultúrális szempontból egyaránt helytálló, méltányos kéréseinek honorálásával. Hír szerint a legközelebbi alkalommal követelni fogják ezt a megoldást az összes városi pártok és *igyekezni fognak érvényesíteni akaratukat a város vezetőségének külön, személyi politikát folytató tagjaival szemben.*

— **Gyomor- és bélzavaroknál**, hasüregbeli vérpangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfuvódásnál, gyomorégésnél, felböfögésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél egy-két pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Az orvosok ajánlják.

Ha németül tud, olvassa az **UJ NÉMETORSZÁG** lapjait és könyveit, hogy az ottani tényleges helyzetről meggyőződhessen. 1 hónapra

Völkischer Beobachter, Hitler napilapja 7.86 P
Der Angriff, a munkafront napilapja . 7.10 „
I. B., a párt nagy képes hetilapja . . . . 1.87 „
Der SA. Mann, az SA. képes hetilapja . 1.50 „
Die H. J., a Hitler ifjúság hetilapja . . . 1.50 „
Ns. Funk, a nagy, képes rádió hetilapja 1.50 „
Das schwarze Korps, az SS. hetilapja . 1.50 „
Der Stürmer, a nürnbergi SS. hetilapja 1.50 „
Nationalsozialist Monatshefte . . . . . . 1.86 „
Ns. Landpost, nagy mezőg. képes hetilap 2.18 „

Mutatványszámok díjtalanul! Rendeléseknél az összeg is beküldendő! Előfizető-gyüjtők és viszonteladók kerestetnek. Érdeklődéseknél válaszlev.-lap csatolandó. TANKOVICH JÓZSEF, a NSDAP. közp. kiadóvállalatának ügyvivője, Kaposfüred (Somogy megye).

Nyilt levelezőlap

T. Uj Magyarság
Budapest
Rákóczi út 30

SVEN HEDIN MÁSODIK ELŐADÁSA

A kiváló svéd felfedező, aki Bayer-Krucsay Rezső dr. svéd főkonzul vendége, vasárnap délután fél 4-kor a Zeneakadémiában tartja második előadását. Az előadást követően a magyar rádió interjut közvetít Sven Hedinnel: húszperces időtartammal iktatja a beszélgetést programjába.

GÁZSICSÖKKENTÉSEK EGY SZINHÁZNÁL

Kedves Nyílt Levelezőlap-rovat: Itt szeretném elpanaszolni valamennyi kollégámnak és kolléganőmnek ügyét, amely bennünket egy társulatnál ért. Anélkül, hogy erre különösebb, vagy látható ok volna, valamennyiünknek csökkenteni kezdik gázsinkat, noha a bevételekre nincs panasz, a darab tetszik a közönségnek, majdnem minden este telt házunk van, úgyhogy a legkínosabb meglepetés ért bennünket, mikor az igazgatóság egyenként letördeli szerény kis fizetésünket. Nem tudtuk megérteni, hogy miért történik ez, hiszen bevételek szempontjából nincs rá semmi ok. Valamennyiünk azt a választ kapja, hogy a színháznak vannak régi adósságai, azokat kell törleszteni, az igazgatóság másként nem tudja megoldani a kérdést, mint úgy, hogy leszállítja egyénenként az anélkül is szerény fizetéseket. Ezt a titulust mi csak kényszerhelyzetben tudjuk elfogadni, de mindenki érzi, hogy ez mennyire igazságtalan. Viszont védelmet sehol sem kapunk. Tisztelettel *egy aktív színész, aki érthető okokból nem írhatja ki a nevét.*

NEHÉZ A SORA A KATALÁN KÉPVISELŐJELÖLTNEK

Kedves Uj Magyarság! Pár nappal ezelőtt hangversenyezett nálunk, óriási sikerrel Pablo Casals, a világhírű csellista. Alkalmam volt beszélgetni vele és mindjárt a bemutatkozásnál kitűnt, hogy nem is Pablonak hívják többé, hanem Pau-nak, aminek magyarázata az, hogy a kiváló művész katalán nemzetiségű és spanyolos hangzású keresztnevét megváltoztatta. Társalgás közben elmesélte, hogy huszonöt évvel ezelőtt felkereste Barcelona leggazdagabb embereit, s arra kérte őket, hogy adjanak össze pénzt egy szimfónikus zenekarra. Egy huncut pezetát sem tudott szerezni tőlük. Végül is saját pénzén szervezte meg a zenekart, amely ma nemcsak a barcelonai zenei élet legkiválóbb intézménye, hanem egyben a katalán nemzeti művészet szolgálatában is áll. Márpedig ez nagyon fontos Katalániában, mert a spanyol forradalmak óta az autonomista nemzeti mozgalom igen nagy mérvet öltött.

A képviselőválasztások alkalmával jelentkezett legerősebb formában a katalán nemzeti szellem felébredése, — mégpedig elég különös módon. A spanyol rendőrök, akik a közbiztonság védelmére voltak kirendelve, meglepetéssel tapasztalták, hogy kiáltozás és újjongás helyett a képviselőjelöltek hívei táncolni kezdtek: a sardaná-t járták, amely görög eredetű tánc, de évszázadok folytan teljesen átment a katalánok vérébe. Mégpedig annyira, hogy úgyszólván minden érzelmüket ki tudják fejezni ezzel a tánccal. De nemcsak a közönség, hanem maguk a képviselőjelöltek is egyes fontosabb kijelentéseiket, vagy éppen azokat, amelyeket a rendőrség miatt el kellett hallgatniok, a sardanával kísérték, illetve fejezték ki. Olyan táncőrület tört ki a választások alatt Katalániában, hogy a rendőrök még a vendéglőkben és zárt helyiségekben is eltiltották a sardaná-t és nem egyszer revolverlövések zajába fúlt a politikai érzelmeket is nagyszerűen kifejező katalán nemzeti tánc. Aminek előtáncosai — a képviselőjelölt urak voltak.

UJHUTÁN ÉPITIK MEG A FŐVÁROS UJ ÜDÜLŐTELEPÉT

Ugylátszik, döntő tanácskozás volt a napokban a fővárosi segítőalap új üdülőtelepének építése ügyében. A városházán Liber Endre alpolgármester vezetésével megbeszélést tartottak, amelyen résztvett Borbély-Maczky Emil főispán, Ronkay István képviselő, Fekete főszolgabíró, Farkas Ákos tanácsnok és Dulácska Jenő, a segítőalap igazgatója. Azt beszélték meg, hogy tudják-e biztosítani a borsodiak az új fővárosi üdülőtelep számára Ujhután a vizet. A vizet a Szinva-patak szolgáltatná, amelyet azonban nagyon igénybevesz a diósgyőri vasgyár és papírgyár is. A borsodi urak kijelentették, hogy a Szinva-patak felhasználásának nincs semmi akadálya, a főváros megbízottai ezt tudomásulvették, úgyhogy most már eldöntöttnek vehető: Ujhután épül meg az új üdülőtelep. Vízvezetéket vezetnek [illegible] egész Ujhutáig. A főváros [illegible] megszerezni az ingatlant, az [illegible] tárgyalásokat már megkezdték a [illegible]velésügyi minisztériummal.

ELNÖK ÚR ÉS MÁS SEMMI

Kedves Uj Magyarság!

Nyomtatott meghívót kaptam, amellyel egy közkedvelt egyesület invitál meg, három nap múlva tartandó társasvacsorájára. Minden tudnivaló kedvesen és gondosan rajta áll a meghívón, majd szószerint így következik:

„Megjegyezzük, hogy az elnöki beszámolón kívül más előadás nem lesz és hogy a megjelentek szórakozására zongora és grammofon áll rendelkezésre."

Ejnye, ejnye, hát csak így natur? Elnöki beszámoló és semmi más? A vendégeket azzal édesgetjük, hogy ősi szokás ellenére, nem lesz sok beszéd? Egy kis fészkelődés se, kéthárom torokköszörülés se, négy-öt tószt se a fehér asztal fölött? Nincs ez rendjén, urak... hogy máris hozzászólásra emelkedjünk.

Letartóztatták Deme Lászlót, a „Legitim királyság“ nemzetgyalázó szerkesztőjét

Szombathely, december 7.

(Az Uj Magyarság tudósítójától.) Deme László ny. századost, az országos felháborodást keltő nemzetgyalázó cikk szerzőjét, *szombaton délben előállították a rendőrkapitányságra és kihirdették előtte az előzetes letartóztatásról szóló végzést.* A rendőrség Deme lakása előtt eddig állandó készültséget tartott, részben azért, hogy az esetleges tüntetők inzultusától megmentse, másrészt pedig, hogy esetleges eltávozásától sem kelljen tartani. Most már a rendőrségnek nem állt módjában az őrszemélyzet tekintélyes részét igénybevenni Deme őrizetére. Ezért Demét saját testi épségének megóvása céljából és esetleges eltávozásának megakadályozása miatt vették őrizetbe.

A végzés kihirdetése után Demét átkísérték az ügyészségre. A szombathelyi ügyészség telefonon további intézkedést kért a győri főügyészségtől, amelynek hatásába tartozik a Deme-ügy. A győri főügyészség először Deme szabadlábrahelyezése mellett döntött, kevéssel később azonban *a győri főügyészség elrendelte újabb letartóztatását.* Deme Lászlót vasárnap szállítják át a győri főügyészség fogházába.

Letartóztatásával kapcsolatosan házkutatást tartottak lakásán, hol különböző iratokat és fegyverviselési engedély nélküli fegyvereket foglaltak le. A város lakossága, amelyet a páratlan nemzetgyalázási ügy állandó izgalomban tartott, *általános megelégedéssel fogadta az ügyészség döntését.*

A győri királyi ügyészség rövidesen elkészíti a vádiratot Deme László ellen, mindkét rendbeli ügyében, miután pénteken tudvalevőleg megindult a bűnvádi eljárás a Legitimista királyság egy *régebbi, s ugyancsak a szabadságharc hőseit támadó cikke miatt.* Deme László ezek szerint rövidesen a győri törvényszék elé kerül a példátlanul nagy feltűnést és a társadalom minden rétegében felháborodást keltő ügyekben,

Lányi Dezső műtermét pozdorjává törte a háztetőről rázuhanó hótömeg

Szombaton éjszaka páratlan baleset történt a *Teréz-körút 25. számú* bérházban. A négyemeletes bérkaszárnya *Löbl* Zsigmond tulajdona, a ház tetején *nincs hófogó.* A földszinten, az udvar egyik sarkában üvegtetővel fedett műterem áll, *Lányi* Dezső szobrászművész műterme. Tizenöt méter hosszú, tíz méter széles a vasbordákkal és vastag üveglapokkal fedett műterem, amelyben a mester nap-nap után a késő éjszakai órákig dolgozik. A tető felett nincsen drótháló, a műterem szabadon áll.

Szombaton a hajnali órákban borzalmas csörömpölésre riadtak a Teréz-körúti bérház lakói: darabokra tört hatalmas üvegtáblák recsegése hallatszott. A lakók kirohantak a folyosókra. Bonta Lukács házfelügyelő rémülten kapott magára kabátot s szaladt ki az udvarra.

— *Szent Isten, a művész úr!*

Élesen sikoltozott egy női hang s az emberek rémülten meredtek a mélybe, ahol *a lezuhanó mázsás súlyú hótömeg pozdorjává törte Lányi Dezső műtermének tetejét.* Mindenki azt hitte az első pillanatban, hogy a művész bent volt a műteremben, hiszen nem ritkán aludt fáradtan munka után asztalára borulva a gipszmodellek között. Lázas percek következtek. Pillanatok alatt előkerült a műterem vasajtajának kulcsa, Bonta Lukács több lakó segítségével behatolt a műterembe, amelynek mélyéről fenyegető fehéren villogott ki a bezuhant hó. Gyorsan hányták ki a havat a műteremből s vitték ki az udvarra egymásután *a lefejezett szobrokat, összetört modelleket, asztalt, székeket.* Egyszerre felkiáltott a házmester:

— *Nincs a fogason a kabátja! Nincs itt a művész úr!*

Bonta Lukács igazat mondott, Lányi mester szombaton korábban ment el műteréből, fáradt volt, hamar hazatért lakására. Az éjszakai mentők azonban nem hagyták abba a munkát, önként kihordták a művész hajlékából a havat és letörölték a nedves szobrokat, gipszmodelleket. Mindenki jól ismeri a házban Lányi Dezsőt és szomorúan, sajnálkozva látták, hogy a *műteremben semmi sem maradt épen.* Tizenkét méter hosszúságban szakadt be az üvegtető, az acélbordák, mint gyufaszálak, törtek össze a roppant súlyú hótömeg alatt. Már erősen bent jártak a reggelben, amikor kihordták az összes havat a műteremből s megkezdhették a padlón a víz felszárítását. A tetőről csorgott a piszkos hólé, ezért ideiglenesen ponyvát feszítettek a beszakadt üveg helyére.

Még dolgoztak a műteremben az önkéntes mentőcsapatok, amikor megérkezett Lányi Dezső. Valaki telefonált a lakására, kétségbeesetten sietett a Teréz-körúti műterembe. Amikor meglátta az összetört szobrokat, a tönkrement berendezést, halottsápadt lett s reszkető kézzel simította végig homlokát. Azután fáradtan legyintett maga elé:

— *Mindennek vége...*

Az Uj Magyarság szombaton felkereste a mestert az összetört műteremben.

— Most készültem el a karácsonyi és újévi ünnepekre kapott megrendeléseimmel, — mondotta szomorúan, — *pótolhatatlan kár ért ezzel a szerencsétlenséggel.* Még segédmunkásokat is fel kellett vennem, annyi munkám volt, ez pedig — tette hozzá keserű mosollyal — *nagyon ritka manapság a magunkfajta művészembernél.* És most be sem lehet fedni a műtermet, mert vasárnap lesz s ha fagy jön, az átnedvesedett modellek, amelyeket nem tört össze a hó, mind szétrepednek.

Magába roskadva nézi a *Tűzéremlék* modelljét, a *Mese* gipszmintáját. Utóbbi a Németvölgyi iskola előtt áll.

— Lehetett fél vagón súlyú ez a hó, — mondotta, — bizony ha megint beledolgoztam volna az éjszakába és itt aludtam volna a műteremben, *azt hiszem, most nagyon csendes ember lennék.*

A házmester szerint, vaalmennyien azt hitték az első pillanatban: a művész úr meghalt. A sötétben nem láttak semmit, *a lezuhanó hótömeg elszakította a villanyvezetéket és sötétbe borította a házat.* A városban híre is terjedt, hogy Lányi Dezső életét vesztette a beszakadt műteremben s percenként csengett a művész lakásán a telefon. Barátai rémülten érdeklődtek, mi igaz a szörnyű hírből s megnyugodva hallották, hogy „csak“ a műterem szenvedett kárt, a mesternek nem történt baja. Pedig még *így sem lehet szerencséről beszélni, mert a fővárosban kétségkívül Lányi Dezsőt sujtotta legnehezebben a két napig szakadatlan tartó hóesés.*

M. Zs.

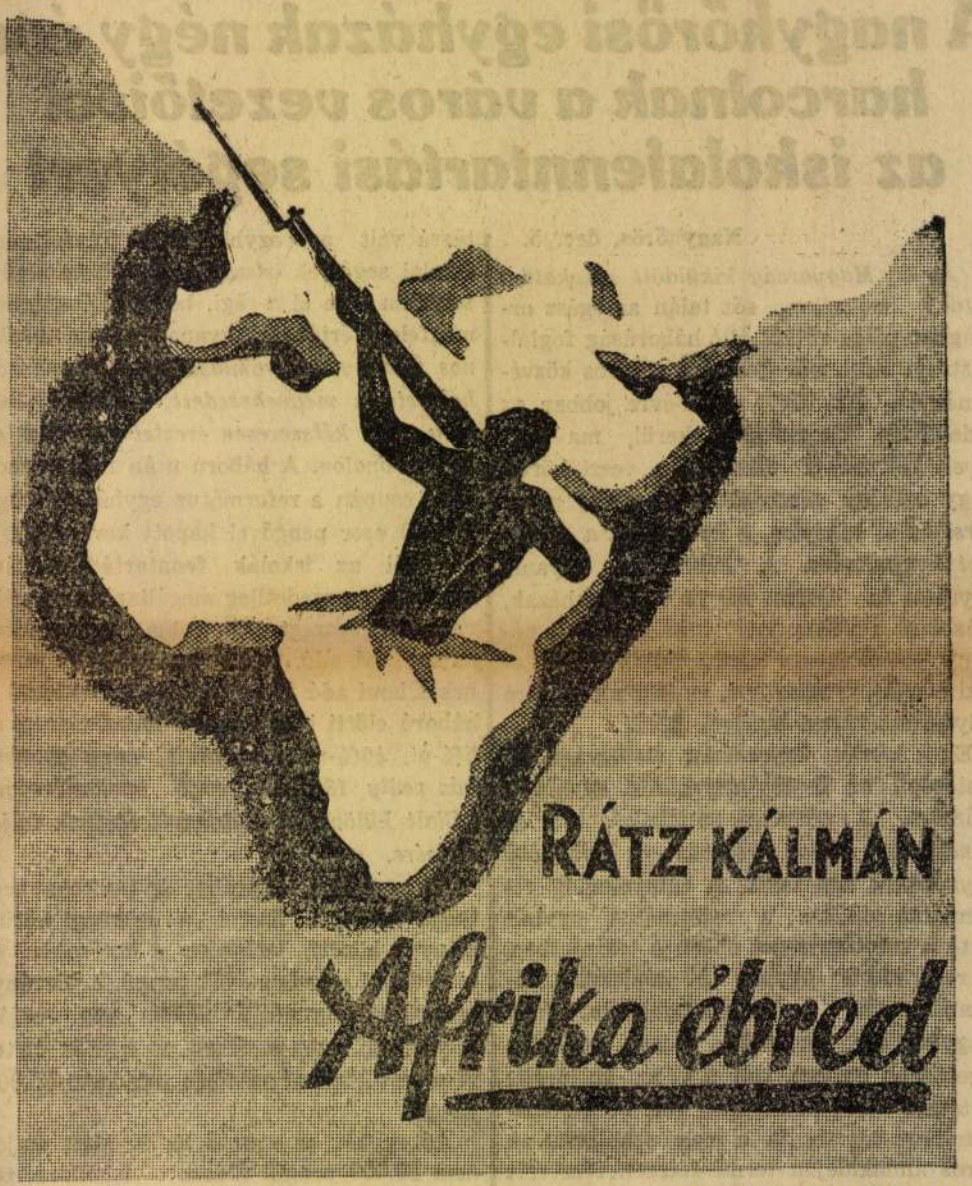

A „fekete földrészen“ talán mindnyájunk sorsa dől el — ezért izzón érdekes ennek a könyvnek minden sora.

Ára 3.— pengő — **Kötve 4.20 pengő.**

DANTE KIADÁS

A francia baloldal tovább folytatja a harcot Laval ellen

Páris, december 7.

A francia közvélemény még mindig teljes mértékben a kamara péntek éjszakai ülésén történtek hatása alatt áll. Laval taktikai művészete kétségkívül diadalt aratott a nagyjelentőségű ülésen, szombatra azonban kiderült, hogy *ez a győzelem távolról sem végérvényes és nem teremtett tiszta helyzetet.* Ellenkezőleg most már nyilvánvaló, hogy a baloldal nem adta fel politikai terveit és *őszinte, nagy kibékülés helyett tovább folyik a küzdelem a francia belső politikában.*

A kamara éjszakai ülésén heves vita folyt a katonai jellegű szervezetek felosztalása és lefegyverzése kérdésében. *A baloldal mintegy kétszáz módosító indítványt terjesztett elő,* amelyek egy részét a kormány ellenezte, de egyszer sem vetette fel a bizalmi kérdést. A helyzet mind zavarosabbá vált, a kibontakozást csak megnehezítette az a körülmény, hogy *a kormány tagjai sem foglaltak egységesen állást.* Az igazságügyminiszter és Herriot között heves jogi viták folytak, az igazságügyminiszter végül kijelentette, hogy *a rengeteg módosítás után már nem ismer rá a kormány javaslatára.* A baloldal leghevesebben azért a módosító indítványért küzdött, amelynek értelmében a szervezetek felosztalása nem bírói testülethez tartozik, hanem a belügyminiszter az államtanács szakvéleménye alapján elrendelheti a felosztalást. *A baloldal ehhez a módosításhoz többséget szerzett, a javaslatot a módosító indítvánnyal fogadták el.* A szavazás során a többség a baloldal soraiból került ki, a jobboldal és a közép újból a hajdani baloldali párt-kartellel találta szemben magát.

A jobboldal kétségkívül elégetlenül látja ezeket az eseményeket, már az ülésen többen szemére vetették a kormánynak, hogy nem tudott példát adni a bátorságból és őszinteségből. *Az éjszakai események megrendítették a kormányt támogató pártok egységét.* A kormány egyelőre nem ingott meg, de a nagy kibékülés pénteki hangulata eltűnt, a jobb- és baloldal megint két ellenséges táborban néz farkasszemet egymással.

A most elfogadott törvényjavaslatok kedden kerülnek a szenátus elé. Azt hiszik, hogy a szenátus újból a kormányjavaslat eredeti szövegét fogadja el, és visszautasítja a baloldal módosítását. Lehetséges, hogy Laval a kamarában, a javaslatok második olvasásánál, egyes pontokra nézve újból felveti a bizalmi kérdést.

Ybarnégaray képviselő, akinek felszólalása lehetővé tette a kormányjavaslatok előterjesztését, szombaton nyilatkozatot tett. Hangoztatta, hogy a tűzkereszt- szövetség általa tolmácsolt önzetlen ajánlatára a baloldal újabb támadással válaszolt. A baloldal a tűzkereszt feloszlatására törekszik, de *saját szervezeteit nem akarja feloszlatni.* Amennyiben a javaslatokat végleg a szocialisták által javasolt módosítással fogadják el, *a tűzkeresztesek visszanyerik cselekvési szabadságukat.*

MONTECARLO — **HOTEL RAVEL**
MODERN HÁZ — A TENGERPART közelében. Külön konyha. Mérsékelt árak.

4,000 KÉZIMUNKA
ötlet és terv 1 év alatt!
Pompás, művészies
SZŐNYEGAJÁNDÉK
Ezt nyujtja Önnek is
Tündérujjak
Az évi P 14.40 előfizetési díj, RÉSZLETEKBEN IS FIZETHETŐ.

T. TÜNDÉRUJJAK
Bpest, Szervita-tér 3. Tel: 81-8-40.
Mutassák be nekem is díjtalanul a szőnyeget. Küldjenek mutatványszámot és részletes ismertetést.
Név _____
Foglalkozás _____
Cím _____

Az Est londoni szerkesztőségének ma déli telefonjelentése

a három hatalom első konferenciájáról

London, július 23
(Az Est londoni szerkesztőségének telefonjelentése)

A híres Downing Street 10. számú házban, az angol miniszterelnöki palotában

ma ½11-kor ült össze a locarnói hatalmak csonka konferenciája.

A tanácskozás színhelye a miniszterelnökség kis tanácsterme, ahol szigorúan zárt ajtók mögött találkoznak Anglia, Franciaország, Belgium miniszterelnökei és külügyminiszterei. Blum francia miniszterelnök a bizonytalan spanyol helyzet miatt nem szívesen hagyja el hosszabb időre Párizst, csak ma repült Londonba feleségével, aki sohasem marad el férje oldaláról a politika nagy napjain. Blum a megnyitóülésen nincs is jelen, csak délután kapcsolódik bele a tanácskozásokba.

A mai tanácskozás igen jelentőségteljes, mert ez

az első közvetlen érintkezés a baloldali francia és a konzervatív angol kormány között.

Hangoztatják Blum kormányrajutása óta, hogy az együttműködés Anglia és Franciaország között harmonikusabbá válik; a mai nap dönti el, hogy ez a feltevés beigazolódik-e. Új ember Londonban Spaak, a fiatal belga külügyminiszter.

Az angolok nem a mult felhánytorgatását, hanem a jövő előkészítését tekintik a tanácskozás céljának. A mai helyzetben is optimisztikusan ható elgondolások szerint a londoni konferencia

a nemzetközi megbeszélések egész sorát

vezeti be. Szeptemberben vagy októberben következik az öthatalmi konferencia Németország és Olaszország bevonásával, amely a nyugateurópai helyzetet stabilizálja, új alapon. Egy hónappal később általános európai konferencia következik, hogy a Közép- és Kelet-Európában vajudó kérdéseket a megoldás felé vigye.

Megegyezéses revízió

A magyarok számára érdekes a Times vezércikke, amely a törökök sikerét a dardanellai konferencián biztató példaképpen állítja a békeszerződésekkel elégedetlen nemzetek elé. »Revision by consent« a cikk címe, »Revízió megegyezés útján«.

Miután a ma összeülő három ország államférfiai az alapvető kérdésekben már megegyeztek egymással, a mai konferencia célja elsősorban a Németországnak és Olaszországnak elküldendő meghívás megszövegezése. A franciák és az angolok között vannak ugyan ellentétek, de azt hiszik, hogy sikerül ezek elsimítása, úgyhogy a londoni találkozás

ma éjszaka vagy legkésőbb holnap délben már véget is ér,

kérdés, hogy egyáltalában sor kerül-e a francia nagykövet holnap délben kitűzött bankettjére. Angol részről a miniszterelnökön és külügyminiszteren kívül a németek előtt különösen rokonszenves a megbeszéléseken lord Halifax.

A formális konferenciának nagyobb jelentősége a három nyugateurópai állam demokrata államférfiai között tartandó bizalmas tanácskozások és megbeszélések sora. Németország egyelőre mérsékelt bizalmatlansággal, Olaszország tüntető egykedvűséggel néz a londoni tanácskozás elé. Az olaszok a jövőt várják, amikor az alsóház parlamenti vitái kapcsán Eden állítólag bejelenti Anglia megtorlásos politikájának végét és bejelenti az Olaszországot elidegenítő rendszabályok, különösen az olaszellenes kölcsönös védelmi szerződések végét, amely helyett majd ősszel az olaszokat is kielégítő általános földközitengeri paktum következik.

»Eden bolond«

Eden ezirányú törekvéseit azonban nem kísérik általános bizalommal, így a Daily Mail mai vezércikke is támadja a külügyminisztert. »Foolish Eden« a cikk címe és lord Rothermere lapja kifejti, hogy miért tartja bolondnak Eden politikáját. A Franciaországgal való tanácskozások helyett a Németország felé való közeledés volna az egyetlen helyes út. Kétli, hogy egyáltalában sikerül-e a mostani alapon Németország és Olaszország bevonása a további konferenciákba.

Kormánykörökben viszont a ma megszövegezett meghívás után

biztosra veszik, hogy Hitler és Mussolini bekapcsolódik az európai újraépítés munkájába

és szeretnék, ha minél hamarabb megindulna a történelmi jelentőségű konferenciasor, úgyhogy a Népszövetség szeptembervégi ülésszaka már elért eredmények jegyében álljon.

Ezzel szemben Berlin és Róma szívesebben látná, ha a népszövetségi ülésszak után kerülne sor a konferenciákra, miután a szeptemberi ülésszakon a Népszövetség reformja van napirenden. Kérdésnek tekintik, hogy valóban el vannak-e határozva a népszövetségi államok a multtal való gyökeres szakításra és eredményesebb új utak követésére. Mindenesetre a mai konferencia nagyjelentőségű fejlődés bevezetője lehet, de az is lehetséges, hogy belefullad a meddő formalitásokba.

R. L.

A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a természetes Ferenc József keserűvízzel — reggel éhgyomorra egy pohárral — alaposan kitisztítja. Az orvosok ajánlják.

Nyilatkozatok a készülő kerékpárrendeletről

— Az Est tudósítójától —

Megírta tegnap *Az Est*, hogy a készülő kerékpárrendeletnek — amely kötelezővé teszi a kerékpárbiztosítást és a rendszámozást — nagy ellenzéke van.

A belügyminisztériumi ankéton *Schimanek* Emil, a közlekedési bizottság elnöke rámutatott arra, hogy *nincs másról szó, mint 450.000 kerékpáros megsarcolásáról.*

Beszéltünk *Schimanek* professzorral, aki a nagy biciklista-problémáról így beszél:

— Elsősorban kijelentem, hogy *a közlekedés rendjén* a rendszámozás nem igen fog segíteni. De nem helytálló az a vélemény sem, hogy a kerékpáros azért közlekedik szabályellenesen, mert nem kell félnie attól, hogy megbüntetik. A valóság az, hogy

a kerékpárosok nagyrésze fegyelmezetlen és könnyelmű,

ezen az állapoton véleményem szerint nem rendszámozással, hanem a kerékpárosok és gyalogosok alapos *kioktatásával* kell segíteni.

— Szóval méltóságod nem híve a kötelező biztosításnak és a rendszámozásnak?

— Kérem, a lopás megakadályozása nem közérdek, — mondja Schimanek Emil — hanem tisztán *a tulajdonos érdeke.* A jelenleg használatban lévő drótkötélből készült biztosítók a kerékpárlopást oly mértékben, mint ahogy azt a rendszámozás tenné, máris *megakadályozzák. Aki tehát a kellő gondossággal lezárja kerékpárját, attól nem lopják el.* Tekintettel arra, hogy a kötelező biztosítás bevezetésével

sok esetben felmerülhetne a gyanú, hogy a kerékpáros szándékosan hagyta ott kerékpárját

azért, hogy a biztosítási összeget megkapja, nagyon valószínű, hogy a kerékpárbiztosítás *más irányba fog terelődni.* De véleményem szerint *a kötelező biztosítás halvaszületett, lehetetlen gondolat.*

— Miért?

— Nekem az az impresszióm, hogy a kerékpár rendszámmal való ellátása és a kötelező biztosítás pusztán a kerékpárszövetségnek volna jó, mert itt körülbelül

egymillió pengő

bevételről van szó. De azt sem tartom helyesnek, hogy a felügyeleti jogot és az adminisztrációt a kerékpáros szövetségre bízzák, mert kétségtelen, hogy a szövetség erre a hatósági feladatra csak akkor vállalkozik, ha haszna van belőle.

A kerékpárkereskedők országos egyesületének képviselője,

Láng Imre elnök a megbeszélésen *az új rendszer bevezetése mellett* szólalt fel és annak szükségességét a kereskedelem érdekében hangoztatta.

Beszéltünk a gyáriparosok képviselőivel,

akik félnek attól, hogy az új rendszer *visszavetné az ipart és kereskedelmet* úgy, mint annakidején a kerékpáradó tette.

Egy boyvállalat vezetője

így nyilatkozott:

— *Nekünk elsőrendű létérdekünk, hogy az új kerékpárrendeletet életbeléptessék.* Számunkra ez nagy évi kiadáscsökkentést jelentene, mert nem kellene az ellopott bicikliket 30—40 pengőért pótolni, hanem újat kapnánk a biztosítótól évi 2.56 pengőért.

Megszólítottunk egy kerékpározót,

aki elmondotta, hogy *vidékről jár be* és bizony a nagy kerékpározó tömegeknek az új kerékpárrendelet *súlyos terheket róna a nyakába.* A kerékpározók már arra gndolnak, hogyha az új rendeletet életbeléptetik, akkor leszállnak a nyeregből *és gyalog vagy villamoson* járnak majd munkahelyeikre.

„Feltámadt" a ravatalon egy villámsujtott kisfiú

Debrecen, július 23
(Az Est tudósítójának telefonjelentése)

Hírt adtunk arról, hogy egy debreceni gazdálkodó *két gyermekét a villám agyonsujtotta apjuk szemelátára.* A szerencsétlenség ügyében most nagyon érdekes fordulat történ. *Fábián* Imre debreceni gazdálkodó szekerével a Hortobágy közvetlen közelében levő birtokára hajtott és magával vitte *15 éves Margit és 11 éves Imre* nevű gyermekét. A szekér a két gyermekkel *egy szalmakazal mellett állt meg.* Hirtelen vihar tört ki, egy hatalmas villámcsapás a szekérbe sujtott, porráégette a szekeret.

agyonsujtotta a két lovat és látszatra a két gyermeket is.

akik közül az egyik, a 15 éves Margit, súlyos égési sebekkel volt tele. Az esetet jelentették a debreceni ügyészségnek, amely *megadta a temetési engedélyt.* Csaknem 24 óra mulva, amikor *a két gyermeket már el akarták temetni,* nagy meglepetéssel vették észre, hogy *a 11 éves Imre lélegzik.* Először nem akartak hinni szemeiknek, de az élesztési kísérletek eredménnyel jártak, *a kisfiú közel 24 órás eszméletlenség után magához tért.*

Tüzetesen megvizsgálták orvosilag a kisleányt is, rajta azonban *már nem lehetett segíteni, meghalt.* A fiút bevitték a debreceni gyermekklinikára. Utközben annyira magához tért, hogy *a klinikára már a saját lábán ment be.* Itt megvizsgálták és megállapították, hogy a gyermeknek

a villámcsapás következtében semmi baja,

csupán a karját fájlalja még.

GIBBS INSECTOL
szúnyog-
csípés ellen
a legtökéletesebb szer A viszketés azonnal enyhül, a daganat hamar eltűnik.
Tubus 1.— pengő. Mindenütt kapható

HÍREK

— **Duhamel, a nagy francia író magasztalja a magyarokat.** Georges *Duhamel*, a nagy francia író, ki legutóbb a szellemi együttműködés bizottságának budapesti ülésszakán résztvett, most az egyik nagy francia vidéki lapban, az *Echo du Nord*-ban cikket írt, amelyben a francia akadémia új tagja elsősorban arról ir, hogy *Franciaország legjobb szövetségese a francia irodalom*, mert ez terjeszti Európaszerte a francia nyelvet és ezzel együtt Franciaország szeretetét és megbecsülését. Legutóbb Emile *Schreiber* Budapestről visszatérve, a *L'Illustration* hasábjain budapesti beszámolójában ugyancsak megállapította, hogy *Budapesten feltűnően sokan beszélnek franciául* és számosan oly tökéletesen, hogy született franciáknak hihetné őket az ember. Georges *Duhamel* most ugyanerre a megállapításra jut a magyarokkal kapcsolatban az *Echo du Nord* hasábjain.

Hangsúlyozza, hogy ennek különösen nagy jelentősége van manapság, amikor arról beszélnek, hogy a francia nyelv elvesztette vezetőszerepét. Elismeri, hogy *a kereskedelmi életben és talán a mérnöktudományban* tényleg az angol és a német vette át a francia szerepét, viszont rájött arra s éppen Budapesten látta, hogy *a társadalmi érintkezésben a francia nyelv ma is kivételes helyzetet foglal el.* Budapesten Georges Duhamel megfordult több polgári és patriciuscsalád házában és mindenütt azt tapasztalta, hogy *mindenki a legnagyobb könnyedséggel beszélt franciául*, mintha csak ez lenne az anyanyelvük.

Áradozó szavakkal számol be a kiváló francia író *a magyarok legendás vendégszeretetéről és híres udvariasságáról*, de még ennél is fontosabbnak tartja azt, hogy akivel csak beszélt, az hosszabb-rövidebb ideig Franciaországban élt. Sajnálkozásának ad kifejezést, hogy többnyire *az idősebb korosztályokból kerültek ki a franciául beszélő magyarok*, de ennek magyarázatát abban keresi, hogy ma Franciaország olyan drága, hogy az ifjú emberek közül csak nagyon kevesen engedhetik meg maguknak a franciaországi utazást.

Az öregebb korosztályok még akkor kerültek ki, amikor a frank drágasága ezt nem tette lehetetlenné, a fiatalok azonban már nem voltak ilyen szerencsés helyzetben. Georges Duhamel budapesti tapasztalatai alapján követeli, tegyék lehetővé, hogy a fiatal generációk is megismerjék és megszeressék Franciaországot, mert a francia nyelv a legjobb szövetségese Franciaországnak.

— **Sok eltűnést jelentettek be ma a főkapitányságon.** Ma délelőtt a főkapitányságon a következő eltűnéseket jelentették be: *Pantericz* Ferenc tököli lakos bejelentette, hogy 16 éves fia, *Pantericz* Sándor két héttel ezelőtt eltünt. Apjának az a gyanuja, hogy a fiú *bűntény* áldozata lett. *Kiefer* Jánosné tisztviselőnő Váci ucca 63 alatt levő lakásáról, *Farkas* Ferenc 17 éves kifutó augusztatelepi lakásáról tünt el. Farkas Ferenc cédulát hagyott hátra, amelyben megírja, hogy azért tünik el, mert *a szomszédasszony megszégyenítette. Kormány* László 12 éves tanuló augusztatelepi Bodraköz 2 C alatt lévő lakásáról, *Gulácsy* Miklós 15 éves tanuló Podmaniczky ucca 65 alól, *Bartós* József 37 éves vendéglős Vezér ucca 188 alól tünt el. *Molnár* Ilona 15 éves leány Mádi ucca 53. szám alatt levő lakásáról tünt el, egy cédulát hagyott hátra ezzel a szöveggel: *»Nem érdemes élni«*. A rendőrség az eltünteket keresi.

Délelőtt: subalpin strandfürdő
Este: vacsora a teraszon!
Svábhegyi Szanatórium

— **Győr város közönsége üdvözölte az angol királyt megmenekülése alkalmából.** VIII. Edvárd szerencsés megmenekülése alkalmából dr. *Späth* Gyula győri polgármester ezt a táviratot küldte az angol uralkodónak: *»Felségedet, nemzetünk nagy barátját, szerencsés megmenekülése alkalmából Győr város közönsége nevében meleg szívvel és hódolattal köszönti: a Polgármester.«*

VIII. Edvárd

— **Majdnem megölte anyjának halálhíre.** Tegnap este a *Fő* ucca 41. számú ház előtt összeesett egy munkáskülsejű férfi. Kihívták hozzá a mentőket, akik első segélyben részesítették. Amikor jobban lett, megmondta, hogy *Horváth* Lajosnak hívják, 35 éves szállítómunkás, a *Szabolcs* ucca 11. számú házban lakik. Odament tegnap este munkából. Otthon megtudta, hogy édesanyja, akit az Erzsébet-kórházban ápoltak, meghalt. Be akart menni a kórházba, *útközben azonban az izgalomtól összeesett.*

— Vigyenek valahová, doktor úr, — mondta a mentőorvosnak — mert *ha magamra maradok, öngyilkos leszek.*

Ezért a mentők a főkapitányságra vitték, ahol néhány órát töltött Horváth Lajos. Amikor kissé megnyugodott, kijelentette, hogy *öngyilkossági szándékáról lemond*, mire elbocsátották.

— **Közbotrányokozásért eljárás indul egy soproni úrileány ellen, mert shortban ment a templomba.** *Sopronban* nagy feltünést keltett, hogy az egyik legtikkasztóbb kánikulai napon *egy szőkehajú fiatal leány sötétkék rövid nadrágban, úgynevezett shortban és piros blúzban jelent meg a Domonkosok templomában*, ahol a hivők nagy megbotránkozással nézték.

Amikor a fiatal leány kijött a templomból, egy rendőr állította meg, felírta a nevét és egyéb személyi adatait. Kitűnt, hogy a leányt *V. M.*-nek hívják, 19 éves. A rendőr felszólította az úrileányt, hogy a legsürgősebben öltözzön fel, egyúttal azonban *közbotrányokozás* miatt megtette ellene a feljelentést. Dr. *Serény* István rendőrkapitány kihágási büntetőbíró a legközelebbi napok egyikén tárgyalást tűz ki a kétségkívül nem mindennapi ügyben.

— **Mese az írógépről.** Negyven év előtt egy angol milliomos, akinek legnagyobb szenvedélye az volt, hogy berendezze *»a tökéletes hotelt«*, Devonshireban szállodát vásárolt. Új személyzetet szerződtetett, közöttük *Madelaine Kennellyt* is, aki mint *gépírókisasszony* kezdte a karrierjét, de olyan kitünő munkaerőnek bizonyult, hogy már két év mulva John *Hollman* őt tette meg igazgatónak. *A 84 éves milliomos most meghalt és végrendeletében az egész hotelt az egykori gépírókisasszonyra hagyta. Az ajándék értékét 300.000 pengőre becsülik.*

x **Elrontott gyomor** és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes *»Ferenc József«* keserűvíz igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. Orvosok ajánlják.

x **Parfőm?** Igen, ön a drága parfömöt takarékosan alkalmazza, de ha egész testét be akarja vonni azzal a gyengéd, tartós illattal, amely bájának és egyéniségének befejezettségét jelenti, ehhez *»Lady« Chat Noir* kölnivízre van szüksége.

x **Rabja lesz az új** *»Automenth«* habzó szappanmentes száraz fogkrémnek, aki csak egyszer is megpróbálja. Egyesít fogszappant, szájvizet, fogkrémet. Olcsó, kiadós, **frissít, fogakat fehérít.**

A NAGY MAGYAR MESTER, Rippl-Rónai József szobrát, Kaposvár város számára megmintázta Lányi Dezső szobrászművész

— **Életmentésért kormányzói kitüntetést kapott egy szekszárdi gimnazista.** *Szekszárdról* jelentik: A kormányzó *Gavra* Lajos szekszárdi gimnazistának élete kockáztatásával véghezvitt bátor életmentéséért *bronzérdemérmet* adományozott.

— **Mellbelőtte magát a reménytelen szerelmes és meghalt.** *Bajáról* jelenti tudósítónk: *Mészáros* József 23 éves bajai folyamőr a laktanyában szolgálati pisztolyával *mellbelőtte magát.* Tettének oka: reménytelen szerelem.

— **A nagybaracskai kerületnek a közigazgatási bíróság által elitélt jegyzőit és tanitóit törölték a választói névjegyzékekből.** *Bajáról* jelentik: Mint köztudomású, a közigazgatási bíróság a nagybaracskai mandátum átitélésével kapcsolatban *Mayer* Márton györgypusztai jegyző és *Fejes* Ferenc györgypusztai tanító választói és választhatósági jogát 5—5 évre felfüggesztette. *Major* Sándor bátmonostori tanító, volt választási elnök, aktiv és passzív választói jogát az elkövetett törvénytelenségek miatt 2 évre függesztette fel a közigazgatási bíróság. Az ítéletet július elején kapta meg a vármegye s most megtörtént az intézkedés. A törvénytelenségeket elkövetőket a megyei központi választmány *törölte 5, illetve 2 évre a választási névjegyzékből.* Az ellenzék azonban *fegyelmit* is követel velük szemben.

— **Július 27-én forgalomba kerül az »Avas« cigaretta.** A m. kir. Dohányjövedék Miskolc ünnepi hetére új szivarkát gyártott, az »Avas«-t, melyet csak Miskolcon hoz forgalomba. Az »Avas« szivarka doboza Miskolc város sárga-piros színeit viseli. Minden szivarka hártyapapírján ott látható az aranynyomású avasi ősi torony és alatta az Avas felírás. A doboz hátsó oldalán gyönyörű záróbélyeg van, ugyancsak az ősi avasi torony rajzával. Az »Avas« szivarka bár finomabb dohányból készült, mint az »Extra«, mégis csak 5 fillér darabja Egy doboz ára, melyben 20 darab szivarka van, *egy* pengő. Az »Avas« szivarka Miskolcon július 27-én kerül forgalomba.

— **Gyilkolt, négyévi fogházat kapott.** *Egerből* jelentik: Az egri törvényszék szüneti tanácsa dr. *Gálbory* József törvényszéki elnök elnöklésével most tárgyalta egy 18 évet még be nem töltött fiatalkorú földmives bűnügyét, aki Gyöngyöstarján községben ez év június 7-én úgyszólván minden ok nélkül *szíven szúrta és megölte Szalay János nevű 18 éves legénytársát.* A főtárgyaláson a fiatalkorút szándékos emberölés vétsége miatt *négy évi fogházbüntetésre* ítélték, amelyet a fiatalkorúak fogházában kell kitöltenie.

42 éve a világot uraló eredeti angol **THE CHAMPION kerékpárokat** 20 P saját készítésü kitünő **Royal Star kerékpárokat** havi 16 pengős részletre, **kerékpár-alkatrészeket** bármely gyártmányú kerékpárhoz **nagybani eredeti gyári árban.**
LÁNG JAKAB és Fia kerékpár- és guminagykereskedők, Budapest, VIII., József körút 41. Képes árjegyzék ingyen

— **Nagy pusztítást okozott a vihar Bácsmegyében.** *Bajáról* jelentik: Kedden este Bácsmegyében *rettenetes erejű vihar pusztított*, amely igen súlyos károkat okozott. A vihar főként *Hercegszántó* határában pusztított nagy erővel. Expresszvonat sebességével száguldott a szélvihar, amely fákat csavart ki tövestől és a gyümölcsöskerteket valósággal letarolta. *Némely kertben mázsaszámra állt a lehullott gyümölcs.* Máshol a gyümölcsfák koronáit sodorta le, igen sok tanyának nemcsak kéményét, hanem egész tetőzetét elvitte. A mezőn learatott gabonát, amely keresztekben feküdt, a vihar ereje szétszórta, megsemmisítette. Vannak olyan helyek, ahol *a kár százszázalékos.* Még szerencsének mondható, hogy a legtöbb helyen már *kicsépelték a gabonát* és így a vihar már csak kevés gabonát talált a tarlón. *A kapásnövényekben azonban a kár százszázalékos.* Ugyancsak nagy vihar pusztított Bácsalmás környékén.

— **Néhány szó a fekete korsós ipar pusztulásáról.** *(Levél a szerkesztőhöz.)* A következő levelet kaptuk:

»Nagy érdeklődéssel olvastam a mohácsi fekete korsós ipar pusztulásáról szóló cikküket. Valóban érthetetlen előttem, hogy a kitünő vízhütő tulajdonsággal bíró mázatlan agyagkorsókról, melyeknek kétségtelenül legtetszetősebb válfaja a mohácsi fekete korsó, oly kevesen tudnak mínálunk. Mert ha tudnának, úgy bizonyára használnák azokat. Hiszen nem mindenkinek telik jégre. Legyen szabad idéznem a Magyar Természettudományi Társulat kiadásában megjelent *»Az otthon és gazdasága«* című művet, melynek 310. oldalán a következők olvashatók:

»A hütésnek bizonyos célokra, különösen ivóvíz és italok frissentartására alkalmas egyszerű módja *a mázatlan agyagkorsóban való tárolás.«*

Kérdem, mennyivel csökkenthetnék a háziurak a nyári hónapok vízszámláit, ha lakóiknak ingyen adnának ilyen mázatlan korsókat, hogy ne kelljen a vizet folyatniok, ha egy korty hideg vizet akarnak inni? Kiváló tisztelettel *Jaritz András*, II., Pázsit ucca 12.«

— **A dinanti polgári mártirok emlékműve.** *Brüsszelből* jelentik: Augusztus 23-án leplezik le Dinantban »a belga polgári lakosság mártirjainak szobrát«. A szobor másfél éves, pufók, meztelen gyermeket ábrázol, esküre emelt kézmozdulattal, amint a szegény csöppség esküszik, hogy *»Én nem voltam franktirőr«*. Az emlékművet a világháborúban, a németek által, franktirőrködés, vagy annak gyanuja miatt kivégzett belga áldozatok emlékére 1914 augusztus 23-ának huszonkettedik évfordulóján leplezik le, mert *ezen a napon vonultak be a német csapatok Dinantba*, ahol a polgári lakosság lövésekkel fogadta az ellenséges csapatokat.

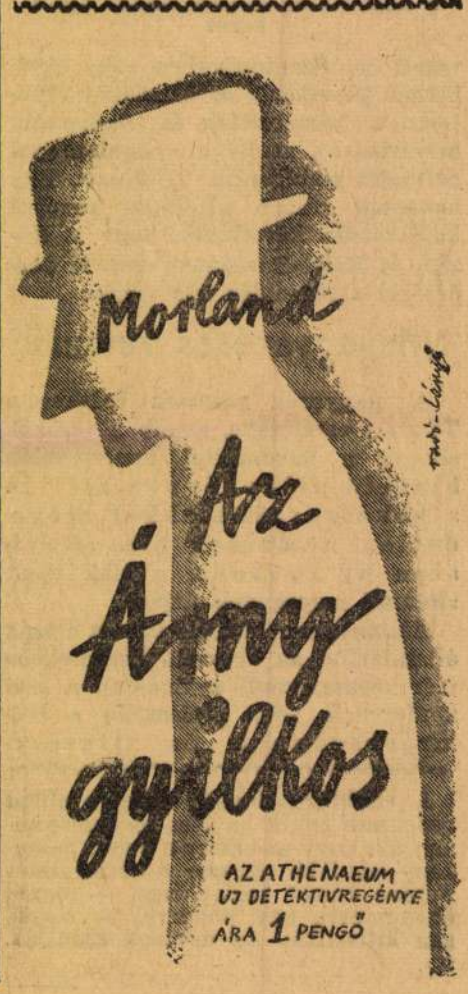

— **Százéves Arad, de a románok nem ünneplik.** *Aradról* jelentik: Arad százéves. 1834-ben, száz évvel ezelőtt kapta a szabad királyi nemes város címet. *A jubileumot nem ünneplik meg.* Egyelőre legalább is semmiféle intézkedés nem történt, sőt *lefújták* az aradi kereskedők által kezdeményezett *Aradi Hét*-et is.

— **Csánky Dénes gyüjteményes kiállítása.** Kilenc évig nem rendezett önálló kiállítást *Csánky* Dénes, csak csoportkiállításokon vett részt időnként néhány képével. Most, kilenc év után, a *Nemzeti Szalon* összes termeiben mutatja be csaknem évtizedes visszavonultságának eredményeit. Kiállítása fejlődésről, skálájának kiszélesedéséről számol be. Ezt a fejlődést szemlélteti a kiállítás: a szélső oldaltermek régebbi, cizellált impresszionisztikus-realista kis akvarelljeitől a nagy középterem meggyőző erejű olajképeiig. Ezek az utóbbiak a legszebbek. Nem lehet egyetlen iskolába sem besorozni ezeket a képeket, melyekben sok művészeti törekvés végeredményei találkoznak közös alapon, az impresszionizmustól az új tárgyilagosságig. Mély líra egyesül tartózkodó fegyelemmel a kiváló művész tájképein, melyeken a föld barnaságának, a fű és a fák zöldjének sok finom tónusa és árnyalata bontakozik ki. A lírai mondanivalót páthoszmentes egyszerűséggel fejezi ki Csánky ecsetje. Kiállítása művészi élményt jelent. *(b.)*

— **Életúntak.** A Lujza utca 1. számú ház előtt pénteken délután összeesett *Halász* József 22 éves egyetemi hallgató. A mentők megállapították, hogy a fiatalember nagymennyiségü aszpirinnal *megmérgezte magát.* A mentők a Rókusba szállították. — *Sutka* Júlia 15 éves leány Kispesten, az Ülői út 55. szám alatt szombatra virradó éjszaka 20 gram aszpirinnal *megmérgezte magát.* A mentők a Rókusba szállították. — *Fejes* Jolán 31 éves varrónő Pestújhelyen, a Szücs István utca 40. számú házban ismeretlen méreggel *megmérgezte magát.* Amikor rátaláltak, *halott volt.* — Ma hajnalban egy Pestszentlőrincről Budapestre haladó villamoson hirtelen *rosszul lett és elvesztette eszméletét egy fiatal leány.* Amikor magához tért, a kalauz rendőrnek adta át. Megállapították, hogy a lányt *Sutka* Ilonának hívják, 15 éves, Pestszentlőrincen a *Batthyány ucca* 12. számú házban lakik. Elmondotta, hogy *az éjszaka nagymennyiségü aszpirinnel megmérgezte magát.* Nem akarta elárulni, hogy miért akart meghalni. A kispesti kapitányságról a Rókus kórházba szállították.

— **Eötvös József-emlékünnep.** A *Magyarországi Tanítók Eötvös Alapja* báró *Eötvös* József halálának évfordulója alkalmából pénteken délelőtt *emlékünnepélyt* rendezett. Az ünnepélyen megjelentek báró *Eötvös* unokái: báró *Inkey* Pál és József, továbbá dédunokája, báró *Inkey* Péter. Az ünnepi beszédet *Pekár* Gyula tartotta.

— **A legnagyobb u'ságírói bravur a Színházi Élet Operabál száma. Ma jelent meg.**

OTIMABI

A debreceni iparosok keserves fájdalmáról szólt gróf Bethlen István abban a kis beszédben, amelyben Debrecen iparos-társadalmát ajánlotta a miniszterelnök figyelmébe. — Gömbös miniszterelnök válaszában hangsúlyozta, hogy a kormány már ki is dolgozta konkrét programját az iparosproblémák megoldására és ennek alapján keresztülviszi az iparos-társadalom érdekében szükséges intézkedéseket. Konkrét program és konkrét intézkedés — ez az, amire az iparos és vele együtt az egész magyar közgazdaság vár. Program: amely már intézkedés is és intézkedés: amely megvalósult program. Azt is kérik többek közt az iparosok, hogy az OTI és MABI járulékhátralékra adott törlesztési kedvezmény lehetőségét a baleseti hátralékra is kiterjesszék. Jogos kívánság: és nem az egyetlen jogos kívánság az OTI és MABI dolgában. Jogos kívánság, hogy az OTI és MABI még akkor is segítsék az ipart, ha... segíthetik. Ha — például — háziuraságra vágyódnak. De segítség-e az, ha az OTI és a MABI házat vásárol — ahelyett, hogy házat építene?

Végre is nem az ingatlanforgalom fellendítése ezeknek az intézeteknek a célja, hanem — az építkezés fellendítése. Az OTI és a MABI nemcsak akkor teljesít szociálpolitikai hivatást, ha járulékot kér, vagy fizet, de akkor is, ha — építkezik. Az iparosság teljesen méltányolja ezt a nagy hivatást, amelyet ezek az intézetek a *jövő* szempontjából is betöltenek, — de tessék méltányolni azt a hivatást, amelyet az iparosság — *már a jelenben is* betölt. Ez az iparosság, amelyet a miniszterelnök biztató beszéde joggal mond konzervatív rétegnek, valóban konzervál; annyi nagy értéket konzervál, hogy a legnyilvánvalóbb közgazdasági közérdek: *magát ezt a konzerváló erőt is — konzerválni.* Megőrizni. Megtartani. Sőt. Fejleszteni.

— **Baleset a jégen.** Tegnap délután a pestszentlőrinci erdőnél egy befagyott tócsán korcsolyázott *Éder* Kálmán 13 éves tanuló. Korcsolyázás közben elesett és az *éles korcsolya felhasította a bal lábát.* A mentők a *Szent István* kórházba szállították.

— **Meghalt a pesti rikkancskirály.** Pénteken délben hosszú és kínos szenvedés után meghalt *Csóti* István, akiről a közönség alig tudott többet, minthogy egy ujságterjesztő vállalat viselte címében a nevét, de annál többet tudtak róla a *hírlapterjesztők*, akiknek egyidőben valósággal koronázatlan királyuk volt. Mint a legfürgébb, legötletesebb, legszorgalmasabb *rikkancsot* ismerték három évtizeddel ezelőtt, amikor megkezdte pályafutását. Amerikai stílusú ember volt *Csóti* István, aki jó szemmel meglátta azokat a lehetőségeket, amelyek a hírlapterjesztés munkájában rejlenek s csakhamar *önálló hírlapterjesztő vállalatot alapított.* Válogatott, kitűnő ujságterjesztőket vont körébe, amely így rövidesen a főváros legnagyobb ujságterjesztővállalatainak egyike lett. Karácsonykor megfázott, *ingyulladást* kapott, de a fáradhatatlan ember nem akart ágyban maradni, továbbra is lótottfutott, — lapember nem tud ágyban maradni — mondotta. Betegsége elmérgesedett, *trombózint* kapott, ez ölte meg *49 éves korában.* Temetése vasárnap lesz.

— **Ma délután temetik Bárczy István államtitkár fiát.** *Bárcziházi Bárczy* István miniszterelnökségi államtitkár egyetlen fiát, a 21 éves Bárcziházi *Bárczy* Károly joghallgatót, aki hosszú szenvedés után csütörtökön reggel hunyt el, ma délután temetik. Félnégy órakor szenteli be a fiatalember földi maradványait *Hász* István püspök a budavári helyőrségi templomban és azután a kerepesiúti temetőben levő családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. Hétfőn délelőtt 10 órakor tartják meg az engesztelő szentmiseáldozatot ugyancsak a budavári helyőrségi templomban.

— **Felakasztotta magát, mert örökké didergett.** *Debrecenből* jelentik: Özvegy *Boros* Jánosné 93 éves öregasszony csütörtökön a *Kuruc* ucca 48. számú házban az ajtófélfára *felakasztota magát.* Mire rátalálták, *meghalt.* A 93 éves matróna fiánál élt, aki nyugalmazott vasuti altiszt. *Az öregasszony a legforróbb nyárban is didergett.* Télen pedig *akárhogy fűtötték a szobákat, állandóan panaszkodott a hideg miatt.* Ezért *borzasztó kínokat szenvedett.* Végül is annyira elkeseredett, hogy végzett magával.

— **Lányi Dezső műteremkiállítása.** *Lányi* Dezső, a kitünő szobrászművész műtermében rendezett most kiállítást szobraiból. Portrék, aktok, szines karikatúraszobrok tanuskodnak az intim környezetben Lányi Dezső finom ízléséről és kifejező erejéről. Az érdekes kiállítás február 20-ig tekinthető meg a művész Teréz körút 25. szám alatti műtermében.

— **Tönkrement és öngyilkos lett Debrecen legelső pucerájosa.** *Debrecenből* jelentik: *Wacha* Róbert hatvankét éves gőzmosodatulajdonos, aki a legrégibb debreceni fehérneműtisztító üzemet vezette, pénteken hajnalban a tisztítóműhely motorjának egyik csapjára *felakasztotta magát.* Holtan találták. *Wacha* pár év előtt még gazdag ember volt, mosodája kitünően ment. Nagy befektetéssel modern gépeket szerelt fel a műhelyébe, ekkor azonban *jöttek a rossz évek*, a forgalom megcsappant, a közterhek egyre nyomasztóbban súlyosodtak rá. Az utóbbi időben már súlyos gondokkal küzdött adós maradt a házbérrel és az adókkal. Néhány nap előtt *gépeit is elárverezték* és az üzemet kilakoltatták.

— **Hatvany Lajos felolvasása.** Ma szombaton este 9 órakor a Budapesti Orvosi Kaszinó helyiségében (*Andrássy* út 2.) báró *Hatvany* Lajos előadást tart: a jövő héten megjelenő »*Egy székely nemes, aki felfedezte a demokráciát*« című könyvének bevezetését olvassa fel.

— **Koronatanu ludak.** *Szombathelyről* jelentik: *Fodor* Dániel tokorcsi földművesnek a napokban elloptak két hízott lúdját. A csendőrség házkutatást tartott Celldömölkön *Biczó* János 26 éves napszámos házánál és előkerült a két lúd. A napszámos *tagadta a lopást.* A csendőrök erre kivitték a ludakat Celldömölk és Tokorcs határába és itt szabadon engedték. *A két lúd szépen besétált a károsult tokorcsi földművesek udvarára és elhelyezkedett az ólban.* A két koronatanu »vallomása« megtörte a napszámost és beismerte, hogy valóban ő lopta el a ludakat.

— **A szerzetesből lett református professzor tragikus halála.** *Debrecenből* jelentik: Nagy részvét mellett temették el Debrecenben *Vizely* Gábort, a debreceni kollégium kiváló professzorát. *Vizely* fiatalabb korában minorita szerzetes volt. Húsz év előtt kilépett a rendből, a református vallásra tért át, 1917 óta a debreceni kollégium tanítóképzőintézetében tanított. Gábor nevű tizennyolcéves fia nemrég hastífuszt kapott és elhúnyt. Néhány nappal utóbb ő is megbetegedett — valószínűleg megkapta fiától a veszedelmes betegséget — és két heti szenvedés után meghalt.

Egy hét Budapest életéből

Az 1934 január 21-től 1934 január 27-ig terjedő héten

1. **Születések száma . . . . 310 (315)**
2. **Halálozások száma . . . 272 (299)**
3. **Öngyilkos lett . . . . . 14 (11)**
4. **Házasságkötések száma . 137 (125)**

(Zárójelben a multheti adatok)

— **Német emigráns-humor.** *A menyasszony és vőlegény az anyakönyvvezető felé igyekszik. Útközben a menyasszony zavartan megszólal:*

— Kérlek... most végre meg kell vallanom egy kellemetlen dolgot...

— Mi az, az Istenért?

— Hát.. Gyermekem van... Pár évvel ezelőtt született...

— Hála Istennek! Már megijedtem, hogy talán a nagyanyád zsidó volt.

— **Csodálatos műtét: újra lát a vak!** *Londonból* jelentik Egy 29 éves fiatalember *27 éves vaksága után újra lát:* ezt a csodálatos eredményt érte el az orvostudományban példátlanul álló műtétével dr. Thomas *Tudor* londoni szemorvos. Az egyik szemkórházban operálta meg H. Watsont, a csecsemőkora óta vak zenészt. Watsonnak *a szaruhártyái voltak betegek.* Az orvos két, más okokból vak ember *egészséges szaruhártyáit* ültette át Watson szemeibe. Egyik szemébe, egy férfinek, a másik szemébe egy nőnek a szaruhártyáját illesztette. A műtét néhány hónappal ezelőtt történt és Watson *ma már szemüveggel egészen jól lát.* Kijelentette, hogy nagyon furcsán érzi magát, újra fel kell fedeznie a világot, minden pillanatban olyan élménytömegek rohanják meg, hogy egyéniesége ügyszólván *teljesen újjá alakul.*

— **Hirtelen halál a Teleki téren.** A *Teleki* téren levő élelmiszerpiac egyik bódéja előtt pénteken délelőtt összeesett és meghalt *Csuti* János 65 éves lakatos. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

MAE WEST megtanít szeretni!
MAE WEST megtanít ölelni!
MAE WEST -et szeretni fogják a férfiak!
MAE WEST -re kiváncsiak a nők a
NEM VAGYOK ANGYAL című Paramount-filmben
Premier hétfőn RADIUS

Február 1-től
Lilly és Emy Schwarz
a
Parisien Grillben
Minden vasárnap délután ötórai teán teljes esti műsorral fellépnek
Belépődíj nincs!

Tus Kabos! — mondja *Klettlinger* osztrák tábornok, zsűrielnök a tegnapi magyar-olasz vívómérkőzésen, amelyet az *olaszok nyertek meg 5:4 arányban.* Jobboldalt: az Ausztria ellen győztes magyar hölgytőrvívó csapat: *Dany* Baba, *Bogen* Erna, *Elek* Csibi és az est hőse *Varga* Ilus, akitől *Ellen Preiss* világbajnoknő első vereségét szenvedte el.

KORÁNYI TÁNCOL a Fradi péntek délutáni teáján. Lábtörése óta *ez volt az első »szereplése«*

SVÁBBAL A BUDAI VIGADÓBAN. Fönt: *Csizma* és *frakk* egymás mellett. Lent: Felvonulnak a szép *svábleányok*

40 NAPIG KEMÉNY, HIDEG TELÜNK LESZ MÉG, mert *Gyertyaszentelő* napján szép idő volt és a medve visszament barlangjába

Irók, muzsikusok, festő- és szobrászmüvészek nyilatkoznak a mühely titkairól

Szomory Dezső munkaközben állandóan cigarettázik és kávét iszik — Kálnoki Izidor akkor kezdi az irást, mikor már be kellene fejezni — Harsányi Zsoltnak a kutyájára van szüksége munka közben Bartók Béla nem ül a zongorához, mikor komponál — Nagy Endre vacsorája egy tojás

Ha a színészek játékát nézzük, ott közvetlenül az elsötétitett nézőtéren talán nem izgat és nem érdekel a probléma, hogy mi történik a szinfalak mögött. De ha kitesszük lábunkat a szinházépületből, már aktuális lesz, percről-percre előjön gondolatainkban, kinoz és zaklat és bizony, alig van valaki a szinházak közönségéből, aki ne kutatna azután a rejtélyesnek és nem mindennapinak látszó légkör után, ami a szinfalak mögött történik.

Igy van ez körülbelül akkor is, ha regényt vagy akármilyen könyvet olvasunk. Igy van ez körülbelül akkor is, ha egy zenemü szépségeiben gyönyörködünk. Igy van ez körülbelül akkor is, ha egy képet vagy szobrot nézünk, amely tetszik a szemlélőnek.

A kulisszatitkok, a mühelyek titkai mindig érdekesek. Az iró, aki asztala mellett ül és a kéziratpapir fölé hajol, mialatt a végtelennek tetsző sorokat rójja, a muzsikus, aki a zongorája előtt játszik a billentyükön és elképzelésében ott zsonganak a legszebb melódiák, a festő, aki hosszu, fehér kabátban áll az állvány előtt és palettájáról felkeni a friss szineket, a szobrász, aki nedves kézzel az agyagot gyurja, csupa rejtély, csupa érdekesség, csupa titokzatosság.

— Hogyan dolgoznak ők? Ezt a kérdést adták fel az «Ujság» munkatársai a magyar müvészvilág, az irodalom, a zene és a képzőmüvészet néhány kiválóságának. — Vannak-e szeszélyeik és vannak-e feltételeik önmagukkal szemben alkotás közben? — ez volt a kérdés, erre vártunk feleletet.

És itt adjuk mindet sorban, ahogy beérkeztek.

Egyik-másik valóban hüséggel bevilágit a mühelybe, sok mindent leleplez, sok mindent elárul, de kivétel nélkül mindegyik érdekes és mindegyik számot tarthat a nagyközönség érdeklődésére, hiszen a szereplők, akik az alábbi sorokban megszólalnak, már személyüknél és mondanivalóiknál fogva is rendkivül érdekesek.

Bartók Béla

— *Mindig iróasztal mellett komponálok* és nem használom a zongorát még zongoraszerzeményeimnél sem. Nagyobb zenekari müveknél *előbb a vázlatot irom le* és csak azután látok a részletek megkomponálásához. Először *a mü karaktere alakul ki bennem* és ez erősödik napokon át. Amikor már a kellő határozottságot elérte, *következik az alakitás, a komponálás.* Minden szabad időmet munkára forditom és *még passziókra sem vonok el belőle egyetlen percet sem: ezért nem is dohányzom.*

Harsányi Zsolt

— Ha Budapesten dolgozom, akkor *megvárom, mig a ház elcsendesedik.* Nappal annyian keresnek fel ügyes-bajos dolgaikkal és annyit szól a telefon, hogy *képtelen vagyok dolgozni.* Este tiz óra felé aztán letelepszem az iróasztalhoz és *a Stefánia-ut mély csendjében nekifekszem a munkának.* Munkámhoz a következők kellenek. *Elsősorban rengeteg cigaretta.* Aztán sima, nagyon fehér és nagyalaku blokkpapir és *lila tintával töltött amerikai töltőtoll, amely tühegyes és mikroszkopikusan kicsiny betüket ir. Irodalmi munkáimat tollal fogalmazom, aztán magam másolom le irógépen. Még valami kell a munkámhoz: a kutyám.* Pocoknak hivják, kis fekete kondor fiatalember, fajára nézve tiszta magyar terelőpuli és igen előkelő állat. A legutóbbi magyar fajkutyakiállitás zsürije megállapitotta, hogy a maga kategóriájában *Magyarország legszebb kutyája.* Ősei ázsiai származásu juhászkutyák voltak, amelyek soha egy pillanatra sem tágitottak a legelteto munkát végző gazdájuk mellől. Pocok már civilizált városi egyéniség, ő juhászkutyából irókutyává fejlődött. *Mikor dolgozom, nem lehet mellőlem elhajtani.* Ott fekszik a lábamnál és őriz. Hajnal felé, mikor már megelégeli a dicsőséget, szerényen felágaskodik, megkaparja a jobb karomat és álmosan hunyorgó, esdeklő pillantással felkér, hogy menjünk már aludni. De kérésének nem egyhamar van foganatja. *Gyakran dolgozom nyolc-kilenc órát egyhuzamban és személyzetem már ébren van, mikor bevonulunk a hálószobába, ahol Pocok feszülten figyeli, mikor fordulok be a fal felé.* Akkor aztán ő is elfoglalja rendes *hálőhelyét* az agyam alatt. Másnap természetesen csak a késő déli órákban kelünk fel.

— Igy van ez Pesten. *Külföldön, sajnosan nélkülözöm barátomat.* Pedig *külföldön sokat dolgozom.* Van egy furcsa babonám: *minden felvonást másutt szeretek irni.* A *Noszty-fiu* első felvonását Karlsbadban irtam, második és harmadik felvonását a Dolomitokban ,negyedik felvonását Pesten. *«A zenélő óra»* első felvonása Drezdában készült, a második Franciaországban, a harmadik Harkány-fürdőn. *«A három király»* cimü darab első felvonását St.-Moritzban irtam, a másodikat Genfben, a harmadikat Antibes-ben, a zeneszerző, Maurice *Yvain* házánál. Ha nem Pesten irok, akkor — nem kellvén se telefontól, se vendégtől tartani — *nappali életet élek, korán kelek és korán fekszem.*

— A tulajdonképpeni munka azonban mind nem ez. *Én voltaképpen az utcán dolgozom. Az iró igazi munkája az, mikor a téma érik a fejében.* Mikor az utcán szórakozottan elbámészkodom, akkor nem kell se töltőtoll, se papir, se tinta. Épitem a darabot.

Hermann Lipót

— Tulajdonképpen kétféleképpen dolgozom. Télen van a müterembeli munka, *ez korán reggel kezdődik* és addig tart, mig a világitás megfelelő. *Munka közben nem cigarettázom, nem iszom, ritkán tartok ebédszünetet,* de az az érzésem, hogy ha nagyon sokat eszem, akkor ebéd után ellustulok és nem megy ugy, ahogy kellene. *Különcségeim nincsenek,* legkedvesem modellem a feleségem, ő egyben a legtürelmesebb is. *Türelmetlen modellek idegesitenek,* ezeket nem birom és inkább abbahagyom a festést.

— Aztán van a nyári munka kint a szabadban, a természetben, az utóbbi években főleg Balatonlellén. Ehhez is korán kelek, *szeretek gyalogolni,* amig a tájat, amit meg akarok festeni, megtalálom. *Itt a szabad ég alatt, a Balaton partján, valamivel frissebben és könnyebben megy minden, mint otthon, a müteremben.* A nagy csendben semmi sem zavar, főleg nincs *telefon,* ami legjobban idegesit munka közben. Ennek dacára, tekintettel arra, hogy a Müteremházban a müvészeknek *közös telefonja van* s minden alkalommal lehivnak a portáshoz, ha valaki keres, szeretném bevezettetni lakásomba a magántelefont ... Az az érzésem, hogy ha saját külön telefonom lesz, akkor megszokom és elmulik az egyetlen ok, ami munka közben lehangol vagy idegesit ...

Kálnoki Izidor

— *Vannak róla történetek és legendák, hogy irók csak bizonyos nekik tetsző, különös körülmények közt tudtak dolgozni. Az egyik csak éjszaka, a másik csak ha jól kialudta magát; némelyik csupán éhgyomorra, némelyik csak alaposan megtöltött bendővel; volt olyan, aki inni szokott közben, sok-sok alkoholt, de akadt akárhány, aki csak szinjózanon tudott alkotni, vagy csupán olyankor, amikor rothadó almát szagolgatott. Ahány iróasztal, annyi szokás. Én elhiszem azokat a meséket. Éveken keresztül láttam, hogy boldogult jó Mikszáth Kálmán le se ült az iróasztala mellé, mielőtt rá nem gyujtott jól megtömött hosszuszáru pipájára. De viszont azt is láttam, hogy munkaközben akárhányszor kialudt a pipája, s ő órákig észre se vette. Mert a pipa az csak szokás, az irás az szenvedély. A külső körülmény csak arra való, hogy megindítsa a gépet. Ugyszólván csak megnyitja a csapot, aztán ömlik a forrás, a maga belső ereje folytán.*

— Jómagam ugy szeretnék dolgozni, hogy ülnék, ülnék egy oszlopos csarnokban, hatalmas iróasztal mögött. Vagy egy virágos kertben, ahol rózsák illatoznak és madarak énekelnek. És a hátam mögött valaki (lehetőleg lengén öltözött szép asszony) egyre töltögetné a sürün habzó sört. Egy másik valaki (ez már lehet férfi is, mert asszonyból elég nekem egy is) arra ügyelne, hogy folyton égjen ajkaim között az illatos Simon Arzt. Egy harmadik valaki pedig (nemre való tekintet nélkül) szünet nélkül hegyezné tühegyesre a HB-jegyü „KOH-I-NOOR"-okat. Én meg csak ülnék és néznék a világba és lesném, mig eszembe jut valami. Néha egy pillanatig, néha egy hétig várnék egy-egy szép gondolatra.

— Ehelyett azonban mindig csak arra várok, amig a körmömre ég az utolsó terminus. Csak akkor kezdem az irást, amikor már be kellene fejezni. És irok a kávéházban, az ebédlőasztalon, a redakcióban, a vasuti kupéban, ahol éppen vagyok. És Simon Arzt helyett többnyire csak a Princesas-t szivom. Vagy ha az sincs, a fogamat, ami szintén alig van.

— Mert megszünnek a furcsa szokások egyszerre, amikor az irodalom kenyérkeresetté válik. Csak az az egy szerencse, hogy szalmazsákon is lehet szépet álmodni ...

Lányi Dezső

— Gondolatban megkonstruálom az egész szoboralakot és *azután skicceket csinálok,* gondos arányokban. A skiccek sem rajzolatok jelentenek, hanem *kis plasztikus mintákat.* Természetesen ezeket a miniatür-szobrokat, amelyek csak a vázlatos formákat mutatják, ugy kell felfognom, mintha maguk is nagyok volnának, mert *egészen más technika és kompozició kell egy kis figurához, mint egy nagy alakhoz, más a szabadtéri és más az interiőr munkához.* Miután a kis modell készen van, részleteiben hozzálátok a szobor mintázásához. *Egész nap dolgozom. Korán reggel kelek, nyáron már öt órakor. Délig dolgozom, aztán elmegyek evezni, vagy uszni.* Délután megint a munkámhoz ülök és egészen estig dolgozom. Ingyen világitás, ingyen fütés: *ez az ideális. Nem iszom és nem dohányzom* és ügyelek arra, hogy *mindig eleget aludjam.* Munkaközben azon kapom magamat, hogy *énekelek vagy fütyülök, ami ujabb bizonyiték a zene és szobrászat szerves összefüggésére.* Az önkénytelenül eszembejutó daloknak mindig van valami hangulati köze ahhoz a munkához, amelyen éppen dolgozom.

Lengyel Menyhért

— *Nehezen dolgozom. Energiáim jórészét az a küzdelem emészti fel, amig az iróasztalhoz kényszeritem magamat. Vannak a szellemi munkának démonai, melyek roppant erővel huzzák vissza az embert a munkától, mindaddig, amig egy belső hang erősen azt nem mondja: no, most!*

— Akkor aztán megy — de azután is bizony elakad a munka. A drámairáshoz különösen erős koncentráció szükséges. Innen a munka nagy egyenlőtlensége, — volt már rá eset, hogy három hét alatt irtam egy darabot, de olyan is volt, — amin két évig dolgoztam.

Nagy Endre

— *Életem a legkötöttebb szolidság jegyében folyik. Ez müvészi programmom. Ennek köszönhetem impulziv voltomat, impresszionalitásomat, sőt, hogy igy mondjam, a fiatalságomat. Szerintem igy kellene élnie minden müvésznek. A borbély is vigyáz a bortvájára és megtörölgeti minden használa után. Nekem az ép kedélyem olyan szerszám, mint a borbélynak a borotva és igy félve vigyázok rá. Aki engem a kabarében hall, el sem hiszi, hogy előadás után nap-nap után, kivétel nélkül, felgyürt gallérban hazamegyek, ahol egy keménytojás vár a vacsorára. Sohasem javitok, de ezt nem tartom lényeges dolognak, mert meggyőződésem, hogy minden müvész csak lassan dolgozhatik. Egyik előre gondolkozik és kézi munkát vet papirra, a másiknak a gondolkozáshoz szüksége van arra, hogy tollat fogjon a kezébe. Ezek aztán javitanak. Én egy diványon fekve, mindig előre elgondolom, amit irni akarok, tizszer is megismétlem magamban és igy nem csoda, hogy a kéziratimon soha nincsen egyetlen javitás sem.*

Pólya Tibor

— A müteremben, portré előtt, *megiszom egy pohár barackpálinkát.* Jó hazait, ami kisüstön főtt. A modellel beszélgetek. Ha nyugtalan, tréfákkal szórakoztatom, vicceket mesélek neki. *Rendkivül megnyugtat és lelkesit munka közben, ha a szomszéd szobák valamelyikéből Gójó kislányom hangját hallom.* Azt se bánom, ha benn van a müteremben. A feleségem, meg a kislányom nem zavarnak.

— Ellenben zavar: a telefon, a szomszéd lakásból a zongora és a teherautó lármája az utcáról.

— Szerencsére mindez nincs *Szolnokon, a müvésztelepen, ahol legjobban tudok festeni.* Itt korán kelek, kimegyek a Tiszához, s ha fáradt vagyok megfürdöm a vizben. Utána könnyebben megy a munka.

— Nagyon előnyös még az is, ha a fejem felett fecskék szállnak, vagy gólya kelepel a falusi ház kéményén.

— Szeretek cigarettázni, de *néha ugy benne vagyok a munkában, hogy nem jut eszembe a cigaretta.* Az esti szórakozások nem

zavarnak. Sőt, nagyon gyakran érzem szükségét társaságnak, egy-két barátomnak, szinházának, vagy a jó könyvnek. *Ilyenkor pihenek, szórakozás közben.*

— Rendkivül örülök, hogy jól birom a munkát. Néha reggeltől estig festek, aztán elmegyek a Fészekbe, majd éjféltájban hazajövök, megnézem a képet, amit aznap csináltam, hozzáülök, kezembe veszem az ecsetet és ugy pirkad rám a hajnal ...

Siklós Albert

— Semmi narkótikumot *nem használok,* annál kevésbé, mert hiszen az *életemet még kell osztanom a komponálás és a tanitás között.* Ennél az oknál fogva az egész napom is *ózarendszerü* és rendszerint csak este jutok a magam munkájához. *Leginkább nyáron szoktam dolgozni,* amikor nincsen tanitás a zeneakadémián. *Iróasztal mellett komponálok* és a zongorához csak olyankor folyamodom, ha valami komplikáltabb esetben pillanatnyilag cserben hagy a belső hallásom ...

Szomory Dezső

— Hogyan dolgozom? *A legnagyobb kinnal. Nyolc órán keresztül irok 30—40 sort,* csak azért, hogy azt eldobjam és kezdjem elölről, másik nyolc órán át. Eddig ittam teát munkaközben, mióta itt vagyok a szigeten, immár harmadik hónapja, *csak kávét iszom,* de ez sem sokat változtat a sorsomon. Mivel rendkivül sokat cigarettázom *(40—50 cigarettát),* már végigpróbáltam az összes válfajokat és miután abszorbeáltam néhány száz egyiptomit, most azoknál az angol cigarettáknál tartok, amelyek az egyiptomiakhoz hasonló hatással *mérgezik* meglehetősen gyenge szervezetemet. De mivel *mártirnak tekintem magam, a szépség és müvészet értelmében,* már valamivel több kin és szenvedés nem sokat számit életemben ...

Szőllősi Zsigmond

— Nekem az irás a legintenzivebb élet, tehát a legintenzivebb szenvedés. De az élet minden öröméről inkább le tudnék mondani, mint erről az egy szenvedésről, amelyet a legnagyobb és a legszentebb dolognak tisztelek a világon. Oly nagynak és oly szentnek, hogy örök remegésem és kétségem: nem tiszteletlenség-e, hogy irok? Ezért teszem mindig csak zárt ajtók mögött, csak egyedül azzal a vigasztaló áltatással, hogy soha senki se fogja megtudni. És ez az áhitatos tisztelet a magyarázata annak a sok-sok kötetnek, amit — nem irtam meg. Az a kevesebb, amit mégis megirtam: — önmegfeledkezés. Ami szintén hozzátartozik az élethez.

*

Az itt közölt nyilatkozatoknak van egy nagyon érdekes *tanulsága.* A mai magyar müvész *nem a kávéházi bohém többé, aki hajnalban irja a bohémkávéház füstjében a kopott kártyaasztal mellett a regényt és a verseket,* ami magyar müvész békés, tiszta, meghitt otthon után vágyik, *itt szeret és itt tud igazán dolgozni, sportol, lovagol, uszik, evez, hajnalban öt órakor kel és este kilenckor fekszik.*

Vége van a régi idők *müvészromantikájának,* a mai magyar irók, muzsikusok, festők és szobrászok *csaknem nyárspolgári módon dolgoznak,* alkotásaik olyan külsőségek között születnek, mint a minisztériumok aktái és talán ez a legérdekesebb eredménye és tapasztalata beszámolónknak.

BERLINI JEGYZETEK

IRJA BÁRDOS ARTUR

Megnyilt a forradalmi színház

Az elmult berlini szezon leghangosabb botrányáról, a Piscator-ügyről már beszéltem az *Ujság* olvasóinak. Ez a fiatal és igen tehetséges rendező mindig tudta a módját annak, hogy munkájának müvészi megitélésen tul is, beszéltessen magáról; de olyan jól, mint ezuttal, még sohasem sikerült neki. A Volksbühnében rendezett egy német darabot és, ennek a nem is a mai korban játszó darabnak az előadásába — teljesen önkényesen — olyan kommunista tendenciát kanyarított bele, hogy a Volksbühne-egyesület vezetősége kénytelen volt a maga mentségére Ervin Piscatort nyilvánosan dezavuálni. Erre Piscator harcias ellennyilatkozatban állt ki a nyilvánosság elé — a müvészet szabadságának jelében — olyan hatással, hogy a német irók és színészek legnagyobb nevei melléje álltak, ülésen és nyilatkozatban azonositották magukat a megbántott müvésszel. Piscator is ujra meg ujra nyilatkozott és most már azt is a nyilvánosság tudomására hozta, hogy sosem hivták Fischernek, ellenben protestáns prédikátorok egyenes leszármazottja.

Most a régi Theater am Nollendorfplatz helyiségében Piscator-Bühne néven uj szinház nyilt meg Berlinben. Ez a szinház pontos és egyenes következménye a Piscator-féle botránynak és többek közt arról is nevezetes, hogy a pénzt hozzá, egy müvésznőn — Tilla Durieux-n keresztül — a legalaposabb plutokraták adták a kommunizmus e mártirjának. Lehet, hogy nem annyira a müvészet szabadságának szent elve, mint inkább a botrányból kerekedett reklám lelkesitette őket; de tény, hogy nyomban az affér után tekintélyes summát ajánlottak fel Piscatornak, aki nemcsak szinházat bérelt, hanem nyomban hozzáfogott egy uj szinház épitéséhez is.

*

A szinház programmjában Piscator tiltakozik a feltevés ellen, hogy ő politikai szinházat akar csinálni.

Érvelése azonban — hogy is mondjam csak — kissé komplikált. Azt mondja, hogy az ő szinháza nem politikai szinház, ellenben politikai szinház az övén kivül — minden más szinház. Mert minden szinház a régi, kapitalista ideológia szolgálatában áll és ezért nem produkál abszolut müvészetet. Ellenben ő, aki — elismeri — *egyelőre még* tendenciózus, másszóval: politikai szinházat csinál, erre csak addig kényszerül, amig a kapitalista ideológia ki nem pusztul és a szinház még meg nem vivta a müvészet szabadságharcát... Addig ő ennek a szabadságharcnak — tehát igy, szerinte, tulajdonképpen mégis az abszolut müvészetnek — a szolgálatába állitja szinházát...

Csak addig... Hogy mennyi időre tervezi a szinháznak ezt a gyökeres átalakulását, arról nem szól ez a (nem én tehetek róla) bonyolult kis elmélet. Arról sem, hogy mennyi időre tervezi a Piscator-Bühne fennmaradását... Mindezekből csak annyi világos, hogy a Piscator-Bühne egyelőre — tehát egyáltalában — mégis politikai szinház lesz.

*

A szinháznyitó darabnak már a szerzője is politikai programmot jelent. Ez a szerző: Ernst Toller, az egykori müncheni tanácsköztársaság népbiztosa, aki hosszu és keserves éveket töltött börtönben és ugy tudom, büntetésének tartama alatt, az őrültek házában is.

És a „Hoppla, wir leben!" — ez a darab cime — nyilvánvalóan az iró legszemélyesebb élményeiből merit: egy forradalmár tragédiája, aki nyolc évet töltött börtönben és őrültek házában és onnan kiszabadulván, nem tud belehelyezkedni többé az uj és mégis tragikusan régi világba, vagyis éppen abba, hogy — noha a szocialisták azóta uralomra jutottak és volt forradalmár-társából miniszter (tehát: áruló) lett, lényegében semmi sem változott, sem a nyomor, sem a korrupció, semmi... Hiába volt a háboru, a forradalom, az áldozatok, minden... Merényletet készit elő az áruló miniszter ellen és visszamegy az őrültek házába, a börtönbe és felakasztja magát.

Nemcsak adatilag ismert külsőségek bizonyitják, hogy Toller a maga szenvedéséből irta ezt a darabot. Élmények, mély átéltségek zokognak fel egy-egy megkapó részletben... Néha egy igazi költő embersége és ereje. Mélyen átélt guny, szilaj keserüség, fölényes önirónia és megrendült emberi szolidaritás...

Csak éppen *darab* nincs benne. Persze, nem holmi dramaturgiai szabályokat reklamálok én itt, hanem az iró saját szándékai szerint való, valami belülről kikristályosodó konstrukciót. A Toller saját dramaturgiáját... Lehet, hogy nem is rajta mult, hanem azon, hogy teret kellett nyitnia és szinte csak szövegbeli támasztékot lehetett adnia a — Piscator damaturgiájának...

*

Mert itt aztán kiéli magát ez a piscatori — ezuttal már nem politikai, hanem szinpadi — forradalom, mely eddig csak töredékesen, egy-egy részletben tudott jelentkezni. Itt a darab valóban mintha csak szövegül iródott volna Piscator forradalmi zenéje alá.

Mi ennek a szinpadi reformnak a lényege? Talán legrövidebben: a film térfoglalása a szinpadon. Nemcsak fizikailag, abban, hogy a darabnak legalább a fele: film. Hanem: ahol szöveget mondanak eleven színészek, ott is apró, fölvillanásszerü fragmentumokból, filmszerü képekből alakul össze a darab. A hatnyolc részre tagolt szinpadnak mindig csak egyik, megvilágitott része látszik. Dekoráció: a világitás. Körülbelül ugy, ahogyan néhány év előtt itt a «Kapellmeister Kreisler» szinpadát megkonstruálták. Csakhogy ez a szinpad nem illuziós és perspektivás, hanem teljesen kopasz, rideg gépi konstrukció. Tehát olyan, mint az orosz Tairoff szinpada. A Piscator szinpada tehát: a Kreisleri és a Tairoffi szinpad elvegyitése.

Ami uj benne, az: a film. Mégpedig a film nemcsak akkor, amikor nincs szinpad, hanem — a szinpadnak éppen szabad felületén — akkor is, mikor a szinpad másik részén színészek mondják a szöveget. Például: egy helyiségben szavazás (választás) folyik; a szinpad szabad felületeire film vetiti az utca képét, a felvonuló tömegeket. Sőt, minthogy a szinpad előtt állandóan fátyol van, még ezen a fátylon is megjelennek homályosan, töredékesen — a szinpadi előadás tartama alatt is — villódzó képek, furcsa, szimbolikus jelek és szaggatott felirások. Sokszor nagyon érdekes hatás. Frappáns, például, amikor a foglyok — látjuk és halljuk — a különböző cellákban az ismert módon *kopogással* beszélgetnek, és a kopogtatás monoton zenéje mellett, a szinpad előtti fátylon megjelennek a mondatok, a jelbeszéd tartalma...

Talán mindebben van valami, aminek a jövő szinpada majd hasznát fogja látni. De igy, ebben a nyers, még csak fizikai — és nem kémiai — elvegyitésben minden izlést és stilusérzést felborzol. Ha ez a célja: a felborzolás, a felrázás, az elgondolkodtatás: akkor ez a forradalmi szinpad célját már el is éri. Sok érdekes pillanatot ad, de csüggesztően és fárasztóan sokat markol, mindent, mindent össze-visszahány, minden szelekció, mérték és stilusbeli igény nélkül. A háboru, a forradalom, a béke, minden egyetlen estén, nemcsak leszürődött élményekben, vagy stilizált, tömör müvészi jellemzésben, hanem valóságos, reális ábrázolásban, kronologice. Egy csomó szabályos háborus filmfelvétel közben és után: szimbolumok, szóban és képben, naturalizmus és stilizálás, egymásután, sőt egymáson (a szinpadon és a fátylon) keresztül-kasul, zavaros, fárasztó átabotában...

Tollerből, mégis, magunkkal viszünk valamit. Piscatorból már kevésbé.

*

— A közönség? — Piscatornak vannak hivei, sok a lelkes, tüntetésszerü taps, abból a fajtából, mely az ujszerü eseményeket ünnepelni szokta.

Heterogén közönség. És feltünően türelmes. Mellettem nagyon nacionalista jellegü társaság ül. Szinte csakis katonatisztek lehetnek. Nem lelkesednek, de nem is türelmetlenek. A végén vállvonogatva, de alaposan megbeszélik a dolgot.

Lord Rothermere és H. G. Wells

A magyar közönség legnagyobb része még mindig csak egyéni akciót lát Rothermere lord fellépésében és azt hiszi, hogy az angol lapokban megjelent néhány bátor vétó egyetlen ember lelkéből fakadt, aki személyes szimpátiát érez a tragikus sorsu magyarság iránt. Ezzel vigasztalja és bátoritja magát ellenségeink megriadt tábora is. Pedig nem igy van. Rothermere lord fellépése csak első tünete egy sokkal mélyebb és általánosabb átalakulásnak, mely most megy végbe Anglia közvéleményében. Önzés a világpolitika főrugója, de az érdek mellett morális tényezőknek is érvényesülniök kell. A morális szempontokat elit lelkek hangoztatják belső parancsszóra, de idővel az érdek sem tud elzárkózni előlük, mert intézmények állandósitása hazug alapokon lehetetlen.

A világháboru rettenetesen eldurvitotta Európát, de maradt egy-két nagy gondolkodó, akinek a látását nem homályositotta el a szenvedély. Ezek közt *H. G. Wells* keltette a legnagyobb visszhangot. És ha *Rothermere* lord megmozdulásának pszichológiai hátterét kutatjuk, nem hagyhatjuk említés nélkül H. G. Wells uttörő eszméit, amelyek alkalmasint hatással voltak a nagy angol ujságkirály gondolkodására. Az elkövetkező események e láthatatlan adatát érdemes lesz feljegyezni a történelem margójára.

H. G. Wells már *Mr. Britling* cimü regényében, mely a háborus Anglia naplója, feltárja, hogyan gondolkodott Anglia a háboru alatt. Mr. Britling tanusága szerint a háboru Angliában a lelkesedés jegyében indult meg. A megtévesztett angol közvélemény ideális célokat látott a háboruban, a német militarizmust akarta letörni és Belgium letiprását megbosszulni. Nem volt igazuk, de azt hitték, hogy elnyomottak szabadságáért küzdenek. Később beállt a kiábrándulás és a kijózanodás. Most már az volt a nemesebb angol lelkek egyetlen vigasza, hogy a nagy vérpocsékolás árán olyan béke születik majd meg, amely igazságosabb alapra helyezi Európa térképét és a nagy kavarodásban megdőlt régi intézmények helyébe fejlődést biztositó uj és jobb intézmények épülnek fel. A regény hősének, Mr. Britlingnek a fia elesik a fronton és a megtört apa megrázó lelkitusa után abban a reményben keres menedéket, hogy fiát a közjóért áldozta fel. A hősi halottak hozzátartozói csak akkor találnak enyhülést, ha a háboru szükséges áldozat volt, amely közelebb vitte az emberiséget ideáljaihoz. Ha nem igy volna, akkor hiába halt meg a sok-sok apa, férj és fiu, hiába adta oda milliónyi rokkant a kezét, a lábát, a szemevilágát, hiába volt éhezés, nélkülözés, rettegés, hiába zudult szenvedések pokla a világra. Ha a háboru nem harcolta ki a jog és igazság uralmát, akkor a Sátán az emberi sors intézője, nem az Isten.

Nagyon fontos tisztában lenni ezzel a lelki motivummal. A Mr. Britling páratlan hatásu regény volt Angliában, amely az entente köreiben Anglia határain tul is óriási felzudulást keltett; de az évek megérlelték azt a felismerést, hogy ez a könyv a történelmi jelentőségü idők hü keresztmetszete. Ma már igy gondolkodik az angol nép a háboruról és az igazságos béke az angol közvélemény nagy lelki ügye lett. A mai torz és gaz békébe Anglia éppen olyan kevéssé nyugodott bele, mint Magyarország. Hogy ez az érzés nem érvényesült a maga idején Versaillesben és Trianonban, annak csak szerencsétlenül egybevágó körülmények komplikált keveredése az oka.

Mr. Britling megvonta a háboru mérlegét Anglia számára, még a legkényesebb és legforróbb időkben, a békekötés előtt. A bátor könyv hatása azóta terjed Angliában és napról-napra erősebb lesz. Hatással lehetett Rothermere lordra is, de még nagyobb hatással lehetett rá H. G. Wells ujabb könyve, a William Clissold Világa. Aki ezt a könyvet olvassa, rögtön látja, mennyi személyes kapcsolata van Rothermere lorddal.

William Clissold alapeszméje, hogy a világ megváltása nem a nép forradalmától várható, hanem a sajtó, az ipar és a kereskedelem vezetőinek egy uj, nemesebb tipusától, olyan emberektől, akiket a pénzgyüjtés és gyönyörhajhászás nem elégit ki, hanem nagy pozíciójuk felelősségétől áthatva tenni akarnak valamit az emberiségért. William Clissold célja éppen az, hogy felébressze a társadalom mai vezetőinek a lelkiismeretét, rámutasson arra, hogy a vagyon és hatalom felhasználásának mai sivár módjai helyett, a nagy emberekre milyen életcél és hivatás várakozik. Elsősorban a sajtó vezetőire céloz, akik a világ megváltói lehetnének. Elmondja — nevek említésével — *lord Rothermere családjának érdekes történetét.* Harmsworth ügyvéd két tehetséges fia az angol förendek sorába kerül, az egyikből lord Northcliffe lesz, a másikból lord Rothermere. A háboru végén fél Anglia Northcliffe lordban látta vezérét, tőle várta a világ sorsának megváltoztatását. Clissold szerint, Napoleon óta nem volt közéleti ember, akinek ilyen szuggesztiv hatása lett volna a tömegekre. Lord Northcliffe tragikus halála után a hozzáfüzött remények beváltása fivérére, Rothermere lordra hárul. Lehetetlen, hogy lord Rothermere ne érezzen meghatódást, amikor a Clissold lapjait forgatja és lehetetlen, hogy ne érezze Northcliffe örökségének a felelősségét. Óriási jelentőségü az, hogy a háboru légkörétől megtévesztett Northcliffe után, aki még ellensége volt a magyar ügynek, lord Rothermere a magyarság barátjául szegődik.

H. G. Wells a *Britlingben* a háborus Angliát mutatja, a Clissoldban pedig a háboru utáni angol közvéleményt rajzolta meg. Ezt az időt «rekonstrukciós korszak»-nak nevezi. Mindenki tele volt gyönyörü tervekkel, uj életet akart teremteni a romok fölé. És ha ennek a hangulatnak az igéretei beváltatlanok maradtak — ugymond — a törekvés nem halt ki, uj erővel fog feltámadni megint. A béke óriási csalódást hozott minden nemesebben érző angol embernek.

»A nagy vérontás és pusztitás csak a vajudás kinja, melyből megszületik az uj világ« — mondja Clissold. — »A nagy öldöklés egy véres vetés, amelyből az igazi emberi testvériség kalászai fognak kikelni. Hiszen közvetlenül a háboru után, amikor még fülünkbe csengett a haldoklók hörgése, az anyák jajveszékelése, az özvegyek és árvák sóhaja, a tenger fenekére küldött hajók vész-szirénája, a felgyujtott falvak gerendáinak ropogása, a légiónyi testi-lelki kin fogcsikorgatása: akkor még erkölcsi lehetetlenség volt kétkedni benne, hogy mindez valami célért történt. Hogy sulyos vérdijat fizettünk, de valamiért hoztuk a nagy áldozatot.«

Csalódás lett belőle. Mert — folytatja Clissold — »az óceánon tul hajóra ült a csontarcu, szikár, ünnepélyes, kifürkészhetetlen Woodrow Wilson, hóna alatt egy gyerekes iskolai dolgozattal, az ő hirhedt tizennégy pontjával. Akkor még nem ismertük a hiuságát és korlátoltságát...« »Egész Európa felfigyelt, mindenki azt hitte, hogy Amerika most megmutatja az uj, igazi, üdvözitő utat. De az eszme kidolgozása ostoba volt és felületes, igazi bazárcikk, használhatatlan bádogvacak.«

De lesz még másképen is. »Az uj világrend — Clissold szerint — olyan mint egy megszületendő hatalmas sárkány, amely még báb, de már küzködik, hogy lárvájából kibujjék és felrepüljön. Néha mozgolódik, azután pihen. Most erőt gyüjt, látszólag mozdulatlanul fekszik, alig remeg, de nemsokára szétveti a burkot, kiterjeszti a szárnyait és ragyogva, zugva felszáll a nap felé...«

Rothermere lord akciója mélyen az angol közvéleményben gyökerezik. Sok időbe telhet, mig az eszme testet ölt, de a helyzet olyan, hogy ujra el lehet mondani azt, amit Arany János irt 1861-ben:

»És vissza nem foly az időnek árja.
Előre duzzad feltarthatlanul,
Csak szélein marad veszteg hinárja
S partján a holtviz hátrakanyarul.
Bizvást! Mi benn vagyunk a fő-sodorban,
Veszhet közülünk még talán nem egy:
De szállva, im, elsők között a sorban,
Vásznunk dagad, hajóuk előre megy!«

Szinnai Tivadar

Gerard jutalomjátéka

Szeptember tizenhatodikán, péntek este ünnepe lesz a Városligetben levő Schmidt-Néparénának. *Gerard*, az utolérhetetlenül kedves, közvetlen és mesterkéletlen bohóc jutalomjátékát tartja. Ünnepnek számit minden esztendőben Gerard jutalomjátéka, mert olyankor a ligeti kis cirkuszban összegyülekeznek a nagy pesti kőszinházak ünnepelt nagyságai, csak azért, hogy a maguk fellépésével is hozzájáruljanak az ünnephez, amelyet a közönség számára Gerard jutalomjátéka jelent. Egészen különös és rendkivüli dolog ez, soha

máskor nem történik meg, hogy a Nemzeti Szinház valamelyik müvésze vagy ünnepelt énekesnők megjelenjenek a cirkusz manézsében. Csak éppen a Gerard jutalomjátékán. Igy kivánnak hódolni beérkezett müvészek müvésztársuknak, a cirkuszi bohócnak, aki ormótlan cipőiben, groteszk öltözetében, kacagtatóan tarkára festett arcával, rőt parókájában, primitiv tréfáit játszva is mindig müvész, müvész a közvetlenségével és azzal a kivételes istenadta tehetségével, hogy megjelenése pillanatától kezdve magára vonja a sok száz ember figyelmét és valamennyi szivével, érzelmeivel játszik és ugy formálja kedvüket, amint akarja.

Gerard a maga kedves és mindig groteszk mókáival kedvence a gyerekeknek és szeretett mulatsága a felnőtteknek. Ellenállhatatlan mindenki számára, aki látja. A legnagyobb adománnyal gazdag, meg tud nevettetni, kacajt tud varázsolni a legmogorvább arcra is. Az ő ünneplése és az ünnepe lesz a péntek este, amikor ujból szorosabbra füződik a jó viszony Gerard és a pesti közönség között, amely pedig annyira bensőséges, hogy a nyár elején, amikor életre kelt a liget, nem volt tökéletes a pesti emberek öröme, mert hiányzott a cirkuszból Gerard. De ő maga is, aki a télen Bécsben aratott nagy sikereket, azután Európának talán legelegánsabb vándorcirkuszával indult el olaszországi körutra és mindenütt csak sikert, tapsot és ünneplést látott maga körül, nem birta az idegent és egy szép nap minden csábitás és anyagiakkal való ráliciálás ellenére otthagyta a derüs olasz világot, csakhogy visszajöhessen Budapestre, ahol szerződés se várta, anyagi jóléte sem volt biztos. Hazajött és azóta a Schmidt-Néparénának nem volt olyan estéje, akár zuhogott az eső, akár rekkenő hőség nehezedett a városra, hogy ne telt ház nézte volna végig az előadást.

Bebizonyosodott, hogy a ligeti mulatságok Gerard élvezése nélkül nem teljesek és Gerard is látja, hogy néki máshova nem lehet elmenni, neki itt kell maradnia Pesten, ahol dédelgetett kedvence a közönségnek. Csak ez a meleg összetartozás, ez az egymáshoz való ragaszkodó szeretet magyarázza, miért ünnep, ha egy cirkusz bohóca jutalomjátékát tartja.

Tizenegy esztendő óta, azóta, hogy Gerard Pesten játszik, nem volt olyan jutalomjátéka, hogy ne zsufolt ház tapsolta volna, hogy ne verekedtek volna a cirkuszi belépőjegyekért. Semmi kétség, most is igy lesz. Aki tanuja akar lenni egy szép müvészi ünnepnek, egy nagyszerü ember ünneplésének, az jelenjen meg a péntekesti jutalomjátékon, Gerard ünnepi estéjén.

HIREK

Örvény fölött

Lopás, betörés, öngyilkosság, rablás, ilkosság, eltünés, leányszöktetés, sikztás, csalás, államellenes összeesküs. — végeláthatatlan áradata nap-nap án a büncselekményeknek, egy olyan ét és irtózatos lavina, amely mindent mindannyiunkat elsöpréssel fenyeget. ember nem meri a kezébe venni az ágot, mert előre fél és retteg, hogy eütközik valami förtelembe, ami elzi egész napra a szájaizét és borussá i a kedvét. Az egész világon zengő alatok hangzanak el arról, hogy az eriség rohamlépésekben halad a kul- és a civilizáció végső konszolidá- felé, regényekben, szindarabokban, kben, márványba vésve, — és a bar-dok tetején suttogják, hebegik és ltik a fülünkbe, hogy nincs semmi, csak még ezt az utolsó gyilkost asztjuk föl, még csak öt falu ártatlan kosságát mészároljuk le és azután, sőt áris jön és itt van Elizium és Eldorádó, közben, mintha csak kiesett volna a viág feneke, külön a saját szakállára, egyenként, szép sorjában megbolondul az egész emberiség.

De hát mi ez? Mi ez már megint? — kérdjük riadtan. Hát nem volt elég a háboru, a gyász, a nyomoruság és a szenvedés? Hát csakugyan gyógyithatatlanul beteg az emberiség? Csakugyan halálos nyavalya sorvasztja e pillanatnyi csöndessége, amikor nem zsibong, nem bünözik, nem rombol és nem öl, csak a az csökkenésének jótékony, de muló percét jelzi?

Akárhogy van is, valaki mégis felelős érfünk, bizonyos, hogy valakinek sorsul, hivatásul és kötelességül rendeltetett, hogy törődjék velünk, megfogja a kezünket és szörnyü megzavarodottságunkban fölmutasson a csillagokra. Hol van ez a segitő kéz, akár emberben, akár intézményben, de ha egyikben sem, hát legalább akaratban, akinek „csatája nem hiu e kornak ellenében?" Mert a jelek szerint a korszellem munkál itt, ha ugyan van ilyen a világon. Tegyük föl, hogy van, — az okosak bizonyitani is tudják — annál jobb, mert akkor azok, akiknek, mint mondtuk, ez a hivatásuk, tudják, hogy mi ellen kell harcolniok és ismerik azt az erőt, amely velük szemben a nyomorultak és szenvedők bőrére érvényesiti a maga könyörtelen akaratát. Kiáltsa el hát végre magát valaki, tépje a haját, vagy verje magát a földhöz, de csináljanak már valamit, ha már látják, hogy nekünk se égindulás, se földindulás nem számit és olyan bután, dühösen és presszióval bünözünk, mintha soha se csináltunk volna mást. Vagy mindig ezt csináltuk, csakhogy más formában, néha még brutálisabban, néha pedig több stilussal?

Nem. Ne tovább, ez a gondolat már egy ujabb bün meredekén tántorog. Szabadits meg bennünket Uram a gonosztól.

Bibó Lajos

Időjárás és vizállás

A Meteorológiai Intézet jelenti: Uj atlanti depresszió közeledik centrumával Angliához, de egész Nyugat-Európában erősen sülyeszti a légnyomást. Az azori nagy légnyomásnak csak nyulványa jutott el a Kárpátokig, maga a főrész viszszaszorult. A depresszió esőfrontja erős éli szelek mellett elérte Angliát. Középurópán tegnap másodlagos depresszió nult el. Az eső Magyarországon általás volt, mennyisége jórészt meghaladta 10 milimétert. Szentgotthardon 22, Soponban 2, Hőgyészen 20 milimétert tett ki csapadék. A hőmérséklet kissé alacsoyabb lett. A Balkánon is volt eső. *Időprognózis:* Átmenetileg száraz idő, erősebb éjjeli lehüléssel.

A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya jelenti: A *Duna* Passauig apad, lejebb árad, alacsony vizállásu. Mai vizállások: Passau 313, Stein minusz 35, Komárom 298, Budapest 210 Baja 125, Mohács 137. A *Tisza* végig árad. Tokaj és Tiszafüred között közepes, máshol alacsony vizállásu.

Eljegyzés

Vass Piroska és *Tagányi* István jegyesek.

Halálozás

Csilléry Dávid ügyvéd, nyug. kir. táblabiró 80 éves korában pénteken délben rövid szenvedés után Budapesten meghalt. Az elhunyt 1873 óta folytatott ügyvédi gyakorlatot a fővárosban és 1898-ban nevezték ki a birósághoz táblabirói rangban. A 90-es években mint fővárosi bizottsági tag sokat dolgozott különösen Óbuda fejlesztése érdekében. Tagja volt az Apponyi vezetése alatt állott függetlenségi pártnak és az ellenforradalom után élénk tevékenységet fejtett ki a nemzet ujjáébredésével kapcsolatos mozgalmakban. Halálát *Csilléry* András dr. volt miniszter és *Csilléry* Ferenc főjegyző, az elhunytnak fiai, továbbá *Batár* József MÁV főellenőr, az elhunytnak veje és előkelő, nagy rokonság gyászolja. Temetése 6-án, vasárnap délután 4 órakor lesz a Kerepesi-uti temető halottasházából.

A Budavári Koronázó Mátyás-templom ének- és zenekara március 8-án, kedden délelőtt tiz órakor elhunyt tagja, *Knócz* Béla lelkiüdvéért gyászistentiszteletet tart, mely alkalommal a requiemet *Korének* József dr. celebrálja. Az ének- és zenekar *Sugár* Viktor kormányfőtanácsos, karnagy vezetésével Mozart W. A. Requiem-jét *Eisvogel* Ferenc átdolgozásában adja elő. Magánszólamok: *Kostyál* Sarolta (szoprán), *Urmánczy* Jánosné (alt), *Paulovits* István dr. (tenor), *Göllner* János (basszus), *Hlavacsek* Lajos (harsona). Az orgonán *Sárkány* Sándor játszik. Az elhunyt barátait és ismerőseit ezuton hivják meg a gyászmisére.

A „Turul" Szövetség *Bársony* János dr. egyetemi tanár halálának egyéves évfordulója alkalmából csütörtök délután ünnepélyesen felvonult a Kerepesi-uti temetőben és megkoszoruzta a magyar ifjuság atyjának sirját.

Békeffy József DSAV irodakezelő 39 éves korában Székesfehérváron elhunyt.

Hódmezővásárhelyről jelentik: *Tődor Nagy* István, Hódmezővásárhely legutolsó öreg „városcselédje" 86 éves korában meghalt. Az öreg cseléd most Szilveszter-estéjén kötött házasságot.

Lex Mihály győri kir. járásbirósági főtiszt március 2-án délután 4 órakor 51 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután volt az uj temetőben.

Polgár Antal nyugalmazott tanitó, aki Felsőberki községnek 40 éven át volt érdemes tanitója, március 1-én Körmenden elhunyt.

— **(A kormányzó a debreceni egyetem „honoris causa" doktora.)** A kormányzó pénteken délelőtt kihallgatáson fogadta *Klebelsberg* Kuno gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert és a debreceni tudományegyetem tanácsát. *Illyefalvy Vitéz* Géza dr., az egyetem rektora a karok nevében fölkérte a kormányzót, hogy mint az ősi debreceni kollégium volt növendéke és a debreceni egyetem lelkes pártfogója fogadja el a debreceni tudományegyetem négy karának honoris causa doktorságát. A kormányzó válaszában kijelentette, hogy készséggel fogadja el a felajánlott egyetemi kitüntetést és meleg szavakkal méltatta azt a nagyjelentőségü kulturmunkát, amelyet az egyetemek a magyar tudomány és a nemzet érdekében kifejtenek. A kihallgatáson még jelen volt *Hadházy* Zsigmond dr. Debrecen város főispánja és *Magoss* György dr. Debrecen város polgármestere is, akik az egyetem minden ügyét lelkesen felkarolják.

— A „Nemzeti Ujság" és az „Uj Nemzedék" összes levélküldeményeit kérjük a következő cimen küldeni: Központi Sajtóvállalat (zárójelben Nemzeti Ujság v. Uj Nemzedék) Budapest 4. fiókbérlő, mert egyéb cimzésü leveleket a posta csak megkésve fog kézbesiteni.

— **(Uj főispán.)** A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére *Németh* Károly dr. m. kir. udvari tanácsos ügyvédet Győr-Moson- és Pozsony közigazgatásilag egyelőre egyesitett vármegyék és Győr szabad királyi város főispánjává kinevezte.

— **(Elkészült az esztergomi hősök monumentális emlékmüve.)** Esztergom város polgármestere, *Antony* Béla dr. és vitéz *Szivós-Waldfogel* József tábornok, mint a szoborbizottság tagjai felkeresték *Lányi* Dezső szobrászmüvész mütermét, hogy ott a teljesen kész hősök-emlékmüvét megtekintsék. A 14 méter magas impozáns emlékmü talapzata és egyes szobrászati részei is már fel vannak állitva Esztergomban a Mária Terézia-téren s most csupán az emlékmü felső részét képező 12 métermázsa sulyu, hatalmas kőoroszlán kiszállitása van hátra. Az emlékmüvet övező park szabályozása szintén készül, ugy hogy a leleplezési ünnepségek napját május 26-ában már meg is állapitották. A nagyszabásu leleplezési ünnepélyen képviseltetik magukat a hatóságokon kivül a honvédség, az esztergomi egyházi főpapság s a müvészeti egyesületek is.

— **(A Központi Sajtóvállalat szegedi kulturestje.)** A *Nemzeti Ujság* és az *Uj Nemzedék* sajtó-estje iránt, amely március 5-én, szombaton lesz a szegedi Tisza-szálló nagytermében, a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. A Budapestről érkező vendégeket ünnepi külsőségekkel fogadják. Az estélyre szóló jegyek már mind elkeltek. Az estélyen feltétlenül meg fognak jelenni *Glattfelder* Gyula megyéspüspök, *Aigner* Károly dr. főispán és felesége, *Somogyi* Szilveszter dr. polgármester, *Schwoj* Kálmán ezredes gyalogsági parancsnok, *Vogl* Tibor ezredes, *Konzwald* Endre dr. a törvényszék elnöke, *Várhelyi* József pápai prelátus, *Muntyán* István dr. itélőtáblai tanácselnök, *Tóth* Imre dr. kormányfőtanácsos, *Tóth* Károly dr. egyetemi rektor, *Szandtner* Pál dr., *Vidákovits* Kamill dr., *Erdélyi* László dr. és *Lőte* József dr. egyetemi tanárok, továbbá az összes plébánosok és a lelkészkedő papság. A megnyitóbeszédet *Tóth* Imre dr. kormányfőtanácsos, a szegedi katolikus társadalom vezetőférfia, a záróbeszédet pedig *Glattfelder* Gyula dr. csanádi püspök mondja. *Wolff* Károly országgyülési képviselő, a *Keresztény Községi Párt* elnöke pedig *A keresztény sajtó helyzete és jelentősége a magyar közéletben* cimmel mond beszédet. *Nagy* Margit, az Operaház tagja az Operaház legujabb magyar operájából, a *Fanniból* ad elő részleteket, *Pusztay* Sándor, az Operaház tagja operaáriákkal és magyar dalokkal szerepel, *Pilinszky* Géza, operaénekes pedig magyar dalokat ad elő. A *Nemzeti Ujság* részéről *Surányi* Miklós iró, a *Kisfaludy-* és a *Petőfi Társaság* tagja, a *Nemzeti Ujság* főmunkatársa tart előadást, az *Uj Nemzedék* részéről pedig *Gáspár* Jenő iró, a *Petőfi Társaság* tagja, az *Uj Nemzedék* főmunkatársa szerepel, aki verseiből olvas fel. A sajtóakció külön érdekessége lesz *Cavallier Józsefnek*, az *Uj Nemzedék* felelős szerkesztőjének március hatodiki, vasárnap délelőtti előadása a *Katolikus Körben* az egyetemi ifjuság részére. *Cavallier* József előadását *Erdélyi* László dr. egyetemi tanár konferálja be. A *Központi Sajtóvállalatot* az emlitett előadókon kivül *Baranyay* Lajos, a vállalat vezérigazgatója, *Berkes* Róbert dr., a vállalat két lapjának igazgatója és *Tóth* László dr., a *Nemzeti Ujság* felelős szerkesztője képviseli a sajtóesten. Nemcsak *Szeged* egész katolikus társadalma, hanem a környék falvai és a tanyavilág is érdeklődéssel várják a nagyszabásu sajtóakciót. A sajtóest előkészitésében és megszervezésében igen nagy része van az *Uj Nemzedék* szegedi testvérlapjának, a *Szegedi Uj Nemzedéknek*, különösen *Zentbauer* János kiadóhivatali igazgatónak és *Iván* Mihálynak, a lap felelős szerkesztőjének, akik fáradhatatlan tevékenységgel dolgoznak a sajtóest sikerének érdekében.

— **(„Zsindelyezik a Rudasnak tetejét...")** *Gergely* Istvánnak a *Nemzeti Ujság* március 2-án megjelent *„Zsindelyezik a Rudasnak tetejét..."* cimü cikkre vonatkozólag *Egan* Ede miniszteri tanácsostól kedves levelet hozott a posta. Miután meleg szavakkal csatlakozik a betegen fekvő levéliró a cikk irójának nézetéhez, a következőkkel folytatja sorait: „Magam is több mint 40 éve jól ismerem a Rudasgőzfürdőt s ennélfogva némi jogcimet vindikálok magamnak, hogy *Gergely* István cikkiró urnak szivem mélyéből gratuláljak a nagyszerü cikkéhez, amely — mint nálam — némi orvosság a betegeknek és kedves szórakozás az egészségeseknek, de ezuttal komoly figyelmeztetés, hogy *mégsem illik télviz idején egy gőzfürdő nagy medencéjének kupoláját tatarozni.* Igen sajnálom, hogy Gergely István ezért a „Rudasban" meghült. Kivánom neki, hogy a „Rudas-náthából" mielőbb kilábaljon s hogy a „Rudas-tatarozók" megfelelő figyelmeztetésben részesüljenek."

— **(Szolgálati jubileum.)** *Flettner* Henrik, az országos selyemtenyésztési felügyelőség főkönyvelője március 1-én töltötte be szolgálatának harmincadik évét. Ez alkalomból a jubilánsnak Budapesten bensőséges ünneplésben volt része. *Eszterhay* Jenő h. államtitkár, az országos selyemtenyésztési felügyelőség vezetője átnyujtotta a jubilánsnak *Mayer* János földmivelésügyi miniszter elismerő sorait és a maga részéről is elismerését és köszönetét nyilvánitotta. *Eszterhay* Jenő h. államtitkár, valamint a budapesti és a szekszárdi selyemtenyésztési központi tisztikar vert ezüstből készült remekművü dohányzókészlettel lepte meg a jubilánst, akit a fehér asztalnál is melegen ünnepelték. — Március 3-án, csütörtökön este ünnepelték a *BSzKRT* alkalmazottai *Török* Károlyt, a budapest—ferencvárosi szolgálatot vezető főellenőrt 35 éves szolgálati jubileuma alkalmából. A pesterzsébeti *Keresztény Társaskörben* ünnepi társasvacsora volt tiszteletére, amelyen az alkalmazottak köréből a jubilánsnak 400 barátja és tisztelője jelent meg. A kitünő főellenőrt a *BSzKRT* igazgatósága részéről *Alemann* Aladár müszaki tanácsos üdvözölte. Az ünnepi beszédet *Eckhardt* Tibor dr., az *Ébredő Magyarok Egyesületének* országos elnöke mondotta. Pohárköszöntőt mondott *Chikán* Béla dr., Pesterzsébet polgármestere is. A lelkes vacsora résztvevői minden elhangzott beszéd után a legmelegebb szeretetteljes ovációval tüntették *Török* Károly mellett, akit bajtársai emlékül igen szépmüvü aranyórával és lánccal lepték meg.

Deutsch

elvtárs volt tehát a hadügyminiszter abban az időben, amikor a bécsi Arzenálban megkezdték a fegyverek gyártását a szocialista párthadsereg számára. A botrány, amely Bécsben kipattant, ugy látszik, napról-napra ujabb meglepetésekkel szolgál. Deutsch elvtárs eddig mint rendületlen pacifista szerepelt, aki hüséges hive és olthatatlan rajongója volt az európai békének és a népek testvérülésének és aki ebbeni minőségében hosszu hónapokon, sőt éveken keresztül a legélesebben támadta Magyarországot, a titkos fegyverkezésnek, a leszerelés megtagadásának és a béke felforgatásának vádjaival. Ugyanakkor, amikor Deutsch elvtárs Magyarországot ilyen perfid és hazug vádakkal illette, amikor a külföld hiszékenységére vagy ellenségeink rosszindulatára számitva bennünket gyalázatosan és pimaszul megrágalmazott, ugyanakkor az ő parancsára éjjel-nappal zugtak a bécsi Arzenál gépszörnyetegei, hogy előállithassák a legmodernebb fegyverek ezreit és ezreit, a „pacifista" elvtárs legsajátabb politikai érdekeinek szolgálatára. A Deutsch—Bauer—Renner triumvirátus, a bécsi szocialisták háromfejü szörnyetege esztendőkön keresztül egyebet sem csinált, mint Magyarország ellen lázitott és Magyarországot rágalmazta meg fegyverkezéssel és békebontással a külföld előtt. Most rájuk vakit kegyetlen fénysugarával az Igazság és a hazugok, rágalmazók pőrére vetkőztetve meztelenül állnak a világ itélőszéke előtt. Mi történjék? Minden országnak, amely hive a rend és a nyugalom fenntartásának, nem lehet más és sürgősebb kivánsága, minthogy a Deutsch elvtárs által szervezett párthadsereg leszereltessék és szétszórassék, mert léte és müködése nem mást jelent, mint a béke örökös és fenyegető veszedelmét.

— **(Március 7-én négy villamos relációja változik meg.)** A Budapest Székesfőváros Közlekedési rt. igazgatósága közli, hogy a főváros tanácsának határozata értelmében március 7-től kezdve a 7-es, valamint a 73-as jelzésü kocsik egyébként változatlan utvonalon Óbuda és Boráros-tér között fognak a Nagykörutou át közlekedni. Ugyancsak 7-től, hétfőtől kezdve az 5-ös jelzésü kocsik egyébként változatlan utvonalon a népligeti végállomás helyett csak a Szent István-kórházig fognak közlekedni, végül március 7-én megváltozik a 27-es jelzésü kocsi utvonala, mely hétfőtől kezdve a Városliget és a Horthy Miklós-ut között ezentul a Muzeum-körut—Ferenc József-hidi utvonal helyett a Kossuth Lajos-utcán, az Erzsébet-hidon és a Gellért-rakparton át fog közlekedni.

— **(A vasárnap egyházi zenéje.)** A *belvárosi főplébániatemplom* énekkara a vasárnap, március 6-án délelőtt 10 órakor tartandó nagymise alatt Palestrina (1525—1594) Missa Brevis-ét adja elő. Offertóriumra Goller: Scapulis suis-át éneklik, mig a többi változó miserész koraliter megy. — A déli 12 órai kismise alatt Kromolicky: Kyrie-je, J. Gallus (1550—1591): Ecce uqomodo moritur-ja, A. Bruckner (1824—1896): Pange lingua-ja és egy régi magyar egyházi ének kerül előadásra.

Március 5. szombat

Római katolikus: Özséb. Görögkatolikus: Tivadar nvt. Protestáns: Adorján. A nap kél 6 óra 35 perckor, nyugszik 17 óra 49 perckor. A hold kél 7 óra 51 perckor, nyugszik 20 óra 3 perckor.

Napirend

Muzeumok: Nemzeti Muzeum 9—2. — Szépművészeti Muzeum (Aréna-ut 41. sz.) minden kori szobrászat, gipszgyüjtemény 10—fél 2. — Iparmüvészeti Muzeum (Üllői-ut 33.) szám) textil, kerámia 9—fél 2. — Kereskedelmi Muzeum (Iparcsarnok) 8—6. — Erzsébet királyné emlékmuzeum (Királyi palota) 9—1 és 3—5. — Széchenyi-szoba (Akadémiai 10—12. — Iparmüvészeti Társulat állandó kiállitása (Andrássy-ut 69.) 9—2. — Népegészségügyi Muzeum (Eötvös-utca 3.) 10—1. — Mezőgazdasági Muzeum (Széchenyi-sziget) 10—1. — Aquincumi Muzeum (Szentendrei-ut 7.) 9—7. — Ráth György-muzeum (Vilma királyné-ut 12.) 9—fél 2. — Hopp Ferenc keletázsiai muz. (Andrássy-ut 103.) 10—1. — Földtani Muzeum (Stefánia-ut) 10—1. — Ernst Muzeum LXXXVIII. csoportkiállitása (Nagymező-utca 8.) 9—4.

Könyvtárak: Fővárosi nyilvános könyvtár (Gróf Károlyi-utca 8.) 9—7. — Akadémia könyvtára 3—7. — Egyetemi könyvtár (Ferenciek-tere 5a.) 9—2 — Egyetemi Olvasóterem 9—7 — Iparmüvészeti Muzeum könyvtár (Üllői-ut 33. szám) 9—12. — Kereskedelmi és Iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6.) 9—2. — Statisztikai Hivatal könyvtára (Keleti Károly-utca 5.) 10—1. — Széchenyi-könyvtár (Muzeum-körut 14.) 3—4 — Vakok könyvtára (Ida-utca 5.) 8—12 — Erzsébet Népakadémia könyvtára Német-utca 40.) 5—8. — Technológiai Olvasóterem (József-körut 6) 9—2. — Állatkerti könyvtár (Állatkert) 4—fél 6. — Magyar Földrajzi Társaság könyvtára (Főherceg Sándor-utca 8.) 5—6.

VARRÓGÉPEK
előleg nélkül már heti 50.000 korona részletfizetésre is kaphatók **Hermann Gyula, Magyar Kosárfonó Rt.** Főüzlet: V., Lipót-körut 15 Telefon T 92—96 Fióküzlet: I., Horthy Miklós-ut 10—12 Telefon: I 86—77

BUTOROK legolcsóbban beszerezhetők **LUKACS-nál Rákóczi-ut 18. szám** (Bejárat a Dohány-utcából) **Fizetési kedvezmény**

Egy szélhámos utja Budapesttől — Algirig

A gyermeknyaraltatási akció cimén két követet, egy genfi lelkészt és egy antwerpeni tanitónőt csapott be — A budapesti törvényszék a belga Code Penale alapján szabta ki a büntetését

(A Nemzeti Ujság tudósitójától.) A fantáziának valóban nincsenek korlátai. *Kornstein* József magántisztviselő is azok közé tartozik, akiknél csak a lelkiismeretlenség nagyobb a fantáziánál. Ez az őszhaju és előkelő megjelenésü ember pénteken a büntetőtörvényszék *Publik*-tanácsa előtt a vádlottak padjáról mesélte el, hogyan járta be rövid idő alatt a félvilágot a külügyi képviseletek becsapására és a gyermeknyaraltatási akció megvámolására épitve a csalárd kéjutazást.

— Az ügyészi vádat megértettem és *nagyonnagyon bünösnek érzem magam* — kezdte védekezését a tisztes külsejü kalandor. Hat esztendeig a Hadviseltek Országos Egyesületének a tisztviselője voltam, ahol főleg a gyermeknyaraltatási akciók ügyeivel foglalkoztam. A B.-lista engem is kopár partra vetett, állást nem tudtam szerezni és kénytelen voltam a külföld felé orientálódni.

Kornstein ur előadása ennél a pontnál elvesztette lirai hangulatát és epikus hömpölygéssel tárta fel a történteket.

Kornstein — vallomása szerint — először Németországgal lépett diplomáciai összeköttetésbe. Az összeköttetés balul ütött ki, t. i. Németországra balul és *Kornstein* elindult és felfedezte *Algirt*. A forró égöv alatt olyan kitünően viselte magát, hogy hamarosan abban a kitüntetésben részesitették, hogy besorozták az *idegen légióba*. Kornstein nem hagyta magát, lemondott a dicsőségről és visszaszökött Magyarországra. *Stöpper* Edo kereskedővel elhitette, hogy óriási összeköttetései vannak a pénzügyminisztériumban, soronkivül intézteti el az ügyet és erre tetemes *előleget* vett fel. Az ügyek azóta is *soron kivül* vannak. *Stöpper* után természetesen *Belgium* következett, ott Brüsszel, Brüsszelben *Voraticzky* nagykövet, akinek magából kikelve mesélte el, hogy a stuttgarti pályaudvaron ellopták a pénztárcáját és most, Ő, akit a *gyermeknyaraltatási akció ellenőrzésére küldtek Brüsszelbe* — egy fillér nélkül áll, felmutatott egy pár hivatalos szinezetü igazolványt és a kapott pénzzel azonnal tovább utazott *Antwerpenbe*, ahol *Lys* Ferenc konzultól, ugyanezzel a mesével csalt ki néhánymillió koronát, illetőleg kétszáz svájci frankot. A következő állomás *Genf*, ahol egy jószivü lelkésztől könnyezett ki százötven frankot. Ezután ismét Antwerpent látogatta meg, de most már *Vágó* Irén ottani magyar tanitónőt kereste fel és fantasztikus mesékkel három brilliáns gyürüt csalt ki a magyar gyermekek jószivü gyámolitójától.

Mikor *Kornstein* a bünlista végére érkezett, Publik elnök megkérdezte:

— Mondja csak, hogy züllhetik egy ember ennyire. Hogy keritette magát ennyire hatalmába az ördög?

— Nem tudom. Talán a B.-lista — válaszolta Kornstein. — Ha mégegyszer meg nem történtekké tehetném a dolgokat, én lennék a legboldogabb ember a világon.

— *Hagyjuk a frázisokat!* — szólt rá a patétikusan szavaló kalandorra az Elnök.

Mikor a bizonyitási eljárást befejezték *Kullmann* Sándor dr. ügyészségi alelnök állott fel szólásra és bejelentette, hogy Kornsteint az antwerpeni törvényszék *in contumatiam* már egyhónapi fogházra és 378 frank pénzbüntetésre itélte és inditványozta *Kullmann* ügyész, hogy a magyar biróság is, a cselekmény elkövetési helyén érvényben levő, enyhébb *Code Penale* alapján szabja ki az itéletet.

A törvényszék a védőbeszéd elhangzása után valóban a *Code Penale* 496. paragráfusa alapján szabta ki a büntetést *Kornstein* Józsefre és pedig *öt rendbeli csalás büntette* cimén *egyévi börtönt* és 40 pengő pénzbüntetést. A büntetésből hét hónapot kitöltöttnek vett a törvényszék és Kornsteint *feltételesen* szabadlábra helyezte.

BUTOR I-a minőség, olcsón, garanciával részletre — készpénzárban
CORVIN Butorcsarnok, VII., Dohány-utca 39.

JO HÁZIKOSZT
kapható
Hold-utca 19. szám. Alagsor.
Leves, süit, köret, főzelék és tészta 1 P 12 f.
Előfizetve 1 P 4 f Hustalan ebéd 56 fillér.

Az angol kormány függőben tartja elhatározását a Szovjettel szemben

Mac Donald szerint a Moszkvába küldött figyelmeztetés elkésett

London, március 4.

(A Nemzeti Ujság tudósitójának jelentése.) Az a várakozás, hogy a parlament csütörtöki ülésén tisztázódni fog az angol-orosz viszony nagyfontosságu kérdése és a brit közönség, valamint a külföld is megtudja, hogy a történtek után mire határozza el magát a kormány: *nem nyert kielégitést*. Ugy az alsó-, mint a felsőházban több felszólalás hangzott el, a kormány is nyilatkozott, de nyilatkozatának lényege nem több annál, mint hogy *a kormány fentartja magának a jogot a teendő lépés célszerüségének és időpontjának a meghatározására.*

A moszkvai kihivó jegyzék után a világ más állásfoglalást várt az angol kormánytól. A Baldwin-kormányt azonban kétségkivül mérsékletre késztette az a körülmény, hogy nemcsak a munkáspárt, hanem a liberálisok is helytelenitik a kereskedelmi szerződés felbontását és az Oroszországgal való diplomáciai szakitást.

A tegnap este elhangzott felszólalások közül legérdekesebb *Mac Donaldé* volt, aki azt mondotta, hogy hiba volt hagyni a dolgok idáig fejlődését; ő már két év előtt küldött volna jegyzéket, amely *inkább a lényegben, mint a hangban erősebb lett volna Chamberlain jegyzékénél*. Most nem lenne előnyös Nagy-Britanniára nézve, ha a kereskedelmi szerződés felbontatnék.

A munkáspárt annak a dokumentálására, hogy az alsóház nem helyesli Chamberlain jegyzékét, azt inditványozta, hogy *Chamberlain fizetését szállitsák le száz fonttal*. Az inditványt a Ház 271 szóval 146 ellenében elvetette.

A felsőházban az orosz kérdésről a vitát a konzervativ *Newton* lord, az ismert magyarbarát vezette be, aki kiemelte a szovjetkormánynak Nagybritanniával szemben tanusitott ellenséges magatartását.

A liberális Lord *Reading* kijelentette, hogy a kormány mindent megtett, amit csak kivánni lehet tőle.

Lord *Salisbury* válaszolt a kormány nevében. Válasza általában abban a gondolatkörben mozgott, mint Chamberlain beszéde. A szovjetkormány, mondotta, szidhatja a brit kormányt és nevetségessé tehet brit államférfiakat, mit változtat ez a dolgon? A dolog azon fordul meg, hogy a szovjetkormány ne kárositsa világszerte a brit érdekeket és a brit tekintélyt. A teendő lépéseket fontolóra fogják venni.

Lord *Parmoor* (munkáspárti) kijelentette, hogy Oroszországnak ép oly joga van belső függetlenségéhez, mint Angliának. Ő a türelem és a megbékülés politikájáért száll sikra.

Lord *Grey* (liberális) szerint jobb lett volna egyáltalán nem küldeni el a jegyzéket, mint elküldeni és azután cselekedni. A diplomáciai viszony megszakitása a jelen pillanatban, különösen Közép-Európában, nyugtalanitó hatással járna.

Huszonötmilliárdos tulkiadás mutatkozik a Széchenyi strandfürdő épitésénél

A középitési ügyosztály rosszul állapitotta meg az egységárakat, a tervező épitész tévedett a kubaturánál — 800.000 dolláros függőkölcsönt vesz fel a főváros

A pénzügyi bizottság ma *Folkusházy* Lajos alpolgármester elnöklete alatt ülést tartott. *Bedő* Mór a napirend előtti felszólalásában megsürgette a főváros háborus élelmezési akciójának elszámolását, továbbá a főváros részvényvásárlásairól szóló jelentést. Ezután *Kiss* Jenő szólalt fel és azzal kezdte, hogy a bizottság multi ülésén már érintették a Széchényi-fürdő ügyét. Azóta olyan hirek járják, hogy az épités 25 milliárdját másik 25 milliárd tulkiadásokkal terhelték. Kérdést intéz az elnöklő alpolgármesterhez, igazak-e ezek a hirek, meginditották-e ez ügyben a vizsgálatot, milyen eredménnyel járt a vizsgálat és a mulasztást elkövetőket felelősségre vonják-e. A müszaki adminisztrációnak teljes csődjét jelentené az, ha a főváros egy 25 milliárdos épitkezést csak 100 százalékos tulkiadással tud befejezni.

Az *elnök* mind a két felszólalásra megadta a választ. Ami a háborus élelmezési akció elszámolását illeti, ugyanakkor, amikor Bedő ezt először megsürgette, a belügyminisztérium is érdeklődött az ügy iránt, kiküldött közegei révén az egész ügy aktáit átnézte, ennélfogva mindaddig, amig a belügyminiszterium részéről az ügy befejezést nem nyer, nem lett volna helyén való egy belső tárgyalás, sőt az egyenesen prejudicium lett volna. Most *az ügy befejezést nyert*, ennélfogva az egész jelentés a belügyminiszter vizsgálatának eredményével együtt a város fórumai elé fog kerülni tárgyalás és határozathozatal végett. Ami a részvényvásárlások ügyét illeti, *a jelentést elkészittette* és napirendre is tüzheti. Ami a harmadik kérdést, a Széchenyi-fürdő ügyét illeti, a mult ülésen az alpolgármester megmondotta, hogy a tanács az ügyet sürgősen meg fogja vizsgálni. Közben az idő előrehaladt, a dolog fejlődött tovább és az ügy mai állásáról *Berczel* tanácsnok fog majd választ adni.

„Példátlan tulkiadás esete"

Berczel tanácsnok adta meg ezután a megfelelő információkat. Azzal kezdi, hogy tényleg nagy tulkiadásokról van szó. Annakidején a közgyülés is, a közvélemény is erősen sürgette, hogy a Városligetben uszoda létesüljön. Kiirták a pályázatokat, igen szép tervek érkeztek be és az ügyosztály mindenben igyekezett a munkálatokat meggyorsitani, már csak azért is, hogy a főváros befektetett tőkéje minél előbb fruktifikáltassék. A müszaki ügyosztály és a tervező müépitész tehát egy kubaturás költségvetést bocsátottak rendelkezésére, ebben a népfürdő kiépitésére 500.000 korona, a strandfürdő középső részére 450.000, a strandfürdő két szárnyára pedig 400.000 korona egységárat állapitott meg. Az épitési ügyosztály kimutatta az épitési számadatokat is, ezek megnyugtatók voltak, a munkák szeptember elején megindultak, közben az ügyosztály a tervező müépitésztől végleges költségvetést sürgetett, amelyet ez november elején be is mutatott. Ebből a költségvetésből az a megdöbbentő tény derült ki, hogy itt *egy eddig példátlan tulkiadás esetével állunk szemben*. A középitési ügyosztály jelentéséből kiderül, hogy *az egységárak olyan alacsonyan voltak felvéve, hogy azon épiteni nem lehet, továbbá a tervrajzok pontatlansága folytán nagymennyiségü kubatura kimaradt*, ez a két tétel azután kiteszi a 25 milliárd tulkiadást. Ő ezt a jelentést a tanács elé terjesztette és a tanács elhatározta, hogy az ügyet a Széchenyi-fürdő épitést végrehajtó bizottság utján kivizsgáltatja, minthogy a munkákat függőben hagyni nem lehet. Megkérte a tanács a polgármester urat, hogy *a középitési ügyosztállyal és a tervező müépitésszel szemben a vizsgálatot haladéktalanul inditsa meg*. *Kiss* Jenő kéri ezekután, hogy amennyiben mulasztásokat állapitana meg a vizsgálat, utasitsák a tiszti főügyészt, *tegyen megfelelő intézkedéseket a kár biztositására*. A felvilágositásokat a bizottság *tudomásul vette* és áttért a napirend tárgyalására.

Megkezdték a beruházó program tárgyalását

A napirend első tárgya a beruházási program és a beruházási kölcsön volt. Az első felszólaló *Buday* Dezső. A programi egyes pontjaiban redukálásokat tart szükségesnek. Az autóbusz kérdésében az az álláspontja, hogy *az autóbuszüzem nem lehet önálló üzem, be kell olvasztani a BSZKRT*-ba és ezt a bevonást már most ki kell mondani. Ezzel megtakaritunk jelentékeny összegeket, mert a szerelőgépek fölöslegesekké válnak, külön garázs sem kell, mert a BSZKRT az Aréna-remizét hajlandó átengedni garázsnak. közélelmezés kérdésénél csak *a nyilt t cok rendezését tartja szükségesnek*, a müveknél hajlandó megszavazni az eg kért összeget, de viszont megköve hogy *a viznyomás olyan legyen, h még a magas emeleteken is minden lehessen vizet kapni*. Ami a villamos veket illeti, figyelmezteti a villamos vek igazgatóságát, hogy a *Talbot- vállalat igen komoly konkurrenciát támasztani a villamosmüveknek*. A vi mosmüvek ne eszközöljenek nagyszab beruházásokat. Mindezek alapján az a buszüzemnek a kért 4.8 millió pengő lyett csak négymillió pengőt hajl megadni, a közélelmezésnek 11.1 m pengőt, a lakásépitkezésre az egész összeget, az elektromos müveknek millió helyett csak 19.6 milliót, a vi veknek a kért összeget változatlanul, eredményben tehát hajlandó me vazni 93,101.800 pengőt, ez azonban b összeg, minthogy pedig az árfolya veszteségére is kell összeget előirányo ennélfogva ezt az összeget 100 millió p gőre hajlandó kiegésziteni.

Ötszázalékra kapja a főváros a függőkölcsönt

Ezután *Csupor* József dr. tanácsno tesz jelentést a pénzügyi bizottságnak kölcsönügyi bizottság tárgyalásának eredményéről. A kormány ugyanis a telkek vásárlásához szükséges összeget nem hajlandó a fővárosnak kamatmentes kölcsönként rendelkezésre bocsátani, ennélfogva a főváros ez összeg erejéig is függő kölcsönt kénytelen fölvenni. A pénzügyi bizottság ülésének megnyitása előtt tehát a kölcsönügyi bizottság ülést tartott és ezen az ülésen tárgyalták a fővároshoz beérkezett ajánlatokat. Csupor tanácsnok bejelenti, hogy 800.000 dollár, illetőleg 3.450.000 pengőről van szó és erre nézve budapesti bankok ajánlatot tettek. Beérkezett két irásbeli ajánlat és telefon felkérésre egy szóbeli ajánlat. A szóbeli ajánlatot a *Kereskedelmi Bank* tette, a mely 3, illetőleg 6 hónapra hajlandó váltóhitelre 6 százalék mellett a fővárosnak az összeget rendelkezésre bocsátani. A két irásbeli ajánlat közül az egyik a *Pesti Hazai Takarékpénztárnak* és *Magyar Általános Hitelbanknak* egyesitett ajánlata, amely 3 hónapra 5 százalékos kölcsönt ad, a másik ajánlat az *Angol-Magyar Banké*, amely a *Blair et Co.* newyorki cég utján 3, illetőleg 6 hónapra, tehát szeptember 20-iki lejárattal egymillió dollárkölcsönt nyujtana 5 százalék mellett. Azzal a kikötéssel, hogy a főváros a kölcsönnek föl nem használt részét az Angol-Magyar Banknál ugyanolyan százalék mellett helyezheti el, mint amilyen százalékot ő a kölcsön után fizet. *A kölcsönügyi bizottság az ajánlatok közül legelőnyösebbnek az Angol-Magyar Bank ajánlatát látta, ennélfogva ezt fogadta el.* Kéri, hogy a pénzügyi bizottság is fogadja ezt el, hogy a jövő szerdán a közgyülés is tárgyalhassa. A bizottság ezt el is fogadta.

Az autóbuszt be kell olvasztani a Beszkártba

Bródy Ernő dr. kérdi, hogy mivel a lakásépités utolsó akadálya is el van háritva, mikor indulhat meg az épitőmunka.

Elnök: A jövő hét elején. A kormányhatósági jóváhagyás ugyanis nincs meg de a kormány már tudomással bir a egész előterjesztésről és merjük hinni hogy nem lesz semminemü akadály, e nélfogva intézkedés történt, hogy *a jövő héten meg is induljon az épitkezés*. (Általános helyeslés.)

Ezek után folytatják a beruházó pr gram tárgyalását. *Bedő* Mór *az autóbus beolvasztandónak tartja a BSZKRT*-b és a BSZKRT-nak a tarifákat feltétlenü le kell szállitani. Beruházásokat BSZKRT kölcsönből fedezzen, ne pedig folyó jövedelmekből.

Ezután *Sipőcz* Jenő dr. polgármester jelentette be a bizottságnak, hogy a *Széchenyi-fürdő ügyében a legszigorubb vizsgálatot fogja keresztülvinni*. (Helyeslés.) Ezután *Büchler* József szólt még a beruházó programhoz s a közlekedési eszközöknél egységes jegyrendszert és az autóbuszról villamosra való átszállás lehetőségét sürgeti Ezzel a bizottság ma befejezte tanácskozásait.

Táncoló nők nem nélkülözhetik a **Dr. Morisson**-féle valódi illatos **szőrtelenitőt**, mely a felesleges hajszálakat eltünteti — Doboza 2 pengő 40 fillér. Kapható minden gyógyszertárban, drogériában.

Egy nemzetgyalázásért elitélt ügyvéd inzultálta a kecskeméti főispánt

Tegnap este tiz óra után a kecskeméti Főtéren zajos botrányt rendezett *Nagy* László dr. fiatal kecskeméti ügyvéd, akit pár nappal ezelőtt itélt el a budapesti büntetőtörvényszék a magyar nemzet és állam megbecsülése ellen elkövetett vétség miatt. Nagy László évek óta a kecskeméti függetlenségi párt emberének vallja magát és ezért ellentétbe került a város társadalmának nagy részével. A tavalyi választási küzdelemben is a függetlenségiek, illetve *Horváth* Mihályék pártjára állott a fiatal ügyvéd és ebből ujabb kavarodás támadt, mert Kecskeméten sulyosan hibáztatták, igy *Révész* prelátus és *Fáy* István, Kecskemét város főispánja is, hogy ebben a liberális pártban olyan emberek játszanak szerepet, mint a nemzetgyalázásért elitélt ügyvéd. Fáy István főispán egy lapban nyilatkozatot is tett közzé ebben az értelemben és ez annyira felbőszitette Nagy László ügyvédet, hogy tegnap este, amikor a Fő-téren találkozott Fáy István főispánnal, kérdőre vonta, majd hirtelen a főispánhoz ugrott és arcul ütötte. Fáy István főispán botjával védekezett a váratlan inzultus ellen, de Nagy László ujabb inzultusokkal illette a főispánt, ugynogy a járókelőknek és a rendőröknek kellett őket szétválasztaniok.

Az inzultus miatt Fáy István főispán szombat reggel megjelent Budapesten a belügyminisztériumban és kihallgatáson jelentkezett *Szcitovszky* Béla belügyminiszternél, aki megadta a fölhatalmazást arra, hogy a főispánon esett durva sértést *bünvádi uton* torolhassák meg. A belügyminiszter egyben táviratot intézett Kecskemét város főispánjához, melyben azt irja, hogy mély felháborodással értesült az eléggé el nem itélhető merényletről és a főispánt *legmesszebbmenő bizalmáról* biztositja.

— **Ingatlanforgalom.** Május harmadik hetében a főváros területén a következő nagyobb ingatlanok cseréltek gazdát: Kállay László angyalföldi ingatlanát megvette 88.000 pengőért a Latin Magyar Kereskedelmi r.-t. Egry Ferencnek Alföldi-u. 2. számu házát 340.000 pengőért Klein Béniné. A Központi Általános Tejcsarnok r.-t. Vaskapu-u. 22. számu házát 192.000 pengőért özv. Kovács Arturné, a Magyar Államvasutak Takarék- és Segélyszövetkezetének József-körut 82. számu házát 208.000 pengőért Regner Arnold, a Terra Ingatlanértékesitő r.-t. Jókai-u. 9—11. számu házát 400.000 pengőért az Országos Munkásbiztositó Pénztár. Schmidt Jánosnak Ranolder-utca 5. számu házát 108.000 pengőért Deák Ferenc dr. Morvay Jenőné Munkás-u. 3. számu házát Németh Béla dr. 80.000 pengőért, A budai oldalon egy nagyobb ingatlan sem cserélt vétel utján gazdát. A hivatalos jelentésben szerepel még több kisajátitás a főváros javára.

TALÁLKOZÓ

Iskolai találkozó. Harmincötéves találkozóra hivom meg Szombathelyre mindazokat a volt iskolatársaimat, akik velem végezték az 1892. tanévben a premontrei rendi főgimnáziumban a VIII-ik osztályt. Ha volt iskolatársaim közül egyesek az elszakitott területeken laknának, az esetben felkérem a Csonkamagyarország területén lakó társaimat, hogy — amennyiben lakcimeiket ismerik — értesitsék őket a tervezett találkozóról. A találkozás ideje: 1927. évi julius hó 31-ike, helye: Szombathely, Sabária-szálló diszterme. Értesitést kérek cimemre a megjelenésről és az esetleges akadályoztatásról is. *Kiskos* István, Szombathely város polgármestere.

A m. kir. áll. felsőépitőipariskola 1917. évben végzett hallgatói pünkösd vasárnap 11 órakor tartják tizéves találkozójukat az intézet tanácstermében. A volt osztálytársakat kérjük, hogy testületileg megjelenni sziveskedjenek. Este társasvacsora. Értesités és előjegyzés helyszinen, vagy Róna Györgynél, VI., Benczur-utca 39. Telefon: 986—30.

A budai tanitóképző intézet volt növendékei junius 2-án, csütörtökön, fél 6 órakor a budai tanitóképzőben *Horvay* Ede igazgató, *Snasel* Ferenc igazgató, *Sztankó* Béla főigazgató — volt tanáraik — tiszteletére ünnepet és a kartársi összetartás ápolására összejövetelt tartanak.

Felhivom mindazon volt osztálytársaimat, akik 1917-ben a késmárki állami felsőkereskedelmi iskolában érettségit tettek, hogy folyó év junius hó 5-én Késmárkon, a kereskedelmi iskola épületében megtartandó tizéves találkozón megjelenni sziveskedjenek. Előzetes bejelentések *Pachmer* Albert Kezmarok cimre intézendők.

Szülőknek,

akik leányaikat továbbképzésre, esetleg üdülésre az egészséges, szép Svájcba óhajtják küldeni, legjobban ajánlható:

a Buser professzor Előalpesi leánynevelőintézete

TEUFEN, Appenzell Kanton, 870 méter a tenger szine felett. Alapitva 1908-ban. Nyelvtanitás, kereskedelmi, háztartási és gimáziumi osztályok, zene, sport, stb. 12 éven aluli leánykák részére külön osztály. Ideális nyári tartózkodási hely. (Német, francia és angol nyelvtanfolyamok. Elsőrendü berendezés. Gyönyörü, egészséges fekvés. **Buser professzor, az intézet alapitója és vezetője, junius 6-ig a Hungária-szállóban lakik és érdeklődőknek akár irásban, akár telefonon készséggel** ad kimeritő felvilágositást. Számos előkelő magyar referencia. Felvilágositást nyujt 9—11-ig a Hungária Nagyszálóban esetleg telefonon is.

— **Stinnes Klára szombat éjfélig nem érkezett meg Budapestre.** Stinnes Hugónak, a néhány évvel elhalálozott német iparfejedelemnek leánya, *Stinnes* Klára, Berlinből automobilon világkörüli utra indult s szombat reggel Prágából Bécsbe érkezett. Bécsben *Hainisch* szövetségi elnököt látogatta meg s *Lerchenfeld* gróf német követ vendége volt. *Stinnes* Klára *a délutáni órákban elhagyta Bécset és az volt a programja, hogy a szombat esti órákban el kell érnie Budapestet.* Világkörüli utjára két automobilon indult. Az egyik egy kis alacsony gépkocsi, ezen utazik, a másik pedig egy teherautomobil, amin az expedicióhoz szükséges sátrak, benzinkészlet és sok más egyéb holmi van felraktározva. *Stinnes* Klára világkörüli utját másfél év alatt akarja megtenni és utjáról egy vele utazó filmoperatőrrel felvételeket készit. Szombat este nyolc órától nagy érdeklődéssel várták a vállalkozó szellemü német hölgy megérkezését Budapestre s ez az érdeklődés a késő éjjeli órákban már izgalommá fokozódott, mert *Stinnes Klára éjjel egy óráig nem érte el Budapestet.* Arról, hogy programszerü megérkezését mi késleltette, eddig jelentés nem érkezett.

— **A „Weltkurier"** cimü német, francia és angol nyelven megjelenő képes folyóirat, melyet *Halász* Zsigmond szerkeszt, legujabb számában is élénk bizonyitékát adja annak, hogy érdekesen és izlésesen lehet propagandát csinálni Budapestnek a külföldön. A legujabb számban sok érdekes cikk és kép van, amelyek mind alkalmasak arra, hogy az idegenek figyelmét felkeltség a magyar főváros iránt.

Tótágas és költészet

1.

„Tótágas"-ra szállt a Berky,
Hangosak a pártnak berki,
Zsibong, mint a darázsfészek:
Jelen a legnagyobb vészek.

Kulturfölény-sövény mögül
Klebi enszoborrá kögül,
Mosolyg, mint egy modern fetis.
— Vettek ti még bukfencet is!

2.

Kisgazdapárt renitens egy elem,
Tótágast áll benne a fegyelem,
Én Bethlenem, mondá meg, micsináljak:
Tótágasba, vagy haptákba álljak.

— **Fürdőruhában táncolni még az osztrák erkölcs szerint is tilos.** Tavaly, tavalyelőtt nálunk is felvetődött a gondolat, hogy végét kellene vetni annak a többmint-tánc táncnak, amit strandjainkon divatbahoztak. A fölvetődött gondolatot akkor azzal hurrogták le, hogy ilyenre is csak nálunk mernek gondolni a spanyol inkvizició sötét reakciója óta, bezzeg, merne csak valaki ilyen inditvánnyal előállani például a szocialista-liberális levegőjü Ausztriában, ahol a strandon korlátlanul folyik a tánc, sőt a charleston, fürdőruhában. Aki azonban az idei idényben hasonló körmondattal akarna botránkozni a mi elmaradottságunkon, abban már a körmondata első fele után fönnakadhat a szusz, ugyanis a most megnyiló ausztriai strandok mindenikén nagy figyelmeztető táblák fogadják a 12—70 év közötti ifjuságot, amelyek szerint „fürdőkosztümben és uszóruhában a legszigorubban tilos a strandon a tánc". Welche Wendung, durch Gottes Fügung! — hát Ausztriában van itt az ember? — botránkozhatnak most odaát a fölényes pestiek. Mert bizonyosan a pestiek botránkoznak most legérzékenyebben és leghangosabban ez erkölcsi reakció ellen, amilyent nem láttak még a spanyol inkvizició óta. Tavaly is a pestiek voltak bizonyára a leglelkesebb felvilágosult táncolók ama strandokon. Hová is lennének idén ezek szegények, ha a mi itteni inkviziciós korlátoltságu erkölcsrendészetünk csupa félénkségből nem hagyná szabadjára nekik a teret a strandokon és egyebütt. Mert bizonyos, hogy mi legutolsó leszünk abban, hogy a mi tulajdon erkölcseink és szokásaink védelmére bátran védőszabályt hozzunk.

Csillárok
LEGSZEBB VÁLASZTÉKBAN
LEGOLCSÓBBAN
HOLLITSCHER TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST JÓZSEF KÖRÚT 10

— **Uj repülő-rekord jutalmak.** Lindbergh huszonötezer dollárt kapott jutalmul a repülés egy nagylelkü mécenásától; reméljük, hogy eddig már aviatikushoz méltó gyorsasággal be is zsebelte ezt a kellemes summát. Ne gondoljuk azonban, hogy evvel aztán végkép le is van aratva az aviatikus dicsőségek és jutalmak mezeje. Amerikai lapok irják, hogy vannak még égen és földön más távolságok is, és a nagylelkü amerikiak, kereskedők és egyéb mecénások vetekedve tüznek ki uj meg uj jutalmakat e mind nagyobb távolságok jutalmazására. Például:

Sanfranciskótól Honoluluig 40.000 dollár.

Sanfranciskótól Manilláig 100.000 dollár.

Hm. A Nagy Csendes Oceánon keresztül egyfolytában . . . Csak az kell hozzá, hogy valaki vagy százhusz óráig egyfolytában vezesse a gépét alvás és egyéb pihenés nélkül. Azt hisszük, hogy a jutalmat kitüző nagylelkü egészen bátran megtehette nagylelkü ajánlatát. Csak azt szeretnők tudni, hogy vajjon készpénzben letéteményezni is kellett-e ezt az összeget? Mert ha nem, akkor szerény személyünket is ezennel elfogja a nagylelküség és szivélyesen fölajánljuk alábbi repülő-rekordok ellenében az alábbi összegeket:

1. A Rákóczi-ut és Nagykörut sarkától az északisarkig és vissza a Népszinház-utca és Nagykörut sarkáig, az északisarkon negyedórás leszállással, mondjuk: félmillió dollár.

2. Leszállás nélkül: egymillió dollár. Akár kettő.

3. Moszkvától Londonig fejjel fölfelé benzinnel, vissza Londontól Moszkváig fejjel lefelé, benzin nélkül: egymillió font sterling, vagyis ötezer métermázsa sterling.

4. Fölszállni az egyenlitőnél, aztán megvárni, amig a föld kétszer-háromszor megfordul odalenn az ember alatt: ugyanannyi.

5. Fölszállás tetszésszerinti ponton, aztán kitartás odafenn. Leszállás több nincs megengedve. Dij: a Bud jövőévi adóbevételtöbblete. Pedig arra más is számit.

(Egy nyájas repülőmécenás).

— **A Szent Imre Kör hódolata Zichy Nándor gróf emlékének.** Áldozócsütörtökön fényes ünnepség szinhelye volt Adony. A legrégibb katolikus főiskolai szervezet, a negyvenesztendős Szent Imre-Kör, Zichy Aladár gróf v. b. t. t. és Zichy Livia grófnő meghivására bevonult Adonyba, egyrészt azért, hogy nagyszabásu ünnepségek keretében hódoljon nagyszerü alapitója emlékének, másrészt, hogy a főiskolai ifjuságot és a falu népét egy missziós jellegü kiszállás keretében egymáshoz közelebb hozza. A nagyszabásu ünnepségek főrendezője *Csöngedy* Gyula adonyi prépostplébános, országgyülési képviselő volt. Délelőtt 10 órakor az adonyi templomban Csöngedy Gyula ünnepélyes szentbeszédet mondott. A mise után a kör tagjai kivonultak Zichy Nándor gróf sirjához. A diszgyülés délután félhárom órakor kezdődött. Csöngedy Gyula prépostplébános meleg szeretettel üdvözölte az adonyiak nevében a szentimréseket. *Haász* Aladár dr. miniszteri osztálytanácsos lendületes beszédben ismertette Zichy Nándor gróf, a magyar katolicizmus hatalmas vezéralakjának, érdemeit. *Bakács* György dr., a Szent Imre-Kör elnöke, tartotta meg ezután nagyerejü ünnepi beszédét, majd *Zichy* Aladár gróf szólott a szentimrésekhez. Örömét fejezte ki, hogy a Szent Imre-Kör bátran és büszkén halad azon az uton, amelyet Zichy Nándor gróf negyven évvel ezelőtt számára kijelölt. *Tóth* Tihamér dr. cimzetes apát, egyetemi tanár, mondotta nagy hatás mellett a záróbeszédet. A beszédeken kivül *Nagy* Andor és *Steinbarzer* Imre szavalatai, a *Losonczy-testvérek* hegedüszáma, valamint az énekkar müvészi számai tették változatossá a programot.

— **Ujból felmerült a calais—doveri alagut terve.** Mint Londonból jelentik, az angol épitészmérnökök egyesületében egy francia mérnök, Yves *Le Trocquer*, érdekes előadást tartott a Calais és Dover közötti alagut épitéséről és az előadás, amely a sokat vitatott terv minden részletével alaposan foglalkozott, ujra ráterelte a figyelmet az alagut épitésének lehetőségére. A francia mérnök részletesen foglalkozott az alagut épitése ellen felhozott katonai érvekkel. Szerinte, katonai szempontból, az alagut semmiféle veszedelmet nem jelent Angliára nézve, mert pár perc alatt el lehetne árasztani mérges gázokkal és az ő tervei szerint kétkilométeres utdarabot viz alá lehetne sülyeszteni, az alagut legcsekélyebb megrongálása nélkül. *Le Trocquer* szerint a 39 kilométer hosszu alagut megépitése, amelynek jelentős tehnikai akadályai nem lehetnek, üzleti vállalkozásnak is kifizető, mert a körülbelül 16 millió fontra becsült épitési költség naponta száz vonattal 25 millió személyt kitevő utasforgalom és nyolcmillió tonnát meghaladó áruforgalom mellett, egészen észszerü befektetés volna.

— **A főváros kiküldöttje a delphi ünnepségeken.** Athénből jelentik: A görögországi delphibeli ünnepségek több ezerre menő külföldi és görög közönség előtt folytak le. A magyarokat *Horváth* Endre tanár, egyetemi lektor, a székesfőváros kiküldötte, képviselte. A rendezőség felkérésére Horváth az Antikszinházban görög nyelven beszédet tartott. Összefoglalta az ünnepek tanulságait, üdvözölte a magyar nép és a székesfőváros nevében a görög népet és az összes külföldiek nevében szerencsekivánatait fejezte ki a rendezőségnek. Michalakopulosz külügyminiszter és más hivatalos személyiségek köszönetet mondtak a magyar szónoknak. A görög sajtó napokon át élénken méltatta a beszédet. Az athéni szerkesztők egyesületének teáján a magyar kiküldött tiszteletére előadták a magyar Himnuszt s Horváth köszönő szavait másnap az egész sajtó közölte. Az *Elefteron Vima* külön cikket irt a magyar kiküldöttről, Athén polgármestere pedig ünnepélyesen fogadta. Horváth kiküldetésével kapcsolatban a *Kiriaki* terjedelmes cikkben magasztalja a magyar székesfővárost, mint kulturtényezőt s közli *Sipócz* Jenő polgármester fényképét.

— **Az esztergomi hősök emlékünnepe.** *Esztergomból* jelentik nekünk: Nagy ünnepségek keretében rójja le Esztergom város kegyeletének adóját vasárnap délelőtt, hősi halált halt ötszáz fiával szemben, ma leplezik le a kormányzó, József kir. herceg, a hercegprimás, az egyházi, katonai és társadalmi előkelőségek, a kormány és hatóságok képviselőinek jelenlétében azt a hatalmas emlékmüvet, amelyet méreteiben és elgondolásában csak a Millennáris emlékmü mul felül. Esztergom ünnepe délelőtt 10 órakor tábori misével kezdődik, amelyet *Mátéffy* Viktor esztergomi prépost-plébános, országgyülési képviselő, fényes papi segédlettel a szabad ég alatt celebrál. Az esztergomi Turista Dalárda a közönséggel együtt a katonazenekar kiséretével énekli el a Himnuszt s *Antóny* Béla dr. polgármester mond beszédet, felkérve a kormányzót az emlékmü leleplezésére. Ennek megtörténte után barátosi *Huszár* Aladár dr., Komárom—Esztergom egyesitett vármegyék főispánja tartja meg ünnepi beszédét, s a szobornak a polgármester által való átvétele, az emlékmü megkoszoruzása s a Szózat és a Magyar Hiszekegy eléneklése fogja befejezni a kegyeletes ünnepélyt. Hatalmas méretü müvészi alkotás, az emlékmü. Impozáns, müvészi, magyar és lenyügöző hatásu. A háttérben a kék égbolt s az esztergomi hegyek, mellette alacsony házak s a térszerüen kiképzett és parkirozott széles Mária Terézia-uton tizenöt méter magasságban szökken az égnek a magyar hősiességet hirdető terméskő-obeliszk, amelynek minden részét az esztergommegyei, Süttő község kőbányáiban fejtették s amelyet magyar szobrász — Lányi Dezső — alkotott s amelyet esztergommegyei emberek faragtak, épitettek fiaik, testvéreik emlékezetére. Az obeliszk aljában, a lépcsők felett egy óriási oroszlán védi Magyarországot, a magyar királyságot. Az oroszlán hatalmas talpát rajta tartja az ország cimerén, előtte a magyar szent korona. A oroszlán arca, kifejezése, egész tartása, a néző elé tárja a magyar hősiesség rettenthetetlenségét. Az az esztergomi oroszlán a magyar faj erejét, hazaszeretetét, királyhüségét jelképezi. Az oroszlán alatt dombormüben az ősmagyar egyenes kardot tartó magyar hős, harcos térdén tölgyfaág hajlik s hirdeti, hogy a hős a halálos küzdelemben életét áldozhatja, de csak dicsőségesen, hősi halállal! Az obeliszk tetején a világ négy égtája felé őrtállóan néz négy turulmadár s vigyáz a hősi halottak csendjére, zavartalan nyugalmára, a kiterjesztett szárnyaikon nyugvó urna pedig a megemlékezések napján messze az uj határokon is tul látható hatalmas gyásztüzek kigyulladására nyujt alkalmas helyet. Ennek a müvészi elgondolásu s a hősi emlékmüvek terén egy uj irányt mutató, gyönyörü alkotásnak a kiváló tehetségü *Lányi* Dezső szobrászmüvészünk a megteremtője. Lányi Dezső már fiatal korában, Londonban aranyérmet nyert. A kerepesi temetőben Eckensberger tüzérezredes, sajátosan egyéni elgondolásu katonai márványemléke, a Széchenyi-fürdőbeli Léda a hattyuival, a Gellért-szálló lépcsőcsarnokában csecsemőjét gondozó s az anyai szeretet poetikusan kifejező anyaszobra, Ujházi Ede képmása a Nemzeti Szinház előcsarnokában mind-mind az ő ihletett müvészetét dicsérik s most alkotásaihoz méltóan sorakozik az esztergomi hősi emlékmü. *(m.)*

Pünkösdre
divat- **cipők**
legolcsóbbak
Dukesznél IV, Semmelweis-u. 5
Férfi félcipő 20 P.
Női divatcipő 17 P 80 f.

Palma

Louis, a modern cipősarok

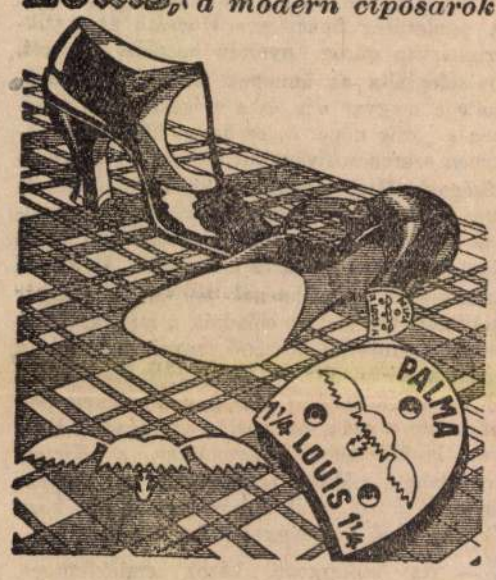

— **Maróczy győzött Newyorkban.** A newyorki *Manchattan Ches Club* rendezésében folyó verseny *Maróczy* Géza nagymesterünk győzelmével végződött, ami a hatvan év felé járó nagymester töretlen energiájának örvendetes bizonyitéka. Eredménye annál figyelemreméltóbb, mert a második helyet nem kisebb nagyság, mint *Kupschick* foglalta el, aki *Capablanca, Torre* és *Marshall* után kétségtelenül a legkiválóbb mestere Amerikának. Feltünést keltett a hindu *Khasdan* harmadik helye, aki az indiai hindu bajnokkal, *Chadilkarral* együtt, érdekes bizonysága a *sakk* mai preciz és hibázhatatlan tehnikai tudás felé törő irányának. *Capablanca* világmester *kubai, Canal perui Torre mexikói, Khasdan hindu.* Amerika mai *legkiválóbb sakkozói* tehát egzótikus nemzeteket és fajokat képviselnek, szemben a neoromantikus, *fantasztikus* sakkiránnyal, amelynek főleg az orosz *Bogoljubov, Aljechin* a megszemélyesitői. Mint hirlik, *Maróczy* nagymester ősszel Kopenhágában fog mérkőzni *Niemzovitsch*-al, a newyorki nagymester-verseny harmadik győztesével.

— **Orvosi hir.** Papp György dr. rendelőjét X., Delej-utca 12. szám alá (Tisztviselőtelep) helyezte át. (Telefon: J. 341—69.)

— **Trianon évfordulóján megkondulnak a harangok.** Junius 4-én lesz hat éve, hogy a trianoni szerződés szövegét a magyar kormány képviselője kénytelen volt aláirni. A magyar püspöki karnak egy régebbi határozata értelmében ezt a szomoru évfordulót a gyásznapot megelőző vasárnapon, ezidén tehát május 29-én akként ülik meg, hogy a templomokban a szószékről figyelmeztetik a lelkészek a hiveket a szomoru évfordulóra és elimádkozzák a püspöki kar által elrendelt imádságot hazánk sorsának jobbrafordulásáért. A bibornok-hercegprimás intézkedésére az évforduló napján, junius 4-én, szombaton délután 4 órakor az összes harangokat meghuzzák, figyelmeztetőül a szomoru évfordulóra.

— **Az Amerikai Magyar Területvédő Liga zászlószentelési ünnepélye.** Az Északamerikai Egyesült Államokban *Clevlandban*, egy végtelenül lelkes és önzetlen magyar embernek, *Birinyi* K. Lajosnak kezdeményezésére és fárdahatatlan agitációjára megalakult az *Amerikai Magyar Területvédő Liga*, mely ez év augusztus hó 20-án, Szent István király napján avatja fel nagy *irredenta zászlaját*. Ez a szervezet volt az, mely ott a távol tengerentul annakidején bátor hangon kelt ki a megszállott területeken élő magyarság kulturális, politikai és vallási elnyomatása ellen, s vádjait nyilvánosságra hozván, nehéz órákat szerzett Mária román királynőnek is, amikor Amerikában kölcsönzerzési agitációs utját tartotta. Hogy ez a propaganda-ut teljes sikertelenséggel végződött, abban nagyrésze volt az Amerikai Magyar Területvédő Ligának. *Birinyi* K. Lajos, a Liga elnöke most azzal a kérelemmel fordul az óhazai magyarsághoz, elsősorban a csonkamagyarországi társadalmi egyesületekhez és testületekhez, *küldjenek szalagokat az amerikai magyarok irredenta zászlajára s aki teheti, adjon arra a propaganda-alapra, mellyel ott Amerikában a magyar igazságot hirdetik.* Mint dicséretes és követendő példát kell itt ehelyütt megemlitenünk, hogy ifj. *Levatich* László okl. közgazdász Budapestről 20 dollárt küldött az Amerikai Magyar Területvédő Liga propaganda alapjára. Külön érdekessége ennek, hogy ez a 20 dollár *bélyeggyüjteményének eladásából jött össze.*

Férfi ing
és
nyakkendő vásár
a
„KÉVE"
Ruházati Áruházban
Budapest, Kossuth Lajos-utca 20.

— **Kilenc városi üzemet szüntetnek meg.** A Kereskedelmi és Iparkamara akciót inditott abban az irányban, hogy szüntessék meg azokat a városi üzemeket, amelyekre nincs szükség, s amelyek sértik az ipar és kereskedelem érdekeit. A községi pártokkal való megállapodások eredménye az, hogy előreláthatólag *kilenc üzemet szüntetnek meg* s ezek a következők: Községi Épületek Müszaki Berendezéseit Javitó Mühely, az Első Magyar Szállitási Részvénytársaság (Sirkőüzem), Fővárosi Faárugyár (koporsóüzem), Fővárosi Szappanfőzőüzem, Müszerüzem, Konyhakertgazdaság, Hatósági Zöldségárusitó Üzem, Községi Ruha és Cipőüzem, Fővárosi Alkalmazottak Ruhásboltja. Az érdekeltségek még *mintegy nyolcvan üzem megszüntetését szorgalmazzák* és hajlandók arra, hogy a munka nélkül maradó munkásokat elhelyezik, sőt az üzemi berendezéseket is átveszik. Efölött, természetesen, még igen nagy vita lesz, mert a fővárosnak milliárdos értékei fekszenek ezekben az üzemekben.

— **Utburkoló kölcsönt akar fölvenni a főváros.** A középitési bizottság *Solty* Lajos tanácsnok elnöklésével tárgyalta a jövő évi munkaprogramot s ennek során *Zimmermann* Dezső nyomatékosan sürgette azt, hogy többet áldozzanak közmunkákra. A huszmilliódolláros kölcsönt lukrativ beruházásokra szabad felhasználni s ugyanakkor, amikor nagyobb összeget szántak autóbuszok beszerzésére, *megfeledkeztek az utak megfelelő átépitéséről és fenntartásáról.* Jó utak nélkül pedig nem lehet autóbuszforgalmat teremteni. Éppen ezért szükséges az, hogy *az 1896-iki burkolókölcsön mintájára belföldi pénzintézetektől nagyobb utburkoló kölcsönt vegyen fel a főváros.* Ki kell bővíteni a müszaki személyzetet is, mert most emberfeletti munkát végeznek. Hasonló értelemben beszélt a müszaki osztály csődjéről *Büchler* József. *Rumbach* Dezső helyettes-tanácsnok megigérte, hogy előterjesztést tesznek a müszaki osztály személyzetének felemelése iránt. Sürgette az utburkoló kölcsön felvételét *Angyalffy* Sándor, valamint *Zala* Zsigmond is. Még mindig rendezetlen a parlament és a Margit-hid közötti terület. *Hufnagel* Imre szóvátette az angyalföldi utcák rendezetlenségét. *Solty* Lajos tanácsnok elismerte, hogy *okvetlen szükség van utburkoló kölcsönre,* mert az utak megjavitása nélkül sem autóbuszforgalmat nem tudnak teremteni, sem pedig az utakat nem tudják karbantartani. A közmunkaprogram különben készen van és több nagy budapesti bank felajnálotta közreműködését annak végrehajtásához. A müszaki személyzet szaporitása feltétlenül szükséges. Végül *Vargha* László müszaki főtanácsos ismertette a *Sasad* rendezési terveit, amelyet a bizottság jóváhagyott, *Csárman* Ferenc müszaki főtanácsos pedig több utca szabályozását mutatta be, amelyet a bizottság helyeslőleg tudomásulvett.

— **A Magyar Mérnökök és Épitészek Nemzeti Szövetségének közgyülése.** A magyar mérnöktársadalom és a müszaki vonatkozásu intézmények nagyszámu és előkelő képviselőinek jelenlétében e hó 28-án tartotta meg a *Magyar Mérnökök és Épitészek Nemzeti Szövetsége* VIII. évi rendes közgyülését a vármegyeháza disztermében. *Dalmady* Ödön elnök lendületes megnyitó szavak után emlékbeszédet mondott a szövetség elhunyt alapitó elnöke és tiszteleti tagja, *Edvi Illés* Aladár felett. Inditványára a közgyülés az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvében megörökitette s emlékére emlékserleget alapitott. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után *Frohner* József dr. főtitkár számolt be a szövetség müködéséről, felsorolván a hazafias és társadalmi téren általában kifejtett munkálkodást és a szövetségnek a mérnöktársadalmat különlegesen érdeklő tevékenységét. *Viczián* Ede alelnök az egyetemi, müegyetemi és főiskolai képzettségü karok országos mozgalmát ismertette. A zárszámadás és a költségvetés elfogadása után *Verebély* László középitési tanácsos a dunántuli villamositási tervről tartott előadást, melyben méltatta a kérdés gazdasági és müszaki fontosságát, annak beilleszkedését a magyar enerzsigazdálkodás programjába. Végül *Kelemen* Móric gépészmérnök tartotta meg *Henry Ford, mint mérnök és mint organizátor* cimü előadását. Elsősorban az Amerikai Egyesült Államoknak rendkivül nagyarányu gazdasági fejlődésére mutatott rá, melynek egyes jelenségei a régi világ felfogásával szemben a valósággal gazdasági forradalmat jelentenek. Ez a szellem tette lehetővé Henry *Ford* üzemének rendkivül gyors és minden tekintetben példátlanul érdekes hihetetlen arányu fejlődését. Fordnál nem a pénzszerzés vágya szabta meg a fejlődés irányát, hanem kizárólag a helyes tehnikai meggondolás. Nála tehát valóban *a tehnikai ész diktaturájával találkozunk.* Végül ismertette azokat a tanulságokat, melyeket a magyar mérnöki kar Ford példájából levonhat. A közgyülést közös vacsora követte, melyen a magyar mérnöki társadalom számos tagja és sok kitünősége vett részt.

— **Régi pénzek a Magyarság Üdülőházára.** *Fintha* Józsefné Tyukodról egy doboz régi 10 és 20 fillérest küldött be szerkesztőségünkbe a „Magyarság Üdülőháza" javára.

— **Vass József lesz a katolikus irók és hirlapirók egyesületének uj elnöke.** Prohászka Ottokár halálával megüresedett a katolikus irók és hirlapirók *Országos Pázmány-Egyesületének* elnöki széke is. Az egyesület választmánya ma délben felkereste *Vass* József dr. népjóléti minisztert, felajánlva neki *Prohászka* Ottokárnak ezt az örökségét. A miniszter elfogadta a felajánlott elnöki tisztséget s igy az egyesület elnökválasztó rendkivüli közgyülése minden bizonnyal egyhangulag fogja *Vass* József dr.-t elnökévé választani. A Pázmány-Egyesület elnökválasztó közgyülését egy később meghatározandó napon Székesfehérváron fogják megtartani s ezt az ülést egyszersmind Prohászka Ottokár emlékének fogják szentelni. Az egyesület elhunyt elnöke fölött az emlékbeszédet az uj elnök fogja mondani.

— **Dunamenti községek a dunai hajózásért.** Nagytétény, Érd, Százhalombatta, Ercsi és Szigetujfalu dunamenti községek népes küldöttsége kereste fel tegnap a képviselőházban *Hermann* Miksa kereskedelemügyi és *Mayer* János földmüvelésügyi minisztereket. A küldöttséget *Udvardi* Miklós, *Kocsán* Károly és *Weichert* Miklós országgyülési képviselők vezették. *Matta* Árpád tolmácsolta a községek kérelmét, hogy 1918-ig élvezett hajójáratot ujra állitsák vissza. A fenti községek bár Budapest közelében feküsznek, a dunamenti hajózásból teljesen ki vannak kapcsolva, amiből a községeknek óriási káruk származott. A miniszterek a küldöttség kérelmét magukévá tették és megigérték annak teljesitését.

— **Akadémiai összes ülés.** A Magyar Tudományos Akadémia május 30-án, hétfőn, délután 5 órakor tartandó összes ülésén *Darkó* Jenő l. t.: *Jelentés a f. évi április havában tartott II. byzantinologiai kongresszusról,* cimmel ad elő.

Nyári cikkeket
jól vásárolhatunk
KLEIN ANTAL
divatáruházában
Király-utca 53. szám
(Akácfa-utca sarok)

— **Felhivás a fővárosi plébániákhoz.** *Mészáros* János prelátus-kanonok, érseki helytartó, azzal a kéréssel fordul a székesfőváros plébánosaihoz és templomigazgatóihoz, hogy május 29-én, vasárnap az ünnepi istentisztelet keretében hősi halottainkról a hivek előtt méltó módon emlékezzenek meg és hogy déli 11 és 12 óra között 15 perces megszakitásokkal három izben huzzák meg a harangokat.

— **Hősök emlékezete.** Nagykőrös város és a társadalom a háboruban elesett hősök emlékezetére szobrot emelt, amelyet junius 12-én, délelőtt 11 órakor, a kormányzó és *József* főherceg jelenlétében lepleznek le. Az ünnepi beszédet *Dezső* Kázmér polgármester mondja. A szobrot *Ráday* Gedeon gróf leplezi le.

— **Adomány.** Stefán Hédike, Budapest, „Sursum corda" jeligére 2 pengő 50 fillért küldött be szerkesztőségünkbe, melyet rendeltetési helyére juttattunk.

Polo

FINOM KÉNYES ANYAGOKAT
HÁZILAG MOSSUNK
Polo PEHELY-lyel.

1.

1. **Selyembluzai és kombinéi évek** során át is épek és ragyogóak maradnak, ha POLO-oldatban mossa és gondozza őket.

2. Hintsünk félliter forró vizbe két kávéskanál POLO-pelyhet s közben keverjük egy pálcikával.

3. **Az oldatot higitsuk egy félliter hideg** viz hozzátöltésével **langyosra** s verjünk rajta a pálcikával habot.

3.

2.

4. Áztassuk a mosandó selyemholmit egy ideig az oldatba s utána nyomkodjuk át néhányszor a habon.

5. Öblögessük ki a ruhát legalább 2—3-szor **langyos** vizben.

6.

6. A vizet tulságos facsarás nélkül nyomkodjuk ki.

7.

7. Vasaljunk **félmeleg (langyos)** és ne forró vassal. Forróság, erős napfény árt a selyemnek!

Müselyem fokozott kiméletet s elővigyázatot igényel.

8. **Szines holmiknál** még beáztatás előtt győződjünk meg az áru valamelyik kis csücskén arról, hogy szintartó-e s csupán ez esetben mossuk!

8.

4.

Polo

FLÓRAGYÁR

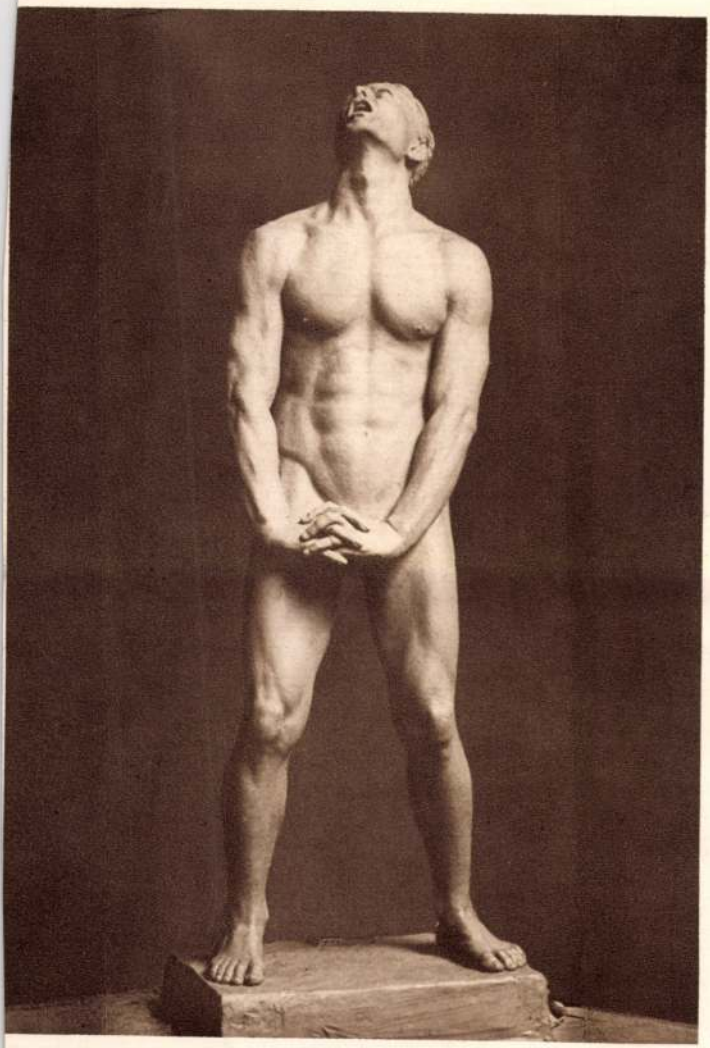

LÁNYI DEZSŐ: VÁD.

Évk Kmt. 1928–94 l

Rubens festette. Talán az antwerpeni vagy valamelyik olasz kikötőben pillantotta meg a nagy flamand mester ezt a fejet, amelyről egyszerre négy tanulmányt készített. Rubens két nagy társának, *Van Dyck*nak és *Jordaens*nek kiállított művei közül az utóbbi mester alkotásai voltak a nevezetesebbek, de a náluk egy fél fejjel kisebbek, *Brouwer, Teniers, Siberechts, Bouquet, Tilborg, Ryckaert, Fyt, Snyders* művészetét is kitünő darabok képviselték.

SZŐNYI ISTVÁN: HEGYTETŐN.

A XVIII. század nem volt szerencsés korszaka a flamand festészetnek. Ekkor csak kis egyéniségekkel találkozunk, akik stílusukat régebbi mesterektől örökölték, vagy idegenektől vették kölcsön. A XIX. század, különösen annak második fele azonban ismét felfrissülést jelent az ottani festészet számára. Ez már a tulajdonképpeni belga művészet százada. A kiállítás belga rendezői arra törekedtek, hogy e korszakot különösen előnyösen és gazdagon mutassák be a kiállításon.

A régi flamand mesterek nagyszerűségét az egész világ ismeri, de a XIX. századi belga művészek még rászorulnak arra, hogy

IV. TEREM.

Szoborművek. Az eladó művek árai az ajtók mellett vannak kifüggesztve; a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

95. PÁSZTOR JÁNOS: Cleopatra. Gipsz. Eladó.
96. LÁNYI DEZSŐ: Vád. Gipsz. Márványban vagy bronzban eladó.
97. KARL FERENC JÓZSEF: Női akt. Gipsz. Eladó.
98. HORVÁTH GÉZA: Fiatalság. Gipsz. Bronzban vagy márványban eladó.
99. KASZAB KÁROLY: Labdázó fiú. Gipsz. Bronzban eladó.
100. STRINGOVITS FERRY: A bánat. Gipsz. Eladó.
101. HORVÁTH GÉZA: Fiam. Gipsz. Bronzban vagy márványban eladó.
102. SPALT JÁNOS: Ősz. Gipsz. Eladó.
103. MEDGYESSY FERENC: Sebesült. Gipsz. Kőben eladó.
104. MEDGYESSY FERENC: Gondolkodó. Gipsz. Kőben eladó.
105. HORVÁTH GÉZA: Hősök emléke. Gipsz. Bronzban vagy márványban eladó.
106. SÁMUEL KORNÉL: Dávid. Gipsz. Magántulajdon.
107. SZŐDY SZILÁRD: Emlékezés. Gipsz. Márványban eladó.
108. DAMKÓ JÓZSEF: A bánat. Gipsz. Eladó.
109. SZŐDY SZILÁRD: Gyötrődés. Gipsz. Márványban eladó.

110. VASS VIKTOR: Fáradt vándor. Gipsz. Márványban eladó.
111. SZODY SZILÁRD: Fekvő leány. Márvány. Eladó.
112. SÁRDI NAGY LAJOS: Síremlék. Gipsz. Bronzban vagy kőben eladó.
113. KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND: Ad astra! Gipsz. Bronzban eladó.
114. SZENTGYÖRGYI ISTVÁN: A szolnoki hősök emlékének mintája. Gipsz. Bronzban eladó.
115. ORBÁN ANTAL: Toilette. Gipsz. Eladó.
116. BECK Ö. FÜLÖP: Tanulmány az Ady-síremlékhez. Gipsz. Magántulajdon.
117. HORVÁTH GÉZA: Espera. Gipsz. Bronzban vagy márványban eladó.
118. GÁCH ISTVÁN: Női akt. Gipsz. Eladó.
119. GÁCH ISTVÁN: Hősök emléke. Gipsz. Eladó.
120. CSERHALMI JENŐ: Könyörgés. Gipsz. Márványban eladó.
121. MEDGYESSY FERENC: Lovas akt. Bronz. Eladó.
122. BORY JENŐ: Zsuzsanna. Pyrobazalt. Eladó.
123. VÖRÖS BÉLA: Ádám és Éva. Dombormű. Eladó.
124. BORY JENŐ: Csók. Pyrobazalt. Eladó.
125. SÓVÁRI JÁNOS: Zsuzsanna. Gipsz. Eladó.
126. SÁRDI NAGY LAJOS: Kockavető. Bronz. Eladó.
127. GÁCH ISTVÁN: Női akt. Gipsz. Eladó.
128. GÁCH ISTVÁN: Táncosnő. Gipsz. Eladó.
129. LUX ELEK: Fésülködés. Márvány. Eladó.
130. KALLÓS EDE: Dávid. Gipsz. Bronzban eladó.
131. KISFALUDI STROBL ZSIGMOND: Tavasz. Salzburgi márvány. Eladó.
132. GÁCH ISTVÁN: Férfi akt. Gipsz. Eladó.
133. SÁMUEL KORNÉL: Éva. Bronz. Eladó.
134. ANDREJKA JÓZSEF: A zene. Gipsz. Bronzban eladó.

Lányi Dezső

K

V. TEREM.

Szoborművek. Az eladó művek árai a terem sarkában vannak kifüggesztve; a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

148. BORY JENŐ: Vágyakozás. Bronz. Eladó.
149. SZÉKELY MÓRIC: Pihenő ijjász. Bronz. Eladó.
150. HORVÁTH GÉZA: Ülő női akt. Bronz. Barta Károly tulajdona.
151. KISFALUDI STROBL ZSIGMOND: Guggoló nő. Ruskicai márvány. Eladó.
152. ANDREJKA JÓZSEF: Veszélyes szirt. Gipsz. Márványban eladó.
153. LÁNYI DEZSŐ: Álom. Márvány. Eladó.
154. HAJDU KÁROLY: Zsákhordó. Gipsz. Eladó.
155. LÁNYI DEZSŐ: Anya. Márvány. Eladó.
156. LÁNYI DEZSŐ: Könyvtámasztó. Márvány. Eladó.
157. LÁNYI DEZSŐ: Könyvtámasztó. Márvány. Eladó.
158. LÁNYI DEZSŐ: Kőhordó. Bronz. Eladó.
159. LÁNYI DEZSŐ: Gyermekek. Kutcsoport. Márvány. Eladó.
160. LÁNYI DEZSŐ: Gondolatokba mélyedve. Márvány. Eladó.
161. LÁNYI DEZSŐ: Zsuzsanna. Márvány. Eladó.
162. LÁNYI DEZSŐ: Tavasz. Márvány. Eladó.
163. LÁNYI DEZSŐ: Kődobó. Bronz. Eladó.
164. LÁNYI DEZSŐ: Zsákhordó. Márvány. Eladó.
165. ISTÓK JÁNOS: Parittyázó Dávid. Bronz. Eladó.
166. BETLEN GYULA: Női akt kancsóval. Bronz. Eladó.

Műcsarnok 1925/26.
akt kiáll.

135. SZŐDY SZILÁRD: Aurora. Márvány. Eladó.
136. MEDGYESSY FERENC: Kőemelő. Bronz. Eladó.
137. SCHMIEDMANN LÁSZLÓ: Emlékezés. Gipsz. Eladó.
138. SCHMIEDMANN LÁSZLÓ: Bűnbánó. Márvány. Magántulajdon.
139. SZŐDY SZILÁRD: Hajótörött. Gipsz. Márványban eladó.
140. SCHMIEDMANN LÁSZLÓ: Amazon. Márvány. Eladó.
141. BORY JENŐ: Fájdalom. Pyrobazalt. Eladó.
142. PUTZ JÁNOS: Sappho. Terracotta. Eladó.
143. HORVÁTH GÉZA: Női akt. Gipsz. Bronzban vagy márványban eladó.
144. GÁRDOS ALADÁR: Léda. Márvány. Megrendelhető.
145. SCHMIEDMANN LÁSZLÓ: Zsuzsanna. Gipsz. Márványban eladó.
146. PATZO PÁL: Női akt. Gipsz. Bronzban eladó.
147. PUTZ JÁNOS: Az üldözött. Terracotta. Eladó.

Kikiáltási ár pengőben

1156. RADNITZKY, CARL, Ferencz József és Erzsébet emlékérme. Ezüst 9
1157. SOETE P. DE, Minerva. Bronz, zöld márványtalapzaton . . . . . — 50
1158. SEIB, W., Erzsébet királyné. Bronz 80
1159. SÓVÁRI, Ady Endre mellszobra. Fehér márvány . 40
1160. SPULER—KREBS ANNA, A kis gondolkodó. Márvány, onixtalapzaton 40
1161. STETTNER THOMAS, Emlékérem, az 1813-iki bécsi békére. Ón. Kinyitható belsejében színezett rézmetszetek a napoleoni háború részleteiről 37
1162. SZALAY A., A bűn. Márványszobor 40
1163. SZAMOSY SOÓS VILMOS, Nietzsche. Bronz. . . 150
1164. —, Bajazzó. Bronz 40
1165. SZENTGYÖRGYI ISTVÁN, Dr. Verebélyi emlékérme. Bronz 2
1166. SZITÁNYI GÁBOR, Galamb. Bronz. Aragonit talapz. 15
1167. —, ismeretlen eredeti után, Putto korsóval. Bronz, márványtalapzaton 50
(Illusztrálva a XXVI. táblán.)
1168. TELCS EDE, Nagy Kristóf a Jézussal. Gipszszobor 20
1069. —, Kiss József mellszobra. Bronz 120
1170. TÓTH GY., Luther Márton emlékérme. Bronzírozott fém 3
1171. TRUBECKOJ PÁL herceg, Táncosnő. Bronz . . . 220
1172. IFJ. VASTAGH GYÖRGY Vizsla Bronz . . . 200
(Illusztrálva a XXVI. táblán.)
1173. —, Lótanulmány. Bronz 350
1174. VEDRES MÁRK. Szandálthúzó nő. Bronz . . . 100
1175. VICARI C., Leány mellszobra. Alabástrom, részben színezve 60
1176. ZUTT, a „Kéve" emlékérme. Bronz. Tokban . . . 4
1177. EMLÉKÉRMEK, ezüst. 3 különböző darab . . . 10
1178. SEREGÉLY D., Horthy emlékérem. — R. N. jelzésű szobrász. Ferenc József emlékérem. Bronz. 2 drb 5
1179. SEIDÁN, A Korvin Mátyás páholy emlékérme és még 2 bronzérem. 3 drb 7
1180. EMLÉKÉRMEK, bronz és aluminium. 7 drb . . . 5
1181. EMLÉKÉREM, 3 drb ezüst. bronz és ón . . . 7
1182. BERÁN LAJOS. Tisza István emlékérem és két más érem, bronz és ón. 3 drb 5
1183. EMLÉKÉREM, bronz és fém. 4 drb 2
1184. MALATESTA, Pandolfo emlékérme: „Opus Pisani Pictoris." Csinos másolat 6
1185. SCHRATTENBACH FARKAS bibornok emléktallérja, 1737. Ezüstözött bronz. Füllel 3
1186. VITÉZSÉGI ÉREM. I. Ferenc József képével Kb 1860. Ezüst füllel 2

		Kikiáltási ár pengőben
1117.	ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Két öreg. Alabástrom	100
1118.	ISMERETLEN SZOBRÁSZ, A vágy. Bronz	45
1119.	ISMERETLEN SZOBRÁSZ, antik eredeti után, Díszkoszdobó. Bronz	60
1120.	ISMERETLEN MŰVÉSZ, Szent Péter. Vasplakett	8
1121.	KALLÓS EDE, Mater Dolorosa. Bronz, márványlapon	120
	(Illusztrálva a XXV. táblán.)	
1122.	KAUFFUNGEN R., Flora. Bronz, márványtalapzaton	150
1123.	KAUTSCH H., Coubertin, emlékplakett. Ezüst	12
1124.	KELETI S., Allegória. Bronz	80
1125.	KERÉNYI JENŐ, Labdarúgó. Bronz.	44
1126.	—, Labdarúgó. Bronz.	44
1127.	LAT HANS, Korcsolyázó nő. Bronz.	35
1128.	LÁNYI DEZSŐ, Kődobó férfi. Bronz.	140
1129.	—, Bölény. Bronz.	320
1130.	—, A kőhordó. Bronz.	550
1131.	—, Mecklenburgi ló. Bronz.	400
1132.	—, Lóitatás. Bronz.	350
1133.	—, Delelés. Bronz.	120
1134.	—, A szüret. Bronz.	250
1135.	—, A halászat. Bronz	250
1136.	—, Öregasszony. Tanulmányfej. Márvány.	300
1137.	LEBLANC, M., Napoleon mellszobra. Bronz	150
1138.	LEVASSEUR H., Női szobor. Bronz	130
1139.	MARGÓ EDE, Most van a nap lemenőben. Karrarai márvány, fekete márványtalapzaton	1000
1140.	MARTINELLI JENŐ, Pihenő nő. Bronzirozott gipsz.	16
1141.	—, Éva. Dombormű, ezüstözött bronz	26
1142.	—, Nő korsóval. Bronz	35
1143.	—, Táncosnő. Bronz	180
1144.	—, Halászgyerek. Márványszobor	100
1145.	MATTER, L., Mária a gyermekkel. Fehér fémplakett, elefántcsontkeretben	8
1146.	MÁTRAI, gróf Zichy Nándor emlékplakett. Ezüstözött fém	4
1147.	MÉNE P. J., Két kutya. Bronz	100
1148.	MURÁNYI, Harry Son emlékplakett. Ón. Barinka, Dr. Bakonyi Kálmán emlékplakett. Bronz. (2 drb)	4
1149.	NAGY KÁLMÁN, Világosnál. Bronz	52
1150.	—, Telik-e még. Bronz	40
1151.	NÉMET SZOBRÁSZ, XVI. SZ. VÉGE, Madonna. Elefántcsontszobrocska	300
1152.	OBIOLS G., Idill. Aranyozott bronz	80
1153.	PAXMANN B. (1624), Főúr mellszobra. Terrakotta	250
1154.	PETERS G., Női fej. Bronzplakett	19
1155.	PONGRÁCZ SIEGFRIED, Éva. Bronz, márványtalapzaton	40

Az ember foglalkozásának, mesterségének kialakításában a hivatásérzet vagy hajlam mellett jelentős része van a körülményeknek, a lehetőségeknek és a szerencsének. A kedvtelésből űzött tevékenységgel, a privát passzióval, a hobbyval másként áll a helyzet. A hobby: rendszerint valamilyen hajlandóság, képesség, vonzódás tiszta tenyészete, s a körülményektől, a lehetőségektől néha-néha serkentve, de néha azok ellenére alakul ki. Az amatőrhobby lehet a mindennapok kiegészítő foglalatossága, lehet kiélés és lehet kompenzáció. A sebészprofesszor érzékeny kezének, kifinomult ujjainak nemesítő gyakorlat a hegedűjáték a baráti vonósnégyesben, fizikai szenvedésektől ostromolt, felőrlő órák után enyhülés és oldódás a muzsikálás öröme. A zseniális elektromérnök, aki sakkfeladványok és mesterjátékok tervezésével, kidolgozásával tölti minden szabad percét, a száz szerepet játszó színész, aki népművészeti tárgyakat és régiségeket batyúz össze szerte az országban, a világjáró bűvészmester, aki otthonában művészetének múzeumát és dokumentumtárát teremti meg, a hajóács, a géplakatos és a motorszerelő, aki pihenőóráiban egyiptomi gályák és óriáspáncélosok, gőzmozdonyok, autók, vasúti szerelvények bravúros törpe modelljeit építi — mind olyan ember, akinél pontosan ki lehet boncolni azokat az általános vagy egyéni idegpályákat, amelyek a mesterséget, a hivatást a kiegészítő, kiélő, kompenzáló passzióval összekötik.

De miért készít egy ősrégész karikatúrákat?

A kérdést nem is akkor tettem fel *Vértes* Lászlónak, a Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Osztálya tudományos főmunkatársának, amikor rajzos karikatúráival először megismerkedtem. Akkor nagyon megörültem, hogy kezembe került egy házi kiadású füzet, amelyben régészek, művészettörténészek, múzeológusok s egyéb „szakmabeliek" merészen szatirizáló, rendkívül karakteres torzképeit nyomtatták le. Mondom, örültem nagyon, hogy *Vértes* László *múzeumi karikatúráival* kiegészíthettem *Legújabb Magyar Anekdotakincsem* illusztrációs anyagát, s eszembe sem jutott rajzoló kedve felől megfaggatni a számomra frissen felfedezett ősrégész-karikaturistát.

Aztán egyszer hivatali szobája falán egy aranyozott maszk tűnt a szemembe, s rögtön felismertem a Múzeum főigazgatóhelyettesének, hajdani egyetemi társamnak remekbe torzított arcvonásait.

— Te csináltad? — kérdeztem.

— Én.

— Szoborkarikatúrákat is szoktál készíteni?

— Szoktam. Régebben. Ma már egyre ritkábban. Nem jutok hozzá. Pedig nagy kedvvel kezdtem el valaha . . .

Valaha. Jó harminc évvel ezelőtt, muszájból egy kerámiagyárban napszámoskodott, s passziózni kezdett egy halom agyaggal. Nyomkodta, gyúrta, formázta, furcsa alkotásokat hozott létre belőle — rákapott a modellírozásra.

— Családi, baráti körben különösen a tréfás torzkép-szobrocskáim tetszettek. Gondoltam, hátha lehetne valami pénzt is keresni vele. Ki lehetne a legnépszerűbb torzképszobor-modell? Fejemre csaptam: karikatúrát a

VILÁG-TÜKÖR

A sportiskola legifjabb nö
Ö még csak szoktató kúrá

Az első gyakorlatok: ugrá

renzo volt
hónappal
törzstiszt-
esetre, ha
g hetekig
i, végül is
nak nincs
arabinierik
sát, hogy
ülő „meg-
öl.

nú,
ást tett
öjére

ek

a meg-
sé sze-
arrault.
ezt tá-
encven-
Amikor
sét, azt
és éne-
próbák
gédia."

n

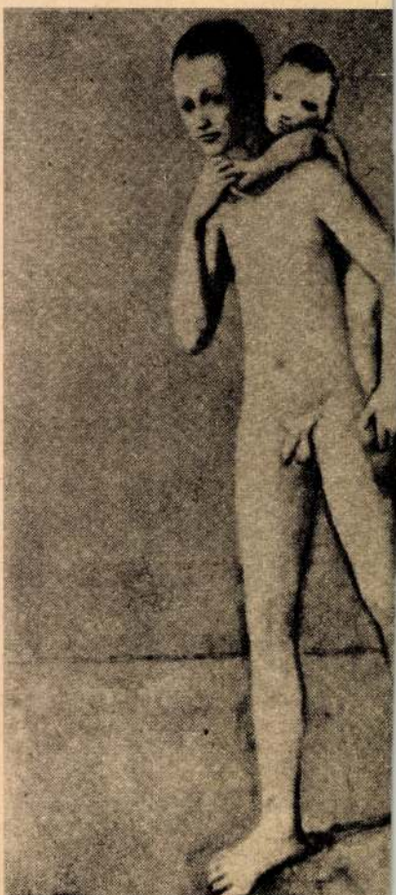

A friedrichswaldi völgyzárógát.

(Vége.)

Az építkezést *Ackermann* F. cégre bízták 1,038.000 korona ajánlati összeggel. 1902. év novemberében megkezdték a munkásbarakok építését, azután a vállalati és művezetői irodákat építették. A nagymennyiségű terméskő nyerése végett a közelben kőbányát nyitottak. Az építőanyagok és kövek szállítására 3·6 *km* hosszú, 60 *cm* nyomközű munkavágányt fektettek le. Végül a szükséges szivattyúk, habarcs- és bétonkeverőgépek hajtására villamos erőtelepet létesítettek.

A talajkiásást az 1903. év tavaszán kezdték meg. A geologiai rétegek egymásutánja ez: legfelül 1·5—1 *m* vastag humus vagy iszapréteg; erre egy 1·5—7·5 *m* vastag kavicscsal kevert agyag következett, amely alatt a lejtőkön már biztos teherbíró sziklára akadtak. Nem ily kedvezők voltak a viszonyok lent a völgyben, ahol az előbb említett kavicsos agyagréteg alatt málásnak indult granit terül el, melynek teherbíróságáról és vízáthatatlanságáról előbb kísérleti úton kellett meggyőződni.

A gátkeresztmetszet statikai vizsgálatakor a medencét egészen a gátkoronáig megteltnek tételezték fel, holott a vízszin még maximális tározáskor is 1 *m*-re van a korona alatt; a vízfelüli oldalon levő földfeltöltést vizet átbocsátónak vették. A földnyomás számításakor a föld fajsúlyát — tekintettel a víz fölhajtó erejére (1·7—1 =) 0·7 t/m^3-re vették, a falazatét pedig 2·3 t/m^3-re. A gát boltozatszerüsége a méretezéskor nem vétetett figyelembe; ez tehát csupán a biztosság fokozására szolgál.

A száraz oldalon a legmélyebb hézagban fellépő maximális feszültség 5 kg/cm^2, ez a bétonalapozás folytán 3·85 kg/cm^2-re csökken.

Az építőgödröt keresztező Neisse folyó vizét 6 m^3/mp átfolyó képességű facsatornán át vezették el a munkahely fölött, még pedig egy 35 *m* fesztávolságú feszítőmű segítségével. Ez a szerkezet akadálytalan közlekedést biztosított és minden tekintetben kitűnően bevált.

A munkagödörben föllépő víz egy folyókán át egy mocsárba került, honnan egy centrifugális szivattyú a Neisseba emelte. A bétonozás megkezdése előtt a feneket 30 *m* nyomás alatt levő vízsugárral lemosták, az esetleg előforduló repedéseket 1 rész cement, 1/2 trass és 2 rész homokból álló habarcscsal öntötték tele. Az így előkészített munkagödörbe facsusztatón bocsátották a bétont és azt 20 *cm* rétegekben csömöszölték. A bétonlemez felső felületét csipkézték, hogy az eredő erők közel merőlegesen érjék. A bétont keverőgépekben állították elő és pedig oly módon, hogy 1 térfogatrész portlandcément, 1/2 t. f. r. trass, 3 t. f. r. homok és 6 t. f. r. zúzott kavicsot elegyítettek össze. A felfakadó kisebb forrásokat cementtrass-habarcscsal tömték el, a nagyobbak vizét pedig a 2 istolyon elvezették. A talajvíz szintjének meghatározására telt medence esetén csövek szolgálnak, melyek a bétonon és a falazaton át egész a gátkoronáig nyúlnak fel és ott le vannak födve.

Miután a bétont 2—3 hétig hagyták megkeményedni, felületét érdessé tették, lemosták és azután megkezdték a falazást. A helyszínen jól megmosott köveket fából készült csusztatókon bocsátották a munkagödörbe; a falazás előrehaladtával vágányokat fektettek a falazaton végig, miáltal lehetsége sé vált a köveket a kőszállító kocsikon egészen a felhasználás helyére szállítani.

A falazáskor cementtrass-habarcsot használtak, melyet 1 rész cementhabarcs (1 rész portlandcément és 3 rész homok) és 1 rész trasshabarcs (1 rész mész, 1 1/2 rész trass és 1 3/4 rész homok) alkotott. A habarcs jóságát állandóan ellenőrizték. A húzási szilárdság ez volt: 8 nap után 8·0 *kg*, 4 hét után 16·5 *kg*, 3 hónap után 27·5 *kg*, 6 hónap után 32·0 *kg*, 1 év után3 9·0 *kg*, 2 év után 42·0 *kg*.

Az 1—2 év után észlelt rendkívül nagy szilárdság különösen a trassnak tulajdonítandó, amely a habarcsot igen ruganyossá teszi, ezért későbbi ülepedések sohasem oly veszedelmesek, mint tiszta portlandcementhabarcscsal.

A falazást mindig a vízfelüli oldalon kezdték meg. A kész fal vízfelüli oldalát előbb 25 *mm* cementtrass-vakolattal látták el, azután kétszer siderosthennel vonták be. Hogy az ülepedést a falazás alatt mindig figyelemmel lehessen kísérni, a fal mindkét oldalán cinktáblákat helyeztek el, összesen 30-at és ezeket kéthetenkint beszintezték. A legnagyobb sülyedés 12 *mm*-re rugott; a nagy sülyedés 2—3 hónap mulva véget ért.

A vízmentesség fokozására és a siderosthenbevonás megvédésére 40 *cm* vastag agyagcsömöszölés szolgál. Az alapozáskor nyert földet a vízfelüli oldalon levő töltés készítésére használták föl. Ennek kövezett rézsüje 1:2 hajlású. A gátkorona 2·5 *m* széles kocsiútján és két gyalogútján 12 *cm* vastag cementlével kiöntött kövezet van. A korona két oldalán vaskorlát húzódik végig.

A tározott víz kibocsátására a völgyfenéken két istoly szolgál, egymástól 48 *m* távolságban. Mindegyik istoly 1·8 *m* széles és 2 *m* magas. A vízelvezetésre 600 *mm* átmérős vascsövek szolgálnak, melyek vízfelüli végükön öntött vascső tolózárral vannak ellátva. Az építkezés alatt felváltva e csővezetékek egyikén vezették át a Neisse folyó vizét, a fából készült ideiglenes csatornát ily módon pótolva.

A vízbeszivárgás megakadályozására mindent elkövettek. A netán mégis beszivárgó vizet alagcsövezés vezeti el, amely 1 1/2 *m* távolságban van a vízfelüli oldal mögött. A függőleges agyagcsövek 60 *mm* átmérősek, egymástól 2 *m*-re vannak és 150 *mm* átmérős gyüjtőcsövekbe torkolnak, melyek a beszivárgott vizet az istolyokba vezetik.

Nehogy a víz — ha a tolózárak fölmondják a szolgálatot — a völgyzárógát koronáját elöntse, oldalt túlfolyást alkalmaztak. Ennek bukója 1 *m*-re van a gátkorona alatt, hossza 8 *m*. A rajta átömlő víz 12 lépcsőből álló cascade-on végig folyva, a 2 istoly vizével a völgyben egyesül. A bukó, épp úgy mint a cascade-lépcsők és oldalfalak bétonból valók.

A völgyzárógát elhajlásának mérésére 4 irányoszlop szolgál, ezek közül kettő magán a gáton, 1—1 pedig a lejtőkön van elhelyezve. Az eddigi észlelések szerint nem annyira a tározás nagyságának, mint inkább a hőmérsékletnek van befolyása a gátboltozat alakjára.

A gátépítkezést 1902. év november havában kezdték meg és 1905 decemberében fejezték be. Ekkor azonban a gát tervezője, *Intze* tanár már nem élt. 1904. év december havában bekövetkezett elhunyta után *Scheure* volt a művezető mérnök.

A mű nagyságát még néhány adattal jelezzük: földkiemelés 50.000 m^3; sziklaeltávolítás 7400 m^3; 8400 m^3 béton és 32.600 m^3 falazat. Az összes költség 1,820.000 koronára rugott; a tározott víz m^3-e tehát 91 fillérbe kerül.

K— —n.

A vasbéton-építkezésekre vonatkozó francia miniszteri rendelet.*)

(Folytatás.)

III. Az építés végrehajtása.

14. §. A famintáknak s a vasváznak oly mereveknek kell lenni, hogy észrevehető alakváltozás nélkül ellenálljanak azoknak a terhek- és lökéseknek, amelyeknek a famináták s az állások lebontásáig ki vannak téve.

15. §. Kivéve azt az esetet, amidőn a cementet öntjük, a cément mindig lassú kötésű lesz és nagy gonddal kell döngölni, még pedig a vasbetétek egymástól való távolságával és méreteivel arányban álló vastagságú rétegekben, melyek 5 *cm*-nél vastagabbak csak akkor lehetnek, mikor a béton tört kőből készül.

16. §. A vas alkotórészek egymástól és a famintáktól való távolsága olyan legyen, hogy a béton döngölését és a vasbetétekhez való szorítását megengedje. E távolság még akkor is, midőn csak habarcsot használunk kavics vagy kő nélkül, legalább is 15—20 *mm* legyen, hogy a vas a légköri hatásoktól megóvassék.

17. §. Midőn vasbetétekül profilvasak és nem rúdvasak szolgálnak, különösen figyelmet kell fordítani arra, hogy a béton azokat egész felületükön, de különösen beugró sarkaikon tökéletesen beburkolja.

18. §. Amidőn a műtárgy építését félbeszakítják, amit a lehetőség szerint kerülni kell, a régi bétont alaposan meg kell tisztítani és nedvesíteni, hogy eléggé át legyen itatva, mielőtt az új bétonnal érintkezik.

19. §. Fagy esetében a munkát félbe kell szakítani mindannyiszor, mikor nem áll rendelkezésre valami hatásos mód, hogy kártékony hatásának eleje vétessék.

A munka újból való elkezdésekor mindazokat a részeket le kell bontani, melyek a fagy hatásának voltak kitéve s azután a megelőző §. szerint kell folytatni a munkát.

20. §. A munka bevégzése után legalább 15 napig a bétont nedvesen kell tartani, hogy kedvező körülmények között köthessen.

A famintákat s az állásokat ütések nélkül, csupán statikai erőkkel kell leszedni, de csak akkor, midőn a bétonnak megvan az ellenállása, hogy rongálódás nélkül kibírja a ráható erőket.

IV. A szerkezetek kipróbálása.

21. §. A közbiztosságot érdeklő szerkezeteket használatba vételük előtt ki kell próbálni. A próbák feltételeit, valamint a használatba vételig szükséges időt a feltételfüzet (cahier des charges) szabja meg. Ugyancsak a feltételfüzet állapítja meg azokat a behajlásokat is, melyeken túl a lehetőség szerint nem szabad terhelni.

A béton korát is, a próbák pillanatáig a feltétel-füzet határozza meg. Ez nagy műtárgyakra legalább 90 nap, középfontosságuakra 45 nap s a födémekre 30 nap.

22. §. A mérnökök ne csak arra használják fel a próbákat, hogy az alakváltozásra vonatkozó minden mérést végrehajtsanak s a feltételfüzet megállapításait ellenőrizzék, hanem arra is, hogy avval a mérnöki tudományoknak is használjanak.

Fontosabb munkákban regisztráló műszerekkel kell mérni.

23. §. A vasbétonhidakat a vashidakra vonatkozó 1891. év augusztus 29-iki miniszteri rendelet szerint próbálják ki.

Ha e rendeletektől való bizonyos fokú eltérés szükségesnek bizonyulna, akkor azt a feltételfüzetben meg kell jelölni és megokolni.

24. §. Födélszerkezetek próbáit az 1903. év február 17-iki rendelet megállapításai szerint kell foganatosítani.

25. §. Födémek kipróbálása úgy történik, hogy az összes terheket vagy valamennyi födémre vagy legalább csak egyre rakjuk.

A teher legalább 24 órán át legyen a födémen, 15 óra múlva a behajlás nem szabad hogy nőjjön.

Páris, 1906. október 20.

Louis Barthou
közmunka-, a posta- és távirdaügyi miniszter.

(Folyt. köv.)

VEGYESEK.

Kitüntetés. A király *Mezey* Gyulának, a vágbalparti ármentesítő és belvízszabályozó társulat igazgató főmérnökének az ármentesítés és átalában a közgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül díjmentesen a királyi tanácsosi címet — *Walther* Gedeon építész és üvegfestőnek és törvényes utódainak magyar nemességük épségben tartásával az alszászi előnevet adományozta.

Mai rajzainkkal fejezzük be a m. kir. államvasutak *fiumei fölvételi épülete* terveinek közlését, bemutatván az egész épület *főhomlokzatának* távlati képét és *alaprajzát*, melyben az egyes helyiségek rendeltetése is meg van jelölve. Tervezte *Pfaff* Ferenc.

Tervpályázatok eredménye. A belügyminiszterium által a Kecskeméten építendő *elmekórház* terveire hirdetett pályázatra 16 pályamű érkezett be, ezekkel a jeligékkel: 1. „Péntek“. 2. (Kettős körben vörös kereszt.) 3. „Soranus.“ 4. „Csoportosított fürdőhelyekkel.“ 5. „Kolonia.“ 6. „Open door.“ 7. Kecskemét város címere. 8. „Lelki betegeknek.“ 9. „Humanitás.“ 10. (Fehér mezőben vörös kereszt.) 11. „Több pénzt.“ 12. „Dymphné.“ 13. „Világosság.“ 14. „Reális.“ 15. „Lux.“ 16. „Humanitás.“ A bíráló bizottság tagjai ezek: dr. *Chyser* Kornél min. tan., elnök, dr. *Raisz* Gedeon min. tan., dr. Babarczi *Schwartzer* Ottó, dr. *Konrád* Jenő elmegyógyint. igazgató, *Nagy* Virgil építész, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet részéről, *Jakab* Dezső, a Magyar Építőművészek Egyesülete részéről és *Jendrassik* Alfréd műszaki tanácsos. — *A budapest-belvárosi takarékpénztár* kigyótéri épületének tervpályázatára 43 pályamű érkezett; értesülésünk szerint a takarékpénztár sürgősen intézkedett, hogy a bíráló bizottság nagy munkájához minél előbb hozzáfogjon. — A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet építészi nagypályázatára 6 pályamű érkezett.

Az Anyagvizsgálók Magyar Egyesülete 1907. évi december hó 29-én d. e. 10 órakor tartotta X. rendes évi közgyűlését a Magyar Mérnök- és Epitész-Egylet helyiségeiben. A közgyűlést *Nagy* Dezső műegyetemi tanár elnök vezette s a titkári, pénztárosi és a számadásvizsgáló bizottsági jelentéseknek egyhangú elfogadása után a közgyűlés az új tisztikar választását ejtette meg. Megválasztattak 3 évre terjedő mandátummal elnöknek újólag *Nagy* Dezső, alelnöknek *Borbély* Lajos és titkárnak *Zhuk* József, továbbá a *Fémek* szakosztályának elnökévé *Czekélius* Aurél, jegyzőjévé *Zelovich* Kornél, az *Építőanyagok* szakosztályának elnökévé *Czakó* Adolf, jegyzőjévé *Schustler* József, végül az *Ipari és egyéb anyagok* szakosztályának elnökévé *Grittner* Albert s jegyzőjévé *Gelléri* Soma választatott meg. Választmányi tagok lettek: *Éberling* István, *Farbaky* István, dr. *Mentsik* Ferenc és *Bartel* János 3 évi, továbbá *Bresztovszky* Béla 1 évi mandátummal. A napirend során dr. *Misángyi* Vilmos máv. mérnök „A vasanyag vizsgálata“ című igen érdekes és tudományos szempontból is kiválóan fontos előadást tartott, melyért a közgyűlés az előadónak egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az előadást szakszerű vita követte, melyben különösen *Bartel* János és *Gállik* István vett részt. Végül az elnök a vitát bezárva, indítványozta, hogy az egész vasvizsgálati kérdés részletes megvitatás és jelentéstétel véget a *Fémek* szakosztályának adassék ki, mely javaslathoz a közgyűlés egyhangulag hozzájárult. *Z.*

„Városi Szemle.“ E névvel ad ki Budapest székesfőváros közönsége havi folyóiratot számonkint 3—4 ívnyi terjedelemben *Harver* Ferenc dr. tanácsjegyző és *Thirring* Gusztáv dr. statisztikai igazgató szerkesztésében, mely a városi közigazgatás és statisztika köréből veszi közleményeit. Mint ilyen első sorban a városi közigazgatás iránt érdeklődők találnak benne szakszerű közleményeket, de a közigazgatás minden ágából, tehát a műszaki ügyek administrativ köréből is tájékoztatja olvasóit. Az 1. szám főbb cikkei: *Bárczy* István dr.: A magyar városok jövője. *Hegedüs* Lóránt dr.: Az adóreform, városaink és iparunk. *Harver* Ferenc dr.: Nagy-Budapest. *Thirring* Gusztáv dr.: A nemzetközi statisztika a városi közigazgatásban.

A Magyar Épitőiparosok Országos Szövetségének országos nagygyűlése f. jan. hó 25. és 26. napján lesz Budapesten.

A koronázási alapítvány szobrászati ösziöndíját (4000 k.) a székesfőváros közönsége f. hó 8-iki közgyűlésén *Lányi* I. Dezsőnek, az 1800 k. gépészmérnöki díjat *Wessel* Zoltánnak, a kilenc (egyenkint 600 koronás) díjat ajánlja: *Farkas* Róbert iparművészeti tervezőnek, *Korpádi* Sándor géplakatosnak, *Kovács* Lajos fa-szobrásznak, *László* Ödön címfestőnek, *Lipóth* Ferenc díszítő festőnek, *Menyhért* Miklós butortervezőnek, *Schulhof* Manó kőrajzolónak, *Szabó* Kálmán üvegfestőnek és *Urtz* Ottó grafikai rajzolónak adományozta.

A győri mérnökegylet, mely a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet osztályaként alakult meg, f. hó 4-én tartotta fölavató ülését, melyre az anyaegyesületnek 35 tagja is fölutazott Győrbe *Hauszmann* Alajos elnök vezetése alatt. Az avató ünnepen *Bíró* Elek és *Hauszmann* Alajos elnö-

		Kikiáltási ár pengőben
1059.	ZUTT RICHARD, A hadsegélyző hivatal emlékérme. Ezüst, 100 gr.	13
1060.	TALLÉR, Miksa főherceg porosz kormányzóé 1614-ből. Ezüst	11
1061.	TALLÉR, brabanti. Ezüst. 1563	5.50
1062.	TALLÉR, Ágost szász hercege, 1584-ből. Ezüst	5.50
1063.	TALLÉR, nürnbergi, a XVII. sz.-ból. Ezüst.	6.50
1064.	TALLÉR, II. Rudolfé, 1532-ből. Ezüst	5.50
1065.	A KOPPENHÁGAI FRANCIA KIÁLLÍTÁS EMLÉKPLAKETTJE. Ezüst, 110 gr	8
1066.	EZÜST TALLÉR, szász, 1563 és 1596-ból. (2 drb.)	10
1067.	EZÜST TALLÉR, a belga szövetségé, 1660-ból és szalzburgi, 1622-ből. (2 drb.)	10
1068.	EZÜST TALLÉR, 1659-ből, Lipót magyar királyé.	6
1069.	EZÜST TALLÉR, 1628-ból, III. Zsigmond lengyel királyé	6
1070.	EZÜST TALLÉR, Ágost szász fejedelemé, 1571-ből.	6
1071.	ÉRMEK ÉS PÉNZEK A XVIII—XIX. SZ.-ból. Ezüst, 10 különböző darab. 75 gr	8
1072.	A MAGYAR NUMIZMATIKAI TÁRSULAT EMLÉKÉRME, 1907-ből. Ezüst	6
1073.	EZÜST HUSZASOK, A XVII. SZ.-ból. (6 drb.).	6
1074.	KÜLÖNFÉLE RÉGIPÉNZ EZÜSTBŐL. 14 drb nagyobbára XVI—XVII. századi garasok	6
1075.	KÁROLY LAJOS FŐHERCEG ÉS ANYJA EMLÉKÉRME 1806-ból. Ezüst	6
1076.	NYAKÉREM, modern izlésben. 1916-ból. Ezüst	5
1077.	DOMBORMŰ, márvány. Félig balra forduló Allonge parókás, fiatal férfi képmásával. Fakeretben. XVII. század vége. (Hibás.)	32
1078.	KÜLÖNFÉLE EZÜSTPÉNZEK ÉS ÉRMEK a XVII—XIX. századból. 50 drb	56
1079.	KÜLÖNFÉLE ÓNÉRMEK. (11 drb.)	10
1080.	TALLÉROK a XVII—XVIII. századból. Ezüst. (7 drb.)	40
1081.	KÜLÖNBÖZŐ PÉNZEK. XVI—XIX. század. Ezüst. (40 drb.)	18
1082.	HÁBORÚS JELVÉNYEK. Ezüst. (4 drb.)	12
1083.	PLAKETTEK. Ezüst. (4 drb.)	10
1084.	PLAKETTEK. Külföldiek. Bronzból. (7 drb.)	8
1085.	EMLÉKPLAKETTEK. Bronz. (5 drb.)	12
1086.	EMLÉKÉREM, ezüst. 39 gr	11
1087.	EMLÉKÉREM, ezüst	4
1088.	EZÜST TALLÉR, XVII—XVIII. század. Füllel, 3 drb	12
1089.	HÁBORÚS EMLÉKÉREM (német). Ezüst, 6 darab.	8
1090.	EZÜST TALLÉR, 4 drb, a XVI—XVII. századból.	15
1091.	NÉMET ÉS OSZTRÁK EMLÉKÉRMEK A VILÁGHÁBORÚBÓL. Ezüst, 4 drb	8
1092.	RÓMAI DÉNÁROK. Ezüst, 10 drb.	10

RUCZ GYULA RÉGISÉG- ÉS MŰKERESKEDŐ
Budapest, IX., Lónyay-u. 23., Czuczor-u. sarkán
Az állami árverési csarnok közvetlen közelében
Antik bútorok, festmények, szobrok és porcellánok!

II. SZOBROK, PLAKETTEK

(954-tól 1127-ig)

		Kikiáltási ár pengőben
954.	BAKONY SÁNDOR, Faun és nimfa. Bronzplakett.	8
955.	BARBEDIENNE, Harcos. Bronz, fehérmárvány talapzaton	550
956.	BARZANTI P., Női mellszobor. Fehér márvány.	60
957	BASTIANE, Napoleon. Bronz, márvány talapzaton	15
958.	BECK Ö. FÜLÖP, Samassa bíboros emlékérme. Ezüst, 100 gr	11
959.	—, Samassa bíboros emlékérme. Ezüst	12
960.	BERÁN LAJOS, Vörösmarthy Mihály plakettje. Ezüst. (Éremkedvelők.)	18
961.	—, A Ferencvárosi Torna Club plakettje, 1899. Ezüst.	4
962.	—, Thaly-emlékérem. Ezüst. 160 gr	20
963.	—, Herzel orvostanár emlékplakettje. Bronz. 2 drb.	7
964.	—, Alapítójának és első elnökének a Magyar Iparművészeti Társulat. Bronzplakett	20
965.	BESZÉDES LÁSZLÓ, Ásó nő. Bronz	55
966.	—, Előkelő alban nő. Bronz	22
967.	—, Tuniszi leány. Bronz	21
968.	—, Kopt leány. Bronz, márványtalapzaton.	14
969.	BÓDY, Női akt. Bronz	80
970.	CASSER, H., Cleopatra. Bronz	28
971.	CHAMBARD, LOUIS LEOPOLD, Erőpróba. Bronz.	210
972.	CSILLAG ISTVÁN, Lovag Falk Zsigmond és MURÁNYI, Lánczy Leó emlékplaketjje. Bronz. (2 drb)	3
973.	DAMKÓ JÓZSEF, Gyermekképmás. Fehér márvány.	28
974.	DANTZELL, F., PH., Delorme építész emlékérme, 1842. Ezüst	2
975.	DOMJÁN ILUS, Rikkancs. Patinázott gipszszobor.	10
976.	DUBOIS, A chalon sur saonei földműves szövetség emlékérme, 1904. Ezüst	4
977.	DUBRAND, Napoleon mellszobra. Bronz	25
978.	DUBUCAND, A., Vizsla. Bronz	22
979.	DU PREF, Marsall De Tayras emlékérme, 1634. Ezüstözött fém. Szép példány	8
980.	FARKAS MIKLÓS, Tanulás előtt. Bronz, márványtalapzaton	95
981.	FÜREDI RICHÁRD, Erős Jancsi. Bronz.	350
982.	GALÁTI L., 82-es vas Székely. Vasplakett	4
983.	GERL K., Dr. Lukács László emlékérme, 1897. Ezüst.	6

	Kikiáltási ár pengőben
984. GEROME, J. E., A francia zászló. Aranyozott bronz. . .	25
985. HARNISCH, F., Salm emlékérem, 1799. Ezüst.	5
986. HAFNER ARNOLD, Leányka. Bronzplakett	4
987. HOLLÓ BARNABÁS, Ferencz József. Bronz	280
988. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XVI. SZ., Madonna. Festett fa. (Hibás.)	28
989. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XVI. SZ., Mária. Fafaragvány *(Illusztrálva a XI. táblán)*	120
990. ISMERETLEN MŰVÉSZ, XVIII. SZ., Fafaragvány . .	140
991. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XVIII. SZ., Szent Erzsébet. Festett fa	40
992. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XVIII. SZ., Mária és Szt. János. Két bronzszobrocska	60
993. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XVIII. SZ., Táncoló gyermekek. (Tengerentúli világrészek megszemélyesítői.) Két elefántcsontszobor. (Egyik hibás.)	120
994. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XIX. SZ., Centaur. Bronzirozott terrakotta	600
995. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XIX. SZ., Dávid. Bronz. .	25
996. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Elefánt. Bronz	21
997. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Elefánt. Bronz	21
998. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Horthy Miklós mellszobra. Bronz	25
1000. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Női mellszobor. Fehér márvány	40
1002. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Nő korsóval. Festett és aranyozott fa	7
1003. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Elefánt. Bronz.	140
1004. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Nyomorék leány. Réz. . .	65
1005. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Cow-Boy. Bronz	35
1006. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Petőfi Sándor. Bronz . . .	15
1007. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Bika. Bronz	8
1008. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Sárkány. Bronz	8
1009. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, A milói Vénusz. Bronz. (Antik eredeti után)	56
1010. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Herkules. Márvány	60
1011. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Napoleon. Bronz	22
1012. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Psyche. Alabástrom. . . .	70
1013. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Fekvő tehén. Bronz, márványtalppal	30
1014. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Tanulmányfej. Bronz, fatalapzaton	24
1015. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Elefánt. Bronz . . . . . *(Illusztrálva a XIII. táblán)*	50
1016. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Anya gyermekével. Bronz, fatalapzaton	20
1017. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Dante. Bronz, fatalapzaton	14

	Kikiáltási ár pengőben
1018. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Gyermek tanulmányfej. Bronz, fatalapzaton	24
1019. KLEIN, R., Hindenburg háborús plakett. 1914. Ezüst	6
1020. LANG, I., Stifft Andreas Josephus emlékérme. Ezüst, 29 gr	15
1022. LÁNYI DEZSŐ, Mecklenburgi ló. Bronz, márványtalapzaton	160
1023. —, Lóitatás. Bronz	250
1024. —, A szüret. Bronz	115
1025. —, Öregasszony. Tanulmányfej. Márvány	170
1027. LÉVY, I., Madame Pompadour. Bronz	45
1028. LIGETI MIKLÓS, Hegedüs László mellszobra. Bronz. .	100
1029. —, Anonymus. Bronz, márványtalapzaton	800
1030. LIIPOLA IRJŐ, Fájdalom. Márvány	60
1031. LUKÁCS IRÉN, Bánat. Gipszöntvény	50
1032. MAGDELAINE, F., Dr. Zamenhof, az eszperantó nyelv alkotójának emlékérme. Ezüst	3
1033. MAGYAR ÖTVÖSMŰVÉSZ, XIX. század, Csatajelenet. Kalapált ezüst lemez	105
1034. MARKUP BÉLA, Medvetáncoltató. Bronz	135
1035. MARTINELLI JENŐ, Női akt. Bronz, márványtalapzaton	65
1036. MAUGSCH, Nő tükörrel. Bronz, márványtalapzaton. .	65
1040. OSZTRÁK SZOBRÁSZ, XVIII. század, Puttó. Alabástrom. (Ragasztott)	14
1041. PFAFFINGER (PFÄFFINGER), JOSEPH ANTON (1684—1758), Püspök képmása. Elefántcsont dombormű, aranyozott ezüst keretben	50
1042. PICAULT, E., A vas. Szobor fehér fémből.	30
1043. RADNICZKY, C., A bécsi Gartenbau-Gesellschaft emlékérme. Ezüst	7
1044. REMÉNYI J., Kalotaszeg. Ezüst. (Éremkedvelők). . .	16
1045. RIVIÈRE, THEODORE, Carthago. Bronz, részben aranyozva	45
1046. SPANGER, Tanulmányfej. Márvány	70
1047. STROBL ALAJOS, Ferenc József mellszobra. Bronzirozott fehér fém, fatalapzaton	8
1048. TAUTENHAYN, JOSEF, I. Ferenc József emlékérme. 1898. Ezüst, 38 gr	5
1049. —, Kupelwieser Paul emlékplakettje. Bronz	2
1050. TELCS EDE, Lőwenstein Arnold emlékérme. Ezüst, 65 gr	6
1051. —, Boszorkány. Ezüst plakett. (Éremkedvelők.)	8
1052. —, Alpár Ignác, Kornfeld Zsigmond és Vizmai Lukács Antal emlékplakettje. Bronz. (2 drb.)	5
1053. TRUBECKOY PÁL HERCEG, Táncosnő. Bronz . . .	200
1055. VARGA FERENC, Bánat. Zöldmázas terrakotta . . .	35
1056. —, Madonna. Barnamázas terrakotta	30
1057. —, Pipás fiucska. Euzinmázas terrakotta	20
1058. ZITA, H., Szt. Mihály. Nagy ónplakett.	8

II. SZOBROK, PLAKETTEK

(645-től 726-ig.)

		Kikiáltási ár pengőben
645.	ASZALAY, Atléta. Gipsz	18
646.	—, Férfi akt. Gipsz	18
647.	—, A csók. Gipsz	25
648.	—, Bűnbánat. Festett gipsz	4
649.	BERÁN LAJOS, A „Ferencvárosi Torna Club" plakettje. Bronz	3
650.	—, A „Balaton" Úszók Egyesülete emlékplakettje. — Körmendi F. J., Khuen-Héderváry emlékplakettje. Bronz. 2 darab	6
651.	BORY JENŐ, Kisleány karmantyúval. Pirobazalt	25
652.	BOUDICHON RENÉ, Gyermekvédelmi plakett és két érem. Bronz. 3 darab	15
653.	CHAPLAIN, JULES CLÉMENT (1825—1891), Az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás emlékérme. — Trotin, Eiffel-torony emlékérme. Bronz. 2 darab	8
654.	DAMKÓ JÓZSEF, Dante. Gipsz	15
655.	Depaulis, ALEXIS JOSEPH (1792—1867), X. Károly francia király emlékérme, 1826. Aranyozott bronz	2
656.	GÁDOR ISTVÁN, Majom. Festett terrakotta	15
657.	GRAEFNER, A suszterinas. Bronz	16
658.	KAUTSCH, HARTIG, WEINBERGER, Károly király emlékérem és plakett. Bronz. 4 darab	10
659.	LÁNYI DEZSŐ, Ülő női akt. Carrarai márvány *(Illusztrálva a VIII. táblán.)*	600
660.	—, Birkanyírás. Gipsz	20
661.	LÖSCH, Maximilianus Boiorum dux. 1821. Vasérem. — Loos G., Varna a Russorum exercitu capta. 1828. Bronz 2 darab	2
662.	LUX ELEK, Ukrániai nő. Gipsz	20
663.	MARKUP BÉLA, Éjjeli őr. Porcellán. Zsolnay, Pécs	30
664.	MÁTRAI LAJOS (1850—1906), Zichy Nándor gróf emlékplakettje. — Coudray, Szántovető. Plakett. Bronz. 2 darab	5
665.	MEUNIER, Munkás. Bronz	70
666.	MONTAGNY, Emlékérem. Ón	4

	Kikiáltási ár pengőben
667. MURÁNYI GYULA (1881—1920), 3 kiállítási érem. Bronz	10
668. MÜLLER H., Eső után. Bronz	40
669. OERTEL, A gablontzi állatvédő egyesület érme. Ezüstözött bronz	3
670. PÁSZTOR JÁNOS, Huszár előörs. Bronz, márványoszloppal	700
(Illusztrálva a címlapon.)	
671. SCHWARTZ STEFAN, Az 1885-i országos kiállítás emlékérme. — Samassa érsek emlékérme. Bronz. 2 drb	5
672. STANKO GYULA, József és Putifárné. Gipsz	15
673. SZÉP BÉLA, Hazafelé. Fa	40
674. —, Munkás. Fa	40
675. STRAETEN, CHARLES VAN DER (1771—1834), Női mellszobor. Bronz	50
676. VASTAGH LÁSZLÓ, Ottó királyfi. Bronz	40
676/a. Vénus kút. Bronz. A bécsi Rathaus-on levő eredetinek másolata	2000
(Illusztrálva a X. táblán.)	
677. OROSZLÁN. Bronz, fatalapzaton	37
678. ATLÉTA. Bronz, márványtalapzaton	40
679. NŐI MELLSZOBOR. Alabástrom	60
680. FAFARAGVÁNY, XVII. sz.	400
681. PONIATOVSKI és KOSCIUSZKÓ. Két bronzplakett	10
682. MYTHOLÓGIAI JELENET. Bronzdombormű	10
683. EMLÉKÉRMEK. Bronz és ón. 4 darab	10
684. FAUST és GRÄTCHEN. Elefántcsont	70
685. KÉTSÉGBEESÉS. Bronz	45
686. A VÁGY. Bronz	35
687. HARCOS. Bronz	30
688. GÖRÖG NŐ KORSÓVAL. Bronz	30
689. BAGOLY. Bronz, márványtalapzaton	15
690. ORVOSI EMLÉKÉRMEK. Bronz és ón. 17 darab	15
691. TISZA KÁLMÁN-EMLÉKÉREM. Bronz	3
692. NŐI AKT. Fehérfém	30
693. EMLÉKÉREM. Bronz. 2 darab és 2 ezüstpénz	6
694. MADONNA A GYERMEKKEL. Elefántcsontszobrocska, aranyozott ezüst glóriafénnyel és állvánnyal. Fa (klisé) talpazaton. Rokokó, XVIII. sz.	120
695. TÁNCOLÓ NŐ. Bronz	35
696. TÁNCOSNŐ. Bronz	35
697. VÉNUSZ. Alabástrom	80
698. TÁNCOSNŐ. Bronz	35
699. OROSZLÁN. Bronz, márványtalapzaton	80
700. KÉTSÉGBEESÉS. Bronz	50
701. EMLÉKÉREM. Bronz. 6 különböző darab	10
702. VIASKODÓ SZARVASOK. Bronzírozott fehérfém	120
703. HERCULES. Bronz	28

		Kikiáltási ár pengőben
704.	A VÁGY. Bronz	40
705.	AZ ISZÁKOS. Terrakotta	28
706.	FÉRFI MELLSZOBRA. Alabástrom. (Hibás.)	6
707.	JÁTSZÓ ÁMOR. Bronz	600
708.	A LABDARÚGÓ. Bronz	55
709.	A LABDARÚGÓ. Bronz	55
710.	NAPOLEON. Bronz	95
711.	BRONZPLAKETT. 5 különböző darab	13
712.	LANDSKNECHT. Bronzírozott fehérfém, faragott tölgyfa állványon. XIX. sz. (Néhai gróf Vigyázó Ferenc hagyatékából)	150
713.	LANDSKNECHT. Bronzírozott fehérfém, faragott tölgyfa. XIX. sz. (Néhai gróf Vigyázó Ferenc hagyatékából.)	150
714.	ÓNÉRMEK: Adelsberger Grotte. — Ignatius Frank, 1874. Dante. 3 darab	1
715.	TALLEYRAND, Egyoldalú vasérem	1
716.	EGRI SZÉKESEGYHÁZ FELSZENTELÉSÉNEK ÉRME, 1837. Bronz	1
717.	GÖTZ, HERMAN, PROFESSOR, Házassági emlékérem, 1908. — Staatspreis für landwirtschaftliche Verdienste (1870 körül). Bronz. 2 darab	1
718.	ÉREM A KOPPEL-EMLÉK LELEPLEZÉSÉRE, 1853. — Cassian lovag emlékérme és még egy érem. Bronz	1
719.	FORRADALMI ÉRMEK: Confédération des français, 1790. — Medaille de confiance des Monneron frères, 1792. Bronz. 2 darab	1
720.	PRÁGAI SZÉKESEGYHÁZ EMLÉKÉRME, 1829. Vas. — Német gazdagyűlés Boroszlóban, 1845. Bronz. 2 darab	1
721.	FISCH B. G., STOCKHOLMI KIÁLLÍTÁS ÉRME, 1897. Aranyozott bronz	1
722.	CORNELIUS (I.) PÁPA EMLÉKÉRME. Bronzöntvény	1
723.	FERENC JÓZSEF OSZTRÁK CSÁSZÁR KÉT URALKODÓI JUBILEUMI ÉRME, 1873 és 1898. Bronz és ón. 2 darab	1
724.	BLÜCHER TÁBORNAGY EGYOLDALAS ÉRME. Fém. — Schwarzenberg herceg prágai érsek. Ón. — Nagy Frigyes. Prága, 1757. Bronz. 3 darab	2
725.	FRANCIA KATONA. Bronz. 2 darab	200
726.	KRISZTUS SÍRBATÉTELE. Bronzplakett	20

LÁTOGASSA

AZ „ÁRVERÉSI CSARNOK“

NAPI ÁRVERÉSEIT!

Az árverések naponta
délután 3 órától!

◆

Minden pénteken délután bútor-, minden szerdán és szombaton délután ékszerárverés. Minden hónap első keddjén és a rákövetkező szerdán délután szőnyeg-, szőrme-, alpakkatárgy-, kerékpár-, írógép-, varrógép-árverés. Az árverési anyagot tartalmazó Árverési Közlöny a helyszínen 10 fillérért kapható

hirek

Bécsi szerkesztőség és kiadóhivatal:
Wien, IV., Operngasse 25.
Tel.: A. 36—9—22.

Milyen idő lesz?

A Meteorológiai Intézet jelentése szerint élénk északi szél, eső, később a felhőzet csökkenése. A hőmérséklet alig változik.

— **NAPIREND.** *1938 május 4. Szerda.* Róm. kat.: Sz. József olt. Prot.: Flórián. Gör. kat.: Pelágia. Ógörög: ápr. 21, január. Izr.: 5698. Ijjár 3. A nap kelt 4 óra 40 perckor, nyugszik 19 (7) óra 15 perckor. A hold kel reggel 8 óra 27 perckor, nyugszik este 23 (11) óra 54 perckor. Az *Országgyülési Muzeum* nyitva van délelőtt 9-től 2-ig. A *Fővárosi Könyvtár* nyitva van délelőtt 9-től este 7 óráig.

— **AUGUSZTUSBAN MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLITÁS LESZ SZÉKESFEHÉRVÁRON.** A Fejérmegyei Gazdasági Egyesületnek a földmivelési miniszter megengedte, hogy *augusztus 19—28-ig mezőgazdasági kiállitást rendezzen*, amelyre az egész országból várnak látogatókat.

— **MÉG MINDIG NAPOLEON A LEGNÉPSZERÜBB FRANCIAORSZÁGBAN.** *Párizsból* jelentik: A posta évenként olyan képeslapokat hoz forgalomba, amelyek különböző világhirü embereket ábrázolnak. A mult esztendőben félmilliónál több ilyen levelezőlap fogyott el. A posta érdekes statisztikát állitott össze a legkapósabb képeslapokról. Kiderült, *hogy legjobban azok a lapok fogytak, amelyeken Napoleon arcképe volt.* A második helyen állott *Voltaire*, utána *Goethe, Franklin* Benjamin és *Stendhal*, a hires regényiró következett a sorban.

— **KÉTHETI FOGHÁZ EGY NŐ MEGRÁGALMAZÁSÁÉRT.** *Dormann* Ede magántisztviselő sajtó utján elkövetett rágalmazás vétsége cimén került a büntető törvényszék Szücs-tanácsa elé. *Dormann* egy ismert budapesti urileányt rágalmazott meg sulyosan. A magántisztviselő a bizonyitás elrendelését kérte, a törvényszék azonban elutasitotta kérését és kimondta, hogy *a női nem becsületét érintő kérdésekben nincs helye a bizonyitásnak. Dormannt* bünösnek mondotta ki és nem jogerősen *tizennégy napi fogházra itélte.*

Angol kereskedelmi küldöttség érkezik Budapestre az üzleti lehetőségek tanulmányozására

A jövő hét folyamán előkelő angol bankárokból és kereskedőkből álló küldöttség fog Budapestre érkezni, hogy az angol és magyar üzleti kapcsolatok lehetőségét tanulmányozza. A küldöttség, amely nem hivatalos minőségben jön Budapestre, a budapesti tárgyalások után a többi középeurópai fővárost is meg fogja látogatni.

E látogatásnak igen nagy jelentősége van, mert a háboru befejezése óta ez az első eset, hogy Magyarországot az angol kereskedelmi világ külföldi kapcsolataiba intenziven be akarja vonni. Az esetleges kedvező megállapitások után létesitendő üzleti összeköttetések igen nagy jelentőséget rejthetnek magukban.

— **VÁLÁS HATVANÉVI HÁZASSÁG UTÁN.** *Londonból* jelentik: A régi házassági törvény igen szigoru volt Angliában és csak a legritkább esetben engedte meg a válást. *Most ujabb törvényt hoztak, amely némüleg enyhitést hozott.* Igy kimondja, *hogy ha a házasfelek egyike tartósan elmebeteg, a biróság kimondhatja a válást.* Ennek a szakasznak alapján inditotta meg a válópert a *88 éves Sir Frank Shwettenhamps*, aki hatvan évvel ezelőtt nősült. Felesége mindjárt *a házasság első évében elmegyógyintézetbe került és annak lakója még mindig.* Angol jogászkörökben nagy érdeklődéssel tekintenek a ritka válóper elé.

— **BÁRSONY ELEMÉR MAGA IRTA MEG GYÁSZJELENTÉSÉT.** Megirta *A MAI NAP*, hogy *Bársony* Elemér az aradi kormány volt belügyminisztere, *Bársony* Istvánnak, a neves irónak fia, meghalt. Hátrahagyott iratai között most megtalálták a gyászjelentést, *amelyet sajátkezüleg irt meg.* Közvetlenül azelőtt irta meg, mielőtt halálos betegen a kórházba vitték. A gyászjelentés igy végződik: *«Lelkét visszaadta az Urnak, teste megpihen az imádott anyaföldben».* *Bársony* Elemért ma délután fél öt órakor temetik a rákoskereszturi temetőben a római katolikus egyház szertartásai szerint.

Tavasszal

van az ideje a szokásos vértisztitó kurának. A Darmol hashajtót milliók használják, mert hatása kitünő. Használata után az ember mintha ujjá születne. Használja, mert Önnek is segit! DARMOL

— **REVOLVERES CSALÁDI DRÁMA A TANYÁN.** *Szegvárról* jelentik: *Magyar* László negyvenhétéves gazdálkodó, akinek Szegvár közelében van tanyája, az utóbbi időben állandóan civakodott feleségével. Tegnap a veszekedés odáig fajult, hogy *Magyar László fejszét ragadott és azzal támadt feleségére. Az asszony hirtelen előkapta a szekrényből férje forgópisztolyát és kétszer egymásután rásütötte az urára.* Az egyik golyó a fején találta a szerencsétlen embert, a másik a tüdejét furta keresztül. *Mindkét lövés halálos volt.* Mire orvosi segitség érkezett, Magyar László már halott volt. Az asszony önként jelentkezett a csendőrségen, amely őrizetbevette.

— **BÁTRAN LEHET FEKETÉZNI — NEM ÁRTALMAS A KOFFEIN.** Amit a nemes kávé-ital hivei eddig csak rokonszenvükre hallgatva hangoztathattak, most tudományosan megállapitott ténnyé vált: a *koffein nem ártalmas.* Ez a megállapitás nem kisebb tekintélyü testülettől származik, mint a német gyógyszerészeti társaságtól, amelynek most tartott berlini kongresszusán született meg ez a határozat. A hivatalos nyilatkozat kijelenti, hogy a tudomány jelenlegi állása szerint a *koffein — ha csak nem fogyasztják egészen nagy mennyiségben — nem ártalmas az emberi egészségre.* Hogy a kávé jót tesz az embernek vagy sem, nem is a koffein tartalmán mulik, hanem sokkal inkább a kávé minőségén, vagyis azon, hogy *honnan származik, hogyan pörkölték és hogyan készitették el.* A gyógyszerészkongresszus e határozata nagy lelkesedést keltett a berlini kávébarátok körében.

ANYÁK NAPJÁN
ÉDES JÓ SZÜLÉMNEK
DREHER ÉDESSÉGET!

— **LÁNYI DEZSŐ SZOBRÁSZMÜVÉSZ KÁRTÉRITÉSI PERE.** *Lányi* Dezső szobrászmüvész — aki ezidőszerint Amerikában tartózkodik — *kétezer pengős* kártérítési pert inditott a Teréz-körut 25. számu bérház tulajdonosa ellen. A szobrászmüvész keresete szerint 1935. év telén a Teréz-körut mütermének üvegtetőzete *a nagy hótömeg sulya alatt összeomlott és a lezuhant üvegcserepek megrongálták értékes ingóságait.* Dr. *Ujhelyi* József tanácselnök szakértőt hallgatott meg, aki megállapitotta, hogy *a tető beomlását a vasszerkezet elrozsdásodása okozta.* Ezen az alapon megállapitotta a *háztulajdonosok kártérítési kötelezettségét, mert az ő gondatlanságuk okozta a tetőbeomlást, mivel elmulasztották a tetőszerkezetet idejében megvizsgálni.* Az iratok most a járásbiróságra kerülnek, amely az összegszerüség kérdésében lesz hivatva dönteni.

— **RÁDIÓ AZ ANGOL KIRÁLY KÜLÖNVONATÁBAN.** Az angol király különvonatába *tökéletes rádiókészüléket* szereltek be, még pedig ugy, hogy a közvetitések utazás alatt is kellemesen és zavarmentesen vehetők.

— **HARMINCHÉTEZER ÉGVE FELEJTETT LÁMPÁT OLTOTTAK EL EGY ÉV ALATT.** Svájcban is müködik egy vagyonőrző társaság, amelynek alkalmazottai főleg a nagyobb városokban tevékenykednek. Most jelent meg a társaság munkájáról szóló kimutatás, amelyben érdekes adatok vannak. *Összesen 85.000 be nem zárt kaput és ajtót, 22.000 nyitvafelejtett ablakot csuktak be egy év alatt a vagyonőrök és 7000 kulcsot huztak ki,* amelyeket gondatlanul a zárban hagyott tulajdonosa. Azonkivül *37.000 égvemaradt lámpát oltottak el és 302 nyitvahagyott páncélszekrény tartalmát helyezték biztonságba.* Elfogtak még 720 kiszabadult lovat, tehát kétségkivül nagy és fontos munkát végeztek, ha hozzá számitjuk azt az irodai tevékenységet, ami a fenti statisztika összeállitásából állott.

— **LAKNER BÁCSI — NEM AZONOS!** Hivatalos helyeken kifüggesztett Lakner Artur zugirásszal nem vagyok azonos. Tisztelettel Lakner Artur, filmdramaturg, Lakner Bácsi Gyermekszinháza igazgatója.

— **SZINÉSZEK SZEREPLÉSE A TELEVIZIÓBAN.** A Budapesti Nemzetközi Vásáron bemutatott *Philips Televizióval* kapcsolatban néhány hetilap az ott szereplő müvészek ingyen fellépésével foglalkozott. Ez ügyben a *Philips* Rádió és Villamossági R. T. annak megállapitását kéri, hogy a müvészek szerepeltetésére vagy dijazására, valamint a belépti dij megállapitására sem a holland, sem a magyar Philips cégnek semmilyen befolyása nem volt és nincs. A beléptidijakból a Philips céget semminemü részesedés nem illeti meg.

Groo-Peggy 28.5, 29.6, Első fia 27.7, 29.2, Varázsló 28.2, 29.3, Sophie 28.9, 30.8, Zivatar 28.2, 33.6, Szeszélyes 29, 31.1, Marina 28.7, 30.1, — kiment, Elsőm 29.2, 30.4, Janka 28.5, 30.8, kiment, Odább 28, 31.9, America 27, 30.3, Simba 28.8, 30, Egeria 28.2, Tanoda 27.2, 29.1, András 26.1, 28.4.

Sok ló és még több esély.

Jelöltünk: **Tilly — Mátka — Varázsló**

X. Vérhalom-dij. 945 P, 2100 m.

Vorst	1	*Urpeter* (Almádi ist.) Fehér, zöld szalag és s.	2120
Marschall	2	*Utána* (Vass E.) Kék, fehér ujjak, fekete s.	2120
Feiser	3	*Dancsi* (Imrem.-gazd.) Aranysárga, zöld szalag és s.	2120
Feiser	4	*Soci* (Blüh A.) Kék, fehér-vörös szalag	2140
Maszár I.	5	*Margit* (Szakách E.) (10) Sárga, zöld ujjak és s.	2140
Steinitz	6	*Biztos* (Ulmer urnő) Sárga, zöld ujjak, sz. és s.	2140
Jónás	7	*Beata L.* (Barcikai m.) Lila, bordó ujjak és s.	2140
Kovács II.	8	*Nyénye* (Gyarmati m.) Fekete	2140
Raymer	9	*Carthago* (Alexander-ist.) Vörös, fekete szal. és s.	2140
Istók	10	*Ildikó* (Szakách E.) (5) Sárga, zöld ujjak és s.	2140
Maszár F.	11	*Orao* (Szekerka urnő) Fehér, vör. közép csik és s.	2140
Kovács J.	12	*Utóda* (Hermina-ist.) Aranysárga, vör. kett. gy. és s.	2140

Teljesitmények: Urpéter 32, Utána 30.6, Dancsi 29, Soci (még nem futott), Margit 31.4, 31.9, Biztos 31.6, 37.7, Beata L. 30, Nyénye 28.4, Carthago 29.7, Ildikó 28.4, Orao 28.5, 29.2, Utóda 29.9, 30.5.

Muszáj volna Dancsit tipelni a multkori formája miatt, de olyan favorit lesz, hogy elébe tipelünk valamit.

Jelöltünk: **Nyénye — Dancsi — Ildikó.**

XI. Hendikep. 810 P, 2100 m.

Földi	1	*Princessin* (Dragoner urnő) Vörös, kék kéz, gall. és s.	2100
Benkő	2	*Imréd II.* (Rosemarie-ist.) Zöld, fehér sávok, vörös s.	2110
Maszár I	3	*Leo* (Andresz urnő) (9) Égszinkék, fek. sz. feh. s.	2120
Fityó	4	*Hanna the G.* (Boros P.) Lila, sárga ujjak és s.	2120
Wiesner	5	*Chalimar* (Dadányi S.) Világoskék, fehér szegély	2130
Feiser	6	*Ultra* (Kenedi-ist.) Sötétkék, fehér pettyek	2130
Vorst	7	*Gladiator* (Bar. I. és Fia) Zöld, vörös sávok	2130
Galla	8	*Lenke* (Galla Gy.) Zöld, kettős fehér szal. és s.	2140
Maszár I.	9	*Oculi* (Andresz urnő) (3) Égszinkék, fek. sz. feh. s.	2140
Reimer	10	*Csipke* (Reimer G.) Bordó, sárga csikok fekete s.	2140
Székely	11	*Hyperol* (Székely S.) Vörös, fekete közép sáv	2150
Kovács II.	12	*Beki* (Gyarmati m.) Fekete	2150
Simkó	13	*Főur* (D. M. ist.) Fehér lila szalag és s	2150
Kovács J.	14	*Jonny* (Hermina-ist.) Aranysárga, vör. kett. gy. és s.	2150
Jónás	15	*Ják* (Laufer N.) Szalmasárga, vörös szal. és s.	2160
Simkó	16	*Minor* (Pamuki m.) Fehér, kék ujjak és s.	2170
Vorst	17	*Echo fia* (Molnár I.) Világoskék, vörös sapka	2180
Marschall	18	*Liberty Hann.* (Pusztab.) Aranysárga, kék sávok	2200

Teljesitmények: Princessin 35.8, Imréd II. 32.2, 32.9, Leo 29, 32.2, Hanna the Great 30.1, 32.7, Chalimár 29.6, 33.8, Ultra 29.9, 31.5, Gladiator 29.7, 33.1, Lenke 33, Oculi 31.1, 31.8, Csipke 29.5, 37.9, Hyperol 30.5, 37.7, Beki 28.9, 34.3, Főur 30.6, 31.1, Jonny 28.3, 34.8, Ják 28.3, 30.5, Minor 29.7, 32.5, Echó fia 30.6, 33.5, Liberty Hanover 29.7.

Esélyek: Ultra, Ják, Hanna the Great, Imréd II., Chalimár és a többiek. Nem könnyü a verseny.

Jelöltünk: **Ultra — Hanna the Great - Imréd II.**

XII. Budakeszi dij. 675 P, 2000 m. *Hajtóengedmény.*

Jónás J.	1	*Böske L.* (Barcikai m.) Lila, bordó ujjak és s.	1980
Zwillinger	2	*Dusán* (Baross-ist.) Kék, sárga csik, kék ujj	1980
Feiser	3	*Borcsa* (Hollán-ist.) Sárga, vörös szegély	1980
Baik	4	*Edina* (Baik örökösök) Ezüstszürke, buzavirág kék s.	1980
Jónás	5	*Lonci* (Laufer N.) Szalmasárga, vörös szal. és s.	2020
Zwillinger T.	6	*Thalia* (Szebeni ist.) Kék, sárga gall., kéz. és s.	2020
Marschall R.	7	*Alpár G.* (Krlegler urnő) Fehér, vör. petty. zöld sz.	2020
Benkő	8	*Cinka Panna* (Giza ist.) Biborvörös, rózsaszin ujjak	2040
Kovács I.	9	*Utalvány* (Kozma urnő) Sárga, kettős zöld szal. v. s.	2060
Tomann	10	*Pletyka* (Bader A.) Biborvörös, kék ujjak és s	2060
Topay	11	*Pandur D.* (Ulmer urnő) Sárga, zöld ujjak, sz. és s.	2080

Jelöltünk: **Utalvány — Thalia — Edina**

ÓVERSENY

A csütörtöki ügetőprogram

A májusi ügetőmiting első versenynapja csütörtökön kerül lebonyolitásra, a következő programmal:

I. Nyeretlen háromévesek versenye. 810 P, 1600 méter.

Maszár F.	1	*Cifra II.* (Kisterenyei m.) Fekete, fehér gombok és s.	1600
Fityó	2	*Dália* (Baranyai I.) Zöld, vörös sávok	1600
Jónás	3	*Előljáró* (Deutsch B.) Világoskék, lila szalag és s.	1600
Benkő	4	*Olyan* (Zagyvagy. m.) Rózsaszin, fek. p., rózsaszin s.	1600
Marschall	5	*W. Aladár* (Vass E.) Kék, fehér ujjak, fekete s.	1600
Kovács II.	6	*Hableány* (Stauffer E.) Buzavirágkék, zöld sapka	1600
Vorst	7	*Paprika* (Gyurik-ist.) Fekete, vörös sapka	1600
Steinitz	8	*Magnezium* (Csillag urnő) Sárga, kék gyürük	1640
Kovács I.	9	*Agyafurt* (Fehér S.) Vörös, szürke ujjak	1640

Teljesitmények: Cifra II. 43.8, Dália 53.8, 54.5, Előljáró (még nem futott), Olyan 42.2, W. Aladár 48.7, Hableány 48.7, Paprika 37.7, Magnézium 38, 38.8, Agyafurt 35.4.

Paprika a papir, de ezzel a lóval már nagyon sokszor csődött mondottunk. Igy tehátlan W. Aladár, Agyafurt és a javulást igérő Cifra II között lehet válogatni.

Jelöltünk: **(Paprika) — W. Aladár — Agyafurt**

II. Árvavári dij. 945 P, 2100 m.

Zwillinger T.	1	*Várta* (Imrem. gazd.) Aranysárga, zöld szalag és s.	2100
Jónás J.	2	*Rubintom* (Domoszlói m.) Zöld, vörös szeg. és s.	2100
Steinitz	3	*Bufelejtő* (Ulmer urnő) Sárga, zöld ujjak, sz. és s.	2100
Jónás	4	*Légyott* (Deutsch I.) Aranysárga, lila bárs. s.	2100
Siró dr.	5	*Dajka* (Siró Gy.) Fekete, narancssárga szalag	2100
Molnár	6	*Jónás* (Korn S.) Lila, sárga sapka	2100
Maszár I.	7	*Capua* (Broadway-ist.) Mogyorószin vörös sapka	2120
Vorst	8	*Léva S.* (Sümeg urnő) Fekete, bronz-kék szalag	2120
Kovács J.	9	*Sirocco* (Terézia-ist.) Lila	2120
Kreiter	10	*Doba* (Kreiter urnő) Zöld, aranysárga szal. és s.	2120
Marschall R.	11	*Móricz* (Lövy J.) Sárga, kék kockák és s.	2120
Reimer	12	*Balbo* (Reimer G.) Bordó, sárga csikok fekete s.	2120
Raymer	13	*Verbena* (Kamerdini m.) Fehér, kettős kék szalag	2120
Istók	14	*Nestor* (Szekerka urnő) Fehér, vör. közép csik és s.	2120
Maszár F.	15	*Zsarnok* (Kisterenyei m.) Fekete, fehér gombok és s.	2140
Farkas	16	*Lutri* (Aranka-ist.) Ezüstszürke, aranysárga szalag	2140
Feiser	17	*Céda* (Báder A.) Biborvörös, kék ujjak és s.	2140
Kallinka	18	*Manon* (Kossuth L.) Vörös, fehér szalag	2160

I. FUTAM (előtt)
fogadjon **vitéz Karay Béla** fogadási irodájában,
Erzsébet-körut 27. Telefon: 143-765

Teljesitmények: Várta 34.3, Rubintom 32.8, 37.6, Bufelejtő 33.9, Légyott 31.6, 39.6, Dajka 33.1, 33.6, Jónás 33.4, Capua 33.4, Léva S. 33.2, Sirocco 33.8, Doba 32.4, 33, Móric 35.8, Balbó 35.2, Verbena 32.9, 33.1, Nestor 32.5, 40.4, Zsarnok 31.4, Lutri 32.8, Céda 33, Manon 29.5.

Olyan nagy a kavarodás, hogy csak jelölteket adunk le, emigyen:

Jelöltünk: **Steinitz-id. — Doba — Verbena**

A MAI NAP sportrovata élénk, szakszerü, tárgyilagos

sport

Póttribünökre is sor kerülhet a Wolverhampton budapesti mérkőzésén

— mondja Nagy Marcel, az MLSz pénztárosa

Világbajnoki utja előtt május 15-én szerepel utoljára a közönség előtt a magyar válogatott csapat. Ami azután történik, már a végleges előkészitésre tartozik. Mialatt itthon komoly erőfeszitések történnek, hogy válogatottjaink minél nagyobb tudással felkészülve álljanak szembe a *Wolverhampton Wanderers*-szel, a szigetországban páratlan izgalmat jelent a ligabajnokság végső harca. Az angol profi labdarugók bajnoksága 42 mérkőzés lejátszása után dől el. Negyvenegy mérkőzést már lejátszottak és még mindig ismeretlen a bajnok. Helyesebben,

annyi már bizonyos, hogy vagy a Wolverhampton Wanderers, vagy az Arsenal lesz a győztes. A Wolverhampton vezet az Arsenal előtt egy ponttal.

Mig azonban az Arsenal saját pályáján játssza utolsó mérkőzését, addig a *Wolverhamptonnak* idegenben kell felsőbbségét a *Sunderland* csapatával szemben kimutatni. Még az eldöntetlen eredmény is a Wolverhamptonnak kedvez, mert egy ponttal vezet és gólaránya is jobb az Arsenálénál.

Az MLSz-ben megtörtént minden előkészület arra, hogy a kiváló angol porficsapat látogatása tökéletesen megfeleljen a közönség várakozásának. *Nagy* Marcel, az MLSz. pénztárosa hajtja végre mindig az elnökség megbizásából a rendezés feladatait. Nála érdeklődtünk a rendezés arányairól. *Nagy* Marcel a következőkben tájékoztatta munkatársunkat:

— A szövetségben az a vélemény alakult ki, hogy a Wolverhampton Wanderershez hasonló erejü csapat még sohase járt Magyarországon.

Annyira egységes csapat az angol bajnokság jelöltje, hogy nem tulzás az sem, ha a legénység összetanultsága alapján jobb együttesnek igérkezik az angol válogatottnál. Amint látom, ez a felfogása a budapesti futballközönségnek is.

Néhány nap alatt elárasztottak ugyanis bennünket előjegyzéssel. Eddig mindig félretettük azoknak jegyeit, akik kivétel nélkül minden válogatott játékra a szövetség utján jelentették be jegyigényeiket. Szerdától kezdve el kell térni a régi gyakorlattól. *Csak a jelentkezés sorrendjében vehetjük figyelembe a jegyigényléseket, aki tehát későn jelentkezik, esetleg jegy nélkül marad.* Ha ilyen arányokban nyilvánul meg az érdeklődés, *nincs kizárva az sem, hogy oly hosszu idő multán, ismét póttribünöket kell felállitani az Üllői-uti pályán.*

Az MLSZ elnöksége döntött az előmérkőzés dolgában is. A BLASz válogatottjai az Észak csapatával fognak mérkőzni a Déli Végek Kupájáért. Hétfőn jelöli ki *Dietz* Károly szövetségi kapitány a válogatott csapatot és ezzel be is fejeződik a mi előkészületünk.

A Hungária nem tiltakozik a Törekvés vádja ellen. Megirtuk, hogy a *Törekvés* azzal vádolta a *Hungáriát*, hogy a *Bocskai* ellen elvesztett mérkőzésén nem játszott teljes komolysággal. A kék-fehérek a *Törekvés* beadványával szemben fölöslegesnek tartják a védekezést, annál is inkább, mert az *MLSz*-ben már megállapitották a *Törekvés* állásfoglalásának helytelenségét. Szakértők véleménye szerint *a Törekvés nem azért fog kiesni a bajnokságból, mert a Hungária nem teljes erővel játszott a Bocskai ellen, hanem azért, mert a Törekvés nem játszott bajnoki harcai során olyan eredményesen, amilyennel az osztályozását elkerülhette volna.* Utalnak egyébként arra is, hogy a *Hungáriának* nemcsak sportszempontból lett volna fontos a bajnokság második helyének megőrzése, de anyagi okokból is, mert a KK-mérkőzéseken előnyösebb helyzete van a bajnokság második helyezettjének a harmadik helyezettnél.

A munkások ünneplik 30 éves sportmüködésüket. Szombaton és vasárnap a Beszkárt sporttelepén ünnepi versenyt rendez a Munkás TE, a hazai munkássportélet uttörője. Az atlétikában, tornában, kézilabdázásban és birkózásban állitják legjobbjaikat a közönség elé. *Nemcsak a budapesti munkásatléták és versenyzők jelennek meg a salakpályán, de a vidék is képviseltetni magát, nem szólva a finn és norvég munkásversenyzők megjelenéséről.* Szombaton délután négy órakor kezdődnek a versenyek, vasárnap pedig már délután három órakor bemutatják tornagyakorlataikat, majd azután az atlétikai döntők következnek. Este hét órakor a Beszkárt tornacsarnokában a birkózás döntőit bonyolitják le.

A MAI ESTE

Szinházak müsora

M. kir. Operaház: Nincs előadás.
Nemzeti Szinház: Csocsutükör (8).
Nemzeti Kamaraszinház: Villámfénynél (8).
Vigszinház: Fehér és fekete (8). (C bérlet)
Magyar Szinház: Dinasztia (8).
Belvárosi Szinház: Nincsenek véletlenek (8).
Városi Szinház: Az erdészlány (8).
Pesti Szinház: Hatodik emelet (8).
Müvész Szinház: Tolakodó fráter (8).
Royal Szinház: Charlie Rivels (9).
Pódium kabaré. Tavaszi müsor. (Minden este 9, vasárnap délután ½5.)
Terézkörúti Szinpad: Makay Margit vendégjátéka a Virágvasárnap cimü darabban. Ezt megelőzi a nagy kabaré müsor. Naponta 9. ünnep és vasárnap délután ¾5 órakor is.
Komédia: Mandl-mulató (½9).
Fényes Nagy Cirkusz: Óriási humoros cirkuszrevü.
Magyar Müszinkör: Zsákbamacska (szombaton: ½5, 8, vasárnap: ½4, 6, 8).

Mozgóképszinházak müsora

ÁTRIUM (Margit-krt 55. T.: 153—034 és 154—024): **Kékszakáli nyolcadik felesége** (Claudette Colbert, Gary Cooper). — **Popeye mint bohém.** — **Hiradók.** Előadások kezdete ½6, ½8, ½10, szombat és vasárnap ½4, ½6, ½8 és ½10 órakor.

CAPITOL FILMPALOTA (Baross-tér 52. Tel.: 13—43—37.) Tip-Top follies (Alice Faye, 3 Ritz Brothers). — Hiradók. — Előadások kezdete hétköznapokon ½4, ½6, ½8, ¾10 órakor. Vasárnap és ünnepnap ½2, ½4, ½6, ½8, ¾10-kor. Az első előadás mindennap mérsékelt helyárral

CASINO (IV., Eskü-t-r 6. Tel.: 383—102.) **Helén doktorkisasszony.** (Főszereplők: Madelein Renaud, Jean Luis Barrault — **Hiradók.** — Előadások kezdete hétköznapokon: ½6, ½8 és ½10, szombat és vasárnap: ½4, ½6, ½8 és ½10 órakor.

CITY (Vilmos császár-ut 36. Tel.: 111—140). **Kékszakáli nyolcadik felesége** (Claudette Colbert, Gary Cooper). — **Popeye mint bohém.** — **Hiradók.** Előadások ¾6, ¾8, ¾10 órakor. Szombat és vasárnap ¾4, ¾6, ¾8 és ¾10-kor.

CORVIN (Üllői-ut és József-körut sarok Telefon: 1—389—88, 1—395—84) Magdát kicsapják (Turay, Páger, Gózon). Hiradók és a fényes kisérő müsor. Előadások ½4, ½6, ½8, ½10, vasárnap ½2-kor is. Az első előadáson mindennap 1000 helyárból 40—80 fillérig. — Május 8-án, vasárnap délelőtt ½11 órakor: Táncrend. (Harry Baur.)

DÉCSI (VI., Teréz-körut 28. Tel.: 1-259-52.) **Hóbortos család** (Ann Sothern, Jack Halley) és **Az utca ünnepel. Hiradók.** Előadások 6, 8 és 10 órakor. Szombat, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM FILMSZINHÁZ Kossuth Lajos-u. 18. Telefon: 1—895—43, 1—897—07, 1—885—28). Szivek csalogánya (Deanna Durbin, Herbert Marshall. — Kezdete hétközn.: ½6, ½8, ¾10, szombat, vasár- és ünnepnap: ½4, ½6, ¾8 és 10 órakor. **4-ik hétre prolongálva.**

GLÓRIA FILMSZINHÁZ (Thököly-ut 56. Tel.: 1—448—00). Maga lesz a férjem (Ágai Irén, Jávor Pál, Kabos, Csortos. — Zenés weekend. (Rajzfilm.) — Hiradók. — Előadások kezdete ½5, ¾7 és 9 órakor, szombaton ½4, ½6, ½8, ½10, vasárnap és ünnepnap ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Az első előadás mérsékelt.

HOLLYWOOD FILMSZALON (Bethlen-tér 3. T.: 14-24-55.) Walewska grófnő. (Főszereplők: Greta Garbo és Charles Boyer.) — Hiradó. — Előadások kezdete hétköznap: 3, ½6, ½8 és ¾10 órakor, vasárnap: ½2, ½4, ½6, ¾8 és 10 órakor. — Hétköznap az első két előadás, vasárnap az első előadás mérsékelt helyárakkal. — Vasárnap délelőtt ½11 órakor mérsékelt helyárakkal matiné: „A nagyváros". (Luise Rainer és Spencer Tracy.)

HOMEROS MOZGÓ (Hermina-ut 7.) T.: 29-61-78. (Vakokat Gyámolitó Országos Egyesület.) Pusztai szél. (Jávor Pál.) Hiradók és kiegészitő müsor. (Előadások hétköznap: ¾5, 7, ¼10, vasárnap ½2-től folytatólag.)

KAMARA FILMSZINHÁZ (Dohány-u. 42. Tel.: 144—027, 135—967). Fekete gyémántok. (Jávor, Csortos, Szeleczky, Törzs.) — Bonbon parádé. (Szines rajzfilm.) — Hiradók. — Előadások hétköznap: 6, 8, 10 órakor.

LLOYD FILMSZINHÁZ (V., Hollán-utca 7a. T. 111-994.) Szent István-körut saroknál. — Nina Petrovna. Hiradók. (5, ¾8, ½10, szombat, vasárn.: ¾3-kor is.) Az első előadás mindennap mérsékelt helyárakkal.

METRO FILMPALOTA Teréz körut 60 tel 11-22-30 Rosalie. Rendezte: W. S. van Dyke. Főszereplők: Eleanor Powell, Nelson Eddy, Hajmássy Ilona). — Hiradó. — Előadások kezdete hétköznap: ½6, ½8, ¾10-kor, szombaton, vasár- és ünnepnapon: ½4, ½6, ¾8 és 10 órakor. Második hétre prolongálva.

NYUGAT MOZGÓ (Teréz-körut 41. Telefon: 12-71-62). Hindu siremlék (La Jana). — Előadások kezdete ½5, 7, ½10, vasárnap 2, ½5, 7, ½10. Az első előadás mindenkor mérsékelt helyárakkal.

OLYMPIA (Erzsébet-körut 26. szám. Telefon: 1—429—47). Hindu siremlék (La Jana, Hans Stüve). — Hiradó. — Előadások kezdete mindennap: 11, 2, ½5, 7, ½10 kor. Az első előadás mérsékelt helyárakkal 30 fillértől.

PALACE (VII., Erzsébet-körut 8. T. 136-523) Walewska grófnő Greta Garbo). — **Hiradók.** — Előadások kezdete mindennap 11, 2, ½5, 7 és ½10 órakor. A 11. 2. és ½5 órai előadás félhelyárakkal.

PATRIA (Népszinház-utca 13. Tel.: 145—673. Maga lesz a férjem (Ágai Irén, Csortos Gyula). — Popeye és a 40 rabló. Előad. d. e.: 11, ½2, délután: ½4, ½6, ½8, ½10. Vasárnap délelőtt: 10 és 12, délután: 2, 4, 6, 8, 10. A három első előadás mérsékelt helyárakkal.

PHÖNIX MOZGÓ (Rákóczi-ut 68. sz. Telefon: 144—450): Nők a tükör előtt. (Joan Bennett, Warner Baxter.) — (Előadások kezdete: 11, 1, 3, 5, ¾8 és ½10 órakor.)

RIALTO FILMSZINHÁZ (Rákóczi-ut 70. Tel.: 13—94—97.) Maga lesz a férjem (Ágay I., Kabos Gy., Csortos Gy., Jávor Pál). — Kisérő müsor. — Hiradó. — Előadások délelőtt ½11-től folytatólagosan, délután ¾4, ¾6, ¾8, ¾10, vasárnap: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10-kor. — A délelőtti előadásokon a helyárak 40, 50, 60 fill.

RADIUS (Nagymező-utca 22—24. Telefon: 129—250 és 122—098). **Beethoven szerelme.** (Főszereplők: Harry Baur.) — **Hiradók.** — Előadások kezdete: ¾6, ¾8 és ¾10-kor, szombaton és vasárnap: ¾4, ¾6, ¾8 és ¾10 órakor.) Vasárnap délelőtt 11-kor: **Matiné.** Második hétre prolongálva.

ROYAL APOLLO (Erzsébet-körut 45—47. Telefon: 141—902 és 342—946). **Zendai fogoly.** (Főszereplők: Madelein Carrol és Ronald Colmann.) — **Hiradók.** (Előadások kezdete: 6, 8, 10, szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.)

SAVOY (Kálvin-tér. Üllői-ut 2. Tel.: 116-040). Bíboros futárja. (Conrad Veidt, Annabella.) Premier hiradók. Előad. kezdete hétköznapokon: ½4, ½6, ½8, ½10, vasárnap: ½2-kor. Az első előadás félhelyárakkal. Vasárnap délelőtt ½11-kor: Csalj meg drágám. (M. Chevalier.)

TURÁN MOZGÓ (Nagymező-utca 21. Telefon: 1-281-01). Hindu siremlék (Thea von Harbou filmregénye). — Előadások 3, ½6, ½8, ¾10, vasárnap 1, ¾4, ½6, ¾8, 10 órakor. Vasárnap délelőtt 11-kor: Ziegfeld a nők barátja.

URÁNIA FILMSZINHÁZ (VIII., Rákóczi-ut 21. T.: 146—016.) — Denevér (Lida Baarova, Friedl Czepa, Hans Söhnker.) — Magyar és Fox világhiradók. — Előadások hétköznap: 5, ½8, ½10, vasárn. és ünnepnap: ¾3, 5, ½8 és ½10 órakor. — Vasárnap délelőtt ½11-kor: A „Gyermekhét" előadása.

— FÉLOLDALI HÜDÉSBEN SZENVEDŐ BETEGEKNEK gyakran igen nagy megkönnyebülést szerez egy kis pohár természetes «Ferenc József» keserüviz azért, mert anélkül, hogy a betegnek a legcsekélyebb mértékben is erőlködnie kellene, a beleket alaposan kiliszti és az egész anyagcserét előmozditja. Kérdezze meg orvosát.

III. **Szödvárdombi dij.** 945 P, 2000 m.

Feiser	1	*Vinyetta* (Pusztab. m.) Aranysárga, kek sávok	2000
Jónás	2	*Detto* (Magyarbánh. m.) Lila, sárga szalag	2000
Zwillinger	3	*Rozmaring* (Szabolcsi m.) Fehér, fekete sávok	2020
Földi	4	*Bankrabló* (Ördög-ist.) (5) Vörös	2020
Földi	5	*Lucifer* (Ördög-ist.) (4) Vörös	2020
Raymer	6	*Abesinka* (Kamendini m) Fehér, kettős kék szalag	2040
Wiesner	7	*Dombrád* (Székelyi m.) Vörös, kék gyürük	2060
Kovács I.	8	*Gábor* (Mikolai m.) Fekete, sárga-zöld szalag	2060

Teljesitmények: Vinyetta 34.4, Detto 36.7, 39.7, Rozmaring 33.7, Bankrabló 32.6, 36.9, Lucifer 31.8, 34.3, Abesinka 29.7, Dombrád 29.9, 30.1, Gábor 31.3.

Abesinka — ha becsü,letes — nyerhet. A helyekre Vinyetának, Dombrádnak és Gábornak lehet igénye.

Jelöltünk: **Abesinka — Vinyetta — Dombrád**

IV. **Kettesfogatu urkocsisverseny.** 1350 P, 3200 m. *Urkocsisengedmények.*

Gr. Vay	1	*Gyémánt* (Rosemarie-ist.) / *Nikla* (Rosemarie-ist.) Kék-fehér	3160
Vass E.	2	*Csalafinta* (Niagara-ist.) / *Utána* (Vass E.) Zöld	3160
Reinisch	3	*Napsugár* (Rainisch J.) / *Oculi* (Andresz urnő) Kék	3180
Lichtschein	4	*Bessy L.* (Barcikai m.) / *Bob* (Heisler K.) Vörös-lila	3200
Vadnay	5	*Azdaja* (Kreiter urnő) / *Mády leánya* (Deák S.) Lila	3240
Lichtschein	6	*Hékás* (Lauffer N.) / *Kelevéz* (Abonyi ist.) Vörös	3240
Gedeon	7	*Csókos* (Szentpéteri ist.) / *Miza* (Szentpéteri ist.) Kék-vörös	3240
Vadnay	8	*Lali* (Alexander-ist.) / *Ugyanis* (Fodor-testvérek) Vörös-fekete	3260
Kossuth	9	*Alauda* (Kossuth L.) / *Ursus* (Kossuth L.) Vörös-fehér	3280

Mivel kettesfogatu urkocsisverseny — részint próbálatlan párossal — nem lehet papirról beszélni, csak sánszról.

Jelöltünk: **Csókos-Miza, Gyémánt-Nikla, Bessy L.-Bob**

V. **Gitana II.-dij.** 1215 P, 2100 méter.

Siró dr.	1	*Pique Dame* (Siró Gy.) Fekete, narancssárga szalag	2100
Kovács J.	2	*Orgona* (Terézia-ist.) Lila	2100
Feiser	3	*Czafrang* (Amerikai ist.) Fehér, fekete bársony s.	2100
Zwillinger	4	*O-ha* (Imrem.-gazd.) Aranysárga, zöld szalag és s.	2100
Kovács F.	5	*Facetta Nera* (Sashegyi-ist.) Fekete, vörös-fehér sz., feh. s	2100
Baik	6	*Dundi* (Baik örökösök) Ezüstszürke, buzavirág kék s.	2120
Kovács II.	7	*Varázsfuvola* (Hungária) Kék, fehér sávok	2120
Soldos	8	*Bohém* (Tiszai m.) Buzavirágkék, vörös ujjak és s.	2120
Filyó	9	*Lasta* (Hoósz K.) Aranybarna, vör.-feh.-zöld szal.	2120
Feiser	10	*Demetra* (Kenedi ist.) Sötétkék, fehér pettyek	2120
Benkő	11	*Törzsfőnök* (Giza ist.) Bibervörös, rózsaszin ujjak	2140
Kovács I.	12	*Kundry* (Hermina-ist.) Aranysárga, vör. kett. gy. és s.	2140
Steinitz	13	*Botond* (Márky B.) Fehér, kék váll, kék-f. s.	2160

Teljesitmények: Pique Dame 29.3, 31.4, Orgona 28.1, Czafrang 27.9, 29.5, Ó-ha 27.8, Facetta Nera 28.1, 28.6, Dundi 28.1, 28.4, Varázsfuvola 29.1, 29.6, Bohém 29.5, Lasta 27.4, Demetra 25.6, 26, Törzsfőnök 27, Kundry 27.6, 28.9, Botond 27.8, 28.8.

Demetrának nyerni kellene Ó-ha ellen.

Jelöltünk: **(Demetra) — Ó-ha — Orgona — Facetta Nera**

VI. **Májusi dij.** 1620 P, 2500 m.

Istók	1	*Ildikó* (Szakách E.) Sárga, zöld ujjak és s.	2500
Kovács II.	2	*Mikola* (Klein M. urnő) Rózsaszin	2500
Zwillinger	3	*Loge* (Körmendi m.) Fehér, vörös gy. fekete s.	2500
Gedeon	4	*Ulica* (Szentpéteri-ist.) Sötétkék, vörös szegély	2500
Vorst	5	*Gyalla* (Szirmay T.) Barna, vörös g. kéz., kék s.	2520
Wiesner	6	*Jósnő* (Fáy I.) Bordóvörös, kék sapka	2520
Feiser	7	*Demetra* (Kenedi ist.) Sötétkék, fehér pettyek	2540
Raymer	8	*Bakafántos* (Schönlebe B.) Fekete, fehér sáv. vör. ujj. és s.	2540
Benkő	9	*Törzsfőnök* (Giza ist.) Bibervörös, rózsaszin ujjak	2540
Kovács J.	10	*Kunó* (Hermina-ist.) Aranysárga, vör. kett. gy. és s.	2580

Teljesitmények: Ildikó 28.4, Mikola 29, Loge 29.2, 33, Ulica 28.5, 29, Gyalla 29.6, 29.8, Jósnő 27.3, Demetra 25.6, 26, Bakafántos 28.4, 29.2, Törzsfőnök 27, Kuno 25.1, 25.6.

Itt megint kisért Demetra, amely talán ezt a versenyt pécézte ki magának. Sok az esély, ezért hallgatunk.

Jelöltünk: **Demetra — Jósnő — Mikola.**

VII. **Mechanikus hendikep.** 810 P, 2100 m.

Kallinka	1	*Senki* (Ludányi urnő) Vörös, vörös gyürüs fek. ujjak	2100
Hauser	2	*Opera* (Vámosi urnő) Ezüstszürke, kék gy. u. vör. s.	2100
Dózsa	3	*Lármás* (Göcséji ist.) Fele sárga, fele kék, kék sapka	2100
Maszár I.	4	*Capua* (Broadway-ist.) Mogyorószin vörös sapka	2100
Steinitz	5	*Vakarcs* (Siró Gy.) Fekete, narancssárga szalag	2100
Baik	6	*Urileány* (Baik örökösök) Ezüstszürke, buzavirág kék s.	2110
Jónás	7	*Buzakalász* (Deutsch I.) Aranysárga, lila bárs. s.	2110
Mann	8	*Rejtély* (Hernád-ist.) Bordó, zöld pettyek és s.	2110
Székely	9	*Revisió* (Székely S.) Vörös, fekete közép sáv	2110
Földi	10	*Margit S.* (Sümeg urnő) Fekete, bronz-kék szalag	2130
Tomann	11	*Síheder* (Melange-ist.) Vörös, fekete ujjak	2130
Maszár F.	12	*Zsarnok* (Kisterenyei m.) Fekete, fehér gombok és s.	2130
Kovács J	13	*Varázs* (Hermina-ist.) (15, 17) Aranysárga, vör. kett. gy. és s.	2140
Benkő	14	*Nemes* (Szmrecsányi L.) Vörös, fehér ujjak fekete s.	2140
Kovács II.	15	*Kálmán* (Hermina-ist.) (13, 17) Aranysárga, vör. kett. gy. és s.	2150
Maszár I.	16	*Edömér* (Bauer V.) Vörös, fehér sávok	2150
Kovács I.	17	*Palócz* (Hermina-ist.) (13, 15) Aranysárga, vör. kett. gy. és s.	2160

Teljesitmények: Senki 33.7, Opera 33.9, Lármás 33.8, Capua 33.4, Vakarcs 33.3, Urilány 35.1, 39.1, Buzakalász 31.6, 32.7, Rejtély 32.7, 34.2, Revisio 32.2, 35.9, Margit S. 30.8, 31.6, Síheder 30.1, 31.5, Zsarnok 31.4, 32, Varázs 30, 30.7, Nemes 30.4, 32.4, Kálmán 31.4, 44.3, Edömér 29.1, 31.4, Palóc 32.2, 33.4.

A választék tekintélyes. Kiszedjük belőlük a következő momentán esélyeket: Vakarcs, Capua. De minek soroljuk fel mindet?

Jelöltünk: **Buzakalász — Vakarcs — Capua**

VIII. **Nemzetközi verseny.** 1350 P, 2200 m.

Molnár	1	*Bájos* (Tiszai m.) Buzavirágkék, vörös ujjak és s.	2200
Kovács II.	2	*Veronika* (Sződvárd. m.), Kék, szürke szalag, vörös s.	2200
Kovács J.	3	*Kunó* (Hermina-ist.) Aranysárga, vör. kett. gy. és s.	2200
Zwillinger	4	*Sa-mers* (Schenk-testvérek) Vörös, ezüstszürke ujjak, kék s.	22.0
Kovács F.	5	*Galagonya* (Sashegyi ist.) Fekete, vörös-fehér sz., feh. s	2220
Treso	6	*Torkos* (Birtás Gy.) Ezüstszürke sárga gy. u. és s.	2240

Teljesitmények: Bájos 25.7, 26.6, Veronika 25, 25.9, Kuno 25.1, 25.6, Sa-mers 25.1, 28.7, Galagonya 25.1, Torkos 24.1, 25.1.

Szép és szoros versenyre van kilátás. Mind a hat nevezett formában van, igy a pillanatnyi diszpozició dönthet.

Jelöltünk: **Kunó — Veronika — Galagonya**

IX. **Májusi hendikep.** 1350 P, 2100 m.

Simkó	1	*K. L.* (Transsylvania-ist.) Világoskék, sárga s.	2100
Benkő	2	*Happy End* (Zagyvagy. m.) Rózsaszin, fek. p., rózsaszin s.	2120
Kovács II.	3	*Etelka* (Vadnay J.) Sárga, lila szalag és sapka	2130
Maszár I.	4	*Mátka* (Andresz urnő) Égszinkék, fek. sz. feh. s.	2130
Kallinka	5	*Ágnes* (Márkus G.) Vörös, fehér szegély és s.	2130
Marschall	6	*Tilly* (Hermina-ist.) (12) Aranysárga, vör. kett. gy. és s.	2130
Filyó	7	*Helios* (Guzmics L.) Égszinkék, fekete sávok	2140
Feiser	8	*Groo-Peggy* (Kenedi ist.) Sötétkék fehér pettyek	2140
Maszár F.	9	*Első fia* (Deák S.) Lila, vörös csikok	2140
Tomann	10	*Varázsló* (Anna-ist.) Vörös, fekete g. k. vör. s.	2140
Vorst	11	*Sophie* (Gombosi urnő) Rózsaszin, buzavkék szal.	2150
Marschall R.	12	*Zivatar* (Hermina-ist.) (6) Aranysárga, vör. kett. gy. és s.	2150
Istók	13	*Szeszélyes* (Huszár L.) Rózsaszin, kék-fek. gy. és s.	2150
Jónás	14	*Marina* (Deutsch I.) Aranysárga, lila bárs. s.	2150
Filyó	15	*Elsőm* (Baranyai I. és Fia) Zöld, vörös sávok	2160
Zwillinger	16	*Janka* (Körmendi m.) Fehér, vörös gy. fekete s.	2160
Steinitz	17	*Odább* (Ulmer urnő) Sárga, zöld ujjak, sz. és s.	2160
Feiser	18	*Amerika* (Imrem. gazd.) Aranysárga, zöld szalag és s.	2160
Marek	19	*Simba* (Alexander-ist.) Vörös, fekete szal. és s.	2180
Raymer	20	*Egeria* (Abonyi ist.) Kék, sárga szegély	2180
Dózsa	21	*Tanoda* (Hangya-ist.) Vörös, fehér ujjak, zöld s	2180
Hauser	22	*András* (Reitmann urnő) Fehér, vörös kockák és s.	2200

Teljesitmények: K. L. 29.6, 31.6, Happy End 29.2, 32.6, Etelka 28.2, 34, Mátka 29, 31.5, Ágnes 29.1, 31.6, Tilly 27.6, 29.5, Helios 30.5, 30.8,

BRUCK MIKSA.

*28 Interieur a János főhercegi Orth-kastélyból. Olajf. Eladó.

CZENCZ JÁNOS.

29 Alvó nő. Olajf. Eladó.

LÁNYI DEZSŐ.

30 Szurmay altábornagy képmása. Szobormű. Eladó.

31 Pflanzer-Baltin lovassági tábornok, a VII-ik hadsereg parancsnokának képmása. Szobormű. Eladó.

TELCSNÉ STRICKER GINA.

32 Képmás. Szobormű. Magánt.

RUBLETZKY GÉZA.

33 Leánykaakt. Szobormű. Eladó.

34 Gyermekfej. Szobormű. Eladó.

SZÁSZ VILMOS.

35 Botár János. Ezüstplakett. Eladó.

36 Károly Ferenc József trónörökös és fia, Ottó főherceg. Öntött ezüstérem. Eladó.

37 Édesapám. Bronzplakett. Eladó.

ESSŐ ERZSÉBET.

38 Vak ifjú. Bronzszobormű. Eladó.

CSILLAG ISTVÁN.

39 Dupla gyermekportré. Bronzszobormű. Magánt.

ESSŐ ERZSÉBET.

40 Testvérek. Gipszplakett. Magánt.

NÁRAY AURÉL.

41 A hűs völgyben. Olajf. Eladó.

KOMORÓCZY IVÁN.

42 Tatár hadifogoly. Olajf. Eladó.

KÓBOR HENRIK.

43 Este. Olajf. Eladó.

FEIKS ALFRÉD.

44 Fürdő nők. Olajf. Eladó.

RMT 1916.

Lav. Endl

SZLÁNYI LAJOS.
45 Téli alkonyat. Olajf. Eladó.

HERRER CÉZÁR.
46 Akt. Olajf. Eladó.

SZLÁNYI LAJOS.
*47 Hegyoldal. Olajf. Eladó.

ZEMPLÉNYI TIVADAR.
*48 Fekvő nő. Olajf. Eladó.

PERLROTT CSABA VILMOS.
49 Cigány-modellek. Olajf. Eladó.

UDVARY GÉZA.
50 Pogányünnep. Olajf. Eladó.

KLÉH JÁNOS.
51 Szeptemberi délután. Olajf. Eladó.

KISS REZSŐ.
*52 Dr. Bárczy István polgármester arcképe. Vázlat. Olajf. Magánt.

ROMEK ÁRPÁD.
53 Kakas. Olajf. Eladó.

KISS REZSŐ.
54 Részlet a bombázott Nieuport-ból. Belgium. Olajf. Eladó.

DOBAI SZÉKELY ANDOR.
*55 Bretagnei vásár. Vannes. Olajf. Eladó.

VIDOVSZKY BÉLA.
56 Tájkép Olajf. Eladó.

GLATZ OSZKÁR.
*57 A csizmadiánál. Olajf. Eladó.

CSÓK ISTVÁN.
58 Züzü karácsonya. Olajf. Magánt.
*59 Falkép ebédlőbe. Olajf. Grünwald Vilmos úr tulajdona.
60 Fürdés után. Olajf. Eladó.

MAGYAR-MANNHEIMER GUSZTÁV.
61 A békés Adria. Olajf. Eladó.

K

SZABADMŰVÉSZEK CSOPORTJA.

(AZ ELŐCSARNOKBÓL BALRA).

I. TEREM.

KISS REZSŐ.

1 Nieuporti házak (Belgium). Olajf. Eladó.

CZIGÁNY DEZSŐ.

2 Csendélet. Olajf. Eladó.

PAP EMIL.

3 Rzehak vezérkari őrnagy arcképe. Olajf. Magánt.

BOEMM RITTA.

4 Gobelines interieur. Olajf. Eladó.

KÓBOR ELEK.

5 Tanulmány. Szobormű. Eladó.

TOKAJINÉ BORBÉLY GIZELLA.

6 Képmás. Szobormű. Eladó.

LUKÁCSY LAJOS.

7 Háborús plakett. Szobormű. Eladó.

FÉMES BECK VILMOS.

8 Éneklő. Bronzszobor. Eladó.

RUBLETZKY GÉZA.

9 *a)* Sándor, *b)* Pannika. Plakett. Eladó.

KOLOZSVÁRI SZESZAK FERENC.

10 A Kárpátok őre. Bronzszobor. Eladó.

LÁNYI DEZSŐ.

11 Caroleza M. úrnő képmása. Szobormű. Magánt.

A *-gal jelzett művek fényképei a katalogusban.

BOSZNAY ISTVÁN.
12 Zsilip a Nyitrán. Olajf. Eladó.

GLATZ OSZKÁR.
13 Fonó lányka. Olajf. Eladó.

MAGYAR-MANNHEIMER GUSZTÁV.
*14 Amorett. Olajf. Eladó.

UDVARY GÉZA.
15 Gorlice után. Olajf. Eladó.

TATZ LÁSZLÓ.
16 Műteremsarok. Olajf. Eladó.

BORUTH ANDOR.
*17 Dr. Szontagh Jenő főispán arcképe. Olajf. Magánt.

IVÁNYI-GRÜNWALD BÉLA.
*18 Siesta. Olajf. Magánt.

DOBAI SZÉKELY ANDOR.
19 Passau. Olajf. Eladó.

UDVARY GÉZA.
*20 Egy intrikus. Olajf. Eladó.

FERENCZY KÁROLY.
*21 Női akt fekete hátteren. Olajf. Eladó.

GY.-SÁNDOR JÓZSEF.
22 Alkonyat. Olajf. Eladó.

BOSZNAY ISTVÁN.
23 Szántás. Olajf. Eladó.

VIDOVSZKY BÉLA.
*24 Interieur. Olajf. Eladó.

KNOPP IMRE.
*25 Hollandi leányok. Olajf. Eladó.

GLATZ OSZKÁR.
26 Tavasz a faluban. Olajf. Eladó.

HERRER CÉZÁR.
*27 Feketeruhás leány. Olajf. Eladó.

Lányi Dezső

Nekrány
részt vett az alábbi
épület nekrássati
díszítésében.

Tér és Forma
1931. 179. l.
(Az Országos Társadalombiztosító Intézet
nékhára.)

Lányi Dezső szobrász

Pesti Hirlap. 1923. ápr. 22. 7

Díjkiosztás a Benczur Társaság kiállításán

Müvészek, XX.sz.

L á n y i D e z s o
szobraszmüvész
1879-

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
231-232.
"A Tarsulat uj vezetősége"

Derkó

Lányi Ignác /?/ szobrász.

Művészet. 1907. 413. l.

Lányi Dezső szobrász

Pesti Hirlap. 1923. ápr. 15. 7

k. k. h. a Benczur Társaság mint Kiállitása

Lányi Dersö, szobr

Müggyűjtő 1930. 5-6. 195.

Lányi

szobrász

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. k. 466-468. l.

Magyarország a római nemzetközi mű-
vészeti kiállításon.

Lányi Dezső Szobrán

Magyar Művészet, 1926

415-416.o.

Művészeti élet./e.a./ Fayó levél a velencei magyar kiállításról.

Lányi Dezső szobrász

Pesti Hirlap. 1923. dec. 8. 9

Kézdi: Képkiállítások

Öszlöndy: Ferenc József szobrászati öszlöndy:

Lányi Ignác (Dezső)

Lányi Dezső

Művészet II. évf 1907. 413 l.

Körplasztika – Sótanulmányok – Lányi

Revue de Hongrie

1910. III. a. VI. I. 684–686. l.

Téli-táslat.

Lányi Dezső szobrász.

Népszava XXXVIII.1910 márc. 18.

65 sz. 4 lap.
A munka szobra.

Lányi Dezsö szobrász.

Mübarát.1923.III.24.1.

Lányi Dezső festőművész

Tér és Forma, 1931.

IV. évf. 175-179. o.,
Az Országos Társadalomtudományi Egyesület közlönye.

L á n y i Dezső szobrász

A Munkácsy szoborpályázat
bírálóbizottságának tagja

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
125-126.
"Munkácsy szobra"

Körplesztika – „Öregasszony névnapja" –

Lányi

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. t. 223-224. l.

Téli Tárlat a N. Sz.-ban.

Lányi Dezső szobradz

Pesti Hirlap. 1932. ápr. 3. 6

Fóthy János: két kiáltás

Körplasztika - Állatábrázolás

Lanyi Dezső:
Amerikai bölény.

M Ú V É S Z É T
XII.évf.1913.
26.
Illusztráció: 17.

Lányi Dezső szobrász.

Népszava.1923.V.i. 11.l.

Lányi Dezső szobrász

Képes Pesti Hirlap. 1932. máj. 25.2

Endrész György mellszobrát...

L á n y i Dezső szobrász

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
179-186.
"O.M.Képzőmüv.Társ.közgyülése"

Körplasztika.Kőhajtó.Lányi Dezső.

Magyar Müvészet 1925.369-392.o.
Gerő Odön:Az akt-kiállitás.

Lányi Dezső Sobrán

Magyar Művészet, 1926

46-47.o.

A képzőművészeti Társulat.

Lányi Dezső szobrászmüvész

Népszava XXXV.évf.1907 nov.17.
273 sz. 3 lap.

Téli tárlat a Mücsarnokban.

L á n y i Dezső szobrász

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
206-211.
"Az Erzsébet emlékmü"

Kör lasztika. Szoptató anya. Lányi D.

Magyar Művészet 1925. 369-392. o.
Gerő Odön: Az akt-kiállitás.

Kör ztika. A vád. Lányi Dezső

Magyar Müvészet 1925. 369-392. o.
Gerő Odön: Az akt-kiállitás.

Körplasztika. Zsákhordó. Lányi Dezső

Magyar Müvészet 1925. 369-392. o.
Gerő Ödön: Az akt-kiállitás.

L á n y i Dezső szobrász:

"Amerikai bölény"

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.
Illusztráció: 17.

Lányi

Szobrai

Revue de Hongrie

1910. III. a. VI. f. 684-686. l.

Téli táj.

L a n y i. Dezső szobrász

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
186-190.

Lányi-Lux (~~Ede~~), rozbrár

Dezső

Lázár Béla, Az Ernst Múzeum
moderne művészetűkért

Műgyűjtő 1928. XI. 310-311.

Lányi Dezső szobrász.

Népszava XXXVIII.évf.1910.
márc.18. 65 sz. 4 lap.

A munka szobra.

Lányi Dezsö szobrász.

Katol.Szemle.1930.157-64.l.

Lányi Dezső szobrász

Magyar Müvészet 1925.369-392.o.
Gerő Ödön:Az akt-kiállitás.

Lányi

Szobrász

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. t. 223-224. l.

Téli tárlat a N. Sz.-ban.

Lányi Dezső.

Lányi Dezső szobrászművész hosszabb levélben számolt be hozzátartozóinak hollywoodi élményeiről. Amikor *Korda* Sándor az Egyesült Államokban járt, megmintázta. A filmvilág számos tagja keresett hozzá összeköttetést, hogy *mutassa be Kordának*. A kitünő magyar művész szobrot készített a Ritz *Brothersekről*, Catherine *Hapburnről* és legutóbb *Zukor* Adolfról.

Az Est. 1938 febr. 19

1441. ZSÁKHORDÓ, öntött bronzszobor, fehér márványtalapzaton. Lányi szobrász műve. — Sackträger. Bronze. von Lányi.

1442. IRÓASZTALKÉSZLET, öntött bronz, ágaskutnál juhász, pihenő nyájával, tintatartó gyanánt szolgál, vályu állatokkal, a tolltartó és kukoricát morzsoló leány a levélnyomó. Jelezve: *Lányi* 922. Magyar, 1922. — Schreibtischgarnitur, Bronze, mit ungarische Figuren. Ungarisch, 1922.

1443. CSILLÁR, kovácsolt vas, 15 lángu gyertyatartóval felszerelve. — Luster, Schmiedeisen.

1444. KÉT VÁZA, öntött bronz, tojásdad testén domboruan kacsák és madarak. Japán, XIX. sz — Zwei Vasen, Bronze, mit Enten und Vögel en relief. Japan, XIX. Jh.

1445. KÉT TALAPZATOS VÁZA, öntött bronz, négy hajlott lábu talapzaton áll a kétfüles váza, oldalán madarak domborműben. Japán, XIX. sz. — Zwei Vasen mit Fuss, Bronze, mit Henkeln und Reliefvögel. Japan, XIX. Jh.

1446. KÉT VÁZA, öntött bronz, tojásdad testén domboru virágos ág és két sárkányidomu fül. Japán, XIX. sz. — Zwei Vasen, Bronze, mit Reliefzweig und Drachenhenkel. Japan, XIX. Jh.

1447. OVÁLIS TÁLKA, aranyozott vörösréz, közepén bányaváros látkép és álló bányász, fején kő, peremén akantuszlevelek közt gyümölcsök. Peremén kivül bevésett felirat: Eisen War Ich, Kupfer Bin Ich, Silber Trag Ich, Golt Bedeckt Mich. Magyar (Urvölgy), XVII. sz. m. f. — Ovale Schüssel, Kupfer vergoldet, im Mittel Ansicht und Bergmannfigur, am Rand Aufschrift. Ungarisch (Urvölgy), zw. H. XVII. Jh.

1448. ÁLLÓÓRA, aranyozott bronz, rajta az óraház mellett álló Ámor. Francia, empire. — Stutzuhr, Bronze vergoldet, mit Amor. Französisch, empire.

1449. ÁLLÓÓRA ÉS BAROMETER, négyzetes márványtalpon, gömbös, ezüstözött óra és barométer tok, tetején táncoló nimfa és szatir. Bécs, XIX. sz. — Stutzuhr, kugelig vergoldet. Wien, XIX. Jh.

1450. RÓMAI CSÁSZÁR SZOBROCSKÁJA, öntött bronz, álló helyzetben, fekete patinával, hengeres bronztalapzaton. Francia, empire. — Figur eines römischen Kaisers. Französisch, empire.

1451. ÁLLÓÓRA, aranyozott bronz, négyszögü, empirediszü talapzaton, a dobalaku óratokon ül Hébe sassal. Jelezve: *Dubuc Le Jeune.* Francia, empire. — Stutzuhr, Bronze vergoldet. Französisch, empire.

1452. ÁLLÓÓRA, aranyozott bronz, dobalaku testét két saskarmos herma tartja. Bécs, empire. — Stutzuhr, Bronze vergoldet. Wien, empire.

1453. KÉT NAGY VÁZA, öntött bronz, beágyazott zománcdiszitéssel, sárkányalaku füllel és kampós bordákkal. Kina, XVIII. sz. — Zwei grosse Vasen, Bronze, mit Email champlevé. China, XVII. Jh.

1454. VIRÁGTARTÓ, köszörült üveg, kagyló alak, aranyozott bronz foglalatban; rajta kis fiuszobrocska, barna patinával. Francia, Rokoko. — Blumenbehälter, geschliffenes Glas in Bronzefassung, mit Knabenfigur. Französisch, Rokoko.

Ernst Múzeum aukcioi
XXXIII.

1426. FEKVŐ NŐALAK FÁCÁNNAL, öntött bronz, zöld márványtalapzaton. A bécsi FREUNDE DER KLEINPLASTIK tagilletménye. Jelezve: FERDINAND LIEBERMANN. Osztrák, modern. — Liegende Frauenfigur mit Fasan, Bronze auf Marmorsockel. Österreich, modern.

1427. ÁGYU MINTA, öntött bronz, a 30.5 cm.-es ágyu kis mintája, vörös márványtalapzaton. Modern. — Kanonenmodell, Bronze, modern.

1428. JARDINIÈRE, füles kosáralak, aranyozott bronz, üvegbetéttel. Francia, XIX. sz. — Jardinière, korbförmig, Bronze vergoldet, mit Glaseinlage. Französisch, XIX. Jh.

1429. HAMUTARTÓ, sárga ives kerek alabástromtál szélén, két küzdő sas van öntött bronzból. Német, XIX. sz. v. — Aschenbehälter, eine Alabasterschale mit kämpfende Adler aus Bronze. Deutsch, E. XIX. Jh.

1430. KÉT AJTÓKOPOGTATÓ, öntöttbronz, maszkkal és két angyalhermával. Német, XVII. sz. — Zwei Türklopfer, Bronzeguss, mit Maske und Engelhermen. Deutsch, XVII. Jh.

1431. KÉT NAGY GYERTYATARTÓ, bronz, három oroszlánlábon álló kerek talpon, cimertartó oroszlán. Német, XIX. sz. — Zwei grosse Leuchter, Bronze. Deutsch, XIX. Jh.

1432. KANDALLÓ KÉSZLET, részben aranyozott bronz, késő empire diszitéssel. Egy álló óra és két háromkaru girandol. Francia, empire. — Kamingarnitur, Bronze, teilweise vergoldet. Französisch, empire.

1433. HATSZÖGÜ NAGY ASZTALI ÓRA, öntött bronz, részben aranyozva, részben ezüstözve. Hat kettőstestü oroszlánon nyugszik, oldalain üveges kartusok, élein maszkos hermák. Fehér zománcos számlappal, vésett diszü szerkezete jelezve: *Martin Bentwe Wienn.* Bécs, XVII. sz. — Sechseckige, grosse Tischuhr, Bronze, teilweise vergoldet u. versilbert. Wien, XVII. Jh.

1434. NÉGYZETES ASZTALI ÓRA, aranyozott réz, párkányzattal tagozott teste négy gömbös lábon áll, felső lapján vésett korabarokkdiszités és maratottdiszü számlap. Német, XVII. sz. — Vierseitige Tischuhr, Kupfer vergoldet, die profilierte Leibung auf vier Kugelfüsse, die obere Platte mit frühbarockem Dekor. Deutsch, XVII. Jh.

1435. ÁLLÓ ÓRA, trébelt, rokokódiszü aranyozott réz homloklappal. Német, XVIII. sz. — Stutzuhr, die Stirnplatte aus vergoldetem Kupfer mit Rokokodekor. Deutsch, XVIII. Jh.

1436. FESTETT ZOMÁNCTÁL, kék alapon szétszórtan cseresznyefavirággal. (Hibás.) Kina, XVIII. sz. — Maleremailschüssel mit Streublumen. China, XVIII. Jh.

1437. ÉREM ÉS PLAKETTGYÜJTEMÉNY, 104 darab, bronz. XIX—XX. sz. — Medaillon und Plakettsammlung, 104 Stück, Bronze. XIX—XX. Jh.

1438. KÖLTŐ SZOBROCSKÁJA, öntött bronz, sziklás talapzaton ül, lábait keresztbe vetve, baljában könyv, vörösmárványlapon. Jelezve: *Otto Ranke.* Német, XIX. sz. — Figur eines Dichters, Bronze. Deutsch, XIX. Jh.

1439. A CSÓK, öntött bronz, csókolódzó ifju pár mellszobrocskája, orsós bronz talapzaton és négyzetes piros márványtalpon. Jelezve: *Houdon.* Francia. — Der Kuss, Bronzebüste eines küssenden Paares. Sign. *Houdon.* Französisch.

1440. KÉT SZOBROCSKA, allegorikus leányalak, öntött bronz. Kerek alabástrom talpon. Jelezve: LECORNET. Francia, XIX. sz. — Zwei allegorische Mädchenfiguren, Bronze. Französisch, XIX. Jh.

VIII. ÓRÁK — UHREN.

2000—2304.

2000. ZSEBÓRA, CHATELAIN-nel, arany, trébelt rokokó diszitéssel és amorettes, szines zománcképecskékkel. Jelezve: „*Willm Story London*". Angol, XVIII. sz. — Taschenuhr mit Chatelain, Gold, mit getriebenem Rokokodekor und Emailbilder. Englisch, XVIII. Jh.
Illusztr. XXIX. tábl.

2001. FÉRFIZSEBÓRA, arany, világos zománcos kerettel és kék bleu royal-zománcos hátlappal. Jelezve: „*Berthoud* à Paris." — Taschenuhr, Gold, mit Emaildekor. Sign. „*Berthoud* à Paris."

2002. ZSEBÓRA, arany, opálsorral, hátlapján translucide zománcos tájkép. Jelezve: „*Musson* à Paris." Francia, XVIII. sz. v. — Taschenuhr, Gold, mit Opalreihe, auf der Rückseite Landschaft in Email translucide. Französisch, E. XVIII. Jh.

2003. ZSEBÓRA, arany (à deux couleur), szines zománccal és ékkövekkel. Hátlapján ékköves vázadisz. Jelezve: „*Veigneur* à Genéve." Svájc, 1780 k. — Taschenuhr, Gold, à deux couleur, mit Email und Schmucksteine. Schweiz, um 1780.

2004. ZSEBÓRA, arany (à quatre coeuleur), Louis XVI. diszitéssel és két gyermeket ábrázoló — en camaien — zománcképpel. Jelezve: „*Baillou* à Paris." Francia, 1775 k. — Taschenuhr, Gold (à quatre couleur) mit Emaildekor Französisch, um 1775.
Illusztr. XXIX. tábl.

2005. FÉRFIZSEBÓRA, arany, vésett és áttört barokkdiszitéssel. Jelezve: *Markwick Markham London*. Angol, XVIII. sz. —Taschenuhr, Gold graviert, durchbrochen. Englisch, XVIII. Jh.

2006. ZSEBÓRA, chatelainnel és csüngőkkel, arany, kék-fehér zománcdisszel, rajta médaillonokban váza. Az óra jelezve: „*William*, London. Angol, 1780 k. — Taschenuhr, mit Chatelain und Pendeloque, Gold, mit Emaildekor Englisch, um 1780. Illusztr. XXIX. tábl.

2007. FÉRFIZSEBÓRA ÜTŐSZERKEZETTEL, arany, előlapján kék zománcalapon két harangot ütő alak és majom, hátlapján vésett zeneszerszámok. 1800 k. — Taschenuhr mit Schlagwerk, Gold, mit Emaildekor und Gravierung. Um 1800.

2008. ZSEBÓRA ÜTŐSZERKEZETTEL, elől látható szerkezettel. Jelezve: *Terand Alliez & Bachelard à Genéve*. Svájc, 1800 k. — Taschenuhr mit Schlagwerk, das Uhrwerk sichtbar. Schweiz, um 1800.

2009. FÉRFIZSEBÓRA ÜTŐSZERKEZETTEL, arany, vörösréz számlapján két harangot ütő indián. Francia, 1790 k. — Taschenuhr mit Schlagwerk, Gold, mit Indianerfiguren. Französisch, um 1790. Illusztr. XXX. tábl.

2010. FÉRFIZSEBÓRA ÜTŐ- ÉS ZENÉLŐSZERKEZETTEL, arany, előlapján kék zománcalapon — à trois couleur — két harangot ütő amorett és zenélő nő. Francia, 1795 k. — Taschenuhr mit Schlag- und Spielwerk, Gold, blau émailliert mit Figuren à trois couleur. Französisch, um 1795. Illusztr. XXX. tábl.

2011. FÉRFIZSEBÓRA, arany, ütő- és zenélőszerkezettel, számlapján szines virágok. Jelezve: Ls. *Duchène et Fils*. Francia, 1800 k. — Taschenuhr, Gold, mit Schlag- und Spielwerk, am Zifferblatt Blumen. Französisch, um 1800.

2012. FÉRFIZSEBÓRA, arany, ütőszerkezettel, hátlapján domboru jelenet: furulyázó férfi és táncoló nő. *I. A. Faube* jelzéssel. Belső fedőlapján vésett rajz: nőt üldöző mezitelen férfi. XVIII. sz. m. f. — Taschenuhr, Gold, mit Schlagwerk, auf der Rückseite Reliefscene. Zw. H. XVIII. Jh. Illusztr. XXVIII. tábl.

1983. DÁVID SZOBRA, öntöttbronz, Michelangelo florencei szobrának kisebbitett mása. Olasz, XIX. sz. — David, Bronzeguss, verkleinert nach Michelangelo. Italienisch, XIX. Jh.

1984. A LEBEGŐ MERKUR, öntöttbronz, Giovanni da Bolognának a florencei nemzeti muzeumban levő eredetijének mása. Olasz, XIX. sz. — Der schwebende Merkur, Bronzeguss, nach Giovanni da Bologna. Italienisch, XIX. Jh.

1985. VIRÁGVEDER, öntöttbronz, négyzetes alak, domboru állatalakokkal. Japán, XIX. sz. — Blumentopf, Bronze, mit reliefierte Tierfiguren. Japan, XIX. Jh.

1986. A KŐEMELŐ MUNKÁS, öntöttbronz. Jelezve: *Lányi Dezső.* Magyar, modern. Ovális fehér márvány vályuzatos oszlop, fekete márvány fejjel. — Arbeiterfigur, Bronze. Ungarisch, modern.

1987. VÁLYUBÓL IVÓ ÁLLATOK, öntöttbronz, sárga márványlapon. Jelezve: Lányi, 1922. Magyar, modern. — Trinkende Tiere. Bronze. Ungarisch, modern.

1988. TINTATARTÓ, öntöttbronz, hosszukás vályu végén gubbasztó nő. Modern. — Tintenbehälter, Bronze. Modern.

1989. TRIPOSZALAKU JARDINIÈRE, aranyozott bronz, köszörült üvegedénnyel. Háromszögü talapzaton, három leveles hajlott szárral. Bécs, empire. — Triposförmige Jardinière, Bronze vergoldet, mit Glasschale. Wien, Empire.

1990. ÁLLÓLÁMPÁS, teste japáni, öntött bronzváza, selyemernyővel. — Stehlampe, eine japanische Bronzevase mit Seidenschirm. XIX. sz.

1991. IRÓASZTALKÉSZLET, öntöttbronz és vörös márvány, empirediszitéssel. Tintatartó, papirvágó kés, gyufatartó, itatóshinta, tolltartó és állólámpás. — Schreibtischgarnitur, Bronze und roter Marmor. XIX. sz.

1992. BIKASZOBROCSKA, öntöttbronz, márványlapon. Jelezve: P. J. MÉNE. — Stierfigur, Bronze. XIX. sz.

1993. RÓMAI FÉRFI, öntöttbronzszobor, baljában edény, jobbjában liba. Négyzetes vörösmárvány talapzaton. Jelezve: *Maison* 1899. Francia, XIX. sz. — Römerfigur, Bronze, mit Gefäss und Gans. Französisch, XIX. Jh.

1994. BRONZVIRÁGVEDER, faragott díszü négy hajlott lábu faállványon. Kina, XIX. sz. — Blumentopf, Bronze auf Holzgestell. China, XIX. Jh.

1995. ÁLLÓ LÁMPÁS, öntött bronz aranyozva, XIX. sz. — Stehlampe, Bronze vergoldet, XIX. Jh.

Ernst Muzeum aukcioi XXIX

468. MÁRVÁNYFEJ. Római. — Tête d'une déesse. Marbre romain antique.

566. PIETA. Sculpture populaire hongroise XVIII. siècle.

447. BRONZTÜKÖR, plasztikus disszel. XVII. század. 30 cm. . . . 150

448. BRONZURNA fedővel, domboru és vésett disszel. 33 cm. . . . 400

449. BUDDHA, gyikon ülő alak. A Ming-dynastia idejéből. Bronz. 24 cm. 400

450. BUDDHA, sárkányon ülő, bronz. 25 cm. 350

451. BUDDHA, szines márvány. Kina 25

452. BUDDHA, ülő alak, a Ming-dynastia idejéből. Bronz. 25 cm. . . . 450

453. FÓKUTYA, bronz. Vésett és cizellált. 7×10 150

454. GONG, bronz, plasztikus disszel és tüskékkel. 22 cm. 150

455. IJJ ÉS HÁROM NYIL, régi. Kinai 150

456. KINAI RÉGI PÉNZEK. Három késalaku és huszonegy kerek. Együtt 60

457. KÖVETŐ IJJ, régi, Kinai. 44 cm. 80

458. LOVAS, kinai bronz. 7×7 cm. 100

459. MÉRLEG, mandolin-alaku, ezen számológép. 28 cm. 250

460. ÓPIUMPIPA, sárgaréz, dus véséssel. Kinai. 22 cm. 300

461. ÓRATARTÓ. Elefántcsont, ezüst és ébenfa mozaik. India 60

462. TŐR, lakktokban, japán. 28 cm. 6

463. URNA, lábakon, fedővel. Japán, XVIII. század 80

IX. KISPLASZTIKAI TÁRGYAK. ÉRMEK.

464. FADOMBORMŰ keretben, legelésző tehenet és kecskét ábrázol. 18×24 25

465. HALDOKLÓ GLADIÁTOR. Bronzszobor. 16×28 55

466. JANKOVICS GY.: Az árviz, gipsz-szobor. 38 cm. . . . 80

467. LÁNYI DEZSŐ: Ujházi Ede mint Constantin abbé. Fősz-öntvény. 42 cm. 30

468. MÁRVÁNYFEJ, ókori római. Talapzattal. 19 cm. 300
L. az illusztrációt 125. l.

469. MINERVA MELLSZOBROCSKA cizellált aranybronz. Empire. 13 cm. 50

A Gyüjtő" 1914. 3-4. sz.
XVIII. aukció.

470. PIETA, viasz=szobor, XVIII. század. 46 cm. 100

471. REGINA COELI gót stylü fülkében. Fősz=öntvény. 22×30 cm. 30

472. RESURREXIT. Fafaragvány, XVII. század 80

473. RÓMAI HARCOSOK, gipszöntvény. 31×43 cm. 30

474. SEPRÜÁRUS, vasöntvény. Biedermeier=kori. 27 cm. 8

475. SZENT FERENC, a gyermek Jézussal. Olasz fafaragvány. XVIII. század. 34 cm. 80

476. VENDOME SZOBOR, bronz, márvány talapzaton. 27 cm. . 50

477. AMOUR=ÉREM, trébelt és cizellált. 1729=ből. Tüzaranyozott bronz. 4·3 cm. 40

478—479. AZ ALTENBURGI országos kiállitás érme 1886. Bronz, 4 cm. Két darab. Darabja 5

492. CASSIAN, MARTIN, RITTER VON 25 éves szolgálatának emlékérme. Bronz, 6·3 cm. 10

493. COMMINES ARGENTON bronzérem, 4·5 cm. 9

494. FERDINAND braunschweigi herceg érme a mindeni győzelem emlékére 1759. Réz, 4 cm. 20

495. I. FERDINÁND Sicilia fejedelme emlékérme. Bronz, 6 cm. . . 10

496. KÁROLY FRIGYES porosz király friedbergi csatájának emlékérme. 1764. Bronz, 4·2 cm. Igen ritka! . . 25

497. MÁRIA THERESIA ÉS II. JÓZSEF tüzaranyozott bronzérme. 4·8 cm. 15

498. MÁSOLAT PASTI eredeti érme után. 8·7 cm. 30

499. MÁSOLAT PISANO eredeti érme után. Bronz, 8 cm. 35

500. MÁSOLAT SPERANDEUS eredeti érme után. 8·6 cm. 35

501. PATER BENEDICTUS ovális kegyérme. Bronz, 3·8×4·2 . . . 10

502. PLAKETT Cn. Pompeius Magnus képmásával 25

X. BUTOROK, ÓRÁK.

503. ÁLLÓLÁMPA, porcellán=aljon, fehér selyemernyővel, villanyra szerelve. 100 cm. 250

504. ÁLLÓÓRA aranyozott fafaragásu tokban. Empire. 46 cm. . . . 70

505. ÁLLÓÓRA fekete lámpás alaku tokban. Negyedütő, naptárral. Franz Denk in Wien, Empire. 50 cm. . . 85

506. ÁLLÓÓRA gót várkaput ábrázoló fatokban, fémalakokkal és diszitéssel. Jól járó ütőszerkezettel. Biedermeier. 42. cm. 65

507. ÁLLÓÓRA lámpás alaku fatokban. Biedermeier. 8×12×22 . . . 30

508. ÁLLÓÓRA. Négy alabástrom oszlopos mahagoni óraháza dus bronzverettel. Tetején sas. Negyedütő szerkezet. Empire. 70 cm. . . . 110

509. ÁLLÓÓRA, negyedütő, naptárral. Lámpásalaku tokján faragott és aranyozott, valamint bronzdiszek. Empire. 50 cm. 100

510. BABA COMMODE, három fiókos, dus faberakással Empire. 19×22×33 80

511. BAROMETER hőmérővel. Intarziás mahagoni=állványon. Biedermeier. Szavatossággal egykoru. 98 . . 80

512. BRONZKAZETTA, bölcsőalaku. Empire 70

513. CASETTA, gyökérfa=berakással. XVIII. század vége. 8×10×12 70

514. FALIÓRA, balance=szerkezet, négyszegletes fatokban. Empire. 15×15 25

515. IRÓASZTAL=CASETTA palisanderfából, sárgaréz=huzalokkal berakva. Ezüst tinta= és porzótartóval. Angol. 19×28×51 90

516. ISMÉTLŐÓRA lámpásalaku réztokban. Balance-szerkezet. Biedermeier. 3×6×11 30

517. LÁDIKÓ hornyolásszerü vonal=diszitéssel. Titkos fiókokkal. XVIII. század. 17×18×23 55

518. MAGAS FIÓKOS SZEKRÉNY, berakással. 35×65×114 . . . 240

LÁNYI DEZSŐ

JÓ FALAT

Művészet 1916. 8. o.

Lányi Dezső K

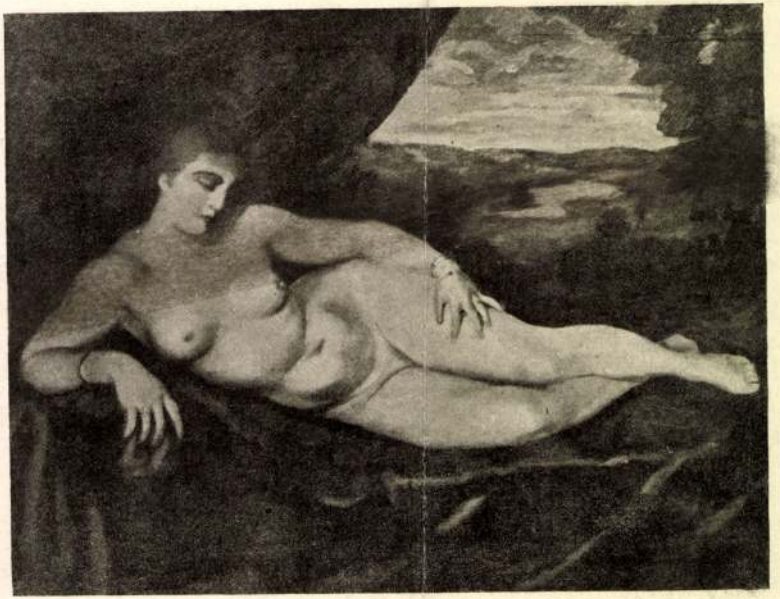

DOBROVITS PÉTER VÉNUSZ

nevezni. A politikai karikaturát művelte ötletesen, fürge s az ábrázolt személyek vonásait alaposan torzító kézzel. A forum embereit, lapja politikai álláspontjának megfelelően, valósággal raizónia, illetve tusba mártott tolla he-

is tanult, Jean Paul Laurens iskolájában. Művei leginkább genre és arcképek, amelyek sűrűbben még az Andrássy-úti Műcsarnokban kerültek kiállításra. Nem egyszer vett élénk részt művész-

Lányi Dezső
151. Keresztelő Szt. János. Márvány.
152. Szeretet. Márvány. 30.000.

Nemzeti Szalon

Egyházi-kiáll.
1926.

994. H

Sz. Eisentrattenben 1817 o
ápri

Széchenyi István gr.

Mellig látható, szemt
mos, szemöldöke dús, baj
dör. Felirata elől: »ST. SZ
a vállon és lejebb: »*Hans*

Gypsz-szobor, magasság
Értéke 150 K. — Dr. Pétery
ban. — Átvétetett a Nemzet
(308–906). — Bejelentetett

Lányi Dezső

801 Pflanzer-Baltin, lov. tábornok, szobor
802 Szurmay Sándor altáb., szobor

Nemzeti Szalon 1916. jan.
Sajtóhadiszállás
műkiállítása

440.

640.

61. *Lányi Dezső:* Szoptató anya.

64. *Ismeretlen szobrász:* Centaur.

Lányi Dezső

Dévényi Laci, a Király Színház legfiatalabb tagja, nagy sikerrel szerepelt a „Három a kislány" rádióelőadásán

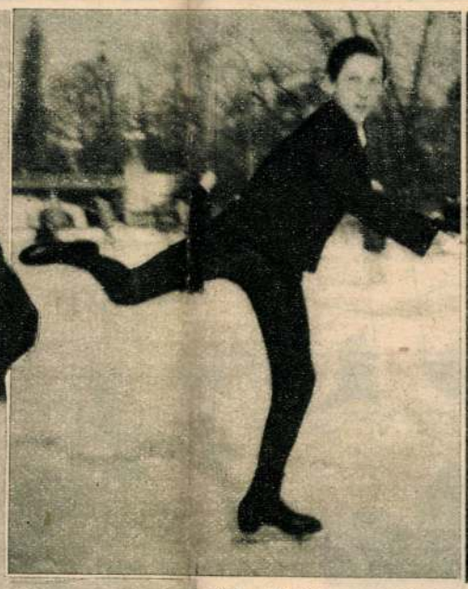

Kállay Kristóf a nagytehetségű fiatal műkorcsolyázó a műjégen

Itt a tavaszi nagytakarítás, aktuális a függönytartók kicserélése

A műjégpálya záróünnepélyének résztvevői: Botond Györgyi és Évi, Király Zoltán, Ollé Vera, Kállay Kristóf, Szilassy Nadine, Hostyánszky István, Bauer Margit, Fodor Ferenc, Terták Elemér, Tusák Éva, dr. Balázs, Imrédy Magda és Barcza-Rotter, előttük pedig a kis Király Ede és Sári

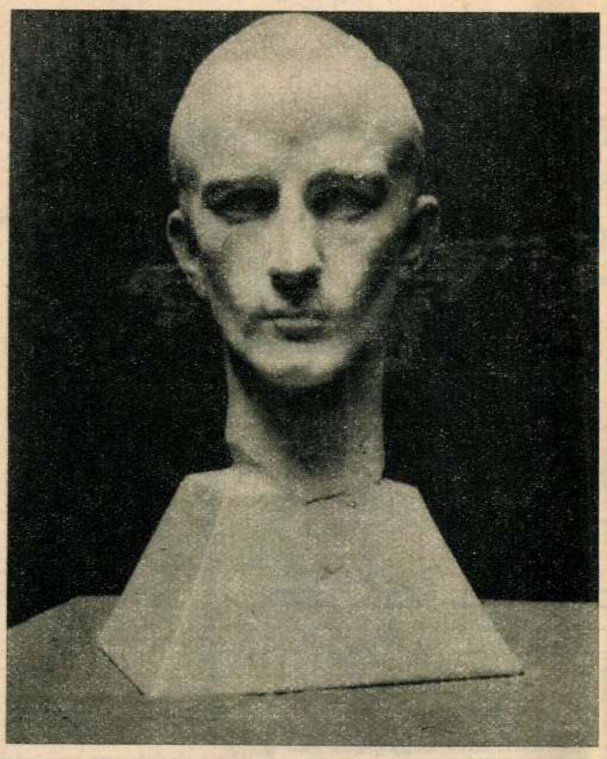

Lányi Dezső szoborképmása Sommerset de Chaireről, a Parlamenti Muzeum számára

Bánáti Baum Mária szőv. tanárnő március 9-én a lányok pályaválasztásáról tart előadást a rádióban

Dávid Tibor, a fiatal költő verseskötete most jelent meg

1934. III. 4.

— Egyszer át akartam uszni a La Manche-csatornát s már száz méterre voltam Dowertől, amikor feladtam.

— És melyik partról indult?

— Remekül áll az uj frakkod. Remélem megfogadtad a tanácsomat és két nadrággal csináltattad?

— Hát hogyne, nagyon meg vagyok vele elégedve, csak ne volna olyan meleg!

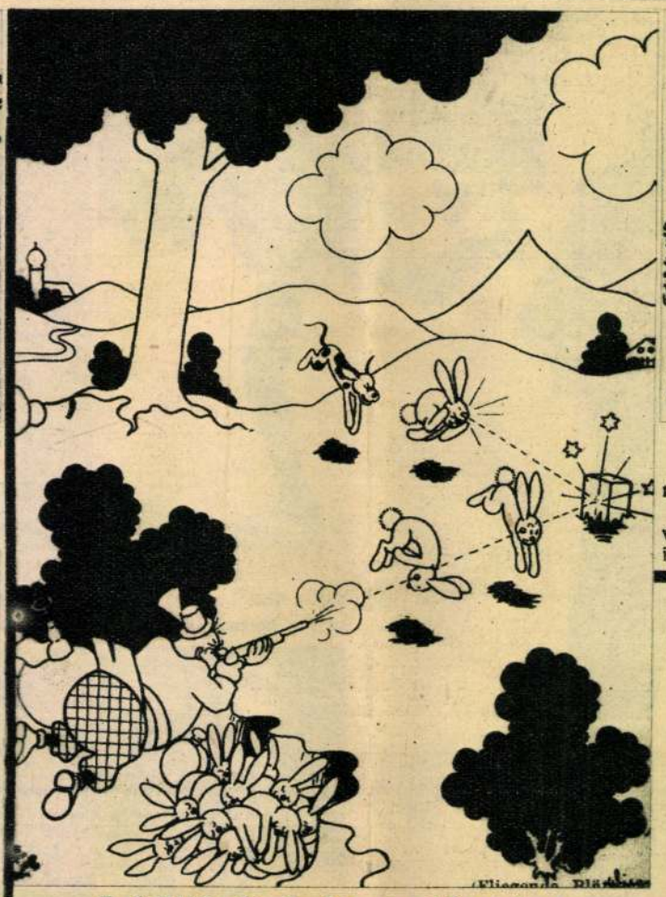

A billiárdművész vadászaton

MÉZESHETEK UTÁN

— Kérlek, be kell vallanom, nem tudok főzni.

— Én is tartozom neked egy vallomással: diplomám van s igy nem lesz mit főzni.

— Mit viszel?

— Szövetet, egy házikabátravalót.

— Ebben a kicsi csomagban?

— Van neked fogalmad, milyen kicsi vagyok otthon?

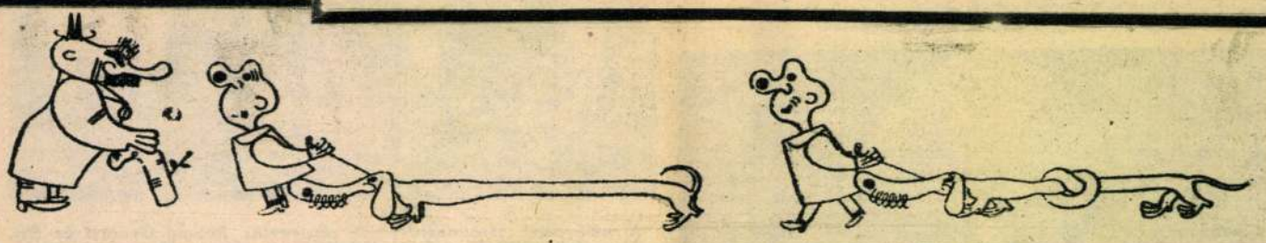

A FELEDÉKENY KUTYABARÁT

— Mondja, nem fogja elfelejteni amit mondtam?

A vizsgálóbiró egy kis különmunkát visz haza.

— Hallom, feleségedet autóbaleset érte, történt valami komolyabb baj?

— Semmi, mindkettőjüknél lejött egy kis festék.

CIPŐBOLTBAN

— Ez a pár pontosan a lábára illik nagyságos asszonyom!

— Akkor kérek egy számmal kisebbet!

Egy hátborzongató olvasmány

Muzeum és csecsemőotthon lesz
Semmelweis Ignác tabáni szülőházából

A kedves tabáni Apród-utcában ódon egyemeletes épület áll. Kapuja fölött emléktábla hirdeti:

> Itt született 1818 július 1-én
> **Semmelweis Ign. Fülöp**
> orvostanár
> az anyák megmentője

Harminc esztendeje már, hogy az emléktábla az egyszerű, kis budai ház kapuja fölé került. 1906-ban jelölte meg a házat az utókor. Abban az évben, amikor szobrot is emeltek Pesten Semmelweis Ignácnak. A magyar orvostudomány büszkesége, aki a gyermekágyi láz okának felismerésével tette világhirűvé nevét, ekkor már több évtizede halott volt. *1865 augusztus 14-én lobbant ki áldásos élete* a döblingi elmekórházban, de csak évek mulva, 1891-ben került hazai földbe. A kerepesi temetőben szép siremlék alatt nyugszik az „anyák megmentője». Szobron, siremléken, utcán, emléktáblákon kivül — a Rókus falán is látható ilyen kőtábla, ahol 1850-ben a szülészeti osztály főorvosa volt — most újabb szép és kegyeletes terv merült fel Semmelweis Ignác emlékének megörökítésére.

A Stefánia Szövetség terve

A Stefánia Szövetségnek tudomására jutott, hogy *Semmelweis Apród-utcai szülőházát tulajdonosa el akarja adni.* A Stefánia Szövetség a fővároshoz fordult a ház megvételét kérve azzal, hogy a Lánchid-utca 6. alatti anya- és csecsemővédőintézetüket „az anyák megmentőjének" szülőházában szeretnék elhelyezni. Egyben szülőotthont is létesitenének az Apród-utcai házban és *Semmelweis-muzeumot,* ami idegenforgalmi szempontból is használna fővárosunknak, hiszen a nagy magyar orvos nevét az egész müvelt világon ismerik. A szép terven érdemes gondolkozni; a főváros vezetősége bizonyára valóra is váltja.

Látogatás Semmelweis szülőházában

Addig is nézzünk körül kissé a hires Apród-utcai házban. Az Ybl Miklós-térre néző Apród-utca 1. számu ház sarok üzlethelyiségét a „Budai Csutora" cimü vendéglő foglalja el. Mellette lehuzott redőnnyel az elköltözött régi budai órásnak, *Hoser* Victornak volt üzlethelyisége. A cégtábla még itt maradt, öregesen-rangosan hirdetve, hogy az órásboltot 1820-ban alapitották. Odébb egy házbeli cipészmester táblája függ.

Belépve az ódon öreg házkapun, pillantást vetünk a lakók névtáblájára. Tizennégy lakás van a házban, a lakók között találunk vendéglőst, cipészt, napszámost, takaritónőt. Egyetlen kétszobás lakás van a házban, a többi szoba-konyhás.

Ebben a kétszobás lakásban született Semmelweis Ignác.

— Tudják a házban, ki volt Semmelweis? — kérdezzük a derék öreg házfelügyelőtől.

— Hogyne, — bólint komolyan — *Sok külföldi áll meg ez előtt a ház előtt* — teszi hozzá.

Egy lakó, akit megkérdeztünk, tudja-e, ki volt az a régi lakó, akinek emlékét a kapu feletti tábla hirdeti, ezt mondta:

— Ő találta fel a gyermekágyi lázat!

Az öreg lépcsőkön felmegyünk az első emeletre abba a lakásba, ahol Semmelweis született. A jelenlegi bérlő, *Hohl* Sebestyén Döbrentei-téri vendéglős évi 800 pengő bért fizet a nevezetes lakásért.

Ők már persze pontosan tudják, ki volt Semmelweis Ignác. *Megmutatják azt a szobát, ahol született.*

— Multkor *angolok jártak itt* és lefényképezték a lakást.

A szoba, ahol Semmelweis száztizennyolc esztendővel ezelőtt meglátta a napvilágot, az Ybl Miklós-térre néz. A pesti Dunapartot is látni az ablakból. Az elegáns dunaparti hoteleket, amelyekben nem egyszer szállnak meg hires küföldi orvosok.

Vajjon, mikor ezek az angol, francia, német, amerikai és más nagy nemzethez tartozó neves tudósok nézik a dunaparti hotelek erkélyeiről Buda festői panorámáját, sejtik-e, hogy ebben a kis sárgafalu, apró tabáni házban ringott a bölcsője Semmelweis Ignácnak, aki korszakalkotó felfedezésével annyi sok anya ágya és gyermek bölcsője mellől üzte el a betegség és a halál rémét?

Könyvek

BIRÓ MIKLÓS:

NYOMDÁSZATI LEXIKON

Az utóbbi évtized példátlan szaklexikontermelése, ugy látszott, hogy minden lehetőséget kimeritett. A teljesség azonban a lexikon-termelés terén sem könnyen megvalósitható valami. Miközben ebben a most megjelent *Nyomdászati Lexikon*-ban lapozgatunk, ugyanaz az érzésünk, ami egyéb szaklexikonok forgatása közben fogott el: önnön tudásunk szomoru végességének belátása. Az embernek egy hosszu életen át lehet dolga a nyomtatott betüvel, sőt magával a nyomda technikai intézményével, még sincsen sejtelme sok olyan tudnivalóról, ami érdekes és tanulságos is s a legszorosabban a nyomdászatra tartozó. Erre a lexikonra hittel elmondható, hogy hiányosságot pótol. Nem csak olyan ismeretanyagban bővelkedik, amelyet különben csupán nagy fáradsággal lehetne egyetemes lexikonok kötetrengetegéből összekeresni, hanem olyanban is, amely a leggazdagabb egyetemes lexikonokban sem fordul elő. Ez a lexikon elsősorban a szakembernek kiván szolgálatot tenni: a nyomdász szakismeretét óhajtja gyarapitani, de ugyanugy szolgálja minden müvelt ember érdeklődését. Az iróember, a könyvgyüjtő, a bibliofil ugyanannyi érdekes és fontos tudnivalóra talál benne, mint a nyomdai szakember. A három szerkesztő — *Biró* Miklós, *Kertész* Árpád, *Novák* László — a szakmunkatársak légiójával valóban érdemes munkát végzett. Csak találomra szemelgettünk a szövegben (514 kéthasábos lap) és érdekesebbnél érdekesebb cimszavakba akadt a szemünk. Ki tudta például, hogy a legrégibb magyar fametszők egyike volt *Acél* Rikárd, akinek nevét az esztergomi káptalan egy 1518-as évszámu könyvének fametszete őrizte meg. Egy másik cimszó részletesen és teljesen követhető módon leírja az anasztatikai átnyomtatás eljárását, amely a régi könyvszedések sokszorositásának ma is használatos módja. Régi magyar nyomdászok, könyvkereskedők, kiadók életrajzai követik egymást a technikai magyarázó cimszavak végtelen sorában. Fokozza, az értékes könyv használhatóságát a gondos szedés és nyomás és a lexikon méreteihez képest nagy betük. A Nyomdászati Lexikon a nyomdászat és szép könyv minden vonatkozásában páratlanul áldozatra kész *Biró* Miklós kiadásában és a *Hungária Nyomda* példás kiállitásában jelent meg. **(e. a.)**

Bódy Tivadar emléke

Irta és a Bódy-szobor avatásán elmondta: Dr. GLÜCKSTHAL SAMU

A Svábhegyi Egyesület, mely dr. *Bódy* Tivadar sokoldalu és eredményekben gazdag munkásságának legkisebb működési tere volt, szobrot emelt dr. Bódy Tivadarnak, hogy bár szerény, de mégis maradandó emlék hirdesse késő koroknak is az ő hervadhatatlan érdemeit.

A Svábhegy ezzel a szoborral nemcsak azt a szeretetet hálálja meg, amelyet Bódy Tivadar a főváros Istentől megáldott e legszebb részének szentelt, hanem azt a fáradhatatlan munkásságot is kivánja örökkévalóvá tenni, melyet közel négy évtizeden át a főváros javára végzett.

Szorosan véve, talán nem is igényelheti a főváros lakosságának számszerint oly csekély része, mint a Svábhegy, hogy ő állitson emléket annak a munkásságnak, amely mindenkor az *összességet* szolgálta. De a «pars pro toto» klasszikus tételéhez hiven, azok az alkotások, amelyekkel Bódy Tivadar a Svábhegy szépségeit gazdagitotta, mint rész az egész helyett, joggal hirdetik a főváros egyetemes egészének fejlődését és dr. Bódy Tivadarnak svábhegyi emlékszobra is jelképezni fogja a fővárosi lakosság összességéért végzett munkájának dicsőségét.

A Svábhegyi Egyesület e szerény emlékművel tanuságot kiván tenni arról a szivbéli felfogásról is, amely szerint a társadalom legelemibb kötelezettsége, hogy *a köznek hálája és elismerése mindenkor lerovassék azok iránt, akik egész életüket és minden gondolatukat a köznek szentelték.* A társadalom sajnos, nem kedvez ennek a felfogásnak és nem egyszer kell fájdalommal látnunk, hogy aki egy emberöltőn át adta szivét és tudását a köznek, mily rohanva távozik az emlékezés köréből és hogy a hála szinte ismeretlen fogalommá semmisül a változó idők gyorsan őrlő gépezetében.

Az a kivánságunk, hogy Bódy Tivadar emlékezetével szemben ne érvényesüljön ez a tekintélyeket és érdemeket felejtő irányzat és ezért mi, svábhegyiek vállaltuk, hogy az idők mulásának e felejtető hatását elevenen élő hálánkkal ellensulyozzuk.

Mi, akik itt, a természet ragyogó ölében élünk, a természet örökkévalóságától vesszük kölcsön a maradandóság fogalmát és szivbéli érzéseinket azokból a virágainkból szivjuk, amelyek kertjeinkben diszlenek, s nem hervadnak el oly gyorsan, mint a koszoruba font virágok, hanem élő és szeretetteljes folytonos visszaemlékezésre tanitanak.

Ezért van érzékünk a háladatosság iránt és ezért szivünk mélyéből érezzük magunkat indittatva arra, hogy itt fent emeljünk szobrot dr. Bódy Tivadarnak.

Kicsiny és szerény a szobor, nincs arányban dr. Bódy Tivadar munkásságának nagyságával, de a hála megnyilatkozásának ez a szerény formája nem kisebbitheti az érzés lényegét és mélységét, mert hiszen a legkisebb ibolyacsokor is több szeretetet lehelhet, mint egy nagy virágoskert minden illata s minden szinpompája.

A Svábhegyi Egyesület célja, hogy az

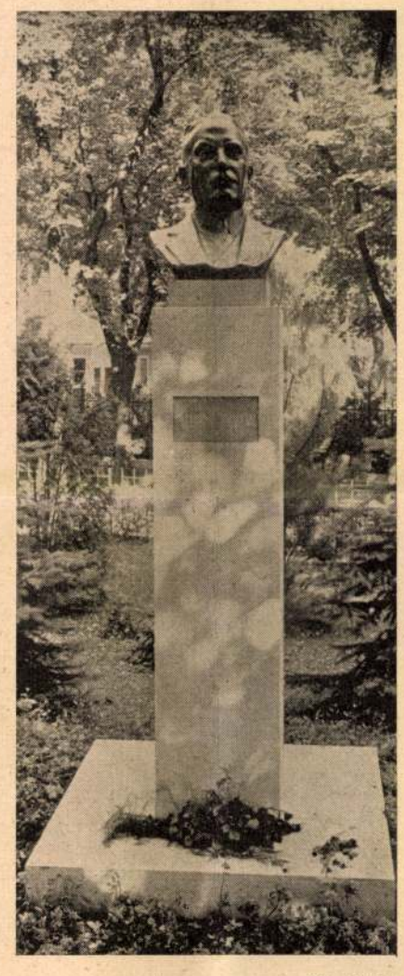

Foto Seidner

elmaradottság álmából ébressze fel a Svábhegy tündérkisasszonyát.

A természet adta a főváros e hegyvidékének ragyogó köntösét: az emberi alkotás csak nagyon fogyatékosan tudja a természet remekét a maga szépészeti és kulturális létesitményeivel kiegészitení.

A Svábhegy kulturalizálásának munkáját Bódy Tivadar vezette és ami alkotás e téren létesült, az mind az ő érdeme.

Dr. Bódy Tivadar egyéniségének nagy formája a főváros egyetemes érdekeinek szolgálatában forrott ki; 1886-tól kezdve 1920-ig szolgálta a fővárost és alig van fontosabb ügykör, amelyben áldásos munkájának eredménye ne volna ma is szembetünő.

A pénzügyek konszolidációja, a közmunkák magasra ivelő stilusa Bódy Tivadar fáradhatatlanságát és kitartását hirdeti. Kimagasló rész jutott neki csaknem minden vonatkozásban a Bárczy-éra nagy alkotásaiban; a lakásépitési program megvalósitása, az Állatkert, a Széchenyi Gyógyfürdő és a Szent Gellért-fürdő megépitése az ő nevét is méltán dicséri.

Bódy Tivadar *erős egyéniség volt,* akaratában lenditő hév, a végrehajtásban nem lankadó erély és a munka egész vonalán kitartó szivósság jellemezték őt. Szinte ellentmondásnak látszik, hogy akaratnak és erőnek ez a párosulása mily ideális harmóniában tudott egyesülni szivbéli jóságával és azzal a gondoskodó, mindenkinek rendelkezésre álló szeretettel, amely egyéniségét oly melegen áthatotta.

Fénykora 1906-ban, *Bárczy* Istvánnak polgármesterré való megválasztásával kezdődik. Budapestnek is fénykora volt ez a korszak, amikor Bárczy, a főváros nagy polgármestere, a kezdeményezés páratlan inventiójával, egyéniségének utolérhetetlen varázsával, a világváros feladatainak bölcs felismerésével, a nemzeti művelődés eszközeinek lelkes megmunkálásával megépitette a milliós fővárost és lerakta a jövő nagyvonalu fejlődésének alapköveit.

Bódy Tivadar volt Bárczy legelső és legközvetlenebb munkatársa. Bárczy István tervező és kezdeményező nagy gondolatait tetterejével javarészt ő hajtotta végre. A nagy zseniknek szerencséje, ha a végrehajtás szorgos mestere szegődik hozzájuk, aki ügyelni tud arra, hogy a teremtő gondolat a maga egészében és minden részletében hiven kerüljön megvalósulásra.

Bárczynak a polgármesteri székből való távozása után Bódy lett Budapest székesfőváros polgármestere és az maradt két éven át. Az összeomlás és Trianon évei voltak ezek. A szenvedés és fájdalmak kora. Az alkotásoknak vége szakadt és a munkának arra kellett szoritkoznia, hogy határt szabjon a további rombolásnak és hogy megindulhasson lassan az ujjáépités munkája. Bódy Tivadar érdeme, hogy a romboló hullám a főváros intézményeiben nagyobb kárt nem okozott.

Ez a szobor — *Lányi* Dezső szobrászművészünk mesteri alkotása, — annak a nagy szeretetnek megnyilvánulása, amelylyel Bódy Tivadar emlékezetét övezzük.

Mi eljárunk majd ide évről-évre, hogy az emlékezést egy-egy virágszállal felfrissitsük. Hiszem, hogy késői generációk is eljönnek ide a munka nemességének és örökkévalóságának dicsőitésére.

Én lelki szemeimmel *már azt a generációt is látom, amely a feltámadt nagy Magyarország boldog fővárosának teremtő uj gárdájaként megilletődéssel fog itt áldozni a trianoni fájdalmas és gyászos év polgármestere emlékének, aki a legnehezebb időben óvta meg a főváros legszentebb erkölcsi javait.*

1908.

3870. Lányi Dezső.
Sz. Baánon 1879 január 23-án

Női akt.

Modellje egy látható nő, alakban egész alakban domboldalon ülve és meztelenül van ábrázolva. Fejét kissé jobbra hajtja és összekulcsolt kezeit olykép akasztotta nyakába, hogy jobbját leeresztetten, baljat pedig felemelten tartja. Kibontott haja bal vállára omlott. Testével felhuzott jobb lábára nehezedik. Jelzése elől szemközt: Lányi D. 908.4.

Fehér márvány szürke talapzaton, méretei a szobornak magasságban 56, a talapzatnak magasságban 12, szélességben 29.6 és mélységben 29.5 cm.--

Vétetett 1909. január 12-én az 5410 sz. leirattal 3000 K-án (114-909).

III$_3$-iki

313

Pl.
Vét. 1909.

Lányi Dezső; ; szül. 1879 január 23-án Baán-
ban (Trencsén vármegye):

1911.

4042. Lányi Dezső.
Sz. Baanon 1879 január 23-án

Tanulmányfej.

Fiatal férfi ~~feje~~ (a ábrázol, a ki felfelé tekint, mi közben homlokát összeranczolja. Fürtös haja és szemöldöke dús, arcza és bajusza leberetvált. Feliratai a talapzat hátán hátsó hosszoldalán: Mintázta Donáth Gyula 1899 ~~és~~ ez alatt: faragta Lányi Dezső 1911.

Fehér márvány, magassága 45.5, talapzatának méretei pedig 23.8:26.3 cm. -- Lelt. sz. 4042. -- Vétetett 1911 junius 6-án (1041-911). -- Kifizettetett 1911 julius 6-án. -- Elszámoltatott 1911 augusztus 8-án (1610-911).

a művésztől 1600 K-án

III$_3$-175

Pl. Vét. 1911.

350

782

1912

4141. Lányi Dezső.

Sz. Baánon 1879 január 23-án

Ujházi Ede.

Vállig és szembenézve van ábrázolva. Haja rövid, szemöldöke dús, arcza és bajusza leberetvált. Bal szeme alatt és orra közelében, mind a két oldalon, egy-egy szemölcs van. Izmai duzzadtak. Jelzése oldalt jobbról: »Lányi 911«.

Fehér márvány-szobor, magassága 46.5 cm., talapzatának méretei pedig 20:18.2 cm.-- Lelt. sz. 4141.-- Vétetett az 1912 márczius 22-iki felterjesztésre (632-912) az 1912 márczius 29-iki 42855 sz. engedély szerint 2000 K-án (790-912).-- Kifizettetett 1912 márczius 30-án.-- Elszámoltatott 1912 április 8-án (840-912). -- Az elszámolásra nézve lásd a 31992-912 szvsz. előadmányt.

Sz. n. 411-912
Át. lelt. 7148
790-912-1.

III$_3$ – 185

Pl.
Vétel 1912.

389

847

Lanji Dezső

Ujházi Ede unokája

Budapest székesfőv. tulajd.

V.

56.

Pergamenk oklevél

VII. FÉM ÉS VEGYES.

1641—2220.

1641. KIS SZELENCE, vérjaspis, rézfoglalatban. XIX. század eleje. 30.—

1642. KIS SZELENCE, achát, rézfoglalatban. XIX. század eleje. 20.—

1643. SZELENCE, aranyozott bronz, fedelén miniatűr festmény. Francia, XIX. század. 80.—

1644. KUPA FEDŐVEL, ón, hordóalak. Magyar, XVIII. század. 120.—

1645. TÁL, ón, síma peremmel. Magyar, XVIII. század 150.—

1646. TÁL, ón. Osztrák, 1746. 150.—

1647. TÁNYÉR, ón, hullámos peremmel. Karlsbad, XVIII. század. 150.—

1648. TALPAS POHÁR, ón, rajta domborműben lovagi torna. Német, XIX. század. 8.—

1649. ÖKRÖN ÜLŐ BÖLCS, ón. Japán. 30.—

1650. TEÁSKANNA, ón. Angol. 10.—

1651. KEHELY, ón, angyalfejes nodussal. Magyar, XVIII. század eleje. 100.—

1652. KÉT KANNA, ónozott vörösréz. Bosnyák. 120.—

1653. FÜGGŐ ÖRÖKMÉCS, ón. Magyar, 1820 körül. 30.—

1654. OROSZLÁN, bronz szobor, fatalapzaton. 180.—

1655. ARATÓ, bronzszobrocska, fehér márványtalapzaton. 80.—

1656. DARU SZOBROCSKA, bronz, márványtalapzaton 50.—

1657. DARU SZOBROCSKA, az előbbinek párja. 50.—

1658. ÁLLÓ ANGYAL, színezett fa. Magyar, XVIII sz. 120.—

1659. ÁLLÓ ANGYAL, az előbbi párja. 120.—

1660. FEKVŐ NŐ, fehérmárvány. Jelezve: Lányi, 907. 300.—

1661. GLADIÁTOR, bronzszobrocska, márványtalapzaton. Jelezve: R. Koch. 35.—

1662. SCHILLER MELLSZOBROCSKÁJA, alabástrom. Német, XIX. század eleje. 40.—

1663. IRATLÁDA, diófa, rézverettel. Magyar, XVIII. század. 50.—

1664. TEAFŐZŐ, alpacca. 50.—

1665. ZENÉLŐ LÁDIKA, paliszanderfa. Biedermejer. 200.—

1666. KEREK SZELENCE, elefántcsont, fedelén miniatűr festmény. Francia, XIX. század. 60.—

1667. KIS KEREK SZELENCE, elefántcsont, fedelén kék zománc és ezüst díszítéssel. Francia, XIX. század. 80.—

1668. BURNÓT SZELENCE, csont, fedele elefántcsont. Biedermejer. 8.—

1669. GYÓGYSZERÉSZ MOZSÁR, ütővel, bronz. XIX. század eleje. 80.—

1670. LEGYEZŐ, áttört küllőkkel, festett lappal, keretben. Francia, 1850 körül. 60.—

1671. LEGYEZŐ, selyemlappal. Francia, 1800 körül. 30.—

1672. LEGYEZŐ, selyemlappal. XIX. század. 5.—

1673. MODLI, vörösréz, szőlőfürtalak. 10.—

1674. KANNA, vörösréz. Olasz, XVIII. század. 20.—

1675. KANNA, vörösréz. Olasz, XVIII. század. 20.—

1676. KIS KÁVÉSKANNA, vörösréz. Török. 40.—

1677. KIS ASZTALI CSENGŐ. Német, XIX. század. 8.—

1678. FÜSTÖLŐ, bronz, sisakalak. Japán, XIX. század. 70.—

1679. KIS VÁZA, bronz, palackalakú. Japán, XIX. század. 10.—

1680. TEAFŐZŐ, plaited. Angol. 80.—

Almásy-Teleki XI-1943.

Lányi Dezső

126 Hegedüs Gyula arcmása. Márvány
127 Sándor József arcmása. Bronz márványon
128 Női arcmás. Márvány
129 Wagner Richárd. Márvány
130 Ujházi Ede. Márvány
131 Igásló. Bronz
132 Ifjuság. Márvány
133 Katona Nándor. Bronz
134 Szüle Péter. Bronz
135 Elmélyedve. Márvány
136 Marika. Gipsz.

A Benczúr Társaság második kiállt.
(Nemz. Salon)
1923. dec.

104 Készülődés
105 Zagyva hid
106 A puszta
107 Szürke hangulat
108 Borulás
109 Estefelé
110 Kertben
111 Augusztus
112 Irsai délután
113 Sefcsik-ház Szolnokon
114 Napsütés
115 Édes anyám.

Tolnay Ákos

116 Délutáni pihenő
117 Besnyői részlet
118 Füzfa

Udvary Géza

119 Pásztor család
120 Parasztok
121 A Normafánál

Lányi Dezső.

128 Kődobó, bronz
129 „Tavasz" (női akt), bronz
130 Lilike, márvány
131 Szurmay tábornok képmása, márvány
132 Zsuzsánna, márvány

133 Tülekedő gyerekek (kutcsoport), márvány
134 Fiatalság (női akt), márvány
135 Kutya, márvány
136 Keszler József iró képmása, bronz
137 Galambos Artur képmása, bronz
138 Ujházy Ede képmása, márvány
139 Leopárd, bronz
140 Könyvtámasztók (2 drb), bronz
140a A jó falat, márvány

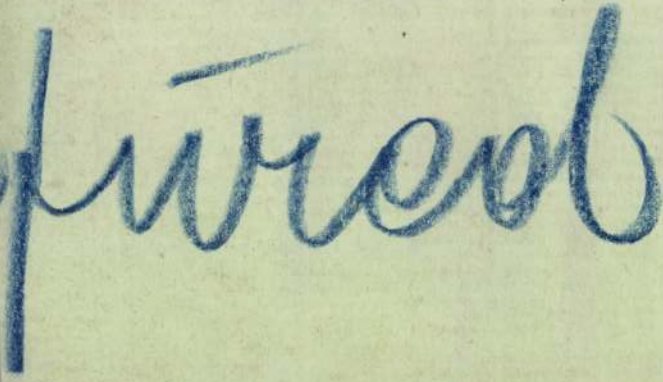

Lanyi Derső Nobrán

Lód

2

Épitő Ipar

1913. 558. l.

(Két ünnep.)

A TÁRLAT LEGJOBB KÉPE

Edvi Illés Aladár, Szüle Péter, Lányi Dezső, sz. Gyenes Lajos és Bardócz Árpád műveit tüzi ki pályadíjul a Képzőművészet

A *Képzőművészet* elindulása pillanatától dolgozik azon, hogy egységet és határozottságot vigyen a képzőművészeti közvéleménybe. Az utolsó években gyakran volt tapasztalható nemcsak a laikus közönség, de még szakemberek körében is az a határozatlanság és az ítélkezéstől való félelem, mely legtünetszerűbb jellegzetessége egy átmeneti korszak képzőművészeti közvéleménye kialakulatlanságának.

Mint mult számunkban már jeleztük, a *Képzőművészet* szerkesztősége elhatározta, hogy éppen a vélemények tisztázása és egy egységes közvélemény kialakítása érdekében a Műcsarnok ez idei téli tárlatán előfizető- és olvasóközönsége részére pályázatot hirdet ezzel a tétellel:

melyik a tárlat 3 legjobb képe
és 2 legjobb szobra?

A pályázat nyertesei között a következő 5 kitünő művész munkáit osztjuk ki:

Festészeti dijak:

Főnyeremény: ~~Edvi Illés Aladár: Tájkép.~~
II. díj: Lányi Dezső: Gyermekcsoport.
III. díj: ~~Bardócz Árpád pasztell portréja~~, melyet a díjnyertesről fest.

Szobrászati dijak:

Főnyeremény: Szüle Péter: Tájkép.
II. díj: szentgyörgyvári Gyenes Lajos: Csendélet.

Eredetileg úgy terveztük, hogy a győzteseket a legtöbb szavazatot kapott csoportokból kisorsoljuk, ettől a megoldástól azonban el kellett állanunk, mert a sorsolás majdnem ugyanannyi lottójövedéki illetmény alá esett volna, amennyi díjaink összértéke. Így tehát azt a megoldást kellett választanunk, hogy a díjakat a 3, illetve 2 legtöbb szavazatot kapott csoport azon szavazóinak adjuk ki, akik a legtöbb szavazócédulát adták le. A *Képzőművészet* decemberi és januári számának fedéllapján ugyanis egy-egy szavazócédulát találnak olvasóink, a könyvkereskedéseket is a rendesnél nagyobb példányszámmal láttuk el, kiadóhivatalunk is rendelkezik elegendő példányszámmal azok részére, akik több szavazattal óhajtanak pályázatunkon résztvenni. Ez alkalomból előfizetőinket abban a kedvezményben részesítjük, hogy *az ő számukra kiadóhivatalunk 2 pengőben állapítja meg az egyes számok árát.*

~~EDVI ILLÉS ALADÁR:~~ Tájkép

A „Tárlat legjobb képe" pályázat festészeti főnyereménye.

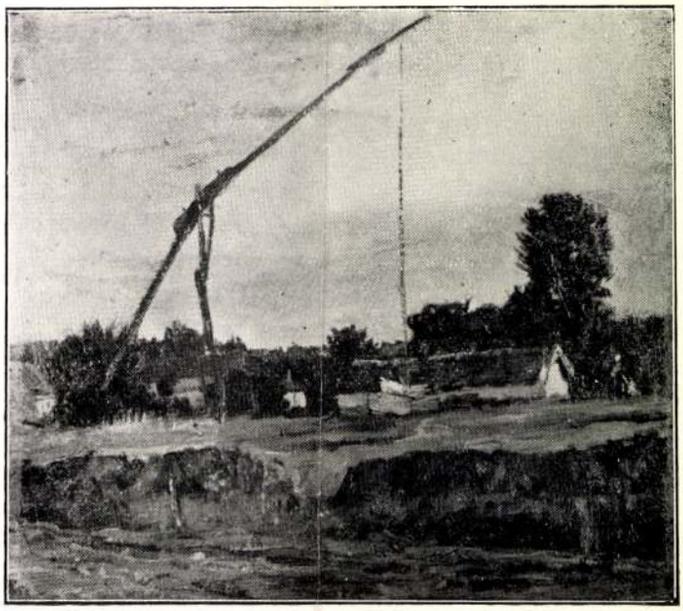

SZÜLE PÉTER: Szolnoki táj

„A Tárlat legjobb képe" pályázat szobrászati főnyereménye.

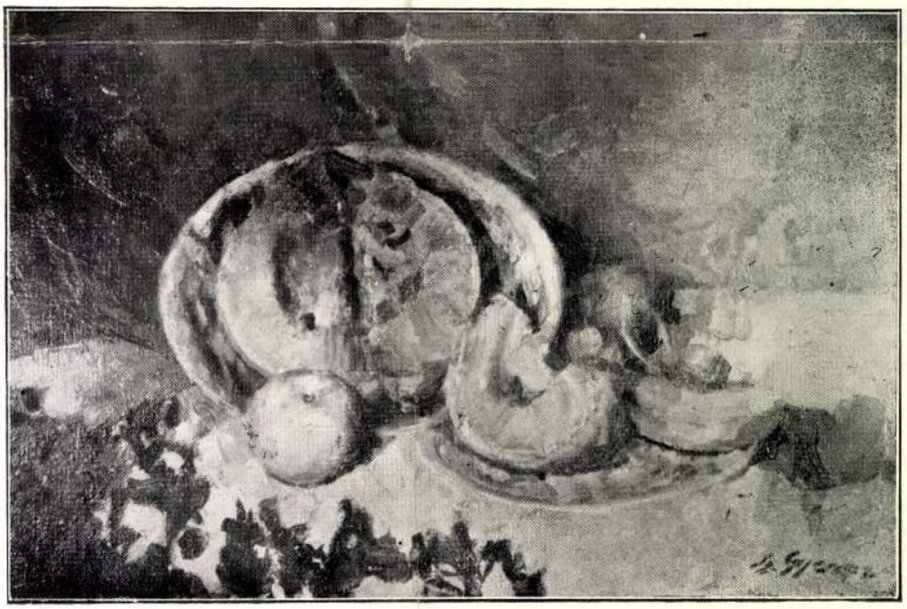

szentgyörgyvári GYENES LAJOS: Csendélet.

„A Tárlat legjobb képe" pályázat szobrászati II. díja.

A Képzőművészet »A Tárlat legjobb képe« c. pályázatának díjai

Lampi Dezső

1915. Bevonult művészek kiállitása (Trencsén): Női akt (márvány), Léda (bronz), Amerikai bölény (bronz), Ujhány mester (márvány), Fáradtan harapfélé, Hegedüs (gipsz), Leopárd, Portrait (márvány), Tatás, Györgyike (márvány), Dr. Káldor képmása, Negyvenkettősök (3 példányban), Nürnberg örmester képmása.

Lányi Dezső

Lányi Dezső

vasárnap leplezték le Kaposvárott Rippl-Rónai József festőművész szobrát, Lányi Dezső szobrászművész alkotását. Az emelvényen Kúnffy Lajos festőművész avató beszédet mond.

P.H. 936 IX.8

Lányi Dezső
szobrász

* **(Lányi Dezső szobrászművész kiállítása.)** *Lányi* Dezső, az ismertnevű szobrász Terézkörút 25. szám alatti műtermében összegyüjtötte a múzeumokban és magánkézben lévő, körülbelül kétszáz darab bronz- és márványszobrát és ezekből kollektív kiállítást rendezett. A kiállítást érdekes karikatura-kiállítás egészíti ki, amely az elmult harminc év politikai és közéleti kiválóságainak szoborkarikatúráit mutatja be. A kiállítás február végéig tekinthető meg.

Budapesti Hirlap
1934 I. 28

Lányi Dezső
szobrász

— **Márciusban is nyitva marad Lányi Dezső müteremkiállitása.** *Lányi* Dezső szobrászművész müteremkiállitását (VI., Teréz-körut 25.), több felől érkezett kivánságra, március hónapban is nyitva tartja.

Nemzeti ujság
1934. II. 28

Lányi Dezső
szobrász

(°) **Lányi Dezső műteremkiállítása.** *Lányi* Dezső, akinek több szobormüve díszíti az ország köztereit és mint miniatür-szobrász is kitűnő hirnévnek örvend, Teréz-körút 25. szám alatti műtermében gyüjteményes kiállítást rendezett, amelyet a nagy érdeklődésre való tekintettel január 24-ig meghosszabbított. A kiállítást naponta sokan látogatják.

Függetlenség
1934 I. 10

Lányi Dezső
szobrász

— **Lányi Dezső műteremkiállítása.** *Lányi* Dezső, a kitünő szobrászművész műtermében rendezett most kiállítást szobraiból. Portrék, aktok, szines karikatúraszobrok tanuskodnak az intim környezetben Lányi Dezső finom ízléséről és kifejező erejéről. Az érdekes kiállítás február 20-ig tekinthető meg a művész Teréz körút 25. szám alatti műtermében.

Est

1934 II 4

Lányi Dezső
szobrász

(*) **Márciusban is nyitvamarad Lányi Dezső műteremkiállítása.** *Lányi* Dezső szobrászművész műteremkiállítását (VI., Terézkörút 25.) többfelől érkezett kívánságra március hónapban is nyitvatartja.

Függetlenség
1934. II. 28

Lányi Dezső
szobrász

Nemzeti ujság
1935 II. 14.

— **Lányi Dezső pályamüve és a soproni tüzéremlék.** Elesett bajtársaiknak emlékmüvet akarnak állitani a soproni tüzérek és ezért pályázatot hirdettek. A pályázatra nem kevesebb, mint *48 különböző szobrászati pályamü* érkezett, amelyek közül a birálóbizottság egyhangu véleménye alapján *Lányi* Dezső, a neves szobrászmüvész *munkája bizonyult a legértékesebbnek. Lányi* alkotása, amely a világháboru esztendőiben helyszini tapasztalatok alapján készült, mocsárba ragadt ágyut ábrázol, amelyet nagy üggyel-bajjal emelnek ki a tüzérek. A zsüri felfogása szerint azonban ez a kitünő pályamü mégsem felelt meg a pályázat feltételeinek, mert előállitási költségei a feltevés szerint *többe kerülnek*, mint amennyi az emlékmü céljaira rendelkezésre áll. A birálóbizottság ezért *az első dijat nem adta ki* és hir szerint a szobrászmüvésszel folytatott tárgyalások még nem zárultak le. *A második dijat két részre osztották.* Egyik részét bozzai *Bozzay* Dezső és *Sághy* Árpád épitőiparmüvészek nyerték, mig a dij második felét *Rözge* László szobrászmüvész kapta.

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-sz

Utalványszám ...../Bl..... ügyosztály.

Fizetési u

---

a magyar királyi államvasutak főpénztára á

Pengő

azaz

A .....Pengő .....fillérről kiállítandó .....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

A könyv

Lányi Dezső

6.m.: Ankét a magyar müvészek között a Mücsarnokról
Esti Kurir, 193o, dec.25

11031/917. eln. szám.

A Müemlékek Országos Bizottságának, szives sürgős tárgyalás és véleménynyilvánitás végett ideme-llékelten visszavárólag leküldöm.

Budapest, 1917. évi augusztus hó 13.

A miniszter rendeletéből:

miniszteri titkár,

az elnöki osztály főnöke helyett.

Lányi Dezső
szobrász

Egyelőre még nem ellenőrizhető gyászhír érkezett Amerikából, Lányi Dezsőnek, a Hollywoodban élő magyar szobrászművésznek feleségé meghalt. Lányiné két évvel ezelőtt utazott ki a férjéhez, akit közel tíz évig nem látott. A gyászhír, amely művészi körökben őszinte részvétet keltett, arról semmit sem tud, mi baja volt a kitűnő szobrász feleségének.

Lányi Dezső

Magyar

Ujság

1934. jan. 28.

— **Lányi Dezső szobrászmüvész kiállitása.** Lányi Dezső, az ismertnevü szobrász Teréz-körut 25. szám alatti mütermében összegyüjtötte a muzeumokban és magánkézben lévő, körülbelül 200 darab bronz- és márványszobrait és ezekből kollektiv kiállitást rendezett. A kiállitást rendkivül érdekes és ma már sok tekintetben történelmi értékü karikatura-kiállitás egészíti ki, amely az elmult harminc év politikai és közéleti kiválóságainak szoborkarikaturáit mutatja be. A kiállitást már eddig is rendkivül sokan tekintették meg. A kiállitás február végéig tekinthető meg.

Három kisgyermek egy kigyulladt lakásban. A Reiter Ferenc-utca 71. számu házban lakik

20-sten Februar
An 1948.

IV

Der Sänger
(Übersetzung.)

Nachdem den Turnieren saß der
König mit ihren Gästen beim
Festmahle: sie lobten die Helden

Lányi Dezső

György László: "Könnyes és vidám epizódok Karinthy Frigyes életéből" c. elbeszélés az iróról szól. Lányi Dezső szoborkarikaturáját Karinthy Frigyesről bemutatja a lap.
Repr.

Az elbeszéléshez Gedő Lipót két karikaturáját Karinthy Frigyesről és Kosztolányi Dezsőről szintén hozza a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1938. szept. 1o. XII. évf. 37. sz. 6-7. lap.

Lányi Dezső

1918-ban az Ernst Múzeumban rendezett kiállításon részt vett.

Gál György Sándor: „Dies Irae"

Új Élet, Bpest, 1941. nov. 1.

Lányi Dezső

Rikkancsok, kettős
brownsobor

1
Mű és Régiségkér. Váll.
aukc. II. (1946) 58 l.

Esztergom, 1937 december 8-án

SZÁMLA

Mektóságos és föt. Dr. Lepold Antal prachatusprint
Jagyban

			Ár	Összeg
15	felvétek	à 4,50	67	50
42	kopia		25	20
15	diapozitív		30	
		Összeg	122	70

Lányi Dezső

szobrász

irod

Ujság. 1927.

szept. 11. (Trók, murzi-kusok, festő- és szobrász-művészek mulatkoznak a műhely titkairól.)

Lányi Dezső

zobrazi

Hettyei Aranka arc-
képe

Repr.

Munkácsy-ich

II repr. kiáll. 1929

(Ernst Muz.)

BUDAPEST
42 VI. 11-1

Lányi Dezső

nobrán

mütterem kiállítása, 1934 jan.

Forum, 1934-ről.

(Lányi Dezső nobrán mütterem kiállítása.)

KOVÁSZNA

Nyomtatvány

„EUROPA"
Kép-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp., V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Budapest

V. Rothermere u. 12

Lányi Dezső

l.

Liber Bpnobrai

368. l.

készitett közcsó és összekötőcsó

ytől:

sszekötőcsó	összesen
08.126.63	171.833.84
14.736.18	2o2.214.o5
71.918.78	3o1.4o5.51
88.292.84	3o3.o18.88
39.599.31	264.324.64

Előirányzat	Zárószámadás szerint
8o.ooo.- P	3o9.o18.o3 P

Lányi Dezső

l. Arv. Csam 97. aukció
Eat.

U. ar 99. aukc. Eat.

U. ar 103. aukc. Eat

813, 814, 815
816, 817.

U. ar. 104. aukc. Eat.

556, 557

" " 105, " "

" " 106, " "

da Vinci tanítványa.

52-ben. † Chateau Clouxban 1519 május 2-án.

) lábára nehezedik, felső testével
\ jobb kezére csavart aranycsikos
g annak végét baljával magához
e sötétszőke, szeme barnásszürke.

:m. — Lelt. sz. 1257. — Vétetett
ititől 12000 lirán (10764 K). —
:us 31-én (246–95). — Az elszá-
7–95 és az 1895 november 28-iki
et. — Az elszámolást jóváhagyta az
(635–900) és az 1901 augusztus
64–901).
zó adatok a Szépművészeti Múzeum-
:o *Costa:* Venus. — 1906, 1910:
nus.
lajstr. 16. l. — Verzeichniss Nº 56.

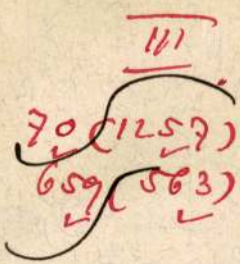

Lányi Dersö

nobrass

l.

Lepold-Homor-Esztergom

18. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Lányi Dezső

Thieme Becker

XXII. 362-l.

(Lyka)

Az enyelgés.

A festmény jobbrafo
ábrázol, a ki az előtte lév
a melyekből egyet felkap é
közben enyeleg. Haját kont
aranykarika és öltözete: pi
derékfűző és fodros szokny
koczkás kék kendőt vetett,
füles edény van három r
A földön két darab és a h
hagyma tünik szemünkbe,
falon kézi dob lóg. Jelzése

Vászon, méretei 63·6 :
téke 700 K. — Gillming Herr
(426–905). — Az adományt
101406–905 sz. leirat (755–
6-án (30–906).

III

Aj.
Gillming
1905

Lányi Dezső

Hul. 1879. Baja

l.

Sörbereto. 324. l

gyzék

y – Imprimé

Bizottsága

Budapest IX.

Közgyes Endre u. 10

Lányi Dezső

1933 feb márc

Ujházy Ede
arcmása.

Klebelsberg emlékkiáll Múcsarnok

Lányi Dezső

Férfiarcmás, márvány

1932 főv új szerzem. kiáll Műcsarnok

ДОЗВОЛЕНО ДО ДРУКУ ЦЕНЗУРОЮ

Lányi Dersö

Hettyei Aranka
arcképe c.
mellszobra repr

Ernst-Museum kiállitásai

CVI. (1929)
Munkácsy-cék kiáll.

Lányi Dersó

szoborkarikatúrák kollekciója.

KMTárs Derű a mű-
vészetben. 1939.

Gyula urnak,
Biz.titkára.

udapest.

~~ves Endre u.10.~~

Lányi Dezső

rabbi

Amerikában: él.

Demokrácia

1945. okt. 7.

Firenze VII. 271.

Lányi Dezső

A hősök emlékműve
Esztergomban

Repr.
Magyarecke

II. 80. l.

Lányi Dezső

Hüvös László szobrász mestere, sőt az alábbi cikk szerint művei-nek alkotója.

Gábor Andor:
Család és művészet.
Hüvös László esete.
A Nap. 1910 máj. 6.
U. 395

Szárazmalom, hajdúböszörményi, min-
ája VIII. 125.

Lányi Dezső

U. 4327
4328

Arch. Ért. II. 123, 127.

Érkezett 1904. március 24.

221/1904. Q. (Pozsony, 1904. március 5-én 4225. Q. a.)

Pozsony város tanácsa jelenti, hogy az 1903-iki államsegélyből beszerzendő könyveket Schwarcz testvérek pozsonyi könyvkereskedő czég fogja szállítani. (Tudomásul szolgál, 1904. III. 29.)

Lányi Dezső

Benczúr Társaság tagja

KMTÁRS művészlapok
1931 febr-márc kiáll.
VI. 1, 9. 36.
1932. febr-márc. kiáll. 366.

Georg Dehio

Lányi Dezső

2126. Ujhazi Ede
mellrobra, gipsz
1905. 10 P

Almásy Teleki V. 1941

Lányi Dersö

lásd

Medvey 12 i. l

Toldy Ferencz: Magyar Költők
élete. Pest, 1871.

X. 201.

Lányi Dezső

Nobrán

l-

Lykaakskiállt

103, 104 - l-

Lascy Mór.

Derékon alól, jobbra fo
kezével olyan mozdulatot tesz
lett egy rendjel szalagját vi
rendnek jelvénye nyugszik. Kö
derekát öv szoritja és oldalá

Moritz Graf von Lascy
Kais. Kön. Feldmarschall

Kometszet, mér. a vk

Szn. 91-905
372-905-9

Lányi Dezsőszobrász

Bors-utca 19. Műcsarnok.

1930. lar. Kiáll 1, 9, 31

Bencsúr Társaság Tagja

1934. szerz. képzm. kiáll. 158.

LK, KE

Ermek, pozsonyi VIII. 163

Lányi Dersö

Árverési Csarnok aukció Lat.

34. sz. 1926. okt.
36. sz. 1927 febr.
37. sz. 1927 márc.
38 sz. 1927 máj.
39. sz. 1927 okt.
40 sz. 1927 dec.
41. nem szerepel

Strassburgi szobrászati iskola X. 12.

Lányi Dezső

erőd

Jblutolsó 69. l.

III

757 (3570).
814 (44).

184.

1905.

llegoricus nő, ki szembe néz és
~~Istennő~~ térdig van ábrázolva
lemelt baljában pedig egyen-
ruhája bő, palástját szél lo-
68:240
~~50~~:~~233~~ cm.
i 20578 sz. leirattal 300 K-án.

250

Lányi Dezső

vród
2

Az Ujság
1918 febr. 10.
(e. a.: Az Ernst. muzeum
csoportkiállítása.)

XIV.

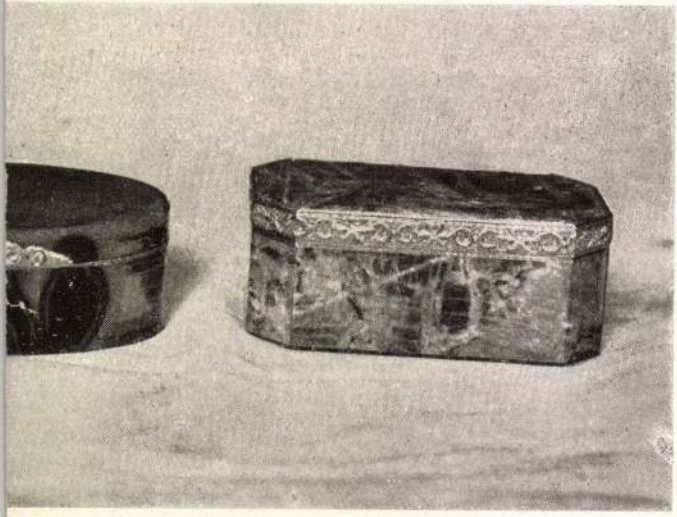

130.

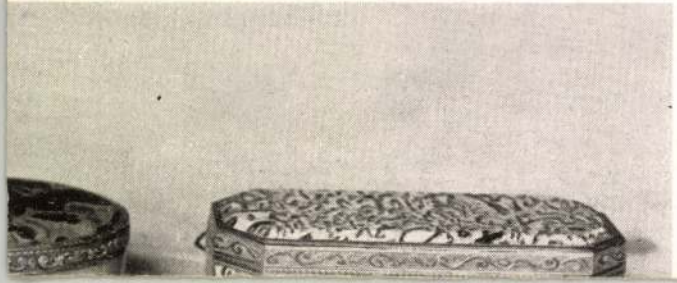

Lanyi Dęrsö

XXVII. aukció

A Gyüstő 1916. 51. l

Rákóczy domborum,

Cnik 30.-

Kóka, r. k.

91

Lányi Dezső

Irod
=

Magyar Hírlap
1913. máj. 25
(Döntés az Erzsébet-
tudor pályázatán)

U. 304

880. Hajdúk az őrszobában.

L jobbra fordulva

Harman

Az őrszobában három kuru
téve a lóczán ül és pipázik, jobbkezév
Fran hány papiroson, baljával ped
igazgatja. A másik beszél F harmadi
tart piros borral. A térdén dohányzacs
kék dolmány, szük nadrág, magasszárú c
tett szijjon. A beszélgető piros bélés
rágot térdén sziv alakú piros folttal
kardot visel. A harmadik balra néz és ar
bárányborrel bélelt fehér köpenyt hord

Vászon, méretei 32: 22.5
Vétetett 1899: II. 10-én
No. III).

Elszámoltatott 1899: XII
Az elszámolást tudomásul
rat (251/900).

F, jobbkezével szavait kise
tónak vállán nyugtatja. A

204:V.2.

Lányi Dezső

1916. jan. sajtóhendiszállás
kiáll. N. Halom

Pflanzer-Baltin, Cor-
táborunk, wobor

Szurmay Sándor altábornagy,
wobor.

Vakokat gyainolitó orsz. egyesület

X. 70.

Lanyi Deriö

N. 41'47

Nagyócsai templom III. 223

Lányi Dezső

Munkamód
1915. tav. füák. 9, 31
1916. tav. füák. 11, 30, 31.
1916-17. téli füák. 409, 413
1917 tav. füák. 449, 457
1918-19. téli füák.
1919. hadviselt műv. füák
82, 117, 144, 205, 234,
240, 465, 486.
karaktere nem volt.

1919-20. téli füák.
162, 200
1920-21. téli füák
118, 143

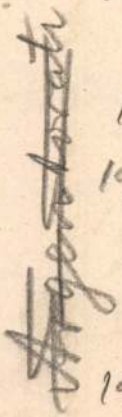

1924. tav. füák. 161, 162
1925-26. art füák.
96, 153, 155, 156, 157,
158, 159, 160, 161, 162
163, 164
1926. angol-magy. füák.
226, 227, 233, 265.

1904 szeptember 28. 472

A Szegedi Somogyi Könyvtár- és városi múzeum igazgatóságának: a 7. évi államsegély felhasználási tervezete jóváhagyatik. (642/1904.)

Lányi Dezső

Minvészeti lexikon

427 l.

Kard 1696-ból, Frigyes Ágost lengyel
királyé, a sümegi múzeumban
VI. 136.

Lányi Dezső

cond

Gyulai Zoltán: Az Erzsébet királyné emlékpályázat. Egyöntetűen

1913. május 27.

U. 403

6892
T. 6456._

ata fölül:

lmatien

. Müller.

19.8 : 13.9 cm.

Lányi Dezső

nolvai a

ORSZ. MAGY. KÖZPHÁTÓSÉGI MÚZEUM · BUDAPEST, VI. ARÉNA-ÚT 41.

Hatóstamvas Nás 8.235

1904. VII. 8.

Selmeczbánya.

Nemz. Múzeum jelentése (436/1904.)

Lányi Dezső

[illegible]

U. 800.

Lányi Dezső

Szobrán

Ólatrajz

land

Művészet, 912. 302.

15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					

Lanyi Dezső

Stil. Baán 1879
jan. 23.
Alle im Stil eines
realistischen neubarock

Thieme-Becker
22.362

874

Weirotter Franz Edmund

A Torcuma clöti. Suite de Paysage dédié à M. Wille 9. Bl.

K. 5.

95 m. 186 2.

Lányi Dezső

Művészet 1904. 201
– 1911. 144, 426
– 1912. 302–311. 318
– 1913. 17, 26, 206
– 1915. 98

Magyar Művészet
1925. 392
1926. 46, 415–6.

Goes Hugo után: Krisztus sir-
tása 10 (1006), 63 (975), 4325 (927).

Lányi Dersö

szobrász

1918. Koll. Kiáll. Ernstnél
ugyanekkor kiállítva
szobor karikaturái.

Lányi Dezső

szobrai

A jó pasztor és Madonna
c. szobrai reprodukálva

Nemzeti Magazin

1933.

U. 2399

...kritikában. Ma-
...mostól. (Epest,

...s (1793—1879).
...a Ricardo és
...tették híressé.
...előhancosa volt.
...ungjáték.
...—1674). Olasz
...onatórium egyik

...ádi; tagjai fes-
...tukkátorok. —
...testő. — *Carlo*
...ári építőmester
...ít a kismantoni
...ádi több leszár-
...kkáltor hazánk-

...1568). Spanyol
...rokonok házas-
...ágig szeszélyes
...tta; hörtönben
...559) IV. Károly
...itt VIII. Ferdi-
...ll, emiatt ismé-
...tek ki Spanyol-
...y VIII. F. leánya
...eg utódait jut-
...1818—1861) III.
...III. fia. — *W.*
...en fügyermekce

...3—1908), urak.
...yarmatok, miatt
...gal keletkezett
...ek lázongása és
...gi párt zavarga-
...eket. 1908. meg-

...s (1795—1881).
...s filozófus. Mind
...megtanás szépségé
...ek közül a legg-
...s hűsök tisztelete,
...ll, *Nagy Frigyes*
...ttazzedinburghi
...ó gyakorolt oly

...volt és a [illegible] hadügyminiszter, ha-
mogatta Napoleon száznapos uralmát. Fia:
2. *Hippolyte* (1801—1888). Az ideiglenes kor-
mány tagja 1848. Fia: *Mária Ferenc Szidi*
(1837—1894). Francia közt. elnök (1887—
1894). Olasz anarchista gyilkolta meg. —
3. *Nicolas Léonard Szidi* (1796—1831). Fran-
cia mérnökkari kapitány Réflexions sur la
puissance matrice du feu c. (1824) tanulmányá-
ban azt a manapság a mechanikai hőelmélet
második tételét tevő törvényt mondja ki,
hogy a hő csak akkor végez munkát, ha me-
legebb helyről hidegebbre jut. Ez, valamint
C. többi idevágó fontos megállapítása we-
tette meg a tudományos termodinamika
alapját.

Carnuntum. Római város és kattonai tábor-
hely a Duna mellett Alsó-Ausztriában a
mai Petronell és Deutsch-Altenburg között,
mely Felső-Pannoniához tartozott.

Carolina, ll. *Észak-C.* és *Dél-C.*

Carolina resolutio. III. Károly 1731 márc.
21. kelt nagyfontosságú rendelete, mely jó
felszázadra megszabta a magyarországi pro-
testánsok jogait. E szerint a protestáns lel-
készek csak az ú. m. artikuláris helyeken vé-
gezhettek hivatalos funkcióiatt, nem arti-
kuláris helyeken a plébánosok végezték az
egyházi teendőket. A házassági ügyek a püs-
pökök joghatósága alá utaltattak, vegyes
házasságokat csak kath. pap előtt volt szabad
kötni. Hivatalbalépés alkalmával a pro-
testánsoknak is kath. minta szerint kellett
esküdniök. A protestánsok csak kis iskolákat
tarthattak, felsőbb intézetek állításához kü-
lön királyi engedélyt kellett szerezniök. Ezzel
szemben megengedtetett nekik, hogy kerülete-
ikben szaporintendenseket válasszanak.

Carp, *Petru* (1837—1919). Román állam-
férfi, több ízben miniszterelnök. A vil-hádo-
ban az Oroszország elleni hoavatkozás mellett
izgatott.

Carpaccio (acsó), *Vittore* Velencei festő,
mükk. (1472—1526). Gentile Bellini és Anto-
nello törekvéseinek folytatója, kiváló táj-
kép- és intérieurfestő.

Carpeaux (karpó), *Jean Baptiste* (1827—
1875). Francia szobrász, akinek életkedvtől
sugárzó lendületes művészetét kecses gráá-

...

Cattaro. A világháborúban sokat szerepelt
montenegrói kikötő. 6000 ll.

Catulus, ll. *Lutatius.*

Catullus, *Caius Valerius* (87—54). A leg-
nagyobb római lirikus költő. Irt személyes
élű jambikus, továbbá elegikus költeményeket,
de legértékesebbek szerelmi dalai, melye-
ket Lesbiához intézett. Magyarra fordította
Csengeri János.

Cauchy (kosi), *Augustin-Louis* (1789—
1857). Francia matematikus, az algebra, infi-
nitézimális számítás,
differenciálegyenletek
elméletének kiváló fej-
lesztője, a véges cso-
portok és az analitikus
függvények elméletének
megalapítója. A
XIX. sz. kritizáló
matematikájának (l.
Euler), kül. a hatás-
értékek elméletének szi-
gorúbb alapokra való
feltetésével, elsőrangú
képviselője.

Cauchy.

Caudium. Városka
volt Samniumban a mai
Montesarchio helyén.
C.-től Ny.-ra, volt a
furculae Caudinaenek
(C.-i villák) nevezett
hegyszoros, amelyben a samnitok vezére,
Gavius Pontius, a monda szerint Kr. e. 321-
ben a római hadseregét körülkerítette, és
járom alatti elvonulásra (C.-i iga) kényszerí-
tette.

Caussarum regalium fisci director. A magy.
kir. ügyeinek igazgatója, aki a királyt peres
ügyekben képviselte a bíróságok előtt.

Cause célèbre (fr. kóz szelebr), különös, fel-
tűnő eset.

Causerie (fr. kozri), csevegés; alkalmi
témát könnyed hangon megbeszélő tárcacikk.
Causeur (kozőr), könnyed, szellemes beszélő.

Cavaignac (kavényak), *Louis Eugène* (1802
—57). Tábornok, hadügyminiszter, levertet
a munkások 1848-i főkelését Párizsban, a
köztársasági elnökválasztáson a későbbi III.
Napoleonnal szemben kisebbségben maradt.

Lányi Dezső

dicsérő elismeréssel tüntették ki pályatervét a bpesti műszaki emlékmű-pályázaton.

Pesti Napló

1933 dec. 12.

(Eldölt a műszaki emlékmű pályázat.)

POMPEI vor der Zerstörung. Reconstructionen der Tempel u.
Umgebung v.C.Weichardt.Mit 42 Bildern /4.

EIN PYRENAEENBUCH. Reisendrücke von Peter Panter.
/Tucholsky/ /8.

ROMA AETERNA DIE EWIGE STADT von H.Cardauns.Mit 165 Bilde
Grossoktav-Leinenband !!Spottbillig!! /15

DIE SCHWEIZ Das Paradies Europas.Mit 235 photogr.Aufnahme
u. 8 Tafeln. Leinen.

ALT-WIEN in Wort und Bild von H.Tietze. I.Vom Ausgang des
Mittelalters bis zum Ende des XVIII.Jh.Mit 230 Abbi
gen auf 144 Tafeln.Grossquart-Leinenband /27

ALT-WIEN DAS VORMAERZLICHE WIEN in Wort und Bild.Mit 247
Abbildungen u.einem farbigen Titelbild.Gross-quart
Leinenband /27

G a z d a g i f j u s á g i k ö n y v r a k t á r u n k

g a s s o n k a r á c s o n y i a j á n d é

Lányi Dezső

Férfiarcmás. (Márvány)

T. m. Bp. 1932.

Nemzeti Színház adattára

3031

24. J. M. Ranftl.

(Sz. Bécsben 1805. február 21-én. † ugyanott 1854. november 1-jén.)

Pihenő parasztnő.

Az előtérben, a bak~~on~~ra és sziklá~~n~~ra ~~nyugvó~~ tett deszkán, egy Aussée-vidéki fiatal nő ül, ~~a~~ ki~~sé~~ jobbra fordul~~t~~an néz, mintha várna valakit. Jobb kezével az ölében fekvő rózsacsokro~~tum~~ fogja s balját pántlikás fejdiszére tette. Fejét sötét kendővel kötötte be, zöldszegélyes vállkendője rózsaszinű, ruhájának piros dereka kivágott, ingének hosszú ujja keskeny kézelőben végződik, köténye fehér, halvány rózsaszinű szoknyája csikos. Mögötte, a hegy tetején, két leány közeledik fejükön batyukkal. Az egyik leguggolt, hogy mezei virágokat szaggasson. A háttért hegyek foglalják el, melyeket itt-ott hó borít. Jelzése alól középütt, a sziklán: »*Ranftl 1854.*«

Fa, méretei 44 : 34·5 cm.

1873: V. (II. 48.) — 1876: IV. 56. — 1878: V. 24. — 1880: V. 24. — 1881: V. 24. — 1883: V. 172. — 1884: V. 196. — 1885: V. 196. — 1886: V. 196. — 1887: V. 196. — 1888: V. 196. — 1889: V. 219. — 1890: V. 219. — 1891: VII. 297. — 1892: VII. 297. — 1893: VII. 371. — 1894: VII. 24. — 1895: VII. 24. — 1896: VII. 24. ...

306

Lányi Dezső

Nobrász, szül. 1879 I. 23 Baánban

Budapesten, Bécsben, Párisban és Brüsszelben fanult. Képmás ~~Arckép~~ ~~[illegible]~~ és genre-nobrokat, valamint síremlékeket készített. Tőle való az ‡ esztergomi hősi emlék.

T karikatura, akt-, állat

‡ Építőmunkás c. Kőszobor Budapesten és az

Zalaegerszeg III. 179.

Lányi Dezső

a Benczúr Társaság

tagja.

Vásárhelyi - család X. 134

Lányi Dezső

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 392.
1926. 46, 415–6
1929. 176, 177, 180

ltóságodnak f. évi május hó 23.-

fényképezésére van szerencsém

ás és Közoktatásügyi Minisztérium-

1078/1933-III. szám alatt a Mü-

oz intézett leiratát másolatban

megküldeni.

3. október 21.-én.

Lányi Dezső

Műcsarnok

1927. tav. Cat. 221, 268, 269

Kokadi ärendelet VIII. 125.

Lányi J. Dezső

Mücsarnok
1907. tav. kiáll. 256

Lányi Dezső

1907-8. téli kiáll. 223
1908. tav. kiáll. 131.
1908-9. téli kiáll. 241, 244, 257, 329.
1910-11. téli kiáll. 169, 177, 210, 217, 222, 225.
1911-12. pub. kiáll 267, 269, 415
1912. tav. kiáll. 231, 233 417
1912-13. téli kiáll. 266, 305, 384

1809. O. Achenbach:

A Villa d´Este.

A középtért, az Estei Hyppo
tervei szerint 1549-ben épitet
mely mögül a felkelő hold bukk
cziprusok diszlenek. Az előtér
jobbra, a bibornoki kalappal éke
dús koronájú pinea van, munkás
a vezető két felmálházott szam
nyal. Előttük, de már a házhoz
vel. A túlsónak tonsurája igen
madik fülkéjében a kútból víz
kéményéből kitóduló //// füst, az
alatt mécs ég. A háttérben job
tornya látszik. A felhőzött ég
nádnál: Osw. Achenbach 1892.

Vászon, méretei 119.5: 150
B. Wodianer A. hagyománya
(Az 1900: VI. 12. átv. lajs
A Nemzeti Muzeumtól a 2122
28-án. (335/900.).

Lasza 618.

~~904 IV 29.~~

Lányi Dezső

cvod

Bálint Aladár

Az Ernst Museum csoportos kiállítása. Nyugat 1918. I. 442. l. – II 898. l.

E Ph Kösl. 1919 291. l.

Kat. Klára sz.

Csütörtök

13

Kat. Ipoly, K

Prot. Ipoly

Péntek

14

Kat. Özséb vt

Prot. Özséb

Szombat

15

Kat. Nagy B. A.

Prot. Mária

33. hét

Izr. 27. S. Réeh 6. P.

Lányi Dezső

román

l. élet-

Karcragmagyarország

678. l.

T. Achmed:

Egész alak, ülve és k
ha beszélne, baljában
alá rakva ül a divánon
és körszakált hord. Kön
A képnek négyszögletes
egymás fölött lévő kör

„Achme

vierzehenter Kais
im Jahre

fölül a jobb sarkon: „14."

Rézmetszet, méret

9107

225 Lányi Dezső: Nehéz munka után.

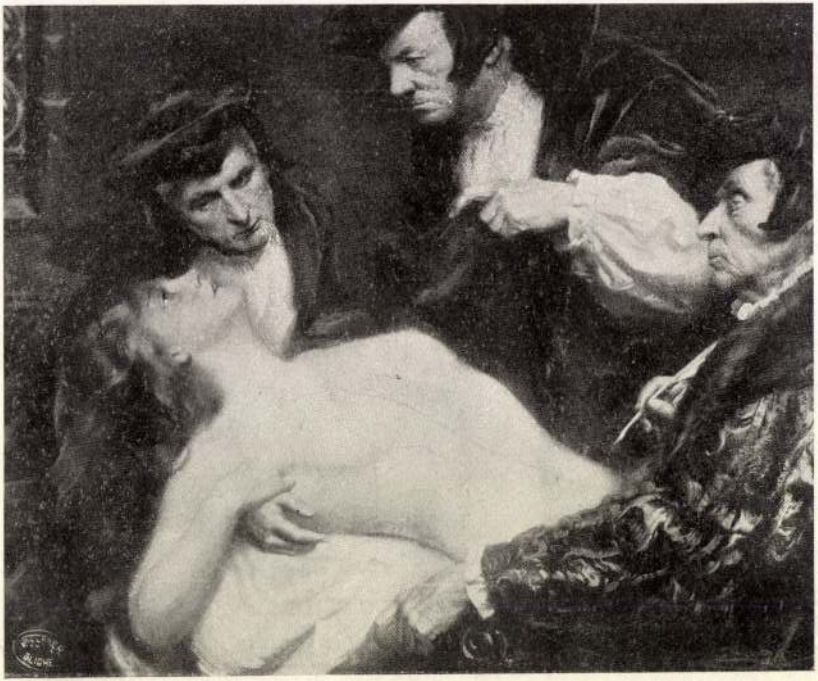

181 Innocent Ferenc: A boszorkány.

Lányi Dezső

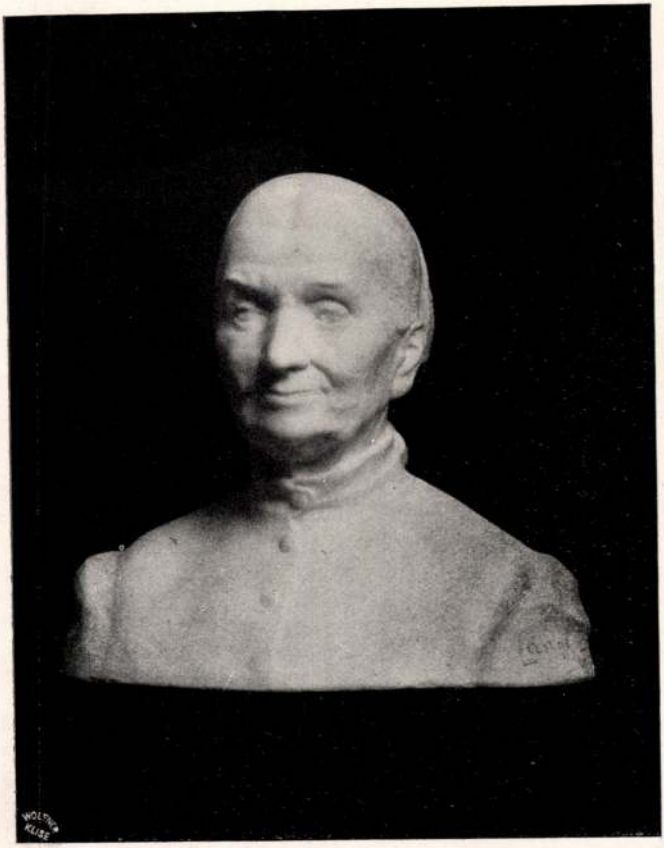

231 Lányi Dezső: Dr. Bárczy István polgármester anyja portraitja.

Műcsarnok 1912. tav. Eiák.

209 Holló Barnabás: Henriette.

Lányi Dezső

Műcs. kiáll. 1905 tól
Pipics 116. (

kőt. Fején turbán van tollal s lófarkkal,
d. Palástja brokátból való. Jelirata a kép

III

l'anno 1595. di eta de anni..."

"

etnek 18.2: 12 s a réslapnak 18.7: 12.7 Cm.
eratori di Turchi. In Vicenza 1599. pag. 14.

93 N° N° 3.

Lányi Dezső

Bpest. Incselkedő gyermekek kútja, Görög-utca és Attila krt. sarkán

Liber Bpest. szobrai

368.

„durva" materializmus világnézetének kifejeződését hajlandó látni az idealizmus világnézetével szemben.

Elek.

LASINIO, *Carlo*, olasz grafikus, * Treviso 1757, † Pisa 1839. A pisai Campo Santo freskóiról készített 40 rézmetszetet (Firenze, 1810). Fiával, L. Giovan Paoló-val együtt néhány szines mezzotinto arcképet készített.

LASSIA, *Jean Joseph*, Párizsban a XVIII. sz. végén igen jó, L-lel jelzett porcellánokat készített.

LASTMAN, *Pieter*, hollandi festő, * Amsterdam 1583, † u. o. 1633. Cornelis Cornelisz egyik tanítványánál nyerte akadémiai kiképzését, majd Rómába utazott, Elsheimerhez csatlakozott s a romanista irránnyal szemben így maradt nemzetibbnek, festőibbnek műveiben. Az olaszok közül Raffael volt rá leginkább hatással. Bibliai, mithológiai és ókori történeti tárgyú képeket festett gondosan egyensúlyozott, érthető koncepciókkal a jómódú amsterdamiak ízlése szerint, amelyek fel-feltörő akadémikus hatását főleg a fény és árnyék festői váltakozása enyhíti. Fejlődése tetőpontján 1620 körül festette Odysseus és Nausikaa (Augsburg), A szerecsen kamarás megkeresztelése (München) s a Lázár feltámasztása (Hága) című képeit, amelyek Rembrandtra is hatással voltak, akinek egyébként L. egy ideig mestere is volt. — Irodalom: K. *Freise* (Leipzig 1911).

Lányi Dezső

Hobrázi

Révai XX. 537. l.

Henry Bone

Painter

Reign XIX cent.

Lányi Dezső

vod

=

Bálint Aladár:

Az Ernst-Múzeum csoportos kiállítása - Nyugat - 1918. márc. 1.

Lányi Dersö

Játszó gyermekek kútja
a Görög és Attila utca
sarkán, repr.

Jajczay János dr. —
Gyöngyösi Nándor dr:
Budapest szobrai az
utolsó tíz évben.
Képzőművészet
1931. 42. sz.

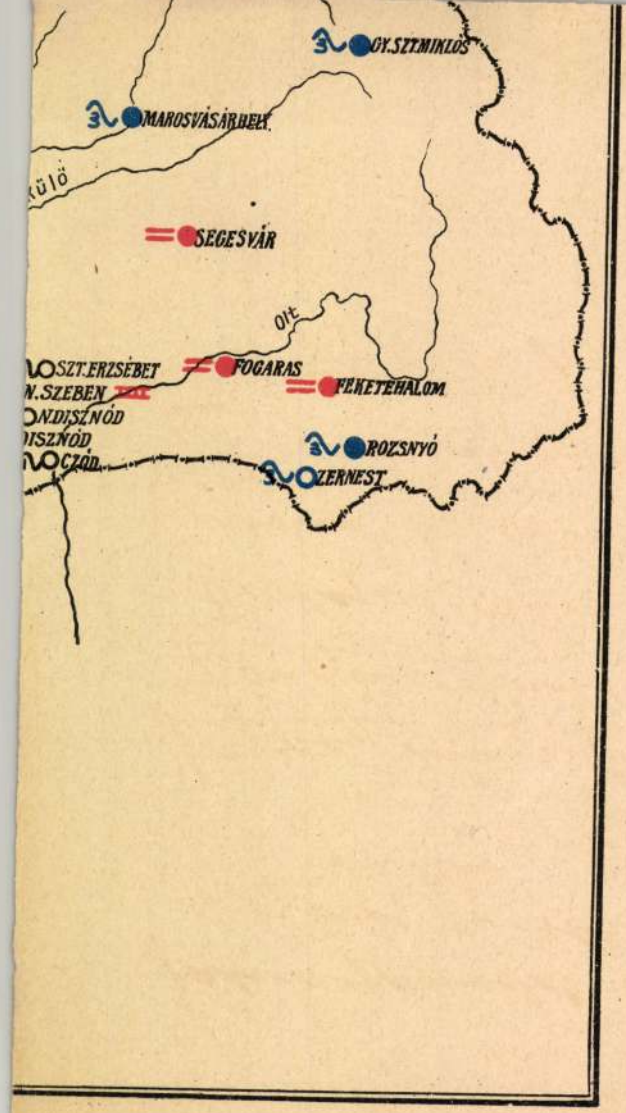
GY.SZTMIKLÓS
MAROSVÁSÁRHELY
külö
SEGESVÁR
Olt
SZT.ERZSÉBET
N.SZEBEN
N.DISZNÓD
ISZNÓD
CZÚD
FOGARAS
FEKETEHALOM
ROZSNYÓ
ZERNEST

Lányi Dezső

nobrász

l:

Lex Magy Társ.

334. b. l.

VIII. I
VII. A
V. B
V. L
II. M
Uj p

Lányi Dezső

źród

Petrovics Elek: Visszapillantás hat év magyar szobrászatára. Budapesti Szemle. 1929. 303 l. (febr.)

Fig. 3.

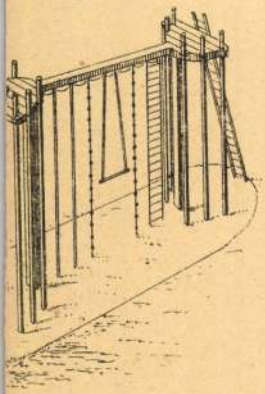

Fig. 4a.

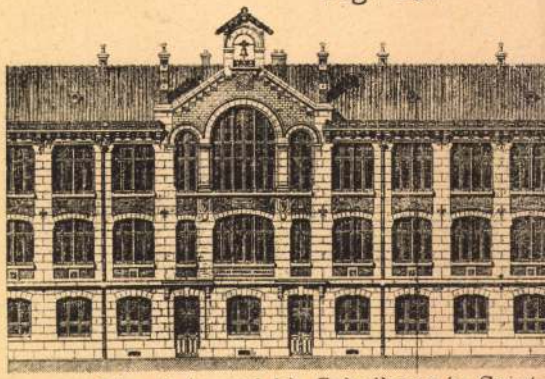

Fig. 4 (a und b). Schulhaus in Saint-

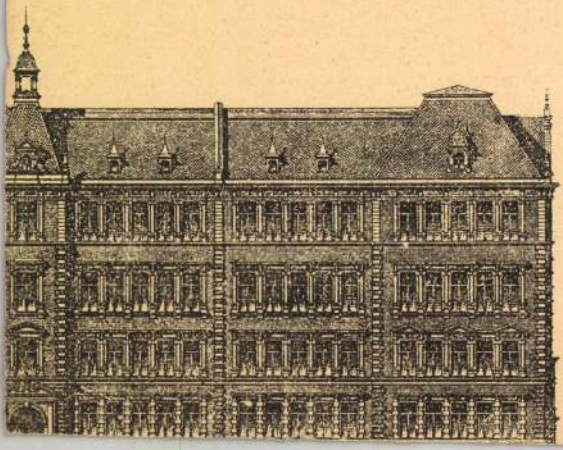

Fig

Knabenabth

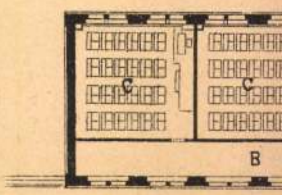

Lányi Dezső

arck. repr.

Lex Magy. Tás

45. tábl.

Neue Folge. I. Band.

Die Stadt Halle und der Saalkreis

bearbeitet von

Gustav Schönermark,
Architekt.

XI. Lieferung. Preis 1,50 Mark.

Halle a. d. S.
Verlag von Otto Hendel.
1886.

Lainz Dezső

Révai XXI. 539. l.

esetleg lásd

Tovább

Lányi Dezső

~~Münchenben élő festő~~

~~Belányi Vilmos~~

~~Münchenben élő festő~~

~~Csabai Ny Géza~~

~~Dobai Székely Andor~~

Lányi Dezső nőbrán

Rigele Alajos " "

kollekciókkal vettek
részt az alábbi kiállitáson

Magyarország 1916
febr. 29. (Pozsonyi
művészek hadikiállitása.)

t elsötételt vissza-
amiket megtekintés-
ar után, felszólítás
ázbak.
8 november 29.

Jaén Zanfás 46

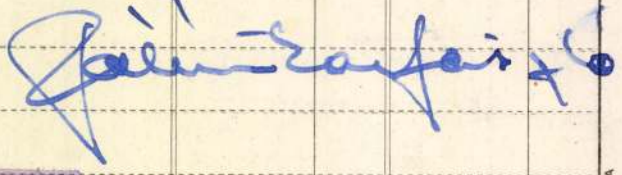

BIZOTTSÁGA
59
szám.
hó n.

37. 6. 5000. 189752 KNER I., GYOMA

Lanyi
Zoltán 1912
l.
Ernst Múzeum aukciói
XXXII. 1218 n

Vallás- és Közokt. minisztérium

VIII. 118.

Lányi Dezső
nobrált
A Reggel
1947. máj. 12
Hollywoodban él.
Egyik lábát leoperálták,
gondosan ápolják.

NB. Régebben hálá-
lának hire volt
Pesten elterjedve-

Lányi Dezső

nobrán

Perállag III/3

559. l.

ász kiadásokról megett a

/

ktatásügyi Minisztérium	1.	40
nisztérium	1.	40
at rádió körp és vissza	1.	40
n és Magyar hiradó	1.	40
p tüzifa szállítás	1.	40
" újra	1.	40
" újra	1.	40
" újra	1.	40
" "	1.	40
	1.	40
	1.	40
l hóz a	1.	40
	1.	40

Tovább

Lányi Dersö

~~Harmos Károly~~

K

~~Báhnó Pál~~

~~Belányi Viktor~~

koll. kiáll.

~~Csabai Illy Géza~~

~~koll. kiáll~~

~~Harmos Károly~~

koll. kiáll

Lányi Dersö

koll. kiáll.

Medvey Lajos festő

Morovek Samu festő

Pironcsák Antal

festő

Rigele Alajos

koll. kiáll.

(Ha kell tovább cédulázni

A porsonyi honvédkerület bevonult
művészeinek a háborn által sujtotak lanfogatására rendezett kiállítása [Porsony, 1916].

10/Pg

Lányi Dezső

Hobrán

Ivod
2

Ki-kicsoda?

482. l.

Lányi Dezső

nobrain

Ujv. Mts L.

523. l.

Lányi Dezső

Kobrai.

55–57 sz.
73–75 sz.
105–109. sz.
172–178. sz.

Ezen Múzeum
kiállításai.
XXX. 12. l.
(1918.)

Lányi Dezső

irod

Takács, Z. v. Ausstellung des Ernst-Museums. Pester Lloyd - 1918, 35.
regeli r.

E Ph Kösl 1919.
291. l.

Kat. K. Sz. János

Csütörtök

25

Kat. Vilmos hv.

Prot. Vilmos

Péntek

26

Kat. János, Pál

Prot. János, Pál

Szombat

27

Kat. László kir.

Prot. László

26. hét

Izr. 7. S. Khukath 5. P

Lanyi Dezsö

nobrait

Esztergomi höst

emlék 1926.

Homor Imre

Esztergom nevezetességei –

Esztergom, 1930. 31. l.

képpel.

Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZAMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono: 185-618

Lányi Dezső

U. 3346

A Németvölgyi utcai elemi iskola és óvoda elé készülő szobrcsoportozatok:

1. A mese.
2. A játék

Fent: művei

Repr.

Az Est. 1933. febr. 4.

A M. KIR. FERENCZ JÓZSEF-TUDOMÁNY
ARCHAEOLOGISCHES INSTITUT D. KÖ
Szeged (Ungarn), Baross Gábor

328

19 38 / 39

Méltóságos

F.hó 5-

szolva van szerencsém
hogy a vezetésem alat
DOLGOZATOK c.folyóira
nyomtatványként póstá
kiútalását, a melléke
bélyegzett számla-nyu

Kérem,

Lányi Dezső

Geboren am 23. Januar 1879 in Baán, absolvierte L. seine künstlerischen Studien in Budapest an der Kunstgewerbeschule, sodann kurze Zeit in Wien an der Akademie der Bildenden Künste und in Paris, Rom, Florenz, München und 1908 in Brüssel bei Van der Stappen. Seit 1904 arbeitet L. in Budapest. Seine Meister waren Lajos Mátrai und Ede Telcs, sowie Verlen und Bartholomé. Studienreisen führten ihn nach Berlin, Venedig, Neapel und viele Städte Italiens, Belgiens und Hollands sowie nach London. Sein Arbeitsgebiet ist Monumental-Plastik, Kleinplastik, Tierstatuetten auch ist er seit 1903 Begründer der modernen farbigen, plastischen Karikatur.

8 nuvol fels.

Ha Pomagyerem 285 l.

8567.

leister des ehrsamen Handwerks deren buer-
in der Koenigl. Frey Stadt Gross-
so részén szemléljük a várost, a ho-
melyre az innenső parton egy szekér
vontatnak négy lóval.

4.2 cm.

04.

409 Lányi Dezső: Jó falat.

424 Horvai János: Síremléktervezet.

409 Lányi Dezső: Jó falat.

424 Horvai János: Síremléktervezet.

384 Lányi Dezső: Amerikai bölény.

56 Pentelei Molnár János: Fehér edények.

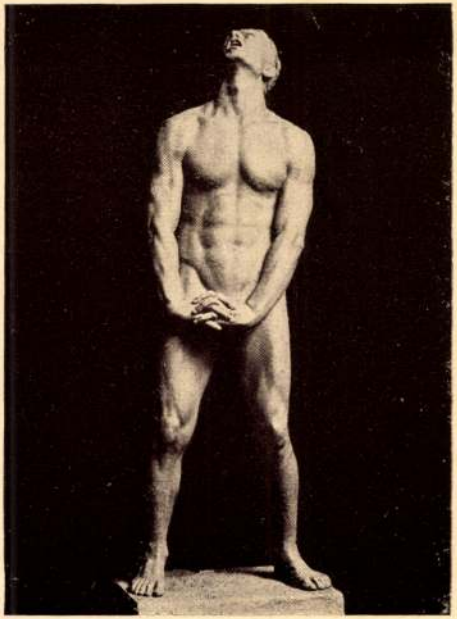

Lányi Dezső: Vád
Lányi Desiderio: Accusa

Somló Sári: Örvény
Somló Sarah: Vortice

1648. *Lányi Dezső:* Bölény.

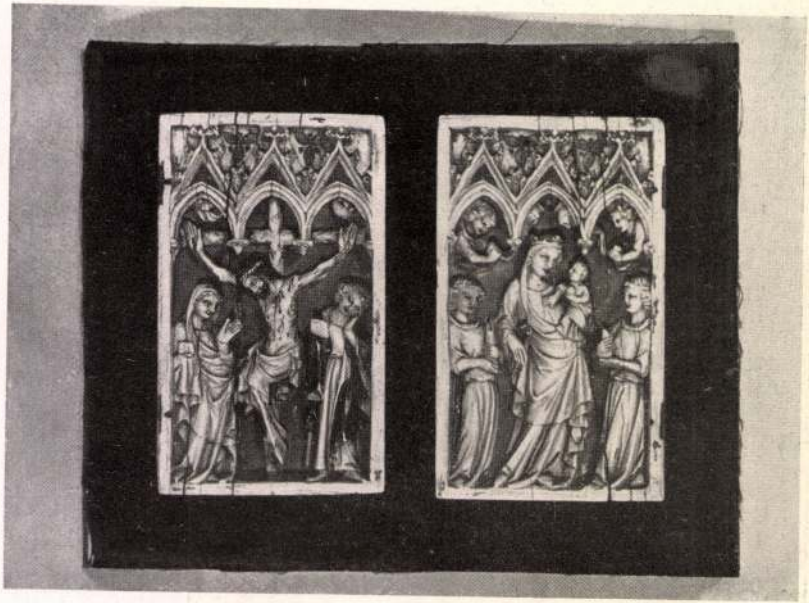

3585.

MDK

Lányi Dezsö, szobrászm.

Szép nöi alakkal, poétikus, sejtelmes szobakut-
jával szerepelt.

A Nemzeti Szalon kiállitásáról Terem -részlet. Kép.

Farkas Zoltán: A Nemzeti Szalon téli kiállitása.
Vas. Ujs. 5o.sz. 57.évf. 1926. dec.11. 1926.1.

MDK

Lányi Dezsö

Szobrai:
Fekvő női akt. Márvány.
Fáradtan hazafelé. Bronz.
Jegesmedve. Márvány.

Ernst-Múzeum kiallitásai.XXX.1918. 10.1.

Darýl Dean

Zoobrel:

Pekvo noí akt. Maryaby.

Zaradkan Masaleie. Prens.

Legesmedve. Maryany.

Ernst-Múzeum Kiadóiratasai. XXX. 1918. 10.I.

M.D.K.

Lányi Bezső

Louise Habán: „A Michigan-tó partján – a városligeti tóra gondol Lányi Pipi" c. interjujában elmonaja, hogy a művészt felkereste Chicagoban az „Esquire" nerkentőséjében levő műtermében. Fényképfelvétel mutatja be a művészt szobrai között s egy másik kép Tony Palazzo karikatúráját hozza a művészről.

Szinházi Élet Bp. 1937. juni 13-19. XXVII. évf. 25. sz. 38-39. lap.

MDK

Lányi Dezső, szobrászm.

Pest-Budának a szobrai 19.sz. közepéig le számitva az épitészet szobrászati tartezékeit_- vallásos jellegüek.

Játszó gyermekek kútja. Repr. 15o.l.
Görög- és Attila ucca sarkán.

Jajczay János dr., és Gyöngyösi Nándor dr.:
Budapest szobrai az utolsó tiz évben.
Képzőművészet.1931 . 42.sz. 149- 15o.l.

MDK

Lányi Dezső

Játszó gyermekek kútja c. művének reprodukciója.

Képzőművészet, 1931. 42.sz. 150.lap

MDK

Lányi Dezső

Szobrai:
Agai Adolf arcképe. Marvany.
Ujházi Ede. "
Egy elesett huszarzaszlós. Marvany. Mgt.

Ernst-Múzeum kiallitasai.XXX.1918. 9.1.

Kunst-Museum Winterthur. XXX. 1918. 2.1.

Ein elegant ausgestattes. Weinalbum. Mgl.

Ölmalerei.

Adolf Stäheli. Winterthur.

Inhalt:

Inhalt dasselbe

MDK

Lányi Dezső

Zimmermann Á.dr.: A lovas-szobrok lovai. Adatok a ló plasztikus ábrázolásához. Különlenyomat a Szent György c. folyóiratból. Bp. 1928. 55.l.

Lányi Dezső

Bajón született 1879-ben, Budapesten, Bécsben, Párizsban és Brüsszelben tanult. Életképszerű csoportjai, portrészobrai és szoborkarikaturái a legismertebbek.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955 401.

MDK

Lányi Dezső

Kőhordó ember, br.

Százezer pengőt kaptak müvészeink. Ujság 1928. máj. 27.

MDK

Lányi Dezső

Nehéz munka után cimű szobormüvének repr.

KMT 1910/11. téli kiáll.

MDK

Lányi Dezső

Caroleza M. úrnő képmása. Szobormű. Mgt.

KMT 1916.tav.kiáll. 33.lap

MDK

Lányi Dezső

Kőhordó. Bronz. Lányi Dezső műve. Repr.

Női akt. Lányi Dezső műve. Repr.

Művészet, 1912. 309.lap

MDK

Lányi Dezsõ

Kõbörzsök. Brenc. Lányi Dezsõ mûve. Repr.

Mûtárgyak. Lányi Dezsõ mûve. Repr.

Művészet, 1912. XII.1.sz

MDK

Lányi Dezső

Álom. Márvány. Lányi Dezső műve. Repr.

Művészet, 1912. 311.lap

Henri Desse

Alom. Mirvany. Henri Desse. mûve. Repr.

Mûvészet. 1912. 3[illegible].lap

MDK

Lányi Dezső

Hettyei Aranka arcképe c.szobormüve.Repr.

Ernst Múzeum kiállitásai.C VI. /1929./
Munkácsy-céh kiáll.

MDK

Lányi Dezső

Fedák Sári és Ujházy portréjának elkészitésével bizzák meg.
Zsákhordója és követvivő aktja az akkori Műcsarnok kiállitásain szerepeltek s reprezentálták először a nyilvánosság előtt Lányi művészetét.

Iván Ede: Lányi Dezső

Művészet, 1912. 302-311. lap

M.D.K.

Lányi Dezső szöbrászmüvész

Az Érdy Zsigmond által tervezett épülettömb Sándor-téri bérpalota kapujától jobbra és balra egy-egy ülő Minerva szobor alkotója, amelyek annak idején nagy feltünést keltettek.-irja a cikk.

Szinházi Élet. Bp. 1928. okt. 14-20. XVIII. évf. 42. sz. 101-102. lap.

MDK

Lányi Dezső

Fiumében szénügynök. Triesztben egy kereskedelmi hajón fapajzsokat farag. Velencéből Muránoba kerül, hol egy mozaikgyárba dolgozik. Aztán Rómába megy, ahonnan nehezen tud hazakerülni.
Itthon egy-két kisebb megrendelést kap. Megcsinálja akkoriban, sok kedves humort provokáló karikaturáit, amelyek hamar népszerűvé válnak.

Iván Ede: Lányi Dezső.
Művészet, 1912. 302-311.lap

MDK

Lányi Dezső

Csókássy 22.l.

MDK

Lányi Dezső

Zilahy Lajos, r epr.

Rónay K.:"Derü a müvészetben" kiáll. a Mücsarnokban.
Képes Krónika 1939. ápr. 16. 63-64.l.

Lányi Dezső MDK

Ébredés, gipsz

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Lányi Dezső MDK

Nehéz munka után, szobor

Műcsarnok 1910/11. téli kiállitás

Lányi Dezső MDK

Boxoló, gipsz

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

MDK

Lányi Dezső, szobrászm.

1003.	Bölény.	Bronz, márványtalapzaton.
1004.	Mecklenburgi ló.	" " "
1005.	Lóitatás.	Bronz.
1006.	A szüret.	Bronz.
1007.	A halászat.	Bronz.
1008.	Öregasszony. Tanulmányfej.	Márvány.

Árverési Csarnok aukció katalógus. /3. sz./
1933. okt. 43.1.

Lányi Dezső

MDK

Zsákhordó, márvány

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállítás

Lányi Dezső MDK

Györgyike,

A gulya birája, bronz

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

Lányi Dezső MDK

Nehéz után,

Műcsarnok 1910/11. téli kiállitás

MDK

Lányi Dezső

Györgyike. Portraitszobormű.Mgt.

Nehéz munka utan. Szobormű.

Képzőm.Társ. 1910/11. téli kiall.kat. 43.l.

Lányi Dezső MDK

Anyám, szobormü

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Lányi Dezső MDK

A mester portraitja, szobormü

Fáradtan hazafelé

Nagy Endre portraitja,

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Lányi Dezső MDK

Nehéz munka után, repr.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállitás

Lányi Dezső MDK

Leda, szobormü

Miesarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Lányi Dezső MDK

Épitőmunkás vázlata

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

Lányi Dezső MDK

Anyám képmása

Műcsarnok 1910/11. téli kiállitás

MDK

Lányi Dezső

pályamunkáját dicsérő elismeréssel tüntették ki

Eldőlt a müszaki emlékmü-pályázat. Pesti Napló 1933. dec. 12.

MDK

Lányi Dezső

Baánban született.Pozsonyba a keresk.isk.kerül. Ott mint kőműves is próbálkozik rövid ideig. Pesten az ipariskolán a faipari szakra kerül. Aztán az iparművészeti iskola szobrászati osztályára, hol Mátrai tanár első mestere.Bécsbe kerül, hol nappal mindenféle munkát vállal,hogy megélhessen, este szorgalmasan eljár a bécsi művészi akadémiára.

Iván Ede: Lányi Dezső.
Művészet, 1912. 302-311.lap

MDK

Lányi Dezső

Bánban született. Pozsonyba a keresk. isk. kerül.
Ott mint kömüves is próbálkozik rövid ideig.
Besten az ipariskolán a faipari szakra kerül.
Aztán az iparmüvészeti iskola szobrászati osztályára, hol Mátrai tanár első mestere. Bécsbe kerül, hol nappal mindenféle munkát vállal, hogy megélhessen, este szorgalmasan eljár a bécsi müvészi akadémiára.
Iván Ede: Lányi Dezső.
Müvészet, 1912. 302-311. lap

MDK

Lányi Dezső

Megbizást kap egy friz elkészitésére a zsolnai ipartestülettől. A munka allegóriáját csinálja me meg ebben a kompozicióban.
Egyik aktját a Szépművészeti Muzeum veszi meg, egy másikat: anya a gyermekével, a székesfőváros vásárolja meg.

Iván Ede: Lányi Dezső.

Művészet, 1912. 302-311.lap.

Lányi Dezső

Megbízást kap egy friz elkészítésére a zsolnai ipartestület ól. A munka allegóriajat csinálja meg ebben a kompozicióban.
Egyik aktját a Szépművészeti Muzeum veszi meg, egy másikat: anya a gyermekével, a székesfóvaros vásárolja meg.

Iván Ede: Lányi Dezső.

Művészet, 1912. 302-311.lap.

Lányi Dezsö, szobrászm.

1o5.	Amerikai bölény.	Bronz.
1o6.	Leopárd.	"
1o7.	Köhordó.	"
1o8.	Nehéz uton.	"
1o9.	Itatás.	"

Ernst Museum kiállításai. XXX. 1918. 12.l.

Lányi Dezső

Szoborkarikaturáit igen szigoruan birálja Tövis: "Csoportkiállitás az Ernst Muzeumban" c. kritikájában. Ágairól és Szurmay ról készitett portréit viszont igen nagyra értékeli, amelyek "beszédesen bizonyitják" a müvész kiváló tehetségét.

A HÉT, Bp. 1918. febr. 17.
XXIX. évf. 7. sz. 1o6-1o7. lap.

Lányi Jenő

Épitőmunkás, 1930 után

Az épitőmunkások szakszervezetének székháza előtt emblematikus szerepe van a kezében téglát tartó munkásnak.

Aradi Nóra: A szicialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina Kiadó 1974 235.o.

72

M.D.K.

Lányi Dezső

Szoborkarikaturája Windsor hercegéről.
Repr.

Szinházi Élet. Bp. ~~1937~~ 1936 dec. 27.-1937. jan. 2./1. sz. 6. lap
XXVII. évf./

MDK

Lányi Dezső

Gyermekcsoport

Képzőművészet II. évf. 15. sz.

MDK

Lányi Dezső

Két kiállitás. Mai kisplasztika és szoborportré.
Pesti Napló 1935. jan. 20. 13.l.

MDK

Lányi Dezső

Vád, repr.

Évk. KMT. 1928. 94.1.

Lányi Dezső MDK

Altató dal, márvány

Rassay Károly, márvány

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállítás

Lányi Dezső MDK

Szüret, kutcsoport

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállítás

Lányi Dezső MDK

Dietl Hubertné arcmása, márvány

Mücsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

Lányi Dezső MDK

Amorettek, kutcsoport

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Lányi Dezső

MDK

Dietl Fedor

Mücsarnok 1929/30 téli kiállitás

MDK

Lányi Dezső

Iván Ede: A Művészház uj palotája. Szabad Művészet 1912. nov. I. évf. 1. sz. 4.l.

MDK

Lányi J. Dezső

Györgyike

Képzőm. Társ. 1908/9.téli kiáll.kat. 45.l.

Lányi J. Dezső

MDK

Kőhordó, bronz

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetközi kiáll.

Lányi J. Dezső MDK

Férfi akt karddal, szobormü

Mücsarnok 1907. tavaszi kiáll.

Lányi J. Dezső MDK

Portraittanulmány, szobormű

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

Lányi Dezső

A szobrászok közül a legkomolyabb művészeket sorolja fel Fóthy János: "A Műcsarnok téli tárlata" c. kritikájában, melyet a Művészet c. rovat hoz a lapban:
Orbán Antal, Lányi Dezső és Pongrácz D. Szigfried.

A HÉT, Bp. 192o. dec. 15.
XXXI. évf. 37. sz. 574. lap.

MDK

Lányi Dezső szobrász

Boross M:

Nagy. művészek nyilatkozatai... Esti Kurir,
1928. dec. 25. 2o 1.

MDK

Lányi Dezső

Könyvtartó, bronz

Árverési Közlöny. 1938. 4.sz. 4o 1.

Lányi Dezső

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

Est 1930. III. 15.

MDK

Lányi Dezső /?/

Kötő nő, egyold.bronzplakett

Árverési Közlöny, 1940. 3.rk.sz. 45 .l.

Lányi Dezső szobrász
D.urasszony képmása.Márvány.
Fáradtan hazafelé.Bronz
Képkiállitás Nyitrán, 1916

jegyzékre nem emlékszem, valószi-
nűleg a hivatalomban van s csu-
pán akkor tudom majd előad-
ni, ha a hivatalomba bemegyek.
Tisztelettelje s véleményem szerint
ezt a jegyzéket most nem kellene
kiadni, mert nem tudhatjuk,
hogy mülyen lesz a jövő Magyar-

Lányi Dezső szobrászmüvész
Scaricatore
Ritorno dal lavoro
Buon boccone
Esposizione Interna ionale d Arte
Velence, 1926.

Rényi 17—18. l. (Lorenzetto.) — Mászlaghy II., 99. szám. (Pietro Laureati.) — Van Marle IX., 1927., 132. l. (Lorenzo Monaco pesti képének egykorú másolata.)

SIENAI FESTŐ, XV. század

Szent Jeromos

Fa, tempera, 21·5×11·5 cm.

SIENAI FESTŐ, XV. század

Zászlóátadás

Fa, tempera, 26×36 cm.
Firenzéből. A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjteményből.
Dantenak átadják Siena zászlaját?
Ramboux, 111. szám. (Masolino.) — Ipolyi Arnold képgyüjteménye. Új Magyar Sion, II., 1871., 370. l. (Masolino.) — Vaisz Ignác: Masolino olasz képíró művei. Bp. 1883., 6. l. — Ipolyi. Biharvármegye, 48. szám. (Jelenet Dante isteni színjátékából.) — Benesch Belved, 70. l. (Benozzo köre.)

SIENAI FESTŐ, XV. század

II. Sixtus pápa találkozása Szent Lőrinccel

Fa, tempera, 29·5×14·5 cm.
A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjteményből.

SIENAI FESTŐ, XV. század

Sienai Szent Katalin

MDK

Lányi Dezső

Zsuzsanna, márv.

Tavasz, márv.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Lányi Dezső

Álom, márv.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

Lányi Dezső

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. H. 1930. III. 15.

Lányi Desső

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

ÉK 1930. III. 15.

Lányi Dezső

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

dr. 1930. III. 15.

Lányi Dezső szobrász

Műveiről a nagy magyar kiállításon neve szerepelt.

EK. 932.II.21.

MDK

Lányi Dezső

Anya, márv.

Könyvtámasztó, márv.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Lányi Dezső

Könyvtámasztó, márv.

Kőhordó, br.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Lányi Dezső

Vád, gipsz

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

Lányi Kossó

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

8 órai Újság 1931. II. 22.

MDK

Lányi Dezső

Gyermekek, kutcsoport, márv.

Gondolatokba mélyedve, márv.
Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

Lányi Dezső,

szobrász

Fadrusz Jánosnak segédkezett a Mária Terézia-szobor modell megmintázásánál. Fadrusz a régi Nicolettikáréház asztalán veletette először papírra.

Magyarság, 1928. sept. 16.

MDK

Lányi Dezső

Kődobó, br.

Zsákhordó, márv.

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

Lámpi Dezső

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

Nk 1931. II. 24.

Lányi Dezső

Szobormüve a Munkácsy-Céh kiállitásán.

N.U.932.IV.8.

Henry Deese

Seaborne Ve Munkacsy-Oth Kiallitasan.

P.U.932.IV.8.

Lámpi Dezső

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki ki-
állításán.

Est 1931. II. 22.

Lányi Dezső

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

BH. 1931. II. 22.

Lányi Dezső

szerepelt a művészcsoportok műsoros kiállításán.

EK 1931. II. 24.

Lángi Dezső

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki ki-
állításán.

M. H. 1931. II. 22.

Lányi Dezső

Szerepelt a művészcsoportok műsorainak ki-
állításán.

P.H. 1931. II. 22.

Lányi Derső, sobrán

dolgai kiemelkednek még a jó aukciók sinconalából is.

Az Árv. Csarn. aukciójának meglepetései

N. U. 931. X. 11.

Lányi Desső

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

Újság 1931. II. 21.

Lányi Dezső

Alkotását nyereménytárgynak vásárolták meg,
a Munkácsy Céh sorsjátékkal egybekötött kiállí-
tásán.

P.H.932.IV.14.

Larry Dessa

Lányi Dezső

Kiadit

N.V. 1935. I. 20.

Lányi Dezsó

"Imádkozó" c. szobormüve a Munkácsy-Céh kiállitásán az Ernst-Múzeumban.

M.H.932.IV.3.

Адрес

"Имедлоса" с. столовые и винодельческий
комбинат от Ватат-Ц'хакая.

Н.Н. 035. IV.3.

Lányi Dezső

Szerepelt a Munkácsy-Céh kiállitásán az Ernst Múzeumban.

Pesti Napló, 932. IV. 3.

Library Desk

Lányi Dezső

Tervével részt vett a Lechner-szoborpályázaton.

E.K. 930. IV. 11.

Lányi Dezső MDK

Márkus László

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Lányi Dezső MDK

Frici, gipsz

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Lángi Dezső

Szerepelt a „Dezső a művészetben" c. kiállítás.

NM. 1939. III. 22.

Lányi Dezső

Tervével résztvett a Lechner-szoborpályázaton.

P.H.930.IV.11.

Lányi Dezső MDK

Férfiarcmás, márvány

Mücsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Lányi Dezső MDK

A bajnok, gipsz

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Lányi Dezső

Szerepelt a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

PH 1930. III. 15.

MDK

Lányi Dezső

Ropalotafela 18-20 l.

Lányi Dezső

Szerepelt a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

Nh 1930. III. 15.

Lányi Dezső

szobrász

Munkácsy-céh kiállitáss - Ernst Muzeumban - szoborral szerepel.

Az Est.
1933.III.19.

M.D.K.

Lányi Dezső, szobrász

„Coopond" c. műve, a művész ház új helyiségeiben megnyílt kiállítás „jobb darabjai köre tartozik.

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 374. old.

/a cikk megj.: „Világ", 1913. jan. 23./

Lányi Dezső
Léda, bronz

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Müvészeti kiállitás. 1914. 7 l.

t oldalán kőkorláttal. 1702-ben I.Lipót
di apátot azzal nevezi ki Pásztóra,
pitse. Valamit csákugyan épithettek,
Fülöp apát azt állitja, hogy a wellech-
át legkorábban 1702-ben/ 4 rendtagnak
et a Rákóczi-féle zavarok idején /vagyis
vniuk, sőt el is pusztult. 1715-ben a
ló átalakitása valóban megkezdődik.
yzó ez év február 21.-én felméri a
ssége 25 1/2 láb /8 m 6 cm/, hossza
m és 13.9 m./ Az emeleten lehet csi-
l egy rész ledöntésével egy szobát
zot majd megcsinálja a kőmüves - irja
tt Egerből kell hozatni. Az épitő ugy
em adnak hozzá semmit, igy lesz benn
a s a felső rész kivételével marad a
rt-t kér, az ács 100 frt-t 12 kila

Lányi Dezső

K. Illit

PH. 1932. IV. 3.

Lányi J.Dezsö, szobrászm. MDK

329. Anya. Szobormü.

Képzüm.Társ. 1908/9 téli kiáll. Kat.

Lányi J. Dezső MDK

Vanderstappen belga szobrászmüvész felesége

Mücsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Lányi J. Dezső MDK

Női akt, szobormü

Mücsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Lányi Dezső

szobrász

Munkácsy-cím kiállítása - Ernst Múzeumban - szoborrá szerepel. „Kis faunok" c. kedves csoportja.

Pesti Hirlap
1933.III.19.

Lányi Dezső

szobrász

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - szoborral szerepel.

8 órai Ujság
1933.III.19.

Lányi J. Dezső

MDK

Anya,

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Lányi Dezső szobrász
Ujházy mester:Márvány.
Hegedüs Gyula. Gipsz
Női akt.Márvány.
Képkiállitás Nyitrán, 1916

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
70 /1919 szám
Érk.: 919 év máj. 1 8 n.

I, NAPHEGY-UTCA 21.

A Müemlérek Or

Elnöriégéner

Vonatkozással d

borátumának legutoli

szerencién jelenteni, h

rülöter ingó müemlére

Lányi Dezső szobrász
Leopárd.Bronz
Bölény.Bronz
Léda.Bronz
Gyöngyike.Márvány.
Nehéz munka után.Bronz
Képkiállitás Nyitrán, 1916

gyitor a Bizottságnak
, ha az ülés idő-
rán körölni méltóz-

Czaró Rémi

Lányi Dezső

Független Kritika képzőművészeti kiállitása -
Lipótvárosi Társaskörben - munkájával vesz részt.

Nemzeti Ujság
1935.XII.20.

Lányi Dezső

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban változatos és összetett szoborkollekciója és szobor-tanulmánya szerepelt.

MTI. 929. X. 20.

Lányi Dezső

szobrász

Klebelsberg emlékkiállitás - Nicsarnokban - szoborral szerepel.
Ujházi Ede arcmása.

Pesti Hirlap
1933.II.12.

Lányi Dezső

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

NM. 929. X. 20.

Lányi Dessö

Művével szerepel a Műcsarnok Téli Tárlatán.

N. ü. 929. XII. 22.
P. H. 929. XII. 24.

Lányi Dezső

Szerepelt a Műcsarnok Tavasi tárlatán.

PH 1927. IV. 2.

Lányi Dezső

Műve szerepel az Ármeiési Csarnok Krausz Simon antcióján.

N. ü. 929. x. 30.

P. H. 929. x. 27.

P. N. 929. x. 27.

Mme Marcel de Rivière
Manoir Verne Simon
Milly s/Aa

MDK

Lányi Dezső — kitüntető elismerés és öntési költségek

Vád

Kézdi Kovács László: A Műcsarnok kiállításai. Évk. KMT. 1928, 60 l.

Lányi Dezső
Br. Szurmay képmása, márvány

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 11 l.

t.

ás nélkül octáv nagyságig ..... P. 0·80
" qvart " ..... P. 1·—
" folió " ..... P. 1·40
al octáv " ..... P. 1·10
qvart " ..... P. 1·30
folió " ..... P. 1·70
fakra verve cimnyomásal
octáv nagyságig .... P. 1·40
qvart " ..... P. 1·70
folió P. 2·10
aranyi nyomásal

Lányi Dezső

festőművész

Karácsonyi kiállitás a Független Kritikának rendezésében - a Lipótvárosi Társaskörben - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.XII.22.

Lányi Dezső

A megalakult Magyar Képzőművészek Országos Szövetségének elnöki tanács tagja.

PH. 932-V.24.

Lányi Dezső
Józsika, márvány

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 13 1.

Visegrádi vár, vezet

Ebből, Dr Lux Ka

Wodianer F. és fiai intézet na

(: 2000 példány nak kell beérkezni :) Dr Lux Ka

1932 VI/2

(: 35 db Klise is :) = 1932 junn

1932 VI/28 Dr Lux

1932 VI/28

Lányi Dezső

szobrász

Postatakarékpénztár aukciója - árverési csarnokban .
szoborral vesz részt.

Nemzeti Ujság
1930.VI.7.

Lányi Dezső

Műcsarnok Tavaszi Tárlatán "Szüret" c. kukszoporjával és két portréjával szerepelt.

NU-930. III. 15.

Làngi

Munkàcsy-cèh II. kiàllìtàsàn az Ernst Muzeumban szerepelt.

Mo. 929. X. 20.

Lányi Dezső szobrász

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Muzeumban szerepelt, köztük van Hettyei Aranka művészi portraitja.

PH.929.X.20.

Lányi Dezső

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

BH. 929. X. 20.

Lángi szobrai

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

Az Est 929. X. 20.

Lányi Desső
kabr.

Kiállít a Műcsarnak tavasi kiállításán, említve márványból faragott férfi arcmása.

Az Est, 1926. V. 16.

Lányi Dezső

Kiállít a Benczúr Társaság Szeresfehérvá-
ron rendezett első vidéri kiállításán.

M. 1926. II. J. (Magyarság)

Lányi Dezső

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiáll.-án.

E.K.932.IV.3.

Library Deposit

MDK

Lányi Dezső

Márkus László.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936. maj-jun. 13.1.

MDK

Lányi Dezső

Frici.Gipsz.Magántulajdon.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.maj-jun. 17.1.

MDK

Lányi Dezső

"Amerikai bölény" c.szobor repr.

KMT 1912/13 téli kiáll.

M.D.K.

Lányi Dezső szobrászmüvész

Karikatura szobrok müvészekről: Strausz Oszkár, Szász Zoltán, Gyárfás Dezső, Beöthy László, Huszár Károly, Faragó Géza és Hermann Lipót.

Fényképrepr.

Szinházi Élet. Bp. 192o. febr. 1-7. IX. évf. 5. sz. 27. l.

M.D.K.

Lányi Dersö, szobrász

műve a Széchényi-fürdő főkupolájának külső négy sarkán álló triton-kompozíciók egyike.

Építőipar - Építőművészet, Bp.1915.39.évf. 6.sz.
32.o

MDK

Lányi Dezső
műve:

A bajnok. Gipsz.

Az Orsz. Magy. Képzőm. Társ. jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936. máj-jun. 15.1.

Lányi Dezső

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiáll.-án, az Ernst-Múzeumban.

P.H.932.IV.3.

Lamy Deged

Lányi Dezső szobrász

Tanulmányfej

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa.1934

MDK

Lányi Dezső

Két levél. Képzőművészet 1930. 30.sz.
111.l.

MDK

Lányi Dezső

Ébredés, br.

Müvészet 1917. 9o.l.

Lányi Dezső szobrász

Vád

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

MDK

Lányi Dezsö, szobrászm.

jó állatszobrász.

Skanska Dagbladet.Malmö. dec.12.sz.

A stockholmi magy.képzöm.kiáll. /1928/ a svéd sajtóban.-MIP 1929 3.sz. 180.l.

M.D.K.

Lányi Dezső szobrász

A Százados-uti müvésztelep lakója. A riport csak annyi közöl, hogy pillanatnyilag a Balaton mellett nyaral, munkájáról nem ir.

Lippay Gyula: Krumpli, virág és szobortermelés a Százados uton. c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. aug. 28.-szept.3-
X. évf. 35. sz. 11. lap.

MDK

Lányi Dezső

szobrászati szakbizottság tagja lett

Az Orsz.M.Képzőm.Társ.választmánya... Épitő Ipar Épitő Művészet 1916.máj.7.

116.1.

M.D.K.

Lányi Dezső

Hettyey Aranka arcmásának repr.-ját közli a lap a Műcsarnok tavaszi tárlatáról.

Szinházi Élet. Bp. 1927. ápr. 16-23.
XVII. évf. 16. sz. 41. lap.

MDK

Lányi Dezső

A Műcsarnok háborus kiállításán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállítás.

Művészet, 1914. 451-452.l.

Lányi Dezső szobrász

Mr.Block./London/

Jubileumi kiállitás tárgymutatója.Millenarnak 1931.

MDK

Lányi Dezső szobr.

Müterem hirek. Képzőművészet, 1927, 3.sz. 31. l.

MDK

Lányi Dezső festőm.

"A tárlap legjobb képe" pályázat. Képzőművészet, 1928. 15. sz. 257-58. l.

MDK

Lányi Dezső

Léda. Szobormű.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiáll. 55.1.

Lányi Dezső MDK

Békeffy László

Csók István

Lushny

Paulini Béla

Műcsarnok 1939 Derü a művészetben

Lányi Dezső

MDK

Karlovszky Bertalan

Márkus László

Róna József

Szüle Péter

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben

Lányi Dezső

MDK

gr. Andrássy Gyula

Kövér Gyula

Herman Lipót

Fényes Adolf
Pásztor János

Micsarnok 1939 Derü a művészetben

Lányi Dezső szobrász

Marika

Jubileumi kiállitás tárgymutatójához.1934.

Lányi Rezső

MDK

Danaida

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Lányi Dezső

MDK

Heltai Jenő

Faragó Géza

Zádor István

Gerevich Tibor

Mücsarnok 1939 Dorú a művészetben

Lányi Dezső MDK

Rippl-Rónai József

Zilahy Lajos

gr. Bethlen István

Karinthy Frigyes

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben

LUCK

MDK

Lányi Dezső, szobrászm.

biztos formaérzékkel bir az állatszobrászatban.

Svenska Morgonbladet okt.16.-i száma.

A stockholmi magy.képzőm.kiáll/1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929 3.sz. 177.l.

MDK

Lányi Dezső

Hegedüs Gyula képmása. Szobormű.

Képzőm. Társ. 1910/II. téli kiáll. 40. l.

MDK

Lányi Dezsö, szobrászm.

A Svenska Morgonbladet okt. 5. sz. kiemeli öt a magy. szobrászmüvészek közül.

A stockholmi magy.képzöm.kiáll./1928/ a svéd sajtóban.-MIP 1929.3.sz. 176.l.

Lányi Dezső

MDK

Megrekedt ágyu, fayence

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Lányi Dezső

* Mücsarnok 1927 – es
tavasri tárlatán szerepelt.

M. 1927. IV. ?

Lányi Dezső MDK

Elesett hidászok emléke, gipsz

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Lányi Dezső

Római nemzetk. kiáll. kat. 1911. 219-222 l.

Lányi Dezső MDK

Ujházi Ede, márvány

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

Lányi Dezső MDK

Női akt, /szobakut/, márvány

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

M.D.K.

Lányi Dezső

A müvész fényképét közli a lap egyik szobrával, amely Eckensberger tüzérezredes emlékművének egyik alakja.

Szinházi Élet. Bp. 1926. febr.28-márc.6. XVI. évf. 9. sz. 30. lap.

Lányi Dezső

MDK

Kőhordó, bronz

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Lányi Dezső

MDK

Fürdő után, márvány

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Lányi Dezső

Vágy, gipsz

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

Lányi Dezső

"Vád" c. műve

a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállításán.

Pesti Hirlap, 934.XII.13.

Lányi Dezső MDK

Makabeus, bronz

Hettyey Aranka arcmása, gipsz

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitáa

Lényi Dezső

Makabeus, Drama

Uetlycy Arenka aromása, Elpea

MDK

Lányi Dezső

Amerikai bölény /Bizon/.

KMT. 1912/13. téli kiáll. kat. 62.l.

Lányi Dezső

Bronz portréja, a Magy.Képzőm.Egyesületének negyvenéves jub.kiáll.-án.

N.U.934.XII.12.

Lányi Dezső

— Lányi Dezső, a jeles szobrászművész értesitette dr. Kaposváry György kaposvári polgármestert, hogy elkészült a város nagy szülötte, Rippl-Rónai József, a világhires festőművész szobrának modelljével. Felkérte a polgármestert, hogy a szoborbizottság tagjai tekintsék meg a modellt, amelyet, ha alkalmasnak találják, rövidesen bronzba öntenek ugy, hogy még az őszi hónapokban le is leplezhetik Rippl-Rónai kaposvári emlékművét.

N. U. - 936 VII. 23

UM 1936. VII. 23.

Lányi Dezső

A műnaki emlékmű-pályázatra beküldött terve dicsérő elismerésben részesült.

Bp. 1933. XII. 12.

M.D.K.

Lányi Dezső

Dietl Hubertné-ról készitett szoborportréjának repr.-ját bemutatja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1931. márc. 8-14. XXI. évf. 11.sz. 74. lap.

M.D.K.

Lányi Dezső szobrász

Elkészitette Erzsébet királynő szobrát, amelynek modellje Hettyey Aranka a Nemzeti Szinház tagja volt.
Fényképrepr. a szoborról.

Az előkelő modell c. közl.
Szinházi Élet. Bp. 1917. juni 3-10. VI. évf. 23. sz. 13. l.

MDK

Lányi Dezső

Hettyei Aranka arcképe c.szobormüve.Repr.

Munkácsy-céh II.repr.kiáll. 1929./Ernst Muzeum/

Lányi Dezső MDK

Caroleza M. urnő képmása, szobor

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

MDK

Lányi Dezső

Művészet 1915. 276.l.

Lányi Dezső szobrász.

Népszava XXXVIII.1910 márc.
18.

65 sz. 4 lap.
A munka szobra.

Müpártolás.

Magyar Müvészet 1925. 200-206.o.
Dömötör István: A müpártoló Budapest.

Körplasztika. Endrész-mellszobor,
Lányi

Képes Pesti Hírlap. 1932. máj. 25.2

Endrész György mellszobrát...

Lángi Dezső
mohán
8 órai ugrás
1925 ám. 5. 9. l.

Lányi Dezső

1.

Intérieur

1913. 22-24. II

13. l.

Budapest, 1948. november 12.

Bizottsága

Budapest.

ux ~~240.-~~ ~~220~~

~~240.-~~ 220 —

~~240.-~~

MDK

Lányi Dezső

Sajtóvélemények a velencei magyar kiállitásról.
Magyar Müvészet 1926. 7. sz. 415.l.

Lányi Dezső

MDK

br. Szurmay képmása, márvány

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Lányi Dezső MDK

Józsika, márvány

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Lányi Dezső MDK

Jó falat, repr.

Magyarnok 1916-17 téli tárlat

Lányi Dezső MDK

dr. Ágai Adolf iró, gipsz

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

M.D.K.

Lányi Dezső szobrász

Műve a MNG uj szerzeményei között

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A MNG az 1959-es évben 200.l.
A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp.1961.

MDK

Lányi Dezső

Jó falat.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI. A Munkácsy-céh
II.Reprezentativ Kiáll.Bpest.1929.Okt.hó
Kat. 17.1.

Lányi Dezső

MDK

Jó falat. márvány és bronz

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

MDK

Lányi Dezső

Hegedűs Gyula képmása. Szobormű.

KMT 1910/11. téli kiáll. 40.l.

MDK

Lányi Dezső

A Fészek Klub jelmezbáljára elkészitette Hóman Bálint karikatura-szobrát,amely bólogatva köszöntötte az érkezőket.

A Fészek...

Pesti Napló 1936 febr.23.18 l.

MDK

Lányi Dezső

Vád. Gipsz.

Műcsarnok, 1925/26. okt.kiáll. 13.1.

Henryl Deese

Vsd. Gipsz.

Moszkva, 1925/26. okt. hó 13-i.

MDK

Lányi Dezső

Gyermekek. Kutcsoport.	Márvány.
Gondolatokba mélyedve.	"
Zsuzsanna.	"
Tavasz.	"
Kődobó.	Bronz.
Zsákhordó.	Márvány.

Műcsarnok, 1925/26. okt.kiáll. 16.lap

Lényi Dezső

Gyermekek. Autosoport. "Arvaly.
Gondolatokba mélyedve. "
Zuzsanna. "
Tavasz. "
Kódoló. Bronz.
Zsákbordó. Arvaly.

Műcsarnok, 1925/26. okt.Kiáll. Ic.lap

MDK

Lányi Dezső

Kődobó férfi. Bronz.
Bölény, "
A kőhordó, "
Meclenburgi ló, "

Árverési Csarnok aukció kat. 1931.dec. 4.sz. 57.1.

MDK

Lányi Dezső

Jó falat c. szobormüve. Repr.

Művészet, 1916. 80.l.

MDK

Lányi Dezső

Álom. Márvány.
Anya. "
Könyvtámasztó. Márvány.
" "
Kőhordó. Bronz.

Műcsarnok, 1925/ 26.okt.kiáll. 16.1.

Ленуї Дезаб

Ајом. Бвгуанц.

Ануа. "

Кбнуутампвеаб. Бвгуанц.

" "

Кбнбуаб. Врова.

Вісваглюк, 1925у 26.окт.Хіаіі. Іс.І.

MDK

Lányi Dezső

Lóitatás, bronz.
Delelés, "
A szüret, "
A halászat, "
Öregasszony. Tanulmányfej. Márvány.

Árverési Csarnok aukció kat. 1931.dec. 4.sz. 57.l.

MDK

Lányi Dezső

Játszó gyermekek-kut

Jajczay J. és Gyöngyösi N.dr.: Budapest szobrai az utolsó tiz évben. Képzőművészet 1931. 42. sz. 153.l.

Lányi Dezső [redacted]

Kálmán Oszkár operaénekes arcmása, bronz

[redacted] 1931 Művészcsoportok kiállítása

Lányi Dezső

MTDK

Vágy,

Micsarnok 1929/30 téli kiállitás

M.D.K.

Lányi Dezső

A Prisien Grill vendégprimadonnáiról készitett szobrokat, amelyek közül az egyiket fényképen bemutatja a lap. Repr.

A szobrocskák Santa Nelly és Darvas Zsuzsi müvésznőket ábrázolják. A gipszből készült szobrocskákat a müvész a közönség számára készitette.

Szinházi Élet. Bp. 1933. január 15-21. XXIII. évf. 4. sz. 68-69. lap

MDK

Lányi Dezső

Épitőmunkás vázlata

Képzőm. Társ. 1910/11. téli kiáll. kat. 42.l.

Lányi Dezső

Incselkedő gyerekek, Kutcsoport, bronz

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

MDK

Lányi Dezső

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 64.l.

MDK

Lányi Dezső

Nehéz uton

Képzőm. Társ. 1910/11. téli kiáll. kat. 41.l.

MDK

Lányi Dezső

Anyám képmása

Képzőm. Társ. 1910/11. téli kiáll. kat. 42.l.

M.D.K.

Lányi Dersö, mokrák

tervei szerint készült Rippl-Rónai-kutat Kaposvárott a Teleky-téren fogják felállítani, Faludi kőfaragómester kivitelében

Vállalkozók Lapja. Bp. 1936. LVII. évf.

jul. 15. sz. 6. old.

Lányi Dezső

MDK

Zilahy Lajos

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

MDK

Lányi Dezső

A Postatakarékpénztár 38-ik aukciója. Nemzeti Ujság 1927. máj. 29. 12.l.

Lányi Dezső MDK

Kollár müépitész

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Lányi Dezső MDK

Férfi tanulmányfej,

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Lányi

Múcsarnok téli tárlatán szerepelt.

Mo. 929. XII. 22.

Lányi Dezső

szerepelt a chicsarnok Tavani tárlatán.

BH 1930. III. 15.

Lányi

Műcsarnok téli tárlatán Zilahy Lajos arcmásával szerepelt.

PH.929. XII.24.

Lányi Dezső

Műcsarnok téli tárlatain amorett szobrászat mesteri kukszoportja szerepelt.

PH. 929. XII. 24.

MDK

Lányi Dezső

Amerikai bőlény, c. szobormüvének repr.

Képzőm.Társ. 1912/13. téli kiáll.

MDK

Lányi Dezső, szobrászm.

munkájával menti az egyébként alacsony színvonalu szobrászati anyagot.

Müve: Danaida.

B.P.L.: Megnyilt a Téli Tárlat a Mücsarnokban. Nemzeti Ujság. 1938. febr.6. 12.l.

MDK

Lányi Dezső

Mecklenburgi ló, br.

Lóitatás, br.

A szüret, br.

Árv. Közl. 1933. dec. 4.rk.sz. 68. aukc. 50. l.

Lányi J. Dezső MDK

Györgyike, szobormü

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

MDK

Lányi J. Dezső

Férfi-akt karddal. Szobormű. Mgt.

KMTárs. 1907. tav. kiáll. 35.lap

MDK

Lányi J. Dezső

Női akt

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll.kat. 45.l.

Lányi Dezső MDK

Ujházi Ede, márvány
Igásló, bronz
Ifjuság, márvány
Katona Nándor, bronz

A Beneczur Társaság II. kiáll.
Nemzeti Szalon 1923. dec.

Lányi Dezső MDK

Hegedüs Gyula arcmása, márvány
Sándor József arcmása, bronz
Női arcmás, márvány
Wagner Richárd, márvány

A Benczur Társaság II. kiáll.
Nemzeti Szalon 1923. dec.

MDK

Lányi J. Dezső

Vanderstappen belga szobrászmüvész felesége

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll.kat. 45.l.

MDK

Lányi Dezső

Ujházy Ede karikatúrája, gipsz

Széll Kálmán " "

Politikai " "

Apponyi Albert " festett "

Pikler Győző " gipsz

Árverési Közl. 1937. 4.rksz. okt.

45 l.

Lányi Dezső MDK

Szüle Péter, bronz
Elmélyedve, márvány
Marika, gipsz

A Benczur Társaság II. kiáll.
Nemzeti Szalon 1923. dec.

MDK

Lányi J. Dezső

Férfi akt karddal

KMT. 1907. tav. kiáll. kat. 35.1.

MDK

Lányi

Juhász a kutnál, Állatok a vályunál és Kukoricamorzsoló leány. Tinta- és tollszártatrtó,öntött bronz, sárga márványtalapzaton.Jelz.: Lányi 922.

Ernst Muzeum aukciói.XXVIII. 106.lap

M. D. K.

Lányi

„Kodolányi János kivándorolt a XIII. században" c. interjút illusztrálta, amely a „Vas fiai" c. regényből szól.

Színházi Élet. Bp. 1936, május 31.– június 6. XXVI. évf. 23. sz. 92. lap.

Lányi
kolt.

Kiállít a Műcsarnok tavaki
tórlatán.

P.N. 1926. V. 16. (Pesti Napló)

M.D.K.

Lányi

Mazo de la Roche:"Jalna lakói" c. könyv cimlapjának repr.-ját hozza a lap. /Athenaeum kiadás/

Szinházi Élet. Bp. 1933. juli 2-8. XXIII. évf. 28. sz. 8. lap.

MDK

Lányi

Farkas Z.: Budapest főváros müterembérházai.
Vas. Ujs. 1912. 32. sz. 646.l.

Lányi ?

MDK

Tulnyomórészt szobrászok laknak bennt. Így fenti művészünk is.

Farkas Zoltán:Budapest Főváros müterembérházai./ A Százados-utcában/.

Vas.Ujs. 1912. 32.sz. 59.évf. 646.l

M.D.K.

Lányi szobrász

"...Nagyon szép aktokat mintázott.." közli a tárlatra vonatkozó beszámoló.
A kiállitás helye és ideje nincs megjelölve.

Kárpát: Tavaszi tárlat c. közl.
Szinházi Élet. Bp. 1917. ápr. 1-8. VI. évf.
14. sz. 9. l.

MDK

Lányi,

9. sz. Szibrászati rész: 1500 K.

Herrmann-Ohmann: A pályázat elbíráltése. Erzsébet emlékmű. - Magyar Iparművészet. 1916. 258-263.l.

Lónyi Dezső

szobrászművész tervét fogadták el Rippl-Rónai József szobrának az elkészítéséhez.

Uj Somogy, 1936. május 14.

Kávássy Sándorné: Rippl-Rónai a somogyi sajtóban, 1885-1957. A somogyi muzeum füzetei 5. sz. Kaposvár, 1965.

33 l.

MDK

Lányi Dezső

Tanulmányfej, feh.márv.

Szépmiv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952

Lányi Dezső

szobrász

Barcelonai világkiállítás - magyar képzőművészeti kiállítása - szobrával szerepel.

Nemzeti Újság
1929.V.9.

Lányi Dersö

Janulmányfej 1920, bronz, 38 cm.
J.: Lányi D/920.
M.N.G. Ltr.: 62.8-N.

Szárados úti művénklep riállítása.
Kat. összeáll. Csap Erzsébet, Elischer
Brigitta. Bp. 1965.

50

M.D.K.

Lányi

Fénykép a müvészről munkaközben, amint Egyed Zoltánt a Film Szinház Irodalom munkatársát mintázza "Lányi Pipi mintáz Hollywoodban" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. aug. 9-15. III. évf. 32. sz. 2o. lap

Lányi Dezső (1879-1951)

Zárkózó. (1928.) Bronz, 26 cm.
Szerepelt a kiállításon.

Munkásélet. Kiállítás. Legujabbkori Történeti Múzeum. Kat. bev. Kiss Sándor. Bp. 1959., 48 l., ill.

18.1.

Lányi Dezső MDK

Tanulmányfej, márvány

Műcsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusa

Lányi Dezső MDK

Sommerset de Chair, gipsz

Mücsarnok 1934.Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Lányi

Műcsarnok téli kiállításain szerepelt

Az Est 929. XII. 22.

Lányi Dezső

Kezepel a hűnarnok

a k 9 tiámításán

Nemzeti Ujság 1925 XII. 8

Lányi Dezső (1879-)

Kutcsoport.
Szobor.Kő.

Kődobó.
Szobor.Bronz.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Lányi Dezső

A barcelonai Arte Moderná-ban rendezett nemzetközi mütárlaton müve ezüstérmet nyert.-

Magyar Hirlap
1930.II.9.

Lányi Dezső

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat téli kiállításán szerepelt

EK·929·XII·22·

Lányi Dezső

Műcsarnok téli kiállításán szerepelt.

Végül a szobrászi rész *Lányi* Dezső már ismert „Vágy“ című érdekes aktját, amoretles kútcsoportját és portréit hozza a művész széles skálájának jellegzetes alkotásait. Kivüle Lux

Elek táncosnőfigurájában, *Ligeti* Miklós síremléktervében, *Gách* és *Fekete* kúttervében, *Perti* Lajos portréjában, *Somló* Sári érdekes nagy kompozíciójában, *Szödi* és *Csillag* plakettjeiben hoz súlyosabb kvalitásokat, azonkívül *Lőte* Éva, *Bori*, *Csiszér*, *Vancsák*, *Szántó* és *Cserhalmi* fejtanulmányai, *Kóbor*, *Poór Lili*, *Barthá*, *Forgách* Erzsébet, *Nemes* György, *Martinelli*, *Gosztonyi* Alice, *Sildódi*, *Kaszab* aktjai és egyéb tanulmányai szerepelnek még, mint kínálkozó és tetszetős értékek.

Gy. T.

8ÓU. 929. XII. 22.

Lányi Dezső

Képzőművészeti Társulat téli kiállításain a Műcsarnokban szerepelt.

Lányi Dezső kutcsoportját már a Döbrentei-tér sarkán levő kutról ismerjük.

BH. 929. XII. 22.

Lányi Dezső

Szerepelt a műcsarnok Tavaszi tárlatán.

Mo. 1930. III. 15.

Lányi Dezső

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

EK 1930. III. 15.

Lányi Dezső

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt.

A szobrászok között feltünik *Lányi Dezső* néhány kitünő alkotása. Portréi, különösen Zilahy Lajosról és Dietl Fedorról mintázott mellszobrai nagyszerüen modelláltak és karakterisztkusak, a *Vágy* cimü ismert szobra csupa artisztikum, szobrai általában formagazdagok, tömegelosztásuk arányos és anyagszerüek

NU. 929. XII. 22.

Lányi Dezső

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

8 órai Újság 1930. III. 15.

Lányi Dezső

A barcelonai Arte Moderna-ban rendezett nemzetközi mütárlaton ezüstérmet nyert.

Pesti Napló
1930.II.9.

Lányi Derső

Panasz c: szokva kitüntető elismerést kapot a hűsarnak a kitiállításán (emlitve)

Magyarság 1925 XII. 16.

Lányi Dezső

Műcsarnok téli tárlatán "Zilahy Lajos" - a szerepelt

M·929. XII·22.

Lányi Dezső

szobrász

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - szoborral szerepel.

Esti Kurir
1933.III.23.

Lámi Árpád

szobrász

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - szoborral szerepel.

Magyar Hirlap
1935.III.19.

Lányi

Műcsarnok téli tárlatain szerepelt.

A szobrászok közül ismert kvalitásait látjuk *Lányinak*, *Luznak*, *Petrynek* és *Ligetinek*, a többiek közül pedig *Gács*, egy érdekes kompozícióval *Somló* Sári, *Sződy*, *Csillag*, *Lhőte* Éva, *Csiszér*, *Vanczák*, *Martinelly*, *Siklódy* és a tehetséges *Gosztonyi* Alice adják a tárlat számbaveendő teljesítményeit.

MH.929.XII.22.

MDK

Lányi Dezső

Kutcsoport, kő

Kődobó, br.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

MDK

Lányi Dezső

Anya, márv.

Könyvtámasztó, márv.

" "

Akt kiáli. OMKT. Mucs. 1925. dec. 16. l.

Lányi Dezső MDK

Heltai Jenő
Faragó Géza
Zádor István
Gerevich Tibor

Mücsarnok 1939
Derü a müvészetben kiáll.

MDK

Lányi Dezső

a Céh müvésztagja, szobrász

Munkácsy Céh 8.repr.kiáll. N.Szal. 1935.márc.

4.l.

MOK

Lányi Dezső

Kőhordó, br.

Gyermekek, kutcsöp. márv.

Gondolatokba mélyedve, márv.

Akt kiáll. [illegible]. Műcs. 1925. dec. 16. l.

Lányi Dezső

Békeffy László
Csók István
Jushny
Paulini Béla

Miscarnok 1939
Derü a művészetben kiáll.

Lányi Dezső

MDK

Keresztelő Szent János, márvány

Egyház és müvészet
Nemzeti Szalon 1919.

Lányi Dezső MDK

Makabeus, bronz
Hettyey Aranka arcmása, gipsz

Műcsarnok 1927. tavaszi kiállitás.

Lányi Dezső MDK

Br. Szurmay képmása, márvány

Miccarnok 1919-20. téli tárlat

Lányi Dezső MDK

Józsika, márvány

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

MDK

Lányi Dezső

épitész

résztvett az Erzsébet szobor 1913.évi pályázatán

Kézdi Kovács László: Az Erzsébet emlékmü.
Pesti Hirlap 1913. máj. 28 / 28.

MDK

Lányi Dezső szobászm.

Irók... festő és szobr.művészek... Ujság, 1927. szept. 11. 7.l.

MDK

I. dig

Palóczi Antal: Az Erzsébet emlékmű. Építő Ipar
Építő ~~xxxx~~ Művészet, 1916. 30, 31.sz.

MDK

Lányi Dezső

Öregasszony, tanulm.fej, márv.

Árv. Közl. 1933. dec. 4.rk.sz. 68. aukc. 50. l.

MDK

Lányi Dezső: Pihenő a kutnál. bronz. Repr. XIII.t.

Árverési Közlöny 194o. dec.7.rk.sz. 96.aukció

MDK

Lányi Dezső

szobrász

Művészet 1914. 252. l.

MDK

Lányi Dezső

Vád, gipsz

Akt kiáll. OMKT. Műcs. 1925. dec.

13. l.

MDK

Lányi Dezső

Képzőművészet. 1955. 11.o. kép

MDK

Lányi Dezső

Álom, márv.

Akt kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec. 16. 1.

MDK

Lányi Dezső

A pozsonyi honvédkerület bevonult müvészeinek a háboru által sujtottak támogatására rendezett kiáll. Pozsony, 1916.

MDK

Lányi Dezső

Kőhordó, bronz

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc. 18 l.

MDK

Lányi Dezsö, szobrász

34.1.

Nemzeti Szalon. II. emelet. ?

MDK

Lányi Dezső

Kis faunok, br.

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.

1933. márc. 15 l.

MDK

Lányi Dezső

Elesett hidászok emléke, gipsz

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

27 l.

MDK

Lányi Desső, ~~festő~~, szobrász

Szöll Kálmán és Makkay Zsigmond

karrikaturisztikus szobrai.

Szent György Céh M. Am. és Gyüjt. Egyes. 15. aukc. - Kat.

329 l.

MDK

Lányi Dezsö, szobrász.

Léda. Bronz.

MK.Seg.Biz.Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 7.1.
Szépm.Muz.

Lányi Dezső MDK

Ági, márvány

Műcsarnok 192o-21. Téli kiállitás

M.D.K.

Lányi Dezső /1879-

843. Tanulmányfej. Fehérmárványszobor. 45.5 cm.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 92. l.

Lányi Dezső

Vád, gipsz

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi Kiállitás

Lányi Dezső
szobrász

M.D.K.

„Szüretelő gyermek faunok"
„Halászó puttók"
"

Bizankció 1957. Budapest.

10 l.

MDK

Lányi Dezső
Kis faunok, bronzban

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 15 l.

és az esetlegesség fölé emelt tö
rekvéseknek jelentős uttörője vo
léletének jó példája Csirke c. k
su Kinizsi emlékművének csak váz
állóságának kezdetén tüdőg ullad
Irod. Ribó Zoltán : Csikász Imre
rajza

MDK

Lányi Dezső

Altató dal, márv.

Rassay Károly, "

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj.

18. 1.

Hohanfurti y.. + Visebrod-i me

MDK

Lányi Dezső /?/

Kötő nő, bronzplakett

Árv. Közl. 94. sukc. 1940. 45 l.

MDK

Lányi Dezső

Szépmív. Muz. Évk. 1935. VII. 193 l.

MDK

Lányi Dezső

Uj Művészet 1913. I. 3.sz. 13 1.

Lányi Dezső nn MDK

A bajnok, gipsz

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Lányi Dezső MDK

Frici, gipsz

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Lányi Dezső MDK

Női arckép, márvány
Kődobó, bronz
Keresztelő Szt. János, márvány

Mücsarnok 1918-19. Téli kiállitás

MDK

Lányi Dezső

Zsuzsanna, márv.

Tavasz, "

Kődobó, br.

Zsákhordó, márv.

Akt kiáll. OMKT. Kücs. 1925. dec. 16. 1.

Lányi Dezső MDK

Márkus László

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

Lányi Dezső MDK

Ujházi Ede, márvány

Műcsarnok 1924. febr-márc.

Lányi Dezső MDK

Mr. Block, bronz

Mücsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Lányi Dezső MDK

Marika, gipsz

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Lányi Dezső MDK

Anya, márvány

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Lányi Dezső MDK

Női akt /szobakut/, márvány

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

Lányi Dezső MDK

Rippl-Rónai József
Zilahy Lajos
gróf Bethlen István
Karinthy Frigyes

Mücsarnok 1939
Derü a müvészetben kiáll.

Lányi Dezső MDK

Karlovszky Bertalan
Márkus László
Róna József
Szüle Péter

Műcsarnok 1939
Derü a művészetben kiáll.

Lányi Dezső

MDK

Fürdő után, márvány

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

Lányi Dezső

MDK

gróf Andrássy Gyula
Kövér Gyula
Herman Lipót
Fényes Adolf
Pásztor János
Műcsarnok 1939
Derű a művészetben kiáll.

M.D.K.

Lányi Dezső szobrászmüvész

A Százados-uti müvésztelepen dolgozik és ebben az időben állatszobrokat mintáz/bronz és márvány/

Iván Ede: "A telepi müvészek" c. riportja.
Szinházi Élet. Bp. 1918. aug. 25.- szept. 1.
VII. évf. 34. sz. 11-16. lapokon.

Lányi Dezső MDK

Vágy, márvány

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Lányi Dezső

szobrász

Barcelonai világkiállítás - képzőművészeti kiállítása - kiállítási palotában - szoborral szerepel.

Állatszobrok.

Nemzeti Ujság
1929.VII.21.

MDK

Lányi Dezsö, szobrász

A vád.
Zsákhordó.
Kőhajtó.
Szoptató anya.
Benne a nagy barokk hagyománya élest föl.
Az izmok hegy-völgye az ö vonala.

Gerő Ödön: Az akt- kiállitás. -Nagy.Művészet.1925.
301-302.l.

MDK

Lányi Dezső

Képmás. Márvány. (Diner-Dénes József tul.) Lányi Dezső műve. Repr.

Hegedűs Gyula. Bronz. Lányi Dezső műve. Repr.

Művészet, 1912. 310.lap

Lányi Dezső

„Anya",
„Kőhordó"
„Gyermekek" c. nobsokkal
nezepel a Műcsarnok
aktkiállításán (ennek)

Magyarság 1925 XII. 6

Lányi Dezső

A barcelonai Arte Moderna-ban rendezett nemzetközi mütárlaton ezüst érmet kapott.

Pesti Hirlap
1930.II.9.

Lányi Dezső MDK

Tülekedő gyerekek, kutcsoport, márvány

Zsuzsanna, márvány

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

mdk

Lányi Dezső szobrászművész

a Fészek tavjáról vidám epizodot mond el Illés István: /Lányi zaborral fizet a konflis kocsisnak./

Demeter Imre: A Fészek

Budapest 1962 87.l

MDK

Lányi Dezső

Női akt, márv.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.
17 l.

MDK

Lányi Dezső

Leányka képmása, márv.

Öregasszony mellszobra, márv.

Árv. Közl. 1941. márc. 2 rksz. ~~xxxxx 45 xxxx~~ 46 l.

Lányi J. Dezső

Mély álom, szobormü

[illegible]. 1907-8. téli kiáll. 4o l.

Lányi Dezső MDK

Női akt, márvány

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Lányi Dezső, Bp. I. Pauler-u. 10.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

HDK

Lányi Dezső /?/
Tanulmányfej, bronzplakett
Kötő nő, "

Árverési Közlöny. 1940. 1.rk. sz. 42 l.

Lányi Dezső
Női arckép, márv.
Kődobó, bronz
Keresztelő.Szt.János, márv.

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 17 l.

Lányi Dezső festőművész
Karikatura.Ceruza rajz.
Képkiállitás Nyitrán, 1916

kép. *Magyar festő, 1700 körül: Kálvária.*

aramszentbenedeki apátsági templomból. An-
i üdvözlet és Mária és Erzsébet találkozása
er B. 19., illetve 84. fametszete után.

Maszlaghy II., 479—480. szám. — **Haiczl Kálmán:** A garamszentbenedeki apátság története. Bp. 1913., 144. l. (1. és 3. kép a mellékleten.) — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 14/5. l. — Gerevich PA, 213—214. l. — Genthon RMF, 114. l. — Hoffmann Jegyzetek, 10., 14. és 26. l.

GYAR (SZÁSZFALVI) FESTŐ, 1515 körül
olomépítés
tempera, 55×49·5 cm.
yi Arnold gyüjteményéből.

Lányi D[illegible] festőművész
Katonai suszterek. Kréta rajz
Képkiállitás Nyitrán, 1916

506 : Kálvária.

Lányi Dezső MDK

Álom, márvány

Anya, márvány

Könyvtámasztó I-II, márvány

Kőhordó, bronz

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Lányi Dezső

MOK

Zsákhordó, bronz

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Lányi Dezső

MDK

Fáradtan hazafelé, bronz.

Mücsarnok 1919. Hadviselet művészek kiáll.

Lányi Dezső MDK

Itató, bronz

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Lányi Dezső

Malonyay D.: A Nemzeti Szalon házavatása. Budapesti Hirlap 1907. 59. sz.

Lányi Dezső

MDK

Tülekedő gyerekek , kutcsoport, márvány

Zsuzsanna, márvány

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Lányi Dezső MDK

L._né arcképe, márvány

Műcsarnok 1926 Angol_magyar kiállitás

Lányi Dezső

MDK

Ujházi Ede, márvány

Micsarnok 1924 február-március

Lányi Dezső MIK

Női arckép, márvány

Micsarnok 1918-19 téli kiállítás

MDK

Lányi Dezső

A Mester portraitja. Szobormű.
Fáradtan hazafelé. "
Nagy Endre portraitja. " Mgt.

Műcsarnok, 1931/12. téli kiáll. 49.lap

Lányi Dezső MDK

Kődobáló, bronz

Keresztelő Szt. János, márvány

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

MDK

Lányi Dezső

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 12.l.

M.D.K.

Lányi Dezső.

Szobrászmüvész megnyerte a pályázatot az esztergomi hősök emlékmü megmintázására.

Esztergomi Hősök emléke

Városok Lapja. 1926. XXI.évf. 17-18.szám. szept. 1.

165.0

M.D.K.

Lányi Dezső /1879-

1065. Kutcsoport. Szobor. 145x135 kő.
1066. Kődobó. " 52.3 cm. mag. bronz.
Elvesztek. /Fővárosi Képtár/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
76. l.
MUMOK. Bp. 1952.

MDK

Lányi Dezsö, szobrász

158. Sommerset de Chair. Gipsz.

Bp.Mücs. - OMKT. Nemz. Képzömüv. Kiáll. 1934.ápr.29.-
Kat. lo.l. jun.17.

MDK

Lányi Dezső

A Munkácsy-szoborpályázat meddő. Művészet 1914. 282.l.

MDK

Lányi Dezső szobrász
Lipótvárosi dij nyert.

Uj Művészet, 1913. I. 3.sz. 12 1.

Lányi Dezső MDK

Gyermekek, Kutcsoport, márvány

Gondolatokba mélyedve, márvány

Zsuzsanna, márvány

Tavasz, márvány

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállítás

MDK

Lányi Dezső

Az 1925-26.évi Akt-kiállitáson kitüntető elismerésben részesült Lányi Dezső "Vád" c. szobormüvével.

Évk. KMT. 1928. 60.l.

MDK

Lányi Dezső

Rudika, of.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj.

19. l.

sz sámán alakjáról alkotott képzetek
lhattak a boszorkány alakjához, hogy
tak a boszorkány-képzetkörbe.[75]
sének jellegzetes napjai közül kiemel-
szaka. Ez azért természetes, mert a
téli napforduló fontos időszak volt
egyház végezte kereszténysitést,
megerősitette jelentőségét. Gonosz-
t igen alkalmas idő a néphit szerint
sére.
a hushagyó kedd. S amig a Luca napi
dhatatlan eszköze a lucaszéke, addig
eljáráshoz hozzátartozik a lyukas
vagy kürtőskalács készitésénél hasz-
nk a székelység sajátosságához tarto-

Lányi Dezső MDK

Rudika

Mücsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

MDK

Lányi Dezső

Kolozsvár. Erdélyi zene-és szinm.kiáll. 1941.

38.1.

MDK

Lányi Dezső

L.-né arcképe, márv.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj. 18. 1.

MDK

Lányi Dezső

A Képzőművészeti Társulat 1914-15. évi juryje.
Művészet 1914. 282.l.

Lányi Dezső MDK

Vád, gipsz

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

MDK

Lányi Dezső

Ujházy Ede, márv.

Hadviselt művészek kiáll. Mücs. 1919. márc. 18 l.

MDK

Lányi Dezső

Fáradtan hazafelé, bronz

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

13 l.

MDK

Lányi Dezső

Zsákhordó, bronz

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

15 l.

MDK

Lányi Dezső

Itató, bronz

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

14 l.

Lányi Dezső MDK

szobrász, a Benczur Társ. művésztagja

Benczur Társ. reprezentativ kiáll. 1936. okt.

N.Szal. 4 l.

MDK

Lányi Dezső

Autós vándordíj. Bronz.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI. A Munkácsy-céh
II.Reprezentativ kiáll.Bpest.1929.Okt.hó
Kat. 10.1.

MDK

Lányi Dezső

Székely Ferenc udvari tanácsos. Mgt.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI. A Munkácsy-céh
II.Reprezentatív Kiáll.Bpest.1929.Okt.hó
Kat. 16.1.

MDK

Lányi Dezső

Hettyei Aranka. Mgt.
Tanulmányfej.
Férfiarckép. Mgt.
Börzetitok.
Könyvtámasztó.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI.A Munkácsy-csa
I.Reprezentatív Kiáll.Bpest.1929.Okt.hó
Kat. 19, 20.1. és 21.lap

Lányi Dezső MDK

Szurmay altábornagy képmása, szobor

Pflanzer-Baltin tábornok képmása, szobor

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

Lányi Dezső MDK

Br. Bárczy István polgármestér anyja, repr.

Mücsarnok 1912. tavaszi kiállitás

MDK

Lányi Dezső

A Százados-utcai telep megalakulása óta lakik a telepen Lányi Dezső. Itt nyerte el a Ferencz József-dijat és itt alkotta a Lipótvárosi Kaszinó dijjal kitüntetett "Munka után" c. művét.

Kovács Lydia: Lányi Dezső műtermében.

Vas.Ujs. 1918. 65.évf. 690-691.lap

Lányi Dezső MDK

Hegedüs Gyula képmása, szobor

Műcsarnok 1910/11. téli kiállítás

M.D.K.

Lányi Dezső

Zilahy Lajos édesanyjáról készül szobrának repr.-
ját közli a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1929. márc. 31-ápr. 6.
XIX. évf. 14. sz. 19. lap.

MDK

Lányi Dezső

A tárlatokról ismert "Leopárd"-ja, jeges medvéi
bivalyai mellett ott találjuk finom női aktját:
a Lédát, Ujházi Ede és Hegedűs Ferenc portréjait

Kovács Lydia: Lányi Dezső műtermében.

Vas.Ujs. 1918. 65.évf. 690-691.lap

Lányi Dezső festőművész
Karikatura.Ceruza rajz
Képkiállitás Nyitrán, 1916

Péter: A magyar művészet története. I. kötet, Bp. 1930., 124—126. l. (2. kép, 125. l., 3. kép. 127. l.) — Genthon: A selmecbányai Szent Katalin-templom hajdani főoltára. AÉ, XLV., 1931., 120—147. l. (Valamennyi kép 136—140. l.) — Kampis Antal: Könyvismertetés. AÉ, XLV., 1931., 278. l. — Divald: Könyvismertetés. MM, VII., 1931., 186., 187. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l. — Hoffmann, Edith: Über Altäre aus Ungarn. A Műgyüjtő, V., 1931., 168. l. — Genthon: Meister MS. Ungarische Jahrbücher, XII. kötet, Berlin, 1932., 21—39. l. (2. kép, 32. l. után, 3. kép, 33. l. előtt.) — Genthon RMF, 100—113. l. Valamennyi kép 87—91. kép.) — Hekler, A.: Budapest als Kunststadt. Küssnacht, é. n. (1933) 121. l. — Hekler: A magyar művészet története. Bp. 1934., 96—101. l. (2. kép, 100. l.) — Genthon: Egy budai humanista aranycsészéje. Tanulmányok Budapest multjából, III., 1934., 138—139. l. — Mihalik Sándor: Könyvismertetés. Századok, LXVII., 1934., 242. l. — Éber: Művészeti lexikon, II. kötet. Bp. 1935., 151. l., — r: Könyvismertetés. MM, XI., 1935., 117. l. — Csánky Dénes: A besztercebányai Szent Borbálaoltár dátuma. MM, XII., 1936., 315—316. l. Hekler: Ungarische Kunstgeschichte. Berlin, 1937., 79—80. l. (2. kép, 110.kép, 3. kép, 111. kép.) — Hoffmann Jegyzetek, 6. l. (1. kép, 8. l. és 26. l.) — Rados Jenő: Magyar oltárok. Bp. 1938., 35—37., 54. l. (3. kép LXI. táblán.) — Oettinger, Karl: Könyvismertetés. Zeitschrift für Kunstgeschichte, VII., Berlin, 1938., 263. l. — Csabai István:

42

Lányi Dezső festőművész
Arckép tanulmány.Kréta rajz
Képkiállitás Nyitrán 1916

: *Feltámadás.*

MDK

Lányi Dezső

Terrakottája dijként volt kitüzve a "Tárlat legjobb képe" c. pályázaton a szavazóknak.

Cikk: A tárlat...

Képzőművészet, III.évf. 17.sz. 55.lap

bányi·bozsó

Terjedelmi jelzés: 1 db. 17 sz. 55. lap

Cikk: A tarlat...

Terjedelmi jelzés volt kitöltve a "tarlat jegyzőkönyv" c. pályázaton a szavazókhoz.

MDK

Lányi Dezső

Az Anya, Kóhordó és Gyermekek c. kutcsoportja a művész legszebb alkotásai a kiallitason.

D.A.: A Műcsarnok akt-kiall.

Magyarság, 1925.dec.6. 21.l.

Lányi Dezső MDK

Leopard, bronz

Mücsarnok 1915. Tavaszi tárlat

Lányi Dezső MTK

Leopárd, Dróm

Műcsarnok 1915. Tavaszi tárlat

MDK

Lányi Dezső

Jó falat c. szobormüvének repr.

KMT 1916/17. téli kiáll.

MDK

Lányi Dezső

Vád c. szobormüvének repr.

Csókássy.

MDK

Lányi Dezső

Képmás szobormüve a Műcsarnok kiáll.-án.

Művészet, 1918. 53-54.l.

Lányi Dezső

MDK

Anya, márvány

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

Lányi Dezső MDK

Br. Szurmay képmása, márvány

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Lányi Dezső.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat,

Lányi Dezső MDK

Bölény, bronz

Mücsarnok 1915. tavaszi tárlat

Lányi Dezső.

A Benczur Társaság tagja a megalakuláskor.
1923.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Lányi Dezső MDK

Józsika, márvány

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Lányi Dezső MDK

Ágai, márvány

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

M.D.K.

Lányi Dezső

"Márkus László"-ról készült tréfás művének repr
ját hozza a lap a Műcsarnokban megnyitott, "De
rü a művészetben" c. kiállitásról.

A beszámoló külön megemlékezik a művész szines
gipsz karikaturáiról.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. ápr. 2. II. évf.
14. sz. 14-15. lap.

Lányi Dezső

MDK

Dr. Bárczy István polgármester anyja

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

MDK

Lányi Dezső

Gyermekképmas.Márvany. Lanyi Dezső műve.Repr.

Művészet, 1912. 318.1.

Lányi Dezső

MDK

Ada, portrait, szobormű

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Henri Deseg

Ms, portrait, engraved

MDK

Lányi Dezsö, szobrászm.

a szobrászok terme kiváló elhelyezésével gazdagabb.

/Gy./: A szobrászok terme.

A Műcsarnok reprezentativ kiállitása.
Képzömüvészet. 1932. 48.sz. 63.l.

MDK

Lányi Dezső

Képzőművészet 1932. 52. sz. 153.l.

M.D.K.

Lányi Dezső szobrászmüvész

Zilahy Lajosról készitett szoborkarikaturát.
Fénykép-repr.

Szinházi Élet. Bp. 193o. jan. 26.- febr. 1.
XX. évf. 5. sz. 34. lap.

MDK

Lányi Dezsö, szobrászm.

Macza. Szobormü.

KMT 1912/13 téli kiáll. Kat. 57.1.

MDK

Lányi Dezső

Léda. Szobormű.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiall. 55. l.

MDK

Lányi Dezső

Elnyeri a székesfőváros Ferenc József jubileum-
díját, amellyel Franciaországba és azután
Brüsszelbe megy, ahol Van der Stappen műter-
mében dolgozik.

Iván Ede: Lányi Dezső.

Művészet, 1912. 302-311.lap

Lányi Rezső szobrász

kezeprel a műszaznak tél.

tárcatán

Esti Kurir, 1938 II. 9

Kettes számú cédula

M.D.K.

Lányi Dezső

Világhirü müvészeket mintáz, igy mütermének kertjében Katherine Hepburn filmszinésznőt mintázza, Vicky Baum-mal és portréjával, Claudette Colbert, Cary Grant -tal és portréjukkal, valamint a három Ritz karikaturájával a lap bemutatja fényképfelvételen a müvészt.
Baba-gyárak számára készit baba-karakterfejeket, gyermekjátékokat, mintáz lakásdiszeket, amelyeket azután tömegben gyártanak utána.

Szinház, Bp. 1946. márc. 21-28. II. évf. lo. sz. lo. lap

Hármas számu cédula

M.D.K.

Lányi Dezső

"Vád" c. szobrát, amelyet annak idején Somogyi-Bacsó emlékmünek szentelt, felajánlotta a magyar államnak.
A müvész nem tudja, hogy ez a müve a bombatámadások során elpusztult, -irja Gách Marianne: "Lányi Dezső hollywoodi mütermében" c. beszámolójában.

Szinház, Bp. 1946. márc. 21-28. II. évf.
lo. sz. lo. lap

Egyes számu cédula

M.D.K.

Lányi Dezső

A müvész 1937-ben az "ESQUIRE" meghivására ment ki Amerikába. Egy évig Chicagoban élt, majd Hollywoodba ment és ott rendezte be mütermét.
"Az Esquire"-ban egyre-másra jelentek meg szines karikaturái és kis portréi."
A Magyar-Amerikai Segélyakció számára megmintázta Roosevelt portréját, amelyet kisorsoltak a segélyakció számára.
Korda dzsungel filmjeihez a müvész mintázta az állatokat.

Szinház, Bp. 1946. márc. 21-28. II. évf. lo. sz. lo. lap

Lányi Dezső

Művei nevével az Ernst-
múzeumban – a Munkácsy-
Céh által rendezett kiállí-
tásom.

M. O. 934. V. 13. | E. K. 934. V. 15.
P. H. 934. V. 13. | N. Ú. 934. V. 13.

Lányi Dezső szobrász

Tanulmányfej

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa.1934

Lányi Dezső

— **Márciusban is nyitvamarad Lányi Dezső műteremkiállítása.** *Lányi* Dezső szobrászművész műteremkiállítását (VI., Teréz körút 25.), többfelől érkezett kívánságra, március hónapban is nyitva tartja.

MH.934.II.28

Lányi Dezső szobrász

„Danaida" c. műve vezetnek a
műcsarnok téli tárlatán
(emlitve)

Nemzeti Ujság 1938 II. 6

Lányi Dezső

Szobormüvel nevezel,
a lüncsarnok 75 éves
jubiláris kiállitásán.

N. U.

936. V. 3.

MDK

Kara Mihály és Lányi Dezső szobrászm.-k
Löffler Sándor és Béla müépitők.

közös müve a XII.sz. teremben.

Mücsarnok.-Kiállitás.
Az Erzsébet-müemlék.
Művészet. 1913. 2o5-6.1.

M.D.K.

Lányi Dezső

Lázár Mária szinmüvészről készült szobrát bemutatja a lap.
Repr.
"Villámviziten Lázár Máriánál" c. közl.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. okt. 3-9.
IV. évf. 4o. sz.

MDK

Lányi Dezső nobrán

Anya. Repr. 103.

Zsuzsanna. " 104.

A magyar akt-kiállítás albuma. Összeáll. Lyka-Majovszky-Petrovics. Gp. 1926. 103-104, 161,

MDK

Lányi Dezső

Dr.Bárczy István polgármester anyja portréja.Repr.

Műcsarnok, 1912. tav.kiáll.

Hans Hesse

Dr. Baron Latvan Polizeimeister und Polizeidirektor.

Mitau, 1912. Tav. Kiesl.

Lányi Dezső

A velszi hercegről készitett szobrát bemutatja a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1935. márc. 2. IX. évf. 10. sz. 5. lap.

MDK

Lányi dezsö, szobrász.

5o. Mese.
51. Mese. Galvanoplasztika.
1915 Bukovinában. Bronz.
Vád.
Péter.
Zlahy Lajos édesanyja.

Az Ernst-Mus. kiállitásai. CXLVII. Munkácsy-Cs. VI. sors. egybekötött kiáll. Bp. 1934 május. Kat. 14. l.
repr.

Lányi Dezsö, szobrász

MDK

Zilahy Lajos.
Walter Marika.

Az Ernst-Muz. kiállitásai. CXLVII. Munkácsy-Céh VI. csrs. egybekötött repr. kiállitás. Bp. 1934 május
Kat. 13.1.

Lányi J. Dezső MDK

Gabonamunkás, márvány

Mücsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

Lányi J. Dezső

MDK

Mély álom, szobormü

Mücsarnok 1907/8. téli kiállitás

Lányi Dezső

Építőmunkás c. nobra említve.

Asadi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 221 p.

Lányi Dezső

1930-as évek végétől külföldön él. Esztergom szomorú hősi emlékművet készített (1927) Budapest közterületi szobra az iskolakerülő gyerekekről, a II. világháború során elpusztult.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 40 l.

Lónyi Dezső"

„Bódy Tivadar" XII. ker. Eötvös park 1936-ban állított fél, bronz, mészkő talapzaton, 0.60 m magas, az alapzat 2 m.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 40 l.

LÁNYI Dezső szobrai

az 1907-es fővárosi szobrászati díjra pályázott – ld. Erdei 1991 79,80

(és megnyerte)

zett szentségtartóban helyezik
etett szentségeket és gyakran
ront, vagy krizmát is. Görög
khez egy kisebb szentségtartóval
jében miniatür kehely és kanál,
van. A szentségtartók régebben
ai barokk emlékek egy része nyu-
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
A pesti Nagyboldogasszony templom
halisz rendelésére a neves
észitette 1798-ban. A részben

Lányi Dezső

Sz. Baján 1879.

szobrász

Bpen, Bécsben, Párizsban, Brüsszelben tanult.
1930-as évek végétől külföldön él.
"Hősi emlékmü" Esztergom 1927.
"Az incselkedő gyerekek" a II. világháboru során elpusztult.

"Bódy Tivadar" Bp. Eötvös park. 1936.

40.o.

Gádor Andre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

MDK

Lányi Dezső

Több ragyogó művével vett részt a velencei kiáll.
on, valamint koll.kiállitása volt Münchenben,
Londonban, hol az angol aranyérmet nyerte el.
Gyakran kiállitott Bécsben, azonkivül Brüsszel-
ben is. Most Bécs, Berlin és Brüsszel ismét meg-
hivta és el is fogadta a meghivást.

Kovács Lydia: Lányi Dezső műtermében.

Vas.Ujs. 1918. 65.évf. 690-691.lap

MDK

Lányi Dezső

Karikaturái: Fényes Adolf, Rippl-Rónai, Karlóvszky Herman Lipót, Csók István, Kövér Gyula, Stettka Gyula, Biró Mihály, Fehér Gyula, Löwenstein Arnold, Radó Emánuel, Apponyi Albert, Andrássy Gyula, Strausz Oszkár.

Kovács Lydia: Lányi Dezső műtermében.

Vas.Ujs. 1918. 65.évf. 690-691.lap

MDK

Lányi Dezső

Műtermében a készülőfélben levő pozsonyi pionier emlék, amelyet a pozsonyi hidászzászlóalj elesett katonáinak emlékére állitanak majd fel.

Kovács Lydia: Lányi Dezső műtermében.

Vas.Ujs. 1918. 65.évf. 690-691.lap

MDK

Lányi Dezsö

Műtermében van a mása az elesett hősök emlékére Kolomeában felállitott műnek is, melyet még katona korában Kolomeában alkotott Lányi betonból, 16 méteres magasságban a legnagyobb hidegben. A mester maga készitette el az álványokat is, mert nem volt szakembere.

Kovács Lydia: Lányi Dezsö műtermében.

Vas.Ujs. 1918. 65.évf. 690-691.lap

MDK

Lányi Dezső

Műtermében van a mása az elesett hősök emlékére Kolomeában felállított műnek is, melyet még katona korában Kolomeában alkotott Lányi betonból, 16 méteres magasságban a legnagyobb hidegben. A mester maga készítette el az alvanyokat is, mert nem volt szakembere.

Kovács Lydia: Lányi Dezső műtermében.

Vas.Ujs. 1918. 65.évf. 690-691.lap

MDK

Lányi Dezső

Első mestere Mátrai volt. Rómában az Akadémia legtehetségesebb tanitványa lett. Évekig dolgozott Párisban a "Julien"-ben Verles mester mellett. Brüsszelben Van der Stappen mester mellett tanult.

Kovács Lydia: Lányi Dezső műtermében.

Vas.Ujs. 1918. 65.évf. 690-691.lap

MDK

Lányi Dezső

Első mestere Mátrai volt. Rómában az Akadémia legtehetségesebb tanítványa lett. Évekig dolgozott Párisban a "Julien"-ben Verlas mester mellett. Brüsszelben Van der Stappen mester mellett tanult.

Kovács Lydia: Lányi Dezső műtermében.

Vas.Ujs. 1918. 65.évf. 690-691.lap .

MDK

Lányi Dezső

Ujabb munkái közül legfigyelemreméltóbbak háborús művei, melyeket katonáskodása alatt alkotott "Az elakadt ágyú" komoly háborús munkái közül való.

Kovács Lydia: Lányi Dezső műtermében.

Vas.Ujs. 1918. 65.évf. 690-691.lap

MDK

Lányi Dezső

Ujabb munkai közül legfigyelemreméltóbbak habo-
rús művei, melyeket katonáskodása alatt alkotott
"Az elakadt ágyú" komoly haborús munkai közül
való.

Kovács Lydia: Lányi Dezső műtermében.

Vas.Ujs. 1918. 65.évf. 690-691.lap

MDK

Lányi Dezső

Lányi Dezső műtermében. Repr.
Karikatura-szobrok. "
Műterem-részlet. "

Vas.Ujs. 1918. 65.évf. 690.lap

Uj könyvek.

Uj Decsó Mátyás könyvei. Kapr.
Kartáltura-szobrok. "
Mátyás-tőszálet. "

Vas. Új. 1918. 65. évf. 650. lap

MDK

Lányi Dezsö, szobrász

Nagy barokk hagyomány él elképzeléseiben.
az izmok hegy-völgye az ö vonala.
" A vád" ennek a szobrászatnak teljes kifejezése.
" Zsákhordó", "Köhajtó","Szoptató anya":belsö
viharzás, izzó frazeológia.

Gerö Ödön: ?. -Magy.Művészet. 1925. 392.l.

Lányi Dezső

szobrász

[illegible] kerámiai kivitelezésével /áll. kiállításával/ kapcsolatban dolgozott a Zsolnay-gyárban.

48.o.

[illegible]: A Zsolnay gyár művészete.

Pécs. 1959.

MDK

Lányi Dezső

Megrekedt ágyu, fajánsz

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

26 l.

Lányi Dezső

Méltatás

Timár Árpád: Tagolás, időrend, arányok.
Művészet, 1976. november - 7.oldal.